

Rocznik Statystyczny

Województwa
Warmińsko-Mazurskiego

URZĄD STATYSTYCZNY
W OLSZTYNIE
STATISTICAL OFFICE
IN OLSZTYN

Statistical
Yearbook

2014

Warmińsko-Mazurskie
Voivodship

ROK XV OLSZTYN

YEAR XV OLSZTYN

Rocznik Statystyczny Województwa Warmińsko-Mazurskiego 2014 opracowano pod kierunkiem Dyrektora Urzędu Statystycznego w Olsztynie **Marka Morze**.
*Statistical Yearbook of Warmińsko-Mazurskie Voivodship 2014 was prepared under the guidance of Director of Statistical Office in Olsztyn **Marek Morze**.*

ZESPÓŁ REDAKCYJNY
EDITORIAL BOARD

PRZEWODNICZĄCY
PRESIDENT

Janusz Pappelbon

REDAKTOR GŁÓWNY
EDITOR-IN-CHIEF

Elżbieta Lorek

CZŁONKOWIE
MEMBERS

**Monika Borawska, Jacek Grzelak,
Eliza Panfilow**

SEKRETARZ
SECRETARY

Agnieszka Wobolewicz

REDAKCJA, SKŁAD,
GRAFIKA KOMPUTEROWA
*EDITING, TYPESETTING,
COMPUTER GRAPHICS*

Warmińsko-Mazurski Ośrodek
Badań Regionalnych
Urzędu Statystycznego w Olsztynie
*Warmińsko-Mazurski
Centre for Regional Surveys
of the Statistical Office in Olsztyn*

PROJEKT OKŁADKI
COVER DESIGN

Lidia Motrenko-Makuch

ISSN 1640-0070

Prosimy o podanie źródła przy publikowaniu danych Urzędu Statystycznego
When publishing Statistical Office data please indicate source

URZĄD STATYSTYCZNY W OLSZTYNIE
10-959 Olsztyn ul. Kościuszki 78/82
tel. 89 524-36-66; fax 89 524-36-67
<http://olsztyn.stat.gov.pl>
e-mail: SekretariatUSOls@stat.gov.pl

Druk: Urząd Statystyczny w Olsztynie,
10-959 Olsztyn, ul. Kościuszki 78/82

Cena 30,00 zł

Przedmowa

Urząd Statystyczny w Olsztynie przekazuje Państwu kolejną edycję polsko-angielskiego wydania **Rocznika Statystycznego Województwa Warmińsko-Mazurskiego 2014**. Jest to podstawowa zbiorcza publikacja Urzędu, która stanowi kompendium wiedzy o aktualnej sytuacji społeczno-gospodarczej Warmii i Mazur.

Celem prezentowanej pozycji wydawniczej jest dostarczenie Czytelnikowi kompleksowych informacji na temat zagadnień demograficznych, gospodarczych, rynku pracy, finansów publicznych, kultury, edukacji, ochrony zdrowia, ochrony środowiska i bezpieczeństwa publicznego. Dynamiczne ujęcie zjawisk umożliwia obserwację zmian sytuacji społecznej i gospodarczej województwa.

W tegorocznej edycji publikacji, podobnie jak w poprzednich wydaniach, w głównej części opracowania zaprezentowano tablice statystyczne wraz z uwagami metodycznymi pogrupowane w 23 działach tematycznych. Przedstawiono w nich podstawowe pojęcia i definicje stosowane w opracowaniu. Wybrane zjawiska zaprezentowano graficznie w postaci kolorowych wykresów i schematów. Rozszerzeniem zawartych w Roczniku danych jest wydana równoległe przez Urząd publikacja „Województwo Warmińsko-Mazurskie 2014 – Podregiony, Powiaty, Gminy”, która ukazuje poziom życia społeczeństwa oraz stan gospodarki w warmińsko-mazurskim w podziale na jednostki terytorialne województwa.

Przekazując Państwu niniejszą publikację wyrażam nadzieję, iż przybliży ona szerokiemu gronu odbiorców specyfikę Warmii i Mazur oraz zachęci do dalszego korzystania z zasobów informacyjnych Urzędu Statystycznego w Olsztynie.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego w Olsztynie

Marek Morze

Preface

*The Statistical Office in Olsztyn presents the next polish-english edition of **Statistical Yearbook of Warmińsko-Mazurskie Voivodship 2014**. This is a basic summary publication of the Office, which is a compendium of knowledge about the current socio-economic situation of Warmia and Masuria.*

The aim of this presented editorial position is to deliver Readers comprehensive information on issues of demographic, economic, labour market, public finance, culture, education, health care, environmental protection and public safety. Dynamic presentation of occurrences allows observing changes in social and economic situation of the voivodship.

In this year's edition of the publication, as in previous editions, the main part of the elaboration presents statistical tables with methodical notes, grouped in 23 thematic chapters. Selected occurrences are presented graphically in the form of colour graphs and schemes. Publication edited at the same time by the Office "Warmińsko-Mazurskie Voivodship 2014 – Subregions, Powiats, Gminas" is a supplement of the presented Yearbook. It shows the standard of living of the society and the state of the economy in warmińsko-mazurskie voivodship by units of territorial division.

Presenting this publication I hope it will describe a specific character of Warmia and Masuria and be an invitation for further use of information resources of the Statistical Office in Olsztyn.

Director
of the Statistical Office in Olsztyn

Marek Morze

SPIS TREŚCI

Przedmowa
Spis tablic i wykresów
Objaśnienia znaków umownych. Skróty
Uwagi ogólne

TABLICE PRZEGLĄDOWE

I. Województwo na tle kraju w 2013 r. ... Ważniejsze dane o województwie
II. (2000, 2005, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013).....

DZIAŁY

I. Geografia.....
II. Stan i ochrona środowiska
III. Podział administracyjny i samorząd terytorialny
IV. Bezpieczeństwo publiczne. Wymiar sprawiedliwości.....
V. Ludność.....
VI. Rynek pracy
VII. Wynagrodzenia. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych.....
VIII. Budżety gospodarstw domowych.....
IX. Infrastruktura komunalna. Mieszka- nia
X. Edukacja i wychowanie
XI. Ochrona zdrowia i opieka społeczna...
XII. Kultura. Turystyka. Sport.....
XIII. Nauka i technika. Społeczeństwo informacyjne
XIV. Ceny.....
XV. Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo.....
XVI. Przemysł i budownictwo
XVII. Transport i łączność
XXVIII. Handel i gastronomia
XIX. Finanse przedsiębiorstw.....
XX. Finanse publiczne
XXI. Inwestycje. Środki trwałe.....
XXII. Rachunki regionalne.....
XXIII. Podmioty gospodarki narodowej.....

CONTENTS

Preface
List of tables and graphs
Symbols. Abbreviations
General notes

REVIEW TABLES

<i>Voivodship against the background of the country in 2013</i>	32–37
<i>Major data on the voivodship (2000, 2005, 2008, 2009, 2010, 2011, 2012, 2013)</i>	38–55

CHAPTERS

<i>Geography</i>	56–59
<i>Environmental protection</i>	60–81
<i>Administrative division and local government</i>	82–86
<i>Public safety. Justice</i>	87–96
<i>Population</i>	97–122
<i>Labour market</i>	123–154
<i>Wages and salaries. Social security benefits</i>	155–168
<i>Household budgets</i>	169–177
<i>Municipal infrastructure. Dwellings</i>	178–192
<i>Education</i>	193–229
<i>Health care and social welfare</i>	230–245
<i>Culture. Tourism. Sport</i>	246–261
<i>Science and technology. Information society</i>	262–276
<i>Prices</i>	277–281
<i>Agriculture, hunting and forestry</i>	282–312
<i>Industry and construction</i>	313–326
<i>Transport and communications</i>	327–333
<i>Trade and catering</i>	334–339
<i>Finances of enterprises</i>	340–351
<i>Public finance</i>	352–359
<i>Investments. Fixed assets</i>	360–368
<i>Regional accounts</i>	369–374
<i>Entities of the national economy</i>	375–381

Strona
Page

SPIS TABLIC I WYKRESÓW

LIST OF TABLES AND GRAPHS

		Tablica Table	Strona Page
DZIAŁ I. GEOGRAFIA	CHAPTER I. GEOGRAPHY		
Położenie geograficzne	<i>Geographic location</i>	1	56
Powierzchnia i granice w 2013 r.	<i>Area and borders in 2013</i>	2	56
Układ pionowy powierzchni	<i>Elevations</i>	3	57
Większe sztuczne zbiorniki i stopnie wodne	<i>Major artificial reservoirs and falls</i>	4	57
Większe rzeki	<i>Principal rivers</i>	5	57
Większe i głębsze jeziora	<i>Larger and deeper lakes</i>	6	58
Temperatury powietrza	<i>Air temperatures</i>	7	59
Opady atmosferyczne, prędkość wiatru, usłonecznienie i zachmurzenie	<i>Atmospheric precipitation, wind velocity, insolation and cloudiness</i>	8	59
DZIAŁ II. STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA	CHAPTER II. ENVIRONMENTAL PROTECTION		
Uwagi ogólne	<i>General notes</i>	x	60
Stan geodezyjny, kierunki i zmiany w wykorzystaniu powierzchni województwa (2005, 2010, 2014)	<i>Geodesic status, directions and changes of voivodship land use (2005, 2010, 2014)</i>	1 (9)	67
Grunty rolne wyłączone na cele nierolnicze i leśne na cele nieleśne (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Agricultural land designated for non-agricultural purposes and forest land designated for non-forest purposes (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	2 (10)	68
Grunty zdewastowane i zdegradowane wymagające rekultywacji i zagospodarowania oraz grunty zrekultywowane i zagospodarowane (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Devastated and degraded land requiring reclamation and management as well as reclaimed and managed land (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	3 (11)	69
Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Water withdrawal for needs of the national economy and population (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	4 (12)	69
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Water consumption for needs of the national economy and population (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	5 (13)	70
Powierzchnia i pobór wody do nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napełniania stawów rybnych (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Area and water withdrawal for irrigation in agriculture and forestry as well as water for filling fish ponds (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	6 (14)	70
Ścieki przemysłowe i komunalne odprowadzane do wód lub do ziemi (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Industrial and municipal wastewater discharged into waters or into the ground (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	7 (15)	71
Zakłady odprowadzające ścieki według miejsca odprowadzania oraz wyposażenia w oczyszczalnie ścieków (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Plants discharging wastewater by place of discharge and wastewater treatment plants possessed (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	8 (16)	71
Oczyszczalnie ścieków (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Waste water treatment plants (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	9 (17)	72
Emisja i redukcja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Emission and reduction of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	10 (18)	73

	Tablica Table	Strona Page
Urządzenia do redukcji zanieczyszczeń powietrza w zakładach szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza (2005, 2010, 2012, 2013) ...	11 (19)	74
Odpady wytworzone i dotychczas składowane (nagromadzone) oraz tereny ich składowania (2005, 2010, 2012, 2013).....	12 (20)	75
Odpady według rodzajów w 2013 r.....	13 (21)	76
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona (2005, 2010, 2012, 2013)	14 (22)	76
Rezerwy przyrody (2005, 2010, 2012, 2013)	15 (23)	77
Parki krajobrazowe (2005, 2010, 2012, 2013)	16 (24)	77
Pomniki przyrody (2005, 2010, 2012, 2013)	17 (25)	78
Nakłady na środki trwale służące ochronie środowiska i gospodarcze wodnej (ceny bieżące) [2005, 2010, 2012, 2013].....	18 (26)	78
Efekty rzeczowe uzyskane w wyniku przekazania do użytku inwestycji ochrony środowiska i gospodarki wodnej (2005, 2010, 2012, 2013) ..	19 (27)	79
Kierunki finansowania z wojewódzkiego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej (2005, 2010, 2012, 2013).....	20 (28)	81
Wpływ z opłat i kar na fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej (2005, 2010, 2012, 2013)	21 (29)	81
DZIAŁ III. PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY I SAMORZĄD TERYTORIALNY	CHAPTER III. ADMINISTRATIVE DIVISION AND LOCAL GOVERNMENT	
Uwagi ogólne.....	General notes	x 82
Jednostki administracyjne województwa (2005, 2010, 2012, 2013)	Administrative units of the voivodship (2005, 2010, 2012, 2013).....	1 (30) 84
Gminy w 2013 r.	Gminas in 2013	2 (31) 84
Powiaty i miasta na prawach powiatu w 2013 r. ...	Powiats and cities with powiat status in 2013	3 (32) 85
Radni organów jednostek samorządu terytorialnego w 2013 r.	Councillors of organs of local government units in 2013.....	4 (33) 85
Zatrudnienie i wynagrodzenia w administracji publicznej (2005, 2010, 2012, 2013).....	Paid employment, wages and salaries in the public administration (2005, 2010, 2012, 2013)	5 (34) 86
DZIAŁ IV. BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI	CHAPTER IV. PUBLIC SAFETY. JUSTICE	
Uwagi ogólne.....	General notes	x 87
Przestępstwa stwierdzone przez policję w zakończonych postępowaniach przygotowawczych (2005, 2010, 2012, 2013)	Ascertained crimes by the police in completed preparatory proceedings (2005, 2010, 2012, 2013)	1 (35) 90

		Tablica Table	Strona Page
Wskaźniki wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez policję (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Rates of detectability of delinquents in ascertained crimes by the police (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	2 (36)	92
Wpływ spraw do sądów powszechnych (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Incomings cases in the common courts (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	3 (37)	92
Wpływ spraw do sądów powszechnych w 2013 r.	<i>Incomings cases in common courts in 2013</i>	3a (38)	93
Dorośli skazani prawomocnie przez sądy powszechne za przestępstwa ścigane z oskarżenia publicznego (2005, 2010, 2011, 2012)	<i>Adults sentenced by common courts for crimes prosecuted on the basis of an indictment (2005, 2010, 2011, 2012).....</i>	4 (39)	94
Załatwione sprawy rodzinne (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Resolved family cases (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	5 (40)	95
Sprawy rodzinne załatwione w 2013 r.....	<i>Family cases resolved in 2013.....</i>	5a (41)	95
Podmioty w Krajowym Rejestrze Sądowym (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Entities in the National Judicial Register (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	6 (42)	96
DZIAŁ V. LUDNOŚĆ	CHAPTER V. POPULATION		
Uwagi ogólne.....	<i>General notes.....</i>	x	97
Ludność (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Population (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	1 (43)	101
Ludność w wieku produkcyjnym i nieprodukcyjnym (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Working and non-working age population (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	2 (44)	101
Ludność według płci i wieku (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Population by sex and age (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	3 (45)	102
Miasta i ludność w miastach (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Towns and urban population (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	4 (46)	103
Gminy zamieszkałe przez ludność wiejską (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Gminas and rural population (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	5 (47)	103
Mediana wieku według płci (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Median age by sex (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	6 (48)	104
Ruch naturalny ludności (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Vital statistics (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	7 (49)	104
Małżeństwa zawarte i rozwiązane (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Marriages contracted and dissolved (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	8 (50)	105
Małżeństwa zawarte według wieku nowożeńców w 2013 r.	<i>Marriages by age of bridegrooms and brides contracted in 2013</i>	9 (51)	105
Małżeństwa zawarte według poprzedniego stanu cywilnego nowożeńców w 2013 r.	<i>Marriages by previous marital status of bridegrooms and brides contracted in 2013.....</i>	10 (52)	107
Małżeństwa wyznaniowe (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Church or religious marriages (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	11 (53)	108
Rozwody według wieku małżonków w momencie wniesienia powództwa w 2013 r.	<i>Divorces by age of spouses at the moment of filling a petition for divorce in 2013.....</i>	12 (54)	109
Rozwody według liczby małoletnich dzieci w małżeństwie (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Divorces by the number of underage children in the marriage (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	13 (55)	110
Urodzenia (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Births (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	14 (56)	110

		Tablica Table	Strona Page
Urodzenia żywe według kolejności urodzenia dziecka oraz wieku matki (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Live births by birth order and age of mother (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	15 (57)	111
Płodność kobiet i współczynniki reprodukcji ludności (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Female fertility and reproduction rates of population (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	16 (58)	111
Zgony według płci i wieku zmarłych (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Deaths by sex and age of deceased (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	17 (59)	112
Zgony według wybranych przyczyn (2005, 2010, 2011, 2012).....	<i>Deaths by selected causes (2005, 2010, 2011, 2012)</i>	18 (60)	113
Zgony niemowląt według płci i wieku (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Infant deaths by sex and age (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	19 (61)	114
Zgony niemowląt według wybranych przyczyn (2005, 2010, 2012)	<i>Infant deaths by selected causes (2005, 2010, 2012)</i>	20 (62)	115
Zamachy samobójcze zarejestrowane przez policję (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Suicides registered by police (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	21 (63)	115
Przeciętne dalsze trwanie życia (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Life expectancy (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	22 (64)	116
Prognoza ludności (2015, 2020, 2025, 2030, 2035, 2040, 2045, 2050).....	<i>Population projection (2015, 2020, 2025, 2030, 2035, 2040, 2045, 2050)</i>	23 (65)	116
Prognoza ludności (2015, 2020, 2025, 2030, 2035, 2040, 2045, 2050).....	<i>Population projection (2015, 2020, 2025, 2030, 2035, 2040, 2045, 2050)</i>	23a (66)	117
Migracje wewnętrzne i zagraniczne ludności na pobyt stały (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Internal and international migration of population for permanent residence (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	24 (67)	118
Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały według kierunków (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Internal migration of population for permanent residence by direction (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	25 (68)	119
Migracje wewnętrzne ludności na pobyt stały według płci i wieku migrantów (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Internal migration of population for permanent residence by sex and age of migrants (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	26 (69)	120
Migracje zagraniczne ludności na pobyt stały według płci i wieku migrantów (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>International migration of population for permanent residence by sex and age of migrants (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	27 (70)	120
Kościóły i związki wyznaniowe (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Churches and religious associations (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	28 (71)	121
DZIAŁ VI. RYNEK PRACY	CHAPTER VI. LABOUR MARKET		
Uwagi ogólne.....	<i>General notes</i>	x	123
Aktywność ekonomiczna ludności	Economic activity of the population		
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej – na podstawie BAEL (2010, 2012, 2013)	<i>Economic activity of the population aged 15 and more – on the LFS basis (2010, 2012, 2013)</i>	1 (72)	131
Aktywność ekonomiczna ludności w wieku 15 lat i więcej według wieku oraz poziomu wykształcenia w IV kwartale 2013 r. – na podstawie BAEL	<i>Economic activity of the population aged 15 and more by age and educational level in IV quarter 2013 – on the LFS basis</i>	2 (73)	132

		Tablica Table	Strona Page
Pracujący	Employment		
Pracujący (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Employed persons (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	3 (74)	133
Pracujący według statusu zatrudnienia (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Employed persons by employment status (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	4 (75)	134
Przeciętne zatrudnienie (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Average paid employment (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	5 (76)	135
Pełnozatrudnieni i niepełnozatrudnieni (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Full- and part-time paid employment (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	6 (77)	136
Przyjęcia do pracy (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Hires (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	7 (78)	137
Zwolnienia z pracy (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Terminations (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	8 (79)	138
Absolwenci szkół wyższych, zawodowych i liceów ogólnokształcących, którzy podjęli pracę po raz pierwszy (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>The graduates of tertiary schools, leavers of vocational and secondary schools starting work for the first time (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	9 (80)	139
Miejsca pracy wolne, nowo utworzone i zlikwidowane w 2013 r.	<i>Job vacancies, newly created and liquidated job in 2013.....</i>	10 (81)	140
Bezrobocie	Unemployment		
Bezrobotni zarejestrowani, stopa bezrobocia oraz oferty pracy (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Registered unemployed persons, unemployment rate as well as job offers (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	11 (82)	141
Bezrobotni nowo zarejestrowani i wyrejestrowani (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Newly registered unemployed persons and persons removed from unemployment rolls (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	12 (83)	142
Bezrobotni zarejestrowani według wieku, poziomu wykształcenia, czasu pozostawania bez pracy oraz stażu pracy (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Registered unemployed persons by age, educational level, duration of unemployment and work seniority (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	13 (84)	142
Bezrobotni zarejestrowani korzystający z aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu oraz oferty pracy (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Registered unemployed persons benefitting from labour market programme as well as job offers (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	14 (85)	144
Wydatki Funduszu Pracy (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Expenditures of Labour Fund (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	15 (86)	144
Warunki pracy	Work conditions		
Poszkodowani w wypadkach przy pracy (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie) [2005, 2010, 2012, 2013].....	<i>Persons injured in accidents at work (excluding private farms in agriculture) [2005, 2010, 2012, 2013].....</i>	16 (87)	145
Wypadki i przyczyny wypadków przy pracy (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie) [2005, 2010, 2012, 2013]	<i>Contact-mode of injury and causes of accidents at work (excluding private farms in agriculture) [2005, 2010, 2012, 2013].....</i>	17 (88)	147
Poszkodowani w wypadkach przy pracy w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Persons injured in accidents at work on private farms in agriculture (2005, 2010, 2012, 2013)...</i>	18 (89)	149
Zatrudnieni w warunkach zagrożenia (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Persons working in hazardous conditions (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	19 (90)	149

	Tablica Table	Strona Page
Zatrudnieni na stanowiskach pracy, dla których dokonano oceny ryzyka zawodowego w 2013 r.	<i>Paid employees on position for which evaluation of occupational risk was done in 2013.....</i>	20 (91) 151
Choroby zawodowe (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Occupational diseases (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	21 (92) 152
Korzystający ze świadczeń z tytułu pracy w warunkach szkodliwych dla zdrowia i uciążliwych (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Persons receiving benefits for work in harmful and strenuous conditions (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	22 (93) 153
Świadczenia z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Occupational accidents and occupational diseases benefits (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	23 (94) 154
DZIAŁ VII. WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH	CHAPTER VII. WAGES AND SALARIES. SOCIAL SECURITY BENEFITS	
Uwagi ogólne.....	<i>General notes</i>	x 155
Wynagrodzenia	Wages and salaries	
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Average monthly gross wages and salaries (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	1 (95) 158
Zatrudnieni według wysokości wynagrodzenia brutto za październik 2012 r.	<i>Paid employment by amount of gross wages and salaries for October 2012.....</i>	2 (96) 159
Zatrudnieni według wysokości wynagrodzenia brutto za październik 2012 r.	<i>Paid employment by amount of gross wages and salaries for October 2012.....</i>	2a (97) 161
Zatrudnieni oraz przeciętne wynagrodzenia brutto według grup zawodów wykonywanych za październik 2012 r.	<i>Paid employment and average gross wages and salaries by performed occupational groups for October 2012.....</i>	3 (98) 163
Przeciętne wynagrodzenia brutto za październik 2012 r.	<i>Average gross wages and salaries for October 2012.....</i>	4 (99) 165
Miesięczne wynagrodzenia brutto najwyższe (decyle) w grupach decylowych pracowników zatrudnionych według wielkich grup zawodów wykonywanych za październik 2012 r.	<i>Decile earnings (the upper limits of gross wages and salaries received by decile) paid employment by great occupational groups for October 2012.....</i>	5 (100) 167
Świadczenia z ubezpieczeń społecznych	Social security benefits	
Emeryci i renciści (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Retirees and pensioners (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	6 (101) 168
Świadczenia emerytalne i rentowe brutto (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Gross retirement pay and pension benefits (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	7 (102) 168
DZIAŁ VIII. BUDŻETY GOSPODARSTW DOMOWYCH	CHAPTER VIII. HOUSEHOLD BUDGETS	
Uwagi ogólne.....	<i>General notes</i>	x 169
Gospodarstwa domowe (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Households (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	1 (103) 174

	Tablica <i>Table</i>	Strona <i>Page</i>
Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Average monthly per capita available income of households (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	2 (104) 174
Przeciętne miesięczne wydatki na 1 osobę w gospodarstwach domowych (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Average monthly per capita expenditures of households (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	3 (105) 175
Przeciętne miesięczne spożycie niektórych artykułów żywnościowych na 1 osobę w gospodarstwach domowych (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Average monthly per capita consumption of selected foodstuffs of households (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	4 (106) 176
Gospodarstwa domowe wyposażone w niektóre przedmioty trwałego użytkowania (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Households equipped with selected durable goods (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	5 (107) 177
Wskaźniki zagrożenia ubóstwem w gospodarstwach domowych (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>At-risk of poverty rates in households (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	6 (108) 177
DZIAŁ IX. INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA	CHAPTER IX. MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS	
Uwagi ogólne.....	<i>General notes.....</i>	x 178
Infrastruktura komunalna	Municipal infrastructure	
Wodociągi i kanalizacja (2010, 2012, 2013)	<i>Water supply and sewage systems (2010, 2012, 2013).....</i>	1 (109) 183
Odbiorcy oraz zużycie energii elektrycznej w gospodarstwach domowych (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Consumers and consumption of electricity in households (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	2 (110) 184
Sieć gazowa oraz odbiorcy i zużycie gazu z sieci w gospodarstwach domowych (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Gas supply system as well as consumers and consumption of gas from gas supply system in households (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	3 (111) 184
Ogrzewnictwo (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>House-heating (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	4 (112) 185
Ludność korzystająca z sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Population using water supply, sewage and gas supply systems (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	5 (113) 185
Odpady komunalne (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Municipal waste (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	6 (114) 186
Nieczystości ciekłe (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Liquid waste (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	7 (115) 186
Składowiska odpadów komunalnych (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Landfill sites with municipal waste (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	8 (116) 187
Komunikacja miejska (2005, 2010, 2012, 2013) ...	<i>Urban transport (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	9 (117) 187
Tereny zieleni ogólnodostępnej i osiedlowej (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Generally accessible and estate area green belts (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	10 (118) 188
Mieszkania	Dwellings	
Zasoby mieszkaniowe (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Dwelling stocks (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	11 (119) 188
Mieszkania w zasobach mieszkaniowych wyposażone w instalacje (2005, 2010, 2012, 2013)...	<i>Dwellings in dwelling stocks fitted with installations (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	12 (120) 189
Dodatki mieszkaniowe wypłacone w 2013 r.	<i>Housing allowances paid out in 2013.....</i>	13 (121) 189
Gospodarka gruntami pod budownictwo mieszkaniowe (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Administration of grounds for dwelling construction (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	14 (122) 190

		Tablica Table	Strona Page
Mieszkania, których budowę rozpoczęto (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Dwellings in which construction has begun (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	15 (123)	190
Mieszkania oddane do użytkowania (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Dwellings completed (2005, 2010, 2012, 2013) ...</i>	16 (124)	191
Mieszkania oddane do użytkowania według liczby izb (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Dwellings completed by number of rooms (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	17 (125)	192
DZIAŁ X. EDUKACJA I WYCHOWANIE	CHAPTER X. EDUCATION		
Uwagi ogólne.....	<i>General notes</i>	x	193
Edukacja według szczebli kształcenia (2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14).....	<i>Education by level (2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14)</i>	1 (126)	198
Szkoły według organów prowadzących (2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14).....	<i>Schools by school governing authority (2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14).....</i>	2 (127)	201
Uczniowie według grup wieku (2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14).....	<i>Pupils and students by age groups (2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14).....</i>	3 (128)	207
Współczynnik skolaryzacji (2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14).....	<i>Enrolment rate (2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14)</i>	4 (129)	207
Komputery w szkołach dla dzieci i młodzieży oraz policealnych (2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14).....	<i>Computers in schools for children and youth and in post-secondary schools (2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14)</i>	5 (130)	209
Uczący się języków obcych w szkołach dla dzieci i młodzieży oraz policealnych (2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14).....	<i>Pupils and students studying foreign languages in schools for children and youth and in post-secondary schools (2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14).....</i>	6 (131)	210
Uczący się języków obcych w szkołach dla dorosłych (2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14)...	<i>Students studying foreign languages in schools for adults (2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14)</i>	7 (132)	212
Kształcenie osób ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi (2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14)	<i>Education for people with special educational needs (2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14) ...</i>	8 (133)	213
Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze, młodzieżowe ośrodki wychowawcze, młodzieżowe ośrodki socjoterapii oraz ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Special educational centres, youth education centres, youth social therapy centres and rehabilitation-education centres (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	9 (134)	213
Wychowanie pozaszkolne (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Extracurricular education (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	10 (135)	214
Internaty i bursy szkół dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14].....	<i>Boarding-schools and dormitories for children and youth (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14]</i>	11 (136)	215
Domy i stołówki studenckie (2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14).....	<i>Student dormitories and canteens (2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14)</i>	12 (137)	215
Studenci szkół wyższych otrzymujący stypendia (2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14).....	<i>Students of higher education institutions receiving scholarships (2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14).....</i>	13 (138)	216
Szkoły podstawowe dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14].....	<i>Primary schools for children and youth (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14].....</i>	14 (139)	217
Gimnazja dla dzieci i młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14]	<i>Lower secondary schools for children and youth (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14]</i>	15 (140)	218

	Tablica Table	Strona Page
Zasadnicze szkoły zawodowe dla młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14].....	<i>Basic vocational schools for youth (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14].....</i>	16 (141) 219
Uczniowie i absolwenci zasadniczych szkół zawodowych dla młodzieży (bez szkół specjalnych) według grup kierunków kształcenia [2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14].....	<i>Students and graduates of basic vocational schools for youth (excluding special schools) by fields of education [2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14].....</i>	17 (142) 219
Licea ogólnokształcące dla młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14].....	<i>General secondary schools for youth (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14].....</i>	18 (143) 220
Licea profilowane dla młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14].....	<i>Specialized secondary schools for youth (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14].....</i>	19 (144) 220
Technika oraz szkoły artystyczne ogólnokształcące dla młodzieży (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14].....	<i>Technical secondary schools as well as general art schools for youth (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14].....</i>	20 (145) 221
Szkoły artystyczne dla dzieci i młodzieży (2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14).....	<i>Art schools for children and youth (2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14).....</i>	21 (146) 221
Szkoły policealne (bez szkół specjalnych) [2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14].....	<i>Post-secondary schools (excluding special schools) [2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14].....</i>	22 (147) 222
Uczniowie i absolwenci szkół policealnych (bez szkół specjalnych) według grup kierunków kształcenia [2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14].....	<i>Students and graduates of post-secondary schools (excluding special schools) by fields of education [2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14].....</i>	23 (148) 222
Szkoły wyższe (2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14).....	<i>Higher education institutions (2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14).....</i>	24 (149) 223
Studenci szkół wyższych według form studiów i typów szkół (2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14).....	<i>Students of higher education institutions by study forms and type of schools (2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14).....</i>	25 (150) 223
Absolwenci szkół wyższych według form studiów i typów szkół (2005/06, 2011/12, 2012/13).....	<i>Graduates of higher education institutions by study forms and type of schools (2005/06, 2011/12, 2012/13).....</i>	26 (151) 224
Nauczyciele akademicy w szkołach wyższych (2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14).....	<i>Academic teachers in higher education institutions (2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14).....</i>	27 (152) 224
Cudzoziemcy – studenci i absolwenci według form studiów i typów szkół (2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14).....	<i>Foreigners – students and graduates by study forms and type of schools (2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14).....</i>	28 (153) 225
Studia podyplomowe i doktoranckie (2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14).....	<i>Postgraduate and doctoral studies (2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14).....</i>	29 (154) 226
Studia podyplomowe według grup kierunków kształcenia (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13, 2013/14).....	<i>Postgraduate studies by fields of education (2005/06, 2010/11, 2011/12, 2012/13, 2013/14).....</i>	30 (155) 227
Szkoły dla dorosłych (2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14).....	<i>Schools for adults (2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14).....</i>	31 (156) 228
Wychowanie przedszkolne (2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14).....	<i>Pre-primary education (2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14).....</i>	32 (157) 229
DZIAŁ XI. OCHRONA ZDROWIA I OPIEKA SPOŁECZNA	CHAPTER XI. HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE	
Uwagi ogólne.....	<i>General notes.....</i>	x 230
Pracownicy medyczni (2012, 2013).....	<i>Medical personnel (2012, 2013).....</i>	1 (158) 236

		Tablica Table	Strona Page
Lekarze specjaliści (2012, 2013)	<i>Doctors specialists (2012, 2013).....</i>	2 (159)	236
Ambulatoryjna opieka zdrowotna (2012, 2013).....	<i>Out-patient health care (2012, 2013).....</i>	3 (160)	237
Stacjonarna opieka zdrowotna (2012, 2013)	<i>In-patient health care (2012, 2013).....</i>	4 (161)	238
Szpitala ogólne (2012, 2013).....	<i>General hospitals (2012, 2013).....</i>	5 (162)	239
Ratownictwo medyczne i pomoc doraźna (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Emergency medical services and first aid (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	6 (163)	240
Apteki ogólnodostępne i punkty apteczne (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Generally available pharmacies and pharma- ceutical outlets (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	7 (164)	240
Krwiodawstwo (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Blood donation (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	8 (165)	241
Zachorowania na niektóre choroby zakaźne i zatrucia (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Incidence of infectious diseases and poisonings (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	9 (166)	241
Żłobki i kluby dziecięce (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Nurseries and children clubs (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	10 (167)	242
Placówki wsparcia dziennego (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Day-support centres (2005, 2010, 2012, 2013)....</i>	11 (168)	242
Rodzinna piecza zastępcza (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Family foster care (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	12 (169)	243
Institutionalna piecza zastępcza (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Institutional foster care (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	13 (170)	243
Pomoc społeczna stacjonarna (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Stationary social welfare (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	14 (171)	244
Placówki stacjonarnej pomocy społecznej we- dług grup mieszkańców (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Stationary social welfare facilities by groups of residents (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	15 (172)	244
Świadczenia pomocy społecznej (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Social assistance benefits (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	16 (173)	245
DZIAŁ XII. KULTURA. TURYSTYKA. SPORT	CHAPTER XII. CULTURE. TOURISM. SPORT		
Uwagi ogólne.....	<i>General notes.....</i>	x	246
Kultura	Culture		
Książki i broszury wydane (2005, 2010, 2011, 2012, 2013)	<i>Books and pamphlets published (2005, 2010, 2011, 2012, 2013).....</i>	1 (174)	250
Gazety i czasopisma wydane (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Newspapers and magazines published (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	2 (175)	250
Biblioteki publiczne (z filiami) [2005, 2010, 2012, 2013].....	<i>Public libraries (with branches) [2005, 2010, 2012, 2013].....</i>	3 (176)	251
Muzea (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Museums (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	4 (177)	251
Instytucje paramuzealne (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Museum-related institutions (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	5 (178)	251
Galerie sztuki (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Art galleries (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	6 (179)	252
Teatry, instytucje muzyczne, przedsiębiorstwa estradowe (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Theatres, music institutions, entertainment en- terprises (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	7 (180)	252

		Tablica Table	Strona Page
Domy i ośrodki kultury, kluby, świetlice (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Cultural centres and establishment, clubs, community centres (2005, 2010, 2012, 2013) ...</i>	8 (181)	253
Kina stałe (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Fixed cinemas (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	9 (182)	253
Abonenci telewizji kablowej (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Cable television subscribers (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	10 (183)	254
Abonenci radiowi i telewizyjni (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Radio and television subscribers (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	11 (184)	254
Turystyka	Tourism		
Baza noclegowa turystyki (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Tourist accommodation establishments (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	12 (185)	254
Turyści zagraniczni korzystający z bazy noclegowej turystyki (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Foreign tourists accommodated in tourist accommodation establishments (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	13 (186)	256
Wykorzystanie bazy noclegowej turystyki (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Occupancy in tourist accommodation establishments (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	14 (187)	257
Placówki gastronomiczne w bazie noclegowej turystyki (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Catering establishments in tourist accommodation establishments (2005, 2010, 2012, 2013) ..</i>	15 (188)	258
Hotele według kategorii (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Hotels by category (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	16 (189)	259
Sport	Sport		
Organizacje kultury fizycznej i kluby sportowe (2006, 2010, 2012).....	<i>Physical education organizations and sports clubs (2006, 2010, 2012).....</i>	17 (190)	260
Wybrane dziedziny i rodzaje sportu w klubach sportowych w 2012 r.	<i>Selected sports fields and kinds of sports in sports clubs in 2012.....</i>	18 (191)	260
Wybrane obiekty sportowe w 2010 r.	<i>Selected sports facilities in 2010.....</i>	19 (192)	261
DZIAŁ XIII. NAUKA I TECHNIKA. SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE	CHAPTER XIII. SCIENCE AND TECHNOLOGY. INFORMATION SOCIETY		
Uwagi ogólne.....	<i>General notes.....</i>	x	262
Jednostki oraz zatrudnieni w działalności badawczej i rozwojowej (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Units and employment in research and development activity (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	1 (193)	266
Zatrudnieni w działalności badawczej i rozwojowej według poziomu wykształcenia (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Employment in research and development activity by educational level (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	2 (194)	267
Nakłady na działalność badawczą i rozwojową (ceny bieżące) [2005, 2010, 2012, 2013].....	<i>Gross domestic expenditures on research and development activity (current prices) [2005, 2010, 2012, 2013].....</i>	3 (195)	268
Nakłady na działalność badawczą i rozwojową według dziedzin nauk (ceny bieżące) [2010, 2012, 2013].....	<i>Gross domestic expenditures on research and development activity by field of science (current prices) [2010, 2012, 2013].....</i>	4 (196)	268
Nakłady na działalność badawczą i rozwojową według źródeł finansowania (ceny bieżące) [2010, 2012, 2013].....	<i>Gross domestic expenditures on research and development activity by source of funds (current prices) [2010, 2012, 2013].....</i>	5 (197)	269
Nakłady bieżące na działalność badawczą i rozwojową według rodzajów badań (ceny bieżące) [2005, 2010, 2012, 2013].....	<i>Current expenditures on research and development activity by type of activity (current prices) [2005, 2010, 2012, 2013].....</i>	6 (198)	269

	Tablica Table	Strona Page
Stopień zużycia aparatury naukowo-badawczej w działalności badawczej i rozwojowej (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Degree of consumption of research equipment in research and development activity (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	7 (199) 270
Udział przychodów netto ze sprzedaży produktów nowych lub istotnie ulepszonych w przychodach netto ze sprzedaży w przemyśle w 2013 r.	<i>Share of net revenues from sales of new or significantly improved products in net revenues from sales in industry in 2013.....</i>	8 (200) 270
Przedsiębiorstwa innowacyjne w przemyśle według rodzajów wprowadzonych innowacji w latach 2011–2013.....	<i>Innovative enterprises in industry by type of introduced innovation during 2011–2013.....</i>	9 (201) 271
Nakłady na działalność innowacyjną w przemyśle (ceny bieżące) [2005, 2010, 2012, 2013]	<i>Expenditures on innovation activities in industry (current prices) [2005, 2010, 2012, 2013]</i>	10 (202) 273
Nakłady na działalność innowacyjną w przemyśle według źródeł finansowania (ceny bieżące) (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Expenditures on innovation activities in industry by source of funds (current prices) (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	11 (203) 275
Wynalazki i wzory użytkowe krajowe (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Resident inventions and utility models (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	12 (204) 276
Spółeczeństwo informacyjne	Information society	
Przedsiębiorstwa wykorzystujące wybrane technologie informacyjno-telekomunikacyjne (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Enterprises using selected information and communication technologies (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	13 (205) 276
Cele wykorzystania internetu w przedsiębiorstwach (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Purpose of using the internet by enterprises (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	14 (206) 276
DZIAŁ XIV. CENY	CHAPTER XIV. PRICES	
Uwagi ogólne.....	<i>General notes.....</i>	x 277
Wskaźniki cen towarów i usług konsumpcyjnych (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Prices indices of consumer goods and services (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	1 (207) 279
Ceny detaliczne wybranych towarów i usług (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Retail prices of selected goods and services (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	2 (208) 279
Przeciętne ceny skupu ważniejszych produktów rolnych (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Average procurement prices of major agricultural products (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	3 (209) 281
Przeciętne ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Average market-place prices received by farmers (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	4 (210) 281
DZIAŁ XV. ROLNICTWO, ŁOWIECTWO I LEŚNICTWO	CHAPTER XV. AGRICULTURE, HUNTING AND FORESTRY	
Uwagi ogólne.....	<i>General notes.....</i>	x 282
Rolnictwo	Agriculture	
Uwarunkowania i ważniejsze wyniki ekonomiczno-produkcyjne w rolnictwie (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Trends and major economic and production results in agriculture (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	1 (211) 288
Powierzchnia użytków rolnych według rodzajów użytków (2010, 2012, 2013).....	<i>Agricultural land area by land type (2010, 2012, 2013)</i>	2 (212) 290
Gospodarstwa rolne według grup obszarowych (2010, 2012, 2013)	<i>Farms by area groups (2010, 2012, 2013).....</i>	3 (213) 290
Dynamika globalnej, końcowej i towarowej produkcji rolniczej (ceny stałe) [2005, 2010, 2011, 2012].....	<i>Indices of gross, final and market agricultural output (constant prices) [2005, 2010, 2011, 2012].....</i>	4 (214) 291

	Tablica Table	Strona Page
Struktura globalnej i towarowej produkcji rolniczej (ceny stałe) [2005, 2010, 2011, 2012]	<i>Structure of gross and market agricultural output (constant prices) [2005, 2010, 2011, 2012]</i>	5 (215) 291
Powierzchnia zasiewów (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Sown area (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	6 (216) 293
Zbiory i plony wybranych ziemiopłodów (2006–2010, 2010, 2012, 2013)	<i>Selected crop production and yields (2006–2010, 2010, 2012, 2013)</i>	7 (217) 294
Powierzchnia, zbiory i plony warzyw grunto- wych (2006–2010, 2010, 2012, 2013)	<i>Area, production and yields of ground vegeta- bles (2006–2010, 2010, 2012, 2013)</i>	8 (218) 295
Powierzchnia, zbiory i plony owoców z drzew (2006–2010, 2010, 2012, 2013)	<i>Area, production and yields of fruit tree (2006–2010, 2010, 2012, 2013)</i>	9 (219) 296
Powierzchnia, zbiory i plony z krzewów owoco- wych i plantacji jagodowych (2006–2010, 2010, 2012, 2013)	<i>Area, production and yields of fruit bushes and berry plantation (2006–2010, 2010, 2012, 2013)</i>	10 (220) 297
Bydło, trzoda chlewna, owce i konie (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Cattle, pigs, sheep and horses (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	11 (221) 298
Drób (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Poultry (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	12 (222) 299
Produkcja żywca rzeźnego (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Production of animals for slaughter (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	13 (223) 299
Produkcja mięsa, tłuszczów i podrobów (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Production of meat, fats and pluck (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	14 (224) 300
Produkcja mleka krowiego i jaj kurzyc (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Production of cows' milk and hen eggs (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	15 (225) 300
Ciągniki rolnicze (2005, 2010, 2013)	<i>Agricultural tractors (2005, 2010, 2013)</i>	16 (226) 301
Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych oraz wapniowych w przeliczeniu na czysty składnik (2004/05, 2009/10, 2011/12, 2012/13)	<i>Consumption of mineral or chemical and lime fertilizers in terms of pure ingredient (2004/05, 2009/10, 2011/12, 2012/13)</i>	17 (227) 301
Wartość skupu produktów rolnych (ceny bieżą- ce) [2005, 2010, 2012, 2013]	<i>Value of agricultural products procurement (current prices) [2005, 2010, 2012, 2013]</i>	18 (228) 302
Skup ważniejszych produktów rolnych (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Procurement of major agricultural products (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	19 (229) 303
Ekologiczne gospodarstwa rolne (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Organic farms (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	20 (230) 304
Łowiectwo	Hunting	
Ważniejsze zwierzęta łowne (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Major game species (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	21 (231) 304
Odstrzał ważniejszych zwierząt łownych (2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14)	<i>Shoot of main game species (2005/06, 2010/11, 2012/13, 2013/14)</i>	22 (232) 305
Koła i członkowie polskiego związku łowieckie- go oraz obwody łowieckie (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Clubs and members of the polish hunting asso- ciation and hunting districts (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	23 (233) 305
Leśnictwo	Forestry	
Powierzchnia gruntów leśnych (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Forest land (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	24 (234) 306

		Tablica Table	Strona Page
Powierzchnia lasów	<i>Forest area</i>	25 (235)	307
Zasoby drzewne na pniu.....	<i>Growing stock of standing wood</i>	26 (236)	309
Odnowienia, zalesienia i inne prace hodowlane (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Renewals, afforestations and other forest breeding work (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	27 (237)	310
Pozyskanie drewna (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Removals (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	28 (238)	311
Zadrzewienia i pozyskanie drewna z zadrze- wień (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Trees and shrubs outside the forest and re- movals (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	29 (239)	312
Pożary w lasach (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Forest fires (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	30 (240)	312
DZIAŁ XVI. PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO	CHAPTER XVI. INDUSTRY AND CONSTRUCTION		
Uwagi ogólne.....	<i>General notes</i>	x	313
Przemysł	Industry		
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące) [2005, 2010, 2012, 2013].....	<i>Sold production of industry (current prices) [2005, 2010, 2012, 2013]</i>	1 (241)	316
Produkcja sprzedana przemysłu według liczby zatrudnionych w podmiotach gospodarczych w przemyśle (ceny bieżące) [2005, 2010, 2012, 2013].....	<i>Sold production of industry by number of paid employees in economic entities in industry (current prices) [2005, 2010, 2012, 2013]</i>	2 (242)	317
Produkcja wybranych wyrobów (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Production of selected products (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	3 (243)	318
Przeciętne zatrudnienie w przemyśle (2010, 2012, 2013)	<i>Average paid employment in industry (2010, 2012, 2013)</i>	4 (244)	319
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w przemyśle (2010, 2012, 2013).....	<i>Average monthly gross wages and salaries in industry (2010, 2012, 2013)</i>	5 (245)	320
Budownictwo	Construction		
Produkcja budowlano-montażowa (ceny bieżą- ce) [2005, 2010, 2012, 2013].....	<i>Construction and assembly production (current prices) [2005, 2010, 2012, 2013]</i>	6 (246)	321
Produkcja budowlano-montażowa według ro- dzajów obiektów budowlanych (ceny bieżące) [2005, 2010, 2012, 2013].....	<i>Construction and assembly production by type of constructions (current prices) [2005, 2010, 2012, 2013]</i>	7 (247)	321
Budynki oddane do użytkowania (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Buildings completed (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	8 (248)	323
Budynki oddane do użytkowania według rodza- jów budynków (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Buildings completed by type of buildings (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	9 (249)	324
Przeciętne zatrudnienie i przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w budownictwie (2010, 2012, 2013)	<i>Average paid employment and average monthly gross wages and salaries in construction (2010, 2012, 2013)</i>	10 (250)	326
DZIAŁ XVII. TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ	CHAPTER XVII. TRANSPORT AND COMMUNICATIONS		
Uwagi ogólne.....	<i>General notes</i>	x	327
Transport	Transport		
Linie kolejowe eksploatowane (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Railway lines operated (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	1 (251)	329

		Tablica Table	Strona Page
Drogi publiczne o twardej nawierzchni (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Hard surface public roads (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	2 (252)	329
Pojazdy samochodowe i ciągniki zarejestrowane (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Registered road vehicles and tractors (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	3 (253)	330
Linie regularnej komunikacji autobusowej (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Regular bus communication lines (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	4 (254)	330
Transport samochodowy zarobkowy (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Hire or reward road transport (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	5 (255)	331
Wypadki drogowe i ich ofiary (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Road traffic accidents and their casualties (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	6 (256)	331
Wypadki drogowe według sprawców, ważniejszych przyczyn i rodzajów pojazdów (2012, 2013)	<i>Road traffic accidents by culprits major causes and types of vehicles (2012, 2013)</i>	7 (257)	332
Łączność	Communications		
Podstawowe usługi pocztowe (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Basic communication services (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	8 (258)	333
Abonenci telefoniczni i aparaty telefoniczne (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Telephone subscribers and telephone sets (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	9 (259)	333
DZIAŁ XVIII. HANDEL I GASTRONOMIA	CHAPTER XVIII. TRADE AND CATERING		
Uwagi ogólne.....	<i>General notes</i>	x	334
Sprzedaż detaliczna towarów (ceny bieżące) [2005, 2010, 2012, 2013].....	<i>Retail sales (current prices) [2005, 2010, 2012, 2013].....</i>	1 (260)	337
Sprzedaż detaliczna towarów według grup (ceny bieżące) [2005, 2010, 2012, 2013].....	<i>Retail sales by groups (current prices) [2005, 2010, 2012, 2013].....</i>	2 (261)	337
Sprzedaż hurtowa towarów w przedsiębiorstwach handlowych (ceny bieżące) [2005, 2010, 2012, 2013].....	<i>Wholesale sales in trade enterprises (current prices) [2005, 2010, 2012, 2013]</i>	3 (262)	337
Sklepy według form organizacyjnych i stacje paliw (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Shops by organizational forms and petrol stations (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	4 (263)	338
Gastronomia (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Catering (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	5 (264)	338
Magazyny handlowe (2005, 2009, 2012).....	<i>Trade warehouses (2005, 2009, 2012).....</i>	6 (265)	339
Targowiska (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Marketplaces (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	7 (266)	339
DZIAŁ XIX. FINANSE PRZEDSIĘBIORSTW	CHAPTER XIX. FINANCES OF ENTERPRISES		
Uwagi ogólne.....	<i>General notes</i>	x	340
Przychody, koszty i wynik finansowy przedsiębiorstw według sektorów własności (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Revenues, costs and financial results of enterprises by ownership sectors (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	1 (267)	344
Przychody, koszty i wynik finansowy przedsiębiorstw według sekcji (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Revenues, costs and financial results of enterprises by sections (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	2 (268)	345

		Tablica Table	Strona Page
Przedsiębiorstwa według uzyskanych wyników finansowych (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Enterprises by obtained financial results (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	3 (269)	346
Relacje ekonomiczne w przedsiębiorstwach (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Economic relations in enterprises (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	4 (270)	347
Aktywa obrotowe przedsiębiorstw (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Current assets of enterprises (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	5 (271)	348
Kapitały (fundusze) własne przedsiębiorstw (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Share equity (funds) of enterprises (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	6 (272)	349
Kapitał zakładowy spółek (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Share capital of companies (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	7 (273)	350
Zobowiązania przedsiębiorstw (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Liabilities of enterprises (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	8 (274)	351
DZIAŁ XX. FINANSE PUBLICZNE	CHAPTER XX. PUBLIC FINANCE		
Uwagi ogólne.....	<i>General notes.....</i>	x	352
Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Revenue of local government units budgets by type (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	1 (275)	354
Dochody budżetów jednostek samorządu terytorialnego według działów w 2013 r.	<i>Revenue of local government units budgets by division in 2013.....</i>	2 (276)	356
Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według rodzajów (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Expenditure of local government units budgets by type (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	3 (277)	357
Wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego według działów w 2013 r.	<i>Expenditure of local government units budgets by division in 2013.....</i>	4 (278)	358
Przychody i koszty samorządowych zakładów budżetowych (2012, 2013).....	<i>Revenue and costs of local government budgetary establishments (2012, 2013).....</i>	5 (279)	359
DZIAŁ XXI. INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE	CHAPTER XXI. INVESTMENTS. FIXED ASSETS		
Uwagi ogólne.....	<i>General notes.....</i>	x	360
Inwestycje	Investments		
Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące) [2010, 2012, 2013].....	<i>Investment outlays (current prices) [2010, 2012, 2013].....</i>	1 (280)	364
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach (ceny bieżące) [2010, 2012, 2013].....	<i>Investment outlays in enterprises (current prices) [2010, 2012, 2013].....</i>	2 (281)	365
Nakłady inwestycyjne w przedsiębiorstwach według grup (ceny bieżące) [2010, 2012, 2013]..	<i>Investment outlays in enterprises by groups (current prices) [2010, 2012, 2013].....</i>	3 (282)	366
Środki trwałe	Fixed assets		
Wartość brutto środków trwałych (bieżące ceny ewidencyjne) [2010, 2012, 2013].....	<i>Gross value of fixed assets (current book-keeping prices) [2010, 2012, 2013].....</i>	4 (283)	367

		Tablica Table	Strona Page
Wartość brutto środków trwałych w przedsiębiorstwach (bieżące ceny ewidencyjne) [2010, 2012, 2013].....	<i>Gross value of fixed assets in enterprises (current book-keeping prices) [2010, 2012, 2013]....</i>	5 (284)	368
DZIAŁ XXII. RACHUNKI REGIONALNE	CHAPTER XXII. REGIONAL ACCOUNTS		
Uwagi ogólne.....	<i>General notes</i>	x	369
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące) [2010, 2011, 2012].....	<i>Gross domestic product (current prices) [2010, 2011, 2012].....</i>	1 (285)	373
Podstawowe elementy rachunku produkcji i rachunku tworzenia dochodów (ceny bieżące) [2010, 2011, 2012].....	<i>Basic elements of production account and generation of income account (current prices) [2010, 2011, 2012].....</i>	2 (286)	374
Nominalne dochody w sektorze gospodarstw domowych (2010, 2011, 2012)	<i>Nominal income of the households sector (2010, 2011, 2012).....</i>	3 (287)	374
DZIAŁ XXIII. PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ	CHAPTER XXIII. ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY		
Uwagi ogólne.....	<i>General notes</i>	x	375
Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Entities of the national economy registered in the REGON register (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	1 (288)	376
Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON według form prawnych i sekcji PKD (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Entities of the national economy registered in the REGON register by legal forms and PKD sections (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	2 (289)	377
Spółki handlowe według form prawnych i sekcji PKD (2005, 2010, 2012, 2013)	<i>Commercial companies by legal status and PKD sections (2005, 2010, 2012, 2013)</i>	3 (290)	379
Podmioty gospodarki narodowej nowo zarejestrowane według wybranych form prawnych i sekcji (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Entities of the national economy newly registered by selected legal forms and sections (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	4 (291)	380
Podmioty gospodarki narodowej wyrejestrowane według wybranych form prawnych i sekcji (2005, 2010, 2012, 2013).....	<i>Entities of the national economy removed by selected legal forms and sections (2005, 2010, 2012, 2013).....</i>	5 (292)	381

SPIS WYKRESÓW LIST OF GRAPHS

		Strona Page
Podział administracyjny województwa warmińsko-mazurskiego w 2013 r.	<i>Administrative division of warmińsko-mazurskie voivodship in 2013</i>	84
Podział województwa warmińsko-mazurskiego według nomenklatury jednostek terytorialnych do celów statystycznych (NTS).....	<i>Division of the warmińsko-mazurskie voivodship according to the nomenclature of territorial units for statistical purposes (NTS).....</i>	85
Ludność według płci i wieku w 2013 r.	<i>Population by sex and age in 2013.....</i>	102

		Strona <i>Page</i>
Ruch naturalny ludności	<i>Vital statistics of population.....</i>	103
Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia dla osób w wieku 0 lat	<i>Life expectancy at 0 age.....</i>	103
Struktura pracujących według sekcji PKD w 2013 r.	<i>Structure of employed persons by PKD sections in 2013.....</i>	134
Struktura bezrobotnych zarejestrowanych według wieku i poziomu wykształcenia w 2013 r.	<i>Structure of registered unemployed persons by age and educational level in 2013.....</i>	134
Odchylenia względne przeciętnych wynagrodzeń w wybranych sekcjach PKD od przeciętnego wynagrodzenia w województwie	<i>Relative deviations of average wages and salaries in selected PKD sections from the average wages and salaries in the voivodship.....</i>	135
Mieszkania wyposażone w instalacje w 2013 r.	<i>Dwellings fitted with installations in 2013.....</i>	192
Mieszkania oddane do użytkowania	<i>Dwellings completed.....</i>	192
Edukacja według szczebli kształcenia w roku szkolnym 2013/2014	<i>Education by educational level in the 2013/2014 school year.....</i>	193
Użytkowanie gruntów w gospodarstwach rolnych w 2013 r.	<i>Land use in agricultural holdings in 2013.....</i>	292
Struktura towarowej produkcji rolniczej w 2012 r. (stałe ceny 2011 r.)	<i>Structure of market agricultural output in 2012 (constant prices 2011).....</i>	292
Struktura produkcji budowlano-montażowej (ceny bieżące).....	<i>Structure of construction and assembly production (current prices).....</i>	293
Dochody i wydatki budżetów jednostek samorządu terytorialnego na 1 mieszkańca	<i>Revenue and expenditure of local government units budgets per capita.....</i>	358
Struktura wartości dodanej brutto według rodzajów działalności (ceny bieżące).....	<i>Structure of gross value added by kinds of activities (current prices).....</i>	358
Struktura podmiotów gospodarki narodowej w 2013 r.	<i>Structure of entities of the national economy in 2013.....</i>	359

OBJAŚNIENIA ZNAKÓW UMOWNYCH SYMBOLS

Kreska (—)	–	zjawisko nie wystąpiło. <i>magnitude zero.</i>
Zero: (0)	–	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5. <i>magnitude not zero, but less than 0,5 of a unit;</i>
(0,0)	–	zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05. <i>magnitude not zero, but less than 0,05 of a unit.</i>
Kropka (.)	–	zupelny brak informacji albo brak informacji wiarygodnych. <i>data not available or not reliable.</i>
Znak x	–	wypełnienie pozycji jest niemożliwe lub niecelowe. <i>not applicable.</i>
Znak Δ	–	oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji; ich pełne nazwy podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 17 na str. 29. <i>categories of applied classification are presented in abbreviated form; their full names are given in the general notes to the Yearbook, item 17 on page 29.</i>
Znak #	–	oznacza, że dane nie mogą być opublikowane ze względu na konieczność zachowania tajemnicy statystycznej w rozumieniu ustawy o statystyce publicznej. <i>data may not be published due to the necessity of maintaining statistical confidentiality in accordance with the Law on Public Statistics.</i>
Znak *	–	oznacza, że dane zostały zmienione w stosunku do już opublikowanych. <i>data revised.</i>
„W tym” „Of which”	–	oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy. <i>indicates that not all elements of the sum are given.</i>
Przecinek (,)	–	oznacza liczby prezentujące liczby dziesiętne. <i>used in figures represents the decimal point.</i>

SKRÓTY ABBREVIATIONS

tys. <i>thous.</i>	= tysiąc <i>= thousand</i>	mm	= milimetr <i>millimetre</i>
mln	= milion <i>million</i>	cm	= centymetr <i>centimetre</i>
zł <i>zl</i>	= złoty <i>= zloty</i>	m	= metr <i>metre</i>
szt. <i>pcs</i>	= sztuka <i>= piece</i>	km	= kilometr <i>kilometre</i>
egz	= egzemplarz	m ²	= metr kwadratowy <i>square metre</i>
kpl	= komplet	ha	= hektar <i>hectare</i>
wol. <i>vol.</i>	= wolumin <i>= volume</i>	km ²	= kilometr kwadratowy <i>square kilometre</i>
μg	= mikrogram <i>microgram</i>	l	= litr <i>litre</i>
g	= gram <i>gram</i>	hl	= hektolitr <i>hectolitre</i>
kg	= kilogram <i>kilogram</i>	dm ³	= decymetr sześcienny <i>cubic decimetre</i>
dt	= decytona <i>deciton</i>	m ³	= metr sześcienny <i>cubic metre</i>
t	= tona <i>tonne</i>	dam ³	= dekametr sześcienny <i>cubic decametre</i>

hm ³	= hektometr sześcienny <i>cubic hectometre</i>	poz.	= pozycja
kW·h	= kilowatogodzina <i>kilowatt-hour</i>	pkt	= punkt
MW·h	= megawatogodzina <i>megawatt-hour</i>	tabl.	= tablica <i>table</i>
GW·h	= gigawatogodzina <i>gigawatt-hour</i>	ust.	= ustęp
GJ	= gigadžul <i>gigajoule</i>	Dz. U.	= Dziennik Ustaw
PJ	= petadžul <i>petajoule</i>	i in.	= i inni
°C	= stopień Celsjusza <i>centigrade</i>	itp. <i>etc.</i>	= i tym podobne = <i>and the like</i>
h	= godzina <i>hour</i>	m.in. <i>i.a.</i>	= między innymi = <i>among others</i>
d	= doba	np.	= na przykład
24h	= 24 hours	e.g.	= <i>for example</i>
r.	= rok	tj. <i>i.e.</i>	= to jest = <i>that is</i>
ceg	= cegła przeliczeniowa materiałów ściennych	ozn.	= to znaczący
brick	= <i>standard brick unit expressing the quantity of wall building materials</i>	<i>i.e.</i>	= <i>that is</i>
t/r	= ton rocznie	tw.	= tak zwany
t/y	= <i>tonnes per year</i>	ww.	= wyżej wymieniony
p. u.	= powierzchnia użytkowa		
art.	= artykuł <i>article</i>	PKP	= Polskie Koleje Państwowe
cd.	= ciąg dalszy	S.A.	= Spółka Akcyjna
cont.	= <i>continued</i>		= <i>Joint stock company</i>
dok.	= dokończenie	ZOZ	= Zakład Opieki Zdrowotnej
cont.	= <i>continued</i>		= <i>Health Care Institution</i>
Lp.	= liczba porządkowa	NTS	= Nomenklatura Jednostek Terytorial- nych do Celów Statystycznych
No.	= <i>number</i>	NUTS	= <i>Nomenclature of Territorial Units for Statistics</i>
Kk	= Kodeks karny	EKG	= Europejska Komisja Gospodarcza
		ECE	= <i>Economic Commission for Europe</i>
kl.	= klasa	EUROSTAT	= Biuro Statystyczne Wspólnot Europejskich
			= <i>Office Statistique des Communau- tes Européennes</i>
m.st.	= miasto stołeczne	ONZ	= Organizacja Narodów Zjednoczo- nych
		UN	= <i>United Nations</i>
nr (Nr)	= numer	UNESCO	= Organizacja Narodów Zjednoczo- nych do Spraw Oświaty, Nauki i Kultury
No.	= <i>number</i>		= <i>United Nations Educational, Scien- tific and Cultural Organization</i>

UWAGI OGÓLNE

1. Prezentowane w Roczniku dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – dotyczą **całej gospodarki narodowej**.

2. Dane prezentuje się:

1) **w układzie Polskiej Klasyfikacji Działalności – PKD 2007**, opracowanej na podstawie Statystycznej Klasyfikacji Działalności Gospodarczych we Wspólnocie Europejskiej – Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 wprowadzona została z dniem 1 stycznia 2008 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 24 grudnia 2007 r. (Dz. U. Nr 251, poz. 1885) z późniejszymi zmianami, w miejsce stosowanej dotychczas klasyfikacji PKD 2004.

Zmiany klasyfikacji wynikają z potrzeby harmonizacji statystyk gospodarczych w ramach Unii Europejskiej i zgodności z obowiązującymi standardami na poziomie światowym oraz potrzeby uwzględnienia nowych rodzajów działalności, które pojawiły się w gospodarce w ciągu ostatnich lat.

Wprowadzone zmiany w klasyfikacji PKD 2007 w stosunku do klasyfikacji PKD 2004 wynikają przede wszystkim ze zmian zakresowych, polegających na wprowadzeniu nowych grupowań rodzajów działalności (uwzględnienie nowych, podział lub agregacja dotychczasowych), a także na przesunięciach rodzajów działalności pomiędzy poszczególnymi poziomami klasyfikacyjnymi.

Spowodowało to, że w PKD 2007 wyróżnia się m.in. 21 sekcji i 88 działów, a w PKD 2004 – 17 sekcji i 62 działy.

Należy również zwrócić uwagę, że w niektórych przypadkach, pomimo niezmiennych nazw poziomów klasyfikacyjnych wg PKD 2007 w stosunku do PKD 2004 – dane mogą być nieporównywalne z poprzednio prezentowanymi (według PKD 2004) ze względu na ww. zmiany.

Do 2002 r. przedszkola i oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych zaliczane były do sekcji „Ochrona zdrowia i pomoc społeczna” (od 2003 r. zaliczane są do sekcji „Edukacja”).

W stosunku do obowiązującej PKD 2007 dokonano dodatkowego grupowania, ujmując pod pojęciem:

— **przemysł** – sekcje: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”,

2) według **sektorów instytucjonalnych** – wyłącznie w zakresie rachunków regionalnych;

GENERAL NOTES

1. Data presented in the Yearbook, unless otherwise indicated, concern the **entire national economy**.

2. Data are presented:

1) according to the **Polish Classification of Activities – PKD 2007**, compiled on the basis of Statistical Classification of Economic Activities in the European Community – NACE Rev. 2. PKD 2007 was introduced on 1st January 2008 by the decree of Council of Ministers dated 24th December 2007 (Journal of Laws No. 251, item 1885) with later amendments to replace the formerly applied PKD 2004.

The changes of classification result of the need to harmonize economic statistics in the European Union and the accordance with applicable standards on world level as well as the need to include new types of activities which have appeared in economy over the last years.

The changes introduced to the PKD 2007, in relation to the PKD 2004, result mainly the modifications concerning the scope, consisting in new groupings of types of activity (taking new into consideration, division or aggregation of hitherto), and also in shifts of types of activity between particular classification levels.

In consequence, the PKD 2007 makes distinction between 21 sections and 88 divisions, while the PKD 2004 – between 17 sections and 62 divisions.

It should be noted too, that in certain cases, although the name of classification levels according to the PKD 2007 have remained unchanged, compared to the PKD 2004, data may not be comparable to the one previously presented (according to the PKD 2004), given the abovementioned changes.

Until 2002 nursery schools and pre-primary schools of primary schools were included in the section “Health and social work” (from 2003 they are included in the section “Education”).

In the Polish version of NACE 2007 an additional grouping was introduced under the item:

— **industry** – sections “Mining and quarrying”, “Manufacturing” “Electricity, gas, steam and air conditioning supply” and “Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”,

2) according to **institutional sectors** – exclusively within the scope of regional accounts;

3) według **sektorów własności**:

- sektor publiczny – grupujący własność państwową (Skarbu Państwa i państwowych osób prawnych), własność jednostek samorządu terytorialnego oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora publicznego,
 - sektor prywatny – grupujący własność prywatną krajową (osób fizycznych i pozostałych jednostek prywatnych), własność zagraniczną (osób zagranicznych) oraz „własność mieszaną” z przewagą kapitału (mienia) podmiotów sektora prywatnego.
- „Własność mieszaną” określana jest głównie dla spółek i wyznaczana na podstawie struktury kapitału (mienia) deklarowanego we wniosku rejestracyjnym spółki.

3. Prezentowane informacje przedstawione zostały stosownie do zakresu prowadzonych badań, obejmujących podmioty klasyfikowane według kryterium **liczby pracujących** i – jeśli nie zaznaczono inaczej – obejmują podmioty o liczbie pracujących:

- do 9 osób,
- od 10 do 49 osób,
- 50 osób i więcej.

4. Dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – opracowano zgodnie z **każdorazowym stanem organizacyjnym gospodarki narodowej**.

5. Dane w podziale według sekcji, działów i grup PKD opracowano – jeśli nie zaznaczono inaczej – tzw. metodą przedsiębiorstw.

Metoda przedsiębiorstw (podmiotowa) oznacza przyjmowanie całych podmiotów gospodarki narodowej za podstawę grupowania wszystkich danych charakteryzujących ich działalność według poszczególnych poziomów klasyfikacyjnych i podziałów terytorialnych.

6. Przez **podmioty gospodarki narodowej** rozumie się jednostki prawne, tj.: osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą.

Pod pojęciem **podmiotów gospodarczych** rozumie się podmioty prowadzące działalność gospodarczą (produkcyjną i usługową) na własny rachunek w celu osiągnięcia zysku.

7. Z ważniejszych klasyfikacji, według których prezentuje się dane w Roczniku – obok PKD – należy wymienić:

- 1) **Klasyfikację Zawodów i Specjalności (KZiS)**, na podstawie której dokonuje się grupowania radnych organów jednostek samorządu terytorialnego; klasyfikacja opracowana na podstawie Klasyfikacji Zawodów (ISCO-08) wprowadzona została z dniem 1 VII 2010 r. rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 IV 2010 r. (jednolity tekst Dz. U. 2014 poz. 760) z późniejszymi zmianami, w miejsce obowiązującej do 30 VI 2010 r.;

3) *according to* **ownership sectors**:

- *public sector – grouping state ownership (of the State Treasury and state legal persons), local self-government entity ownership as well as “mixed ownership” with a predominance of public sector entity capital (property),*
- *private sector – grouping private domestic ownership (of natural persons and other private entities), foreign ownership (of foreign persons) as well as “mixed ownership” with a predominance of private sector entity capital (property).*

“Mixed ownership” is defined mainly for companies and determined on the basis of the capital (property) structure as declared in a company’s registration application.

3. *Information is presented in compliance with the scope of conducted surveys, including entities classified according to the criterion of the **number of persons employed**, and (unless otherwise indicated) include entities employing:*

- *up to 9 persons,*
- *from 10 to 49 persons,*
- *50 persons and more.*

4. *Data, unless otherwise indicated, are compiled in accordance with **the respective organizational status of units of the national economy**.*

5. *Data according to NACE sections, divisions and groups are compiled, unless otherwise indicated, using the enterprise method.*

*In the **enterprise (entity) method**, the entire organizational unit of entities in the national economy is the basis for grouping all data describing their activity according to individual classification levels and territorial divisions.*

6. *The term **entities of the national economy** is understood as legal entities, i.e.: legal persons, organizational entities without legal personality as well as natural persons conducting economic activity.*

*The term **economic entities** is understood as entities conducting economic activity (production and service) on their own-account in order to earn a profit.*

7. *Other than NACE, among the more important classifications, according to which data are presented in the Yearbook, the following should be mentioned:*

- 1) *the **Occupations and Specializations Classification (KZiS)**, on the basis of which councillors of organs of local self-government entities are grouped; the classification, compiled on the basis of the International Standard Classification of Occupations (ISCO-08), was introduced on 1 VII 2010 by the decree of the Minister of Labour and Social Policy of 27 IV 2010 (uniform text Journal of Laws 2014 item 760) with later amendments, replacing the classification valid until 30 VI 2010;*

- 2) **Polską Klasyfikację Wyrobów i Usług (PKWiU 2008)**, na podstawie której dokonuje się grupowania wyrobów i towarów; PKWiU 2008, opracowana na podstawie międzynarodowych klasyfikacji i nomenklatur, wprowadzona została z dniem 1 I 2009 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 29 X 2008 r. (Dz. U. Nr 207, poz. 1293), w miejsce stosowanej do 31 XII 2008 r.;
- 3) **Klasyfikację Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP)**, na podstawie której dokonuje się grupowania spożycia produktów (wyrobów i usług) w sektorze gospodarstw domowych oraz wydatków na towary i usługi konsumpcyjne w gospodarstwach domowych (przyjętych również do opracowania wskaźników cen);
- 4) **Polską Klasyfikację Obiektów Budowlanych (PKOB)**, na podstawie której dokonuje się grupowania produktów budownictwa; PKOB, opracowana na podstawie europejskiej Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (CC), wprowadzona została z dniem 1 I 2000 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 XII 1999 r. (Dz. U. Nr 112, poz. 1316) z późniejszymi zmianami;
- 5) **Klasyfikację Środków Trwałych (KŚT)**, na podstawie której dokonuje się grupowania środków trwałych według rodzajów; KŚT wprowadzona została z dniem 1 I 2000 r. rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 30 XII 1999 r. (Dz. U. Nr 112, poz. 1317) z późniejszymi zmianami.

8. Informacje o województwie oraz w podziale na **miasta** i **wieś** podano w każdorazowym podziale administracyjnym, (patrz uwagi ogólne działu „Ludność”, ust. 1 na str. 97). Przez „**miasta**” rozumie się gminy miejskie oraz miasta w gminach miejsko-wiejskich, przez „**wieś**” – gminy wiejskie oraz obszary wiejskie w gminach miejsko-wiejskich.

9. Dane w **cenach bieżących** odpowiadają uzyskanym dochodom, poniesionym wydatkom lub wartości wyrobów, usług itp. W tablicach, w których nie określono cen, dane liczbowe wyrażono w cenach bieżących.

Do wyceny produkcji – jeśli nie zaznaczono inaczej – przyjęto kategorię **ceny bazowej**.

Cena bazowa definiowana jest jako kwota pieniędzy otrzymywana przez producenta (w tym także przez jednostkę handlową) od nabywcy za jednostkę produktu (wyrobu lub usługi), pomniejszona o podatki od produktu oraz o ewentualne rabaty i opusty, powiększona o dotacje otrzymywane do produktu.

Podatki od produktów obejmują: podatek od towarów i usług (od produktów krajowych i od importu), podatki i cła od importu (łącznie z podatkiem akcyzowym) oraz inne podatki od produktów, jak podatek akcyzowy od produktów krajowych i podatki od niektórych rodzajów usług (np. od gier losowych i zakładów wzajemnych, zryczałtowany podatek od towarów i usług od okazjonalnych przewozów osób).

- 2) *the Polish Classification of Products and Services (PKWiU 2008)*, on the basis of which products and goods are grouped; compiled on the basis of the following international classifications and nomenclatures, was introduced on 1 I 2009 by a decree of the Council of Ministers, dated 29 X 2008 (Journal of Laws No. 207, item 1293) in place of the PKWiU classification used until 31 XII 2008;
- 3) *the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP)*, on the basis of which final consumption expenditure of products (goods and services) in the households sector as well as expenditures on consumer goods and services of households (also adopted for compiling price indices) are grouped;
- 4) *the Polish Classification of Types of Construction (PKOB)*, on the basis of which products of construction are grouped; PKOB, compiled on the basis of the European Classification of Types of Constructions (CC), was introduced on 1 I 2000 by a decree of the Council of Ministers, dated 30 XII 1999 (Journal of Laws No. 112, item 1316) with later amendments;
- 5) *the Classification of Fixed Assets (KŚT)*, on the basis of which fixed assets are grouped according to type; KŚT was introduced on 1 I 2000 by a decree of the Council of Ministers, dated 30 XII 1999 (Journal of Laws No. 112, item 1317) with later amendments.

8. Information on the voivodship as well as by **urban and rural area** is presented according to administrative division in a given period, (see general notes to the chapter “Population”, item 1 on page 97). the term **urban areas** is understood as urban gminas and cities in urban-rural gminas, the term **rural areas** – rural gminas and rural part of urban-rural gminas.

9. Data in **current prices** correspond to obtained revenue, incurred expenditures or the value of products, services, etc. In tables in which prices are not defined, data are expressed in current prices.

In order to evaluate production, unless otherwise indicated, the **basic price** category was implemented.

Basic price is defined as the amount of money received by a producer (trade entities included) from a buyer for a unit of product (good or service), decreased by the tax on the product as well as by applicable rebates and deductions, and increased by subsidies received for the product.

Taxes on products include: the value added tax – VAT (on domestic products and on imports), taxes and customs duties on imports (including the excise tax) as well as other taxes on products, such as the excise tax on domestic products and taxes on selected types of services (e.g., on games of chance and mutual betting, the lump sum tax on goods and services from occasional transports of passengers).

10. Jako ceny stałe przyjęto w przypadku:

- 1) produkcji rolniczej – ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany, z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego;
- 2) produkcji sprzedanej przemysłu:
 - ceny stałe 2005 r. (średnie ceny bieżące 2005 r.) dla lat 2006–2010,
 - ceny stałe 2010 r. (średnie ceny bieżące 2010 r.) od 2011 r.

11. Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach.

Wskaźniki dynamiki – w przypadku zmian metodycznych, zmian kategorii ceny przyjmowanej do wyceny produkcji, zmian systemu cen stałych oraz zmian systemu wag do obliczania wskaźników cen w poszczególnych okresach – obliczono w warunkach porównywalnych. Wskaźniki jednopodstawowe obliczono metodą nawiązania łańcuchowego.

12. Przy przeliczaniu na 1 mieszkańca (1000 ludności itp.) danych według stanu w końcu roku (np. łóżka w szpitalach, środki trwałe) przyjęto liczbę ludności według stanu w dniu 31 XII, a przy przeliczaniu danych charakteryzujących wielkość zjawiska w ciągu roku (np. ruch naturalny ludności, produkcja, spożycie) – według stanu w dniu 30 VI.

U w a g a. Współczynniki dotyczące ruchu naturalnego i migracji ludności w podziale terytorialnym obliczono jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności według stanu w dniu 30 VI:

- do 2009 r. – zameldowanej na pobyt stały,
- od 2010 r. – faktycznie zamieszkałej.

13. Dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

14. Niektóre informacje zostały podane na podstawie danych nieostatecznych i mogą ulec zmianie w następnych publikacjach Urzędu Statystycznego.

15. Ze względu na elektroniczną technikę przetwarzania danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się różnić od podanych wielkości „ogółem”.

16. Informacje statystyczne pochodzące ze źródeł spoza Urzędu Statystycznego opatrzone odpowiednimi notami, przy przyjęciu zasady, że jako źródłodawcę podaje się instytucję przekazującą informacje prezentowane w tablicy za ostatni rok.

17. W Roczniku zastosowano skróty nazw niektórych poziomów klasyfikacyjnych; zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw podaje się poniżej:

10. Constant prices were adopted as follows:

- 1) *agricultural output* – current prices from the year preceding the reference year with the exception of potatoes, vegetables and fruit, in the case of which the average prices from two consecutive years are adopted, i.e., from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year;
- 2) *sold production of industry*:
 - 2005 constant prices (2005 average current prices) for 2006–2010,
 - constant prices 2010 (average current prices 2010) since 2011.

11. Relative numbers (indices, percentages) are, as a rule, calculated on the basis of absolute data expressed with higher precision than that presented in the tables.

Indices – in the case of methodological changes, changes in price categories used in the evaluation of production, changes in the system of constant prices as well as changes in the system of weights for calculating price indices in individual periods are calculated in comparable conditions. Single base indices are calculated using the chain-base index method.

12. When computing per capita data (1000 population, etc.) as of the end of a year (e.g. beds in hospitals, fixed assets), the population as of 31 XII was adopted, whereas data describing the magnitude of a phenomenon within a year (e.g., vital statistics, production, consumption) – as of 30 VI.

Note. Rates concerning vital statistics and migration of the population according to territorial division were calculated as the ratio of the number of defined events to the number of population as of 30 VI:

- to 2009 – registered for permanent residence,
- since 2010 – de facto population (population actually residing).

13. Data, unless otherwise indicated, do not include the budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

14. Selected information presented on the basis of preliminary data may change in subsequent publications of the Statistical Office.

15. Due to the electronic method of data processing, in some cases component totals can differ from the amount given in the item „total”.

16. Statistical information originating from sources other than the Statistical Office is indicated in the appropriate note, with the institution providing the information presented in the table for the last year given as the source.

17. The names of some classification levels used in the Yearbook have been abbreviated; the list of abbreviations used and their full names are given below:

skrót
abbreviation

pełna nazwa
full name

MIĘDZYNARODOWA STATYSTYCZNA KLASYFIKACJA
CHOROÓB I PROBLEMÓW ZDROWOTNYCH (X Rewizja)
INTERNATIONAL STATISTICAL CLASSIFICATION
OF DISEASES AND RELATED HEALTH PROBLEMS (ICD – 10 Revision)

Choroby krwi i narządów krwiotwórczych <i>Diseases of blood and blood-forming organs</i>	Choroby krwi i narządów krwiotwórczych oraz niektóre choroby przebiegające z udziałem mechanizmów autoimmunologicznych <i>Diseases of the blood and blood-forming organs and certain disorders involving the immune mechanism</i>
Wady rozwojowe wrodzone <i>Congenital anomalies</i>	Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenia i aberracje chromosomowe <i>Congenital malformations, deformations and chromosomal abnormalities</i>
Objawy i stany niedokładnie określone <i>Symptoms and ill-defined conditions</i>	Objawy, cechy chorobowe oraz nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych jednostek chorobowych, gdzie indziej niesklasyfikowane <i>Symptoms, sign and abnormal clinical and laboratory findings, not elsewhere classified</i>

POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI – PKD 2007
NOMENCLATURE DES ACTIVITÉS DE COMMUNAUTÉ EUROPÉENNE – NACE Rev. 2

sekcje
sections

Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę X	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych <i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja X	Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją <i>Water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>
Handel; naprawa pojazdów samochodowych <i>Trade; repair of motor vehicles</i>	Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle <i>Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles</i>
Zakwaterowanie i gastronomia <i>Accommodation and catering</i>	Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi <i>Accommodation and food service activities</i>
Obsługa rynku nieruchomości X	Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości <i>Real estate activities</i>

skrót
abbreviation

pełna nazwa
full name

POLSKA KLASYFIKACJA DZIAŁALNOŚCI – PKD 2007 (dok.)

NOMENCLATURE DES ACTIVITÉS DE COMMUNAUTÉ EUROPÉENNE – NACE Rev. 2 (cont.)

działy
divisions

Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny <i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker</i>	Produkcja wyrobów z drewna oraz korka, z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania <i>Manufacture of wood and of products of wood and cork, except furniture; manufacture of articles of straw and plaiting materials</i>
Produkcja wyrobów z metali <i>Manufacture of metal products</i>	Produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń <i>Manufacture of fabricated metal products, except machinery and equipment</i>
Produkcja maszyn i urządzeń X	Produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana <i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep X	Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli <i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semitrailers</i>
Gospodarka odpadami; odzysk surowców X	Działalność związana ze zbieraniem, przetwarzaniem i unieszkodliwianiem odpadów; odzysk surowców <i>Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery</i>

grupa
group

Budowa budynków X	Roboty budowlane związane ze wznoszeniem budynków <i>Construction of buildings</i>
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej X	Roboty związane z budową obiektów inżynierii lądowej i wodnej <i>Civil engineering</i>

*

* *

Wyjaśnienia metodyczne dotyczące podstawowych pojęć i metod opracowania danych liczbowych zamieszczono w uwagach ogólnych do poszczególnych działów. Rozszerzone wyjaśnienia dotyczące poszczególnych dziedzin statystyki Czytelnik znajdzie w publikacjach tematycznych oraz w serii „Zeszyty metodyczne i klasyfikacje”.

Methodological explanations concerning basic definitions and methods of compiling statistical data are enumerated in the general notes to individual chapters. More detailed information pertaining to particular fields of statistics can be found in subject matter publications as well as in the series „Zeszyty metodyczne i klasyfikacje” (Methodological Papers and Classifications).

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2013 R.
VOIVODSHIP AGAINST THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2013

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska <i>Poland</i>	Województwo <i>Voivodship</i>		SPECIFICATION
		ogółem <i>total</i>	Polska = 100 <i>Poland = 100</i>	

POWIERZCHNIA. PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY
AREA. ADMINISTRATIVE DIVISION

Powierzchnia w km ²	312679	24173	7,7	<i>Area in km²</i>
Powiaty.....	314	19	6,1	<i>Powiats</i>
Miasta na prawach powiatu.....	66	2	3,0	<i>Cities with powiat status</i>
Gminy.....	2479	116	4,7	<i>Gminas</i>
Miasta.....	908	49	5,4	<i>Towns</i>
Miejscowości wiejskie.....	52543	3876	7,4	<i>Rural localities</i>
Sołectwa.....	40583	2269	5,6	<i>Village administrator's offices</i>

STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA
ENVIRONMENTAL PROTECTION

Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w tys. t:				<i>Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in thous. t:</i>
pyłowych.....	49,5	1,1	2,1	<i>particulates</i>
gazowych.....	217492,0	1592,2	0,7	<i>gases</i>
Komunalne oczyszczalnie ścieków ^d (stan w dniu 31 XII).....	3264	232	7,1	<i>Municipal wastewater treatment plants^d (as of 31 XII)</i>
w tym: biologiczne.....	2405	166	6,9	<i>of which: biological</i>
z podwyższonym usuwaniem biogenów.....	820	66	8,0	<i>with increased biogene removal</i>
Odpady wytworzone (w ciągu roku; z wyłączeniem odpadów komunalnych) w tys. t.....	130593,3	1108,7	0,8	<i>Generated waste (during the year; excluding municipal waste) in thous. t</i>
Odpady komunalne zebrane ^b (w ciągu roku) w tys. t.....	9473,8	345,3	3,6	<i>Municipal waste collected^b (during the year) in thous. t</i>
Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące):				<i>Outlays on fixed assets (current prices):</i>
służące ochronie środowiska:				<i>in environmental protection:</i>
w milionach złotych.....	10851,2	344,2	3,2	<i>in million zlotys</i>
w % nakładów inwestycyjnych ogółem.....	4,7	5,6	x	<i>in % of total investment outlays</i>
służące gospodarce wodnej:				<i>in water management:</i>
w milionach złotych.....	3059,3	88,4	2,9	<i>in million zlotys</i>
w % nakładów inwestycyjnych ogółem.....	1,3	1,4	x	<i>in % of total investment outlays</i>

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE
PUBLIC SAFETY

Przestępstwa stwierdzone przez Policję ^c w zakończonych przygotowaniach przygotowawczych:				<i>Ascertained crimes by the Police^c in completed preparatory proceedings:</i>
w liczbach bezwzględnych.....	1063698	32571	3,1	<i>in absolute numbers</i>
na 10 tys. ludności.....	276,3	224,9	x	<i>per 10 thous. population</i>
Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych przez Policję ^c w %.....	67,1	66,9	x	<i>Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes by the Police^c in %</i>

a Pracujące na sieci kanalizacyjnej. b Dane szacunkowe. c Do 2012 r. – łącznie z prokuraturą.
 a Working on sewage network. b Estimated data. c Until 2012 – including prosecutor's office.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2013 R. (cd.)
VOIVODSHIP AGAINST THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2013 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska <i>Poland</i>	Województwo <i>Voivodship</i>		SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>	Polska = 100 <i>Poland = 100</i>		
LUDNOŚĆ POPULATION				
Ludność (stan w dniu 31 XII)	38495659	1446915	3,8	<i>Population (as of 31 XII)</i>
miasta	23257909	857353	3,7	<i>urban areas</i>
wieś	15237750	589562	3,9	<i>rural areas</i>
w tym kobiety	19866124	738437	3,7	<i>of which females</i>
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)	123	60	48,7	<i>Population per 1 km² of total area (as of 31 XII)</i>
Ludność w wieku nieprodukcyjnym na 100 osób w wieku produkcyjnym (stan w dniu 31 XII)	57,6	54,6	94,8	<i>Non-working age population per 100 persons of working age (as of 31 XII)</i>
Przyrost naturalny na 1000 ludności	-0,5	-0,2	x	<i>Natural increase per 1000 population</i>
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	-0,5	-2,6	x	<i>Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population</i>
RYNEK PRACY. WYNAGRODZENIA LABOUR MARKET. WAGES AND SALARIES				
Pracujący ^{ab} (stan w dniu 31 XII) w tys.	13919,8	419,6	3,0	<i>Employed persons^{ab} (as of 31 XII) in thous.</i>
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto w zł.	3659,40	3106,89	84,9	<i>Average monthly gross wages and salaries in zł</i>
Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) w tys.	2157,9	115,9	5,4	<i>Registered unemployed persons (as of 31 XII) in thous.</i>
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^b (stan w dniu 31 XII) w %	13,4	21,6	x	<i>Registered unemployment rate^b (as of 31 XII) in %</i>
INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS				
Długość sieci (stan w dniu 31 XII) w km:				<i>Network (as of 31 XII) in km:</i>
wodociągowej rozdzielczej	287651,3	15261,6	5,3	<i>water supply distribution</i>
kanalizacyjnej rozdzielczej ^c	132916,0	6299,0	4,7	<i>sewage distribution^c</i>
gazowej	139797,1	2792,3	2,0	<i>gas supply</i>
Zasoby mieszkaniowe ^d (stan w dniu 31 III):				<i>Dwellings stocks^d (as of 31 III):</i>
mieszkania: w tysiącach	13852,9	497,0	3,6	<i>dwellings: in thousands</i>
na 1000 ludności	359,9	343,5	95,4	<i>per 1000 population</i>
izby: w tysiącach	52874,9	1875,9	3,5	<i>in thousands</i>
na 1000 ludności	1373,5	1296,5	94,4	<i>per 1000 population</i>
powierzchnia użytkowa mieszkań: w tysiącach m ²	1012888,8	33658,0	3,3	<i>useful floor area of dwellings: in thousands m²</i>
na 1000 ludności w m ²	26311,8	23261,9	88,4	<i>per 1000 population in m²</i>

^a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności. ^b Dane opracowano z uwzględnieniem pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych przy uwzględnieniu wyników Powszechnego Spisu Rolnego 2010. ^c Łącznie z kolektorami. ^d Na podstawie bilansu zasobów mieszkaniowych.

^a By actual workplace and kind of activity. ^b Data are compiled considering employed persons on private farms in agriculture estimated using the results of the Agricultural Census 2010. ^c Including collectors. ^d Based on balance of dwelling stocks.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2013 R. (cd.)
VOIVODSHIP AGAINST THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2013 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska <i>Poland</i>	Województwo <i>Voivodship</i>		SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>		Polska = 100 <i>Poland = 100</i>	
INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA (dok.) MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS (cont.)				
Mieszkania oddane do użytkowania: w tysiącach	145,1	4,8	3,3	<i>Dwellings completed:</i> <i>in thousands</i>
na 1000 ludności:				<i>per 1000 population:</i>
mieszkania	3,8	3,3	86,8	<i>dwellings</i>
izby	16,1	14,3	88,8	<i>rooms</i>
powierzchnia użytkowa miesz- kań w m ²	394,2	323,8	82,1	<i>useful floor area of dwellings in</i> <i>m²</i>
EDUKACJA^a I WYCHOWANIE – stan na początku roku szkolnego EDUCATION^a – as of beginning of the school year				
Uczniowie w szkołach ^b w tys.:				<i>Pupils and students in schools^b in</i> <i>thous.:</i>
podstawowych	2152,6	83,6	3,9	<i>primary</i>
gimnazjalnych	1124,0	44,4	4,0	<i>lower secondary</i>
zasadniczych (zawodowych) ^c	195,4	8,7	4,4	<i>basic vocational^c</i>
liceach ogólnokształcących ^d	547,1	19,8	3,6	<i>general secondary^d</i>
liceach profilowanych	6,0	0,2	3,7	<i>specialized secondary</i>
technikach ^e	515,9	20,5	4,0	<i>technical secondary^e</i>
artystycznych ogólnokształcących ^f ..	12,6	0,3	2,7	<i>general art^f</i>
policealnych	279,0	10,0	3,6	<i>post-secondary</i>
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego ^g :				<i>Children attending pre-primary</i> <i>education establishments^g:</i>
w tysiącach	1297,2	44,6	3,4	<i>in thousands</i>
na 1000 dzieci w wieku 3–6 lat	753	671	89,1	<i>per 1000 children aged 3–6</i>
OCHRONA ZDROWIA^a I OPIEKA SPOŁECZNA – stan w dniu 31 XII HEALTH CARE^a AND SOCIAL WELFARE – as of 31 XII				
Pracownicy medyczni ^f :				<i>Medical personnel^f:</i>
lekarze	85246	2962	3,5	<i>doctor</i>
lekarze dentyści	12322	551	4,5	<i>dentists</i>
pielęgniarki ^h	200587	7470	3,7	<i>nursesⁱ</i>
Przychodnie	19529	810	4,1	<i>Out-patients departments</i>
Szpitala ogólne	966	42	4,3	<i>General hospitals</i>
Łóżka w szpitalach ogólnych w tys.	187,8	6,7	3,6	<i>Beds in general hospitals in thous.</i>
Apteki ogólnodostępne ^j	12221	401	3,3	<i>Generally available pharmacies^k</i>

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 1 i 2 na str. 193. ^b Bez szkół dla dorosłych, z wyjątkiem szkół policealnych. ^{c–e} Łącznie z uczniami: ^c – szkół specjalnych przysposabiających do pracy, ^d – uzupełniających liceów ogólnokształcących, ^e – techników uzupełniających. ^f Dających uprawnienia zawodowe. ^g Łącznie z dziećmi przebywającymi przez cały rok szkolny w placówkach wykonujących działalność leczniczą. ^h Łącznie z danymi resortu obrony narodowej i spraw wewnętrznych. ⁱ Łącznie z odbywającymi staż; łącznie z osobami, dla których głównym miejscem pracy jest indywidualna praktyka lekarska i pielęgniarska zarejestrowana w Izbach Lekarskich, pielęgniarskich, która realizuje świadczenia zdrowotne w ramach środków publicznych; bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, opieka społeczna, jednostka administracji publicznej lub samorządu terytorialnego albo NFZ. ^k Łącznie z magistrami pielęgniarskimi. ^l Patrz uwagi ogólne do działu „Ochrona zdrowia i opieka społeczna”, ust. 10 na str. 232.

^a See general notes to the chapter “Education”, item 1 and 2 on page 193. ^b Excluding schools for adult, excluding post-secondary schools. ^{c–e} Including students: ^c – special job-training schools, ^d – supplementary general secondary schools, ^e – supplementary technical secondary schools. ^f Leading to professional certification. ^g Including the children attending for all school year in the units performing health care activities. ^h Including the data of the Ministry of National Defence and Ministry of Interior. ⁱ Include inters; including persons for whom the main workplace are individual medical practice and nurses registered at Chamber of Physicians and Chambers of Nurses providing publicly funded medical services; excluding persons for whom the main workplace are university, social welfare, public administration or territorial self-government unit or National Health Fund. ^k Including master nurses. ^l See general notes to the chapter “Health care and social welfare”, item 10 on page 232.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2013 R. (cd.)
VOIVODSHIP AGAINST THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2013 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska <i>Poland</i>	Województwo <i>Voivodship</i>	SPECIFICATION	
	ogółem <i>total</i>			Polska = 100 <i>Poland = 100</i>
KULTURA. TURYSTYKA CULTURE. TOURISM				
Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII)	8112	302	3,7	<i>Public libraries (including branches; as of 31 XII)</i>
Księgozbiór bibliotek publicznych (stan w dniu 31 XII) w tys. wol.	130976,8	4712,9	3,6	<i>Public library collections (as of 31 XII) in thous. vol.</i>
Muzea i oddziały muzealne (stan w dniu 31 XII)	822	29	3,5	<i>Museums with branches (as of 31 XII)</i>
Zwiedzający muzea i wystawy w tys.	29043,8	673,2	2,3	<i>Museum and exhibition visitors in thous.</i>
Kina stałe (stan w dniu 31 XII)	469	21	4,5	<i>Fixed cinemas (as of 31 XII)</i>
Widzowie w kinach stałych w tys.	36936,6	904,1	2,4	<i>Audience in fixed cinemas in thous.</i>
Baza noclegowa turystyki ^a w tys.: miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII)	679445	40775	6,0	<i>Tourist accommodation establishments^a in thous.:</i>
korzystający z noclegów	23401138	1052358	4,5	<i>number of beds (as of 31 VII) tourists accommodated</i>
ROLNICTWO I LEŚNICTWO AGRICULTURE AND FORESTRY				
Użytki rolne w dobrej kulturze rolnej (stan w czerwcu) ^b w tys. ha	14409,9	1009,7	7,0	<i>Agricultural land in good agricultural condition (as of June)^b in thous. ha</i>
pod zasiewami ^c	10313,0	588,8	5,7	<i>sown area^c</i>
grunty ugorowane	446,5	60,6	13,6	<i>fallow land</i>
uprawy trwałe	412,2	13,3	3,2	<i>permanent crops</i>
w tym sady	362,6	8,1	2,2	<i>of which orchards</i>
ogrody przydomowe	31,8	0,9	2,9	<i>kitchen gardens</i>
łąki i pastwiska	3206,3	346,1	10,8	<i>meadows and pastures</i>
Powierzchnia zasiewów (stan w czerwcu) ^c w tys. ha:				<i>Sown area (as of June)^c in thous. ha:</i>
zboża	7479,5	382,1	5,1	<i>cereals</i>
ziemniaki	337,0	12,9	3,8	<i>potatoes</i>
warzywa gruntowe ^d	142,1	2,2	1,6	<i>ground vegetables^d</i>
Zbiory w tys. t:				<i>Production in thous. t:</i>
zboża	28455,1	1521,8	5,3	<i>cereals</i>
ziemniaki	7110,9	273,0	3,8	<i>potatoes</i>
warzywa gruntowe ^d	4003,9	65,2	1,6	<i>ground vegetables^d</i>
Plony z 1 ha w dt:				<i>Yields per 1 ha in dt:</i>
zboża	38,0	39,8	104,7	<i>cereals</i>
ziemniaki	211	211	100,0	<i>potatoes</i>
Powierzchnia lasów (stan w dniu 31 XII) w tys. ha	9177,2	748,4	8,2	<i>Forest areas (as of 31 XII) in thous. ha</i>
PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO INDUSTRY AND CONSTRUCTION				
Produkcja sprzedana przemysłu (ceny bieżące): w milionach złotych	1182963,9	27880,5	2,4	<i>Sold production of industry (current prices): in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł.	30724	19251	62,7	<i>per capita in zł</i>
Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej ^e (ceny bieżące): w milionach złotych	158008,8	4616,0	2,9	<i>Sales of construction and assembly production^e (current prices): in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł.	4104	3187	77,7	<i>per capita in zł</i>

^a Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. ^b Bez gruntów posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz gruntów posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali. ^c Bez powierzchni upraw trwałych, ogrodów przydomowych oraz upraw na przyoranie (nawozy zielone). ^d Łącznie z ogrodami przydomowymi. ^e Zrealizowanej przez podmioty budowlane – według miejsca wykonywania robót.

^a Concern establishments possessing 10 and more bed places. ^b Excluding land of owners of agricultural land who do not conduct agricultural activities and owners of less than 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activities on a small scale. ^c Excluding permanent crops, and crop area intended for ploughing (green fertilizers). ^d Including kitchen gardens. ^e Realized by construction units – by place of performing works.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2013 R. (cd.)
VOIVODSHIP AGAINST THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2013 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska <i>Poland</i>	Województwo <i>Voivodship</i>		SPECIFICATION
		ogółem <i>total</i>	Polska = 100 <i>Poland = 100</i>	
TRANSPORT. ŁĄCZNOŚĆ – stan w dniu 31 XII <i>TRANSPORT. COMMUNICATIONS – as of 31 XII</i>				
Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamiejskie) w km ..	286004	13080	4,6	<i>Hard surface public roads (urban and non-urban) in km</i>
w tym o nawierzchni ulepszonej w %	91,9	93,4	x	<i>of which improved in %</i>
Samochody zarejestrowane ^a				
w tys. szt:				<i>Registered cars^a in thous. units:</i>
osobowe	19389,4	651,0	3,4	<i>passenger cars</i>
ciężarowe i ciągniki siodłowe ^b	3242,5	100,7	3,1	<i>lorries and road tractors^b</i>
Placówki pocztowe operatora wyznaczonego ^c	7884	379	4,8	<i>Post offices of appointed operator^c</i>
Telefoniczne łącza główne ^d :				<i>Fixed main line^d:</i>
w tysiącach	5829,9	166,9	2,9	<i>in thousands</i>
w tym standardowe łącza główne	4916,5	142,9	2,9	<i>of which standard main line</i>
na 1000 ludności	151	115	76,2	<i>per 1000 population</i>
HANDEL – stan w dniu 31 XII <i>TRADE – as of 31 XII</i>				
Sklepy	353562	12493	3,5	<i>Shops</i>
Liczba ludności na 1 sklep	109	116	106,4	<i>Population per shop</i>
Targowiska stałe	2207	80	3,6	<i>Permanent marketplace</i>
FINANSE PUBLICZNE <i>PUBLIC FINANCE</i>				
Budżety gmin^e				<i>Budgets of gminas^e</i>
Dochody:				<i>Revenue:</i>
w milionach złotych	80043,4	3709,8	4,6	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł.	3099	3225	104,1	<i>per capita in zł</i>
Wydatki:				<i>Expenditure:</i>
w milionach złotych	79442,5	3618,1	4,6	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł.	3076	3145	102,3	<i>per capita in zł</i>
Budżety miast na prawach powiatu				<i>Budgets of cities with powiat status</i>
Dochody:				<i>Revenue:</i>
w milionach złotych	64216,6	1408,6	2,2	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł.	5067	4728	93,3	<i>per capita in zł</i>
Wydatki:				<i>Expenditure:</i>
w milionach złotych	64952,6	1450,5	2,2	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł.	5125	4869	95,0	<i>per capita in zł</i>
Budżety powiatów				<i>Budgets of powiats</i>
Dochody:				<i>Revenue:</i>
w milionach złotych	23077,6	1246,8	5,4	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł.	893	1084	121,3	<i>per capita in zł</i>
Wydatki:				<i>Expenditure:</i>
w milionach złotych	22916,5	1260,0	5,5	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł.	887	1095	123,4	<i>per capita in zł</i>
Budżety województw				<i>Budgets of voivodships</i>
Dochody:				<i>Revenue:</i>
w milionach złotych	16120,7	886,6	5,5	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł.	419	612	146,2	<i>per capita in zł</i>
Wydatki:				<i>Expenditure:</i>
w milionach złotych	16527,0	923,9	5,6	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł.	429	638	148,6	<i>per capita in zł</i>

^a Łącznie z posiadającymi pozwolenia czasowe wydane w końcu roku. ^b Łącznie z samochodami ciężarowo-osobowymi. ^c Dane dotyczą operatora wyznaczonego; do 2012 r. operatora publicznego. ^d Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. ^e Bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a Including cars having temporary permissions given at the end of the year. ^b Including vans. ^c Data concern the appointed operator; up 2012 public operator. ^d Data concern operators of the public telecommunication network. ^e Excluding the revenue and expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

I. WOJEWÓDZTWO NA TLE KRAJU W 2013 R. (dok.)
VOIVODSHIP AGAINST THE BACKGROUND OF THE COUNTRY IN 2013 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska <i>Poland</i>	Województwo <i>Voivodship</i>		SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>		Polska = 100 <i>Poland = 100</i>	
INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE INVESTMENTS. FIXED ASSETS				
Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące):				<i>Investment outlays (current prices):</i>
w milionach złotych.....	231155,5	6191,8	2,7	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł.....	6004	4275	71,2	<i>per capita in zł</i>
Wartość brutto środków trwałych (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne):				<i>Gross value of fixed assets (as of 31 XII; current book-keeping prices):</i>
w milionach złotych.....	3064148,1	88767,5	2,9	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł.....	79597	61349	77,1	<i>per capita in zł</i>
PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY				
Podmioty gospodarki narodowej w rejestrze REGON ^a (stan w dniu 31 XII).....	4070259	122226	3,0	<i>Entities of the national economy in the REGON register^a (as of 31 XII)</i>
sektor publiczny.....	122759	5596	4,6	<i>public sector</i>
sektor prywatny.....	3947500	116630	3,0	<i>private sector</i>
RACHUNKI REGIONALNE W 2012 R. REGIONAL ACCOUNTS IN 2012				
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące):				<i>Gross domestic product (current prices):</i>
w milionach złotych.....	1615894	43653	2,7	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł.....	41934	30065	71,7	<i>per capita in zł</i>
Wartość dodana brutto (ceny bieżące):				<i>Gross value added (current prices):</i>
w milionach złotych.....	1431872	38682	2,7	<i>in million zlotys</i>
na 1 pracującego w zł.....	103022	90842	88,2	<i>per 1 employed person in zł</i>
Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych:				<i>Gross nominal disposable income in the households sector:</i>
w milionach złotych.....	984424	32110	3,3	<i>in million zlotys</i>
na 1 mieszkańca w zł.....	25547	22115	86,6	<i>per capita in zł</i>

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009
				POWIERZCHNIA
Powierzchnia w km ² (stan w dniu 31 XII)	24203	24173	24173	24173
				STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA
Pobór wody – w % poboru ogółem – na cele:				
produkcyjne ^a (poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem)	30,5	22,2	20,4	18,6
eksploatacji sieci wodociągowej ^b	53,0	52,1	49,8	49,0
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności na 1 km ² w dam ³	5,3	5,1	5,4	5,4
w tym do produkcji przemysłowej	1,8	1,3	1,2	1,1
Ścieki przemysłowe i komunalne odprowadzone do wód lub do ziemi:				
oczyszczane w % wymagających oczyszczania	95,7	95,4	95,6	95,7
nieoczyszczane na 1 km ² w dam ³	0,1	0,1	0,1	0,1
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem ^c	64,5	69,9	72,2	72,7
Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w tys. t:				
pyłowych	2,5	1,9	1,4	1,5
gazowych (bez dwutlenku węgla)	15,3	10,6	9,5	9,7
Redukcja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza w % zanieczyszczeń wytworzonych:				
pyłowych	95,3	96,6	98,4	97,2
gazowych (bez dwutlenku węgla)	14,5	2,8	2,6	2,6
Odpady wytworzone (w ciągu roku; z wyłączeniem odpadów komunalnych) ^d na 1 km ² w t	19,0	25,2	34,7	31,2
Odpady komunalne zebrane ^e (w ciągu roku) na 1 mieszkańca w kg	353	219	240	227
Nakłady na środki trwałe (ceny bieżące) w % nakładów inwestycyjnych ogółem:				
służące ochronie środowiska	3,4	3,4	2,4	4,4
służące gospodarce wodnej	1,5	1,7	1,3	1,7
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona (stan w dniu 31 XII):				
w % powierzchni ogólnej	53,6	46,2	46,3	46,5
na 1 mieszkańca w m ²	9089	7831	7844	7872

^a Z ujęć własnych. ^b Pobór wody na ujęciach przed wtłoczeniem do sieci. ^c Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków na str. 63. ^d Dane szacunkowe; w 2000 r. określone jako odpady stałe wywiezione; od 2003 r. dane nieporównywalne z danymi

^a From own intakes. ^b Water withdrawal at intakes before entering the water network. ^c Population connected to item 7 on page 63. ^d Estimated data; in 2000 defined as solid waste removed; since 2003 data are not comparable with

2010	2011	2012	2013	SPECIFICATION
AREA				
24173	24173	24173	24173	Area in km ² (as of 31 XII)
ENVIRONMENTAL PROTECTION				
17,9	18,8	19,9	19,7	Water withdrawal – in % of total withdrawal – for purposes of:
49,6	48,8	50,1	51,2	production ^a (excluding agriculture, hunting and forestry and fishing)
				exploitation of water supply network ^b
5,3	5,4	5,2	5,0	Consumption of water for needs of the national economy and population per 1 km ² in dam ³
1,1	1,1	1,2	1,1	of which for industrial production
				Industrial and municipal wastewater discharged into waters or into the ground:
99,4	99,7	98,9	98,6	treated in % of requiring treatment
0,0	0,0	0,0	0,0	untreated per 1 km ² in dam ³
70,8	72,1	73,4	74,8	Population connected to wastewater treatment plants in % of total population ^c
				Emission of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in thous. t:
1,2	1,2	1,2	1,1	particulates
9,6	8,8	9,4	8,9	gases (excluding carbon dioxide)
				Reduction of air pollutants from plants of significant nuisance to air quality in % of pollutants produced:
97,7	97,5	97,7	97,4	particulates
7,1	2,8	1,2	1,1	gases (excluding carbon dioxide)
41,8	37,3	33,7	45,9	Generated waste (during the year; excluding municipal waste) ^d per 1 km ² in t
226	225	223	238	Municipal waste collected ^e (during the year) per capita in kg
				Outlays on fixed assets (current prices) in % of total investment outlays:
6,1	5,0	5,6	5,6	in environmental protection
1,8	1,5	1,1	1,4	in water management
				Area of special nature value under legal protection (as of 31 XII):
46,6	46,7	46,7	46,7	in % of total area
7746	7775	7786	7806	per capita in m ²

– dane szacunkowe, ludność ogółem – na podstawie bilansów. *d* Patrz uwagi ogólne działu „Stan i ochrona środowiska”, ust. 7 za lata poprzednie ze względu na zmianę katalogu odpadów.

– estimated data, the total population – based on balances. *d* See general notes to the chapter “Environmental protection”, data for previous years due to a change in the catalogue of waste.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009
BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE				
Przestępstwa stwierdzone w zakończonych postępowaniach przygotowawczych:				
w liczbach bezwzględnych	49413	50234	39364	38841
na 10 tys. ludności	346,7	351,7	276,0	272,1
Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw stwierdzonych w %	53,1	70,5	73,6	71,6
LUDNOŚĆ^a				
Ludność (stan w dniu 31 XII)	1427508	1428601	1427073	1427118
miasta	860484	857850	854979	854339
wieś	567024	570751	572094	572779
w tym kobiety	729648	731283	731721	731576
Kobiety na 100 mężczyzn (stan w dniu 31 XII)	105	105	105	105
Ludność na 1 km ² powierzchni ogólnej (stan w dniu 31 XII)	59	59	59	59
Ludność w wieku (stan w dniu 31 XII):				
przedprodukcyjnym	385794	322093	297321	291183
produkcyjnym	859584	915235	927904	929899
poprodukcyjnym	182130	191273	201848	206036
Małżeństwa na 1000 ludności	5,8	5,5	7,0	6,6
Rozwody na 1000 ludności	1,3	2,1	2,0	2,0
Urodzenia żywe na 1000 ludności	10,9	10,3	11,4	11,6
Zgony ^b na 1000 ludności	8,2	8,7	9,0	9,2
Przyrost naturalny na 1000 ludności	2,7	1,6	2,5	2,3
Zgony niemowląt na 1000 urodzeń żywych ..	7,5	6,4	5,1	5,0
Saldo migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały na 1000 ludności	-1,7	-2,2	2,2	-2,0
Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia w momencie urodzenia:				
mężczyźni	69,2	70,0	70,6	70,7
kobiety	78,6	79,4	79,8	79,8
RYNEK PRACY				
Pracujący ^{cd} (stan w dniu 31 XII):				
w tysiącach	454,0	396,9	426,5	412,0
w tym kobiety	214,2	184,9	197,4	192,5
na 1000 ludności	318	278	299	289
w sektorze prywatnym w %	71,3	71,8	73,9	72,9
według rodzajów działalności w %:				
rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	26,6	17,0	15,8	16,2
przemysł i budownictwo	26,1	29,4	30,2	29,6
handel; naprawa pojazdów samochodowych ^a ; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia ^a ; informacja i komunikacja	x	22,8	23,4	22,3
działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości ^a oraz pozostałe usługi ^e	x	30,9	30,5	31,8

^a Patrz uwagi ogólne działu „Ludność. Wyznania religijne”, ust. 1 na str. 97. ^b Łącznie ze zgonami niemowląt. ^c Według rstw indywidualnych w rolnictwie wyszacowanych przy uwzględnieniu wyników: w 2000 r. – Powszechnego Spisu Rolnego 2002, od 2010 r. – Powszechnego Spisu Rolnego 2010. ^e Pod pojęciem „pozostałe usługi” należy rozumieć następujące sekcje publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”; „Edukacja”, „Opieka zdrowotna i pomoc społeczna”.

^a See general notes to the chapter “Population. Religious denominations”, item 1 on page 97. ^b Including infant private farms in agriculture estimated using the results: in 2000 – of the Agricultural Census 1996, in 2005–2009 – of the 2010. ^e The term “Other services” refers to the NACE Rev. 2 sections: “Professional, scientific and technical activities”, “Human health and social work activities”, “Arts, entertainment and recreation” and “Other service activities”.

2010	2011	2012	2013	SPECIFICATION
<i>PUBLIC SAFETY</i>				
37666	39193	37375	32571	Ascertained crimes in completed preparatory proceedings:
259,0	269,7	257,4	224,9	in absolute numbers
71,6	72,1	71,8	66,9	per 10 thous. population
Rate of detectability of delinquents in ascertained crimes in %				
<i>POPULATION^a</i>				
1453782	1452596	1450697	1446915	Population (as of 31 XII)
864661	862394	860237	857353	urban areas
589121	590202	590460	589562	rural areas
741522	741045	740195	738437	of which females
104	104	104	104	Females per 100 males (as of 31 XII)
60	60	60	60	Population per 1 km ² of total area (as of 31 XII)
Population at age (as of 31 XII):				
290117	284478	279683	274832	pre-working
950669	947920	942867	935744	working
212996	220198	228147	236339	post-working
5,8	5,3	5,2	4,5	Marriages per 1000 population
2,0	2,0	1,9	1,9	Divorces per 1000 population
10,8	10,2	9,9	9,4	Live births per 1000 population
8,9	8,9	9,2	9,6	Deaths ^b per 1000 population
1,9	1,2	0,6	-0,2	Natural increase per 1000 population
4,8	4,7	4,1	5,9	Infant deaths per 1000 live births
-1,9	-2,1	-1,8	-2,6	Internal and international net migration for permanent residence per 1000 population
Life expectancy at the moment of birth:				
71,3	71,5	71,7	71,9	males
80,4	80,7	81,0	80,8	females
<i>LABOUR MARKET</i>				
423,3	422,9	418,1	419,6	Employed persons ^{cd} (as of 31 XII):
197,7	197,4	196,8	200,2	in thousands
291	291	288	290	of which women
73,8	74,5	74,5	75,2	per 1000 population
in private sector in %				
by kind of activities in %:				
16,5	16,5	16,8	16,7	agriculture, forestry and fishing
29,7	29,9	29,1	28,3	industry and construction
trade; repair of motor vehicles ^a ; transportation and storage; accommodation and catering ^a ; information and communication				
22,1	21,8	21,5	21,4	
financial and insurance activities; real estate activities and other services ^d				
31,7	31,9	32,7	33,6	

faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności (od 2004 r.). *d* Dane opracowano z uwzględnieniem pracujących w gospodara-1996, w latach 2005–2009 – Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego PKD: „Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna”, „Administrowanie i działalność wspierająca^{Δn}”, „ Administracja „Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją” oraz „Pozostała działalność usługowa”.

deaths. *c* By actual workplace and kind of activity (since 2004). *d* Data are compiled considering employed persons on Population and Housing Census 2002 as well as the Agricultural Census 2002, since 2010 – of the Agricultural Census “Administrative and support service activities”, “Public administration and defence; compulsory social security”, “Education”,

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009
	RYNEK PRACY (dok.)			
Przeciętne zatrudnienie:				
w przemyśle:				
w tysiącach	87,8	81,6	89,5	83,1
na 1000 ludności	59,8	57,2	62,7	58,2
w budownictwie:				
w tysiącach	18,8	15,2	21,7	21,6
na 1000 ludności	12,8	10,7	15,2	15,1
Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) w tys.	158,2	150,9	87,4	109,2
2000 = 100	x	95,4	55,3	69,0
W % bezrobotnych zarejestrowanych (stan w dniu 31 XII):				
kobiety	55,6	53,3	56,9	51,6
w wieku do 25 lat	27,3	22,5	20,8	22,3
pozostający bez pracy dłużej niż 1 rok	48,5	49,7	31,5	26,1
Bezrobotni zarejestrowani (stan w dniu 31 XII) na 1 ofertę pracy	1535	411	327	277
Stopa bezrobocia rejestrowanego ^a (stan w dniu 31 XII) w %	25,8	27,2	16,8	20,7
	WYNAGRODZENIA, ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH			
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia				
brutto w zł	1671,17	2015,99	2474,26	2605,95
2000 = 100	x	120,6	148,1	155,9
w tym: w przemyśle	1702,61	1881,59	2378,61	2459,67
w budownictwie	1486,12	1677,73	2162,53	2225,36
Przeciętna liczba emerytów i rencistów w tys.	306,6	297,6	302,1	303,9
pobierających emerytury i renty wypłacane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	238,4	238,0	248,6	252,1
rolników indywidualnych	68,2	59,7	53,5	51,7
Przeciętna miesięczna emerytura i renta brutto w zł:				
wypłacana przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	759,05	1019,16	1266,90	1339,93
rolników indywidualnych ^b	602,05	756,55	859,30	912,15
	INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA			
Długość sieci rozdzielczej (stan w dniu 31 XII) w km:				
wodociągowej	9253,6	12130,2	13257,9	13508,7
kanalizacyjnej ^c	2541,3	4017,9	4472,1	4540,0
Zużycie w gospodarstwach domowych:				
wody z wodociągów:				
w hektometrach sześciennych	48,5	44,4	44,6	44,2
na 1 mieszkańca w m ³	33,8	31,1	31,3	30,9
energii elektrycznej w miastach ^d :				
w gigawatogodzinach	504,6	466,8	581,6	587,2
na 1 mieszkańca w kWh	588,0	544,0	680,4	686,8

^a Do wyliczenia przyjęto liczbę pracujących uwzględniającą pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002, od 2010 r. – Powszechnego uprawnień do świadczeń z tego systemu z uprawnieniami do świadczeń z Funduszu Emerytalno-Rentowego. ^c Łącznie gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a The number of employed persons, including estimated data of employed persons on private farms in agriculture was and Housing Census 2002 as well as the Agricultural Census 2002, since 2010 – of the Agricultural Census 2010. ^b Including benefits from the Pension Fund. ^c Including collectors. ^d In 2000 excluding households, whose the main source of maintenance

2010	2011	2012	2013	SPECIFICATION
<i>LABOUR MARKET (cont.)</i>				
				<i>Average paid employment:</i>
84,8	85,4	83,3	81,1	<i>in industry:</i>
58,3	58,8	57,4	56,0	<i>in thousands</i>
				<i>per 1000 population</i>
20,9	20,6	19,1	16,5	<i>in construction:</i>
14,3	14,2	13,2	11,4	<i>in thousands</i>
				<i>per 1000 population</i>
105,9	107,3	113,2	115,9	<i>Registered unemployed persons</i>
67,0	67,9	71,6	73,3	<i>(as of 31 XII) in thous.</i>
				<i>2000 = 100</i>
				<i>In % of registered unemployed (as of 31 XII):</i>
53,0	54,4	52,1	51,7	<i>women</i>
21,7	21,4	20,3	19,2	<i>aged up to 25</i>
28,1	32,7	34,4	35,9	<i>out of work for longer than 1 year</i>
				<i>Registered unemployed persons</i>
230	266	159	134	<i>(as of 31 XII) per a job offer</i>
				<i>Registered unemployment rate^a</i>
20,0	20,2	21,3	21,6	<i>(as of 31 XII) in %</i>
<i>WAGES AND SALARIES. SOCIAL SECURITY BENEFITS</i>				
				<i>Average monthly gross wages and salaries</i>
2722,00	2863,29	2996,24	3106,89	<i>in zł</i>
162,9	171,3	179,3	185,9	<i>2000 = 100</i>
2587,50	2742,39	2895,05	3011,30	<i>of which: in industry</i>
2293,03	2366,04	2486,37	2532,51	<i>in construction</i>
				<i>Average number of retirees and pensioners</i>
299,7	297,5	296,4	294,0	<i>in thous.</i>
				<i>receiving retirement pay and pensions paid</i>
249,6	249,0	249,3	248,2	<i>by the Social Insurance Institution</i>
50,1	48,5	47,2	45,8	<i>farmers</i>
				<i>Average monthly gross retirement pay and</i>
				<i>pension in zł:</i>
1428,63	1501,12	1588,21	1669,55	<i>paid by the Social Insurance Institution</i>
955,05	986,78	1056,15	1128,17	<i>farmers^b</i>
<i>MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS</i>				
				<i>Distribution network (as of 31 XII) in km:</i>
13951,7	14473,0	15009,5	15261,6	<i>water supply</i>
4794,6	5358,3	5882,7	6299,0	<i>sewage^c</i>
				<i>Consumption in households:</i>
				<i>water from water supply systems:</i>
44,8	44,5	44,1	44,1	<i>in cubic hectometre</i>
30,8	30,6	30,4	30,5	<i>per capita in m³</i>
				<i>electricity in urban areas^d:</i>
594,2	565,1	560,6	560,5	<i>in gigawatt hour</i>
686,3	654,4	650,7	653,0	<i>per capita in kWh</i>

wyszacowanych przy uwzględnieniu wyników: w 2000 r. – Powszechnego Spisu Rolnego 1996, w latach 2005–2009 – Spisu Rolnego 2010. *b* Łącznie z wypłatami z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, w przypadku łączenia z kolektorami. *d* W 2000 r. bez gospodarstw domowych, których głównym źródłem utrzymania był dochód z użytkowanego

used for calculation, estimated using the results: in 2000 – of the Agricultural Census 1996, in 2005–2009 – of the Population payments from non-agricultural social security system, in case of a simultaneous right to benefits from this system and to was income from a private farm in agriculture.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009
	INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA (dok.)			
Zasoby mieszkaniowe ^a (w 2000 r. – zamieszkane; stan w dniu 31 XII): mieszkania:				
w tysiącach	421,4	457,9	473,9	478,7
na 1000 ludności	295,2	320,5	332,1	335,4
izby na 1000 ludności	1054,8	1184,7	1230,1	1243,8
powierzchnia użytkowa mieszkań w m ² : na 1000 ludności	17533,8	20798,5	21798,3	22117,0
przeciętna 1 mieszkania	59,4	64,9	65,6	65,9
Mieszkania oddane do użytkowania: mieszkania:				
w tysiącach	3,7	4,5	6,8	4,9
na 1000 ludności	2,6	3,1	4,8	3,4
izby na 1000 ludności	8,7	13,1	18,8	14,0
powierzchnia użytkowa mieszkań w m ² : na 1000 ludności	174,5	292,2	433,1	323,3
przeciętna 1 mieszkania	67,3	93,8	90,4	95,1
	EDUKACJA ^b I WYCHOWANIE			
Uczniowie w szkołach ^c (stan na początku roku szkolnego) w tys.:				
podstawowych ^d	134,8	107,3	92,8	89,8
gimnazjach	49,4	66,4	56,7	54,1
zasadniczych zawodowych ^e	24,3	10,5	11,2	11,0
liceach ogólnokształcących ^f	34,4	27,3	24,9	23,9
liceach profilowanych	x	9,2	2,9	1,7
technikach ^f	38,8	22,1	23,0	22,7
artystycznych ogólnokształcących ^g	0,5	0,6	0,3	0,4
policealnych	6,4	12,5	13,4	11,4
Absolwenci szkół ^h w tys.:				
podstawowych	23,5 ⁱ	19,7	16,7	15,9
gimnazjów	x	21,2	18,5	17,4
zasadniczych zawodowych ^e	7,8	3,3	3,3	3,6
liceów ogólnokształcących ^f	7,2	8,6	7,9	7,9
liceów profilowanych	x	3,0	1,2	0,7
techników ^f	7,3	4,3	4,6	4,5
artystycznych ogólnokształcących ^g	0,1	0,1	0,1	0,1
policealnych	2,3	4,3	3,1	3,1
Absolwenci szkół zasadniczych zawodo- wych, liceów ogólnokształcących, techni- ków oraz artystycznych ogólnokształcą- cych dających uprawnienia zawodowe ^k (bez szkół dla dorosłych) na 1000 ludności	15,7	13,5	12,5	11,7

^a Na podstawie bilansów. ^b Patrz uwagi ogólne do działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 1 i 2 na str. 193. ^c Bez szkół dla przedszkolnego. ^{e, f} Od roku szkolnego 2004/05 łącznie: ^e – ze szkołami specjalnymi przysposabiającymi do pracy, obejmują absolwentów klasy VIII i VI. ⁱ Łącznie z uzupełniającymi odpowiednio: liceami ogólnokształcącymi od roku i szkołami specjalnymi przysposabiającymi do pracy.

^a Based on balances. ^b See general notes to the chapter “Education”, item 1 and 2 on page 193. ^c Excluding schools for 2004/05 school year including: ^e – special job-training schools, ^f – supplementary schools: general secondary and technical supplementary general schools: general secondary since 2005/06 school year and technical secondary since 2006/07 school

2010	2011	2012	2013	SPECIFICATION
<i>MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS (cont.)</i>				
				<i>Dwelling stocks^a (in 2000 – inhabited; as of 31 XII):</i>
				<i>dwellings:</i>
483,2	487,3	492,5	497,0	<i>in thousands</i>
332,4	335,5	339,5	343,5	<i>per 1000 population</i>
1233,9	1263,8	1279,8	1296,5	<i>rooms per 1000 population</i>
				<i>useful floor area of dwellings in m²:</i>
22233,4	22533,5	22901,5	23261,9	<i>per 1000 population</i>
66,2	67,2	67,5	67,7	<i>average per dwelling</i>
				<i>Dwellings completed:</i>
				<i>dwellings:</i>
4,8	4,6	5,5	4,8	<i>in thousands</i>
3,3	3,1	3,8	3,3	<i>per 1000 population</i>
13,5	13,2	15,3	14,3	<i>rooms per 1000 population</i>
				<i>useful floor area of dwellings in m²:</i>
314,6	320,2	363,1	323,8	<i>per 1000 population</i>
96,2	101,8	95,9	97,7	<i>average per dwelling</i>
<i>EDUCATION^b</i>				
				<i>Pupils and students in schools^c (as of beginning of the school year) in thous.:</i>
				<i>primary^d</i>
87,3	86,2	84,7	83,6	
51,4	48,7	46,4	44,4	<i>lower secondary</i>
10,4	9,7	9,1	8,7	<i>basic vocational^e</i>
23,2	22,4	21,0	19,8	<i>general secondary^f</i>
1,1	0,9	0,5	0,2	<i>specialized secondary</i>
22,3	21,5	21,0	20,5	<i>technical secondary^f</i>
0,4	0,4	0,3	0,3	<i>general art^g</i>
11,9	11,9	11,9	10,0	<i>post-secondary</i>
				<i>Graduates in schools^c in thous.:</i>
15,0	14,5	14,1	.	<i>primary</i>
16,5	15,7	14,9	.	<i>lower secondary</i>
3,1	3,2	3,0	.	<i>basic vocational^e</i>
7,5	7,5	6,8	.	<i>general secondary^f</i>
0,4	0,2	0,2	.	<i>specialized secondary</i>
5,1	4,9	4,7	.	<i>technical secondary^f</i>
0,1	0,1	0,1	.	<i>general art^g</i>
3,6	3,6	3,7	.	<i>post-secondary</i>
				<i>Graduates of basic vocational, general and technical secondary as well as general art leading to professional certification schools^k (excluding schools for adults) per 1000 population</i>
11,1	10,9	10,3	.	

dorosłych, z wyjątkiem szkół policealnych. *d* Bez dzieci w wieku 6 lat objętych edukacją w placówkach wychowania *f* – z uzupełniającymi odpowiednio: liceami ogólnokształcącymi i technikami. *g* Dające uprawnienia zawodowe. *h* Dane szkolnego 2005/06 i technikami od roku szkolnego 2006/07. *k* Od roku szkolnego 2004/05 łącznie z liceami profilowanymi

adults, except post-secondary schools. d Excluding children aged 6 attending pre-primary education establishments. e, f Since secondary respectively. g Leading to professional certification. h Data include graduates of 8th and 6th grade. i Including year respectively. k Since 2004/05 school year including specialized secondary schools as well as special job-training schools.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009
			EDUKACJA ^a I WYCHOWANIE (dok.)	
Studenci szkół wyższych ^b (stan w dniu 30 XI) w tys.	45,1	61,4	54,4	52,3
Absolwenci szkół wyższych ^{bc} w tys.	6,8	12,2	15,6	15,4
Uczniowie szkół dla dorosłych (stan na początku roku szkolnego) w tys.	16,5	12,3	12,3	12,7
Absolwenci szkół dla dorosłych w tys.	5,0	4,1	2,5	2,9
Wychowanie przedszkolne (stan na początku roku szkolnego):				
miejsca w przedszkolach w tys.	24,6	22,0	23,6	24,9
dzieci ^d w tys.:				
w przedszkolach	23,4	21,2	25,8	25,8
w oddziałach przedszkolnych przy szkołach podstawowych.....	8,6	8,5	8,0	8,5
Dzieci w przedszkolach (stan na początku roku szkolnego) na 1000 dzieci w wieku 3–6 lat.....	319	347	412	427
			OCHRONA ZDROWIA ^e I POMOC SPOŁECZNA	
Pracownicy medyczni ^f (stan w dniu 31 XII):				
lekarze.....	2104	2180	2297	2351
lekarze dentyści.....	185	335	346	440
pielęgniarki ^g	5963	5649	6249	6261
Łóżka w szpitalach ogólnych ^h (stan w dniu 31 XII) na 10 tys. ludności.....	42,9	42,2	43,1	42,4
Leczeni w szpitalach ogólnych na 10 tys. ludności.....	1543	1877	1847	1749
Przychodnie ⁱ (stan w dniu 31 XII).....	177	427	550	689
Apteki ogólnodostępne (stan w dniu 31 XII).....	268	343	355	353
Liczba ludności (stan w dniu 31 XII) na 1 aptekę.....	5327	4165	4020	4043
Porady udzielone w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej na 1 mieszkańca:				
lekarskie.....	4,7	5,6	6,1	6,3
stomatologiczne.....	0,7	0,8	0,8	0,9
Dzieci w żłobkach ^k i klubach dziecięcych (stan w dniu 31 XII) na 1000 dzieci w wieku ^l do lat 3	19	18	20	18
			KULTURA. TURYSTYKA	
Biblioteki publiczne (łącznie z filiami; stan w dniu 31 XII).....	367	348	320	319
Księgozbiór bibliotek publicznych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności w wol. ...	3852	3834	3744	3653
Czytelnicy bibliotek publicznych na 1000 ludności.....	211	192	166	162
Wypożyczenia księgozbioru z bibliotek publicznych w wol.:				
na 1000 ludności.....	3891	3491	2959	2972
na 1 czytelnika.....	18,8	18,2	17,9	18,3
Miejsca w teatrach i instytucjach muzycznych (stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności.....	1,2	1,2	1,2	1,3
Widzowie i słuchacze w teatrach i instytucjach muzycznych ^m na 1000 ludności.....	255	201	208	201

^a Patrz uwagi ogólne do działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 1 i 2 na str. 193. ^b Łącznie z filiami, zamiejscowymi narodowej oraz resortu spraw wewnętrznych; bez cudzoziemców. ^c Z poprzedniego roku akademickiego, a w roku 2000 z – nieuwzględnionymi w podziale według rodzaju placówek – zespołami wychowania przedszkolnego i punktami (do 2011 r. określanymi jako zakłady opieki zdrowotnej), w roku szkolnym 2013/14 łącznie z dziećmi przebywającymi cały i spraw wewnętrznych. ^f Od 2005 r. pracujący bezpośrednio z pacjentem; od 2006 r. łącznie z osobami, dla których głównym oddziałem szpitalnym; od 2008 r. łącznie z łózkami i inkubatorami dla noworodków. ⁱ Patrz uwagi ogólne do działu „Ochrona m Dane dotyczą działalności prowadzonej na terenie województwa, łącznie z imprezami organizowanymi w plenerze.

^a See general notes to the chapter “Education”, item 1 and 2 on page 193. ^b Including branch sections, basic organizational and the Ministry of Internal Affairs; excluding foreigners. ^c From the previous academic year, and in 2000 – the calendar year; to type of establishments – pre-primary education groups and pre-primary points; since 2007 excluding pre-primary education including the children attending for all school year in the units performing health care activities. ^e Including the data of the including persons for whom the primary workplace is a medical and nurse practice. ^g Including master nurses. ^h Excluding care and social welfare” item 3 on page 230. ^k Including nursery wards. ^l Until 2010 excluding children’s clubs. ^m Data concern

2010	2011	2012	2013	SPECIFICATION
<i>EDUCATION^h (cont.)</i>				
49,8	46,5	42,1	36,8	Students of higher education institutions ^b (as of 30 XI) in thous.
14,4	14,5	14,1	11,6	Graduates of higher education institutions ^{bc} in thous.
1,5	13,0	12,5	11,0	Students of schools for adults (as of beginning of the school year) in thous.
2,9	3,5	3,3	3,4	Graduates of schools for adults in thous.
27,0	28,4	30,2	32,0	Pre-primary education (as of beginning of the school year): places in nursery schools in thous.
27,5	29,0	30,5	32,0	children ^d in thous.: in nursery schools
9,4	12,1	11,6	12,6	in pre-primary sections in primary schools
430	433	438	463	Children in nursery schools (as of beginning of the school year) per 1000 children aged 3–6
<i>HEALTH CARE^e AND SOCIAL WELFARE</i>				
2481	2647	2841	2962	Medical personnel ^f (as of 31 XII): doctors
481	456	453	551	dentists
6309	6730	7320	7470	nurses ^g
41,2	43,2	46,2	46,1	Beds in general hospitals ^h (as of 31 XII) per 10 thous. population
1757	1833	2115	2075	In-patient in general hospitals per 10 thous population
710	806	805	810	Out-patients departments ⁱ (as of 31 XII)
366	380	388	401	Generally available pharmacies (as of 31 XII)
3972	3823	3739	3608	Population (as of 31 XII) per 1 generally available pharmacy
6,1	6,4	6,4	6,6	Consultations provided within the scope of out-patient health care per capita: medical
0,9	0,9	0,8	0,8	dental
19	22	26	31	Children in nurseries ^k and children's clubs (as of 31 XII) per 1000 children up to age 3 ^l
<i>CULTURE. TOURISM</i>				
316	315	305	302	Public libraries (including branches; as of 31 XII)
3504	3432	3359	3257	Public library collections (as of 31 XII) per 1000 population in vol.
158	157	152	148	Public library borrowers per 1000 population
2903	2929	2969	2975	Public library loans in vol.: per 1000 population
18,4	18,7	19,5	20,1	per borrower
1,3	1,1	1,1	1,2	Seats in theatres and music institutions (as of 31 XII) per 1000 population
202	196	215	199	Audience in theatres and music institutions ^m per 1000 population

podstawowymi jednostkami organizacyjnymi oraz zamiejscowymi ośrodkami dydaktycznymi, bez szkół resortu obrony – z roku kalendarzowego; patrz uwagi ogólne działu „Edukacja i wychowanie”, ust. 18 na str. 197. *d* Od roku 2008 łącznie przedszkolnymi; od roku 2007 bez wychowania przedszkolnego w placówkach wykonujących działalność leczniczą rok szkolny w placówkach wykonujących działalność leczniczą. *e* Od 2012 r łącznie z danymi resortu obrony narodowej miejscem pracy jest praktyka lekarska i pielęgniarska. *g* Łącznie z magistrami pielęgniarstwa. *h* Bez miejsc dziennych na zdrowia i opieka społeczna” ust. 3 na st. 230. *k* Łącznie z oddziałami żłobkowymi. *l* Od 2010 r. bez klubów dziecięcych.

units in another location as well as teaching centres in another location, excluding academies of the Ministry of National Defence see general notes to the chapter “Education”, item 18 on page 197. *d* Since 2008 including – excluding in division according in the units performing health care activities (unit the 2011 defined as health care institution), in the 2013/14 school year Ministry of National Defence and Ministry of Interior Security Agency. *f* Since 2005 working directly with a patient; since 2006 day places in hospital wards; since 2008 including beds and incubator for newborns. *i* See general notes to the chapter “Health activity performed in voivodship area, including outdoor events.”

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009
			KULTURA. TURYSTYKA (dok.)	
Muzea i oddziały muzealne (stan w dniu 31 XII)	18	23	23	25
Zwiedzający muzea i wystawy na 1000				
ludności	294	305	360	329
Kina stałe (stan w dniu 31 XII)	39	29	23	23
Miejsca na widowni w kinach stałych				
(stan w dniu 31 XII) na 1000 ludności	7,1	6,0	4,8	5,3
Widzowie w kinach stałych na 1000 ludności..	308	257	615	664
Abonenci (stan w dniu 31 XII) na 1000				
ludności:				
radiowi	234	232	184	173
televizyjni	230	226	179	168
Baza noclegowa turystyki ^a (stan w dniu				
31 VII)	589	353	384	390
w tym hotele	65	85	88	93
Miejsca noclegowe (stan w dniu 31 VII)				
na 10 tys. ludności	343	262	271	269
Korzystający z noclegów na 1000 ludności.	586	531	635	595
			ROLNICTWO ^b I LEŚNICTWO	
Użytki rolne (stan w czerwcu) ^{cd} w tys. ha	1230,9	998,7	981,1	995,8
w tym w dobrej kulturze rolnej w %	x	x	93,8	94,5
Powierzchnia zasiewów (stan w czerwcu) ^{de}				
w tys. ha	729,7	607,2	616,4	648,3
w tym w %:				
zboża podstawowe (łącznie z mieszan-				
kami zbożowymi)	71,8	71,0	68,5	68,7
w tym: pszenica	23,9	22,4	22,4	22,0
żyto	12,2	5,5	7,3	8,1
ziemniaki ^f	4,9	2,4	2,0	1,9
buraki cukrowe	0,9	0,6	0,5	0,5
Zbiory w tys. t:				
zboża podstawowe (łącznie z mieszan-				
kami zbożowymi)	1313,4	1199,8	1422,1	1571,3
w tym: pszenica	587,1	527,1	595,8	596,5
żyto	166,2	69,9	130,6	155,0
ziemniaki ^f	730,9	264,8	248,7	213,0
buraki cukrowe	219,8	181,3	140,8	142,4
Plony z 1 ha w dt:				
zboża podstawowe (łącznie z mieszan-				
kami zbożowymi)	25,1	27,8	33,7	35,3
w tym: pszenica	33,6	38,7	43,2	41,9
żyto	18,7	21,0	29,2	29,3
ziemniaki ^f	206	179	203	175
buraki cukrowe	337	475	506	487
Zwierzęta gospodarskie ^d :				
bydło (stan w czerwcu):				
w tysiącach sztuk	415,0	407,2	429,9	442,0
na 100 ha użytków rolnych ^e w szt.	33,7	40,8	43,8	44,4
trzoda chlewna (stan w końcu lipca):				
w tysiącach sztuk	798,9	880,6	677,7	678,7
na 100 ha użytków rolnych ^e w szt.	64,9	88,2	69,1	68,2
Produkcja na 1 ha użytków rolnych ^e :				
żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso				
(łącznie z tłuszczami i podrobami) ^g w kg.	195,1	227,0	229,8	243,5
mleka krowiego w l	506,7	812,2	879,2	911,1

^a Od 2011 r. dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. ^b Dane według siedziby użytkownika posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą o małej skali; patrz uwagi ogólne działu „Rolnictwo, upraw trwałych, ogrodów przydomowych oraz upraw na przyoranie (nawozy zielone). ^c Od 2010 r. bez ogrodów przydomowych. w wadze poubojowej ciepłej.

^a Since 2011 concern establishments 10 and more bed places. ^b Data are presented according to the official activities and owners of less than 1 ha of agricultural land who conduct agricultural activities on a small scale; see Census. ^c Since 2010 excluding permanent crops, kitchen gardens as well as area intended for ploughing (green goat, rabbit and game; in post-slaughter warm weight).

2010	2011	2012	2013	SPECIFICATION
<i>CULTURE. TOURISM (cont.)</i>				
27	23	27	29	Museums with branches (as of 31 XII)
372	394	339	465	Museum and exhibition visitors per 1000 population
21	17	23	21	Fixed cinemas (as of 31 XII)
5,0	4,3	5,0	4,9	Seats in fixed cinemas (as of 31 XII) per 1000 population
645	686	561	624	Audience in fixed cinemas per 1000 population
176	175	176	178	Subscribers (as of 31 XII) per 1000 population:
171	170	171	172	radio
387	467	487	489	television
95	97	101	107	Tourist accommodation establishments ^d (as of 31 VII)
259	269	272	282	of which hotels
618	669	681	727	Number of beds (as of 31 VII) per 10 thous. population
				Tourists accommodated per 1000 population
<i>AGRICULTURE^b AND FORESTRY</i>				
1001,0	1048,5	1037,7	1021,1	Agricultural land (as of June) ^{cd} in thous. ha
97,4	98,5	95,3	98,9	of which in good agricultural condition in %
592,1	659,1	606,4	588,8	Sown area (as of June) ^{de} in thous. ha
69,5	66,1	63,7	62,0	of which in %:
24,3	23,9	24,8	21,6	basic cereals (including cereal mixed)
6,7	5,5	6,4	7,3	of which: wheat
1,8	1,5	1,6	2,2	rye
0,6	0,4	0,5	0,5	potatoes ^f
				sugar beets
				Crop production in thous. t:
1716,6	1542,1	1478,9	1440,1	basic cereals (including cereal mixed)
703,8	662,1	661,8	579,9	of which: wheat
137,7	96,6	118,2	137,6	rye
248,5	211,0	200,7	273,0	potatoes ^f
175,2	145,7	168,6	170,4	sugar beets
				Yields per 1 ha in dt:
41,7	35,4	38,3	39,4	basis cereals (including cereal mixed)
49,0	42,0	44,0	45,5	of which: wheat
34,8	26,8	30,4	32,1	rye
238	211	208	211	potatoes ^f
518	496	525	625	sugar beets
				Livestock ^g :
435,0	499,5	463,3	451,2	cattle (as of June):
43,5	47,6	44,6	44,2	in thousand heads
670,1	609,0	546,8	520,2	per 100 ha of agricultural land ^h in heads
66,9	58,1	52,7	51,0	pigs (as of the end of July):
				in thousand heads
				per 100 ha of agricultural land ^h in heads
				Production per 1 ha of agricultural land ⁱ :
				of animals for slaughter in terms of meat
263,5	263,6	269,4	249,8	(including fats and pluck) ^g in kg
921,3	898,1	913,9	868,4	of cows' milk in l

gospodarstwa. *c* Od 2010 r. bez gruntów posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz gruntów łowieckich i leśnictwo^o, ust. 3 na str. 282–283. *d* W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. *e* Od 2010 r. bez powierzchni *g* Dotyczy mięsa: wołowego, cielęcego, wieprzowego, baraniego, końskiego, drobiowego, koziego, króliczego i dziczyzny;

residence of land user. c Since 2010 excluding land of owners of agricultural land who do not conduct agricultural general notes to the chapter "Agriculture, hunting and forestry", item 3 on pages 282–283. *d* In 2010 data of the Agricultural fertilizers). *f* Since 2010 excluding kitchen gardens. *g* Concerns meat: beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry,

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009
ROLNICTWO ^a I LEŚNICTWO (dok.)				
Skup produktów rolnych na 1 ha użytków rolnych ^b :				
ziarno zbóż podstawowych (łącznie z mieszankami zbożowymi) w kg	596	617	581	785
ziemniaki w kg	41	14	11	9
buraki cukrowe w kg	179	182	143	143
żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^c w kg	129	190	192	203
mleko krowie w l	396	567	634	706
Zużycie nawozów w przeliczeniu na czysty składnik na 1 ha użytków rolnych ^{bde} w kg: mineralnych lub chemicznych (łącznie z wieloskładnikowymi).....	66,5	90,3	124,4	121,1
wapniowych	125,5	174,3	40,4	48,1
Ciągniki rolnicze (stan w czerwcu; w 2000 r. – stan w dniu 31 XII) na 100 ha użytków rolnych ^{bde} w szt.	3,8	4,7	5,3	5,2
Powierzchnia gruntów leśnych (stan w dniu 31 XII) w tys. ha	732,7	745,6	753,5	756,0
Powierzchnia lasów (stan w dniu 31 XII): w tysiącach hektarów	713,0	725,3	732,7	735,4
na 1 mieszkańca w ha	0,5	0,5	0,5	0,5
Lesistość (stan w dniu 31 XII) w %	29,5	30,0	30,3	30,4
Pozyskanie drewna (grubizny) na 100 ha powierzchni lasów w m ³	381,0	407,2	473,8	433,8
PRZEMYSŁ				
Produkcja sprzedana przemysłu:				
w milionach złotych (ceny bieżące).....	.	15860,5	20115,6	20321,7
rok poprzedni =100 (ceny stałe) ^f	113,7	.	98,2	98,0
2005=100 (ceny stałe)	.	.	122,8	120,3
na 1 zatrudnionego w zł (ceny bieżące)...	.	194257	224750	244657
na 1 mieszkańca w zł (ceny bieżące).....	.	11103	14102	14234
BUDOWNICTWO				
Sprzedaż produkcji budowlano-montażowej ^g (ceny bieżące):				
w milionach złotych	.	2961,7	3803,4	3889,8
na 1 mieszkańca w zł.....	.	2073	2666	2725
TRANSPORT I ŁĄCZOŚĆ – stan w dniu 31 XII				
Linie kolejowe eksploatowane normalnotorowe ^h :				
w kilometrach.....	1461	1209	1209	1207
na 100 km ² powierzchni ogólnej w km	6,0	5,0	5,0	5,0
Drogi publiczne o twardej nawierzchni (miejskie i zamiejskie):				
w kilometrach.....	12257,0	12352,3	12354,7	12447,3
na 100 km ² powierzchni ogólnej w km	50,6	51,1	51,0	51,4

^a Dane według siedziby użytkownika gospodarstwa. ^b Od 2010 r. bez gruntów posiadaczy użytków rolnych rolniczą o małej skali; patrz uwagi ogólne działu „Rolnictwo, łowiectwo i leśnictwo”, ust. 3 na str. 282–283. ^c Dotyczy mięsa: ^e W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^f Dla 2000 r. ceny stałe 1995 (średnie ceny bieżące 1995 r.), dla lat ^g Zrealizowanej przez podmioty budowlane – według miejsca wykonywania robót. ^h Dane dotyczą sieci kolejowej Polskich

^a Data are presented according to the official residence of land user. ^b Since 2010 excluding land of owners of agricultural activities on a small scale; see general notes to the chapter "Agriculture, hunting and forestry", item 3 on pages 282–283. ^e data of the Agricultural Census. ^f For 2000 constant prices 1995 (average current prices 1995), for 2006–2009 constant prices units – by place of performing works. ^h Data concern rail network of Polskie Koleje Państwowe (PKP), as well as since 2005

2010	2011	2012	2013	SPECIFICATION
AGRICULTURE^e AND FORESTRY (cont.)				
				<i>Procurement of agricultural products per 1 ha of agricultural land^{b,c}:</i>
734	634	700	670	<i>basic cereal grains (including cereal mixed) in kg</i>
9	8	7	10	<i>potatoes in kg</i>
162	151	163	167	<i>sugar beets in kg</i>
224	233	233	232	<i>animals for slaughter in terms of meat (including fats)^c in kg</i>
705	716	749	748	<i>cows' milk in l</i>
				<i>Consumption of fertilizers in terms of pure ingredient per 1 ha of agricultural land^{b,d,e} in kg:</i>
109,1	120,7	105,1	107,7	<i>mineral or chemical (including mixed fertilizers)</i>
42,0	36,4	36,4	46,0	<i>lime</i>
				<i>Agricultural tractors (as of June; in 2000 – as of 31 XII) per 100 ha of agricultural land^{b,c} in units</i>
5,0	.	.	5,1	
761,4	764,1	766,5	768,8	<i>Forest land (as of 31 XII) in thous. ha</i>
				<i>Forest areas (as of 31 XII):</i>
740,8	743,5	745,9	748,4	<i>in thousand hectares</i>
0,5	0,5	0,5	0,5	<i>per capita in ha</i>
30,6	30,8	30,9	31,0	<i>Forest cover (as of 31 XII) in %</i>
446,7	446,9	450,9	448,0	<i>Removals (timber) per 100 ha of forest area in m³</i>
INDUSTRY				
22239,2	26983,4	27292,9	27880,5	<i>Sold production of industry:</i>
.	114,6	97,4	100,9	<i>in million zlotys (current prices)</i>
136,4	156,3	152,2	153,6	<i>previous year =100 (constant prices)^f</i>
262397	315928	327556	343983	<i>2005=100 (constant prices)</i>
15294	18570	18797	19251	<i>per employee in zl (current prices)</i>
				<i>per capita in zl (current prices)</i>
CONSTRUCTION				
				<i>Sales of construction and assembly production^g (current prices):</i>
4548,9	4929,1	4647,6	4616,0	<i>in million zlotys</i>
3128	3392	3201	3187	<i>per capita in zl</i>
TRANSPORT AND COMMUNICATIONS – as of 31 XII				
				<i>Railway lines operated – standard gauge^h:</i>
1215	1238	1238	1078	<i>in kilometres</i>
5,0	5,1	5,1	4,5	<i>per 100 km² of total area in km</i>
				<i>Hard surface public roads (urban and non-urban):</i>
12644,0	12875,8	12889,1	13079,8	<i>in kilometres</i>
52,3	53,3	53,3	54,1	<i>per 100 km² of total area in km</i>

nieprowadzących działalności rolniczej oraz gruntów posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność wołowego, cielęcego, wieprzowego, baraniego, końskiego i drobiowego; w wadze poubojowej ciepłej. *d* W roku gospodarczym. 2006–2009 ceny stałe 2005 (średnie ceny bieżące 2005 r.), od 2011 r. ceny stałe 2010 (średnie ceny bieżące 2010 r.). Kolei Państwowych (PKP), od 2005 r. również innych podmiotów, będących zarządcami infrastruktury kolejowej.

land who do not conduct agricultural activities and owners of less than 1 ha of agricultural land who conduct agricultural
c Concerns meat: beef, veal, pork, mutton, horseflesh and poultry; in post-slaughter warm weight. d In farming year. e In 2010
2005 (average current prices 2005), since 2011 constant prices 2010 (average current prices 2010). g Realized by construction
of other entities which are administrators of railway infrastructure.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (cd.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009
TRANSPORT I ŁĄCZOŚĆ – stan w dniu 31 XII (dok.)				
Samochody osobowe zarejestrowane ^a :				
w tysiącach sztuk.....	221,0	376,2	528,3	551,9
na 1000 ludności	155	263	370	386
Placówki pocztowe operatora wyznaczonego ^b :				
w liczbach bezwzględnych.....	437	391	411	414
na 100 tys. ludności	30,6*	27,4*	28,8*	29,0*
Telefoniczne łącza główne ^c :				
w tysiącach	368,9	410,1	288,7	272,8
na 1000 ludności	258,4	287,1	202,3	191,2
HANDEL				
Sprzedaż detaliczna towarów (ceny bieżące):				
w milionach złotych	8854,0	11313,1	14428,1	11723,2
na 1 mieszkańca w zł.....	6211	7920	10115	8211
Sklepy (stan w dniu 31 XII) w tys.	16,8 ^d	12,4	15,6	15,1
Liczba ludności (stan w dniu 31 XII) na 1 sklep	85 ^d	115	92	95
FINANSE PUBLICZNE				
Budżety gmin^e				
Dochody:				
w milionach złotych	1370,9	2122,5	2902,4	2963,6
na 1 mieszkańca w zł.....	1203	1883	2582	2635
Wydatki:				
w milionach złotych	1427,2	2120,6	2895,6	3212,2
na 1 mieszkańca w zł.....	1253	1881	2576	2856
Budżety miast na prawach powiatu				
Dochody:				
w milionach złotych	566,5	789,7	1033,7	1068,0
na 1 mieszkańca w zł.....	1932	2622	3419	3527
Wydatki:				
w milionach złotych	587,6	791,2	1032,9	1155,7
na 1 mieszkańca w zł.....	2003	2627	3417	3817
Budżety powiatów				
Dochody:				
w milionach złotych	634,0	743,0	938,5	1093,5
na 1 mieszkańca w zł.....	557	659	835	972
Wydatki:				
w milionach złotych	647,8	765,3	943,2	1139,1
na 1 mieszkańca w zł.....	569	679	839	1013
Budżet województwa				
Dochody:				
w milionach złotych	122,5	231,3	508,0	785,2
na 1 mieszkańca w zł.....	86	162	356	550
Wydatki:				
w milionach złotych	137,1	291,1	449,5	811,1
na 1 mieszkańca w zł.....	96	204	315	568

^a Od 2011 r. łącznie z posiadającymi pozwolenia czasowe wydane w końcu roku. ^b Dane dotyczą operatora
^c Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. ^d Dane nieporównywalne w związku ze zmianą w 2004 r.
^e Dane zostały zmienione w stosunku do już opublikowanych.

^a Since 2011 including having temporary permission given at the end of the year. ^b Data concern the appointed
of the public telecommunication network. ^d Data are not comparable due to change in 2004 the method of shop survey.
* Data revised in relation to the data already published.

2010	2011	2012	2013	SPECIFICATION
TRANSPORT AND COMMUNICATIONS – as of 31 XII (cont.)				
578,3	607,8	628,9	651,0	Registered passenger cars ^d :
398	418	434	450	in thousand units
				per 1000 population
				Post offices of appointed operator ^e :
424	440	443	379	in absolute numbers
29,2*	30,3*	30,5*	26,2	per 100 thous. population
				Fixed main line ^e :
249,8	216,8	185,8	166,9	in thousands
171,8	149,2	128,1	115,3	per 1000 population
TRADE				
11566,6	12994,1	13717,3	13138,5	Retail sales (current prices):
7954	8943	9448	9072	in million zlotys
12,8	12,7	13,7	12,5	per capita in zl
				Shops (as of 31 XII) in thous.
113	114	106	116	Population (as of 31 XII) per 1 shop
PUBLIC FINANCE				
				Budgets of gminas^f
				Revenue:
3329,0	3547,5	3648,6	3709,8	in million zlotys
2886	3076	3166	3225	per capita in zl
				Expenditure:
3808,4	3757,7	3693,8	3618,1	in million zlotys
3302	3258	3205	3145	per capita in zl
				Budgets of cities with powiat status
				Revenue:
1153,0	1272,0	1314,4	1408,6	in million zlotys
3835	4243	4389	4728	per capita in zl
				Expenditure:
1314,8	1324,0	1359,2	1450,5	in million zlotys
4373	4416	4539	4869	per capita in zl
				Budgets of powiat
				Revenue:
1209,5	1240,3	1190,4	1246,8	in million zlotys
1049	1075	1033	1084	per capita in zl
				Expenditure:
1258,6	1236,0	1192,8	1260,0	in million zlotys
1091	1072	1035	1095	per capita in zl
				Budget of voivodship
				Revenue:
520,4	558,2	614,8	886,6	in million zlotys
358	384	423	612	per capita in zl
				Expenditure:
541,4	580,5	679,5	923,9	in million zlotys
372	399	468	638	per capita in zl

wyznaczonego; do 2012 r. operatora publicznego. W 2000 r. placówki pocztowe i placówki usług telekomunikacyjnych. metody badania sklepów. e Bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu. operator; up 2012 public operator. In 2000 post offices and telecommunication service offices. c Data concern operators e Excluding revenue and expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

II. WAŻNIEJSZE DANE O WOJEWÓDZTWIE (dok.)
MAJOR DATA ON THE VOIVODSHIP (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2000	2005	2008	2009
INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE^a				
Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące):				
w milionach złotych.....	2643,4	3906,4	5904,7	5854,5
na 1 mieszkańca w zł.....	1845	2735	4140	4101
Wartość brutto środków trwałych (stan w dniu 31 XII; bieżące ceny ewidencyjne):				
w milionach złotych.....	45691,8	56676,4	67546,1	69448,8
na 1 mieszkańca w zł.....	32008	39673	47332	48664
PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ W REJESTRZE REGON^b – stan w dniu 31 XII				
Ogółem: w tysiącach	102,7	110,1	115,8	114,8
na 10 tys. ludności	719	771	812	805
Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej:				
w tysiącach.....	22,6	27,6	29,6	30,2
1999 = 100.....	109,9	134,3	143,7	146,7
w tym:				
spółdzielnie.....	788	735	702	695
spółki handlowe	3591	5080	5514	5749
w tym z udziałem kapitału zagranicznego.....	733	851	924	939
spółki cywilne.....	8223	6872	6734	6491
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą:				
w tysiącach.....	80,0	82,4	86,2	84,6
1999 = 100	105,0	108,2	113,2	111,1
na 10 tys. ludności.....	561	577	604	593
RACHUNKI REGIONALNE^c				
Produkt krajowy brutto (ceny bieżące):				
w milionach złotych.....	.	.	.	.
na 1 mieszkańca w zł.....	.	.	.	.
Produkt krajowy brutto (ceny stałe) – rok poprzedni = 100.....	.	.	.	.
Wartość dodana brutto (ceny bieżące):				
w milionach złotych.....	.	.	.	.
na 1 mieszkańca w zł.....	.	.	.	.
Nominalne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych:				
w milionach złotych.....	.	.	.	.
na 1 mieszkańca w zł.....	.	.	.	.
Realne dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych – rok poprzedni = 100.....	.	.	.	.

^a Dane za 2000 r. nieporównywalne w związku z nowelizacją w 2002 r. ustawy o rachunkowości. ^b Bez osób prowadzących
^a Data for 2000 are not comparable due to amendments in 2002 of the Act of Accounting. ^b Excluding persons tending

2010	2011	2012	2013	SPECIFICATION
<i>INVESTMENTS. FIXED ASSETS^c</i>				
6548,3	7751,2	7535,8	6191,8	<i>Investment outlays (current prices):</i>
4503	5334	5190	4275	<i>in million zlotys</i>
				<i>per capita in zl</i>
73617,5	79888,7	84136,5	88767,5	<i>Gross value of fixed assets (as of 31 XII;</i>
50639	54997	57997	61349	<i>current book-keeping prices):</i>
				<i>in million zlotys</i>
				<i>per capita in zl</i>
<i>ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY IN THE REGON REGISTER^b – as of 31 XII</i>				
119,0	117,2	119,9	122,2	<i>Total: in thousands</i>
819	807	827	845	<i>per 10 thous. population</i>
				<i>Legal persons and organizational entities</i>
				<i>without legal personality:</i>
31,3	32,0	33,5	34,6	<i>in thousands</i>
152,0	155,4	162,8	167,9	<i>1999 = 100</i>
				<i>of which:</i>
695	698	702	726	<i>co-operatives</i>
6043	6409	6820	7321	<i>commercial companies</i>
				<i>of which with foreign capital participa-</i>
945	963	995	1026	<i>tion</i>
6532	6548	6571	6537	<i>civil law partnerships</i>
				<i>Natural persons conducting economic</i>
				<i>activity:</i>
87,7	85,2	86,4	87,7	<i>in thousands</i>
115,2	111,8	113,4	115,1	<i>1999 = 100</i>
604	586	596	606	<i>per 10 thous. population</i>
<i>REGIONAL ACCOUNTS^c</i>				
39437	42259	43653	.	<i>Gross domestic product (current prices):</i>
27120	29083	30065	.	<i>in million zlotys</i>
			.	<i>per capita in zl</i>
	103,8	100,3	.	<i>Gross domestic product (constant prices)</i>
			.	<i>– previous year = 100</i>
			.	<i>Gross value added (current prices):</i>
34733	37146	38682	.	<i>in million zlotys</i>
23885	25564	26641	.	<i>per capita in zl</i>
			.	<i>Gross nominal disposable income in the</i>
			.	<i>households sector:</i>
29701	31057	32110	.	<i>in million zlotys</i>
20425	21374	22115	.	<i>per capita in zl</i>
			.	<i>Gross real disposable income in the house-</i>
	100,0	99,3	.	<i>holds sector – previous year = 100</i>

gospodarstwa indywidualne w rolnictwie. *c* Patrz uwagi ogólne działu „Rachunki regionalne” na str. 369-372.
private farms in agricultural. c See general notes to the chapter “Regional accounts” on pages 369-372.

DZIAŁ I
GEOGRAFIA

CHAPTER I
GEOGRAPHY

TABL. 1. POŁOŻENIE GEOGRAFICZNE
GEOGRAPHIC LOCATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	Gmina <i>Gmina</i>	W stopniach, minutach i sekundach <i>In degrees, minutes and seconds</i>	W km <i>In km</i>	SPECIFICATION
Najdalej wysunięte punkty granicy województwa:				<i>Furthest extended points of the voivodship border:</i>
na północ (szerokość geograficzna północna).....	Frombork	54°27'	x	<i>in the north (northern geographic latitude)</i>
na południe (szerokość geograficzna północna).....	łkowo-Osada	53°08'	x	<i>in the south (northern geographic latitude)</i>
za zachód (długość geograficzna wschodnia).....	Kisielice	19°08'	x	<i>in the west (eastern geographic longitude)</i>
na wschód (długość geograficzna wschodnia).....	Dubeninki	22°48'	x	<i>in the east (eastern geographic longitude)</i>
Rozciągłość:				<i>Extent:</i>
z południa na północ.....	x	1°19'	148	<i>from south to north</i>
z zachodu na wschód.....	x	3°40'	242	<i>from west to east</i>

Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.
Source: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

TABL. 2. POWIERZCHNIA I GRANICE W 2013 R.
Stan w dniu 31 XII
AREA AND BORDERS IN 2013 R.
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	W liczbach bezwzględnych <i>In absolute numbers</i>	W odsetkach <i>In percent</i>	SPECIFICATION
Powierzchnia w km ²	24173	x	<i>Area in km²</i>
Długość granicy w km.....	978	100,0	<i>Length of borders in km</i>
z Rosją.....	209	21,4	<i>with Russia</i>
z województwami:			<i>with voivodships:</i>
pomorskim.....	195	19,9	<i>pomorskim</i>
kujawsko-pomorskim.....	131	13,4	<i>kujawsko-pomorskim</i>
mazowieckim.....	218	22,3	<i>mazowieckim</i>
podlaskim.....	225	23,0	<i>podlaskim</i>

Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii oraz Komendy Głównej Straży Granicznej.
Source: data of the Head Office of Geodesy and Cartography as well as the Headquarters of the Border Guard.

TABL. 3. **UKŁAD PIONOWY POWIERZCHNI**
ELEVATIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Gmina <i>Gmina</i>	Wzniesienie nad poziom morza w m <i>Elevation above sea level in m</i>	SPECIFICATION
Najwyżej położony punkt – Wysoka Wieś – Dylewska Góra	Ostróda	312	<i>Highest point – Wysoka Wieś – Dylewska Góra</i>
Najniżej położony punkt – Raczki Elbląskie	Elbląg	-1,8	<i>Lowest point – Raczki Elbląskie</i>
Najwyżej położona miejscowość – Olecko	Olecko	165	<i>Highest locality – Olecko</i>
Najniżej położona miejscowość – Żółwiniec ...	Markusy	-1,3	<i>Lowest locality – Żółwiniec</i>

Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.
Source: data of the Head Office of Geodesy and Cartography.

TABL. 4. **WIĘKSZE SZTUCZNE ZBIORNIKI I STOPNIE WODNE**
MAJOR ARTIFICIAL RESERVOIRS AND FALLS

ZBIORNIKI I STOPNIE WODNE <i>RESERVOIRS AND FALLS</i>	Rzeka <i>River</i>	Rok uruchożenia <i>Year opened</i>	Całkowita pojemność przy maksymalnym piętrzeniu w hm ³ <i>Total capacity at maximum accumulation in hm³</i>	Powierzchnia przy maksymal- nym piętrzeniu w km ² <i>Area at maxi- mum accumula- tion in km²</i>	Maksymalna wysokość piętrzenia lub spadu w m <i>Maximum height of accumulation or fall in m</i>
Pierzchały	Pasłęka	1916	11,5	2,4	14,0

Źródło: dane Ministerstwa Środowiska oraz Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.
Source: data Ministry of the Environment and Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 5. **WIĘKSZE RZEKI**
PRINCIPAL RIVERS

RZEKI ^a <i>RIVERS^a</i>	Długość w km <i>Length in km</i>		Odbiornik ^b <i>Recipient^b</i>	Powierzchnia dorzecza w km ² <i>Drainage basin area in km²</i>	
	ogółem <i>total</i>	w tym w Polsce <i>of which in Poland</i>		ogółem <i>total</i>	w tym w Polsce <i>of which in Poland</i>
Pisa	82 ^c	82 ^c	Narew	4510	4510
Wkra	255	255	Narew	5348	5348
Drwęca	231	231	Wisła	5697	5697
Pasłęka	187	187	Zalew Wiślany	2321	2319
Łyna i jej dopływy	264	207	Pregoła	5990	5722

^a Uszeregowane w porządku hydrograficznym. ^b Rzeka lub zbiornik wodny do którego uchodzi dopływ. ^c Liczona od jeziora Roś.

Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

^a Listed according to hydrographic order. ^b River or reservoir into which the water flows. ^c Calculated from Lake Roś.

Source: data of the Institute of Meteorology and Water Management.

TABL. 6. **WIĘKSZE I GŁĘBSZE JEZIORA**
LARGER AND DEEPER LAKES

RZEKI ^a RIVERS ^a	Położenie	Placement	Powierzchnia ^a w km ² Area ^a in km ²	Głębokość maksymalna Maximum depth	Wzniesienie nad poziom morza Elevation above the sea level
	dorzecze drainage basin	powiat powiat		w metrach in meters	
Śniardwy	Pisa	piski/mragowski	113,4	23,4	115,6
Mamry ^b	Węgorapa	węgorzewski	102,8	43,8	116,2
Jeziorak	Drwęca	ławski	32,2	12,0	99,5
Niegocin	Pisa	giżycki	26,0	39,7	116,0
Roś	Pisa	piski	18,9	31,8	115,0
Talty (z jeziorem Ryńskim).	Pisa	giżycki/mragowski	18,3	50,8	116,1
Nidzkie	Pisa	piski	18,2	23,7	119,0
Wukśniki	Pasłęka	ostródzki	1,2	68,0	111,4
Babięty Wielkie	Krutynia	szczycieński	2,5	65,0	14,7
Piłakno	Krutynia	mragowski	2,6	56,6	143,0
Elckie	Elk	elcki	3,8	58,2	120,0

^a Zwierciadła wody i wysp na jeziorze. ^b System wodny jeziora Mamry: Mamry, Święcajty, Kirsajty, Dargin, Dobskie, Kisajno.

Źródło: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

^a Water and island lake level. ^b Water system of Lake Mamry: Mamry, Święcajty, Kirsajty, Dargin, Dobskie, Kisajno.

Source: data of the Institute of Meteorology and Water Management.

TABL. 7. **TEMPERATURY POWIETRZA**
AIR TEMPERATURES

STACJE METEOROLOGICZNE METEOROLOGICAL STATIONS	Wzniesienie stacji nad poziom morza Station elevation above the sea level in m	Temperatury w °C Temperatures in °C						
		średnie ^a average ^a				skrajne extreme		amplitudy tempera- tur skrajnych ampli- tudes of extreme tempera- tures
		1971–2000	1991–2000	2001–2010	2013	maksi- mum maxim- um	minimum minimum	
		1971–2013						
Olsztyn	133	7,3	7,6	7,9	7,8	36,2	-30,2	66,4

^a Dane za okresy wieloletnie dotyczą średnich rocznych z tych okresów.

Ź r ó d ł o: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

^a Data for multi-year periods include annual averages from these periods.

S o u r c e: data of the Institute of Meteorology and Water Management.

TABL. 8. **OPADY ATMOSFERYCZNE, PRĘDKOŚĆ WIATRU, USŁONECZNIENIE**
I ZACHMURZENIE
ATMOSPHERIC PRECIPITATION, WIND VELOCITY, INSOLATION AND CLOUDINESS

STACJE METEOROLOGICZNE METEOROLOGICAL STATIONS	Wzniesienie stacji nad poziom morza Station elevation above the sea level in m	Roczne sumy opadów w mm Total annual precipitation in mm			Średnia prędkość wiatru w m/s Average wind velocity in m/s	Usło- necznie- nie w ha Insolation in ha	Średnie zachmu- rzenie w oktan- tach ^a Average cloudi- ness in octants ^a	
		średnie ^b average ^b		2013				
		1971– 2000	1991– 2000		2001– 2010			
		Olsztyn ^c	133	625	623	646	582	3,0

^a Stopień zachmurzenia nieba od 0 (niebo bez chmur) do 8 (niebo całkowicie pokryte chmurami). ^b Dane za okresy wieloletnie dotyczą średnich rocznych z tych okresów. ^c Stacja nie prowadzi pomiarów usłonecznienia.

Ź r ó d ł o: dane Instytutu Meteorologii i Gospodarki Wodnej.

^a Degree of cloudiness from 0 (no clouds) to 8 (total cloud cover). ^b Data for multi-year periods include annual averages from these periods. ^c Stations do not record insolation measurements.

S o u r c e: data of the Institute of Meteorology and Water Management.

DZIAŁ II

STAN I OCHRONA ŚRODOWISKA

Uwagi ogólne

1. Informacje o **stanie geodezyjnym i kierunkach wykorzystania powierzchni** ujmowane są według form władania i grup rejestrowych w oparciu o ewidencję gruntów wprowadzonych do ewidencji gruntów rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 III 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U. Nr 38, poz. 454).

2. Dane o **gruntach rolnych i leśnych wyłączonych na cele nierolnicze i nieleśne** dotyczą gruntów, za które pobrano należności i opłaty w trybie ustawy z dnia 3 II 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (jednolity tekst Dz. U. 2013 poz. 1205). Ustawa ta chroni wszystkie grunty rolne zaliczone do klas bonitacyjnych I–III oraz grunty rolne klas bonitacyjnych IV–VI wytworzone z gleb organicznych. Od 2009 r. przepisów ustawy nie stosuje się do gruntów rolnych, stanowiących użytki rolne, położonych w granicach administracyjnych miast.

3. Dane o **gruntach zdewastowanych i zdegradowanych wymagających rekultywacji i zagospodarowania** dotyczą gruntów, które utraciły całkowicie wartości użytkowe (grunty zdewastowane) oraz gruntów, których wartość użytkowa zmalała w wyniku pogorszenia się warunków przyrodniczych lub wskutek zmian środowiska oraz działalności przemysłowej, a także wadliwej działalności rolniczej (grunty zdegradowane).

Rekultywacja gruntów polega na nadaniu lub przywróceniu gruntom zdegradowanym lub zdewastowanym wartości użytkowych lub przyrodniczych przez właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych, odtworzenie gleb, umocnienie skarp oraz odbudowanie lub zbudowanie niezbędnych dróg.

4. Informacje o **poborze wody** dotyczą:

- 1) w pozycji „na cele produkcyjne (poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem)” – jednostek organizacyjnych wnoszących opłaty za pobór z ujęć własnych rocznie

CHAPTER II

ENVIRONMENTAL PROTECTION

General notes

1. Information regarding the **geodesic status and directions of land use** is classified according to ownership and register groups of land included in the land register as a result of the decree of the Minister of Regional Development and Construction dated 29 III 2001 in regard to the registration of land and buildings (Journal of Laws, No. 38, item 454).

2. Data regarding **agricultural and forest land designated for non-agricultural and non-forest purposes** concern land, for which payments and fees were collected, based on the Law on Agricultural and Forest Land Protection, dated 3 II 1995 (uniform text, Journal of Laws 2013 item 1205). The Law protects all agricultural land included in quality classes I–III, as well as agricultural land included in quality classes IV–VI, comprised of organic soils. Since 2009 the provisions of the Law do not apply to agricultural land located within the administrative borders of urban areas.

3. Data regarding **devastated and degraded land requiring reclamation and management** concern land which has completely lost its utility value (devastated land) and land, the utility value of which has declined, due to a worsening in natural conditions or environmental changes and industrial activity as well as to inappropriate agricultural practices (degraded land).

Reclamation of land consists in the restoration or assigning a utility or natural value to devastated or degraded land through appropriate landscaping, improving physical and chemical properties, regulating waterways, regenerating soils, strengthening scarps as well as constructing or reconstructing necessary roads.

4. Information regarding **water withdrawal** concerns:

- 1) in the item „for production purposes (excluding agriculture, forestry, hunting and fishing)” – organizational entities making payments for

5 dam³ i więcej wody podziemnej albo 20 dam³ i więcej wody powierzchniowej lub odprowadzających rocznie 20 dam³ i więcej ścieków;

- 2) w pozycji „nawodnienia w rolnictwie i leśnictwie oraz napełnianie i uzupełnianie stawów rybnych” – jednostek organizacyjnych rolnictwa, leśnictwa i rybactwa zużywających wodę na potrzeby nawadniania gruntów rolnych i leśnych o powierzchni od 20 ha oraz na potrzeby eksploatacji stawów rybnych o powierzchni od 10 ha;
- 3) w pozycji „eksploatacja sieci wodociągowej” – wszystkich jednostek nadzorujących pracę sieci wodociągowej (w tym również spółdzielni mieszkaniowych, spółek wodnych, zakładów usług wodnych, zakładów pracy itd.).

5. Dane o ściekach dotyczą ścieków odprowadzonych do wód lub do ziemi przez jednostki określone w ust. 4, pkt 1) i 3). Do tych samych jednostek odnoszą się dane o **wyposażeniu w oczyszczalnię ścieków**.

Jako **ścieki wymagające oczyszczania** przyjęto wody odprowadzane siecią kanałów lub rowów otwartych bezpośrednio do wód lub do ziemi albo do sieci kanalizacyjnej z jednostek produkcyjnych (łącznie z zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych i chłodniczymi), z innych jednostek oraz z gospodarstw domowych.

Wody chłodnicze są to ścieki o podwyższonej temperaturze powstałe w wyniku użycia wód do celów chłodniczych w procesach technologicznych.

Dane o **ściekach oczyszczanych** dotyczą ścieków oczyszczanych mechanicznie, chemicznie, biologicznie oraz z podwyższonym usuwaniem biogenów i odprowadzonych do wód lub do ziemi.

Przez **ścieki oczyszczane mechanicznie** rozumie się ścieki poddane procesowi usuwania jedynie zanieczyszczeń nierozpuszczalnych, tj. ciał stałych i tłuszczów ulegających osadzeniu lub flotacji, przy użyciu krat, sit, piaskowników, odtłuszczaczy współpracujących z osadnikami Imhoffa.

Chemiczne oczyszczanie ścieków polega na wytrącaniu niektórych związków rozpuszczalnych, względnie ich neutralizacji metodami chemicznymi, takimi jak koagulacja, sorpcja na węglu aktywnym itp.

the annual withdrawal of 5 dam³ or more of underground water, or 20 dam³ or more of surface water from their own sources, or discharging 20 dam³ or more of wastewater annually;

- 2) *in the item „irrigation in agriculture and forestry as well as filling and completing fishponds” – agricultural, forest and fishing organizational entities, consuming water for irrigating agricultural or forest land of 20 ha or more in area, and for the purpose of exploiting fishponds of 10 ha or more in area;*
- 3) *in the item „exploitation of water supply network” – all entities responsible for the management of the water supply network (including housing cooperatives, water companies, waterworks and workplaces etc.).*

5. Data regarding wastewater concern wastewater discharged into waters or into the ground by entities described in item 4, points 1) and 3). Data regarding **equipment with wastewater treatment plants** concern the same entities.

Wastewater requiring treatment is understood as water discharged by means of open channel or ditch systems directly into waters or into the ground, or sewage network of entities engaged in production (including contaminated mine drainage water and cooling water), other entities as well as households.

Cooling water comprises wastewater with an increased temperature created in the process of using water for cooling purposes during technological processes.

Data regarding **treated wastewater** concern wastewater treated mechanically, chemically, biologically and with increased biogene removal, discharged into waters or into the ground.

Mechanical treatment of wastewater is understood as the process of removing only non-soluble pollutants, i.e., solid bodies and fats subject to settlement or floatation, through the use of grates, filters, grit chambers, grease traps in conjunction with Imhoff tanks.

Chemical treatment of wastewater consists in precipitating certain soluble compounds, or their neutralization through chemical methods, such as coagulation, sorption on active carbon, etc.

Biologiczne oczyszczanie ścieków następuje w procesie mineralizacji przez drobnoustroje w środowisku wodnym w sposób naturalny (np. poprzez rolnicze wykorzystanie ścieków, zraszanie pól, stawy rybne) lub w urządzeniach sztucznych (złoża biologiczne, osad czynny) i polega na usuwaniu ze ścieków zanieczyszczeń organicznych oraz związków biogenych i refrakcyjnych.

Podwyższone usuwanie biogenów w ściekach następuje w oczyszczalniach ścieków o wysokoefektywnych technologiach oczyszczania (głównie biologicznych, a także chemicznych) umożliwiających zwiększoną redukcję azotu i fosforu.

Kilkustopniowe oczyszczanie mechaniczne i biologiczne lub mechaniczno-chemiczno-biologiczne odprowadzanych ścieków zakwalifikowano do wyższego stopnia oczyszczania (biologicznego lub chemicznego).

Dane o **komunalnych oczyszczalniach ścieków** dotyczą oczyszczalni, które oczyszczają ścieki odprowadzone do oczyszczalni siecią kanalizacyjną, niezależnie od formy własności zarówno oczyszczalni jak i sieci kanalizacyjnej, na której oczyszczalnia pracuje. Dane nie dotyczą oczyszczalni przydomowych lub oczyszczających ścieki wyłącznie dowożone (czyli oczyszczalni nie pracujących na sieci kanalizacyjnej).

W 2003 r. komunalne oczyszczalnie chemiczne zakwalifikowano albo do oczyszczalni o podwyższonym stopniu usuwania biogenów, albo do oczyszczalni mechanicznych.

Dane o **ludności korzystającej z oczyszczalni ścieków** podano w oparciu o szacunek liczby ludności obsługiwanej przez oczyszczalnię pracującą na sieci kanalizacyjnej. W przypadku, gdy miasto obsługiwane jest przez kilka oczyszczalni o różnym sposobie oczyszczania, o zakwalifikowaniu miasta do obsługiwanego przez poszczególne rodzaje oczyszczalni ścieków decyduje przewaga ilości ścieków oczyszczanych przez dany rodzaj oczyszczalni.

6. Informacje o źródłach i wielkości emisji zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza oraz o stanie **wyposażenia i efektach eksploatacji urządzeń do redukcji tych zanieczyszczeń** dotyczą jednostek organizacyjnych ustalonych przez Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych na podstawie określonej wysokości opłat wniesio-

***Biological treatment of wastewater** occurs through mineralization processes caused by microorganisms in the natural water environment (e.g. through agricultural use of wastewater, field irrigation, fishponds) or in artificial facilities (biofilters, activated sludge) and consists in the removal of organic pollutants or biogenous and refractive compounds from wastewater.*

***Increased biogene removal from sewage** occurs in treatment plants with highly efficient treatment technologies (mostly biological, and also chemical) allowing for an increased reduction in nitrogen and phosphorus content.*

***A few steps treatment** mechanical and biological or mechanical, chemical and biological of discharging wastewater was classified as a higher degree of the treatment process (biological or chemical).*

*Data on **municipal wastewater treatment plants** concern those of them, which are used to treat waste water drained off to treatment plants by sewage systems, regardless of the form of ownership of the plants or sewage systems. Data do not include household sewage plants or treatment plants processing only transported waste water (i.e., waste water treatment plants not working within sewage network).*

In 2003 municipal chemical waste water treatment plants were classified as treatment plants with increased biogene removal from sewage or mechanical treatment plants.

*Data on **population connected to wastewater treatment plants** are presented on a basis of a number of people served by wastewater treatment plants working on sewage network. When an urban area is served by several treatment plants with various methods of treatment, the predominate amount of wastewater treated by a given treatment plant determines the classification of the urban area in the appropriate type of wastewater treatment plant.*

***6. Information regarding the sources and amounts of air pollutants emission** from plants of significant nuisance to air quality as well as **the possession of systems to reduce such pollutants and the effects of their utilization** concerns organizational entities established by the Minister of Environmental Protection and Natural*

nych w 1986 r. za roczną emisję substancji zanieczyszczających powietrze według stawek określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 I 1986 r. w sprawie opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian (Dz. U. Nr 7, poz. 40) z późniejszymi zmianami. Ustalona zbiorowość badanych jednostek utrzymywana jest corocznie, co zapewnia m.in. porównywalność wyników badań i może być powiększana jedynie w szczególnych przypadkach, np. o jednostki nowo uruchomione lub rozbudowane o wysokiej skali progowej emisji zanieczyszczeń.

Dane o **emisji pyłów** dotyczą pyłów: ze spalania paliw, cementowo-wapienniczych i materiałów ogniotrwałych, krzemowych, nawozów sztucznych, węglowo-grafitowych, sadzy oraz innych rodzajów zanieczyszczeń pyłowych.

Dane o **emisji gazów** dotyczą: dwutlenku siarki, tlenu węgla, dwutlenku węgla, tlenków azotu, węglowodorów oraz innych rodzajów zanieczyszczeń gazowych.

Dane o emisji pyłów i gazów obejmują emisję zorganizowaną (z urządzeń technologicznych i ogrzewczych) oraz niezorganizowaną (z hałd, składowisk, w toku przetadunku substancji sypkich lub lotnych, z hal produkcyjnych itp.).

7. Odpady oznaczają każdą substancję lub przedmiot, których posiadacz pozbywa się, zamierza się pozbyć lub do których pozbycia się jest obowiązany. Dane o odpadach za 2013 r. zostały opracowane w oparciu o ustawę z dnia 14 XII 2012 r. o odpadach (Dz. U. 2013 poz. 21) zmieniającą ustawę z dnia 27 IV 2001 r. obowiązującą do 2012 r.

Informacje o odpadach opracowane zostały zgodnie z katalogiem odpadów wprowadzonym rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 IX 2001 r. (Dz. U. Nr 112, poz. 1206).

Informacje o **ilości i rodzajach odpadów** dotyczą zakładów, które wytworzyły w ciągu roku powyżej 1 tys. t odpadów lub nagromadziły 1 mln t i więcej odpadów (z wyłączeniem odpadów komunalnych).

Przez **odzysk odpadów** rozumie się jakikolwiek proces, którego głównym wynikiem jest to, aby odpady służyły użytecznemu zastosowaniu przez zastąpienie innych materiałów. Pełna definicja odzysku odpadów zawarta jest w ustawie z dnia 14 XII 2012 r. (Dz. U. 2013 poz. 21).

Resources on the basis of the defined amount of fees borne in 1986 for the annual emission of substances of polluting the air, according to rates defined in the decree of the Council of Ministers, dated 13 I 1986, regarding payments for economic use of the environment and modifications to it (Journal of Laws No. 7, item 40) with later amendments. The established group of surveyed entities maintained annually which, i.a. assures comparability of data and may only be increased in specific cases, e.g. by newly established or expanded entities with a high step scale of pollutant emission.

*Data regarding **particulate emission** concern: particulates from the combustion of fuels, particulates from cement and lime, fire-resistant materials, silicates, artificial fertilizers, carbon and graphite, soot, as well as other types of particulates.*

*Data regarding **gas emission** concern: sulphur dioxide, carbon oxide, carbon dioxide, nitrogen oxides, hydrocarbons, as well as other types of gaseous pollutants.*

Data regarding particulate and gas emission include organized emission (from technological and heating facilities) and disorganized emission (from waste dumps and landfills, in the course of reloading of volatile or loose substances, from production halls etc.).

7. Waste means any substance or object which the holder discards or intends or is required to discard. Data on waste in 2013 have been compiled on the basis of the Law on Waste, dated 14 XII 2012 (Journal of Laws 2013 item 21), amending the Law dated 27 IV 2001 valid until 2012.

Information regarding waste was compiled with the waste catalogue introduced by the decree of the Minister of the Environment dated 27 IX 2001 (Journal of Laws No. 112, item 1206).

*Information regarding the **quantity and type of waste** concerns plants which generated over 1 thous. t of waste in the course of the year or accumulated 1 mln t of waste and more (excluding municipal waste).*

***Recovery of waste** shall mean any operation the principal result of which is waste serving a useful purpose by replacing other materials. Full definition of waste recovery is included in the Law dated 14 XII 2012 (journal of Laws 2013 item 21).*

Przez **unieszkodliwianie odpadów** rozumie się proces niebędący odzyskiem, nawet jeżeli wtórnym skutkiem takiego procesu jest odzysk substancji lub energii.

Magazynowanie odpadów to czasowe przechowywanie odpadów, które obejmuje: wstępne magazynowanie odpadów przez ich wytwórcę, tymczasowe magazynowanie odpadów przez prowadzącego zbieranie odpadów, magazynowanie odpadów przez prowadzącego przetwarzanie odpadów.

Przez **odpady składowane** należy rozumieć odpady umieszczone na składowiskach i obiektach unieszkodliwiania odpadów (w tym hałdach, stawach osadowych).

Dane o **odpadach dotychczas składowanych (nagromadzonych)** dotyczą ilości odpadów zdeponowanych na terenach własnych zakładów w wyniku składowania w roku sprawozdawczym i w latach poprzednich.

Przez **zrekultywowane tereny składowania odpadów** należy rozumieć tereny, których eksploatacja została zakończona i na których zostały przeprowadzone prace polegające na nadaniu lub przywróceniu im wartości użytkowej poprzez między innymi właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowanie stosunków wodnych.

8. Ochrona przyrody polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody (m.in. dziko występujących oraz objętych ochroną gatunkową roślin, zwierząt i grzybów, zwierząt prowadzących wędrowny tryb życia, siedlisk przyrodniczych); formami ochrony przyrody są: parki narodowe, rezerваты przyrody, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, obszary Natura 2000, stanowiska dokumentacyjne, użytki ekologiczne, zespoły przyrodniczo-krajobrazowe, pomniki przyrody.

Podstawą prawną regulującą ustanowienie form ochrony przyrody jest ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 IV 2004 r. (jednolity tekst, Dz. U. 2013 r. poz. 627, z późniejszymi zmianami); formy te tworzone są w drodze rozporządzenia Rady Ministrów lub Ministra Środowiska, zarządzenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska, uchwały sejmiku województwa lub rady gminy.

Rezerваты przyrody obejmują wyróżniające się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, kulturowymi lub walorami krajobrazo-

***Disposal of waste** shall mean any operation which is not recovery even where the operation has as a secondary consequence the reclamation of substances or energy.*

***Waste storage** means a temporary waste, which includes: preliminary storage of waste by its producer, temporary storage of waste by the unit collecting waste, storage of waste by the unit processing waste.*

***Landfilled waste** is understood as waste transferred to landfill areas and waste facility (including heaps, settling ponds).*

*Data regarding **landfilled up to now (accumulated) waste** concern the quantity of waste deposited on the grounds of the plants generating it as a result of depositing it during the reporting and previous years.*

***Reclaimed waste disposal sites** are territories where exploitation had been finished and where works connected with restoration or assigning utility value such as appropriate landscaping, improving physical and chemical characteristics or regulating waterways were carried out.*

8. Nature protection consists of maintaining, sustainable use and renovation of nature resources, objects and elements (among others, plants, animals and fungi originally existing in environment as well as subjected to species protection, wandering and migratory animals, habitats); forms of nature protection are: national parks, nature reserves, landscape parks, protected landscape areas, Natura 2000 areas, documentation sites, ecological areas, landscape-nature complexes, monuments of nature.

The legal basis regulating establishing forms of nature protection is the Law on Nature Protection, dated 16 IV 2004 (uniform text, Journal of Laws 2013 item 627, with later amendments); the forms are created by way of the decree of the Council of Ministers or the Minister of the Environment, the regulation of regional director for environmental protection, the resolution of voivodship regional council or gmina council.

***Nature reserves** include areas having essential value for the environmental, scientific, cultural and landscape reasons in natural or slightly*

wymi obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów oraz twory i składniki przyrody nieożywionej.

Parki krajobrazowe obejmują obszary chronione ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe oraz walory krajobrazowe w celu zachowania oraz popularyzacji tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju.

Obszary chronionego krajobrazu obejmują tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełniącą funkcję korytarzy ekologicznych.

Stanowiska dokumentacyjne są to niewyodrębniające się na powierzchni lub możliwe do wyodrębnienia, ważne pod względem naukowym i dydaktycznym, miejsca występowania formacji geologicznych, nagromadzeń skamieniałości lub tworów mineralnych, jaskinie lub schroniska podskalne wraz z namuliskami oraz fragmenty eksploatowanych lub nieczynnych wyrobisk powierzchniowych i podziemnych.

Użytki ekologiczne są to zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej, jak: naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków itp.

Zespołami przyrodniczo-krajobrazowymi są fragmenty krajobrazu naturalnego i kulturowego zasługujące na ochronę ze względu na ich walory widokowe lub estetyczne.

Pomniki przyrody są to pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, okazałych rozmiarów drzewa, krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyśka, skałki, jary, głązy narzutowe oraz jaskinie.

9. Dane o nakładach na środki trwałe służących ochronie środowiska i gospodarce wodnej oraz ich efektach rzeczowych prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Statystyczną doty-

changed state – ecosystems, refuges and natural sites. They also protect habitats of plants, animals, fungi and formations and elements of inanimate nature.

***Landscape parks** are areas protected for natural, historical and cultural values, as well as for landscape features. The aim of landscape park's creation is preservation, popularization and dissemination of these values in conditions of sustainable development.*

***Protected landscape areas** include areas protected for the sake of distinguishing landscape characterised by various ecosystem types. These areas are to be valuable because of their functions satisfying the needs of tourism and recreation and functions of ecological corridors.*

***Documentation sites** are scientifically and educationally important, not emerging on the earth surface or visible on the surface, places of occurrence of various geological formations, fossils accumulations, mineral objects, caverns, rock caves, exploited and discarded opencast and underground workings.*

***Ecological areas** are worth protecting fragments of ecosystems of significant importance for biodiversity, such as: natural water reservoirs, field and forest ponds, groups of trees and shrubs, swamps, peat bogs, dunes, old river beds, rock outcrops, scarps, gravel banks, habitats of rare or protected species etc.*

***Landscape–nature complexes** are fragments of natural and cultural landscape that are worth protecting due to their scenic or aesthetic features.*

***Monuments of nature** are single objects of animate and inanimate nature of special environmental, scientific, cultural, historical or landscape value and of distinctive individual features such as trees of impressive size, native and alien bushes, sources, waterfalls, exsurgents, stones, ravines, erratic boulders and caves.*

9. Data regarding outlays on fixed assets and tangible effects of investments in environmental protection and water management are presented in accordance with the Polish Statistical Classification of Environmental Protection and

czącą Działalności i Urzędzeń Związanych z Ochroną Środowiska, wprowadzoną rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 2 III 1999 r. (Dz. U. Nr 25, poz. 218). Klasyfikacja ta opracowana została na podstawie Międzynarodowej Standardowej Statystycznej Klasyfikacji EKG/ONZ dotyczącej Działalności i Urzędzeń Związanych z Ochroną Środowiska i Europejskiego Systemu Zbierania Informacji Ekonomicznych dotyczących Ochrony Środowiska (SERIEE) wdrożonego przez Unię Europejską.

10. Fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej są to fundusze tworzone m.in. z: opłat za korzystanie ze środowiska (tj. kwot pieniężnych pobieranych m.in. za: emisję zanieczyszczeń powietrza, umieszczanie odpadów na składowisku oraz pobór i korzystanie z wód i wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi), kar za naruszenie wymagań w zakresie ochrony środowiska, spłat pożyczek udzielonych inwestorom.

Dane dotyczące wojewódzkiego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej prezentuje się w układzie memoriałowym (z wyjątkiem kar za naruszenia wymagań w zakresie ochrony środowiska – w ujęciu kasowym).

11. Podziału nakładów na środki trwale służących ochronie środowiska i gospodarce wodnej oraz uzyskanych efektów rzeczowych według województw dokonano na podstawie faktycznej lokalizacji inwestycji.

Facilities, introduced on the basis of the decree of the Council of Ministers, dated 2 III 1999 (Journal of Laws No. 25, item 218). This classification was compiled on the basis of ECE/UN Single European Standard Statistical Classification of Environmental Protection Activities and Facilities as well as with European System for the collection of Economic Information on the Environment (SERIEE), implemented by the European Union.

10. Environmental protection and water management funds are funds created from income originating i.a. from: the payments for use of natural environment (i.e.: payments collected i.a. for: emission of air pollutants, placement of waste in the landfill as well as withdrawal and use of water and releasing wastewater into water or the ground), the fines for violating environmental protection requirements, the repayments of loans granted for investors.

Data concerning voivodship environmental protection and water management funds are presented on accrual basis (excluding fines for violating environmental protection requirements – on cash basis).

11. *The division of outlays on fixed assets and tangible effects of investments in environmental protection and water management by voivodship is made on the basis of the actual location of the investment.*

TABL. 1 (9). **STAN GEODEZYJNY, KIERUNKI I ZMIANY W WYKORZYSTANIU POWIERZCHNI WOJEWÓDZTWA**
Stan w dniu 1 I
GEODESIC STATUS, DIRECTIONS AND CHANGES OF VOIVODSHIP LAND USE
As of 1 I

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2014	przyrost (+) lub ubytek (-) w ha w sto- sunku do 2013 r. <i>increase (+) or decrease (-) in ha in relation to 2013</i>	2005	2014	SPECIFICATION
	w ha <i>in ha</i>				na 1000 mieszkańców ^d w ha <i>per 1000 population^d in ha</i>		
Powierzchnia ogólna^b.....	2419180	2417347	2417347	-	1693	1671	Total area^b
Użytki rolne.....	1338935	1327753	1309798	-3043	937	905	<i>Agricultural land</i>
grunty orne	889144	891380	880749	-374	622	609	<i>arable land</i>
sady.....	2887	2663	2539	-31	2	2	<i>orchards</i>
łąki trwałe	169620	165957	162538	-1210	119	112	<i>permanent meadows</i>
pastwiska trwałe	235239	229947	225211	-1015	164	156	<i>permanent pastures</i>
grunty rolne zabudowane	29093	25664	26013	-472	20	18	<i>agricultural built-up areas</i>
grunty pod stawami.....	576	1511	2083	140	0	1	<i>lands under ponds</i>
grunty pod rowami	12376	10631	10665	-81	9	7	<i>lands under ditches</i>
Grunty leśne oraz zadrze- wione i zakrzewione.....	764659	778262	794169	2315	535	549	<i>Forest land as well as woody and bushy land</i>
lasy.....	739091	755050	769824	2511	517	532	<i>forests</i>
grunty zadrzewione i zakrzewione	25568	23212	24345	-196	18	17	<i>woody and bushy land</i>
Grunty pod wodami	138301	138401	138501	-65	97	96	<i>Lands under waters</i>
morskimi wewnętrznymi..	18416	17440	17285	-171	13	12	<i>marine internal</i>
powierzchniowymi płynącymi.....	114737	117116	118285	229	80	82	<i>surface flowing</i>
powierzchniowymi stojącymi.....	5148	3845	2931	-123	4	2	<i>surface standing</i>
Grunty zabudowane i zurbanizowane.....	85365	86788	89984	1020	60	62	<i>Built-up and urbanized areas</i>
tereny mieszkaniowe	10774	12016	13175	455	8	9	<i>residential areas</i>
tereny przemysłowe	2426	3021	3188	34	2	2	<i>industrial areas</i>
tereny inne zabudowane.	4656	5979	6710	374	3	5	<i>other built-up areas</i>
tereny zurbanizowane niezabudowane.....	2657	2640	2737	24	2	2	<i>urbanized non- built-up areas</i>
tereny rekreacji i wypo- czynku	2621	2728	2821	67	2	2	<i>recreational areas</i>
tereny komunikacyjne	60985	59342	60376	40	43	42	<i>transport areas</i>
drogi	53526	52609	53864	60	37	37	<i>roads</i>
kolejowe.....	6580	6339	6252	-18	5	4	<i>railway</i>
inne ^c	879	394	260	-2	1	0	<i>others^c</i>
użytki kopalne.....	1246	1062	977	26	1	1	<i>minerals</i>
Użytki ekologiczne.....	1730	2489	2938	339	1	2	<i>Ecological arable lands</i>
Nieuzyski.....	77336	76561	75362	-558	54	52	<i>Wasteland</i>
Tereny różne ^d	12854	7093	6595	-8	9	5	<i>Miscellaneous land^d</i>

^a Stan ludności w dniu 31 XII, odpowiednio dla lat 2004 i 2013. ^b Obszar lądowy (łącznie z wodami śródlądowymi) oraz częścią morskich wód wewnętrznych. ^c Porty lotnicze, urządzenia portowe, przystanie, obiekty i budowle służące komunikacji wodnej, naziemne obiekty itp. ^d Grunty przeznaczone do rekultywacji oraz niezagospodarowane grunty zrehabilitowane, wały ochronne nieprzystosowane do ruchu kołowego.

Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

^a Population as of 31 XII December for 2004 and 2013, respectively. ^b Land area (including inland waters) as well as part of internal waters. ^c Airports, airport devices, harbours, buildings and other objects of water communication, terrestrial objects, etc. ^d Land designated for reclamation, unused reclaimed land, embankments, not designated for car traffic.

Source: data of Head Office of Geodesy and Cartography.

TABL. 2 (10). **GRUNTY ROLNE WYŁĄCZONE NA CELE NIEROLNICZE I LEŚNE NA CELE NIELEŚNE^a**
AGRICULTURAL LAND DESIGNATED FOR NON-AGRICULTURAL PURPOSES AND FOREST LAND DESIGNATED FOR NON-FOREST PURPOSES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
	w ha in ha				
OGÓŁEM	191	147	158	99	TOTAL

WEDŁUG RODZAJÓW GRUNTÓW
BY TYPE OF LAND

Użytki rolne.....	131	86	58	47	<i>Agricultural land</i>
klasy bonitacyjne:					<i>quality classes:</i>
mineralne: I-II.....	-	-	-	-	<i>mineral I-II</i>
III	32	20	15	21	<i>III</i>
IV	91	66	42	25	<i>IV</i>
organiczne: IV.....	2	-	1	1	<i>organic: IV</i>
V-VI.....	6	-	-	-	<i>V-VI</i>
Inne grunty rolne.....	43	56	94	44	<i>Other agricultural land</i>
Grunty leśne	17	5	6	8	<i>Forest land</i>

WEDŁUG KIERUNKÓW WYŁĄCZENIA
BY DIRECTIONS OF DESIGNATION

wyłączone:					<i>designated for:</i>
Na tereny osiedlowe	36	45	59	34	<i>Residential areas</i>
Na tereny przemysłowe	110	25	15	8	<i>Industrial areas</i>
Pod drogi i szlaki komunikacyjne..	7	1	1	1	<i>Roads and communication trails</i>
Pod użytki kopalne	21	43	53	33	<i>Minerals</i>
Pod zbiorniki wodne	-	-	-	-	<i>Water reservoirs</i>
Na inne cele	18	33	31	23	<i>Other purposes</i>

^a W trybie obowiązujących przepisów prawnych o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

Źródło: w zakresie wyłączonych w trybie przepisów prawnych o ochronie gruntów rolnych i leśnych: gruntów rolnych – dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi; gruntów leśnych – dane Ministerstwa Środowiska.

^a According to the existing legal regulations on the protection of agricultural and forest land.

Source: in regard to designated land according to the legal regulations on the protection of agricultural and forest land: agricultural land – data of the Ministry of Agriculture and Rural Development, forest land – data of the Ministry of Environment.

TABL. 3 (11). **GRUNTY ZDEWASTOWANE I ZDEGRADOWANE WYMAGAJĄCE REKULTYWACJI I ZAGOSPODAROWANIA ORAZ GRUNTY ZREKULTYWOWANE I ZAGOSPODAROWANE**
DEVASTATED AND DEGRADED LAND REQUIRING RECLAMATION AND MANAGEMENT AS WELL AS RECLAIMED AND MANAGED LAND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
	w ha in ha				
Grunty wymagające rekultywacji (stan w dniu 31 XII).....	4950	4711	4751	4744	<i>Land requiring reclamation (as of 31 XII)</i>
zdewastowane.....	4828	4548	4599	4441	<i>devastated</i>
zdegradowane.....	122	163	152	303	<i>degraded</i>
Grunty (w ciągu roku):					<i>Land (during the year):</i>
zrekultywowane.....	33	179	156	84	<i>reclaimed</i>
w tym na cele:					<i>of which for purposes:</i>
rolnicze.....	16	34	86	67	<i>agricultural</i>
leśne.....	17	145	70	17	<i>forest</i>
zagospodarowane.....	10	3	17	15	<i>managed</i>

Źródło: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Source: data of the Ministry of Agriculture and Rural Development.

TABL. 4 (12). **POBÓR WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI**
WATER WITHDRAWAL FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY AND POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013		SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³				w odsetkach in percent	
OGÓŁEM.....	136,3	142,6	140,0	135,9	100,0	TOTAL
na cele:						<i>for purposes of:</i>
Produkcyjne (poza rolnictwem, leśnictwem, łowiectwem i rybactwem) – z ujęć własnych.....	30,2	25,5	27,9	26,7	19,7	<i>Production (excluding agriculture, forestry and fishing) – from own intakes</i>
w tym wody:						<i>of which waters:</i>
powierzchniowe.....	20,4	16,4	18,2	16,8	12,4	<i>surface</i>
podziemne.....	9,8	9,1	9,7	9,9	7,3	<i>underground</i>
Nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napełniania i uzupełniania stawów rybnych.....	35,0	46,3	42,0	39,6	29,2	<i>Irrigation in agriculture, and forestry as well as filling and completing fish ponds</i>
Eksploatacji sieci wodociągowej ^a	71,1	70,7	70,1	69,5	51,2	<i>Exploitation of water supply network^a</i>
wody: powierzchniowe.....	0,1	0,2	0,2	0,1	0,1	<i>waters: surface</i>
podziemne.....	70,9	70,5	70,0	69,4	51,0	<i>underground</i>

^a Pobór wody na ujęciach przed wtłoczeniem do sieci.

^a Water withdrawal by intakes before entering the water network.

TABL. 5 (13). **ZUŻYCIE WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI**
WATER CONSUMPTION FOR NEEDS OF THE NATIONAL ECONOMY
AND POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013		SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³			w odsetkach in percent		
O G Ó Ł E M	122,4	128,8	125,7	121,9	100,0	TOTAL
Przemysł.....	30,5	26,4	28,6	27,3	22,4	Industry
w tym na cele produkcyjne.....	14,1	12,1	14,3	14,3	11,7	of which for purposes of production
Rolnictwo i leśnictwo ^a	35,0	46,3	42,0	39,6	32,5	Agriculture and forestry ^a
Eksploatacja sieci wodociągowej ^b	56,9	56,1	55,1	54,9	45,1	Exploitation water supply network ^b

^a Woda zużyta do nawadniania w rolnictwie i leśnictwie oraz do napełniania i uzupełniania stawów rybnych. ^b Bez zużycia wody na cele przemysłowe z wodociągów stanowiących własność gmin, wojewódzkich zakładów usług wodnych i spółek wodnych.

^a Water consumption for irrigation in agriculture and forestry as well as for filling and completing fish ponds. ^b Excluding consumption of water for industrial purposes by water supply networks owned by gminas, voivodship water-works and water companies.

TABL. 6 (14). **POWIERZCHNIA I POBÓR WODY DO NAWODNIENI W ROLNICTWIE I LEŚNICTWIE ORAZ NAPEŁNIANIA STAWÓW RYBNYCH**
AREA AND WATER WITHDRAWAL FOR IRRIGATION IN AGRICULTURE AND FORESTRY AS WELL AS WATER FOR FILLING FISH PONDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Powierzchnia nawadnianych użytków rolnych i gruntów leśnych ^a w ha	3847	3069	2993	3064	Area of irrigated agricultural land and forest land ^a in ha
Powierzchnia napełnianych stawów rybnych ^b w ha	1329	1597	1527	1489	Area of filled fish ponds ^b in ha
Pobór wody ^c w dam ³	35035	46339	41973	39629	Water withdrawal ^c in dam ³
do nawadniania użytków rolnych i gruntów leśnych.....	9234	8761	8865	8888	for irrigation of agricultural and forest lands
na 1 ha.....	2,4	2,9	3,0	2,9	per 1 ha
do napełniania i uzupełniania stawów rybnych	25801	37578	33108	30741	for filling and completing fish ponds
na 1 ha.....	19,4	23,5	21,7	20,6	per 1 ha

^a O powierzchni co najmniej 20 ha. ^b O powierzchni co najmniej 10 ha. ^c Łącznie z poborem ścieków do nawodnień.
^a Area of 20 ha and more. ^b Area of 10 ha and more. ^c Including wastewater withdrawal for irrigation.

TABL. 7 (15). **ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE ODPROWADZANE DO WÓD LUB DO ZIEMI**
INDUSTRIAL AND MUNICIPAL WASTEWATER DISCHARGED INTO WATERS OR INTO THE GROUND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013		SPECIFICATION
	w hm ³ in hm ³			w odsetkach in percent		
OGÓŁEM	67,1	65,8	65,8	63,4	100,0	TOTAL
odprowadzone bezpośrednio z zakładów ^a	19,0	18,7	19,1	18,1	28,5	discharged directly by plants ^a
w tym wody chłodnicze	15,9	15,7	16,1	14,6	22,5	of which cooling water
odprowadzone siecią kanalizacyjną	48,1	47,1	46,6	45,4	71,6	discharged by sewage network
W tym ścieki wymagające oczyszczania	51,2	50,1	49,7	48,9	77,1	Of which wastewater requiring treatment
oczyszczane	48,8	49,8	49,2	48,2	76,0	treated
mechanicznie	0,6	0,7	0,3	0,2	0,4	mechanically
chemicznie ^b	0,0	0,0	0,1	0,1	0,1	chemically ^b
biologicznie	9,3	8,5	8,9	10,1	15,9	biologically
z podwyższonym usuwaniem biogenów	38,9	40,6	39,8	37,8	59,6	with increased biogene removal
nieoczyszczane	2,3	0,3	0,6	0,7	1,1	untreated
odprowadzone bezpośrednio z zakładów	0,4	0,2	0,6	0,7	1,1	discharged directly by plants
odprowadzone siecią kanalizacyjną	2,0	0,1	-	-	-	discharged by sewage network

^a Łącznie z wodami chłodniczymi i zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych, a także z zanieczyszczonymi wodami opadowymi. ^b Dane dotyczą tylko ścieków przemysłowych.

^a Including polluted cooling water and water from mine drainage as well as building constructions as well as from contaminated precipitation water. ^b Data concern only to industrial wastewater.

TABL. 8 (16). **ZAKŁADY^a ODPROWADZAJĄCE ŚCIEKI WEDŁUG MIEJSCA ODPROWADZANIA ORAZ WYPOSAŻENIA W OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW**
Stan w dniu 31 XII
PLANTS^a DISCHARGING WASTEWATER BY PLACE OF DISCHARGE AND WASTEWATER TREATMENT PLANTS POSSESSED
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
OGÓŁEM	110	93	91	95	TOTAL
Odprowadzające ścieki bezpośrednio do wód lub do ziemi wymagające oczyszczania	39	29	32	33	Discharging wastewater directly into waters or into the ground requiring treatment
wyposażone w oczyszczalnię ścieków	35	22	23	23	possessing wastewater treatment plants
o wystarczającej przepustowości ...	31	22	22	21	with sufficient capacity
o niewystarczającej przepustowości	4	-	1	2	with insufficient capacity
bez oczyszczalni ścieków	4	7	9	10	not possessing wastewater treatment plants
Odprowadzające ścieki do kanalizacji (bez oczyszczalni ścieków)	71	64	59	62	Discharging wastewater into sewage network (not possessing wastewaters treatment plants)

^a Bez przedsiębiorstw i zakładów wodociągowo-kanalizacyjnych.

^a Excluding enterprises and water-sewage treatment plants.

TABL. 9 (17). **OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW**
Stan w dniu 31 XII
WASTEWATER TREATMENT PLANTS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem <i>Total</i>	Mecha- niczne <i>Me- chanical</i>	Che- miczne <i>Chem- ical</i>	Bio- logiczne <i>Biologi- cal</i>	Z podwyż- szonym usuwa- niem biogenów <i>With increased biogene removal</i>	SPECIFICATION
Oczyszczalnie ścieków przemysłowych							Industrial wastewater treatment plants
Liczba.....	2005	40	14	2	19	5	Number
	2010	18	5	1	9	3	
	2012	21	5	1	12	3	
	2013	21	4	1	13	3	
Przepustowość w dam ³ /d	2005	57,5	45,2	0,9	7,9	3,5	Capacity in dam ³ /24h
	2010	52,6	42,2	0,7	6,2	3,5	
	2012	51,4	42,2	0,4	5,5	3,4	
	2013	55,8	43,5	0,4	8,5	3,4	
Oczyszczalnie ścieków komunalnych^d							Municipal wastewater treatment plants^d
Liczba.....	2005	192	4	x	129	59	Number
	2010	218	-	x	150	68	
	2012	228	-	x	159	69	
	2013	232	-	x	166	66	
Przepustowość w dam ³ /d	2005	389,6	0,1	x	63,9 ^b	325,6	Capacity in dam ³ /24h
	2010	320,2	-	x	59,2 ^b	261,0	
	2012	322,8	-	x	61,6	261,2	
	2013	323,5	-	x	67,8	255,7	
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności ogółem ^{cd}	2005	69,9	0,1	x	15,5	54,3	Population connected to wastewater treatment plants in % of total population ^{cd}
	2010	70,8	-	x	14,9	55,9	
	2012	73,4	-	x	15,9	57,5	
	2013	74,8	-	x	18,3	56,5	

^a Miejskie i wiejskie pracujące na sieci kanalizacyjnej. ^b Dotyczy urządzeń do biologicznego oczyszczania. ^c Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków – dane szacunkowe, ludność ogółem – na podstawie bilansów. ^d Patrz uwagi ogólne ust. 5 na str. 62.

^a Treatment plants of urban and rural areas working on sewage system. ^b Refers to equipment for biological treatment. ^c Population connected to wastewater treatment plants – estimated data, total population – based on balances. ^d See general notes item 5 on page 62.

TABL. 10 (18). **EMISJA I REDUKCJA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIIE UCIAŹLIWYCH DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA**
EMISSION AND REDUCTION OF AIR POLLUTANTS FROM PLANTS OF SIGNIFICANT NUISANCE TO AIR QUALITY

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza ^a (stan w dniu 31 XII).....	42	49	51	56	<i>Plants of significant nuisance to air quality^a (as of 31 XII)</i>
w tym wyposażone w urządzenia do redukcji zanieczyszczeń:					<i>of which possessing systems to reduce the emission of:</i>
pyłowych.....	32	35	37	42	<i>particulates</i>
gazowych.....	5	7	4	4	<i>gases</i>
w tym nieposiadające wyników pomiarów:					<i>of which without the results of measurements of:</i>
emisji:					<i>emission:</i>
pyłów	17	16	13	11	<i>particulates</i>
gazów	12	13	11	10	<i>gases</i>
imisji	42	45	48	52	<i>imission</i>
Emisja zanieczyszczeń w tys. t:					<i>Emission of pollutants in thous. t:</i>
pyłowych.....	1,9	1,2	1,2	1,1	<i>particulates</i>
w tym pyły ze spalania paliw	1,8	1,1	1,1	0,9	<i>of which particulates from the combustion of fuels</i>
gazowych (bez dwutlenku węgla) ..	10,6	9,6	9,4	8,9	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>
w tym: dwutlenek siarki	4,6	4,1	4,1	3,9	<i>of which: sulphur dioxide</i>
tlenek węgla.....	3,2	2,7	2,4	2,3	<i>carbon oxide</i>
tlenki azotu	2,4	2,6	2,5	2,3	<i>nitrogen oxides</i>
Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń:					<i>Pollutants retained in pollutant reduction systems:</i>
w tysiącach ton:					<i>in thousand tonnes:</i>
pyłowe	54,3	49,9	50,1	38,9	<i>particulates</i>
gazowe (bez dwutlenku węgla)	0,3	0,7	0,1	0,1	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>
w % zanieczyszczeń wytworzonych:					<i>in % of pollutants produced:</i>
pyłowych.....	96,6	97,7	97,7	97,4	<i>particulates</i>
gazowych (bez dwutlenku węgla) ..	2,8	7,1	1,2	1,1	<i>gases (excluding carbon dioxide)</i>

^a Emitujące pyły, gazy lub równocześnie pyły i gazy.

^a *Emitting particulates, gases or particulates and gases.*

TABL. 11 (19). **URZĄDZENIA DO REDUKCJI ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA W ZAKŁADACH SZCZEGÓLNIIE UCIAŻLIWYCH DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA**
AIR POLLUTION REDUCTION SYSTEMS IN PLANTS OF SIGNIFICANT NUISANCE TO AIR QUALITY

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Cyklony <i>Cyclones</i>	Multicyklony <i>Multi-cyclones</i>	Filtry tkaninowe <i>Fabric filters</i>	Elektrofiltry <i>Electrofil- ters</i>	Urządzenia mokre <i>Wet air cleaners</i>	Inne <i>Others</i>
URZĄDZENIA – stan w dniu 31 XII EQUIPMENT – as of 31 XII							
OGÓŁEM	2005	122	31	47	8	19	36
TOTAL	2010	116	43	100	9	1	52
	2012	103	49	117	8	4	46
	2013	115	64	134	8	5	41
Skuteczność: <i>Efficiency:</i>							
niska	2005	4	9	3	-	-	x
<i>low</i>	2010	15	8	3	-	-	x
	2012	9	8	4	-	-	x
	2013	32	17	6	-	-	x
średnia	2005	68	8	17	1	18	x
<i>moderate</i>	2010	49	10	22	1	-	x
	2012	42	13	24	-	-	x
	2013	40	13	29	-	-	x
wysoka	2005	50	14	27	7	1	x
<i>high</i>	2010	52	25	75	8	1	x
	2012	52	28	89	8	4	x
	2013	43	34	99	8	5	x
PRZEPLYW GAZÓW ODLOTOWYCH w dam ³ /h WASTE GAS FLOW in dam ³ /h							
OGÓŁEM	2005	1750	866	586	1127	235	272
TOTAL	2010	1749	1081	1349	1234	36	409
	2012	1661	1129	2233	987	60	388
	2013	1847	1345	2925	920	71	362
Skuteczność: <i>Efficiency:</i>							
niska	2005	60	52	18	-	-	x
<i>low</i>	2010	316	153	58	-	-	x
	2012	37	72	135	-	-	x
	2013	373	192	232	-	-	x
średnia	2005	501	129	223	247	199	x
<i>moderate</i>	2010	562	58	240	247	-	x
	2012	655	242	326	-	-	x
	2013	548	242	383	-	-	x
wysoka	2005	1189	685	345	880	36	x
<i>high</i>	2010	871	870	1051	987	36	x
	2012	969	815	1772	987	60	x
	2013	926	911	2310	920	71	x

TABL. 12 (20). **ODPADY^a WYTWORZONE I DOTYCHCZAS SKŁADOWANE (NAGROMADZONE) ORAZ TERENY ICH SKŁADOWANIA**
WASTE^a GENERATED AND LANDFILLED UP TO NOW (ACCUMULATED) AS WELL AS THEIR STORAGE YARDS AREAS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Zakłady wytwarzające odpady (stan w dniu 31 XII).....	62	74	75	86	<i>Plants generating waste (as of 31 XII)</i>
Odpady wytworzone (w ciągu roku) w tys. t	609,3	1010,8	815,3	1108,7	<i>Waste generated (during the year) in thous. t</i>
poddane odzyskowi	545,6	895,5	762,3	1020,7	<i>recovered</i>
unieszkodliwione	42,4	31,7	21,4	13,4	<i>treated</i>
w tym składowane ^b	8,3	7,2	1,8	1,7	<i>of which landfilled^b</i>
magazynowane czasowo.....	21,3	83,6	31,6	74,6	<i>temporarily stored</i>
W % wytworzonych:					<i>In % of generated:</i>
poddane odzyskowi	89,5	88,6	93,5	92,1	<i>recovered</i>
unieszkodliwione	7,0	3,1	2,6	1,2	<i>treated</i>
w tym składowane ^b	1,4	0,7	0,2	0,2	<i>of which landfilled^b</i>
magazynowane czasowo.....	3,5	8,3	3,9	6,7	<i>temporarily stored</i>
Odpady dotychczas składowane (nagromadzone ^c ; stan w końcu roku) w tys. t	1319,1	1227,4	1212,8	1210,6	<i>Waste landfilled up to now (accumulated^c; end of year) in thous. t</i>
Odpady poddane odzyskowi z nagromadzonych do 1 stycznia roku sprawozdawczego w tys. t	11,1	0,3	0,5	-	<i>Waste recovered from accumulated by 1 January of reporting year in thous. t</i>
Tereny składowania odpadów w ha:					<i>Area of storage yards in ha:</i>
niezrekultywowane (stan w końcu roku)	6,9	9,4	7,5	4,7	<i>non-reclaimed (end of year)</i>
zrekultywowane (w ciągu roku).....	2,1	0,8	-	-	<i>reclaimed (during the year)</i>

^a Z wyłączeniem odpadów komunalnych; patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 63–64. ^b Na terenach własnych zakładów i innych. ^c Na terenach własnych zakładów.

^a Excluding municipal waste; see general notes, item 7 on pages 63–64. ^b On own plant grounds and other. ^c On own plant grounds.

TABL. 13 (21). **ODPADY^a WEDŁUG RODZAJÓW W 2013 R.**
WASTE^a BY TYPE IN 2013

WYSZCZEGÓLNIENIE	Odpady wytworzone w ciągu roku <i>Waste generated during the year</i>		Odpady dotychczas składowane (nagromadzone ^b ; stan w końcu roku) <i>Waste landfilled up to now (accumulated^b; end of year)</i>	SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>	w tym poddane odzyskowi <i>of which recovered</i>		
w tys. t <i>in thous. t</i>				
OGÓŁEM	1108,7	1020,7	1210,6	TOTAL
w tym:				<i>of which:</i>
Mieszanki popiołowo-żuźlowe z mokrego odprowadzania odpadów paleniskowych	11,3	10,7	-	<i>Dust-slag compounds from wet treatment of furnace waste</i>
Popioły lotne z węgla	44,0	44,0	1178,3	<i>Coal fly ash</i>
Żuźle, popioły paleniskowe i pyły z kotłów	36,4	33,9	-	<i>Slag, furnace ash and particulates from boilers</i>

^a Z wyłączeniem odpadów komunalnych; patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 63–64. ^b Na terenach własnych zakładów.

^a Excluding municipal waste; see general notes, item 7 on pages 63–64. ^b On own plant grounds.

TABL. 14 (22). **POWIERZCHNIA O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH PRAWNIE CHRONIONA^a**
 Stan w dniu 31 XII
AREA OF SPECIAL NATURE VALUE UNDER LEGAL PROTECTION^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013		SPECIFICATION	
	w ha <i>in ha</i>				w % powierzchni ogólnej województwa <i>in % of total area of the voivodship</i>		na 1 mieszkańca w m ² <i>per capita in m²</i>
OGÓŁEM	1118802,0	1126155,3	1129457,7	1129487,3	46,7	7806	TOTAL
Rezerwy przyrody	29817,3	31229,4	31255,0	31276,3	1,3	216	<i>Nature reserves</i>
Parki krajobrazowe ^b	140089,0	139399,0	139399,0	139399,0	5,8	963	<i>Landscape parks^b</i>
Obszary chronionego krajobrazu ^b	925562,7	929281,8	932157,1	932157,4	38,6	6442	<i>Protected landscape areas^b</i>
Stanowiska dokumentacyjne ..	2,0	2,0	2,0	2,0	0,0	0	<i>Documentation sites</i>
Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe.	20283,1	21388,1	21388,1	21388,1	0,9	148	<i>Landscape-nature complexes</i>
Użytki ekologiczne ..	3047,9	4855,0	5256,5	5264,6	0,2	36	<i>Ecological arable lands</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 64–65. ^b Bez powierzchni rezerwatów przyrody, stanowisk dokumentacyjnych, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych i użytków ekologicznych położonych na terenie parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu.

^a See general notes, item 8 on pages 64–65. ^b Excluding nature reserves, documentation sites, landscape-nature complexes and ecological arable lands located within landscape parks and protected landscape areas.

TABL. 15 (23). REZERWATY PRZYRODY

Stan w dniu 31 XII
NATURE RESERVES
As of 31 XII

LATA REZERWATY	Obiekty Number	Powierzchnia w ha Area in ha		YEARS RESERVES	
		ogółem total	w tym pod ochroną ścisłą ^a of which strictly protected ^a		
OGÓŁEM	2005	102	29817,3	131,1	TOTAL
	2010	108	31229,4	131,1	
	2012	109	31255,0	131,1	
	2013	109	31276,3	131,1	
Faunistyczne		32	14398,6	-	Fauna
Krajobrazowe		10	7875,6	-	Landscape
Leśne		35	5155,2	-	Forest
Torfowiskowe		17	1765,9	130,7	Peat-bog
Florystyczne		9	228,9	0,4	Flora
Wodne		4	1815,8	-	Water
Przyrody nieożywionej		1	24,0	-	Inanimate nature
Stepowe		1	12,2	-	Steppe

^a Powierzchnia, na której chroniona jest cała przyroda i jest zaniechana bezpośrednia ingerencja człowieka.

^a The area in which all forms of nature are protected and direct human interference is entirely abandoned.

TABL. 16 (24). PARKI KRAJOBRAZOWE

Stan w dniu 31 XII
LANDSCAPE PARKS
As of 31 XII

LATA YEARS ZESPOŁY I PARKI KRAJOBRAZOWE ^a SETS AND LANDSCAPE PARKS ^a		Powierzchnia ^b Area ^b			
		ogółem total	w tym of which		
			lasów forest	użytków rolnych agricultural land	wód water
		w ha in ha			
OGÓŁEM	2005	145425,4	78199,6	37095,3	24405,2
TOTAL	2010	144931,4	79044,8	33282,0	24618,5
	2012	144931,4	79044,8	33282,0	24618,5
	2013	144931,4	79044,8	33282,0	24618,5
Zespół Parków Krajobrazowych Pojezierza Iławskiego i Wzgórz Dylewskich		29555,9	17330,7	6309,2	4619,8
Pojezierza Iławskiego		22404,7	13383,9	3580,8	4601,9
Wzgórz Dylewskich		7151,2	3946,8	2728,4	17,9
Mazurski		53655,0	26140,0	8100,0	18015,0
Welski		20444,0	7973,2	9608,7	1022,2
Puszczy Rominckiej		14620,0	10534,3	2341,3	228,3
Wysoczyzny Elbląskiej		13732,0	7003,3	5080,8	137,3
Górznięsko-Lidzbarski ^c		8588,5	6618,3	1471,0	75,9
Brodnicki ^c		4336,0	3445,0	371,0	520,0

^a Uszeregowane malejąco według powierzchni ogółem w województwie. ^b Łącznie z powierzchnią rezerwatów przyrody, stanowisk dokumentacyjnych, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych i użytków ekologicznych położonych na terenie parków. ^c Powierzchnia parków w granicach województwa.

^a Listed according to decreasing grand total area in voivodship. ^b Including nature reserves, documentation sites, landscape-nature complexes and ecological arable lands located within parks. ^c Area of parks on the area of the voivodship.

TABL. 17 (25). **POMNIKI PRZYRODY**
Stan w dniu 31 XII
MONUMENTS OF NATURE
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
OGÓŁEM	2432	2576	2564	2562	TOTAL
w tym:					<i>of which:</i>
Pojedyncze drzewa	1762	2155	2143	2139	<i>Individual trees</i>
Grupy drzew	363	210	208	208	<i>Tree clusters</i>
Aleje	90	66	67	67	<i>Alleys</i>
Glazy narzutowe.....	209	108	110	112	<i>Erratic boulders</i>

TABL. 18 (26). **NAKLĄDY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA
I GOSPODARCE WODNEJ^a (ceny bieżące)**
**OUTLAYS ON FIXED ASSETS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER
MANAGEMENT^a (current prices)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
	w tys. zł in thous. zł				
Ochrona środowiska	131184,8	402206,6	421931,5	344179,7	Environmental protection
w tym:					<i>of which:</i>
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	24109,2	65195,5	124548,1	83792,2	<i>Protection of air and climate</i>
w tym nakłady na nowe techniki i technologie spalania paliw oraz modernizację kotłowni i ciepłowni	7226,7	2912,7	13858,6	8044,9	<i>of which outlays on new fuel combustion technologies and techniques as well as the modernization of boiler and thermal energy plants</i>
Gospodarka ściekowa i ochrona wód.....	90709,9	308094,0	217243,6	166243,2	<i>Wastewater management and protection of waters</i>
w tym nakłady na: oczyszczanie ścieków komunalnych.....	24570,6	41604,2	47041,6	33696,9	<i>of which outlays on: municipal wastewater treatment sewage network discharging wastewater and precipitation water</i>
sieć kanalizacyjną odprowadza- jącą ścieki i wody opadowe.....	64799,6	262661,2	142749,2	115474,3	<i>Waste management, protection and recovery of soils, protection of groundwater and surface water</i>
Gospodarka odpadami, ochrona i przywrócenie wartości użytko- wej gleb, ochrona wód pod- ziemnych i powierzchniowych....	9113,7	25228,4	57294,4	62258,3	<i>of which outlays on: waste collection^b and transpor- tation</i>
w tym nakłady na: zbieranie odpadów ^b i ich transport	1794,8	3902,1	6309,3	3503,4	<i>including selective waste collection</i>
w tym selektywne zbieranie odpadów	906,0	2772,0	241,0	352,3	<i>removal and treatment of waste^b</i>
usuwanie i unieszkodliwianie odpadów ^b	2119,3	9612,0	43440,3	29031,8	<i>reclamation of waste dumps, sludge tanks and landfills as well as of other devastated and degraded areas</i>
rekultywację hałd, stawów osa- dowych i składowisk odpadów oraz innych terenów zdewa- stowanych i zdegradowanych...	1153,8	-	3575,6	11702,4	<i>Protection of biodiversity and landscape</i>
Ochrona różnorodności biologicz- nej i krajobrazu	247,8	-	3968,5	7187,3	<i>Noise and vibration reduction</i>
Zmniejszanie hałasu i wibracji	507,5	-	2509,6	3671,4	

^a Według lokalizacji inwestycji; nakłady te uwzględniono również w nakładach inwestycyjnych we właściwych sekcjach gospodarki narodowej. ^b Przemysłowych i komunalnych.

^a By investments location; these outlays are included in the appropriate sections of the national economy. ^b Industrial and municipal.

TABL. 18 (26). **NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA I GOSPODARCE WODNEJ^a (dok.)**
OUTLAYS ON FIXED ASSETS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT^a (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
	w tys. zł in thous. zł				
Gospodarka wodna	64969,7	119316,3	81320,4	88406,4	Water management
nakłady na:					outlays on:
Ujęcia i doprowadzenia wody	41825,7	88135,6	34194,3	28652,4	Water intakes and pipe systems
Stacje uzdatniania wody	17145,5	17476,6	11982,1	3788,4	Water treatment plants
Zbiorniki i stopnie wodne	552,1	4410,4	968,1	3569,2	Water reservoirs and falls
Regulację i zabudowę rzek i potoków	1896,1	2974,2	17006,0	22186,6	Regulation and management of rivers and streams
Obwałowania przeciwpowodziowe i stacje pomp	3550,3	6319,5	17169,9	30209,8	Flood embankments and pump stations

^a Według lokalizacji inwestycji; nakłady te uwzględniono również w nakładach inwestycyjnych we właściwych sekcjach gospodarki narodowej.

^a By investments location; these outlays are included in the appropriate sections of the national economy.

TABL. 19 (27). **EFEKTY RZECZOWE UZYSKANE W WYNIKU PRZEKAZANIA DO UŻYTKU INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**
TANGIBLE EFFECTS OF INVESTMENTS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
OCHRONA ŚRODOWISKA ENVIRONMENTAL PROTECTION					
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu					Protection of air and climate
Zdolność przekazanych do eksploatacji urządzeń do redukcji zanieczyszczeń w t/r:					Capacity of completed systems to reduce pollutants in t/r:
pyłowych	196	-	-	65	particulates
gazowych	37	-	-	-	gases
Gospodarka ściekowa i ochrona wód					Wastewater management and protection of waters
Sieć kanalizacyjna w km odprowadzająca:					Sewage network in km discharging:
ścieki	244,4	330,8	637,7	259,2	wastewater
wody opadowe	14,3	37,8	19,3	23,1	precipitation water
Oczyszczalnie ścieków:					Wastewater treatment plants:
obiekty	1	6	1	6	facilities
w tym oczyszczalnie komunalne	1	6	1	6	of which municipal
mechaniczne	-	2	1	2	mechanical
biologiczne (bez komór fermentacyjnych)	1	4	-	4	biological (excluding fermentation tanks)
z podwyższonym usuwaniem biogenów ^a	-	-	-	-	with increased biogene removal ^a
przepustowość oczyszczalni w m ³ /d	3955	3478	2366	2287	capacity of treatment plants in m ³ /24h
w tym oczyszczalni komunalnych	3955	3478	2366	1387	of which municipal
mechanicznych	31	1603	591	210	mechanical
biologicznych (bez komór fermentacyjnych)	401	1875	1775	2077	biological (excluding fermentation tanks)
z podwyższonym usuwaniem biogenów ^a	3523	-	-	-	with increased biogene removal ^a

^a W tym chemiczne.

^a Of which chemical.

TABL. 19 (27). **EFEKTY RZECZOWE UZYSKANE W WYNIKU PRZEKAZANIA DO UŻYTKU INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ (dok.)**
TANGIBLE EFFECTS OF INVESTMENTS IN ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
OCHRONA ŚRODOWISKA (dok.) <i>ENVIRONMENTAL PROTECTION (cont.)</i>					
Gospodarka ściekowa i ochrona wód (dok.)					Waste water management and protection of water (cont.)
Oczyszczalnie ścieków indywidualne (przydomowe):					<i>Farmstead treatment facilities (homestead):</i>
obiekty	-	288	288	234	<i>facilities</i>
przepustowość w m ³ /d	-	586	584	269	<i>capacity in m³/24h</i>
Podczyszczalnie ścieków przemysłowych:					<i>Industrial waste pre-treatment plants:</i>
obiekty	-	-	-	1	<i>facilities</i>
przepustowość w m ³ /d	-	-	-	1728	<i>capacity in m³/24h</i>
Gospodarka odpadami					Wastes management
Urządzenia do unieszkodliwiania odpadów:					<i>Waste treatment plants:</i>
obiekty	-	-	2	-	<i>facilities</i>
wydajność w t/r	-	-	47000	-	<i>capacity in t/y</i>
Składowiska dla odpadów komunalnych:					<i>Landfills of municipal waste:</i>
obiekty	-	-	1	1	<i>facilities</i>
powierzchnia w ha	0,9	-	5,1	6,3	<i>area in ha</i>
wydajność w t/r	38212	-	19000	36000	<i>capacity in t/y</i>
Wydajność urządzeń do gospodarczego wykorzystania odpadów ^b w t/r	240000	117	-	30	<i>Capacity of waste utilization systems^b in t/y</i>
GOSPODARKA WODNA <i>WATER MANAGEMENT</i>					
Wydajność ujęć wodnych ^c w m ³ /d....	9516	1519	8056	2590	<i>Capacity of water intakes^c in m³/24h</i>
Uzdatnianie wody w m ³ /d	3377	28597	3197	675	<i>Water treatment in m³/24h</i>
Sieć wodociągowa w km.....	556,3	352,3	367,2	167,1	<i>Water supply network in km</i>
Pojemność zbiorników wodnych w dm ³	6	-	-	-	<i>Capacity of water reservoirs in dm³</i>
Regulacja i zabudowa rzek i potoków w km.....	23,9	0,1	13,4	22,0	<i>Regulation and management of rivers and streams in km</i>
Obwałowania przeciwpowodziowe w km.....	9,5	-	1,0	7,0	<i>Flood embankments in km</i>

b Z wyłączeniem odpadów komunalnych. *c* Bez ujęć w energetyce zawodowej.
b Excluding municipal waste. *c* Excluding water intakes in the power industry.

TABLE 20 (28). **KIERUNKI FINANSOWANIA Z WOJEWÓDZKIEGO FUNDUSZU OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**
FINANCING DIRECTIONS OF THE VOIVODSHIP ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUND

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013		SPECIFICATION
	w tys. zł in thous. zł				w odsetkach in percent	
OGÓŁEM	33821,3	57723,3	44072,3	30604,1	100,0	TOTAL
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	13264,8	10654,6	3603,1	3594,9	11,7	Protection of air and climate
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	12943,1	29129,1	17346,6	7435,2	24,3	Wastewater management and protection of water
Gospodarka odpadami	1411,6	12521,4	16925,2	13451,4	44,0	Waste management
Pozostałe.....	6201,8	5418,2	6197,4	6122,6	20,0	Others

Źródło: dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

Source: data of the Management Board of the National Fund for Environmental Protection and Water Management.

TABLE 21 (29). **WPŁYWY Z OPŁAT I KAR NA FUNDUSZE OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**
RECEIPTS FROM FEES AND FINES FOR ENVIRONMENTAL PROTECTION AND WATER MANAGEMENT FUNDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
	w tys. zł in thous. zł				
Opłaty za korzystanie ze środowiska	22548,0	42119,1	41453,3	20817,7	Payments for use of natural environment
w tym:					of which:
Gospodarka ściekowa i ochrona wód.....	6000,2	9927,9	10622,9	5264,3	Wastewater management and protection of water
Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	10709,8	12340,8	11745,7	5781,8	Protection of air and climate
Gospodarka odpadami	3323,9	19325,0	18572,6	8747,5	Waste management
Kary za nieprzestrzeganie przepisów ochrony środowiska.....	302,3	120,9	144,9	598,8	Fines for not meeting environmental protection regulations
w tym za przekroczenie:					of which for exceeding:
Warunków wprowadzania ścieków do wód lub do ziemi.....	238,0	78,6	55,7	93,9	Norms of discharging wastewater into water or into the ground
Dopuszczalnej emisji zanieczyszczeń do powietrza.....	18,0	5,7	-	404,1	Permissible emissions of air pollutants

Źródło: w zakresie opłat – dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, kar – dane Inspekcji Ochrony Środowiska.

Source: with regard to fees – data of the Management Board of the National Fund for Environmental Protection and Water Management, fines – data of the Inspectorate for Environmental Protection.

DZIAŁ III

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY I SAMORZĄD TERYTORIALNY

Uwagi ogólne

1. Z dniem 1 I 1999 r. (na mocy ustawy z dnia 24 VII 1998 r., Dz. U. Nr 96, poz. 603) wprowadzono nowy zasadniczy trójstopniowy podział terytorialny państwa, którego jednostkami są: gminy, powiaty i województwa.

Gmina jest podstawową jednostką terytorialnego podziału kraju. Jednostkami pomocniczymi w gminach są m.in. sołectwa, których organizację i zakres działania określa właściwa rada gminy odrębnym statutem.

2. Kadencja prezydentów, burmistrzów, wójtów oraz rad gmin, rad miejskich na prawach powiatu i rad powiatów trwa 4 lata, licząc od dnia wyborów.

3. Prezentowane informacje o **administracji publicznej** dotyczą zatrudnienia i wynagrodzeń w administracji państwowej i samorządu terytorialnego oraz samorządowych kolegiach odwoławczych i obejmują jednostki zaliczane według PKD 2007 do grupy „Administracja publiczna oraz polityka gospodarcza i społeczna” w sekcji „Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne”.

- 1) Do **administracji państwowej** zalicza się:
- a) naczelne i centralne organy administracji łącznie z pracownikami zatrudnionymi w ich placówkach zagranicznych:
- instytucje naczelne i centralne (np. Kancelarie: Sejmu, Senatu i Prezydenta, ministerstwa, urzędy centralne),
 - terenowe organy administracji rządowej niezespółonej (np. izby i urzędy skarbowe i celne, okręgowy inspektoraty pracy, urzędy statystyczne, regionalne izby obrachunkowe oraz do 2010 r. gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych);
- b) terenowe organy administracji rządowej zespółonej: urzędy wojewódzkie, jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. in-

CHAPTER III

ADMINISTRATIVE DIVISION AND LOCAL GOVERNMENT

General notes

1. On 1 I 1999 a new fundamental three-territorial division of the country (Journal of Laws No. 96, item 603, dated 24 VII 1998) was introduced, the entities of which are: gminas, powiaty and voivodships.

The gmina is the basic unit of the country's territorial structure. Auxiliary entities in gminas are, among others, village administrator's offices. Their organization and scope of activity is outlined by individual gmina councils in a separate statute.

2. Term of presidents, mayors, village mayors as well as gmina councils, city councils in cities with powiat status and powiat councils lasts 4 years, counting from the day of election.

3. Information presented concerning **public administration** involves employment and wages and salaries in the state administration, local self-government administration and self-government appeal councils and covers entities included, in accordance with NACE Rev. 2, in the group „Public administration and economic and social policy” in the section “Public administration and defence; compulsory social security”.

- 1) **State administration** comprises:
- a) principle and central organs of administration including the personnel employed in their foreign entities:
- principle and central institutions (e.g., Chancelleries of: the Sejm, the Senate and the President, ministries, central offices),
 - territorial organs of non-combined government administration (e.g., fiscal and customs chambers and offices, district work inspectorates, statistical offices, regional chambers of audit and until 2010 auxiliary units of budgetary entities);
- b) territorial organs of combined government administration: voivodship offices, auxiliary service entities (e.g., inspectorates of: trade,

spektoraty: inspekcji handlowej, nadzoru budowlanego, weterynarii, farmaceutyczne, ochrony środowiska, ochrony roślin i nasienictwa oraz urzędy ochrony zabytków i kuratoria oświaty);

- c) niektóre agencje państwowe (np. Agencję Rezerw Materiałowych, Polską Agencję Rozwoju Przedsiębiorczości oraz od 2009 r. Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa) oraz jednostki pomocnicze administracji państwowej wraz z oddziałami regionalnymi.

2) Do **administracji samorządu terytorialnego** zalicza się:

- a) gminy i miasta na prawach powiatu:
- urzędy gmin i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. jednostki usług komunalnych oraz od 2009 r. zarządy dróg),
 - urzędy miast na prawach powiatu i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. ośrodki dokumentacji geodezyjno-kartograficznej oraz od 2009 r. zarządy dróg);
- b) powiaty, tj. starostwa powiatowe i jednostki pomocniczej działalności usługowej (np. urzędy pracy, zarządy dróg);
- c) województwa, tj. urzędy marszałkowskie i wojewódzkie samorządowe jednostki organizacyjne (np. urzędy pracy, zarządy melioracji i urządzeń wodnych oraz od 2009 r. zarządy dróg).

4. Dane o przeciętnych wynagrodzeniach w administracji państwowej nie uwzględniają wynagrodzeń osób zatrudnionych w placówkach zagranicznych.

5. Charakterystykę demograficzno-zawodową radnych w jednostkach samorządu terytorialnego oparto o wyniki sprawozdawczości za rok 2013, aktualizującej dane o radnych zawarte w obwieszczeniach terytorialnych komisji wyborczych z wyborów samorządowych w dniu 21 XI 2010 r.

Grupowania radnych organów jednostek samorządu terytorialnego według grup zawodów dokonano na podstawie Klasyfikacji Zawodów i Specjalności na potrzeby rynku pracy wprowadzonej rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 IV 2010 r. (jednolity tekst Dz. U. 2014 poz. 760) z późniejszymi zmianami.

construction supervision, veterinary, pharmaceutical, environmental protection, plant protection and seed production as well as monument preservation offices and school superintendent's offices);

- c) *some state agencies (e.g., Material Reserves Agency, Polish Agency for Enterprise Development and since 2009 Agency for Restructuring and Modernisation of Agriculture) and auxiliary entities of state administration with regional units.*

2) **Local self-government administration** comprises:

- a) *gminas and cities with powiat status:*
- *gmina offices and auxiliary service entities (e.g., municipal service entities and since 2009 public road boards),*
 - *offices of cities with powiat status and auxiliary service entities (e.g., geodetic and cartographic documentation centres and since 2009 public road boards);*
- b) *powiaty, i.e., powiat starosta offices and auxiliary service entities (e.g., labour offices, public road boards);*
- c) *voivodships, i.e., marshals' offices and voivodship self-government organizational entities (e.g., labour offices, drainage and water facility boards and since 2009 public road boards).*

4. *Data concerning average wages and salaries in the state administration do not include wages and salaries of persons employed in entities abroad.*

5. *The demographic and occupational characteristics of councillors in local government units is based on reporting results for 2013, updating information concerning councillors included in announcements of local election commissions from the 21 XI 2010 self-government elections.*

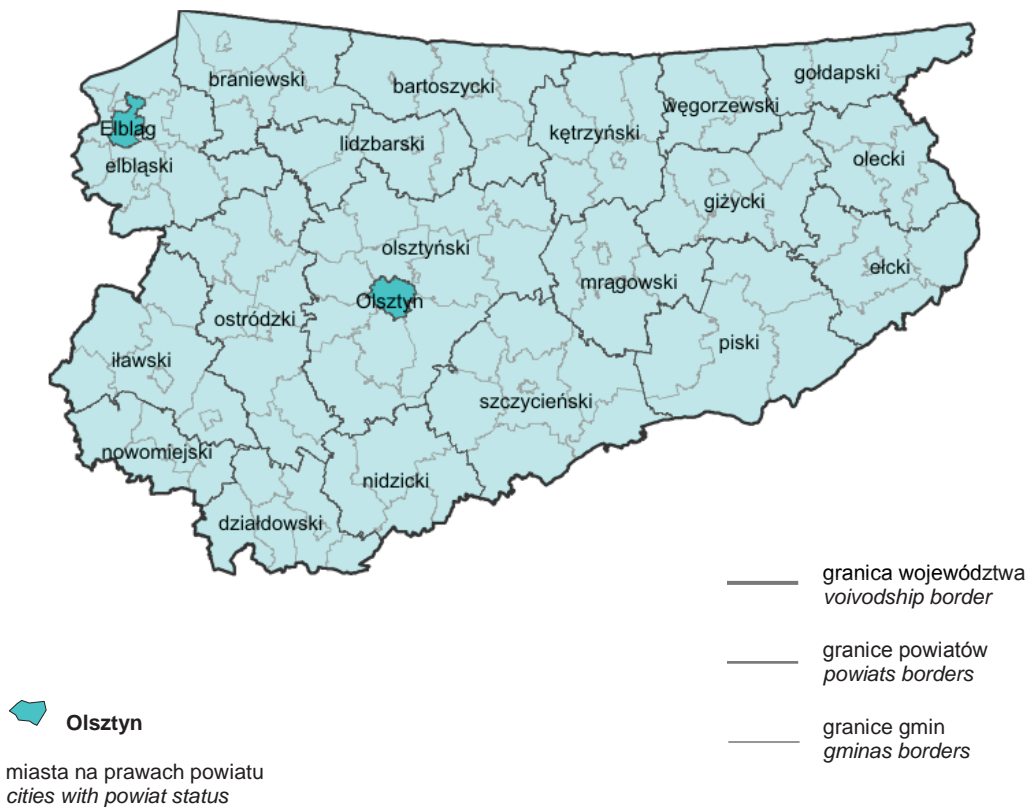
The grouping of councillors of organs of local self-government entities by groups of occupations is made on the basis of the Polish Classification of Occupations and Specializations for Labour Market Needs, which was introduced by a decree of the Minister of Labour and Social Policy, dated 27 IV 2010 (uniform text Journal of Laws 2014 item 760) with later amendments.

PODZIAŁ ADMINISTRACYJNY WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO W 2013 R.

Stan w dniu 31 XII

ADMINISTRATIVE DIVISION OF WARMIŃSKO-MAZURSKIE VOIVODSHIP IN 2013

As of 31 XII

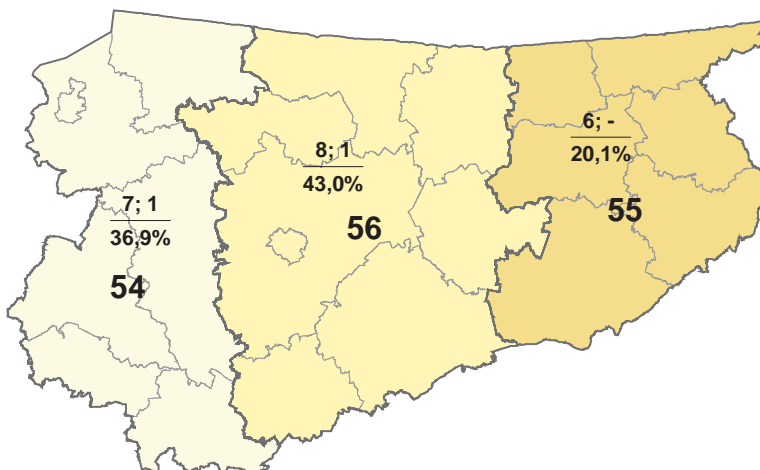
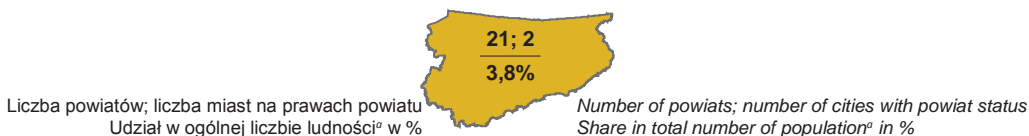

**PODZIAŁ WOJEWÓDZTWA WARMIŃSKO-MAZURSKIEGO WEDŁUG NOMENKLATURY
JEDNOSTEK TERYTORIALNYCH DO CELÓW STATYSTYCZNYCH (NTS)**

Stan w dniu 31 XII

*DIVISION OF THE WARMIŃSKO-MAZURSKIE VOIVODSHIP ACCORDING TO
THE NOMENCLATURE OF TERRITORIAL UNITS FOR STATISTICAL PURPOSES (NTS)*

As of 31 XII

**PODREGIONY (NTS 3):
SUBREGIONS (NTS 3):**

54 elbląski		55 etcki		56 olsztyński	
Powiaty	<i>Powiats</i>	Powiaty	<i>Powiats</i>	Powiaty	<i>Powiats</i>
braniewski	(7)	etcki	(5)	bartoszycki	(6)
działdowski	(6)	giżycki	(6)	kętrzyński	(6)
elbląski	(9)	gołdapski	(3)	lidzbarski	(5)
iławski	(7)	olecki	(4)	mragowski	(5)
nowomiejski	(5)	piski	(4)	nidzicki	(4)
ostródzki	(9)	węgorzewski	(3)	olsztyński	(12)
Miasto na prawach powiatu (NTS 4):		Miasto na prawach powiatu (NTS 4):		szczycieński	(8)
<i>City with powiat status (NTS 4):</i>		<i>City with powiat status (NTS 4):</i>		Miasto na prawach powiatu (NTS 4):	
Elbląg	(1)			<i>City with powiat status (NTS 4):</i>	
				Olsztyn	(1)

W nawiasach podano liczbę gmin (NTS 5).

Number of gminas (NTS 5) is given in parentheses.

a Odpowiednio: dla województwa – udział w kraju, dla podregionów – udział w województwie.

a *Respectively: for voivodship – share in country, for subregions – share in voivodship.*

TABL. 3 (32). **POWIATY I MIASTA NA PRAWACH POWIATU W 2013 R.**

Stan w dniu 31 XII

POWIATS AND CITIES WITH POWIAT STATUS IN 2013

As of 31 XII

GRUPY POWIATÓW I MIAST NA PRAWACH POWIATU WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI GROUPS OF POWIATS AND CITIES WITH POWIAT STATUS BY NUMBER OF POPULATION	Ogółem <i>Total</i>	O powierzchni <i>Area</i>							
		poniżej <i>below</i> 50,0 km ²	50,0– –99,9	100,0– –299,9	300,0– –499,9	500,0– –999,9	1000,0– –1499,9	1500,0– –1999,9	2000,0 km ² i więcej <i>and</i> <i>more</i>
OGÓŁEM	21	-	2	-	-	7	8	3	1
TOTAL									
Poniżej 50000..... <i>Below</i>	7	-	-	-	-	6	1	-	-
50000–74999	8	-	-	-	-	1	5	2	-
75000–99999	2	-	-	-	-	-	2	-	-
100000–149999.....	3	-	1	-	-	-	-	1	1
150000–199999.....	1	-	1	-	-	-	-	-	-
200000 i więcej..... <i>and more</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-

TABL. 4 (33). **RADNI ORGANÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W 2013 R.**

Stan w dniu 31 XII

COUNCILLORS OF ORGANS OF LOCAL GOVERNMENT UNITS IN 2013

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Radni <i>Councillors of</i>				SPECIFICATION
	rad gmin ^a <i>gmina</i> <i>councils^a</i>	rad miast w miastach na pra- wach powiatu <i>city coun- cils in cities with powiat status</i>	rad powiatów <i>powiat</i> <i>councils</i>	sejmiku wojewódz- kiego <i>voivodship</i> <i>regional</i> <i>council</i>	
OGÓŁEM TOTAL					
OGÓŁEM	1791	50	343	30	TOTAL
W tym kobiety.....	546	14	79	7	<i>Of which women</i>
WEDŁUG WIEKU BY AGE					
18–29 lat	53	-	2	-	<i>18–29 years</i>
30–39	251	10	28	7	<i>30–39</i>
40–49	513	5	85	-	<i>40–49</i>
50–59	629	17	146	13	<i>50–59</i>
60 lat i więcej.....	345	18	82	10	<i>60 and more</i>
WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA BY EDUCATIONAL LEVEL					
Wyższe.....	660	47	263	28	<i>Tertiary</i>
Policealne i średnie	734	3	66	2	<i>Post-secondary and second- ary</i>
Zasadnicze zawodowe	327	-	10	-	<i>Basic vocational</i>
Gimnazjalne i podstawowe	70	-	4	-	<i>Lower secondary and primary</i>

^a Bez radnych rad miast w miastach na prawach powiatu.^a *Excluding city council councillors in cities with powiat status.*

TABL. 4 (33). **RADNI ORGANÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO W 2013 R. (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
COUNCILLORS OF ORGANS OF LOCAL GOVERNMENT UNITS IN 2013 (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Radni Councillors of				SPECIFICATION
	rad gmin ^a gmina councils ^a	rad miast w miastach na prawach powiatu city coun- cils in cities with powiat status	rad powiatów powiat councils	sejmiku wojewódz- kiego voivodship regional council	
WEDŁUG GRUP ZAWODÓW ^b BY OCCUPATIONAL GROUPS ^b					
Przedstawiciele władz publicz- nych, wyżsi urzędnicy i kierow- nicy	120	2	145	17	Managers
Specjaliści	412	31	97	7	Professionals
Technicy i inny średni personel.....	251	3	29	-	Technicians and associate professionals
Pracownicy biurowi.....	129	4	18	4	Clerical suport workers
Pracownicy usług i sprzedawcy	179	-	15	-	Service and sales workers
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	455	-	30	1	Skilled agricultural, forestry and fishery workers
Robotnicy przemysłowi i rze- mieśnicy.....	82	-	2	-	Craft and related trades workers
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń	51	-	1	-	Plant and machine operators and assemblers
Pracownicy przy pracach prostych...	38	-	2	-	Elementary occupations
Sily zbrojne.....	13	1	1	1	Armed forces occupations

^a Bez radnych rad miast w miastach na prawach powiatu. ^b Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 83; w podziale według grup zawodów nie uwzględniono radnych będących bezrobotnymi, niepracującymi i uczącymi się; emeryci i renciści ujmowani są według zawodu wykonywanego przed przejściem na emeryturę lub rentę.

^a Excluding councillors of city council in cities with powiat status. ^b See general notes, item 4 on page 83; in the division by occupational groups, data do not include unemployed, not working and studying councillors; retirees and pensioners are classified by performed occupation before taking retirement.

TABL. 5 (34). **ZATRUDNIENIE I WYNAGRODZENIA W ADMINISTRACJI PUBLICZNEJ**
PAID EMPLOYMENT, WAGES AND SALARIES IN THE PUBLIC ADMINISTRATION

WYSZCZE- GÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	2005	2010	2012	2013	SPECIFICA- TION
	przeciętne zatrudnienie average employment				przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto ^a w zł average monthly gross wages and salaries ^a in zł				
OGÓŁEM ...	14184	17715	16832	16680	2622,60	3469,69	3760,92	3857,68	TOTAL
w tym:									of which:
Administracja państwowa....	5115	5551	5508	5472	3071,49	4086,60	4212,33	4289,76	State admini- stration
Administracja samorządu terytorialnego	9031	12119	11277	11162	2357,78	3176,60	3530,54	3636,52	Local self- government administration
gminy i miasta na prawach powiatu.....	6304	8058	6985	6962	2397,65	3050,79	3499,72	3585,40	gminas and cities with powiat status
powiaty	2192	2822	2826	2769	2114,80	3238,13	3418,55	3539,37	powiats
województwo	535	1239	1466	1431	2883,49	3857,09	3893,29	4073,24	voivodship

^a Patrz uwagi ogólne działu „Wynagrodzenia. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych” ust. 1 na str.156.

^a See general notes to the chapter „Wages and salaries. Social security benefits”, item 1 on page 156.

DZIAŁ IV

BEZPIECZEŃSTWO PUBLICZNE. WYMIAR SPRAWIEDLIWOŚCI

Uwagi ogólne

1. W Roczniku prezentowane są dane statystyczne:

- o przestępstwach stwierdzonych w zakończonych postępowaniach przygotowawczych, na podstawie systemu statystyki kryminalnej Komendy Głównej Policji prowadzonego w porozumieniu z Ministerstwem Sprawiedliwości,
- o orzeczeniach sądów powszechnych, na podstawie statystyki Ministerstwa Sprawiedliwości.

2. Pojęcie „wymiar sprawiedliwości” w odniesieniu do źródeł prezentowania informacji statystycznych obejmuje dane dotyczące Sądu Najwyższego, Naczelnego Sądu Administracyjnego, sądów powszechnych (apelacyjnych, okręgowych i rejonowych, przy których działały kolegia do spraw wykroczeń), sądów wojskowych, jednostek organizacyjnych prokuratury, więziennictwa i notariatu.

3. **Przestępstwo stwierdzone** jest to zdarzenie, co do którego w zakończonym postępowaniu przygotowawczym potwierdzono, że jest przestępstwem. Przestępstwo – zgodnie z Kodeksem karnym z 1997 r. obowiązującym od 1 IX 1998 r. (ustawa z dnia 6 VI 1997 r., Dz. U. Nr 88, poz. 553, z późniejszymi zmianami) – jest to zbrodnia lub występki ścigany z oskarżenia publicznego lub z oskarżenia prywatnego objęty oskarżeniem prokuratora, a nadto każdy występki skarbowy, których charakter jako przestępstwa został potwierdzony w wyniku postępowania przygotowawczego.

Informacje o przestępstwach stwierdzonych i wskaźnikach wykrywalności sprawców przestępstw opracowano na podstawie policyjnych systemów informacyjnych.

4. Dane o przestępstwach stwierdzonych opracowano według klasyfikacji Kodeksu karnego z 1997 r. i Kodeksu karnego skarbowego obowiązującego od 17 X 1999 r. (ustawa z dnia 10 IX 1999 r., jednolity tekst Dz. U. 2013, poz. 186, z późniejszymi zmianami) lub innych ustaw szczególnych.

CHAPTER IV

PUBLIC SAFETY. JUSTICE

General notes

1. In the Yearbook, statistical data are presented:

- concerning ascertained crimes in completed preparatory proceedings, on the basis of the criminal statistics system of the National Police Headquarters conducted in cooperation with the Ministry of Justice,
- concerning adjudications of common courts, on the basis of statistics of the Ministry of Justice.

2. In regard to presenting statistical information, the term "Justice" refers to data concerning the Supreme Court, Supreme Administrative Court, common courts (appeal, regional and district courts, in which misdemeanour boards functioned), military courts, organizational entities of public prosecutor's offices, the prison system and notarial services.

3. An **ascertained crime** is an event, which after the completion of preparatory proceedings was confirmed as a crime. In connection with the Criminal Code of 1997, valid since 1 IX 1998 (the law dated 6 VI 1997, Journal of Laws No. 88, item 553, with later amendments) crime is a felony or misdemeanour prosecuted upon by public accusation or private accusation by a prosecutor, moreover every revenue related misdemeanour, the character of which was confirmed as a crime as a result of preparatory proceedings.

Information regarding ascertained crimes and rates of detectability of delinquents in ascertained crimes has been prepared on the basis of police information systems.

4. Data concerning ascertained crimes have been prepared in accordance with the classification of the Criminal Code of 1997, the Penal Fiscal Code valid since 17 X 1999 (the law dated 10 IX 1999, uniform text Journal of Laws 2013, item 186, with later amendments) or other specific laws.

5. Wskaźnik wykrywalności sprawców przestępstw jest to stosunek liczby przestępstw wykrytych w danym roku (łącznie z wykrytymi po podjęciu z umorzenia) do liczby przestępstw stwierdzonych w danym roku, powiększonej o liczbę przestępstw stwierdzonych w podjętych postępowaniach, a umorzonych w latach poprzednich z powodu niewykrycia sprawców.

6. Wpływ spraw do sądów oznacza liczbę spraw, które zostały wniesione do sądów powszechnych w celu rozpatrzenia w postępowaniu sądowym.

W ramach struktury organizacyjnej sądownictwa powszechnego działają sądy apelacyjne, okręgowe i rejonowe. W dniu 31 XII 2013 r. działało 11 sądów apelacyjnych, 45 sądów okręgowych i 242 sądy rejonowe.

7. Sądy apelacyjne rozpatrują sprawy odwoławcze od orzeczeń wydanych w pierwszej instancji przez sądy okręgowe. Do sądu apelacyjnego wpływają sprawy z kilku sądów okręgowych (od 2 do 6), objętych obszarem jego właściwości.

8. Sądy okręgowe rozpatrują w pierwszej instancji sprawy, gdy ustawa tak stanowi oraz w drugiej instancji – odwołania od orzeczeń sądów rejonowych.

Nie wszystkie sądy okręgowe rozpoznają sprawy gospodarcze. Z tego względu w niektórych polach tablic znaki „x” oznaczają, że dany sąd okręgowy nie jest właściwy do rozpatrywania tego rodzaju spraw, mimo ich występowania; przedmiotowe sprawy rozpatruje sąd okręgowy określony w przepisach rozporządzenia ministra sprawiedliwości.

9. Sprawa załatwioną jest:

- 1) w sądownictwie administracyjnym – sprawa, w której wydano wyrok, postanowienie kończące postępowanie, połączono ją z inną sprawą do wspólnego rozpoznania i rozstrzygnięcia, przekazano do innego sądu administracyjnego lub też zakreślono zgodnie z zasadami biurowości. W przypadku występowania w sprawie kilku osób uważa się ją za załatwioną z chwilą wydania rozstrzygnięcia kończącego postępowanie, które dotyczy ostatniej z osób;
- 2) w sądownictwie powszechnym – sprawa, w której wydano wyrok, postanowienie lub

5. The rate of detectability of delinquents is the relation of the number of detected crimes in a given year (including those detected after resumption following discontinuance) to the total number of crimes ascertained in a given year, plus the number of crimes recorded in commenced proceedings and discontinued in previous years due to undetected delinquents.

6. Incoming cases are the number of cases that were filed in common courts for consideration in a court proceedings.

Appeal, regional and district courts function within the framework of the organizational structure of common courts. On 31 XII 2013, there were 11 appeal courts, 45 regional courts and 242 district courts.

7. Appeal courts consider cases in which the verdicts issued by regional courts of first instance are appealed. An appeal court considers cases from several regional courts (from 2 to 6) within its jurisdiction.

8. Regional courts consider cases relegated by the law in the first instance and appeals of regional court verdicts in the second instance.

Not all regional courts try commercial cases. Therefore, in some fields of tables the “x” indicates that the given regional court does not hear this type of cases, despite the appearance of such cases; objective cases are heard by the regional court defined in the regulations of the Minister of Justice.

9. A resolved case is:

- 1) *in administrative courts – a case in regard to which sentence or an order closing the proceedings has been issued, or combined with another case for joint examination and resolution, or which has been transferred to a different kind of administrative court or marked as resolved according to office administration rules. A case that involves a number of persons is considered resolved when an order closing the proceedings concerning the last of the persons in question is passed;*
- 2) *in common courts – a case in regard to which a sentence or order has been issued*

połączono ją z inną sprawą albo przekazano do innego rodzaju sądu lub organu. W przypadku występowania w sprawie kilku osób uważa się ją za załatwioną, gdy dotyczy to wszystkich osób występujących w sprawie.

Liczba spraw do załatwienia (w Sądzie Najwyższym – do rozstrzygnięcia) jest sumą spraw niezalatwionych w latach poprzednich i spraw, które wpłynęły w danym roku.

Sprawy (postępowania) załatwione lub zakończone w danym roku obejmują również sprawy niezalatwione w latach poprzednich.

10. Sprawy rodzinne obejmują postępowanie:

- 1) z zakresu prawa rodzinnego i opiekuńczego;
- 2) dotyczące nałożenia na alkoholików obowiązku poddania się leczeniu odwykowemu;
- 3) wobec nieletnich w zakresie:
 - a) zapobiegania i zwalczania demoralizacji w stosunku do osób, które nie ukończyły 18 lat,
 - b) postępowania w sprawach o czyny karalne w stosunku do osób, które dopuściły się takiego czynu po ukończeniu 13 lat, ale przed ukończeniem 17 lat,
 - c) wykonywania środków wychowawczych lub poprawczych w stosunku do osób, względem których środki te zostały orzeczone, nie dłużej jednak niż do ukończenia przez te osoby 21 lat.
- 4) w związku z leczeniem narkomanów;
- 5) w sprawie kontroli umieszczania w zakładach lecznictwa psychiatrycznego.

Tryb postępowania wobec nieletnich przed sądem (pkt 3a i 3b) wynika z ustawy z dnia 26 X 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (jednolity tekst Dz. U. 2010 Nr 33, poz. 178, późniejszymi zmianami).

11. Dorośli skazani są to osoby, które w chwili popełnienia przestępstwa miały ukończone 17 lat.

12. Rejestry sądowe prowadzone są na podstawie ustaw i przepisów wykonawczych. Stany rejestrów określają liczbę podmiotów zarejestrowanych w określonym dniu. W przypadku publikowanych danych – w dniu 31 XII 2013 r.

Sprawy rejestrowe prowadzone są w sądach rejonowych – wydziałach gospodarczych i Krajowym Rejestrze Sądowym (sądach rejestrowych).

or combined with another case, or which has been transferred to a different kind of court or authority. A case that involves a number of persons is considered resolved when this applies to all the persons.

*The **number of pending cases** (in the Supreme Court – cases waiting for decision) is the sum of all unresolved cases from previous years and cases that were brought in the given year.*

*The **resolved cases and completed proceedings** in a given year also include the cases unresolved from previous year.*

***10. Family cases** include the following proceedings:*

- 1) *family and guardianship law;*
- 2) *regarding enforcement of compulsory treatment of alcoholics;*
- 3) *with respect to juveniles concerning:*
 - a) *prevention and counteraction the demoralization of persons under the age of 18,*
 - b) *proceedings in cases concerning punishable acts committed by persons aged 13–16,*
 - c) *execution of educational and corrective measures concerning persons with regard to whom such measures have been adjudicated, but not longer than until the age of 21.*
- 4) *compulsory treatment of drug addicts;*
- 5) *supervising the placement of an individual in a psychiatric treatment facility.*

Court proceedings against juveniles (points 3a and 3b) are based on the Law on Proceedings Involving Juveniles, dated 26 X 1982 (uniform text Journal of Laws 2010 No. 33, item 178, with later amendments).

***11. Adults convicts** are persons who at the time of committing crime were at least 17 years old.*

***12. Court registers** are kept on the basis of laws and executive regulations. Registers contain the number of entities registered on a given day. In the case of data published – on 31 XII 2013.*

Registration cases are held in the commercial departments of district courts and in the National Judicial Register (registration courts).

TABL. 1 (35). **PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE PRZEZ POLICJĘ W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPANIACH PRZYGOTOWAWCZYCH**
ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE IN COMPLETED PREPARATORY PROCEEDINGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005 ^a	2010 ^a	2012 ^a	2013	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	50234	37666	37375	32571	T O T A L
w tym w miastach	35491	26171	25066	.	<i>of which urban areas</i>
w tym:					<i>of which:</i>
Przeciwko życiu i zdrowiu					Against life and health – Art. 148–162
– art. 148–162 kk	1718	1415	1415	1186	Criminal Code
w tym:					<i>of which:</i>
zabójstwo – art. 148 kk	41	25	26	18	<i>homicide – Art. 148 Criminal Code</i>
uszczerbek na zdrowiu – art. 156					<i>damage to health – Art. 156 and 157</i>
i 157 kk	831	767	772	685	<i>Criminal Code</i>
udział w bójce lub pobiciu – art. 158					<i>participation in violence or assault</i>
i 159 kk	784	536	562	413	<i>– Art. 158 and 159 Criminal Code</i>
Przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji – art. 163–180 kk	9302	5946	5790	4991	Against public safety and safety of transport – Art. 163–180 Criminal Code
w tym prowadzenie pojazdu na drodze przez osobę w stanie nietrzeźwym lub pod wpływem środka odurzającego – art. 178a kk	8451	5342	5289	4470	<i>of which operating a motor vehicle while under the influence of alcohol or other intoxicant – Art. 178a Criminal Code</i>
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania – art. 189–196 kk	1964	1247	1265	1170	Against freedom, freedom conscience and religion – Art. 189–196 Criminal Code
Przeciwko wolności seksualnej i obyczajowości – art. 197–205 kk	250	246	252	209	Against sexual freedom and morals – Art. 197–205 Criminal Code
w tym zgwałcenie – art. 197 kk	92	67	93	62	<i>of which rape – Art. 197 Criminal Code</i>
Przeciwko rodzinie i opiece – art. 206–211 kk	1739	1503	1277	1331	Against the family and guardianship – Art. 206–211 Criminal Code
w tym znęcanie się nad członkiem rodziny lub inną osobą zależną lub bezradną – art. 207 kk	1250	957	859	847	<i>of which cruelty to family member or to other dependent or helpless person – Art. 207 Criminal Code</i>
Przeciwko czci i nietykalności cielesnej – art. 212–217 kk	241	230	179	213	Against good name and personal integrity – Art. 212–217 Criminal Code
Przeciwko działalności instytucji państwowych oraz samorządu terytorialnego – art. 222–231 kk	1202	1138	1227	928	Against the activities of state institutions and local government Art. 222–231 Criminal Code^b
w tym:					<i>of which:</i>
naruszenie nietykalności cielesnej lub czynna napaść na funkcjonariusza publicznego – art. 222 i 223 kk	158	219	256	233	<i>infringins bodily inviolability or active assault on a public official – Art. 222 and 223 Criminal Code</i>
wywieranie wpływu na funkcjonariusza publicznego lub na czynności organu administracji rządowej, samorządowej lub państwowej bądź spowodowanie ciężkiego uszczerbku na zdrowiu funkcjonariusza publicznego podczas wykonywania przez niego czynności służbowych – art. 224 kk	349	226	234	195	<i>exerting influence on a public official or on the activity of an organ of the government administration, local government units or State administration, or causing severe harm to the health of a public official during the performance of official duties – Art. 224 Criminal Code</i>
znieważenie funkcjonariusza publicznego albo znieważenie lub poniżanie organu konstytucyjnego RP – art. 226 kk	479	497	510	452	<i>insulting or belittling a public official or insulting a constitutional body of the Republic of Poland – Art. 226 Criminal Code</i>
przestępstwa korupcyjne – art. 228–231, 250a, 296a i 296b kk	202	194	222	41	<i>corruption – Art. 228–231, 250a, 296a and 296b Criminal Code</i>

^a Lata 2005, 2010, 2012 łącznie z prokuraturą. ^b łącznie z przestępstwami z art. 250a kk (korupcja wyborcza) z rozdziału „Przeciwko wyborom i referendum” oraz z art. 296a i 296b kk (korupcja na stanowisku kierowniczym i korupcja sportowa) z rozdziału „Przeciwko obrotowi gospodarczemu”.

^a In 2005, 2010, 2012 including prosecutor's office. ^b Including Art. 250a Criminal Code (corruption concerning elections) in the section “Against election and referendum” and Art. 296a and 296b Criminal Code (corruption on the managing post and corruption in sport) in the section “Against economic activity”.

TABL. 1 (35). **PRZESTĘPSTWA STWIERDZONE PRZEZ POLICJĘ W ZAKOŃCZONYCH POSTĘPOWANIACH PRZYGOTOWAWCZYCH (dok.)**
ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE IN COMPLETED PREPARATORY PROCEEDINGS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005 ^a	2010 ^a	2012 ^a	2013	SPECIFICATION
Przeciwko wymiarowi sprawiedliwości – art. 232–247 kk	1350	1107	1045	922	Against the judiciary – Art. 232–247 Criminal Code
Przeciwko porządkowi publicznemu – art. 252–264 kk	301	164	324	297	Against public order – Art. 252–264 Criminal Code
Przeciwko wiarygodności dokumentów – art. 270–277 kk ^b	1880	990	1037	883	Against the reliability of documents – Art. 270–277 Criminal Code^b Against property – Art. 278–295 Criminal Code^c <i>of which:</i>
Przeciwko mieniu – art. 278–295 kk^c ... w tym:	24701	20114	20125	17651	<i>property theft – Art. 275 § 1, 278 and 279^d Criminal Code</i>
kradzież rzeczy – art. 275 § 1, 278 i 279 ^d kk	9280	7152	7529	6641	<i>of which automobile theft</i>
w tym kradzież samochodu	947	367	383	294	<i>willful short-term theft of automobile – Art. 289 Criminal Code</i>
krótkotrwały zabór pojazdu – art. 289 kk	285	241	223	157	<i>burglary – Art. 279 Criminal Code^e</i>
kradzież z włamaniem – art. 279 kk ^e	7023	5163	4985	4448	<i>robbery – Art. 280 Criminal Code</i>
rozbój – art. 280 kk	915	433	432	343	<i>theft with assault – Art. 281 Criminal Code</i>
kradzież rozbójnicza – art. 281 kk	73	39	47	39	<i>criminal coercion – Art. 282 Criminal Code</i>
wymuszenie rozbójnicze – art. 282 kk .	143	187	143	138	<i>fraud – Art. 286 and 287 Criminal Code</i>
oszustwo – art. 286 i 287 kk	2798	2461	2566	1799	Against economic activity Art. 296–309 Criminal Code^f
Przeciwko obrotowi gospodarczemu – art. 296–309 kk ^f	556	338	214	140	Against money and securities trading – Art. 310–315 Criminal Code
Przeciwko obrotowi pieniędzmi i papierami wartościowymi – art. 310–315 kk	204	159	126	107	Crimes by specific laws:
Przestępstwa z ustaw szczególnych: o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (jednolity tekst Dz. U. 2012r., poz. 1356 z późn. zm.)	119	49	35	.	<i>on Sobriety and Alcohol Education (uniform text Journal of Laws 2012, item 1356)</i>
o prawie autorskim i prawach pokrewnych (jednolity tekst Dz. U. 2006 Nr 90, poz. 631 z późn. zm.)	110	59	60	.	<i>on Copyright and Related Laws (uniform text Journal of Laws 2006 No. 90, item 631 with later amendments)</i>
o przeciwdziałaniu narkomanii (ustawy z dnia 24 IV 1997 (jednolity tekst Dz. U. 2003 Nr 24, poz. 198, z późn. zm.) i z dnia 29 VII 2005 r. (jednolity tekst Dz. U. 2012 r., poz. 124)	2989	1960	2136	1623	<i>On Counteracting Drug Addiction – laws dated 24 IV 1997 (uniform text Journal of Laws 2003 No. 24, item 198 with later amendments) and dated 29 VII 2005 (uniform text Journal of Laws 2012, item 124)</i>
Przestępstwa skarbowe – Kks	246	85	62	.	Fiscal offences – Penal Fiscal Code
w tym akcyza	193	71	48	.	<i>of which excise</i>

a Łącznie z prokuraturą. *b* Z wyłączeniem kradzieży lub przywłaszczenia dokumentu tożsamości (art. 275 § 1 kk).
c Łącznie z kradzieżą lub przywłaszczeniem dokumentu tożsamości (art. 275 § 1 kk z rozdziału „Przeciwko wiarygodności dokumentów”). *d* Wyłącznie w zakresie kradzieży samochodu poprzez włamanie. *e* Z wyłączeniem kradzieży samochodu przez włamanie. *f* Z wyłączeniem przestępstw korupcyjnych z art. 296a i 296b kk.

Źródło: dane Komendy Głównej Policji, a w 2013 r. Komendy Wojewódzkiej Policji w Olsztynie.

a Including prosecutor's office. *b* Excluding theft or appropriation of identification (Art. 275 § 1 Criminal Code). *c* Including theft or appropriation of identification (Art. 275 § 1 Criminal Code in the section "Against the reliability of documents"). *d* Exclusively in regard to automobile theft by burglary. *e* Excluding automobile theft by burglary. *f* Excluding corruption under Art. 296a and 296b Criminal Code.

S o u r c e: data of the National Police Headquarters, and in 2013 the Voivodship Police Headquarters in Olsztyn.

TABL. 2 (36). **WSKAŹNIKI WYKRYWALNOŚCI SPRAWCÓW PRZESTĘPSTW STWIERDZONYCH PRZEZ POLICJĘ**
RATES OF DETECTABILITY OF DELINQUENTS IN ASCERTAINED CRIMES BY THE POLICE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005 ^a	2010 ^a	2012 ^a	2013	SPECIFICATION
	w % in %				
OGÓŁEM	70,5	71,6	71,8	66,9	TOTAL
w tym przestępstw ^b :					<i>of which of crimes^b:</i>
Przeciwko życiu i zdrowiu	86,0	89,1	87,5	88,4	<i>Against life and health</i>
Przeciwko bezpieczeństwu powszechnemu i bezpieczeństwu w komunikacji	99,2	99,2	99,3	99,1	<i>Against public safety and safety of transport</i>
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania	96,1	95,5	93,1	88,7	<i>Against freedom, freedom conscience and religion</i>
Przeciwko wolności seksualnej i obyczajowości	94,0	91,5	90,1	91,9	<i>Against sexual freedom and morals</i>
Przeciwko rodzinie i opiece	100,0	100,0	100,0	99,6	<i>Against the family and custody</i>
Przeciwko czci i nietykalności cielesnej ..	98,3	93,9	89,4	83,7	<i>Against good name and personal integrity</i>
Przeciwko mieniu	45,4	52,0	53,9	46,8	<i>Against property</i>

^a Lata 2005, 2010, 2012 łącznie z prokuraturą. ^b Artykuły kodeksu karnego patrz tabl. 1 na str. 90 i 91.

Źródło: dane Komendy Głównej Policji, a w 2013 r. Komendy Wojewódzkiej Policji w Olsztynie.

^a In 2005, 2010, 2012 including prosecutor's office. ^b See Criminal Code articles table 1 on page 90 and 91.

Source: data of the National Police Headquarters, and in 2013 the Voivodship Police Headquarters in Olsztyn.

TABL. 3 (37). **WPŁYW SPRAW DO SĄDÓW POWSZECHNYCH**
INCOMINGS CASES IN THE COMMON COURTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION

SĄDY REJONOWE – sądy pierwszej instancji

DISTRICT COURTS – courts of first instance

OGÓŁEM	406672	494533	416290	391985	TOTAL
w tym sprawy:					<i>of which cases:</i>
Karne z aktami oskarżenia	92581	20113	17672	15788	<i>Criminal with bills of indictment</i>
O wykroczenia z wnioskami o ukaranie		22596	22822	25296	<i>Concerning offences with motions for punishment</i>
Pozostałe karne i o wykroczenia ^a		59648	48707	47804	<i>Other criminal and concerning petty offences^a</i>
Cywilne	238480	308376	246130	235256	<i>Civil</i>
w tym wieczysto-księgowo ^b	123937	141792	123800	110083	<i>of which involving real estate registry^b</i>
Rodzinne	43694	56114	49236	51961	<i>Family</i>
Z zakresu prawa pracy	7002	3165	2650	3025	<i>Labour law</i>
Z zakresu ubezpieczeń społecznych ...	1816	1256	1286	1598	<i>Related to social security law</i>
Gospodarcze ^c	10252	9427	10425	11257	<i>Commercial law^c</i>

^a Obejmuje sprawy drugiej instancji, sprawy penitencjarne oraz sprawy, które podlegają rozpatrzeniu przez sąd w myśl innych przepisów niż prawa materialnego. ^b Łącznie ze zbiorami dokumentów. ^c Bez spraw rejestrowych.

Źródło: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

^a Including cases of the second instance, penitentiary cases as well as cases which are subject to court proceedings according to other regulations than substantive law. ^b Including collections of documents. ^c Excluding registry cases.

Source: data of the Ministry of Justice.

TABL. 3 (37). **WPŁYW SPRAW DO SĄDÓW POWSZECHNYCH (dok.)**
INCOMINGS CASES IN THE COMMON COURTS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
SĄDY OKRĘGOWE – sądy pierwszej instancji i odwoławcze REGIONAL COURTS – courts of first instance and appeal					
OGÓŁEM	39217	36652	37353	37964	TOTAL
w tym sprawy:					of which cases:
Karne z aktami oskarżenia	19644	405	387	380	Criminal with bills of indictment
Pozostałe karne i o wykroczenia ^a		20173	19159	18338	Other criminal and concerning petty offences ^a
Cywilne ^{b,c}	10729	10401	9999	10499	Civil ^{b,c}
Z zakresu prawa pracy	860	524	498	557	Labour law
Z zakresu ubezpieczeń społecznych ...	6748	4463	6457	7227	Related to social security law
Gospodarcze	1153	604	788	963	Commercial

^a Obejmuje sprawy drugiej instancji, sprawy penitencjarne oraz sprawy, które podlegają rozpatrzeniu przez sąd w myśl innych przepisów niż prawa materialnego. ^b Bez spraw rejestrowych. ^c Łącznie ze sprawami rodzinnymi (m.in. o rozwód).

Źródło: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

^a Including cases of the second instance, penitentiary cases as well as cases which are subject to court proceedings according to other regulations than substantive law. ^b Excluding registry cases. ^c Including family cases (i.e., divorce).

Source: data of the Ministry of Justice.

TABL. 3a (38). **WPŁYW SPRAW DO SĄDÓW POWSZECHNYCH W 2013 R.**
INCOMINGS CASES IN COMMON COURTS IN 2013

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	Okęgi: Districts:		SPECIFICATION
		elbląski	olsztyński	
SĄDY REJONOWE – sądy pierwszej instancji DISTRICT COURTS – courts of first instance				
OGÓŁEM	391985	171147	220838	TOTAL
w tym sprawy:				of which cases:
Karne z aktami oskarżenia	15788	6415	9373	Criminal with bills of indictment
O wykroczenia z wnioskami o ukaranie	25296	7994	17302	Concerning offences with motions for punishment
Pozostałe karne i o wykroczenia ^a	47804	20126	27678	Other criminal and concerning petty offences ^a
Cywilne	235256	107018	128238	Civil
w tym wieczysto-księgowo ^b	110083	42004	68079	of which involving real estate registry ^b
Rodzinne	51961	24708	27253	Family
Z zakresu prawa pracy	3025	975	2050	Labour law
Z zakresu ubezpieczeń społecznych ...	1598	762	836	Related to social security law
Gospodarcze ^c	11257	3149	8108	Commercial ^c

^a Obejmuje sprawy drugiej instancji, sprawy penitencjarne oraz sprawy, które podlegają rozpatrzeniu przez sąd w myśl innych przepisów niż prawa materialnego. ^b Łącznie ze zbiorami dokumentów. ^c Bez spraw rejestrowych.

Źródło: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

^a Including cases of the second instance, penitentiary cases as well as cases which are subject to court proceedings according to other regulations than substantive law. ^b Including collections of documents. ^c Excluding registry cases.

Source: data of the Ministry of Justice.

TABL. 3a (38). **WPLYW SPRAW DO SĄDÓW POWSZECHNYCH W 2013 R. (dok.)**
INCOMINGS CASES IN COMMON COURTS IN 2013 (cont)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	Okręgi: Districts:		SPECIFICATION
		elbląski	olsztyński	
SĄDY OKRĘGOWE – sądy pierwszej instancji i odwoławcze <i>REGIONAL COURTS – courts of first instance and appeal</i>				
O G Ó Ł E M	37964	13757	24207	T O T A L
w tym sprawy:				<i>of which cases:</i>
Karne z aktami oskarżenia	380	118	262	<i>Criminal with bills of indictment</i>
Pozostałe karne i o wyroczeniach ^a	18338	6964	11374	<i>Other criminal and concerning petty offences^a</i>
Cywilne ^{b,c}	10499	4120	6379	<i>Civil^{b,c}</i>
Z zakresu prawa pracy	557	201	356	<i>Labour law</i>
Z zakresu ubezpieczeń społecznych ...	7227	2354	4873	<i>Related to social security law</i>
Gospodarcze ^d	963	x	963	<i>Commercial^d</i>

^a Obejmuje sprawy drugiej instancji, sprawy penitencjarne oraz sprawy, które podlegają rozpatrzeniu przez sąd w myśl innych przepisów niż prawa materialnego. ^b Bez spraw rejestrowych. ^c Łącznie ze sprawami rodzinnymi (m.in. o rozwód). ^d Łącznie ze sprawami w Sądzie Ochrony Konkurencji i Konsumentów oraz w Sądzie Wspólnotowych Znaków Towarowych i Wzorów Przemysłowych.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

^a Including cases of the second instance, penitentiary cases as well as cases which are subject to court proceedings according to other regulations than substantive law. ^b Excluding registry cases. ^c Including family cases (i. a., divorce). ^d Including cases in Competition and Consumer Protection Court and in Community Trademark and Design Court.

S o u r c e: data of the Ministry of Justice.

TABL. 4 (39). **DOROŚLI SKAZANI PRAWOMOCNIE PRZEZ SĄDY POWSZECHNE**
ZA PRZESTĘPSTWA ŚCIGANE Z OSKARŻENIA PUBLICZNEGO
ADULTS SENTENCED BY COMMON COURTS FOR CRIMES PROSECUTED
ON THE BASIS OF AN INDICTMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	25405	18816	18286	17407	T O T A L
w tym mężczyźni	23480	17361	16878	16109	<i>of which men</i>
w tym za przestępstwa ^a :					<i>of which for crimes^a:</i>
Przeciwko życiu i zdrowiu	2683	1900	1684	1788	Against life and health
w tym:					<i>of which:</i>
zabójstwo	37	17	11	18	<i>homicide</i>
uszczerbek na zdrowiu, udział w bójce lub pobiciu	1507	1063	914	979	<i>damage to health, participation in violence or assault</i>
Przeciwko bezpieczeństwu w komunikacji	7576	5012	5466	4985	Against safety in transport
w tym prowadzenie pojazdu na drodze przez osobę w stanie nietrzeźwym lub pod wpływem środka odurzającego	7016	4679	5169	4108	<i>of which operating a motor vehicle while under the influence of alcohol or other intoxicant</i>
Przeciwko wolności, wolności sumienia i wyznania, wolności seksualnej i obyczajowości	780	509	495	488	Against freedom, freedom of conscience and religion, sexual freedom and morals
w tym zgwałcenie	62	31	41	52	<i>of which rape</i>
Przeciwko rodzinie i opiece	1476	1316	1231	1013	Against the family and custody
w tym znęcanie się nad członkiem rodziny lub inną osobą zależną lub bezradną	1047	777	762	671	<i>of which cruelty to family member or to other dependent or helpless person</i>
Przeciwko mieniu	7507	6068	6082	5969	Against property
w tym:					<i>of which:</i>
kradzież rzeczy	2158	1694	1857	2044	<i>property theft</i>
kradzież z włamaniem	1303	991	956	1028	<i>burglary</i>
rozbój	425	308	307	215	<i>robbery</i>

^a Artykuły kodeksu karnego patrz tabl. 1 na str. 90 i 91.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

^a See Criminal Code articles table 1 on page 90 and 91.

S o u r c e: data of the Ministry of Justice.

TABL. 5 (40). **ZAŁATWIONE SPRAWY RODZINNE**
RESOLVED FAMILY CASES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
OGÓŁEM	18870	20888	18011	15693	TOTAL
O rozwód	3386	3926	3305	3301	<i>By divorce</i>
O separację	641	211	122	153	<i>By separation</i>
O alimenty	5560	7064	6415	5228	<i>By alimony</i>
Nieletnich ^a w postępowaniu wyjaśniającym:					<i>Concerning juveniles^a in investigation proceedings:</i>
w związku z demoralizacją.....	1816	3056	2654	2233	<i>involving demoralization</i>
w związku z czynami karalnymi	3982	3459	3004	2294	<i>involving punishable acts</i>
Nieletnich ^a na posiedzeniu lub rozprawie ^b :					<i>Concerning juveniles^a at session or hearing^b:</i>
w związku z demoralizacją.....	1155	1487	1365	1332	<i>involving demoralization</i>
w związku z czynami karalnymi	2330	1685	1146	1152	<i>involving punishable acts</i>

a Dane dotyczą osób. *b* Sprawy osób nieletnich załatwiane są na posiedzeniu lub rozprawie po wcześniejszym ich rozpatrzeniu w postępowaniu wyjaśniającym.

Źródło: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

a Data relate to persons. *b* Juvenile cases are settled at a session or hearing following their earlier consideration in explanatory proceedings.

Source: data of the Ministry of Justice.

TABL. 5a (41). **SPRAWY RODZINNE ZAŁATWIONE W 2013 R.**
FAMILY CASES RESOLVED IN 2013

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	Okęgi: Districts:		SPECIFICATION
		elbląski	olsztyński	
OGÓŁEM	15693	6064	9629	TOTAL
O rozwód	3301	1408	1893	<i>By divorce</i>
O separację	153	75	78	<i>By separation</i>
O alimenty	5228	2061	3167	<i>By alimony</i>
Nieletnich ^a w postępowaniu wyjaśniającym:				<i>Concerning juveniles^a in investigation proceedings:</i>
w związku z demoralizacją.....	2233	703	1530	<i>involving demoralization</i>
w związku z czynami karalnymi	2294	945	1349	<i>involving punishable acts</i>
Nieletnich ^a na posiedzeniu lub rozprawie ^b :				<i>Concerning juveniles^a at session or hearing^b:</i>
w związku z demoralizacją.....	1332	404	928	<i>involving demoralization</i>
w związku z czynami karalnymi	1152	468	684	<i>involving punishable acts</i>

a Dane dotyczą osób. *b* Sprawy osób nieletnich załatwiane są na posiedzeniu lub rozprawie po wcześniejszym ich rozpatrzeniu w postępowaniu wyjaśniającym.

Źródło: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

a Data relate to persons. *b* Juvenile cases are settled at a session or hearing following their earlier consideration in explanatory proceedings.

Source: data of the Ministry of Justice.

TABL. 6 (42). **PODMIOTY W KRAJOWYM REJESTRZE SĄDOWYM^a**
 Stan w dniu 31 XII
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY IN THE NATIONAL JUDICIAL REGISTER^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Rejestr Przedsiębiorców:					Register of Entrepreneurs:
Przedsiębiorstwa państwowe.....	21	1	1	-	State owned enterprises
Przedsiębiorstwa zagraniczne	2	2	2	2	Foreign enterprises
Spółeczno-zawodowe organizacje rolników ^b	4	4	5	6	Professional organizations of farmers ^b
Spółdzielnie	444	460	473	499	Cooperatives
Spółki jawne	718	848	915	924	Unlimited partnerships
Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością	2345	3243	3846	4278	Limited liability companies
Rejestr Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji i Samodzielnych Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej^c:					Register of Associations, Other Social and Professional Organizations, Foundations and Independent Public Health Care Facilities^c:
Stowarzyszenia ^d	1783	2629	2940	3066	Associations ^d
Związki zawodowe	233	256	259	259	Trade unions
Izby gospodarcze.....	9	8	8	9	Economic chambers
Rejestr Dłużników Niewypłacalnych:					Register of Insolvent Debtors
Dłużnicy ogółem	5735	20046	28033	30963	Total debtors

^a Sądem rejestrowym prowadzącym Krajowy Rejestr Sądowy na terenie województwa jest Sąd Rejonowy w Olsztynie.
^b Prowadzące działalność gospodarczą. ^c Do 2011 r. – Rejestr Stowarzyszeń, Innych Organizacji Społecznych i Zawodowych, Fundacji i Publicznych Zakładów Opieki Zdrowotnej. ^d Z wyłączeniem stowarzyszeń kultury fizycznej i związków sportowych.

U w a g a. Rejestr obejmuje także inne podmioty.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Sprawiedliwości.

^a Registry court keeping the National Court Register for warmińsko-mazurskie voivodship is the District Court in Olsztyn. ^b Conducting economic activity. ^c Until 2011 – Register of Associations, Other Social and Professional Organizations, Foundations and Public Health Care Facilities. ^d Excluding physical education associations and sports associations.

N o t e. Register also included other entities.

S o u r c e: data of the Ministry of Justice.

DZIAŁ V LUDNOŚĆ

Uwagi ogólne

1. Tablice działu opracowano na podstawie:
 - 1) bilansów stanu i struktury ludności **faktycznie zamieszkałej** na terenie gminy. Bilanse ludności sporządza się dla okresów międzyspisywanych w oparciu o wyniki ostatniego spisu powszechnego przy uwzględnieniu:
 - a) zmian w danym okresie spowodowanych ruchem naturalnym (urodzenia, zgonu) i migracjami ludności (zameldowania i wymeldowania na pobyt stały z innych gmin i z zagranicy), a także przesunięciami adresowymi ludności z tytułu zmian administracyjnych,
 - b) różnicy między liczbą osób zameldowanych na pobyt czasowy ponad 2 miesiące na terenie gminy a liczbą osób czasowo nieobecnych uzyskiwanej z cyklicznie przeprowadzanych badań, która stanowi jednocześnie różnicę między liczbą osób zameldowanych na pobyt stały w gminie a liczbą osób faktycznie mieszkających na terenie gminy.
 - 2) rejestrów Ministerstwa Spraw Wewnętrznych – o migracjach wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały (od 2006 r. źródłem tych danych jest rejestr PESEL – Powszechny Elektroniczny System Ewidencji Ludności);
 - 3) sprawozdawczości urzędów stanu cywilnego – o zarejestrowanych małżeństwach, urodzeniach i zgonach;
 - 4) sprawozdawczości sądów okręgowych – o prawomocnie orzeczonych separacjach i rozwodach.

Dane o ludności, a także współczynniki demograficzne oraz przeliczenia na 1 mieszkańca (na 1000 ludności itp.) opracowano – jeśli nie zaznaczono inaczej – przyjmując jako bazę wyjściową:

 - dla lat 2000–2009 – w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 (dla roku 2000 zastosowano podział administracyjny kraju obowiązujący według stanu w dniu 31 XII 2002 r.; dla pozostałych lat – każdorazowy podział administracyjny),
 - od 2010–2013 – w oparciu o wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011, z tym, że dla 2010 r. zastosowano podział administracyjny z dnia 31.XII.2011 r.

CHAPTER V POPULATION

General notes

1. Chapter tables were compiled on the basis of:
 - 1) the balances of the size and structure of the **population** (actually living in a gmina). Population balances are compiled for periods between censuses on the basis of the last census, taking into account:
 - a) changes in a given period connected with vital statistics (births, deaths) and migration of the population (registering and cancelling registration for permanent residence from other gminas and from abroad) as well as address changes of the population due to changes in the administrative division,
 - b) difference between the number of people registered for temporary stay for a period of more than 2 months in a gmina and the number of people temporary absent there being gathered on the basis of surveys conducted periodically, which simultaneously makes the difference between the number of people registered for permanent residence in a gmina and the number of people actually living in the gmina.
 - 2) the registers of the Ministry of Interior – on internal and international migration of population for permanent residence (since 2006 the source of this data is PESEL register – Common Electronic System of Population Register);
 - 3) documentation of Civil Status Offices regarding registered marriages, births and deaths;
 - 4) documentation of regional courts – regarding legally valid decisions in actions for separations and divorces.

Data about population as well as demographic rates and indicators per capita (per 1000 of population etc.) were compiled – unless otherwise stated – on the basis:

 - for 2000–2009 – the basis of results of the Population and Housing Census 2002 (for 2000 year there was applied the administrative division of the country obligatory as of 31 XII 2002; for remaining years – on administrative division in force at a given moment),
 - for 2010–2013 – the basis of results of the Population and Housing Census 2011, for 2010 by the administrative division valid as of 31 XII 2011.

2. Przez ludność w wieku produkcyjnym rozumie się ludność w wieku zdolności do pracy. Dla mężczyzn przyjęto wiek 18–64 lata, dla kobiet 18–59 lat. Wśród ludności w wieku produkcyjnym wyróżnia się ludność w wieku mobilnym, tj. w wieku 18–44 lata i niemobilnym, tj. mężczyźni – 45–64 lata, kobiety – 45–59 lat. Przez ludność w wieku nieprodukcyjnym rozumie się ludność w wieku przedprodukcyjnym, tj. do 17 lat oraz ludność w wieku poprodukcyjnym, tj. mężczyźni – 65 lat i więcej, kobiety – 60 lat i więcej.

3. Mediana wieku (wiek środkowy) ludności jest parametrem wyznaczającym granicę wieku, którą połowa ludności już przekroczyła, a druga połowa jeszcze nie osiągnęła.

4. Dane o ruchu naturalnym ludności w podziale terytorialnym opracowano:

- małżeństwa – według miejsca zameldowania na pobyt stały męża przed ślubem (w przypadku gdy mąż przed ślubem mieszkał za granicą, przyjmuje się miejsce zameldowania żony przed ślubem);
- separacje – według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (w przypadku gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka; w przypadku zgodnego wniosku stron przyjmuje się miejsce zamieszkania męża);
- rozwody – według miejsca zamieszkania osoby wnoszącej powództwo (w przypadku gdy osoba wnosząca powództwo mieszka za granicą, przyjmuje się miejsce zamieszkania współmałżonka);
- urodzenia – według miejsca zameldowania na pobyt stały matki noworodka;
- zgony – według miejsca zameldowania na pobyt stały osoby zmarłej.

Dane o małżeństwach uwzględniają związki małżeńskie zawarte w formie przewidzianej prawem w urzędach stanu cywilnego. Na mocy ustawy z dnia 24 VII 1998 r. (Dz. U. Nr 117, poz. 757) w urzędach stanu cywilnego rejestrowane są także małżeństwa podlegające prawu wewnętrznemu Kościoła lub Związku Wyznaniowego zawarte w obecności duchownego. Małżeństwo zawarte w tej formie podlega prawu polskiemu i pociąga za sobą takie same skutki cywilnoprawne, jak małżeństwo zawarte przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego.

Małżeństwa wyznaniowe mogą być zawierane jedynie w dziesięciu Kościołach i Związku Wyznaniowym: Kościół Katolicki, Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny, Kościół Ewangelicko-Augsburski, Kościół Ewangelicko-

2. The **working age population** refers to males, aged 18–64, and females, aged 18–59. In this category the age groups of **mobility** (i.e. 18–44) and **non-mobility** (i.e. 45–64 for males and 45–59 for females) are distinguished. The **non-working age population** is defined as the **pre-working age population**, i.e., up to the age of 17 and the **post-working age population**, i.e., 65 and more for males and 60 and more for females.

3. **Median age of population** is a parameter determining border of age, which half of population has already exceeded and second half has not reached yet.

4. **Data regarding the vital statistics** according to territorial division were compiled as follows:

- **marriages** – according to the husband's place of permanent residence before the marriage (in cases when the husband lived abroad before the marriage, the wife's place of residence before the marriage is used);
- **separations** – according to the plaintiff's place of residence (in case when person filling petition residing abroad, place of residence of a spouse has been taken; in cases unanimous petition of both of persons – residence of husband is used);
- **divorces** – according to the plaintiff's place of residence (in case when person filling petition residing abroad, place of residence of a spouse has been taken);
- **births** – according to the mother's place of permanent residence;
- **deaths** – according to the place of permanent residence of the deceased.

The data on **marriages** refers to marriages contracted according to lawful rules at the civil status offices. On the basis of the Law dated 24 VII 1998 (Journal of Laws No. 117, item 757) in the local civil status offices in Poland all marriages are registered including those based on the internal law of the Churches or the Religious Associations. Marriages contracted (on the basis of canon law marriages) subordinate the civil Polish laws and induce due to the same civil and law consequences as marriages contracted in the local civil status offices.

The religious marriages may be contracted in the ten Churches and Religious Associations: Kościół Katolicki, Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny, Kościół Ewangelicko-Augsburski, Kościół Ewangelicko-Reformowany, Kościół Ewangelicko-Metodystyczny, Kościół Chrześcijański

Reformowany, Kościół Ewangelicko-Metodystyczny, Kościół Chrześcijan Baptystów, Kościół Adwentystów Dnia Siódmego, Kościół Polskokatolicki, Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich, Kościół Starokatolicki Mariawitów, Kościół Zielonoświątkowy.

Płodność kobiet mierzy się współczynnikiem obliczonym jako iloraz liczby urodzeń żywych i liczby kobiet w wieku rozrodczym (15–49 lat). Oprócz ogólnych współczynników płodności podaje się również współczynniki grupowe (cząstkowe), obliczone jako ilorazy liczby urodzeń żywych z kobiet w danej grupie wieku i liczby kobiet w tej samej grupie wieku. Urodzenia z matek w wieku poniżej 15 lat zalicza się do grupy 15–19 lat; urodzenia z matek w wieku 50 lat i więcej zalicza się do grupy 45–49 lat.

Współczynniki reprodukcji ludności:

- **współczynnik dzietności** oznacza liczbę dzieci, które urodziłaby przeciętnie kobieta w ciągu całego okresu rozrodczego (15–49 lat) przy założeniu, że w poszczególnych fazach tego okresu rodziłaby z intensywnością obserwowaną w badanym roku, tzn. przy przyjęciu cząstkowych współczynników płodności z tego okresu za niezmiennie,
- **współczynnik reprodukcji brutto** przedstawia liczbę córek urodzonych przeciętnie przez kobietę przy założeniu, że kobieta w wieku rozrodczym będzie rodzić z częstotnością, jaką charakteryzują się wszystkie kobiety rodzące w roku, dla którego oblicza się współczynnik reprodukcji (niezmiennie współczynniki płodności),
- **współczynnik dynamiki demograficznej** jest to stosunek liczby urodzeń żywych do liczby zgonów w danym okresie.

Przyrost naturalny ludności stanowi różnicę między liczbą urodzeń żywych i zgonów w danym okresie.

Przez **niemowlęta** rozumie się dzieci w wieku poniżej 1 roku.

Informacje o urodzeniach i zgonach (w tym zgonach niemowląt) prezentowane są według kryteriów definicji urodzenia i zgonu noworodka rekomendowanej przez Światową Organizację Zdrowia.

5. Przeciętne dalsze trwanie życia wyraża średnią liczbę lat, jaką ma jeszcze do przeżycia osoba w wieku x lat, przy założeniu stałego poziomu umieralności z okresu, dla którego opracowano tablice trwania życia.

6. Dane o migracjach wewnętrznych ludności opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniach osób na pobyt

Baptystów, Kościół Adwentystów Dnia Siódmego, Kościół Polskokatolicki, Związek Gmin Wyznaniowych Żydowskich, Kościół Starokatolicki Mariawitów, Kościół Zielonoświątkowy.

Female fertility rate is calculated as the ratio of the number of live births and the number of women in the reproductive age (15–49). Besides total rate, age-specific fertility rates are published, that are calculated as the ratios of the number of live births from women and the number of these women in the same group of age. Births from mothers in the age under 15 are counted to the group 15–19 and from the mothers in the age 50 and over – to the group 45–49.

Reproduction rates:

- **total fertility rate** refers to the number of children which would be born to the average woman during the course of her entire reproductive period (15–49 years of age) assuming that in particular phases of this period she would give births with an intensity observed during a given year, i.e., in assuming age-specific fertility rates for this period to be constant,
- **gross reproduction rate** refers to the number of daughters which would be born to the average woman assuming that a woman during her reproductive age will give births with an intensity which is characteristic for all women giving births in the year for which the reproduction rate is calculated (constant fertility rates),
- **demographic dynamics rate** is the ratio of the number of live births to the number of deaths in a given period.

Natural increase of the population accounts for the difference between the number of live births and deaths in a given period.

Infant is a child under the age of 1.

Information on births and deaths (including infant deaths) is presented according to criteria of the definition of infant births and deaths recommended by the World Health Organization (WHO).

5. Life expectancy is expressed by the average number of years that a person at the exact age x still has to live, assuming a fixed mortality level from the period for which life expectancy tables were compiled.

6. Data regarding internal migration of the population were compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration for permanent residence. This information does not

stały. Informacje te nie uwzględniają zmian adresu w obrębie tej samej gminy (miasta), z wyjątkiem gmin miejsko-wiejskich, dla których został zachowany podział na tereny miejskie i wiejskie.

7. Dane o **migracjach zagranicznych** opracowano na podstawie informacji ewidencyjnych gmin o zameldowaniu osób przyjeżdżających do Polski na pobyt stały (imigracja) oraz o wymeldowaniach osób wyjeżdżających z Polski za granicę na stałe (emigracja).

8. Prognoza ludności do 2050 r. opracowana została na podstawie stanu wyjściowego ludności z dnia 31 XII 2013 r. oraz założeń dotyczących tendencji w dzietności, umieralności i migracjach zagranicznych, przy czym dane o ludności według wieku produkcyjnego i poprodukcyjnego podano w dwóch ujęciach:

- wariant I – przyjmując górną granicę dla wieku produkcyjnego 59/64 lata oraz dolną granicę dla wieku poprodukcyjnego 60/65; patrz. ust. 2 na str. 98,
 - wariant II – uwzględniając zmiany granicy wieku emerytalnego; zgodnie z ustawą z dnia 11 V 2012 r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2012 poz. 637) dla kolejnych lat prognozy jako dolną granicę wieku poprodukcyjnego (jednocześnie górną granicę wieku produkcyjnego) przyjęto:
 - dla mężczyzn – 65,75 lat w 2015 r. oraz 67,0 lat w latach 2020–2050,
 - dla kobiet – 60,75 lat w 2015 r., 62,0 lata w 2020 r., 63,25 lat w 2025 r., 64,5 lat w 2030 r., 65,75 lat w 2035 r. oraz 67,0 lat w latach 2040–2050.
9. Współczynniki dotyczące ruchu naturalnego i migracji ludności w podziale terytorialnym obliczono jako iloraz liczby faktów określonego rodzaju i liczby ludności według stanu w dniu 30 VI.

include changes of address within the same gmina (town), with the exception of urban-rural gminas for which the division into urban and rural areas has been kept.

7. Data regarding **international migration** were compiled on the basis of gmina documentation regarding the registration of people arriving to Poland for permanent residence (immigration) as well as regarding the removal from registration of people leaving Poland for permanent residence abroad (emigration).

8. Population projection until 2050 calculated in 2014 on the basis of population number and structure as of 31 XII 2013 as well as assumption concerning fertility, mortality and international migration, data about population by working and post-working age are given in two approaches;

- variant I – assuming the upper limit of the working age 59/64 and the lower limit of the post-working age 60/65; see item 2 on page 98,
- variant II – taking into account changes in the retirement age, on the basis of the Law changing the national law on pensions and retirement pay from National Insurance Fund and some other laws for the subsequent years of projection as the lower limit of the post working age (the upper limit of the working age) were used:
 - for males – 65,75 years in 2015 and 67,0 in 2020–2050,
 - for females – 60,75 years in 2015, 62,0 in 2020, 63,25 in 2025, 64,5 in 2030, 65,75 in 2035 and 67,0 in 2040–2050.

9. Rates concerning vital statistics and migration of the population according to territorial division were calculated as the ratio of the number of defined events to the number of population as of 30 VI.

TABL. 1 (43). **LUDNOŚĆ^a**
POPULATION^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
STAN W DNIU 30 VI AS OF 30 VI					
O G Ó Ł E M w tys.	1428,5	1454,1	1452,0	1448,3	T O T A L in thous.
mężczyźni.....	697,2	712,5	711,1	709,4	males
kobiety.....	731,2	741,6	740,9	738,9	females
Miasta.....	858,1	865,8	861,4	858,4	Urban areas
Wieś.....	570,4	588,3	590,5	589,8	Rural areas
STAN W DNIU 31 XII AS OF 31 XII					
O G Ó Ł E M w tys.	1428,6	1453,8	1450,7	1446,9	T O T A L in thous.
na 1 km ²	59	60	60	60	per 1 km ²
w miastach w % ogó- łu ludności	60,0	59,5	59,3	59,3	in cities in % of total popula- tion
mężczyźni w tys.	697,3	712,3	710,5	708,5	males in thous.
kobiety w tys.	731,3	741,5	740,2	738,4	females in thous.
na 100 mężczyzn	104,9	104,1	104,2	104,2	per 100 males
Miasta w tys.	857,9	864,7	860,2	857,4	Urban areas in thous.
Wieś w tys.	570,8	589,1	590,5	589,6	Rural areas in thous.

^a Na podstawie bilansów; dla 2005 r. z uwzględnieniem wyników NSP'2002, od 2010 r. – NSP'2011.

^a Based on balances; for 2005 considering results of the Population and Housing Census 2002, since 2010 – the Population and Housing Census 2011.

TABL. 2 (44). **LUDNOŚĆ^a W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM**
Stan w dniu 31 XII
WORKING AND NON-WORKING AGE POPULATION^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010 ^a	2012	2013	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	1428601	1453782	1450697	1446915	T O T A L
W wieku przedprodukcyjnym	322093	290117	279683	274832	Pre-working age
mężczyźni.....	164942	148627	143470	141091	males
kobiety.....	157151	141490	136213	133741	females
Miasta.....	176141	156649	151695	150265	Urban areas
mężczyźni.....	90237	80394	77859	77111	males
kobiety.....	85904	76255	73836	73154	females
Wieś.....	145952	133468	127988	124567	Rural areas
mężczyźni.....	74705	68233	65611	63980	males
kobiety.....	71247	65235	62377	60587	females
W wieku produkcyjnym	915235	950669	942867	935744	Working age
w tym w wieku mobilnym	580694	591189	587505	584587	of which of mobility age
mężczyźni.....	470953	500840	499870	497082	males
w tym w wieku mobilnym	296007	303162	301617	300219	of which of mobility age
kobiety.....	444282	449829	442997	438662	females
w tym w wieku mobilnym	284687	288027	285888	284368	of which of mobility age
Miasta.....	565248	572867	561799	554009	Urban areas
mężczyźni.....	282431	294329	291094	287798	males
kobiety.....	282817	278538	270705	266211	females
Wieś.....	349987	377802	381068	381735	Rural areas
mężczyźni.....	188522	206511	208776	209284	males
kobiety.....	161465	171291	172292	172451	females

^a Na podstawie bilansów; dla 2005 r. z uwzględnieniem wyników NSP'2002, od 2010 r. – NSP'2011.

^a Based on balances; for 2005 considering results of the Population and Housing Census 2002, since 2010 – the Population and Housing Census 2011.

TABL. 2 (44). **LUDNOŚĆ^a W WIEKU PRODUKCYJNYM I NIEPRODUKCYJNYM (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
WORKING AND NON-WORKING AGE POPULATION^a (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010 ^a	2012	2013	SPECIFICATION
W wieku poprodukcyjnym	191273	212996	228147	236339	Post-working age
mężczyźni.....	61423	62793	67162	70305	males
kobiety.....	129850	150203	160985	166034	females
Miasta.....	116461	135145	146743	153079	Urban areas
mężczyźni.....	36501	38801	42143	44461	males
kobiety.....	79960	96344	104600	108618	females
Wieś.....	74812	77851	81404	83260	Rural areas
mężczyźni.....	24922	23992	25019	25844	males
kobiety.....	49890	53859	56385	57416	females
LUDNOŚĆ W WIEKU NIE- PRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUK- CYJNYM	56	53	54	55	NON-WORKING AGE POPU- LATION PER 100 PERSONS OF WORKING AGE
Mężczyźni.....	48	42	42	43	Males
Kobiety.....	65	65	67	68	Females

^a Na podstawie bilansów; dla 2005 r. z uwzględnieniem wyników NSP²⁰⁰², od 2010 r. – NSP²⁰¹¹.

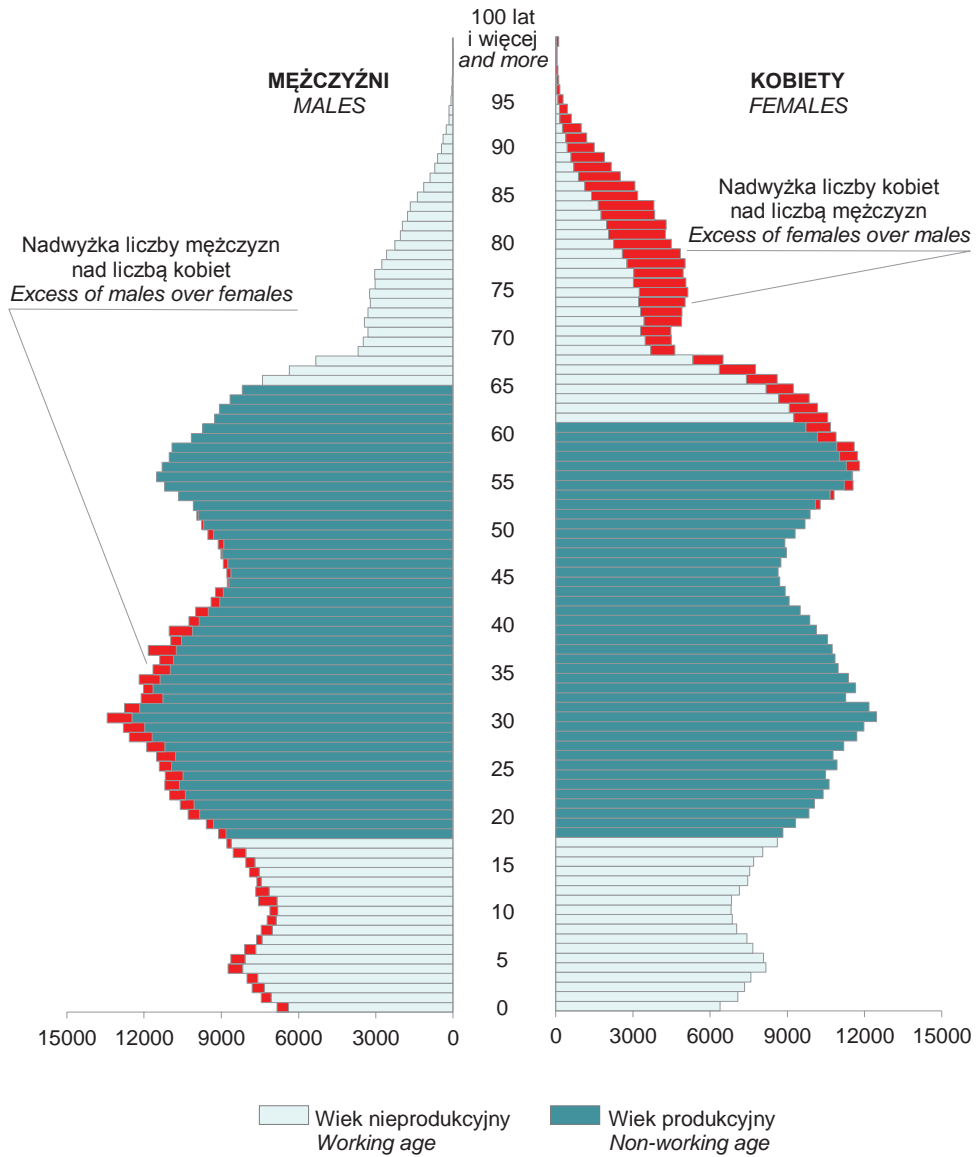
^a Based on balances; for 2005 considering results of the Population and Housing Census 2002, since 2010 – the Population and Housing Census 2011.

TABL. 3 (45). **LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I WIEKU**
Stan w dniu 31 XII
POPULATION BY SEX AND AGE
As of 31 XII

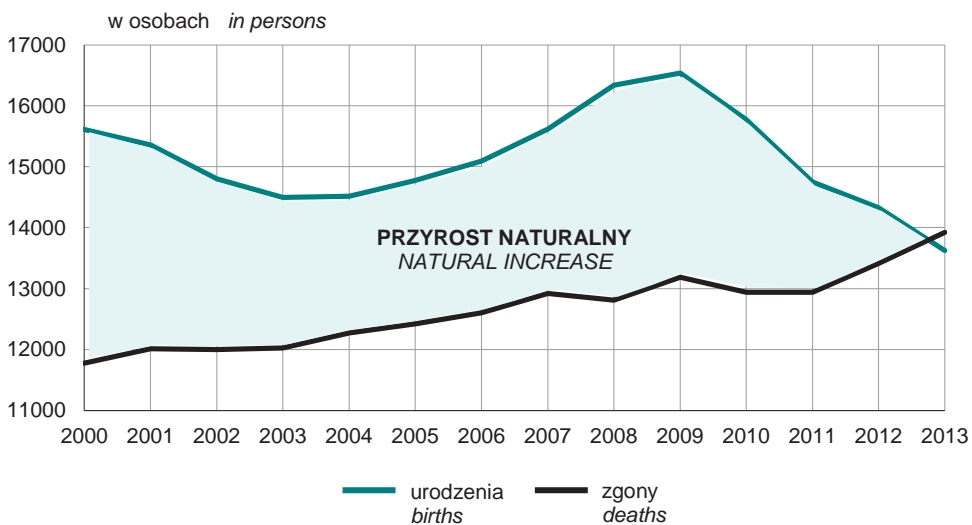
WIEK AGE	2005	2010	2012	2013					
				ogółem grand total	w tym męż- czyźni of which males	miasta urban areas		wieś rural areas	
						razem total	w tym męż- czyźni of which males	razem total	w tym męż- czyźni of which males
OGÓŁEM ... TOTAL	1428601	1453782	1450697	1446915	708478	857353	409370	589562	299108
0– 2 lata.....	43305	49309	44814	42876	22085	23771	12292	19105	9793
3– 6	59510	59826	64597	64973	33472	36408	18781	28565	14691
7–12	106832	89935	86949	86730	44638	46501	24027	40229	20611
13–15	65827	52321	47981	46258	23570	24344	12379	21914	11191
16–18	70574	59519	54053	51919	26428	28595	14408	23324	12020
19–24	158675	135149	128587	124584	63878	67691	34462	56893	29416
25–29	112795	126768	121712	116784	60214	68993	34843	47791	25371
30–34	99002	116644	118966	121452	62502	74799	37729	46653	24773
35–39	88415	102094	108186	110125	56866	67024	34097	43101	22769
40–44	97852	89741	91343	93718	47657	54055	26840	39663	20817
45–49	116958	98121	92404	89931	45360	51557	24901	38374	20459
50–54	109653	115885	108322	103902	51697	61491	28984	42411	22713
55–59	86119	106739	111005	112434	54916	70830	32951	41604	21965
60–64	47907	81961	92531	95383	44890	62708	28215	32675	16675
65–69	51343	43723	51160	58274	26274	38381	16898	19893	9376
70–74	46323	44899	42604	40928	16503	25981	10298	14947	6205
75–79	36401	38054	38172	38062	13683	23719	8389	14343	5294
80 lat i więcej... and more	31110	43094	47311	48582	13845	30505	8876	18077	4969

LUDNOŚĆ WEDŁUG PŁCI I WIEKU W 2013 R.

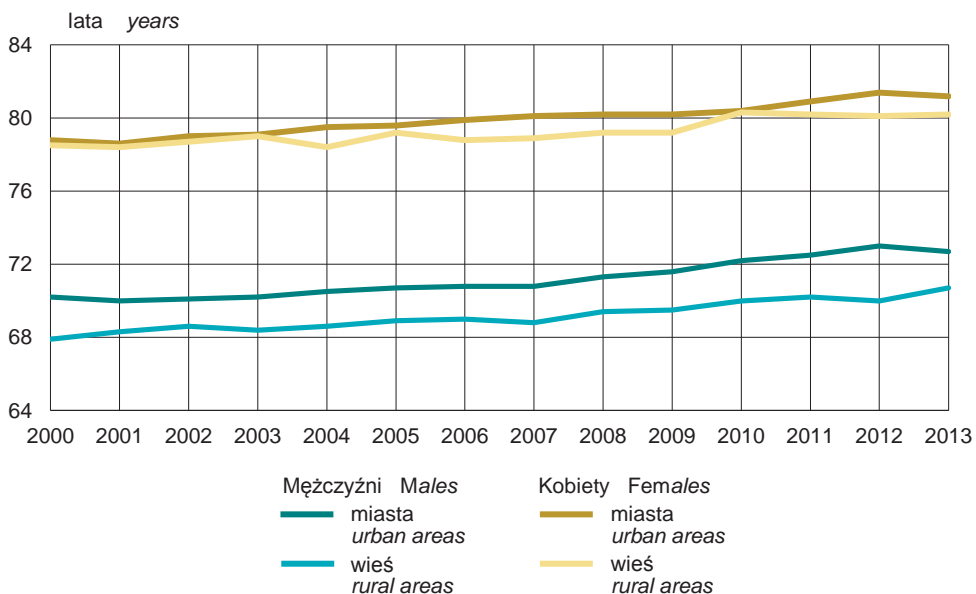
Stan w dniu 31 XII
POPULATION BY SEX AND AGE IN 2013
As of 31 XII

RUCH NATURALNY LUDNOŚCI VITAL STATISTICS OF POPULATION

PRZECIĘTNA LICZBA LAT DALSZEGO TRWANIA ŻYCIA DLA OSÓB W WIEKU 0 LAT LIFE EXPECTANCY AT 0 AGE

TABL. 4 (46). **MIASTA I LUDNOŚĆ W MIASTACH**
Stan w dniu 31 XII
TOWNS AND URBAN POPULATION
As of 31 XII

GRUPY MIAST WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI GROUPS OF TOWNS BY NUMBER OF POPULATION		Miasta Towns	Ludność w miastach Urban population	
			w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	w % ogółu ludności in % of total population
OGÓŁEM	2005	49	857850	60,0
TOTAL	2010	49	864661	59,5
	2012	49	860237	59,3
	2013	49	857353	59,3
Ponizej 2000..... <i>Below</i>		1	1831	0,1
2000–4999		18	57407	4,0
5000–9999		6	43714	3,0
10000–19999		13	178980	12,4
20000–49999		8	218057	15,1
50000–99999		1	59790	4,1
100000–199999.....		2	297574	20,6
200000 i więcej..... <i>and more</i>		-	-	x

TABL. 5 (47). **GMINY ZAMIESZKANE PRZEZ LUDNOŚĆ WIEJSKĄ**
Stan w dniu 31 XII
GMINAS AND RURAL POPULATION
As of 31 XII

GRUPY GMIN WEDŁUG LICZBY LUDNOŚCI WIEJSKIEJ GROUPS OF GMINAS BY NUMBER OF RURAL POPULATION		Gminy ^a Gminas ^a	Ludność na wsi Rural population	
			w liczbach bezwzględnych in absolute numbers	w % ogółu ludności in % of total population
OGÓŁEM	2005	100	570751	40,0
TOTAL	2010	100	589121	40,5
	2012	100	590460	40,7
	2013	100	589562	40,7
Ponizej 2000..... <i>Below</i>		1	1269	0,1
2000–4999		44	159718	11,0
5000–6999		23	141083	9,8
7000–9999		23	182021	12,6
10000 i więcej..... <i>and more</i>		9	105471	7,3

^a Wiejskie i miejsko-wiejskie.
^a Rural and urban-rural gminas.

TABL. 6 (48). **MEDIANA WIEKU WEDŁUG PŁCI**
MEDIAN AGE BY SEX

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
OGÓŁEM	34,9	36,5	37,6	38,0	TOTAL
mężczyźni	33,1	34,7	36,1	36,5	males
kobiety	36,9	38,5	39,3	39,7	females
Miasta	36,3	37,8	38,8	39,2	Urban areas
mężczyźni	33,9	35,5	36,8	37,3	males
kobiety	38,7	40,3	41,2	41,5	females
Wieś	32,9	34,6	35,7	36,2	Rural areas
mężczyźni	31,8	33,5	34,9	35,4	males
kobiety	34,0	35,9	36,6	37,1	females

TABL. 7 (49). **RUCH NATURALNY LUDNOŚCI**
VITAL STATISTICS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Małżeństwa <i>Marriages</i>		Separa- cje <i>Separations</i>	Rozwo- dy <i>Divorces</i>	Urodze- nia żywe <i>Live births</i>	Zgony <i>Deaths</i>		Przyrost natural- ny <i>Natural increase</i>
	ogółem <i>total</i>	w tym wyzna- niowe ^a <i>of which religious^a</i>				ogółem <i>total</i>	w tym niemow- lą <i>of which infants</i>	

W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH
IN ABSOLUTE NUMBERS

OGÓŁEM	2005	7810	5354	597	3057	14776	12421	94	2355
TOTAL	2010	8370	5338	115	2899	15771	12942	75	2829
	2012	7523	4275	84	2779	14330	13415	59	915
	2013	6556	3825	78	2789	13624	13923	80	-299
Miasta	2005	4636	3066	377	2233	8026	7332	44	694
<i>Urban areas</i>	2010	4943	3055	82	2171	8688	7662	45	1026
	2012	4392	2450	56	2113	7878	7858	23	20
	2013	3715	2076	58	2003	7411	8215	42	-804
Wieś	2005	3174	2288	220	824	6750	5089	50	1661
<i>Rural areas</i>	2010	3427	2283	33	728	7083	5280	30	1803
	2012	2140	1825	28	666	6452	5557	36	895
	2013	2841	1749	20	786	6213	5708	38	505

NA 1000 LUDNOŚCI^b
PER 1000 POPULATION^b

OGÓŁEM	2005	5,5	3,7	41,7	2,1	10,3	8,7	6,4	1,6
TOTAL	2010	5,8	3,7	7,9	2,0	10,8	8,9	4,8	1,9
	2012	5,2	3,5	5,8	1,9	9,9	9,2	4,1	0,6
	2013	4,5	2,6	5,4	1,9	9,4	9,6	5,9	-0,2
Miasta	2005	5,4	3,6	44,2	2,6	9,4	8,6	5,5	0,8
<i>Urban areas</i>	2010	5,7	3,5	9,5	2,5	10,0	8,8	5,2	1,2
	2012	5,1	3,3	6,5	2,5	9,2	9,1	2,9	0,0
	2013	4,3	2,4	6,8	2,3	8,6	9,6	5,7	-0,9
Wieś	2005	5,5	3,9	37,9	1,4	11,6	8,8	7,4	2,9
<i>Rural areas</i>	2010	5,8	3,9	5,6	1,2	12,0	9,0	4,2	3,1
	2012	5,3	3,8	4,7	1,1	10,9	9,4	5,6	1,5
	2013	4,8	3,0	3,4	1,3	10,5	9,7	6,1	0,9

^a Ze skutkami cywilnymi. ^b W przypadku: separacji – na 100 tys. ludności; zgonów niemowląt – na 1000 urodzeń żywych.

^a With civil law consequences. ^b In case of: separations – data are presented per 100 thous. population; infant deaths – per 1000 live births.

TABL. 8 (50). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE I ROZWIĄZANE**
Stan w dniu 31 XII
MARRIAGES CONTRACTED AND DISSOLVED
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Małżeństwa zawarte Marriages contracted	Małżeństwa rozwiązane <i>Marriages dissolved</i>						Różnica między małżeństwami zawartymi, a rozwiązanymi ^a <i>Difference between contracted and dissolved marriages^a</i>
		ogółem total	przez śmierć by death of		przez rozwód by divorce	na 1000 istniejących małżeństw per 1000 existing marriages		
			męża husband	żony wife		ogółem total	w tym przez rozwód of which by divorce	
OGÓŁEM.. 2005	7810	8665	4175	1433	3057	27,1	9,6	-1610
TOTAL 2010	8370	8467	4111	1457	2899	26,7	17,6	-980
2012	7523	8410	4148	1483	2779	25,8	17,3	-1843
2013	6556	8522	4226	1537	2789	26,5	8,6	-3115
Miasta..... <i>Urban areas</i> 2005	4636	5518	2442	843	2233	28,2	11,4	-1473
2010	4943	5486	2416	899	2171	28,8	17,4	-1446
2012	4392	5361	2383	865	2113	27,5	16,6	-1902
2013	3715	5479	2509	967	2003	28,4	10,4	-2498
Wieś..... <i>Rural areas</i> 2010	3174	3147	1733	590	824	25,4	6,6	-138
2012	3427	2981	1695	558	728	23,6	17,8	466
2013	3131	3049	1765	618	666	23,3	18,2	58
2013	2841	3073	1717	570	786	23,6	6,0	-617

^a Po uwzględnieniu salda migracji wewnętrznych i zagranicznych na pobyt stały osób pozostających w stanie małżeńskim. ^b W podziale na miasta i wieś nie uwzględniono rozwodów orzeczonych z powództwa osób zamieszkających za granicą.

^a After considering net internal and international migration for permanent residence of married persons. ^b Data by urban and rural areas exclude divorces in which both spouses were living abroad at the moment of filing petition for divorce.

TABL. 9 (51). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE WEDŁUG WIEKU NOWOŻEŃCÓW W 2013 R.**
MARRIAGES BY AGE OF BRIDEGROOMS AND BRIDES CONTRACTED IN 2013

MĘŻCZYŹNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem Total	Kobiety w wieku <i>Females at age</i>							60 lat i więcej and more
		19 lat i mniej under 20 years	20–24	25–29	30–34	35–39	40–49	50–59	
OGÓŁEM..... GRAND TOTAL	6556	195	2005	2492	944	343	300	190	87
19 lat i mniej..... <i>Under 20 years</i>	20	12	8	-	-	-	-	-	-
20–24.....	1029	131	721	154	19	4	-	-	-
25–29.....	2683	37	1031	1389	187	27	12	-	-
30–34.....	1483	11	196	750	425	83	18	-	-
35–39.....	561	2	40	149	217	118	35	-	-
40–49.....	401	2	8	47	83	90	146	24	1
50–59.....	220	-	1	3	12	19	72	99	14
60 lat i więcej..... <i>and more</i>	159	-	-	-	1	2	17	67	72

TABL. 9 (51). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE WEDŁUG WIEKU NOWOŻEŃCÓW W 2013 R. (cd.)**
MARRIAGES BY AGE OF BRIDEGROOMS AND BRIDES CONTRACTED
IN 2013 (cont.)

MĘŻCZYŹNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem Total	Kobiety w wieku Females at age							
		19 lat i mniej under 20 years	20–24	25–29	30–34	35–39	40–49	50–59	60 lat i więcej and more
W tym małżeństwa wyzna- niowe ^a	3825	86	1329	1720	464	117	57	34	18
<i>Of which church or reli- gious marriages^a</i>									
19 lat i mniej	7	3	4	-	-	-	-	-	-
<i>Under 20 years</i>									
20–24	644	60	476	101	7	-	-	-	-
25–29	1882	21	711	1022	113	11	4	-	-
30–34	905	2	122	514	227	36	4	-	-
35–39	222	-	13	69	90	43	7	-	-
40–49	102	-	3	13	27	25	31	3	-
50–59	36	-	-	1	-	2	10	21	2
60 lat i więcej	27	-	-	-	-	-	1	10	16
<i>and more</i>									
MIASTA URBAN AREAS									
RAZEM	3715	77	907	1525	602	223	183	137	61
TOTAL									
19 lat i mniej	8	7	1	-	-	-	-	-	-
<i>Under 20 years</i>									
20–24	439	49	296	80	10	4	-	-	-
25–29	1504	11	494	858	119	14	8	-	-
30–34	900	6	88	461	273	55	17	-	-
35–39	357	2	22	94	142	76	21	-	-
40–49	242	2	5	29	50	62	80	13	1
50–59	147	-	1	3	7	11	44	73	8
60 lat i więcej	118	-	-	-	1	1	13	51	52
<i>and more</i>									
W tym małżeństwa wyzna- niowe ^a	2076	31	591	1028	292	68	31	24	11
<i>Of which church or reli- gious marriages^a</i>									
19 lat i mniej	4	3	1	-	-	-	-	-	-
<i>Under 20 years</i>									
20–24	261	21	191	45	4	-	-	-	-
25–29	1034	5	337	616	69	4	3	-	-
30–34	548	2	54	316	148	24	4	-	-
35–39	136	-	7	41	59	27	2	-	-
40–49	53	-	1	9	12	13	16	2	-
50–59	20	-	-	1	-	-	5	14	-
60 lat i więcej	20	-	-	-	-	-	1	8	11
<i>and more</i>									

^a Ze skutkami cywilnymi.

^a With civil law consequences.

TABL. 9 (51). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE WEDŁUG WIEKU NOWOŻEŃCÓW W 2013 R. (dok.)**
MARRIAGES BY AGE OF BRIDEGROOMS AND BRIDES CONTRACTED
IN 2013 (cont.)

MĘŻCZYŹNI W WIEKU MALES AT AGE	Ogółem Total	Kobiety w wieku Females at age							
		19 lat i mniej under 20 years	20–24	25–29	30–34	35–39	40–49	50–59	60 lat i więcej and more
WIEŚ RURAL AREAS									
RAZEM TOTAL	2841	118	1098	967	342	120	117	53	26
19 lat i mniej Under 20 years	12	5	7	-	-	-	-	-	-
20–24	590	82	425	74	9	-	-	-	-
25–29	1179	26	537	531	68	13	4	-	-
30–34	583	5	108	289	152	28	1	-	-
35–39	204	-	18	55	75	42	14	-	-
40–49	159	-	3	18	33	28	66	11	-
50–59	73	-	-	-	5	8	28	26	6
60 lat i więcej and more	41	-	-	-	-	1	4	16	20
W tym małżeństwa wyzna- niowe ^a Of which church or reli- gious marriages ^a	1749	55	738	692	172	49	26	10	7
19 lat i mniej Under 20 years	3	-	3	-	-	-	-	-	-
20–24	383	39	285	56	3	-	-	-	-
25–29	848	16	374	406	44	7	1	-	-
30–34	357	-	68	198	79	12	-	-	-
35–39	86	-	6	28	31	16	5	-	-
40–49	49	-	2	4	15	12	15	1	-
50–59	16	-	-	-	-	2	5	7	2
60 lat i więcej and more	7	-	-	-	-	-	-	2	5

^a Ze skutkami cywilnymi.

^a With civil law consequences.

TABL. 10 (52). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE WEDŁUG POPRZEDNIEGO STANU CYWILNEGO
NOWOŻEŃCÓW W 2013 R.**
**MARRIAGES BY PREVIOUS MARITAL STATUS OF BRIDEGROOMS AND
BRIDES CONTRACTED IN 2013**

POPRZEDNI STAN CYWILNY MĘŻCZYŹN PREVIOUS MARITAL STATUS OF MALES	Ogółem Total	Poprzedni stan cywilny kobiet Previous marital status of females		
		panny single	wdowcy widows	rozwiedzeni divorced
O G Ó Ł E M TOTAL				
O G Ó Ł E M GRAND TOTAL	6556	5658	136	762
Kawalerowie Single	5664	5286	36	342
Wdowcy Widowers	105	21	41	43
Rozwiedzeni Divorced	787	351	59	377

TABL. 10 (52). **MAŁŻEŃSTWA ZAWARTE W 2013 R. WEDŁUG POPRZEDNIEGO STANU
CYWILNEGO NOWOŻEŃCÓW (dok.)**
*MARRIAGES BY PREVIOUS MARITAL STATUS OF BRIDEGROOMS AND
BRIDES CONTRACTED IN 2013 (cont.)*

POPRZEDNI STAN CYWILNY MĘŻCZYŃ <i>PREVIOUS MARITAL STATUS OF MALES</i>	Ogółem <i>Total</i>	Poprzedni stan cywilny kobiet <i>Previous marital status of females</i>		
		panny <i>single</i>	wdowy <i>widows</i>	rozwidzione <i>divorced</i>
MIASTA <i>URBAN AREAS</i>				
RAZEM	3715	3136	85	494
TOTAL				
Kawalerowie	3103	2883	18	202
<i>Single</i>				
Wdowcy	77	17	29	31
<i>Widowers</i>				
Rozwidzeni	535	236	38	261
<i>Divorced</i>				
WIEŚ <i>RURAL AREAS</i>				
RAZEM	2841	2522	51	268
TOTAL				
Kawalerowie	2561	2403	18	140
<i>Single</i>				
Wdowcy	28	4	12	12
<i>Widowers</i>				
Rozwidzeni	252	115	21	116
<i>Divorced</i>				

TABL. 11 (53). **MAŁŻEŃSTWA WYZNANIOWE^a**
CHURCH OR RELIGIOUS MARRIAGES^a

KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE <i>CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS</i>		Ogółem <i>Total</i>	Miasta <i>Urban areas</i>	Wieś <i>Rural areas</i>
OGÓŁEM	2005	5354	3066	2288
TOTAL	2010	5338	3055	2283
	2012	4275	2450	1825
	2013	3825	2076	1749
Kościół Katolicki		3788	2046	1742
Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny		12	7	5
Kościół Ewangelicko-Augsburski		9	8	1
Kościół Chrześcijan Baptystów		5	4	1
Kościół Polskokatolicki		1	1	-
Kościół Zielonoświątkowy		10	10	-

^a Ze skutkami cywilnymi.

^a *With civil law consequences.*

TABL. 13 (55). **ROZWOODY WEDŁUG LICZBY MAŁOLETNICH DZIECI^a W MAŁŻEŃSTWIE**
DIVORCES BY THE NUMBER OF UNDERAGE CHILDREN^a IN THE MARRIAGE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M	3057	2899	2779	2789	T O T A L
rozwoody małżeństw:					<i>divorces:</i>
Bez dzieci	834	1068	1037	1050	<i>Marriages without children</i>
Z dziećmi	2223	1831	1742	1739	<i>Marriages with children</i>
o liczbie dzieci:					<i>by number of children:</i>
1	1192	1111	1067	1025	1
2	710	555	531	560	2
3	205	124	101	108	3
4 i więcej	116	41	43	46	4 and more
Miasta	2233	2171	2113	2003	Urban areas
rozwoody małżeństw:					<i>divorces:</i>
Bez dzieci	677	846	803	782	<i>Marriages without children</i>
Z dziećmi	1556	1325	1310	1221	<i>Marriages with children</i>
o liczbie dzieci:					<i>by number of children:</i>
1	891	840	834	758	1
2	490	390	391	375	2
3	123	74	65	64	3
4 i więcej	52	21	20	24	4 and more
Wieś	824	728	666	786	Rural areas
rozwoody małżeństw:					<i>divorces:</i>
Bez dzieci	157	222	234	268	<i>Marriages without children</i>
Z dziećmi	667	506	432	518	<i>Marriages with children</i>
o liczbie dzieci:					<i>by number of children:</i>
1	301	271	233	267	1
2	220	165	140	185	2
3	82	50	36	44	3
4 i więcej	64	20	23	22	4 and more

^a Poniżej 18 lat.

^a Below age 18.

TABL. 14 (56). **URODZENIA**
BIRTHS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013			SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	miasta <i>urban areas</i>	wieś <i>rural areas</i>	
Urodzenia żywe	14776	15771	14330	13624	7411	6213	Live births
chłopcy	7628	8096	7373	7046	3866	3180	<i>males</i>
dziewczęta	7148	7675	6957	6578	3545	3033	<i>females</i>
Małżeńskie	10862	11097	9758	9070	5177	3893	Legitimate
chłopcy	5600	5695	5049	4747	2748	1999	<i>males</i>
dziewczęta	5262	5402	4709	4323	2429	1894	<i>females</i>
Pozamałżeńskie	3914	4674	4572	4554	2234	2320	Illegitimate
chłopcy	3914	2401	2324	2299	1118	1181	<i>males</i>
dziewczęta	2028	2273	2248	2255	1116	1139	<i>females</i>
Urodzenia martwe	73	68	70	46	27	19	Still births
chłopcy	34	36	42	22	14	8	<i>males</i>
dziewczęta	39	32	28	24	13	11	<i>females</i>

TABL. 15 (57). **URODZENIA ŻYWE WEDŁUG KOLEJNOŚCI URODZENIA DZIECKA^a**
ORAZ WIEKU MATKI
LIVE BIRTHS BY BIRTH ORDER^a AND AGE OF MOTHER

LATA YEARS WIEK MATKI AGE OF MOTHER	Ogółem Total	Kolejność urodzenia dziecka u matki <i>Birth order</i>						
		1	2	3	4	5	6 i dalsze and over	
W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH IN ABSOLUTE NUMBERS								
OGÓŁEM	2005	14776	7432	4648	1529	585	260	322
TOTAL	2010	15771	7696	5424	1636	571	247	196
	2012	14330	6598	5170	1613	541	223	185
	2013	13624	6579	4782	1462	438	197	166
19 lat i mniej		830	751	74	4	1	-	-
<i>under 20 years</i>								
20–24		2797	1934	707	123	29	3	1
25–29		4715	2529	1661	362	110	32	21
30–34		3589	1088	1705	546	138	72	40
35–39		1435	251	578	355	120	67	64
40–44		246	24	56	71	39	21	35
45 lat i więcej		12	2	1	1	1	2	5
<i>and more</i>								
W ODSETKACH IN PERCENT								
OGÓŁEM	2005	100,0	50,3	31,5	10,3	4,0	1,8	2,2
TOTAL	2010	100,0	48,8	34,4	10,4	3,6	1,6	1,2
	2011	100,0	46,0	36,1	11,3	3,8	1,6	1,3
	2013	100,0	48,3	35,1	10,7	3,2	1,4	1,2
19 lat i mniej		100,0	90,5	8,9	0,5	0,1	x	x
<i>under 20 years</i>								
20–24		100,0	69,1	25,3	4,4	1,0	0,1	0,0
25–29		100,0	53,6	35,2	7,7	2,3	0,7	0,4
30–34		100,0	30,3	47,5	15,2	3,8	2,0	1,1
35–39		100,0	17,5	40,3	24,7	8,4	4,7	4,5
40–44		100,0	9,8	22,8	28,9	15,9	8,5	14,2
45 lat i więcej		100,0	16,7	8,3	8,3	8,3	16,7	41,7
<i>and more</i>								

^a W podziale według kolejności urodzenia dziecka nie uwzględniono urodzeń o nieustalonej kolejności urodzenia.
^a Data on the number of births by order exclude cases in which birth order is unknown.

TABL. 16 (58). **PŁODNOŚĆ KOBIET I WSPÓŁCZYNNIKI REPRODUKЦИИ LUDNOŚCI**
FEMALE FERTILITY AND REPRODUCTION RATES OF POPULATION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2012	2013		
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Płodność – urodzenia żywe na 1000 kobiet w wieku lat: Fertility – live births per 1000 women aged:						
15–49 ^{ab}	38,8	43,0	39,9	38,4	35,2	43,0
15–19	18,3	21,4	18,1	19,1	14,2	24,7
20–24	67,7	63,8	57,1	53,7	40,8	70,0
25–29	95,0	92,2	83,6	81,7	76,1	90,3
30–34	57,8	67,7	63,2	61,5	60,8	62,5
35–39	23,5	27,5	29,4	27,2	26,6	28,0
40–44	5,2	6,2	6,4	5,4	4,6	6,6
45–49 ^b	0,2	0,2	0,3	0,3	0,2	0,4
Współczynniki: Rates:						
Dzietności ogólnej	1,335	1,387	1,281	1,235	1,106	1,405
<i>Total fertility</i>						
Reprodukcji brutto	0,646	0,675	0,622	0,596	0,529	0,686
<i>Gross reproduction</i>						
Dynamiki demograficznej	1,190	1,219	1,068	0,979	0,902	1,089
<i>Demographic dynamics</i>						

^a, ^b łącznie z urodzeniami z matek w wieku: ^a – poniżej 15 lat, ^b – 50 lat i więcej.
^a, ^b Including births from mothers aged: ^a – below 15, ^b – 50 and more.

TABLE 17 (59). **ZGONY WEDŁUG PŁCI I WIEKU ZMARŁYCH**
DEATHS BY SEX AND AGE OF DECEASED

LATA YEARS WIEK ZMARŁYCH AGE OF DECEASED	Ogółem <i>Grand total</i>	Męż- czyźni <i>Males</i>	Kobiety <i>Fe- males</i>	Miasta <i>Urban areas</i>			Wieś <i>Rural areas</i>		
				razem <i>total</i>	męż- czyźni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>	razem <i>total</i>	męż- czyźni <i>males</i>	kobiety <i>females</i>

W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH
 IN ABSOLUTE NUMBERS

OGÓŁEM 2005	12421	6999	5422	7332	4016	3316	5089	2983	2106
TOTAL 2010	12942	7088	5854	7662	4066	3596	5280	3022	2258
2012	13415	7381	6034	7858	4195	3663	5557	3186	2371
2013	13923	7563	6360	8215	4390	3825	5708	3173	2535
0 lat	80	49	31	42	24	18	38	25	13
1-4 lata.....	10	8	2	6	5	1	4	3	1
5-9	11	8	3	5	2	3	6	6	-
10-14	12	7	5	7	4	3	5	3	2
15-19	44	33	11	18	14	4	26	19	7
20-24	78	64	14	35	28	7	43	36	7
25-29	78	62	16	36	26	10	42	36	6
30-34	115	91	24	61	45	16	54	46	8
35-39	156	133	23	87	73	14	69	60	9
40-44	203	153	50	116	84	32	87	69	18
45-49	322	232	90	177	125	52	145	107	38
50-54	710	535	175	396	287	109	314	248	66
55-59	1138	812	326	671	474	197	467	338	129
60-64	1491	1044	447	944	644	300	547	400	147
65-69	1143	744	399	700	455	245	443	289	154
70-74	1312	776	536	791	466	325	521	310	211
75-79	1844	958	886	1085	554	531	759	404	355
80-84	2104	925	1179	1213	533	680	891	392	499
85 lat i więcej..... <i>and more</i>	3072	929	2143	1825	547	1278	1247	382	865

NA 100 TYS. LUDNOŚCI DANEJ PŁCI I GRUPY WIEKU
 PER 100 THOUS. POPULATION OF GIVEN SEX AND AGE GROUP

OGÓŁEM 2005	869	1004	741	855	982	739	892	1035	745
TOTAL 2010	890	995	789	886	983	797	896	1012	778
2012	925	1039	815	913	1020	816	941	1064	815
2013	962	1067	861	958	1072	854	968	1061	873
0 lat ^a	587	695	471	567	621	508	612	786	429
1-4	16	25	7	17	28	6	15	21	7
5-9	14	20	8	12	9	15	17	34	x
10-14	16	18	14	18	20	16	14	17	12
15-19	51	75	26	38	59	17	66	94	36
20-24	74	118	27	61	95	25	90	145	30
25-29	67	103	28	52	75	29	88	142	27
30-34	95	146	41	82	119	43	116	186	37
35-39	142	234	43	130	214	43	160	264	44
40-44	217	321	109	215	313	118	219	331	96
45-49	358	511	202	343	502	195	378	523	212
50-54	683	1035	335	644	990	335	740	1092	335
55-59	1012	1479	567	947	1438	520	1122	1539	657
60-64	1563	2326	885	1505	2282	870	1674	2399	919
65-69	1961	2832	1247	1824	2693	1140	2227	3082	1464
70-74	3206	4702	2194	3045	4525	2072	3486	4996	2414
75-79	4845	7001	3634	4574	6604	3464	5292	7631	3923
80-84	7451	10466	6077	6926	9545	5700	8308	12047	6680
85 lat i więcej..... <i>and more</i>	15100	18554	13973	14048	16616	13177	16959	22274	15342

^a Na 100 tys. urodzeń żywych.

^a Per 100 thous. live births.

TABL. 18 (60). **ZGONY WEDŁUG WYBRANYCH PRZYCZYN^a**
DEATHS BY SELECTED CAUSES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	Mężczyźni Males	Kobiety Females	Miasta Urban areas	Wieś Rural areas	SPECIFICATION
	na 100 tys. ludności per 100 thous. population					
OGÓŁEM 2005	869	1004	741	855	892	TOTAL
TOTAL 2010	890	995	789	886	896	
2011	891	996	790	883	903	
2012	924	1038	814	912	941	
w tym:						<i>of which:</i>
Choroby zakaźne i pasożyt- nicze	5	6	4	5	5	<i>Infectious and parasitic diseases</i>
w tym gruźlica i następstwa gruźlicy	2	2	1	1	2	<i>of which tuberculosis and sequelae of tuberculosis</i>
Nowotwory	254	290	218	259	246	<i>Neoplasms</i>
w tym nowotwory złośliwe .. nowotwór złośliwy żołądka	244	279	210	250	235	<i>of which malignant neoplasms malignant neoplasm of stomach</i>
nowotwór złośliwy trzustki nowotwór złośliwy tcha- wicy, oskrzela i płuca ...	12	12	12	13	12	<i>malignant neoplasm of pancreas</i>
nowotwór złośliwy sutka u kobiet	69	99	41	68	71	<i>malignant neoplasm of trachea, bronchus and lung</i>
nowotwór złośliwy szyjki macicy	13	x	25	15	9	<i>malignant neoplasm of female breast</i>
nowotwór złośliwy gru- czołu krokowego	5	x	9	5	5	<i>malignant neoplasm of cervix uteri</i>
białaczka	9	19	x	10	8	<i>malignant neoplasm of prostate</i>
Zaburzenia wydzielania wewnętrznego, stanu od- żywiania i przemiany meta- bolicznej	6	7	6	6	7	<i>leukemia</i>
w tym cukrzyca	28	20	35	27	29	<i>Endocrine, nutritional and metabolic disease</i>
Zaburzenia psychiczne	26	20	33	26	27	<i>of which diabetes mellitus</i>
Choroby układu nerwowego i narządów zmysłów	13	20	6	14	11	<i>Mental and behavioural disorders</i>
Choroby układu krążenia	23	23	23	26	19	<i>Diseases of the nervous system and sense organs</i>
w tym:						<i>Diseases of the circulatory system</i>
choroba nadciśnieniowa	361	369	354	355	369	<i>of which:</i>
choroba niedokrwienne serca	9	9	8	9	8	<i>hypertensive diseases</i>
w tym ostry zawał serca ..	81	96	66	82	79	<i>ischemic heart disease</i>
choroby naczyń mózgowych	40	47	31	40	40	<i>of which acute myocardial infarction</i>
miażdżycy	77	72	81	76	78	<i>diseases of cerebrovascular atherosclerosis</i>
Choroby układu oddechowe- go	63	48	78	61	66	<i>Diseases of the respiratory system</i>
Choroby układu trawiennego ..	59	70	49	56	63	<i>Diseases of the digestive system</i>
w tym zwłóknienie i mar- skość wątroby	42	51	34	45	39	<i>of which fibrosis and cirrho- sis of liver</i>
Choroby układu moczowo- płciowego	6	7	4	7	4	<i>Diseases of the genitourinary system</i>
Ciąża, poród i połóg	23	22	24	24	22	<i>Pregnancy, childbirth and the puerperium</i>
Stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym	x	x	x	x	x	<i>Conditions originating in the perinatal period</i>
Wady rozwojowe wrodzone ..	2	3	2	1	3	<i>Congenital malformations</i>
Objawy, cechy chorobowe i nieprawidłowe wyniki badań klinicznych i laboratoryjnych ..	2	2	1	1	2	<i>Symptoms and ill-defined conditions</i>
Zewnętrzne przyczyny zgonu ..	43	45	41	41	46	<i>Injuries and poisonings by external cause</i>
w tym:						<i>of which:</i>
wypadki komunikacyjne	69	117	23	57	87	<i>transport accidents</i>
samobójstwa	11	17	5	8	15	<i>intentional self-harm</i>
	12	23	2	10	17	

^a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).

^a In accordance with the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD-10 Revision).

TABL. 19 (61). ZGONY NIEMOWLĄT WEDŁUG PŁCI I WIEKU
 INFANT DEATHS BY SEX AND AGE

WIEK ZMARŁYCH AGE OF DECEASED	Ogółem Total	Chłopcy Males	Dziew- częta Fema- les	Miasta Urban areas			Wieś Rural areas		
				ogółem total	chłopcy males	dziew- częta females	ogółem total	chłopcy males	dziew- częta females

W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH
 IN ABSOLUTE NUMBERS

OGÓŁEM 2005	94	55	39	44	27	17	50	28	22
TOTAL 2010	75	44	31	45	25	20	30	19	11
2012	59	32	27	23	10	13	36	22	14
2013	80	49	31	42	24	18	38	25	13
0-27 dni 0-27 days	62	40	22	33	19	14	29	21	8
0-6	41	24	17	23	11	12	18	13	5
w tym 0 of wich 0	27	14	13	15	7	8	12	7	5
7-13	11	9	2	7	6	1	4	3	1
14-20	8	6	2	3	2	1	5	4	1
21-27 dni	2	1	1	-	-	-	2	1	1
28-29 dni 28-29 days .	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1 miesiąc 1 month	18	9	9	9	5	4	9	4	5
2	7	3	4	4	3	1	3	-	3
3	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	1	-	1	1	-	1	-	-	-
5	5	3	2	2	1	1	3	2	1
6	1	1	-	-	-	-	1	1	-
7	1	1	-	1	1	-	-	-	-
8	1	-	1	1	-	1	-	-	-
9	-	-	-	-	-	-	-	-	-
10	-	-	-	-	-	-	-	-	-
11 miesięcy 11 months	1	-	1	-	-	-	1	-	1

NA 100 TYS. URODZEŃ ŻYWYCH
 PER 100 THOUS. OF LIVE BIRTHS OF EACH SEX

OGÓŁEM 2005	636	721	546	548	653	437	741	801	676
TOTAL 2010	476	543	404	518	563	471	424	519	321
2012	412	434	388	292	247	340	558	662	448
2013	587	695	471	567	621	508	612	786	429
0-27 dni 0-27 days	455	568	334	445	491	395	467	660	264
0-6	301	341	258	310	285	339	290	409	165
w tym 0 of wich 0	198	199	198	202	181	226	193	220	165
7-13	81	128	30	94	155	28	64	94	33
14-20	59	85	30	40	52	28	80	126	33
21-27 dni	15	14	15	x	x	x	32	31	33
28-29 dni 28-29 days .	x	x	x	x	x	x	x	x	x
1 miesiąc 1 month	132	128	137	121	129	113	145	126	165
2	51	43	61	54	78	28	48	x	99
3	x	x	x	x	x	x	x	x	x
4	7	x	15	13	x	28	x	x	x
5	37	43	30	27	26	28	48	63	33
6	7	14	x	x	x	x	16	31	x
7	7	14	x	13	26	x	x	x	x
8	7	x	15	13	x	28	x	x	x
9	x	x	x	x	x	x	x	x	x
10	x	x	x	x	x	x	x	x	x
11 miesięcy 11 months	7	x	15	x	x	x	16	x	33

TABL. 20 (62). **ZGONY NIEMOWLĄT WEDŁUG WYBRANYCH PRZYCZYN^a**
INFANT DEATHS BY SELECTED CAUSES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total		Męż- czyźni Males	Kobiety Females	Miasta Urban areas	Wieś Rural areas	SPECIFICATION
	w liczbach bez- względ- nych in absolute numers	na 100 tys. urodzeń żywych per 100 thous. live births					
OGÓŁEM	94	636	721	546	548	741	TOTAL
TOTAL	75	476	543	404	518	424	
2012	59	412	434	388	292	558	
w tym:							<i>of which:</i>
Choroby zakaźne i pasożyt- nicze	1	7	14	x	13	x	<i>Infectious and parasitic diseases</i>
w tym posocznica	1	7	14	x	13	x	<i>of which septicaemia</i>
Choroby układu oddechowego w tym zapalenie płuc	7	49	54	43	25	77	<i>Diseases of the respiratory system</i>
Wady rozwojowe wrodzone, zniekształcenia i aberracje chromosomowe	5	35	54	14	25	46	<i>of which pneumonia</i>
w tym: wrodzone wady rozwojowe układu nerwowego	15	105	109	101	89	124	<i>Congenital malformations, deformations and chromo- somal abnormalities</i>
wrodzone wady serca	1	7	14	x	13	x	<i>of which: congenital malformations of the nervous congenital malformation of heart</i>
Stany rozpoczynające się w okresie okołoporodowym w tym: zaburzenia związane z czasem trwania ciąży i rozwojem płodu	7	49	41	57	38	62	<i>Conditions originating in the perinatal period</i>
zespół zaburzeń oddychania noworodka i inne stany układu oddechowego	31	216	244	187	140	310	<i>of which: disorders related to length of gestation and fetal growth</i>
Zewnętrzne przyczyny zgonu	23	161	176	144	76	263	<i>respiratory disorders speci- fic to the perinatal period</i>
	7	49	68	29	63	31	<i>Injuries and poisonings by external cause</i>

^a Zgodnie z Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych (X Rewizja).

^a In accordance with the International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems (ICD-10 Revision).

TABL. 21 (63). **ZAMACHY SAMOBÓJCZE^a ZAREJESTROWANE PRZEZ POLICJĘ**
SUICIDES^a REGISTERED BY POLICE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym mężczyźni of which males	
OGÓŁEM	303	373	346	461	375	TOTAL
w tym dokonane	205	197	194	248	222	<i>of which committed</i>
Miasta	182	251	197	267	207	<i>Urban areas</i>
Wieś	121	122	149	194	168	<i>Rural areas</i>
Wiek samobójców:						Age of suicidal persons:
14 lat i mniej	3	3	2	3	2	<i>14 and less</i>
15–19	38	30	38	38	20	<i>15–19</i>
20–29	60	66	70	89	75	<i>20–29</i>
30–49	121	151	115	155	129	<i>30–49</i>
50–69	66	82	80	119	103	<i>50–69</i>
70 lat i więcej	15	22	19	13	12	<i>70 and more</i>

^a Usiłowane i dokonane; w podziale według wieku nie uwzględniono samobójców o nieustalonym wieku oraz w 2010 r. – w podziale na miasta i wieś – również przypadków o nieustalonym miejscu zdarzenia.

Źródło: dane Komendy Wojewódzkiej Policji i Komendy Stołecznej Policji.

^a Attempted and committed; data by age of suicidal persons exclude cases for which age is unknown as well as in 2010 – data by urban and rural areas – cases, in which the place of incident is unknown.

S o u r c e: data of the Voivodship Police Headquarters and the Metropolitan Police Headquarters.

TABL. 22 (64). PRZECIĘTNE DALSZE TRWANIE ŻYCIA
LIFE EXPECTANCY

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Przeciętna liczba lat dalszego trwania życia dla osób w wieku lat <i>Life expectancy at age specified</i>				
		0	15	30	45	60
MĘŻCZYŹNI MALES						
OGÓŁEM	2005	70,0	55,6	41,5	28,1	17,2
TOTAL	2010	71,3	56,8	42,5	29,1	17,8
	2012	71,7	57,3	43,1	29,5	17,9
	2013	71,9	57,6	43,3	29,5	17,9
Miasta.....		72,7	58,3	43,9	30,0	18,3
<i>Urban areas</i>						
Wieś.....		70,7	56,5	42,4	28,7	17,2
<i>Rural areas</i>						
KOBIECY FEMALES						
OGÓŁEM	2005	79,4	65,0	50,3	35,8	22,7
TOTAL	2010	80,4	65,9	51,1	36,6	23,4
	2012	81,0	66,4	51,6	37,0	23,7
	2013	80,8	66,3	51,6	36,9	23,5
Miasta.....		81,2	66,7	51,9	37,3	23,8
<i>Urban areas</i>						
Wieś.....		80,2	65,6	50,9	36,2	22,9
<i>Rural areas</i>						

TABL. 23 (65). PROGNOZA LUDNOŚCI^a
Stan w dniu 31 XII
POPULATION PROJECTION^a
As of 31 XII
I wariant*/ I variant*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050	SPECIFICATION
	w tys. in thous.								
OGÓŁEM	1440	1421	1399	1371	1336	1296	1253	1208	TOTAL
W wieku przedprodukcyjnym	267	255	243	220	206	193	183	176	Pre-working age
mężczyźni.....	137	131	125	113	106	99	94	90	<i>males</i>
kobiety.....	130	124	118	107	100	94	89	85	<i>females</i>
Miasta.....	145	139	132	119	111	104	99	95	<i>Urban areas</i>
mężczyźni.....	74	71	68	61	57	53	51	49	<i>males</i>
kobiety.....	70	68	64	58	54	51	48	47	<i>females</i>
Wieś.....	122	116	110	101	95	89	84	80	<i>Rural areas</i>
mężczyźni.....	63	60	57	52	49	46	43	41	<i>males</i>
kobiety.....	59	56	53	49	46	43	41	39	<i>females</i>
W wieku produkcyjnym	918	864	819	794	757	708	648	589	Working age
mężczyźni.....	490	466	439	426	412	391	362	330	<i>males</i>
kobiety.....	428	399	379	367	346	318	286	261	<i>females</i>
Miasta.....	540	499	467	450	427	395	357	321	<i>Urban areas</i>
mężczyźni.....	282	264	246	237	228	214	196	177	<i>males</i>
kobiety.....	258	235	222	214	200	181	162	145	<i>females</i>
Wieś.....	378	366	352	343	330	313	291	268	<i>Rural areas</i>
mężczyźni.....	208	202	193	189	183	176	165	153	<i>males</i>
kobiety.....	171	163	158	154	147	137	125	115	<i>females</i>

^a Dane według wieku produkcyjnego i poprodukcyjnego podano w dwóch wariantach ze względu na zmiany granicy wieku emerytalnego, patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 100.

^a Data by working and post-working age are given in two variants due to the changes in the limit of retirement age, see general notes, item 8 on page 100.

TABL. 23 (65). **PROGNOZA LUDNOŚCI^a (doc.)**
Stan w dniu 31 XII
POPULATION PROJECTION^a (cont.)
As of 31 XII
I wariant*/ I variant*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050	SPECIFICATION
	w tys in thous.								
W wieku poprodukcyjnym	255	302	337	357	373	395	421	443	Post-working age
mężczyźni.....	78	99	120	131	135	144	158	174	males
kobiety.....	177	202	217	226	237	251	264	268	females
Miasta.....	166	197	216	224	230	240	253	263	Urban areas
mężczyźni.....	50	63	74	79	80	84	91	100	males
kobiety.....	117	134	142	145	150	157	162	163	females
Wieś.....	89	105	121	132	143	155	168	180	Rural areas
mężczyźni.....	28	36	46	52	56	60	67	74	males
kobiety.....	60	69	75	81	87	94	101	106	females
LUDNOŚĆ W WIEKU NIE- PRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRO- DUKCYJNYM.....	57	64	71	73	76	83	93	105	NON-WORKING AGE POPULATION PER 100 PERSONS OF WORKING AGE
Mężczyźni.....	44	49	56	57	59	62	70	80	Males
Kobiety.....	72	82	88	91	97	109	123	135	Females

^a Dane według wieku produkcyjnego i poprodukcyjnego podano w dwóch wariantach ze względu na zmiany granicy wieku emerytalnego, patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 100.

^a Data by working and post-working age are given in two variants due to the changes in the limit of retirement age, see general notes, item 8 on page 100.

TABL. 23a (66). **PROGNOZA LUDNOŚCI^a**
Stan w dniu 31 XII
POPULATION PROJECTION^a
As of 31 XII
II wariant*/ II variant*

WYSZCZEGÓLNIENIE	2015	2020	2025	2030	2035	2040	2045	2050	SPECIFICATION
	w tys in thous.								
O G Ó Ł E M	1440	1421	1399	1371	1336	1296	1253	1208	T O T A L
W wieku produkcyjnym.	933	904	866	846	824	796	742	677	Working age
mężczyźni.....	496	484	458	442	426	409	382	350	males
kobiety.....	437	420	408	404	397	388	360	327	females
Miasta.....	550	524	495	480	465	447	413	372	Urban areas
mężczyźni.....	286	274	256	245	236	225	208	188	males
kobiety.....	264	249	239	235	230	223	205	184	females
Wieś.....	384	381	371	366	359	349	329	305	Rural areas
mężczyźni.....	210	210	202	196	191	184	174	162	males
kobiety.....	173	171	169	170	168	165	155	143	females
W wieku poprodukcyjnym	240	262	290	304	306	307	328	356	Post-working age
mężczyźni.....	72	81	102	115	120	126	138	154	males
kobiety.....	168	181	188	189	186	181	190	202	females
Miasta.....	157	172	189	194	192	188	198	213	Urban areas
mężczyźni.....	46	52	64	70	72	73	80	89	males
kobiety.....	111	120	124	124	120	115	118	124	females
Wieś.....	84	90	102	110	114	119	130	143	Rural areas
mężczyźni.....	26	29	38	45	49	52	58	65	males
kobiety.....	57	61	64	65	66	66	72	78	females
LUDNOŚĆ W WIEKU NIEPRODUKCYJNYM NA 100 OSÓB W WIEKU PRODUK- CYJNYM.....	54	57	62	62	62	63	69	79	NON-WORKING AGE POPULATION PER 100 PERSONS OF WORKING AGE
Mężczyźni.....	42	44	50	52	53	55	71	70	Males
Kobiety.....	68	73	75	73	72	71	68	88	Females

^a Dane według wieku produkcyjnego i poprodukcyjnego podano w dwóch wariantach ze względu na zmiany granicy wieku emerytalnego, patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 100.

^a Data by working and post-working age are given in two variants due to the changes in the limit of retirement age, see general notes, item 8 on page 100.

TABL. 24 (67). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE I ZAGRANICZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY**
INTERNAL AND INTERNATIONAL MIGRATION OF POPULATION FOR
PERMANENT RESIDENCE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Napływ ^a Inflow ^a				Odpływ ^b Outflow ^b				Saldo migracji Net migration
	ogółem total	z miast from urban areas	ze wsi from rural areas	z zagranicy from abroad	ogółem total	do miast to urban areas	na wieś to rural areas	za granicę to abroad	

W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH
IN ABSOLUTE NUMBERS

OGÓŁEM..	2005	17348	9308	7747	293	20446	11386	7930	1130	-3098
TOTAL	2010	17527	9450	7322	755	20233	10926	8567	740	-2706
	2012	15831	8169	6955	707	18418	10516	7021	881	-2587
	2013	17080	8826	7634	620	20778	11424	7743	1611	-3698
Miasta.....	2005	9345	4132	4993	220	11414	5674	4962	778	-2069
Urban areas	2010	8945	3706	4726	513	11659	5460	5680	519	-2714
	2012	8656	3410	4761	485	10410	5100	4672	638	-1754
	2013	9192	3453	5323	416	11706	5337	5242	1127	-2514
Wieś	2005	8003	5176	2754	73	9032	5712	2968	352	-1032
Rural areas	2010	8582	5744	2596	242	8574	5466	2887	221	8
	2012	7175	4759	2194	222	8008	5416	2349	243	-833
	2013	7888	5373	2311	204	9072	6087	2501	484	-1184

NA 1000 LUDNOŚCI
PER 1000 POPULATION

OGÓŁEM..	2005	12,14	6,52	5,42	0,21	14,31	7,97	5,55	0,79	-2,17
TOTAL	2010	12,05	6,50	5,04	0,52	13,91	7,51	5,89	0,51	-1,86
	2012	10,90	5,63	4,79	0,49	12,69	7,24	4,84	0,61	-1,78
	2013	11,79	6,09	5,27	0,43	14,35	7,89	5,35	1,11	-2,55
Miasta.....	2005	10,89	4,82	5,82	0,26	13,30	6,61	5,78	0,91	-2,41
Urban areas	2010	10,33	4,28	5,46	0,59	13,47	6,31	6,56	0,60	-3,13
	2012	10,05	3,96	5,53	0,56	12,08	5,92	5,42	0,74	-2,04
	2013	10,71	4,02	6,20	0,48	13,64	6,22	6,11	1,31	-2,93
Wieś	2005	14,03	9,07	4,83	0,13	15,84	10,01	5,20	0,62	-1,81
Rural areas	2010	14,59	9,76	4,41	0,41	14,57	9,29	4,91	0,38	0,01
	2012	12,15	8,06	3,72	0,38	13,56	9,17	3,98	0,41	-1,41
	2013	13,37	9,11	3,92	0,35	15,38	10,32	4,24	0,82	-2,01

a Zameldowania. b Wymeldowania.
a Registrations. b Cancelled registrations.

TABL. 25 (68). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG KIERUNKÓW**
INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY DIRECTION

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Napływ ^a Inflow ^a			Odpływ ^b Outflow ^b		
	ogółem total	z tego samego województwa from the same voivodship	z innych województw from other voivodships	ogółem total	do tego samego województwa to the same voivodship	do innych województw to other voivodships

W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH
IN ABSOLUTE NUMBERS

OGÓŁEM	2005	17055	12546	4509	19316	12546	6770
TOTAL	2010	16772	12847	3925	19493	12847	6646
	2012	15124	11508	3616	17537	11508	6029
	2013	16460	12587	3873	19167	12587	6530
Miasta.....	2005	9125	6221	2904	10636	6313	4323
Urban areas	2010	8432	6046	2386	11140	6812	4328
	2012	8171	5944	2227	9772	5812	3960
	2013	8776	6398	2378	10579	6279	4300
Wieś	2005	7930	6325	1605	8680	6233	2447
Rural areas	2010	8340	6801	1539	8353	6035	2318
	2012	6953	5564	1389	7765	5696	2069
	2013	7684	6189	1495	8588	6308	2280

NA 1000 LUDNOŚCI
PER 1000 POPULATION

OGÓŁEM	2005	11,94	8,78	3,16	13,52	8,78	4,74
TOTAL	2010	11,53	8,83	2,70	13,41	8,83	4,57
	2012	10,42	7,93	2,49	12,08	7,93	4,15
	2013	11,37	8,69	2,67	13,23	8,69	4,51
Miasta.....	2005	10,63	7,25	3,38	12,39	7,36	5,04
Urban areas	2010	9,74	6,98	2,76	12,87	7,87	5,00
	2012	9,49	6,90	2,59	11,34	6,75	4,60
	2013	10,22	7,45	2,77	12,32	7,31	5,01
Wieś	2005	13,90	11,09	2,81	15,22	10,93	4,29
Rural areas	2010	14,18	11,56	2,62	14,20	10,26	3,94
	2012	11,77	9,42	2,35	13,15	9,65	3,50
	2013	13,03	10,49	2,53	14,56	10,69	3,87

^a Zameldowania. ^b Wymeldowania.
^a Registrations. ^b Cancelled registrations.

TABL. 26 (69). **MIGRACJE WEWNĘTRZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG PŁCI I WIEKU MIGRANTÓW**
INTERNAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY SEX AND AGE OF MIGRANTS

WIEK MIGRANTÓW AGE OF MIGRANTS	Napływ ^a Inflow ^a			Odpływ ^b Outflow ^b			Saldo migracji Net migration		
	ogółem total	mężczy- żni males	kobiety females	ogółem total	mężczy- żni males	kobiety females	ogółem total	mężczy- żni males	kobiety females
OGÓŁEM 2005	17055	8055	9000	19316	9075	10241	-2261	-1020	-1241
TOTAL 2010	16772	7878	8894	19493	8901	10592	-2721	-1023	-1698
2012	15124	7151	7973	17537	8173	9364	-2413	-1022	-1391
2013	16460	7769	8691	19167	8972	10195	-2707	-1203	-1504
0-4 lata.....	1772	902	870	1934	983	951	-162	-81	-81
5-9.....	1213	625	588	1314	695	619	-101	-70	-31
10-14.....	755	370	385	837	411	426	-82	-41	-41
15-19.....	693	297	396	764	330	434	-71	-33	-38
20-24.....	1383	436	947	1709	537	1172	-326	-101	-225
25-29.....	2982	1269	1713	4043	1712	2331	-1061	-443	-618
30-34.....	2208	1083	1125	2759	1360	1399	-551	-277	-274
35-39.....	1472	767	705	1690	893	797	-218	-126	-92
40-44.....	887	505	382	958	544	414	-71	-39	-32
45-49.....	646	351	295	671	370	301	-25	-19	-6
50-54.....	579	310	269	577	305	272	2	5	-3
55-59.....	556	296	260	540	274	266	16	22	-6
60-64.....	483	240	243	504	247	257	-21	-7	-14
65 lat i więcej and more	831	318	513	867	311	556	-36	7	-43

a Zameldowania. *b* Wymeldowania.

a Registrations. *b* Cancelled registrations.

TABL. 27 (70). **MIGRACJE ZAGRANICZNE LUDNOŚCI NA POBYT STAŁY WEDŁUG PŁCI I WIEKU MIGRANTÓW**
INTERNATIONAL MIGRATION OF POPULATION FOR PERMANENT RESIDENCE BY SEX AND AGE OF MIGRANTS

WIEK MIGRANTÓW AGE OF MIGRANTS	Imigranci <i>Immigrants</i>			Emigranci <i>Emigrants</i>			Saldo migracji Net migration		
	ogółem total	mężczy- żni males	kobiety females	ogółem total	mężczy- żni males	kobiety females	ogółem total	mężczy- żni males	kobiety females
OGÓŁEM 2005	293	153	140	1130	583	547	-837	-430	-407
TOTAL 2010	755	447	308	740	343	397	15	104	-89
2012	707	392	315	881	394	487	-174	-2	-172
2013	620	323	297	1611	736	875	-991	-413	-578
0-4 lata.....	324	156	168	79	40	39	245	116	129
5-9.....	34	14	20	136	73	63	-102	-59	-43
10-14.....	10	6	4	113	62	51	-103	-56	-47
15-19.....	17	10	7	111	57	54	-94	-47	-47
20-24.....	14	8	6	83	48	35	-69	-40	-29
25-29.....	47	29	18	181	70	111	-134	-41	-93
30-34.....	51	34	17	244	107	137	-193	-73	-120
35-39.....	29	16	13	211	89	122	-182	-73	-109
40-44.....	15	9	6	135	61	74	-120	-52	-68
45-49.....	14	12	2	106	43	63	-92	-31	-61
50-54.....	26	14	12	83	29	54	-57	-15	-42
55-59.....	15	8	7	68	30	38	-53	-22	-31
60-64.....	13	4	9	33	16	17	-20	-12	-8
65 lat i więcej and more	11	3	8	28	11	17	-17	-8	-9

TABL. 28 (71). **KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE^a**
 Stan w dniu 31 XII
CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS^a
 As of 31 XII

KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS	2005	2010	2012	2013	2005	2010	2012	2013
	jednostki kościelne ^b church units ^b				duchowni clergy			
Kościół Katolicki Catholic Church								
Kościół Rzymskokatolicki ^c	565	561	568	568	1242	1256	1285	1275
Starokatolickie Old Catholic								
Kościół Polskokatolicki ^d	3	2	3	3	3	2	3	3
Prawosławne Orthodox								
Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny ^e	56	58	58	58	73	102	102	109
Protestanckie i tradycje protestanckiej Protestant and Protestant-tradition								
Kościół Ewangelicko-Augsburski ^f	14	15 ^g	15	15	19	14 ^g	16	19
Kościół Ewangelicko-Metodystyczny ^d	14	14	14	14	9	9	9	7
Kościół Zielonoświątkowy.....	14	16	17	17	29	28	29	28
Nowoapostolski Kościół w Polsce.....	5	5	5	5	16	18	18	23
Kościół Chrześcijan Baptystów ^d	11	9	.	10	12	8	.	23
Chrześcijański Kościół Głosicieli Dobrej Nowiny	1	1	2 ^h	2 ^h	1	1	1 ^h	1 ^h
Kościół Adwentystów Dnia Siódmego.....	6	6	6	6	2	2	3	3
Kościół Boży w Chrystusie.....	2	3	3	3	15	17	14	14
Kościół Chrystusowy.....	1	2 ⁱ	3	3	2	1 ⁱ	4	4
Świecki Ruch Misyjny „Epifania”.....	4	4	5	5	12	12	12	12
Zrzeszenie Wolnych Badaczy Pisma Świętego .	3	3	3	3	10	6	6	5
Stowarzyszenie Badaczy Pisma Świętego.....	1	1	1	3	2	-	-	5
Kościół Chrześcijan Wiary Ewangelicznej.....	-	1	1	1	-	1	1	1
Kościół Ewangelicko-Reformowany ^d	-	-	-	-	-	-	-	-
Islamskie Muslim								
Stowarzyszenie Jedności Muzułmańskiej.....	-	-	1	1	-	1	1	1
Stowarzyszenie Muzułmańskie Ahmadiyya ^g	-	-	-	-	-	-	-	-
Dalekiego Wschodu Far Eastern Religions								
Związek Buddyjski Tradycji Karma Kamtsang ^j ...	-	1	1 ^h	1	-	-	.	-
Misja Buddyjska Trzy Schronienia w Polsce ^k	-	-	-	-	-	-	-	-
Inne Other								
Związek Wyznania Świadców Jehowy.....	64	67	67	52	-	-	-	-

^a Uszeregowane malejąco według liczby wiernych, wyznawców w 2013 r. ^b Obejmują m.in.: parafie, zbory, gminy wyznaniowe, ośrodki. ^c Dane dotyczą diecezji: elbląskiej, warmińskiej, ełckiej. ^d Kościół stowarzyszony w Polskiej Radzie Ekumenicznej. ^e Dane dotyczą diecezji białostocko-gdańskiej. ^f Dane dotyczą diecezji mazurskiej. ^g Dane dotyczą 2009 r. ^h Dane dotyczą 2011 r. ⁱ Dane dotyczą 2006 r. ^j Do 2011 Związek Buddyjski Tradycji Karma Kamtsang. ^k Dane dotyczą 2008 r.

^a Listed by the decreasing number of adherents and faithful in 2013. ^b Including, among others, parishes, congregations, religious communities, centres. ^c Data concern diocese: elbląskiej, warmińskiej, ełckiej. ^d Church associated in the Polish Ecumenical Council. ^e Data concern białostocko-gdańskiej diocese. ^f Data concern diocese mazurskiej. ^g Data concern 2009. ^h Data concern 2011. ⁱ Data concern 2006. ^j Until 2011 Związek Buddyjski Tradycji Karma Kamtsang. ^k Data concern 2008.

TABL. 28 (71). **KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE^a (dok.)**
 Stan w dniu 31 XII
CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS^a (cont.)
 As of 31 XII

KOŚCIOŁY I ZWIĄZKI WYZNANIOWE CHURCHES AND RELIGIOUS ASSOCIATIONS	2005	2010	2012	2013
	wierni, wyznawcy adherents, faithful			
Kościół Katolicki Catholic Church				
Kościół Rzymskokatolicki ^b	1565500 ^c	1484202 ^c	1483150 ^c	1503559 ^c
Starokatolickie Old Catholic				
Kościół Polskokatolicki ^d	223	177	272	159
Prawosławne Orthodox				
Polski Autokefaliczny Kościół Prawosławny ^{de}	221000	22700	220700	220700
Protestanckie i tradycji protestanckiej Protestant and Protestant-tradition				
Kościół Ewangelicko-Augsburski ^{df}	5000	4316 ^g	3515	3515
Kościół Ewangelicko-Metodystyczny ^d	1855	1750	1760	1770
Kościół Zielonoświątkowy	1338	1304	1385	1447
Nowoapostolski Kościół w Polsce	889	916	967	975
Kościół Chrześcijan Baptystów ^d	426	461	.	505
Chrześcijański Kościół Głosicieli Dobrej Nowiny	300	300	300 ^h	300 ^h
Kościół Adwentystów Dnia Siódmego	234	256	264	258
Kościół Boży w Chrystusie	161	157	154	154
Kościół Chrystusowy	52	60 ⁱ	48	48
Świecki Ruch Misyjny „Epifania”	38	43	41	43
Zrzeszenie Wolnych Badaczy Pisma Świętego .	68	53	53	39
Stowarzyszenie Badaczy Pisma Świętego	11	8	4	39
Kościół Chrześcijan Wiary Ewangelicznej	-	10	10	12
Kościół Ewangelicko-Reformowany ^d	18	10	10	10
Islamskie Muslim				
Stowarzyszenie Jedności Muzułmańskiej	-	3	10	10
Stowarzyszenie Muzułmańskie Ahmadiyya ^e	-	1	1	1
Dalekiego Wschodu Far Eastern Religions				
Związek Buddyjski Tradycji Karma Kamtsang/ ...	75	100	100 ^h	100
Misja Buddyjska Trzy Schronienia w Polsce ^k	-	60	60	60
Inne Other				
Związek Wyznania Świadków Jehowy	127729	4219	4219	4068

^a Uszeregowane malejąco według liczby wiernych, wyznawców w 2013 r. ^b Dane dotyczą diecezji: elbląskiej, warmińskiej, ełckiej. ^c Ochrzczeni. ^d Kościół stowarzyszony w Polskiej Radzie Ekumenicznej. ^e Dane dotyczą diecezji białostocko-gdańskiej. ^f Dane dotyczą diecezji mazurskiej. ^g Dane dotyczą 2009 r. ^h Dane dotyczą 2011 r. ⁱ Dane dotyczą 2006 r. ^j Do 2011 Związek Buddyjski Tradycji Karma Kamtsang. ^k Dane dotyczą 2008 r.

^a Listed by the decreasing number of adherents and faithful in 2013. ^b Data concern diocese: elbląskiej, warmińskiej, ełckiej. ^c Bapltised. ^d Church associated in the Polish Ecumenical Council. ^e Data concern białostocko-gdańskiej diocese. ^f Data concern diocese mazurskiej. ^g Data concern 2009. ^h Data concern 2011. ⁱ Data concern 2006. ^j Until 2011 Związek Buddyjski Tradycji Karma Kamtsang. ^k Data concern 2008.

DZIAŁ VI

RYNEK PRACY

Uwagi ogólne

Aktywność ekonomiczna ludności

1. Dane zawarte w tabl. 1 i 2 opracowano na podstawie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań według stanu w dniu 31 III 2011 r.

W NSP 2011 badaniem objęto **osoby w wieku 15 lat i więcej** spełniające kryterium faktycznego zamieszkania. Badanie nie obejmowało osób w obiektach zbiorowego zakwaterowania oraz bezdomnych.

Prezentowane dane za 2011 r. wg Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011 zostały zmienione w stosunku do publikowanych w poprzedniej edycji Rocznika.

2. Dane zawarte w tabl. 3 i 4 opracowano na podstawie reprezentacyjnego **Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL)**, przeprowadzanego w cyklu kwartalnym metodą obserwacji ciągłej, tj. aktywność ekonomiczną bada się w każdym tygodniu w ciągu całego kwartału. Badaniem objęte są **osoby w wieku 15 lat i więcej**, będące członkami gospodarstw domowych w wylosowanych mieszkaniach, z wyjątkiem osób nieobecnych 12 miesięcy i więcej, jeżeli ich nieobecność nie wynikała z charakteru wykonywanej pracy. Gospodarstwo domowe oznacza zespół osób spokrewnionych lub spowinowaconych, a także niespokrewnionych, mieszkających razem i utrzymujących się wspólnie. Badanie nie obejmuje gospodarstw domowych w obiektach zbiorowego zakwaterowania.

Dane BAEL za 2013 r. uogólniono na podstawie bilansów ludności opracowywanych przy wykorzystaniu wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011.

3. Podstawowe kryterium podziału na aktywnych zawodowo i biernych zawodowo stanowi praca, tzn. fakt wykonywania, posiadania bądź poszukiwania pracy.

Do aktywnych zawodowo zaliczono osoby pracujące i bezrobotne:

- 1) do pracujących zaliczono osoby, które w badanym tygodniu:
 - wykonywały, przez co najmniej 1 godzinę, pracę przynoszącą zarobek lub dochód albo pomagały (bez wynagrodzenia) w prowadzeniu rodzinnego gospodarstwa w rolnictwie lub rodzinnej działalności gospodarczej poza rolnictwem,
 - formalnie miały pracę, ale jej nie wykonywały (np. z powodu choroby, urlopu, przerwy w działalności zakładu, trudnych warunków atmosferycznych); jeżeli prze-

CHAPTER VI

LABOUR MARKET

General notes

Economic activity of the population

1. Data in table 1 and 2 were compiled on the basis of the Population and Housing Census as of 31 III 2011.

The survey (in the Census 2011) covers **persons aged 15 and more** who meet the criterion of actual living. The survey did not cover persons living in collective accommodation establishments as well as homeless.

Presented data for 2011 based on National Census of Population and Housing Census 2011 have been changed in relation to the data published in the previous edition of the Yearbook.

2. Data in tables 3 and 4 were compiled on the basis of the **Labour Force Survey (LFS)**, a sample survey conducted on a quarterly basis using the continuous observation method, i.e., economic activity of the population is observed in each week during the whole quarter. The survey covers **persons aged 15 and more**, being members of households in dwellings selected on a random basis. The survey does not cover the members of households absent for 12 months and more except persons whose absence results from the type of their job. A household is a group of people living together in a dwelling and maintaining themselves jointly. The survey does not include institutional households.

The LFS data for 2013 were generalized on the basis of the population balances compiled with the use of the Population and Housing Census 2011.

3. The main criterion in dividing the population into economically active and inactive is work, i.e. performing, holding or looking for work.

Economically active persons include employed and unemployed persons:

- 1) employed persons are persons who during the reference week:
 - performed, for at least 1 hour, any work providing earnings or income, or assisted (without wages or salaries) in maintaining a family-owned farm in agriculture or a family-owned business outside agriculture,
 - formally had work, but did not perform it (e.g. due to illness, vacation, a break in company activity, bad weather) if the break in work did not exceed 3 months,

rwą w pracy wynosiła mniej niż 3 miesiące, a jeżeli przerwa w pracy wynosiła ponad 3 miesiące, dodatkowym kryterium w BAEL w przypadku pracowników najemnych (zatrudnieni na podstawie stosunku pracy oraz wykonujący pracę nakładczą) był fakt otrzymywania co najmniej 50% dotychczasowego wynagrodzenia.

- 2) za **bezrobotne** uznaje się osoby w wieku 15–74 lata, które spełniały jednocześnie trzy warunki:
- w okresie badanego tygodnia nie były osobami pracującymi,
 - w ciągu 4 tygodni (wliczając jako ostatni tydzień badany) aktywnie poszukiwały pracy,
 - były gotowe podjąć pracę w ciągu 2 tygodni następujących po tygodniu badanym.

Do bezrobotnych zaliczono również osoby, które znalazły pracę i oczekiwały na jej rozpoczęcie w okresie 3 miesięcy oraz były gotowe tę pracę podjąć.

Do **biernych zawodowo** zaliczono osoby, które nie zostały zakwalifikowane jako pracujące lub bezrobotne.

Współczynnik aktywności zawodowej obliczono jako udział aktywnych zawodowo (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Wskaźnik zatrudnienia obliczono jako udział pracujących (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej (ogółem lub danej grupy).

Stopę bezrobocia obliczono jako udział bezrobotnych (ogółem lub danej grupy) w liczbie ludności aktywnej zawodowo (ogółem lub danej grupy).

Pracujący

1. Dane opracowano na podstawie sprawozdańczości oraz szacunków (m.in. w zakresie gospodarstw indywidualnych w rolnictwie).

2. Dane o **pracujących** dotyczą osób wykonujących pracę przynoszącą im zarobek lub dochód; do pracujących zalicza się:

- 1) osoby zatrudnione na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie lub wybór) lub stosunku służbowego;
- 2) pracodawców i pracujących na własny rachunek, a mianowicie:
 - a) właścicieli, współwłaścicieli i dzierżawców gospodarstw indywidualnych w rolnictwie (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin); z pewnymi wyłączeniami w latach 2005–2009; patrz ust. 5 na str. 125,
 - b) właścicieli i współwłaścicieli (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin); z wyłączeniem wspólników spółek, którzy nie

moreover if the break in work exceeded 3 months the additional criterion in LFS in case of employment as a paid employees (employees hired on the basis of an employment contract and outworkers) was the fact of receiving at least 50% of the hitherto remuneration.

- 2) **unemployed persons** are persons aged 15–74, who simultaneously fulfilled three conditions:

- within the reference week were not employed,
- within a 4-week period (the last week being the reference week) actively sought work,
- were available for work within a 2-week period following the reference week.

The unemployed also include persons who found work and were waiting to begin it within a 3-month period and were available for that work.

Economically inactive persons are persons who are not classified as employed or unemployed.

The activity rate is calculated as the share of economically active persons (total or in a given group) in the population aged 15 and more (total or in a given group).

The employment rate is calculated as the share of the employed persons (total or in a given group) in the population aged 15 and more (total or in a given group).

The unemployment rate calculated as the share of unemployed (total or in a given group) in the economically active population (total or in a given group).

Employment

1. Data were compiled on the basis of reports as well as estimates (i.a. in regard to private farms in agriculture).

2. Data regarding **employment** concern persons performing work providing earnings or income and include:

- 1) employees hired on the basis of an employment contract (labour contract, posting, appointment or election) or service relation;
- 2) employers and own-account workers, i.e.:
 - a) owners, co-owners, and leaseholders of private farms in agriculture (including contributing family workers), as well as individual owners of livestock who do not possess agricultural land; with some exceptions in 2005–2009; see item 5 on page 125,
 - b) owners and co-owners (including contributing family workers; excluding partners

- pracują w spółce) podmiotów prowadzących działalność gospodarczą poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie,
- c) inne osoby pracujące na własny rachunek, np. osoby wykonujące wolne zawody;
- 3) osoby wykonujące pracę nakładczą.
 - 4) agentów (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin oraz osobami zatrudnionymi przez agentów);
 - 5) członków spółdzielni produkcji rolniczej (rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni powstałych na ich bazie oraz spółdzielni kółek rolniczych);
 - 6) duchownych pełniących obowiązki duszpasterskie.

3. Pełnozatrudnieni są to osoby zatrudnione w pełnym wymiarze czasu pracy obowiązującym w danym zakładzie pracy lub na danym stanowisku pracy, w tym również osoby, które zgodnie z obowiązującymi przepisami pracują w skróconym czasie pracy, np. z tytułu warunków szkodliwych dla zdrowia lub przedłużonym czasie pracy, np. dozorczy mienia. **Niepełnozatrudnieni** są to osoby, które zgodnie z umową o pracę pracują stale w niepełnym wymiarze czasu pracy. Niepełnozatrudnieni w głównym miejscu pracy są to osoby, które oświadczyły, że dany zakład jest ich głównym miejscem pracy.

4. Dane dotyczące pracujących według stanu w dniu 31 XII podano bez przeliczenia niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych, przy przyjęciu zasady jednorazowego ujmowania tych osób w **głównym miejscu pracy**.

5. Dane dotyczące pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie według stanu w dniu 31 XII w latach 2005–2009 wyszacowano na podstawie wyników Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2002 oraz Powszechnego Spisu Rolnego 2002 oraz od 2010 r. na podstawie Powszechnego Spisu Rolnego 2010.

Do pracujących w gospodarstwach indywidualnych zaliczono osoby pracujące w gospodarstwach prowadzących działalność rolniczą, przy czym:

- 1) w latach 2005–2009 nie zaliczono osób pracujących:
 - a) w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych powyżej 1 ha produkujących **wyłącznie** na własne potrzeby;
 - b) w gospodarstwach o powierzchni użytków rolnych do 1,0 ha (łącznie z indywidualnymi właścicielami zwierząt gospodarskich nieposiadających użytków rolnych) produkujących **wyłącznie** lub **głównie** na własne potrzeby;
- 2) od 2010 r. ujęto wszystkich pracujących w tych gospodarstwach niezależnie od powierzchni użytków rolnych oraz przeznaczenia produkcji rolniczej (razem z produkującymi **wyłącznie** lub **głównie** na własne potrzeby).

in companies who do not work in them) of entities conducting economic activity other than that related to private farms in agriculture,

- c) *other self-employed persons, e.g., self-employed professionals.*
- 3) *outworkers;*
 - 4) *agents (including contributing family workers and persons employed by agents);*
 - 5) *members of agricultural production cooperatives (agricultural producers' co-operatives and co-operatives established on their basis as well as agricultural farmers' cooperatives);*
 - 6) *clergy fulfilling priestly obligations.*

3. Full-time paid employees are persons employed on a full-time basis, as defined by a given company or for a given position, as well as persons who, in accordance with regulations, work a shortened work-time period, e.g. due to hazardous conditions, or a longer work-time period, e.g. property caretaker. **Part-time paid employees** are persons who, in accordance with labour contracts, regularly work on a part-time basis. **Part-time paid employees in the main workplace** are persons who declared that the given workplace is their main workplace.

4. Data concerning employment on a given day as of 31 XII are presented without converting part-time paid employees into full-time paid employees, each person being listed once according to the **main job**.

5. Data concerning persons employed on private farms in agriculture as of 31 XII in 2005–2009 were estimated on the basis of the results of the Population and Housing Census as well as the Agricultural Census 2002 as well as since 2010 on the basis of the Agricultural Census 2010.

The following employed persons on private farms conducting agricultural activity are included in the group of employed persons on private farms, while:

- 1) in 2005–2009 are not included the following employed persons:
 - a) on farms with the area more than 1 ha of agricultural land producing **exclusively** for their own needs;
 - b) on farms with the area to 1 ha of agricultural land (including individual owners of livestock who do not possess agricultural land) producing **exclusively** or **mainly** for their own needs;
- 2) since 2010 are included the whole number of employed persons on those farms independently from area of agricultural land as well as from destination of agricultural output (including producing **exclusively** or **mainly** for their own needs).

Dane o pracujących w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie od 2010 r. nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie.

6. Dane o zatrudnionych na podstawie stosunku pracy dotyczą:

- 1) **zatrudnienia według stanu w dniu 31 XII** osób pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w głównym miejscu pracy bez przeliczania na pełnozatrudnionych;
- 2) **przeciętnego zatrudnienia** pracowników pełnozatrudnionych (łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo) oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

7. Dane nie obejmują jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

8. Informacje o ruchu zatrudnionych dotyczą pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo. Dane te dotyczą **liczby przyjęć do pracy i zwolnień z pracy**, a nie liczby osób. Liczba przyjęć do pracy oraz zwolnień z pracy może być wyższa od liczby osób, ponieważ jedna osoba może kilkakrotnie zmienić pracę w ciągu roku.

Do liczby przyjętych do pracy zaliczono osoby podejmujące pracę po raz pierwszy i kolejny. Do liczby zwolnionych z pracy zaliczono osoby, z którymi rozwiązano umowę o pracę w drodze wypowiedzenia przez pracownika lub zakład pracy łącznie ze zwolnieniami grupowymi, osoby, które przeniesiono na emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy, osoby, które porzuciły pracę, a także – ze względów ewidencyjnych – osoby zmarłe. Ponadto do liczby przyjętych do pracy lub zwolnionych z pracy zaliczono osoby przeniesione służbowo lub przyjęte z innego zakładu pracy na podstawie porozumienia między podmiotami, a także osoby powracające do pracy i odchodzące z pracy na urlopy wychowawcze, bezpłatne i rehabilitację.

Współczynnik przyjęć (zwolnień) obliczono jako stosunek liczby przyjęć pomniejszonej o osoby powracające do pracy z urlopów wychowawczych i bezpłatnych (lub liczby zwolnień pomniejszonej o osoby, które otrzymały urlopy wychowawcze i bezpłatne) w badanym okresie do liczby pełnozatrudnionych według stanu w dniu 31 XII z roku poprzedniego.

Bezrobocie

1. Dane o **bezrobotnych zarejestrowanych** do 2003 r. obejmują osoby, które określone są jako bezrobotne zgodnie z ustawą z dnia 14 XII 1994 r. o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu (jednolity tekst Dz. U. 2001 Nr 6, poz. 56, z późniejszymi zmianami).

Data regarding employed persons on private farms in agriculture since 2010 are not strictly comparable to those for previous year.

6. *Data regarding employees hired on the basis of employment contracts concern:*

- 1) **the employment, as of 31 XII, of full-time paid employees (including seasonal and temporary employees) as well as part-time paid employees in the main job without converting them into full-time paid employees;**
- 2) **the average paid employment – full-time paid employees (including seasonal and temporary employees) as well as part-time paid employees in terms of full-time paid employees.**

7. *Data do not include budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.*

8. *Information regarding labour turnover concerns full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary employees. These data concern the number of hires and the number of terminations and not the number of persons. The number of hires and terminations may be greater than the number of persons as one person may change work several times within a year.*

Hired persons are persons starting work for the first or a subsequent time. Terminated persons are persons with whom work contracts have been dissolved upon the wish of either the employee or the employer (including group dismissals), persons, who have retired or been granted a pension due to an inability to work, persons who have left work as well as, for record-keeping purposes – persons who have died. Moreover, persons hired or terminated include persons transferred on the basis of inter-entities agreements as well as persons returning to and leaving work within the framework of child-care and unpaid vacations and rehabilitation.

The hire (termination) rate is calculated as the ratio of the number of hires less the number of persons returning to work from child-care and unpaid vacations (or the number of terminations less the number of persons granted child-care and unpaid vacations) during a survey period to the number of persons employed on a given day as of 31 XII the previous year.

Unemployment

1. *Data regarding registered unemployed persons to 2003 include persons who, are classified as unemployed in accordance with the Law on Employment and Combating Unemployment, dated 14 XII 1994 (uniform text Journal of Laws 2001 No. 6, item 56, with later amendments).*

Dane o liczbie **bezrobotnych zarejestrowanych** od 2004 r. zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 1 VI 2004 r. (Dz. U. z 2004 r. Nr 99, poz. 1001), obejmują osoby niezatrudnione i nie wykonujące innej pracy zarobkowej, zdolne i gotowe do podjęcia zatrudnienia w pełnym wymiarze czasu pracy (bądź jeśli są to osoby niepełnosprawne – zdolne i gotowe do podjęcia zatrudnienia co najmniej w połowie tego wymiaru czasu pracy), nieuczące się w szkole z wyjątkiem szkół dla dorosłych (lub przystępująca do egzaminu eksternistycznego z zakresu tej szkoły) lub szkół wyższych w systemie wieczorowym albo zaocznym, zarejestrowane we właściwym dla miejsca zameldowania (stałego lub czasowego) powiatowym urzędzie pracy oraz poszukujące zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, jeżeli m.in.:

- 1) ukończyły 18 lat;
- 2) nie ukończyły: kobieta 60 lat, mężczyźni – 65 lat;
- 3) nie nabyły prawa do emerytury lub renty z tytułu niezdolności do pracy, renty szkoleniowej, renty socjalnej, nie pobierają świadczenia lub zasiłku przedemerytalnego, świadczenia rehabilitacyjnego, zasiłku chorobowego lub macierzyńskiego;
- 4) nie są właścicielami lub posiadaczami (samodzielnymi lub zależnymi) nieruchomości rolnej o powierzchni użytków rolnych powyżej 2 ha przeliczeniowych; nie podlegają ubezpieczeniu emerytalnemu i rentowemu z tytułu stałej pracy jako współmałżonek lub domownik w gospodarstwie rolnym o powierzchni użytków rolnych przekraczającej 2 ha przeliczeniowe;
- 5) nie podjęły pozarolniczej działalności lub nie podlegają – na podstawie odrębnych przepisów – obowiązkowi ubezpieczenia społecznego, z wyjątkiem ubezpieczenia społecznego rolników;
- 6) nie są tymczasowo aresztowane lub nie odbywają kary pozbawienia wolności;
- 7) nie uzyskują miesięcznie przychodu w wysokości przekraczającej połowę minimalnego wynagrodzenia za pracę, z wyłączeniem przychodów od środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach bankowych;
- 8) nie pobierają na podstawie przepisów o pomocy społecznej zasiłku stałego;
- 9) nie pobierają na podstawie przepisów o świadczeniach rodzinnych, świadczenia pielęgnacyjnego lub dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu samotnego wychowania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych na skutek upływu ustawowego okresu jego pobierania;
- 10) nie pobierają po ustaniu zatrudnienia świadczenia szkoleniowego.

Data regarding registered unemployed persons from 2004 in accordance with the Law dated 20 April 2004 on Promotion of Employment and Labour Market Institutions, in force since 1 June 2004 (Journal of Laws 2004 No. 99, item 1001) include persons who are not employed and not performing any income-generating work, able and ready to take full-time employment (or in case of disabled persons – are able and ready to take employment at least half the full work-time required within a given occupation or service), are not attending any full-time school with the exception of schools for adults (or taking extra curriculum exam within the scope of this school programme exam) or tertiary schools in the evening or weekend education system, and registered in the powiat labour office corresponding to the person's permanent or temporary place of residence and seeking employment or any other income-generating work if they, among others:

- 1) are aged 18 or more;
- 2) are aged less than 60 (women) or less than 65 (men);
- 3) did not acquire the right to retirement pay or pension resulting from an inability to work, pension due to training, social-welfare pension, do not receive: a pre-retirement benefit or allowance, a rehabilitation allowance, a sick or maternity benefit;
- 4) are not owners or holders (sole or dependent) of agricultural real estate with an area of agricultural land exceeding 2 convertible ha; are not subject to retirement and pension insurance from full-time work due to being a spouse or a member of an agricultural household with an area of agricultural land exceeding 2 convertible ha;
- 5) did not undertake non-agricultural activity or are not subject, on the basis of separate regulations, to compulsory social security or a retirement provision, excluding social insurance of farmers;
- 6) is not temporarily under arrest or not serving a prison sentence;
- 7) do not receive monthly income of the amount exceeding half of minimum remuneration for work; excluding income generated from money gathered on bank accounts;
- 8) do not receive, on the basis of the regulation concerning social welfare, a permanent social benefit;
- 9) do not receive, on the basis of regulations concerning family allowances, nursing allowance or allowance supplementary to family benefit due to single parenthood and losing rights to the unemployment benefit due to the expiry of the legal duration of benefit receiving;
- 10) do not receive after termination of employment training allowance.

Od 1997 r. za bezrobotnego nie uważa się osoby odbywającej szkolenie lub staż u pracodawcy oraz od 1 VI 2004 r. również młodocianego absolwenta oraz osoby odbywającej przygotowanie zawodowe w miejscu pracy.

2. Stopę bezrobocia rejestrowanego obliczono jako stosunek liczby bezrobotnych zarejestrowanych do liczby cywilnej ludności aktywnej zawodowo, tj. bez osób odbywających czynną służbę wojskową oraz pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

3. Informacje o wydatkach Funduszu Pracy podaje się zgodnie z ustawą z dnia 20 IV 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, obowiązującą od 1 VI 2004 r. (Dz. U. Nr 99, poz. 1001, z późn. zm.). Zasiłki i świadczenia przedemerytalne od 1 VIII 2004 r. finansowane są z budżetu państwa (na mocy ustawy z dnia 30 IV 2004 r. o świadczeniach przedemerytalnych – Dz. U. Nr 120, poz. 1252); do 31 VII 2004 r. finansowane były ze środków Funduszu Pracy.

Warunki pracy

1. Informacje o **wypadkach przy pracy** obejmują wszystkie wypadki przy pracy, jak również wypadki traktowane na równi z wypadkami przy pracy niezależnie od tego, czy wykazana została niezdolność do pracy. Informacje o wypadkach przy pracy w jednostkach budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego dotyczą tylko pracowników cywilnych.

Dane o wypadkach przy pracy, poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie, uzyskiwane są ze statystycznej karty wypadku przy pracy.

Wypadki przy pracy w **gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie** opracowano na podstawie sprawozdawczości Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (KRUS) i dotyczą tylko tych wypadków, w wyniku których poszkodowani otrzymali w danym roku jednorazowe odszkodowanie z tytułu stałego lub długotrwałego uszczerbku na zdrowiu.

Za **wypadek przy pracy** uważa się nagle zdarzenie wywołane przyczyną zewnętrzną, powodujące uraz lub śmierć, które nastąpiło w związku z pracą:

- 1) podczas lub w związku z wykonywaniem przez pracownika zwykłych czynności lub poleceń przełożonych oraz czynności na rzecz pracodawcy, nawet bez polecenia;

Since 1997 among the unemployed is not person undergoing training, an internship with the employer as well as since 1 VI 2004 also juvenile school-leaver and person undergoing a job occupational training.

2. *The registered unemployment rate is calculated as the relation of the number of registered unemployed persons to the economically active civilian population, i.e., excluding persons in active military service as well as employees of budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.*

3. *Information concerning Labour Fund expenditures are given according to Law dated 20 th of June 2004, on Promotion of Employment and Labour Market Institutions, in force since 1st of June 2004 (Journal of Laws No. 99, item 1001, with later amendments). Pre-retirement benefits and allowances since 1st of July 2004 are financed from Social Insurance Fund state budget (on the basis on the Law dated 30th of April 2004 on pre-retirement benefits – Journal of Laws No. 120, item 1252); until 31st of July 2004 were financed from the Labour Fund means.*

Work conditions

1. *Information regarding accidents at work includes all accidents at work, as well as accidents treated equally to accidents at work, regardless of proved inability to work. Information regarding accidents at work in budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety concerns only civilian employees.*

Data regarding accidents at work, excluding private farms in agriculture, are obtained from statistical reports of accidents at work.

Accidents at work on private farms in agriculture were prepared on the basis of reports of the Agricultural Social Insurance Fund (ASIF) and are related only to these accidents, for which the person injured received a one-off compensation due to permanent or long-term health damage within a given year.

Accident at work *is understood as a sudden event, caused by external reason which leads to injury or death, which happened in connection with work:*

- 1) *during or in connection with performance of ordinary activities or instructions by the employee and activities for the employees, even without instructions;*

- 2) w czasie pozostawania pracownika w dyspozycji pracodawcy a drodze między siedzibą pracodawcy a miejscem wykonywania obowiązku wynikającego ze stosunku pracy.

Na równi z wypadkiem przy pracy, w zakresie uprawnienia do świadczeń określonych w ustawie o ubezpieczeniu społecznym z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych, traktuje się wypadek, któremu pracownik uległ:

- w czasie trwania podróży służbowej,
- podczas szkolenia w zakresie powszechnej samoobrony;
- przy wykonywaniu zadań zleconych przez działające u pracodawcy organizacje związkowe.

Za jeden wypadek przy pracy liczy się wypadek każdej pracującej osoby, poszkodowanej zarówno w wypadku indywidualnym, jak i zbiorowym.

2. Za ciężki wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiło ciężkie uszkodzenie ciała, a mianowicie: utrata wzroku, słuchu, mowy, zdolności płodzenia lub inne uszkodzenie ciała albo rozstrój zdrowia, naruszające podstawowe funkcje organizmu, a także choroba nieuleczalna lub zagrażająca życiu, trwała choroba psychiczna, trwała, całkowita lub znaczna niezdolność do pracy w zawodzie albo trwałe poważne zeszpecenie lub zniekształcenie ciała.

3. Za śmiertelny wypadek przy pracy uważa się wypadek, w wyniku którego nastąpiła śmierć osoby poszkodowanej na miejscu wypadku lub w okresie 6 miesięcy od chwili wypadku.

4. Wypadki przy pracy klasyfikuje się m.in. według **wydarzeń** je powodujących (określających rodzaj kontaktu człowieka z czynnikiem, który spowodował wypadek) oraz **przyczyn** wypadków (wszelkich braków i nieprawidłowości związanych z czynnikami materialnymi, z organizacją pracy, z nieprawidłowym zachowaniem się pracownika). Każdy wypadek przy pracy jest wynikiem jednego wydarzenia, ale najczęściej kilku przyczyn, w związku z tym suma przyczyn jest większa od ogólnej liczby wypadków. Wydarzenia powodujące urazy od 2005 r. są pogrupowane zgodnie z zaleceniem EUROSTAT-u.

5. Informacje o zatrudnionych w warunkach zagrożenia czynnikami szkodliwymi dla zdrowia opracowano na podstawie sprawozdawczości; dane:

- 1) obejmują zatrudnionych zaliczanych według PKD 2007 do sekcji: A rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo (dział 01 z wyłączeniem grupy 01.7 oraz indywidualnych gospodarstw rolnych, 02 i 03 z wyłączeniem klasy 03.11), B górnictwo i wydobywanie, C przetwórstwo przemysłowe, D wytwarzanie i zaopatrywanie

- 2) *when the employee remains at the disposal of the employers on the way between the seat of the employer and the place of performing the duty, which is result of work relations.*

Every accident is treated equally to accident at work, as regards entitlement to benefits defined in the law on social insurance by virtue of accidents at work and occupational diseases if the employee had such accident:

- *during a business trip;*
- *during a training within the scope of common self-defence;*
- *at performing tasks ordered by trade union organizations, functioning at the employer.*

Each accident, regardless whether the person injured was injured during an individual or a mass accident, is counted as a single accident at work.

2. A serious accident at work is an accident which results in serious bodily harm, i.e., loss of sight, hearing, speech, fertility, or which results in other bodily harm or in health-related problems, disrupting primary bodily functions, as well as which results in incurable and life-threatening diseases, permanent mental illness, a permanent, total or significant inability to work in the profession or in a permanent significant disfigurement or distortion of the body.

3. A fatal accident at work is an accident during which the person injured dies at the site of the accident or within a period of 6 months from the date of the accident.

4. Accidents at work are classified, i.e., according to **contact mode of injury** which directly cause them (describing the type of contact of the person injured with the factor which caused the accident) as well as according to their **causes** (all shortcomings and irregularities connected with material factors, organization of work, incorrect employee action). Each accident at work is the result of a single event, but frequently the result of several causes, thus the sum of causes is greater than the total number of accidents. Contact mode of injury since 2005 are grouping according to the EUROSTAT recommendation.

5. Information regarding persons working in hazardous conditions i.e., with substances hazardous to health, is compiled on the basis of reports. Data concern persons:

- 1) *employed by entities included in the sections: A agriculture, forestry and fishing (division 01 excluding group 01.7 and private farms in agriculture, 02 and 03 excluding class 03.11),*

w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych, E dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją, F budownictwo (działy 41–43 z wyłączeniem grupy 41.1), G handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle, H transport i gospodarka magazynowa, J informacja i komunikacja (działy 58, 60 do 63 z wyłączeniem grupy 63.9), M działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (działy 72 i 75), N działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (działy 77 i 79 oraz klasa 81.29), P edukacja (podklasa 85.42.B), Q opieka zdrowotna i pomoc społeczna (dział 86), S pozostała działalność usługowa (dział 95);

- 2) dotyczą osób narażonych na działanie czynników związanych: ze środowiskiem pracy (substancje chemiczne, przemysłowe pyły zwłókniające, hałas, wibracja, gorący lub zimny mikroklimat itp.), z uciążliwością pracy (wymuszona pozycja ciała, nadmierne obciążenie fizyczne itp.) oraz z czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi.

6. Ocena ryzyka zawodowego to kompleksowe oszacowanie kombinacji prawdopodobieństwa wystąpienia urazu ciała lub pogorszenia stanu zdrowia i ich ciężkości, w sytuacji zagrożenia, dokonywane w celu wyboru właściwych środków bezpieczeństwa.

7. Za **chorobę zawodową** uważa się chorobę, która została spowodowana działaniem czynników szkodliwych dla zdrowia występujących w środowisku pracy lub specyfiką wykonywanej pracy.

8. Szczegółowe objaśnienia i informacje z zakresu warunków pracy zawierają publikacje GUS z serii „Informacje i opracowania statystyczne” – „Wypadki przy pracy” oraz „Warunki pracy”.

B mining and quarrying, C manufacturing, D electricity, gas, steam and air conditioning supply, E water supply; sewerage, waste management and remediation activities, F construction (division 41–43 excluding group 41.1), G wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles, H transport and storage, J information and communication (divisions 58, 60–63 excluding group 63.9), M professional, scientific and technical activities (divisions 72 and 75), N administrative and support service activities (divisions 77 and 79 and class 81.29), P education (only class 85.42B), Q human health and social work activities (division 86), S other service community (division 95);

- 2) *exposed to factors connected with the work environment (chemical substances, fibrosis-inducing industrial dusts, noise, vibrations, hot or cold micro-climates, etc.), strenuous work conditions (forced body positioning, excessive physical exertion, etc.) as well as mechanical factors connected with particularly dangerous machinery.*

6. Evaluation of occupational risk is a complex estimation of possibility combination of bodily injury occurrence or health status worsening as well as seriousness of these events, in threatening situation. It is done in order to choose appropriate means for ensuring safety.

7. A disease is deemed an **occupational disease** if it has been caused by the health hazards occurring in the working environment or properties of performed work.

8. Detailed explanations and information concerning work conditions are contained in CSO's publications from series „Statistical information and report” – „Accidents at Work” and „Working Conditions”.

Aktywność ekonomiczna ludności

Economic activity of the population

TABL. 1 (72). **AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ**
 – na podstawie BAEL
 ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE – on the LFS
 basis

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2012	2013				SPECIFICATION	
	przeciętne w roku annual averages			kwartaly quarters				
				I	II	III		IV
LUDNOŚĆ w tys.	1147	1106	1148	1122	1127	1165	1178	POPULATION in thous.
Mężczyźni.....	558	535	559	543	545	574	575	Men
Kobiety.....	589	571	589	579	582	591	603	Women
Aktywni zawodowo....	608	569	597	582	587	611	608	Economically active persons
mężczyźni.....	342	319	334	323	326	347	340	men
kobiety.....	266	249	263	259	260	264	268	women
Pracujący.....	549	506	529	511	513	538	552	Employed persons
mężczyźni.....	311	287	298	286	290	309	309	men
kobiety.....	238	219	230	225	224	230	243	women
Bezrobotni ^a	59	63	68	71	73	73	56	Unemployed persons ^a
mężczyźni.....	31	32	36	36	37	39	32	men
kobiety.....	28	31	32	34	36	34	25	women
Bierni zawodowo.....	539	537	551	540	540	554	570	Economically inactive persons
Mężczyźni.....	216	215	225	220	218	227	235	Men
Kobiety.....	323	322	326	319	322	328	335	Women
WSPÓŁCZYNNIK AKTYWNOŚCI ZAWODOWEJ w %..	53,0	51,4	52,0	51,9	52,1	52,4	51,6	ACTIVITY RATE in %
mężczyźni.....	61,3	59,6	59,7	59,5	59,8	60,5	59,1	men
kobiety.....	45,2	43,6	44,7	44,7	44,7	44,7	44,4	women
Miasta.....	54,7	53,1	53,0	53,5	53,4	52,9	52,4	Urban areas
Wieś.....	50,2	48,7	50,2	49,2	50,0	51,4	50,4	Rural areas
WSKAŹNIK ZATRUD- NIENIA w %	47,9	45,8	46,1	45,5	45,5	46,2	46,9	EMPLOYMENT RATE in %
mężczyźni.....	55,7	53,6	53,3	52,7	53,2	53,8	53,7	men
kobiety.....	40,4	38,4	39,0	38,9	38,5	38,9	40,3	women
Miasta.....	49,8	47,5	47,0	47,2	46,7	46,6	47,6	Urban areas
Wieś.....	44,8	43,0	44,4	42,8	43,7	45,5	45,6	Rural areas
STOPA BEZROBOCIA w %	9,7	11,1	11,4	12,2	12,4	11,9	9,2	UNEMPLOYMENT RATE in %
mężczyźni.....	9,1	10,0	10,8	11,1	11,3	11,2	9,4	men
kobiety.....	10,5	12,4	12,2	13,1	13,8	12,9	9,3	women
Miasta.....	9,0	10,7	11,4	11,8	12,6	11,9	9,2	Urban areas
Wieś.....	10,4	11,7	11,8	12,9	12,1	11,6	9,7	Rural areas

^a Osoby w wieku 15–74 lata.

^a Persons aged 15–74.

TABL. 2 (73). **AKTYWNOŚĆ EKONOMICZNA LUDNOŚCI W WIEKU 15 LAT I WIĘCEJ WEDŁUG WIEKU ORAZ POZIOMU WYKSZTAŁCENIA W IV KWARTALE 2013 R. – na podstawie BAEL**
ECONOMIC ACTIVITY OF THE POPULATION AGED 15 AND MORE BY AGE AND EDUCATIONAL LEVEL IN IV QUARTER 2013 – on the LFS basis

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ludność <i>Population</i>	Aktywni zawodowo <i>Economically active persons</i>			Bierni zawodowo <i>Economically inactive persons</i>	Współczynnik aktywności zawodowej <i>Activity rate</i>	Wskaźnik zatrudnienia <i>Employment rate</i>	Stopa bezrobocia <i>Unemployment rate</i>
		ogółem <i>total</i>	pracujący <i>employed</i>	bezrobotni ^a <i>unemployed^a</i>				
		w tys. <i>in thous.</i>		w % <i>in %</i>				
OGÓŁEM TOTAL	1178	608	552	56	570	51,6	46,9	9,2
Według wieku: By age:								
w tym w wieku produkcyjnym ^b <i>of which of working age^b</i>	876	597	541	56	278	68,2	61,8	9,4
15–24 lata.....	174	45	31	14	129	25,9	17,8	31,1
25–34	215	170	155	15	44	79,1	72,1	8,8
35–44	196	162	151	11	34	82,7	77,0	6,8
45–54	191	143	133	10	48	74,9	69,6	7,0
55 lat i więcej..... <i>and more</i>	403	88	81	7	315	21,8	20,1	8,0
Według poziomu wykształcenia: By educational level:								
Wyższe..... <i>Tertiary</i>	206	165	159	7	41	80,1	77,2	4,2
Policealne i średnie zawodowe..... <i>Post-secondary and vocational secondary</i>	244	159	146	13	85	65,2	59,8	8,2
Średnie ogólnokształcące..... <i>General secondary</i>	127	60	52	7	68	47,2	40,9	11,7
Zasadnicze (zawodowe)..... <i>Basic vocational</i>	271	165	147	18	106	60,9	54,2	10,9
Gimnazjalne, podstawowe i niepełne podstawowe..... <i>Lower secondary, primary and incomplete primary</i>	330	59	48	11	270	17,9	14,5	18,6

^a Osoby w wieku 15–74 lata. ^b Mężczyźni 18–64 lata, kobiety 18–59 lat.
^a Persons aged 15–74. ^b Men aged 18–64, women aged 18–59.

Pracujący Employment

TABL. 3 (74). **PRACUJĄCY^a**
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2012	2013	
				ogółem total	z liczby ogółem – kobiety of total number –women
OGÓŁEM	396853	423286	418071	419637	200246
TOTAL					
sektor publiczny	111846	110855	106524	104114	68678
<i>public sector</i>					
sektor prywatny	285007	312431	311547	315523	131568
<i>private sector</i>					
Rolnictwo ^b , leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture^b, forestry and fishing</i>	67303	69642	70049	70022	28948
Przemysł.....	98528	98771	95696	95391	30083
<i>Industry</i>					
w tym przetwórstwo przemysłowe..... <i>of which manufacturing</i>	88182	88184	85818	85969	28003
Budownictwo	17961	26846	25759	23530	2490
<i>Construction</i>					
Handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^d	60252	63952	59238	59428	31970
<i>Trade; repair of motor vehicles^d</i>					
Transport i gospodarka magazynowa	19748	19220	19194	18995	4078
<i>Transportation and storage</i>					
Zakwaterowanie i gastronomia ^d	7043	7511	8111	8099	5403
<i>Accommodation and catering^d</i>					
Informacja i komunikacja	3460	3061	3260	3270	1192
<i>Information and communication</i>					
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa . <i>Financial and insurance activities</i>	8324	8199	8178	8252	6052
Obsługa rynku nieruchomości ^d	5012	5254	5098	5170	2872
<i>Real estate activities</i>					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna.....	8570	10535	10416	10847	5596
<i>Professional, scientific and technical activities</i>					
Administrowanie i działalność wspierająca ^d <i>Administrative and support service activities</i>	7764	10015	11405	11717	4972
Administracja publiczna i obrona narodo- wa; obowiązkowe zabezpieczenia spo- łeczne	22125	25507	25902	25213	15360
<i>Public administration and defence; com- pulsory social security</i>					
Edukacja.....	37395	38436	38070	39211	30634
<i>Education</i>					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	23771	25802	27057	27477	22504
<i>Human health and social work activities</i>					
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją.....	4051	4564	4562	4472	2767
<i>Arts, entertainment and recreation</i>					
Pozostała działalność usługowa	5546	5971	6076	8543	5325
<i>Other service activities</i>					

^a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności. ^b Dla gospodarstw indywidualnych w rolnictwie dane szacunkowe; patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 125.

^a By actual workplace and kind of activity. ^b For private farms in agriculture estimated data; see general notes, item 5 on page 125.

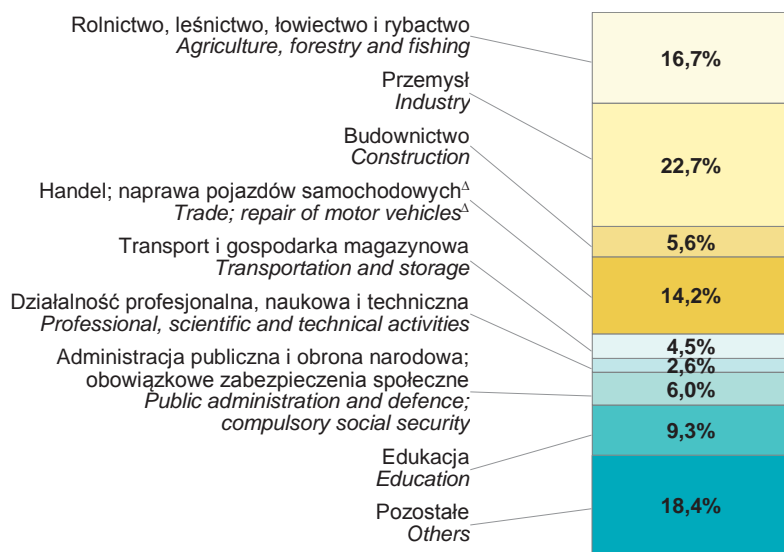
TABL. 4 (75). **PRACUJĄCY^a WEDŁUG STATUSU ZATRUDNIENIA**
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYED PERSONS^a BY EMPLOYMENT STATUS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym / Of which		
		zatrudnieni na podstawie stosunku pracy employees hired on the basis of an employment contract	właściciele, współwłaściciele i bezpłatnie pomagający członkowie rodzin owners, co-owners including contributing family workers	
OGÓŁEM	2005	237405	233883	2904
TOTAL	2010	236749	233675	2520
	2012	238130	235181	2407
	2013	232870	229770	2510
sektor publiczny		94481	94475	-
public sector				
sektor prywatny	138389		135295	2510
private sector				
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	6639		6443	98
Agriculture, forestry and fishing				
Przemysł.....	78993		78244	706
Industry				
w tym przetwórstwo przemysłowe.....	71587		70860	684
of which manufacturing				
Budownictwo	11926		11564	362
Construction				
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ .	21707		20993	713
Trade; repair of motor vehicles ^Δ				
Transport i gospodarka magazynowa	5474		5322	152
Transportation and storage				
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	3350		3238	112
Accommodation and catering ^Δ				
Informacja i komunikacja	1029		1024	3
Information and communication				
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	3402		2944	22
Financial and insurance activities				
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	3165		3158	7
Real estate activities				
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna.....	3187		3133	54
Professional, scientific and technical activities				
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	6774		6722	52
Administrative and support service activities				
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne.....	24460		24460	-
Public administration and defence; compulsory social security				
Edukacja.....	37742		37612	130
Education				
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	20755		20667	84
Human health and social work activities				
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją.....	3757		3744	7
Arts, entertainment and recreation				
Pozostała działalność usługowa	510		502	8
Other service activities				

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

^a Excluding economic entities employing up to 9 persons.

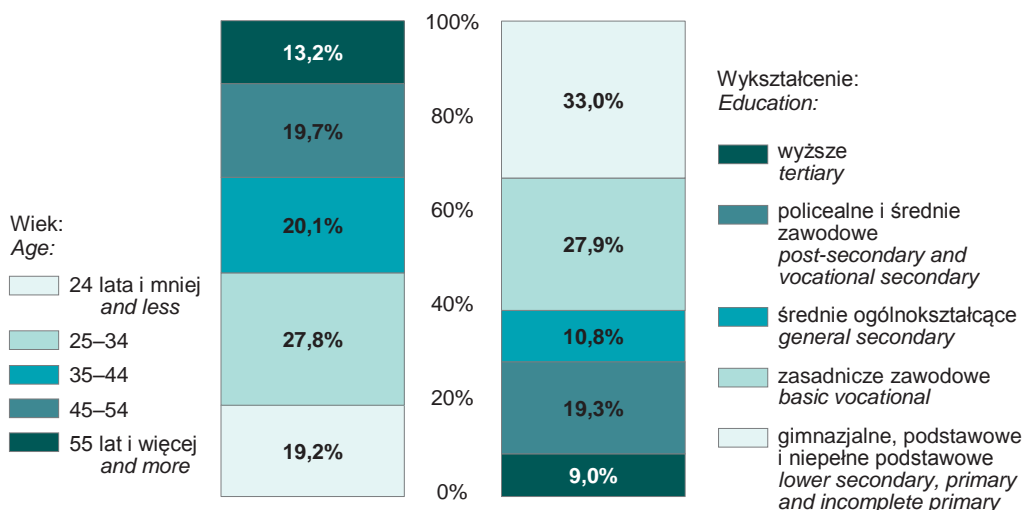
STRUKTURA PRACUJĄCYCH^a WEDŁUG SEKCJI PKD W 2013 R.
Stan w dniu 31 XII
STRUCTURE OF EMPLOYED PERSONS^a BY PKD SECTIONS IN 2013
As of 31 XII

^a Według faktycznego miejsca pracy i rodzaju działalności.
^a By actual workplace and kind of activity.

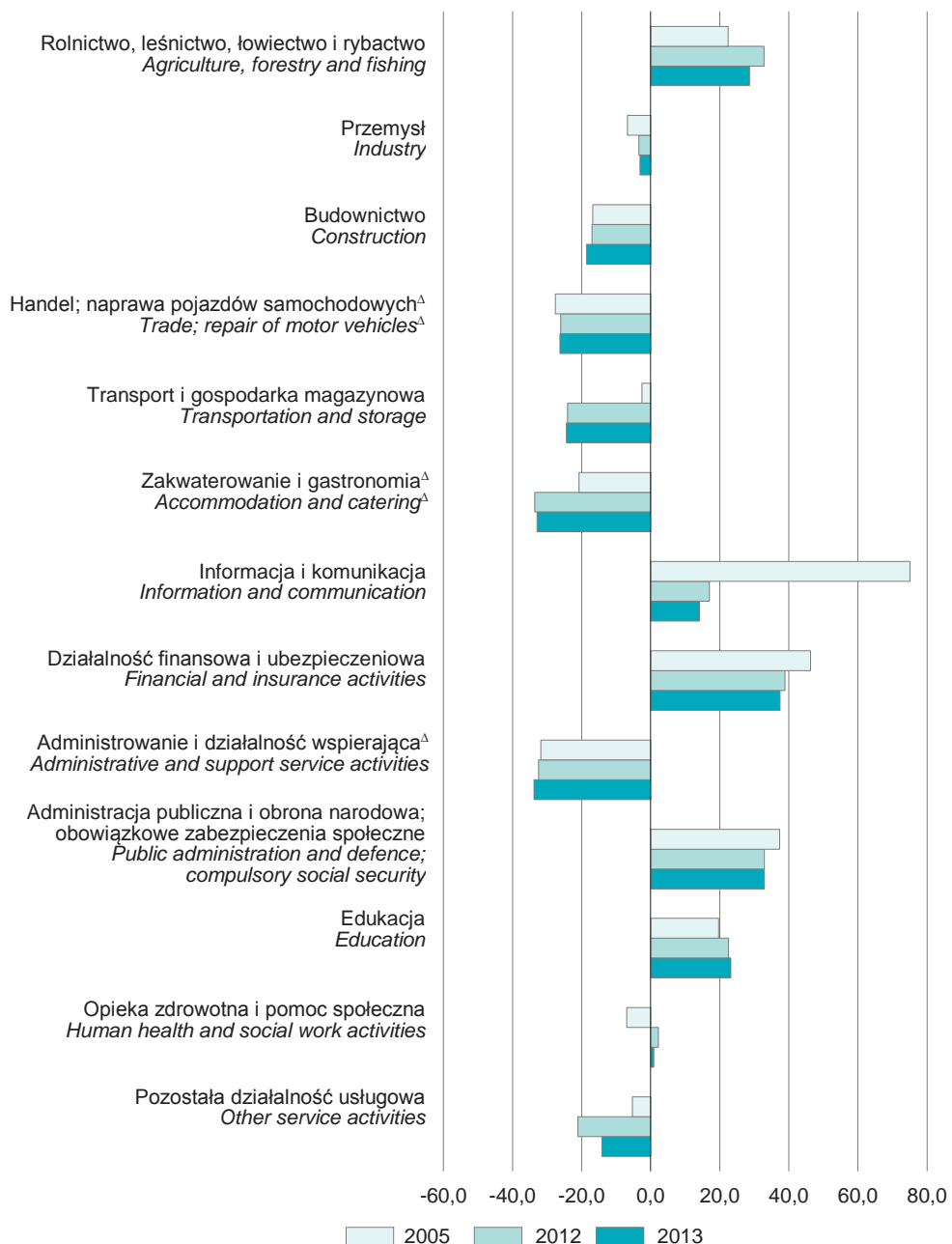
STRUKTURA BEZROBOTNYCH ZAREJESTROWANYCH WEDŁUG WIEKU I POZIOMU WYKSZTAŁCENIA W 2013 R.

Stan w dniu 31 XII
STRUCTURE OF REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS
BY AGE AND EDUCATIONAL LEVEL IN 2013
As of 31 XII

**ODCHYLENIA WZGLĘDNE PRZECIĘTNYCH WYNAGRODZEŃ W WYBRANYCH SEKCJACH PKD
OD PRZECIĘTNEGO WYNAGRODZENIA W WOJEWÓDZTWIE**

*RELATIVE DEVIATIONS OF AVERAGE WAGES AND SALARIES IN SELECTED PKD SECTIONS
FROM THE AVERAGE WAGES AND SALARIES IN THE VOIVODSHIP*

TABL. 5 (76). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym podmioty o liczbie pracują- cych po- wyżej 9 osób ^a of which entities employing more than 9 persons ^a	
O G Ó Ł E M	264407	275019	267881	263171	223435	T O T A L
Rolnictwo, leśnictwo, ło- wiewstwo i rybactwo.....	10255	10299	10381	10331	5668	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł.....	81647	84754	83323	81052	76505	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe.....	74389	77288	75660	73520	69250	of which manufacturing
Budownictwo	15248	20853	19119	16545	11742	Construction
Handel; naprawa pojaz- dów samochodowych ^Δ ..	35510	35738	32086	31373	20301	Trade; repair of motor vehicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa	11000	7730	7687	7863	5261	Transportation and sto- rage
Zakwaterowanie i gastro- nomia ^Δ	5233	5940	4764	4628	3129	Accommodation and catering ^Δ
Informacja i komunikacja ..	3250	1258	1284	1346	996	Information and commu- nication
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	4987	4278	3386	3327	2844	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieru- chomości ^Δ	3553	3834	3850	3631	2865	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ...	4805	5303	5386	5198	2935	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działal- ność wspierająca ^Δ	4435	4693	7081	6758	6071	Administrative and sup- port service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpie- czenia społeczne	21522	25655	24689	24376	24376	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja.....	37047	36918	37037	36994	36668	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	20404	21438	21659	21811	20133	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją.....	3258	3840	3777	3670	3507	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usługowa	2253	2488	2372	4271	436	Other service activities

^a Bez zatrudnionych za granicą.

^a Excluding persons employed abroad.

TABL. 6 (77). PEŁNOZATRUDNIENI I NIEPEŁNOZATRUDNIENI^a

Stan w dniu 31 XII

FULL- AND PART-TIME PAID EMPLOYMENT^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Pełnozatrudnieni ^b Full-time employees ^b		Niepełnozatrudnieni Part-time employees	
		ogółem total	w tym kobiety of which women	ogółem total	w tym kobiety of which women
OGÓŁEM	2005	219083	108223	14800	7982
TOTAL	2010	220085	110073	13590	8079
	2012	220746	110693	14435	8822
	2013	215389	108730	14381	8917
sektor publiczny		87583	60052	6892	4726
public sector					
sektor prywatny		127806	48678	7489	4191
private sector					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ..		5450	1134	993	707
Agriculture, forestry and fishing					
Przemysł		75700	25509	2544	977
Industry					
w tym przetwórstwo przemysłowe		68490	23934	2370	897
of which manufacturing					
Budownictwo		11141	1121	423	143
Construction					
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ...		19933	10042	1060	626
Trade; repair of motor vehicles ^Δ					
Transport i gospodarka magazynowa		5160	698	162	55
Transportation and storage					
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		2905	2078	333	228
Accommodation and catering ^Δ					
Informacja i komunikacja		993	488	31	21
Information and communication					
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa ...		2865	2323	79	59
Financial and insurance activities					
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		2784	1589	374	275
Real estate activities					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		2923	1635	210	132
Professional, scientific and technical activi- ties					
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ ..		5901	2393	821	523
Administrative and support service activi- ties					
Administracja publiczna i obrona narodo- wa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne		23583	14446	877	473
Public administration and defence; compulsory social security					
Edukacja		33017	26393	4595	3297
Education					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		19498	16712	1169	882
Human health and social work activities					
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		3110	1927	634	471
Arts, entertainment and recreation					
Pozostała działalność usługowa		426	242	76	48
Other service activities					

^a Bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób. ^b Od 2009 r. łącznie z sezonowymi i zatrudnionymi dorywczo.

^a Excluding economic entities employing up to 9 persons. ^b Since 2009 including seasonal and temporary paid employees.

TABL. 7 (78). PRZYJĘCIA DO PRACY^a
HIRES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number				Współ- czynnik przyjęć w % Hire rate in %	
		kobiety women	podejmują- cy pierwszą pracę persons starting work for the first time	poprzednio pracujący persons formerly employed	powraca- jący z urlopów wychowawczych ^b persons returning from child- -care lea- ves ^b		
OGÓŁEM	2005	57179	21594	7977	23376	954	26,3
TOTAL	2010	46758	17953	6526	21519	998	20,9
	2012	49186	20531	4464	35109	777	22,2
	2013	43092	17422	4995	30613	596	19,8
sektor publiczny		10621	6315	1209	7998	212	11,8
public sector							
sektor prywatny		32471	11107	3786	22615	384	25,5
private sector							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		771	169	126	505	7	14,0
Agriculture, forestry and fishing							
Przemysł		16336	5087	2033	11570	230	21,7
Industry							
w tym przetwórstwo przemysłowe		15379	4850	1925	10935	227	22,6
of which manufacturing							
Budownictwo		3748	176	#	2614	#	31,7
Construction							
Handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^Δ		4456	2169	601	2790	78	22,1
Trade; repair of motor vehicles ^Δ							
Transport i gospodarka magazynowa ...		1221	157	#	931	#	23,5
Transportation and storage							
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		1065	724	212	696	23	37,8
Accommodation and catering ^Δ							
Informacja i komunikacja		199	104	#	140	#	20,8
Information and communication							
Działalność finansowa i ubezpiecze- niowa		416	339	56	291	16	14,1
Financial and insurance activities							
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		436	257	43	354	5	16,2
Real estate activities							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		567	298	84	389	10	19,2
Professional, scientific and technical activities							
Administrowanie i działalność wspiera- jąca ^Δ		3572	1261	125	2590	11	65,5
Administrative and support service ac- tivities							
Administracja publiczna i obrona na- rodowa; obowiązkowe zabezpiecze- nia społeczne		4974	2492	450	3981	82	20,5
Public administration and defence; compulsory social security							
Edukacja		2655	2132	253	2003	60	7,8
Education							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activi- ties		2060	1713	405	1333	61	10,3
Human health and social work activi- ties							
Działalność związana z kulturą, roz- rywką i rekreacją		456	266	63	317	6	14,5
Arts, entertainment and recreation							
Pozostała działalność usługowa		160	78	#	109	#	39,6
Other service activities							

^a Dane obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodar-
czych o liczbie pracujących do 9 osób. ^b W 2005 r. łącznie z powracającymi z urlopów bezpłatnych.

^a Data cover full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary paid employees; excluding eco-
nomic entities employing up to 9 persons. ^b In 2005 including persons returning from unpaid leaves.

TABL. 8 (79). ZWOLNIENIA Z PRACY^a
TERMINATIONS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Z liczby ogółem Of total number					Współ- czynnik zwolnień w % Termina- tion rate in %
			kobiety women	zwolnieni w drodze wypowiedzenia terminated due to dissolution of an employment con- tract		przenie- sieni na emeryturę, rentę z tytułu niezdolno- ści do pracy, rehabilita- cję retired or granted pension due to an inability to work or due to rehabilita- tion	korzysta- jący z urlo- pów wy- chowaw- czych ^b taking child- care ^b	
				przez zakład pracy by em- ployer	przez pracow- nika by em- ployee			
OGÓŁEM	2005	52585	19812	8082	5757	2911	1569	23,8
TOTAL	2010	45575	17559	7480	3353	1778	1134	20,3
	2012	44426	16569	7701	2858	2100	761	20,0
	2013	41034	15864	6109	2912	1771	522	18,9
sektor publiczny		10971	5984	1114	398	893	206	12,2
public sector								
sektor prywatny		30063	9880	4995	2514	878	316	23,6
private sector								
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		760	155	105	33	69	7	13,8
Agriculture, forestry and fishing								
Przemysł		14852	4532	2676	1278	612	163	19,7
Industry								
w tym przetwórstwo przemysłowe		13883	4372	2462	1243	519	151	20,5
of which manufacturing								
Budownictwo		4259	212	632	249	103	14	36,0
Construction								
Handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^a		4203	2117	915	498	68	75	20,9
Trade; repair of motor vehicles ^a								
Transport i gospodarka magazynowa		1208	106	140	96	85	4	23,2
Transportation and storage								
Zakwaterowanie i gastronomia ^a		915	606	127	115	9	14	32,7
Accommodation and catering ^a								
Informacja i komunikacja		159	66	22	21	#	#	16,6
Information and communication								
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa. Financial and insurance activities		409	314	55	64	12	19	13,8
Obstługa rynku nieruchomości ^a		297	151	97	23	37	4	11,0
Real estate activities								
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		504	257	102	55	#	#	17,2
Professional, scientific and technical activities								
Administrowanie i działalność wspierająca ^a Administrative and support service activi- ties		3110	1185	314	81	34	7	57,1
Administracja publiczna i obrona naro- dowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne		5278	2389	168	107	257	91	21,7
Public administration and defence; com- pulsory social security								
Edukacja		2632	1933	479	103	314	59	7,8
Education								
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna Human health and social work activities		1913	1503	220	157	143	46	9,6
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		409	253	48	22	15	9	12,9
Arts, entertainment and recreation								
Pozostała działalność usługowa		126	85	9	10	#	#	30,8
Other service activities								

^a Dane obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospo-
darczych o liczbie pracujących do 9 osób. ^b W 2005 r. łącznie z korzystającymi z urlopów bezpłatnych.

^a Data cover full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary paid employees; excluding eco-
nomic entities employing up to 9 persons. ^b In 2005 including persons taking unpaid leaves.

TABL. 9 (80). **ABSOLWENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH, ZAWODOWYCH I LICEÓW
OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH, KTÓRZY PODJĘLI PRACĘ PO RAZ PIERWSZY^a**
*THE GRADUATES OF TERTIARY SCHOOLS, LEAVERS OF VOCATIONAL AND
SECONDARY SCHOOLS STARTING WORK FOR THE FIRST TIME^a*

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	W tym ko- biety Of which women	Z liczby ogółem – absolwenci szkół of total number – school leavers			
				wyższych tertiary	policeal- nych i średnich zawodo- wych post- -secondary and second- ary voca- tional	liceów ogólno- kształca- cych general secondary	zasadni- czych za- wodowych basic vocational
OGÓŁEM	2005	6821	3037	1959	2073	828	1961
TOTAL	2010	4556	1996	1575	1066	721	1194
	2012	3168	1457	1216	768	464	720
	2013	3524	1643	1238	866	513	907
sektor publiczny		971	655	624	204	97	46
<i>public sector</i>							
sektor prywatny		2553	988	614	662	416	861
<i>private sector</i>							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo ..		102	26	55	38	#	#
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>							
Przemysł		1418	414	262	382	243	531
<i>Industry</i>							
w tym przetwórstwo przemysłowe		1347	388	243	358	232	514
<i>of which manufacturing</i>							
Budownictwo		185	14	28	35	30	92
<i>Construction</i>							
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ...		392	193	92	138	64	98
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>							
Transport i gospodarka magazynowa		41	14	8	10	4	19
<i>Transportation and storage</i>							
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		191	135	25	38	29	99
<i>Accommodation and catering^Δ</i>							
Informacja i komunikacja		43	25	27	11	5	-
<i>Information and communication</i>							
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa ...		46	33	18	8	20	-
<i>Financial and insurance activities</i>							
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		36	21	23	4	#	#
<i>Real estate activities</i>							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		67	29	44	18	#	#
<i>Professional, scientific and technical activi- ties</i>							
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ ..		61	24	20	19	9	13
<i>Administrative and support service activi- ties</i>							
Administracja publiczna i obrona narodo- wa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne		381	247	244	65	51	21
<i>Public administration and defence; com- pulsory social security</i>							
Edukacja		175	154	142	18	12	3
<i>Education</i>							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		339	287	226	68	36	9
<i>Human health and social work activities</i>							
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją		41	#	#	14	#	#
<i>Arts, entertainment and recreation</i>							
Pozostała działalność usługowa		6	#	#	-	#	#
<i>Other service activities</i>							

^a Zatrudnieni na podstawie stosunku pracy; dane obejmują pełnozatrudnionych oraz od 2009 r. sezonowych i zatrudnionych dorywczo; bez podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób.

^a Employed on the basis of an employment contract; data cover full-time paid employees as well as since 2009 seasonal and temporary paid employees; excluding economic entities employing up to 9 persons.

TABL. 10 (81). **MIEJSCA PRACY WOLNE, NOWO UTWORZONE I ZLIKWIDOWANE W 2013 R.**
JOB VACANCIES, NEWLY CREATED AND LIQUIDATED JOB IN 2013

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Miejsca pracy Jobs						
	wolne (stan w dniu 31 XII) vacancies (as of 31 XII)			nowo utworzone ^a vacancies – newly created jobs ^a		zlikwidowane ^a liquidated ^a	
	ogółem total	w tym nowo utworzone of which vacancies – newly created jobs	z liczby ogółem w jed- nost- kach o liczbie pracują- cych powyżej 9 osób of total number in enti- ties em- ploying more than 9 persons	ogółem total	w tym w jednost- kach o liczbie pracują- cych po- wyżej 9 osób of which in entities employing more than 9 persons	ogółem total	w tym w jed- nost- kach o liczbie pracują- cych powyżej 9 osób of which in enti- ties em- ploying more than 9 persons
OGÓŁEM	701	139	467	14260	8796	10468	7536
TOTAL							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo <i>Agriculture, forestry and fishing</i>	27	6	15	444	164	279	138
Przemysł	220	76	212	3336	2424	2123	1910
<i>Industry</i>							
górnictwo i wydobywanie	-	-	-	39	10	21	4
<i>mining and quarrying</i>							
przetwórstwo przemysłowe	197	71	197	2929	2162	1914	1760
<i>manufacturing</i>							
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elek- tryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^a	-	-	-	55	49	76	72
<i>electricity, gas, steam and air condition- ing supply</i>							
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^a	23	5	15	313	203	112	74
<i>water supply; sewerage, waste manage- ment and remediation activities</i>							
Budownictwo	126	-	38	2224	1187	1672	636
<i>Construction</i>							
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^a ..	27	2	27	1956	724	1293	755
<i>Trade; repair of motor vehicles^a</i>							
Transport i gospodarka magazynowa	7	-	7	470	158	366	248
<i>Transportation and storage</i>							
Zakwaterowanie i gastronomia ^a	26	-	8	318	192	295	154
<i>Accommodation and catering^a</i>							
Informacja i komunikacja	16	16	-	91	49	90	36
<i>Information and communication</i>							
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa ..	1	-	1	159	20	112	90
<i>Financial and insurance activities</i>							
Obsługa rynku nieruchomości ^a	12	-	12	124	59	155	109
<i>Real estate activities</i>							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	22	-	4	627	83	341	101
<i>Professional, scientific and technical activities</i>							
Administrowanie i działalność wspierająca ^a ..	21	-	5	372	248	220	157
<i>Administrative and support service activi- ties</i>							
Administracja publiczna i obrona narodo- wa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	66	10	63	2379	2350	2188	2185
<i>Public administration and defence; com- pulsory social security</i>							
Edukacja	30	-	30	802	626	825	688
<i>Education</i>							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	64	14	42	561	409	285	239
<i>Human health and social work activities</i>							
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	6	-	3	273	97	161	81
<i>Arts, entertainment and recreation</i>							
Pozostała działalność usługowa	30	15	-	124	6	63	9
<i>Other service activities</i>							

^a W ciągu roku.

^a During the year.

Bezrobocie Unemployment

TABL. 11 (82). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI, STOPA BEZROBOCIA ORAZ OFERTY PRACY**
Stan w dniu 31 XII
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS, UNEMPLOYMENT RATE AS WELL AS
JOB OFFERS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Bezrobotni zarejestrowani ogółem	150910	105942	113223	115873	Total registered unemployed persons
w tym kobiety.....	80400	56128	58970	59915	of which women
Z liczby ogółem – bezrobotni:					Of total number – unemployed persons:
dotychczas niepracujący.....	33174	19948	19753	19862	previously not employed
w tym absolwenci ^a	6116	5393	6245	6119	of which school-leavers ^a
w tym szkół wyższych ^b	61	105	1388	1298	of which tertiary education ^b
bez kwalifikacji zawodowych.....	36702	29858	32239	34595	without occupational qualifications
zwolnieni z przyczyn dotyczących zakładu pracy.....	3664	2101	3325	4548	terminated for company reasons
długotrwale bezrobotni ^c	101244	51808	59093	63186	long-term unemployed ^c
posiadający prawo do zasiłku....	27906	21709	22335	19330	Possessing benefit rights
samotnie wychowujący co najmniej jedno dziecko w wieku 18 lat i mniej.....	5974 ^d	10868	12982	13828	bringing up single-handed at least one child aged 18 and less
niepełnosprawni.....	3987	5319	5843	6536	disabled persons
Stopa bezrobocia rejestrowanego^e w %	27,2	20,0	21,3	21,6	Registered unemployment rate^e in %
Oferty pracy	367	461	710	864	Job offers

^a Za bezrobotnego absolwenta uważa się osobę w okresie do upływu 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki potwierdzonej świadectwem, dyplomem lub innym dokumentem ukończenia szkoły (dotyczy absolwentów z wykształceniem zasadniczym zawodowym, średnim, policealnym lub wyższym), kursów zawodowych trwających co najmniej 24 miesiące lub nabycia uprawnień do wykonywania zawodu przez osoby niepełnosprawne. ^b Dotyczy osób, które nie ukończyły 27 lat. ^c Pozostający w rejestrze powiatowego urzędu pracy łącznie przez okres ponad 12 miesięcy w okresie ostatnich 2 lat, z wyłączeniem okresów odbywania stażu i przygotowania zawodowego. ^d Dane dotyczą osób samotnie wychowujących co najmniej jedno dziecko w wieku 7 lat i mniej. ^e Patrz uwagi ogólne, ust. 2 na str. 128.

Źródło: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

^a An unemployed school-leaver is a person who has, within the last 12 months graduated any school confirmed by a certificate, diploma or other document completion of education (concerns school-leavers with basic vocational, secondary, post-secondary or tertiary education), has completed a minimum of 24 months of vocational training courses or disabled persons who acquired qualifications to work in a given occupation. ^b Concerns persons who have not reached their 27th birthday. ^c Remaining in the register rolls of the powiat labour office for the overall period of over 12 months during the last two years, excluding the periods of undergoing a traineeship and on a job occupational training. ^d Data concern persons who bring up single-handed at least one child aged 7 and less. ^e See general notes, item 2 on page 128.

Source: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

TABL. 13 (84). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI WEDŁUG WIEKU, POZIOMU WYKSZTAŁCENIA, CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY ORAZ STAŻU PRACY (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BY AGE, EDUCATIONAL LEVEL, DURATION OF UNEMPLOYMENT AND WORK SENIORITY (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005		2010		2012		2013	
	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which women</i>	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which women</i>	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which women</i>	ogółem <i>total</i>	w tym kobiety <i>of which women</i>
WEDŁUG CZASU POZOSTAWANIA BEZ PRACY^{ab} <i>BY DURATION OF UNEMPLOYMENT^{ab}</i>								
3 miesiące i mniej..... <i>months and less</i>	32595	13247	37697	16886	34404	15137	32244	14548
3–6.....	20257	10047	19436	10516	19765	10071	20467	10739
6–12.....	23075	10897	19083	10334	20073	10157	21544	10550
12–24.....	23629	12076	17508	10061	20281	11400	20678	10906
powyżej 24 miesięcy..... <i>more than 24 months</i>	51354	34133	12218	8331	18700	12205	20940	13172
WEDŁUG STAŻU PRACY^b <i>BY WORK SENIORITY^b</i>								
Bez stażu pracy..... <i>No work seniority</i>	33174	20661	19948	12757	19753	12462	19862	12420
Ze stażem pracy: <i>With work seniority:</i>								
1 rok i mniej..... <i>year and less</i>	21152	13476	14963	9267	16733	10151	17735	10733
1–5.....	31396	16183	26159	14161	28046	15060	27809	14760
5–10.....	22591	11647	15607	7989	17545	8843	17637	8863
10–20.....	24577	12435	16085	7671	16961	7759	17692	8178
20–30.....	16177	5723	10705	3650	10991	3781	11593	4044
powyżej 30 lat..... <i>more than 30 years</i>	1843	275	2475	633	3194	914	3545	917

a Od momentu rejestracji w urzędzie pracy. *b* Przedziały zostały domknięte prawostronnie, np. w przedziale 3–6 uwzględniono osoby, które pozostawały bez pracy 3 miesiące i 1 dzień do 6 miesięcy.

U w a g a. Według stanu w dniu 31 XII 2013 r. wśród bezrobotnych było 27677 osób (w tym 11440 kobiet) w wieku 50 lat i więcej.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

a From the date of registering in a labour office. *b* Intervals were shifted upward, e.g., in the interval 3–6, persons remaining unemployed from 3 months and 1 day to 6 months were included.

N o t e. As of 31 XII 2013 among the unemployed were 27677 persons (of which 11440 women) aged 50 and more.

S o u r c e: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

TABL. 14 (85). **BEZROBOTNI ZAREJESTROWANI KORZYSTAJĄCY Z AKTYWNYCH FORM PRZECIWDZIAŁANIA BEZROBOCIU ORAZ OFERTY PRACY^a**
REGISTERED UNEMPLOYED PERSONS BENEFITTING FROM LABOUR MARKET PROGRAMME AS WELL AS JOB OFFERS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Bezrobotni, którzy:					Unemployed persons who:
Podjęli zatrudnienie przy pracach interwencyjnych	5769	4641	3705	4024	Persons undertaking employment in intervention works
w tym kobiety	2497	2481	1974	2264	of which women
Podjęli zatrudnienie przy robotach publicznych	4098	6123	2576	2345	Persons undertaking employment in public works
w tym kobiety	1679	2559	1176	971	of which women
Rozpoczęli szkolenie lub staż u pracodawcy	17166	24922	12587	13885	Persons starting training
w tym kobiety	9727	14526	7637	8063	of which women
Rozpoczęli prace społecznie użyteczne	.	6766	5683	5700	Started a social useful works
w tym kobiety	.	4491	3707	3682	of which women
Liczba zgłoszonych ofert pracy.	45250	52639	39420	44162	Number of submitted job offers

^a W ciągu roku.

Źródło: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

^a During the year.

Source: data of the Ministry of Labour and Social Policy.

TABL. 15 (86). **WYDATKI FUNDUSZU PRACY^a**
EXPENDITURES OF LABOUR FUND^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013		SPECIFICATION
	w mln zł in mln zł				w odsetkach in per cent	
O G Ó Ł E M.....	361,5	583,8	396,9	451,6	100,0	T O T A L
w tym:						of which:
Zasiłki dla bezrobotnych	218,6	212,3	203,3	217,6	48,2	Unemployment benefits
Szkolenia	9,5	15,7	6,0	7,1	1,6	Training
Środki na podjęcie działalności gospodarczej i wyposażenie stanowisk pracy	25,8	110,1	54,4	67,4	14,9	Means for starting of economic activity
Roboty publiczne	17,9	37,2	13,3	17,0	3,8	Public works
Prace interwencyjne	16,8	23,6	17,0	21,7	4,8	Intervention works
Stypendia za okres stażu.....	35,8	118,0	46,8	65,2	14,4	Scholarships for intership period

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 128.

Źródło: dane Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej.

^a See general notes, item 3 on page 128.

Source: data of the Ministry Of Labour And Social Policy.

Warunki pracy

Work conditions

TABL. 16 (87). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie)**
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK^a (excluding private farms in agriculture)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	W wypadkach <i>In accidents</i>			Z liczby ogółem w wypadkach powodujących niezdolność do pracy <i>Of total number in accidents resulting in an inability to work</i>			SPECIFICATION	
		śmiertelnych <i>fatal</i>	ciężkich <i>serious</i>	lżejszych <i>lighter</i>	1-3 dni <i>days</i>	4-20	21 dni i więcej <i>days and more</i>		
OGÓŁEM TOTAL									
OGÓŁEM	2005	3707	15	37	3655	16	1180	2289	TOTAL
	2010	3530	19	24	3487	26	1145	2095	
	2012	3619	11	23	3585	35	1356	2116	
	2013	3333	8	6	3319	37	1061	1903	
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	123	-	-	123	2	26	86	<i>Agriculture, forestry and fishing</i>	
Przemysł.....	1248	3	3	1242	5	422	751	<i>Industry</i>	
górnictwo i wydobywanie	7	1	1	5	-	2	4	<i>mining and quarrying</i>	
przetwórstwo przemysłowe.....	1103	2	2	1099	3	375	662	<i>manufacturing</i>	
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	29	-	-	29	1	12	15	<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>	
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	109	-	-	109	1	33	70	<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>	
Budownictwo	224	3	2	219	1	58	154	<i>Construction</i>	
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	365	1	-	364	4	137	180	<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>	
Transport i gospodarka magazynowa.....	194	-	-	194	2	56	126	<i>Transportation and storage</i>	
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	67	-	-	67	1	27	35	<i>Accommodation and catering^Δ</i>	
Informacja i komunikacja	2	-	-	2	-	-	2	<i>Information and communication</i>	
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	22	-	-	22	-	8	12	<i>Financial and insurance activities</i>	
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	41	-	-	41	-	17	21	<i>Real estate activities</i>	
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	14	-	-	14	1	4	6	<i>Professional, scientific and technical activities</i>	
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	135	-	-	135	4	40	85	<i>Administrative and support service activities</i>	
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne.....	289	1	1	287	6	81	150	<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	
Edukacja.....	234	-	-	234	7	78	112	<i>Education</i>	
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	313	-	-	313	4	88	148	<i>Human health and social work activities</i>	
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją.....	35	-	-	35	-	12	18	<i>Arts, entertainment and recreation</i>	
Pozostała działalność usługowa ...	27	-	-	27	-	7	17	<i>Other service activities</i>	

TABL. 16 (87). **POSZKODOWANI W WYPADKACH PRZY PRACY^a (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie) (dok.)**
PERSONS INJURED IN ACCIDENTS AT WORK^a (excluding private farms in agriculture) (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	W wypadkach In accidents			Z liczby ogółem w wypadkach powodu- jących niezdolność do pracy Of total number in ac- cidents resulting in an inability to work			SPECIFICATION
		śmier- tel- nych fatal	cięż- kich se- rious	łżej- szych lighter	1-3 dni days	4-20	21 dni i wię- cej days and more	

NA 1000 PRACUJĄCYCH (wskaźnik wypadkowości)

PER 1000 EMPLOYED PERSONS (accident rate)

O G Ó Ł E M	2005	11,12	0,05	0,11	10,96	0,05	3,54	6,87	TOTAL
2010	10,39	0,06	0,07	10,26	0,08	3,37	6,17		
2012	10,08	0,03	0,06	9,99	0,10	3,78	5,90		
2013	9,33	0,02	0,02	9,29	0,10	2,97	5,33		
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	14,60	-	-	14,60	0,24	3,09	10,21	Agriculture, forestry and fishing	
Przemysł.....	13,06	0,03	0,03	13,00	0,05	4,42	7,86	Industry	
górnictwo i wydobywanie	11,74	1,68	1,68	8,38	-	3,35	6,71	mining and quarrying	
przetwórstwo przemysłowe.....	12,84	0,02	0,02	12,79	0,03	4,37	7,71	manufacturing	
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^b	8,27	-	-	8,27	0,29	3,42	4,28	electricity, gas, steam and air conditioning supply	
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekul- tywacja ^a	19,65	-	-	19,65	0,18	5,95	12,62	water supply; sewage, waste management and remed- iation activities	
Budownictwo	9,09	0,12	0,08	8,89	0,04	2,35	6,25	Construction	
Handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^a	6,15	0,02	-	6,13	0,07	2,31	3,03	Trade; repair of motor vehicles ^a	
Transport i gospodarka magazy- nowa.....	10,16	-	-	10,16	0,10	2,93	6,60	Transportation and stor- age	
Zakwaterowanie i gastronomia ^a	8,27	-	-	8,27	0,12	3,33	4,32	Accommodation and catering ^a	
Informacja i komunikacja	0,61	-	-	0,61	-	-	0,61	Information and commu- nication	
Działalność finansowa i ubezpie- czeniowa	2,68	-	-	2,68	-	0,97	1,46	Financial and insurance activities	
Obsługa rynku nieruchomości ^a	7,99	-	-	7,99	-	3,31	4,09	Real estate activities	
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	1,32	-	-	1,32	0,09	0,38	0,56	Professional, scientific and technical activities	
Administrowanie i działalność wspierająca ^a	11,68	-	-	11,68	0,35	3,46	7,35	Administrative and sup- port service activities	
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe za- bezpieczenia społeczne.....	11,31	0,04	0,04	11,23	0,23	3,17	5,87	Public administration and defence; compul- sory social security	
Edukacja.....	6,06	-	-	6,06	0,18	2,02	2,90	Education	
Opieka zdrowotna i pomoc spo- łeczna	11,48	-	-	11,48	0,15	3,23	5,43	Human health and social work activities	
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją.....	7,75	-	-	7,75	-	2,66	3,98	Arts, entertainment and recreation	
Pozostała działalność usługowa ...	3,69	-	-	3,69	-	0,96	2,33	Other service activities	

^a Zgłoszone w danym roku.

^a Registered in a given year.

TABL. 17 (88). **WYDARZENIA I PRZYCZYNY WYPADKÓW PRZY PRACY^a (poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie) (dok.)**
CONTACT – MODE OF INJURY AND CAUSES OF ACCIDENTS AT WORK^a (excluding private farms in agriculture) (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym Of which							
		rolnic- two, leśni- ctwo, łowiec- two i rybac- two <i>agricul- ture, forestry and fishing</i>	przemysł <i>industry</i>		budow- nictwo <i>con- struc- tion</i>	handel; napra- wa po- jazdów samo- chodo- wych ^Δ <i>trade; repair of motor vehi- cles^Δ</i>	trans- port i go- spodar- ka maga- zynowa <i>trans- porta- tion and storage</i>	opieka zdrow- otna i pomoc społe- czna <i>human health and so- cial work activi- ties</i>	
			razem <i>total</i>	w tym prze- twór- stwo prze- mysło- we <i>of which manu- factu- ring</i>					
PRZYCZYNY WYPADKÓW CAUSES OF ACCIDENTS									
OGÓŁEM	2005	7580	275	3919	3755	458	641	363	578
TOTAL	2010	7405	256	3522	3236	700	736	333	424
	2012	7187	213	3312	2965	545	723	339	465
	2013	6636	255	2767	2479	457	723	381	485
Niewłaściwy stan czynnika materialnego		580	17	279	251	20	62	27	32
<i>Inappropriate condition of material objects/agents</i>									
Niewłaściwa organizacja: <i>Inappropriate organization of:</i>									
pracy		262	6	162	145	28	21	8	10
<i>work</i>									
stanowiska pracy		342	12	168	151	25	55	18	11
<i>work post</i>									
Brak lub niewłaściwe posługiwanie się czynnikiem materialnym		454	21	241	221	30	56	13	15
<i>Absence or inappropriate use of material objects/agents</i>									
Nie używanie sprzętu ochronnego....		103	3	51	45	10	17	6	1
<i>Not using protective equipment</i>									
Niewłaściwe samowolne zachowanie się pracownika		463	17	229	212	31	48	34	11
<i>Inappropriate wilful employee action</i>									
Niewłaściwy stan psychofizyczny pracownika ^b		90	2	29	27	4	6	12	9
<i>Inappropriate mental-physical condition of employee^b</i>									
Nieprawidłowe zachowanie się pracownika		3776	152	1488	1327	263	400	232	307
<i>Incorrect employee action</i>									
Inne		566	25	120	100	46	58	31	89
<i>Others</i>									

^a Zgłoszone w danym roku. ^b Spowodowany m.in.: nagłym zachorowaniem, niedyspozycją fizyczną lub psychiczną, nadużyciem alkoholu.

^a Registered in a given year. ^b Caused by, i.e.: sudden illness, physical or mental indisposition, alcohol abuse.

TABL. 19 (90). **ZATRUDNIENI W WARUNKACH ZAGROŻENIA^a (dok.)**
Stan w dniu 31 XII
PERSONS WORKING IN HAZARDOUS CONDITIONS^a (cont.)
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total		Zagrożenie Hazard					
			związane connected with				czynnikami mechanicznymi związanymi z maszynami szczególnie niebezpiecznymi connected with mechanical factors related to particularly dangerous machinery	
	ze środowiskiem pracy work environment		z uciążliwością pracy strenuous conditions					
	ogółem grand total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors	razem total	w tym przez jedną grupę czynników of which one group of factors
na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości per 1000 paid employees of total surveyed								
Przemysł..... Industry	124,4	96,1	74,9	58,0	18,7	17,1	30,8	21,1
górnictwo i wydobywanie mining and quarrying	15,7	15,7	7,9	7,9	-	-	7,9	7,9
przetwórstwo przemysłowe..... manufacturing	130,5	101,7	80,3	62,9	16,8	16,0	33,4	22,9
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^b electricity, gas, steam and air conditioning supply	147,6	97,5	43,0	23,3	101,4	71,1	3,1	3,1
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekul- tywacja ^b water supply; sewerage, waste management and remediation activities	32,4	18,8	16,5	6,4	9,1	8,5	6,8	4,0
Budownictwo Construction	36,3	17,0	11,8	10,6	13,5	2,3	11,1	4,2
Handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^b Trade; repair of motor vehicles ^b	12,2	11,4	4,9	4,5	1,2	1,2	6,1	5,6
Transport i gospodarka magazynowa .. Transportation and storage	9,5	6,3	4,7	2,1	3,5	3,5	1,2	0,6
Informacja i komunikacja Information and communication	5,3	5,3	5,3	5,3	-	-	-	-
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna Professional, scientific and technical activities	17,7	8,8	17,7	8,8	-	-	-	-
Administrowanie i działalność wspierająca ^b Administrative and support service activities	4,1	4,1	-	-	-	-	4,1	4,1
Edukacja..... Education	6,9	6,7	6,5	6,3	-	-	0,4	0,4
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna.. Human health and social work activities	18,9	9,9	17,9	8,9	1,0	1,0	0,1	0,1
Pozostała działalność usługowa Other service activities	-	-	-	-	-	-	-	-

^a Liczeni tylko jeden raz w grupie czynnika przeważającego, tzn. mającego największe szkodliwe znaczenie na danym stanowisku pracy; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 129.

^b Listed only once by predominant factor, i.e., the factor having the most hazardous effect at a given work post; data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 5 on page 129.

TABL. 20 (91). **ZATRUDNIENI NA STANOWISKACH PRACY, DLA KTÓRYCH DOKONANO OCENY RYZYKA ZAWODOWEGO^a W 2013 R.**
PAID EMPLOYEES ON POSITION FOR WHICH EVALUATION OF OCCUPATIONAL RISK WAS DONE^a IN 2013

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przeprowadzenie oceny ryzyka zawodowego <i>Evaluation of occupational risk</i>	Wyeliminowanie lub ograniczenie ryzyka zawodowego <i>Elimination or limitation of occupational risk</i>	Środki zastosowane do wyeliminowania lub ograniczenia ryzyka zawodowego <i>Appliance of means to elimination or limitation of occupational risk</i>		
			techniczne <i>technical</i>	organizacyjne <i>organizational</i>	ochrony indywidualnej <i>individuality protection</i>
na 1000 zatrudnionych badanej zbiorowości <i>per 1000 paid employees of total surveyed</i>					
OGÓŁEM	350,0	145,2	32,5	38,4	94,3
TOTAL					
sektor publiczny	386,7	190,6	10,8	54,7	138,1
<i>public sector</i>					
sektor prywatny	339,6	132,3	38,7	33,8	81,8
<i>private sector</i>					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	316,5	230,0	28,4	29,1	210,4
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>					
Przemysł	350,8	135,7	43,0	40,1	77,4
<i>Industry</i>					
górnictwo i wydobywanie	295,8	209,4	26,2	151,8	78,5
<i>mining and quarrying</i>					
przetwórstwo przemysłowe	350,7	133,4	45,5	35,3	74,9
<i>manufacturing</i>					
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^a	242,9	115,1	25,9	5,7	26,4
<i>electricity, gas, steam and air conditioning supply</i>					
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^a	408,6	174,2	15,2	119,2	138,0
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>					
Budownictwo	419,6	231,9	44,3	56,9	178,8
<i>Construction</i>					
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^a	267,0	73,4	12,6	14,1	45,4
<i>Trade; repair of motor vehicles^a</i>					
Transport i gospodarka magazynowa	341,1	135,2	23,1	100,5	26,8
<i>Transportation and storage</i>					
Informacja i komunikacja	30,3	18,7	-	5,3	18,7
<i>Information and communication</i>					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	388,5	75,1	13,2	11,0	17,7
<i>Professional, scientific and technical activities</i>					
Administrowanie i działalność wspierająca ^a	34,9	30,8	-	30,8	26,7
<i>Administrative and support service activities</i>					
Edukacja	167,2	46,2	10,1	41,0	7,2
<i>Education</i>					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	505,1	241,6	8,9	23,6	209,9
<i>Human health and social work activities</i>					
Pozostała działalność usługowa	352,9	-	-	-	-
<i>Other service activities</i>					

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 6 na str. 130.

^a Data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 6 on page 130.

TABL. 21 (92). **CHOROBY ZAWODOWE**
OCCUPATIONAL DISEASES

WYSZCZEGÓLNIENIE	Liczba przypadków <i>Number of cases</i>		SPECIFICATION
	w liczbach bezwzględnych <i>in absolute numbers</i>	na 100 tys. zatrudnionych <i>per 100 thous. paid employees</i>	
OGÓŁEM 2005	78	28,9	TOTAL
2010	82	29,4	
2012	101	36,3	
2013	82	29,2	
w tym:			<i>of which:</i>
Pylice płuc	-	-	<i>Pneumoconioses</i>
Choroby opłucnej lub osierdzia wywołane pyłem azbestu	-	-	<i>Diseases of pleura or pericardium induced by asbestos dust</i>
Przewlekłe obturacyjne zapalenie oskrzeli, z trwałym upośledzeniem sprawności wentylacyjnej płuc.....	-	-	<i>Chronic obstructive bronchitis which causes airflow limitation</i>
Astma oskrzelowa	1	0,4	<i>Bronchial asthma</i>
Zewnątrzpochodne alergiczne zapalenie pęcherzyków płucnych.....	2	0,7	<i>Extrinsic allergic alveolitis</i>
Alergiczny nieżyt nosa	1	0,4	<i>Allergic rhinitis</i>
Przewlekłe choroby narządu głosu spowodowane nadmiernym wysiłkiem głosowym	5	1,8	<i>Chronic diseases of vocal organ related to excessive vocal effort</i>
Nowotwory złośliwe powstałe w następstwie działania czynników występujących w środowisku pracy, uznanych za rakotwórcze u ludzi.....	-	-	<i>Malignant neoplasms induced by human carcinogens present in work environment</i>
Choroby skóry	1	0,4	<i>Skin diseases</i>
Przewlekłe choroby układu ruchu wywołane sposobem wykonywania pracy	1	0,4	<i>Chronic diseases of locomotor system related to the way the job is performed</i>
Przewlekłe choroby obwodowego układu nerwowego wywołane sposobem wykonywania pracy.....	16	5,7	<i>Chronic diseases of peripheral nervous system related to the way job is performed</i>
Obustronny trwały ubytek słuchu typu ślimakowego spowodowany hałasem	2	0,7	<i>Bilateral permanent noise-induced hearing loss of cochlear type</i>
Zespół wibracyjny	-	-	<i>Vibration syndrome</i>
Choroby układu wzrokowego wywołane czynnikami fizycznymi, chemicznymi lub biologicznymi	-	-	<i>Diseases of visual system induced by physical, chemical or biological agents</i>
Choroby zakaźne lub pasożytnicze albo ich następstwa	52	18,5	<i>Infectious and parasitic diseases or their sequels</i>

Źródło: dane Instytutu Medycyny Pracy w Łodzi.

Source: data of the Institute of Occupational Medicine in Łódź.

TABL. 22 (93). **KORZYSTAJĄCY ZE ŚWIADCZEŃ Z TYTUŁU PRACY W WARUNKACH SZKODLIWYCH DLA ZDROWIA I UCIAŻLIWYCH^a**
Stan w dniu 15 XII
PERSONS RECEIVING BENEFITS FOR WORK IN HARMFUL AND STRENUOUS CONDITIONS^a
As of 15 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Posiłki profilak- tyczne <i>Preven- tive food</i>	Napoje <i>Drinks</i>	Inne środki odżyw- cze <i>Other nutritions</i>	Dodatki pienięż- ne <i>Special pays</i>	Skrócony czas pracy <i>Short- time work</i>	Dodat- kowe urlopy <i>Extra leaves</i>	Uprawnie- nia wynika- jące z pracy w szcze- gólnych warun- kach ^b <i>Entitle- ments arising from work in particular condi- tions^b</i>
OGÓŁEM	2005	16061	41741	3441	13743	757	298	8533
TOTAL	2010	15320	27896	3021	7961	657	434	214
	2012	13788	18900	1367	5929	519	306	118
	2013	13901	23150	843	4840	549	248	163
sektor publiczny		3152	4079	389	2225	364	181	38
<i>public sector</i>								
sektor prywatny		10749	19071	454	2615	185	67	125
<i>private sector</i>								
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		1913	891	14	115	1	1	2
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>								
Przemysł		8922	15835	737	3544	173	70	122
<i>Industry</i>								
górnictwo i wydobywanie		144	49	-	-	-	-	-
<i>mining and quarrying</i>								
przetwórstwo przemysłowe		6976	13813	369	2024	171	53	111
<i>manufacturing</i>								
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^a		450	835	266	467	2	10	1
<i>electricity, gas, steam and air condi- tioning supply</i>								
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^a wytwarzania; kanalizacja		1352	1138	102	1053	-	7	10
<i>water supply; sewerage, waste man- agement and remediation activities</i>								
Budownictwo		2078	2727	31	319	2	2	6
<i>Construction</i>								
Handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^a		205	1477	59	236	-	4	7
<i>Trade; repair of motor vehicles^a</i>								
Transport i gospodarka magazynowa ..		628	583	-	594	-	-	8
<i>Transportation and storage</i>								
Informacja i komunikacja		7	30	-	-	-	-	-
<i>Information and communication</i>								
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		-	47	-	20	-	-	-
<i>Professional, scientific and technical activities</i>								
Administrowanie i działalność wspie- rająca ^a		40	16	-	-	-	-	-
<i>Administrative and support service activities</i>								
Edukacja		79	48	-	-	34	48	-
<i>Education</i>								
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna .		29	1493	2	12	339	123	18
<i>Human health and social work activities</i>								
Pozostała działalność usługowa		-	3	-	-	-	-	-
<i>Other service activities</i>								

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 129. ^b Lub w szczególnym charakterze.

^a Data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 5 on page 129. ^b Or particular character.

TABL. 23 (94). ŚWIADCZENIA Z TYTUŁU WYPADKÓW PRZY PRACY I CHORÓB ZAWODOWYCH^a
 OCCUPATIONAL ACCIDENTS AND OCCUPATIONAL DISEASES BENEFITS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Liczba świadczeń Number of benefits		Średni koszt świadczeń w zł na 1 świadczenie Average cost of benefits in zł per 1 benefit		
	ogółem total	w tym z tytułu wy- padków przy pracy of which occupational acci- dents compensa- tions	ogółem total	w tym z tytułu wy- padków przy pracy of which occupational acci- dents compensa- tions	
OGÓŁEM	2005	1197	1160	1630,99	1593,97
TOTAL	2010	1174	1146	2550,60	2523,21
	2012	1012	980	2816,01	2814,18
	2013	1036	1004	2658,40	2600,50
sektor publiczny		248	232	2694,76	2497,41
public sector					
sektor prywatny		788	772	2646,95	2631,48
private sector					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		51	42	3974,51	3390,48
Agriculture, forestry and fishing					
Przemysł		622	608	2455,79	2436,84
Industry					
górnictwo i wydobywanie		5	5	4060,00	4060,00
mining and quarrying					
przetwórstwo przemysłowe		561	550	2419,79	2392,36
manufacturing					
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ		15	14	3073,33	3242,86
electricity, gas, steam and air conditioning supply					
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekul- tywacja ^Δ		41	39	2526,83	2566,67
water supply; sewerage, waste management and remediation activities					
Budownictwo		75	73	3152,00	3161,64
Construction					
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		83	80	3373,49	3412,50
Trade; repair of motor vehicles ^Δ					
Transport i gospodarka magazyno- wa		45	45	2637,78	2637,78
Transportation and storage					
Informacja i komunikacja		3	3	933,33	933,33
Information and communication					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		1	1	1400,00	1400,00
Professional, scientific and technical activities					
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		11	11	1463,64	1463,64
Administrative and support service activities					
Edukacja		10	9	3460,00	3055,56
Education					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna.. Human health and social work activities		135	132	2473,33	2398,48
Pozostała działalność usługowa		-	-	-	-
Other service activities					

^a Dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 9 osób i dotyczą wybranych rodzajów działalności; patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 129.

^a Data concern entities employing more than 9 persons and related to selected kind of activities; see general notes, item 5 on page 129.

DZIAŁ VII

WYNAGRODZENIA. ŚWIADCZENIA Z UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH

Uwagi ogólne

Wynagrodzenia

1. Wynagrodzenia obejmują wypłaty pieniężne oraz wartość świadczeń w naturze bądź ich ekwiwalenty należne pracownikom z tytułu pracy.

Dane nie obejmują wynagrodzeń pracowników jednostek budżetowych prowadzących działalność w zakresie obrony narodowej i bezpieczeństwa publicznego.

Składnikami wynagrodzeń są: wynagrodzenia osobowe, wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach, dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej, wynagrodzenia bezosobowe, wynagrodzenia agencyjno-prowizyjne, honoraria.

Do wynagrodzeń osobowych zalicza się m.in.: wynagrodzenia zasadnicze, premie i nagrody, dodatki (np. za pracę w warunkach szkodliwych dla zdrowia, za staż pracy, za pełnienie funkcji kierowniczych), wynagrodzenia za pracę w godzinach nadliczbowych, wynagrodzenia za czas niewykonywania pracy (przestoje płatne, urlopy, choroby), świadczenia deputatowe i odszkodowawcze. Wynagrodzenia osobowe dotyczą osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy, osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, którzy zawarli z zakładem pracy umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego.

2. Przeciętne miesięczne wynagrodzenie (nominalne) przypadające na 1 zatrudnionego obliczono przyjmując:

- wynagrodzenia osobowe, bez wynagrodzeń osób wykonujących pracę nakładczą oraz uczniów, a także osób zatrudnionych za granicą,
- wypłaty z tytułu udziału w zysku i w nadwyżce bilansowej w spółdzielniach,
- dodatkowe wynagrodzenia roczne dla pracowników jednostek sfery budżetowej,
- honoraria wypłacone niektórym grupom pracowników za prace wynikające z umowy o pracę, np. dziennikarzom, realizatorom filmów, programów radiowych i telewizyjnych.

CHAPTER VII

WAGES AND SALARIES. SOCIAL SECURITY BENEFITS

General notes

Wages and salaries

1. Wages and salaries include monetary payments as well as the value of benefits in kind or their equivalents due to employees for work performed.

Data do not include wages and salaries of employees in budgetary entities conducting activity within the scope of national defence and public safety.

Components of wages and salaries are comprised of: personal wages and salaries, payments from profit and balance surplus in co-operatives, annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities, impersonal wages and salaries, agency commission wages and salaries, fees.

Personal wages and salaries comprise, i.a.: basic wages and salaries, premiums and prizes, bonuses (e.g., for working in unhealthy conditions, for seniority, for serving in management positions), wages and salaries for working overtime, wages and salaries for time off (paid layoffs, holidays, illness) and allowances and claim benefits. Personal wages and salaries concern employees hired on the basis of an employment contract, persons engaged in outwork as well as apprentices, who concluded a labour contract with an employer for the purpose of vocational training.

2. The average monthly (nominal) wages and salaries per paid employee were calculated assuming:

- personal wages and salaries, excluding wages and salaries of persons engaged in outwork as well as apprentices and persons employed abroad,
- payments from profit and balance surplus in co-operatives,
- annual extra wages and salaries for employees of budgetary sphere entities,
- fees paid to selected groups of employees for performing work in accordance with a labour contract, e.g., to journalists, film producers, radio and television program producers.

Dane o przeciętnych wynagrodzeniach dotyczą osób pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

3. Dane o wynagrodzeniach podaje się **w ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych oraz ze składkami na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne (emerytalne, rentowe i chorobowe) płaconymi przez ubezpieczonego pracownika, wprowadzonymi ustawą z dnia 13 X 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz. U. Nr 137, poz. 887 z późniejszymi zmianami).

4. Dane w tabl. 2–5 opracowano na podstawie reprezentacyjnego badania struktury wynagrodzeń według zawodów za październik 2012 r. Dane dotyczą zatrudnionych, którzy otrzymali wynagrodzenie za cały miesiąc, bez zatrudnionych w organizacjach: społecznych, politycznych, związków zawodowych i innych.

Świadczenia z ubezpieczeń społecznych

1. Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych** (poza rolnikami indywidualnymi) dotyczą świadczeń wypłacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych przez:

- 1) Zakład Ubezpieczeń Społecznych – ze środków Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. także z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa) i od 2009 r. ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych – OFE;
- 2) Ministerstwo Obrony Narodowej w zakresie świadczeń wypłacanych byłym żołnierzom zawodowym i członkom ich rodzin – ze środków budżetu Ministerstwa Obrony Narodowej;
- 3) Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w zakresie świadczeń wypłacanych byłym funkcjonariuszom bezpieczeństwa publicznego oraz członkom ich rodzin – ze środków budżetu Ministerstwa Spraw Wewnętrznych;
- 4) Ministerstwo Sprawiedliwości w zakresie świadczeń wypłacanych byłym funkcjonariuszom służby więziennej i członkom ich rodzin – ze środków budżetu Ministerstwa Sprawiedliwości.

Do świadczeń emerytalnych i rentowych uprawnieni są (łącznie z członkami ich rodzin) m.in.:

- 1) pracownicy;
- 2) osoby wykonujące pracę nakładczą;
- 3) członkowie rolniczych spółdzielni produkcyjnych i spółdzielni powstałych na ich bazie oraz spółdzielni kółek rolniczych;

Data regarding average wages and salaries concern full-time paid employees as well as part-time paid employees, the wages and salaries of whom have been converted into those of full-time paid employees.

3. Data regarding wages and salaries are given in gross terms, i.e. including deductions for personal income taxes and also employee's contributions to compulsory social security (retirement, pension and illness) introduced with the Law on the Social Security System, dated 13 X 1998 (Journal of Laws No. 137, item 887 with later amendments).

4. Data in tables 2–5 were compiled on the basis of sample survey structure of wages and salaries by occupations for October 2012. Data concern paid employees, who received wages and salaries for the whole month, excluding paid employees in social and political organizations, trade unions and others.

Social security benefits

1. Information regarding **retirement pay and pension benefits** (excluding farmers) concerns benefits which are paid in regard to non-agricultural social security system by:

- 1) the Social Insurance Institution – from the source of the Social Insurance Fund, the state budget (within the scope of appropriated allocation as well as since 2007 also from the separate division of the state budget expenditures) and since 2009 from the sources gathered in the open pension funds – OFE;
- 2) the Ministry of National Defence, in regard to benefits for former professional soldiers and members of their families – from the source of the Ministry of National Defence;
- 3) the Ministry of Interior, in regard to benefits for former functionaries of public safety and members of their families – from the source of the Ministry of Interior;
- 4) the Ministry of Justice, in regard to benefits for former functionaries of penitentiary staff and members of their families – from the source of the Ministry of Justice.

Among others the following persons (including members of their families) are authorized to receive retirement pay and pensions:

- 1) employed persons;
- 2) outworkers;
- 3) members of agricultural producers' cooperatives and cooperatives established on their basis as well as agricultural farmers' cooperatives;

- 4) osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy na warunkach zlecenia;
- 5) osoby prowadzące pozarolniczą działalność (w tym osoby prowadzące działalność gospodarczą na własny rachunek, twórcy, artyści);
- 6) duchowni;
- 7) żołnierze zawodowi;
- 8) funkcjonariusze bezpieczeństwa publicznego, tj.: Policji, Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Agencji Wywiadu, Centralnego Biura Antykorupcyjnego, Straży Granicznej, Biura Ochrony Rządu, Państwowej Straży Pożarnej oraz b. Urzędu Ochrony Państwa;
- 9) funkcjonariusze służby więziennej;
- 10) rolnicy indywidualni;
- 11) inwalidzi wojenni i wojskowi, kombatan ci oraz od 1991 r. osoby represjonowane.

Emerytury oraz renty z tytułu niezdolności do pracy i renty rodzinne (wyplacane także z tytułu wypadków przy pracy i chorób zawodowych) dotyczą uprawnionych wymienionych w pkt. od 1) do 10).

Informacje o **świadczeniach emerytalnych i rentowych rolników indywidualnych** dotyczą świadczeń wyplacanych przez Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego ze środków Funduszu Emerytalno-Rentowego i budżetu państwa (w ramach dotacji celowej oraz od 2007 r. z odrębnego rozdziału wydatków budżetu państwa), a także ze środków wyplacanych w ramach pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych, w przypadku gdy rolnicy posiadają uprawnienia do łącznego pobierania świadczeń z tych środków.

2. Świadczenia emerytalne i rentowe obejmują kwotę świadczeń należnych (bieżących i wyrównawczych) uwzględniającą od 2007 r. zmniejszenia m. in. z tytułu osiągnięcia przychodów z pracy.

3. Dane dotyczące przeciętnej miesięcznej emerytury i renty obliczono dzieląc ogólną kwotę świadczeń przez odpowiadającą im liczbę świadczeniobiorców.

4. Dane o przeciętnych świadczeniach emerytalno-rentowych prezentowane są **w ujęciu brutto**, tj. łącznie z zaliczkami na poczet podatku dochodowego od osób fizycznych.

- 4) *persons employed on the basis of agency agreements or on the basis of order agreements;*
- 5) *persons engaged in non-agricultural economic activity (of which self-employed persons, creators, artists);*
- 6) *clergy;*
- 7) *professional soldiers;*
- 8) *the public safety functionaries, i.e.: the Police, the Internal Security Agency and Foreign Intelligence Agency, the Central Anticorruption Bureau, the Border Guard, the Government Protection Bureau, the State Fire Service as well as the former Office of State Protection;*
- 9) *penitentiary staff functionaries;*
- 10) *farmers;*
- 11) *war and military invalids, combatants as well as since 1991 repressed persons.*

Retirement pay as well as pensions resulting from an inability to work and family pensions (also paid due to accidents at work and job-related illnesses) concern the persons mentioned in points 1) to 10).

Information regarding **retirement pay and pension benefits for farmers** concerns benefits which are paid by the Agricultural Social Insurance Fund from the source of the Pension Fund and by the state budget (within the scope of the appropriated allocation as well as since 2007 from the separate division of the state budget expenditures) and also from the sources which are paid in regard to non-agricultural social security system, in case of farmers who are authorized to receive benefits from those sources simultaneously.

2. Retirement pay and pension benefits include the amount of benefits due (current and compensatory) taking into account since 2007 the deductions, among others, in respect of achieving revenue from work.

3. Data regarding the average monthly retirement pay and pension are calculated by dividing the total amount of benefits by the corresponding number of persons receiving these benefits.

4. Data concerning average retirement pay and pension benefits are presented **in gross terms**, i.e. including deductions for personal income taxes.

Wynagrodzenia Wages and salaries

TABL. 1 (95). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO**
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym podmioty o liczbie pracują- cych powyżej 9 osób of which entities employ- ing more than 9 persons	
w zł in zł						
OGÓŁEM	2015,99	2722,00	2996,24	3106,89	3264,63	TOTAL
sektor publiczny	2410,45	3354,05	3698,05	3845,85	3845,84	public sector
sektor prywatny	1762,92	2356,01	2603,75	2695,04	2852,28	private sector
Rolnictwo, leśnictwo, łowic- two i rybactwo	2467,72	3386,09	3979,36	3995,30	4269,77	Agriculture, forestry and fishing
Przemysł	1881,59	2587,50	2895,05	3011,30	3069,69	Industry
w tym przetwórstwo przemysłowe	1837,19	2529,49	2847,12	2963,17	3021,29	of which manufacturing
Budownictwo	1677,73	2293,03	2486,37	2532,51	2802,82	Construction
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	1460,53	2004,19	2215,91	2289,62	2437,81	Trade; repair of motor ve- hicles ^Δ
Transport i gospodarka magazynowa	1964,36	2091,66	2275,85	2348,88	2561,93	Transportation and storage
Zakwaterowanie i gastro- nomia ^Δ	1596,82	2267,21	1990,23	2083,38	2247,25	Accommodation and cater- ing ^Δ
Informacja i komunikacja	3529,96	3229,48	3506,40	3547,11	3757,98	Information and communica- tion
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	2948,03	3866,03	4162,61	4270,84	4631,36	Financial and insurance activities
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	2258,84	3088,22	3492,49	3687,28	3895,46	Real estate activities
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	2100,72	2595,64	2855,73	2902,13	3357,42	Professional, scientific and technical activities
Administrowanie i działa- ność wspierająca ^Δ	1375,87	1906,13	2025,74	2056,90	2040,45	Administrative and support service activities
Administracja publiczna i obrona narodowa; obo- wiązkowe zabezpieczenia społeczne	2768,70	3721,74	3981,40	4127,79	4127,82	Public administration and defence; compulsory social security
Edukacja	2413,25	3298,07	3669,99	3828,16	3841,71	Education
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1877,16	2816,36	3061,28	3135,14	3205,04	Human health and social work activities
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekre- acją	1911,48	2578,14	2764,74	2881,53	2906,23	Arts, entertainment and recreation
Pozostała działalność usłu- gowa	1910,39	2128,06	2363,60	2667,77	2180,28	Other service activities

TABL. 2 (96). **ZATRUDNIENI¹ WEDŁUG WYSOKOŚCI WYNAGRODZENIA BRUTTO
ZA PAŹDZIERNIK 2012 R.²**
**PAID¹ EMPLOYMENT BY AMOUNT OF GROSS WAGES AND SALARIES FOR
OCTOBER 2012²**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION a – w tys. osób in thous. person b – w odsetkach in percent	Ogółem Total			Sektor publiczny Public sector			Sektor prywatny Private sector			
	ogółem total	mężczy- żni men	kobiety women	ogółem total	mężczy- żni men	kobiety women	ogółem total	mężczy- żni men	kobiety women	
OGÓŁEM TOTAL	a	268,6	131,2	137,4	106,7	31,3	75,4	161,9	99,9	62,0
	b	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

WEDŁUG PRZEDZIAŁÓW WYNAGRODZEŃ USTALONYCH NA PODSTAWIE KROTNOŚCI PRZECIĘTNEGO WYNAGRODZENIA BRUTTO (PW = 3895,72 ZŁ) DLA GOSPODARKI NARODOWEJ:

OUT OF BY WERE DETERMINED ON THE BASIS OF MULTIPLICATION OF AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES (PW = 3895,72 ZL) FOR NATIONAL ECONOMY:

Do 1500,00 zł	Do 1500,00 zł	a	26,8	14,1	12,7	0,5	0,1	0,4	26,3	14,0	12,3
zł and less	zł and less	b	10,0	10,8	9,2	0,4	0,2	0,5	16,3	14,1	19,8
1500,01 – 1947,86	1500,01 zł – 50% PW	a	34,1	13,1	21,0	9,5	1,7	7,8	24,6	11,4	13,2
		b	12,7	10,0	15,3	8,9	5,5	10,3	15,2	11,4	21,4
1947,87 – 2610,13	50–67% PW	a	54,0	25,6	28,4	18,9	5,4	13,5	35,1	20,2	14,9
		b	20,1	19,5	20,5	17,7	17,3	17,9	21,7	20,2	23,9
2610,14 – 2921,79	67–75% PW	a	24,2	11,9	12,3	9,1	2,4	6,7	15,1	9,5	5,6
		b	9,0	9,1	9,0	8,5	7,8	8,9	9,3	9,5	9,1
2921,80– 3895,72	75–100% PW	a	55,5	28,7	26,8	26,4	7,9	18,5	29,1	20,8	8,3
		b	20,6	21,8	19,6	24,9	25,6	24,4	17,9	20,5	13,7
3895,73 – 4869,65	100–125% PW	a	36,1	16,8	19,3	21,4	5,7	15,7	14,7	11,1	3,6
		b	13,4	12,8	14,0	20,0	18,1	20,8	9,1	11,2	5,8
4869,66 – 5843,58	125–150% PW	a	17,7	8,8	8,9	10,4	3,1	7,3	7,3	5,7	1,6
		b	6,6	6,7	6,5	9,7	9,9	9,6	4,5	5,7	2,7

TABL. 2 (96). **ZATRUDNIENI¹ WEDŁUG WYSOKOŚCI WYNAGRODZENIA BRUTTO
ZA PAŹDZIERNIK 2012 R.² (dok.)**
**PAID¹ EMPLOYMENT BY AMOUNT OF GROSS WAGES AND SALARIES FOR
OCTOBER 2012² (cont.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION a – w tys. osób in thous. person b – w odsetkach in percent		Ogółem Total			Sektor publiczny Public sector			Sektor prywatny Private sector			
		ogółem total	mężczy- żni men	kobiety women	ogółem total	mężczy- żni men	kobiety women	ogółem total	mężczy- żni men	kobiety women	
5843,59 – 6817,51	150–175% PW	a	8,3	4,5	3,8	4,8	1,9	2,9	3,5	2,6	0,9
		b	3,1	3,4	2,8	4,5	6,0	3,9	2,2	2,6	1,4
6817,52 – 7791,44	175–200% PW	a	4,5	2,7	1,8	2,4	1,1	1,3	2,1	1,6	0,5
		b	1,7	2,1	1,3	2,2	3,5	1,7	1,3	1,6	0,7
7791,45 – 8765,37	200–225% PW	a	2,2	1,4	0,8	1,1	0,6	0,5	1,1	0,8	0,3
		b	0,8	1,1	0,6	1,0	1,8	0,7	0,7	0,9	0,3
8765,38 – 9739,30	225–250% PW	a	1,3	0,9	0,4	0,7	0,4	0,3	0,6	0,5	0,1
		b	0,5	0,7	0,3	0,7	1,2	0,4	0,4	0,5	0,2
9739,31 – 10713,23	250–275% PW	a	0,8	0,5	0,3	0,4	0,3	0,1	0,4	0,2	0,2
		b	0,3	0,4	0,2	0,4	0,8	0,2	0,2	0,3	0,2
10713,24 – 11687,16	275–300% PW	a	0,7	0,4	0,3	0,4	0,2	0,2	0,3	0,2	0,1
		b	0,3	0,3	0,2	0,4	0,7	0,3	0,2	0,2	0,2
11687,17 – 20000,00	300% PW – 20000,00	a	2,0	1,5	0,5	0,7	0,5	0,2	1,3	1,0	0,3
		b	0,7	1,1	0,4	0,7	1,5	0,4	0,8	1,0	0,4
Od 20000,01 zł and more	Od 20000,01 zł and more	a	0,4	0,3	0,1	0,0	0,0	-	0,4	0,3	0,1
		b	0,2	0,2	0,1	0,0	0,1	-	0,2	0,3	0,2

¹ Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ² Patrz uwagi ogólne do Rocznika.

¹ Data concern full- and part-time paid employees without converting into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. ² See general notes to the Yearbook.

TABL. 2a (97). **ZATRUDNIENI¹ WEDŁUG WYSOKOŚCI WYNAGRODZENIA BRUTTO ZA PAŹDZIERNIK 2012 R.²**
PAID¹ EMPLOYMENT BY AMOUNT OF GROSS WAGES AND SALARIES FOR OCTOBER 2012²

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION a – w tys. osób in thous. person b – w odsetkach in percent		Ogółem Total			Sektor publiczny Public sector			Sektor prywatny Private sector			
		ogółem total	mężczy- żni men	kobiety women	ogółem total	mężczy- żni men	kobiety women	ogółem total	mężczy- żni men	kobiety women	
OGÓŁEM	a	268,6	131,2	137,4	106,7	31,3	75,4	161,9	99,9	62,0	
TOTAL	b	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	
Przedziały wynagrodzeń ² : Ranges of wages and salaries ² :											
Do 1500,00 zł zł and less	Do 1500,00 zł zł and less	a	26,8	14,1	12,7	0,5	0,1	0,4	26,3	14,0	12,3
		b	10,0	10,8	9,2	0,4	0,2	0,5	16,3	14,0	19,8
1500,01 – 1672,69	1500,01 zł – 50% PW	a	11,9	4,6	7,3	1,8	0,4	1,4	10,1	4,2	5,9
		b	4,4	3,5	5,3	1,7	1,1	1,9	6,2	4,3	9,4
1672,70 – 2241,40	50–67% PW	a	46,3	19,1	27,2	16,1	3,6	12,5	30,2	15,5	14,7
		b	17,2	14,6	19,7	15,1	11,4	16,6	18,6	15,5	23,6
2241,41 – 2509,04	67–75% PW	a	21,8	11,0	10,8	7,3	2,3	5,0	14,5	8,7	5,8
		b	8,1	8,4	7,9	6,9	7,5	6,6	9,0	8,7	9,4
2509,05 – 3345,38	75–100% PW	a	60,1	30,3	29,8	24,3	7,1	17,2	35,8	23,2	12,6
		b	22,3	23,2	21,6	22,6	22,7	22,7	22,1	23,2	20,4
3345,39 – 4181,73	100–125% PW	a	40,2	20,2	20,0	21,4	6,1	15,3	18,8	14,1	4,7
		b	15,0	15,4	14,6	20,0	19,6	20,2	11,7	14,1	7,8
4181,74 – 5018,07	125–150% PW	a	27,4	12,5	14,9	16,6	4,3	12,3	10,8	8,2	2,6
		b	10,2	9,5	10,8	15,6	13,7	16,4	6,6	8,2	4,0
5018,08 – 5854,42	150–175% PW	a	14,1	7,1	7,0	8,3	2,6	5,7	5,8	4,5	1,3
		b	5,3	5,4	5,1	7,8	8,3	7,6	3,6	4,5	2,2
5854,43 – 6690,76	175–200% PW	a	7,4	4,0	3,4	4,4	1,7	2,7	3,0	2,3	0,7
		b	2,8	3,0	2,5	4,1	5,3	3,6	1,9	2,3	1,1

TABL. 2a (97). **ZATRUDNIENI¹ WEDŁUG WYSOKOŚCI WYNAGRODZENIA BRUTTO ZA PAŹDZIERNIK 2012 R.² (dok.)**
PAID¹ EMPLOYMENT BY AMOUNT OF GROSS WAGES AND SALARIES FOR OCTOBER 2012² (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION a – w tys. osób in thous. person b – w odsetkach in percent		Ogółem Total			Sektor publiczny Public sector			Sektor prywatny Private sector			
		ogółem total	mężczy- żni men	kobiety women	ogółem total	mężczy- żni men	kobiety women	ogółem total	mężczy- żni men	kobiety women	
6690,77 – 7527,11	200–225% PW	a	4,4	2,7	1,7	2,2	1,0	1,2	2,2	1,7	0,5
		b	1,6	2,0	1,2	2,1	3,3	1,6	1,3	1,7	0,8
7527,12 – 8363,45	225–250% PW	a	2,3	1,5	0,8	1,2	0,6	0,6	1,1	0,9	0,2
		b	0,9	1,1	0,6	1,2	2,0	0,8	0,7	0,9	0,3
8363,46 – 9199,80	250–275% PW	a	1,4	0,9	0,5	0,8	0,4	0,4	0,6	0,5	0,1
		b	0,5	0,7	0,4	0,7	1,2	0,5	0,4	0,5	0,2
9199,81 – 10036,14	275–300% PW	a	0,9	0,6	0,3	0,4	0,2	0,2	0,5	0,4	0,1
		b	0,3	0,4	0,3	0,4	0,7	0,3	0,3	0,4	0,2
10036,15 – 20000,00	300% PW – 20000,00	a	3,2	2,3	0,9	1,4	0,9	0,5	1,8	1,4	0,4
		b	1,2	1,8	0,7	1,4	2,9	0,7	1,1	1,4	0,6
Od 20000,01 zł zł and more	Od 20000,01 zł zł and more	a	0,4	0,3	0,1	0,0	0,0	-	0,4	0,3	0,1
		b	0,2	0,2	0,1	0,0	0,1	-	0,2	0,3	0,2

¹ Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ² Ustalono na podstawie krotności przeciętnego wynagrodzenia brutto (3345,38 zł) w województwie warmińsko-mazurskim za październik 2012 r.; w nawiasach podano procentowy rozkład wynagrodzeń w poszczególnych przedziałach (np. przedział 1672,70–2241,40 zł stanowi 50–67% przeciętnego wynagrodzenia); przedziały procentowe zostały domknięte prawostronnie (np. przedział 50–67% obejmuje wynagrodzenia stanowiące od 50,01 do 67,00% przeciętnego wynagrodzenia).

¹ Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. ² Established on the basis of product of gross wages and salaries (3345,38 zł) in the warmińsko-mazurskie voivodship for October 2012; the percentage distribution of wages and salaries in individual ranges is given in brackets (e.g., the 1672,70–2241,40 zł range accounts for 50–67% of the average wage and salary); the percentage ranges are closed on the right (e.g., the 50–67% range includes wages and salaries accounting for 50,01 to 67,00% of the average wage and salary).

TABL. 3 (98). **ZATRUDNIENI^a ORAZ PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO WEDŁUG GRUP ZAWODÓW WYKONYWANYCH ZA PAŹDZIERNIK 2012 R.**
PAID EMPLOYMENT^a AND AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES BY PERFORMED OCCUPATIONAL GROUPS FOR OCTOBER 2012

GRUPY ZAWODÓW ^b	Zatrudnieni w odsetkach <i>Paid employees in percent</i>			Przeciętne wynagrodzenia brutto w zł <i>Average gross wages and salaries in zł</i>			OCCUPATIONAL GROUPS ^c
	ogółem <i>total</i>	mężczy- źni <i>men</i>	kobiety <i>women</i>	ogółem <i>total</i>	mężczy- źni <i>men</i>	kobiety <i>women</i>	
O G Ó Ł E M	100,0	100,0	100,0	3345,38	3507,73	3190,29	T O T A L
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy	7,3	7,3	7,2	6338,28	7357,11	5347,55	<i>Managers</i>
Specjaliści	24,7	14,4	34,6	4246,74	4697,28	4067,58	<i>Professionals</i>
specjaliści nauk fizycznych, matema- tycznych i technicz- nych	2,6	3,5	1,8	5077,04	5456,70	4366,46	<i>science and engineer- ing professionals</i>
specjaliści do spraw zdrowia	5,0	1,0	8,7	3736,30	4659,70	3631,57	<i>health professionals</i>
specjaliści nauczania i wychowania	11,0	5,0	16,5	4256,12	4155,03	4284,99	<i>teaching professionals</i>
specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	4,5	3,0	6,1	4023,15	4657,20	3727,41	<i>business and admini- stration professionals</i>
specjaliści do spraw technologii informa- cyjno-komunikacyj- nych	0,7	1,3	0,2	4685,25	4556,26	5520,99	<i>information and com- munications technol- ogy</i>
specjaliści z dziedziny prawa, dziedzin spo- łecznych i kultury	0,9	0,6	1,3	5217,14	5287,00	5185,09	<i>professionals legal, social and cultural professionals</i>
Technicy i inny średni personel	10,3	8,0	12,4	3435,71	3939,27	3125,15	<i>Technicians and asso- ciate professionals</i>
średni personel nauk fizycznych, chemicz- nych i technicznych	2,9	4,6	1,4	4046,16	4320,23	3184,24	<i>science and engineer- ing associate profes- sionals</i>
średni personel do spraw zdrowia	1,5	0,7	2,2	3083,81	3450,86	2968,90	<i>health associate pro- fessionals</i>
średni personel do spraw biznesu i administracji	4,9	2,1	7,3	3329,00	3567,80	3265,41	<i>business and adminis- tration associate pro- fessionals</i>
średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewny	0,8	0,2	1,4	2722,16	3361,54	2614,17	<i>legal, social, cultural and related asso- ciate professionals</i>
technicy informatycy ...	0,2	0,4	0,1	2772,27	2855,23	2207,15	<i>information and com- munications techni- cians</i>
Pracownicy biurowi	6,4	4,3	8,5	2864,84	2940,68	2828,40	<i>Clerks</i>
sekretarki, operatorzy urządzeń biurowych i pokrewni	2,4	0,8	3,9	2844,93	3077,24	2799,87	<i>general and keyboard clerks</i>
pracownicy obsługi klienta	0,8	0,3	1,3	2723,38	3422,80	2568,64	<i>customer services clerks</i>
pracownicy do spraw finansowo-statysty- cznych i ewidencji materiałowej	2,4	2,8	2,1	2841,46	2801,89	2891,79	<i>numerical and material recording clerks</i>
pozostali pracownicy obsługi biura	0,8	0,4	1,2	3148,41	3287,72	3105,63	<i>other clerical support workers</i>

TABL. 3 (98). **ZATRUDNIENI^a ORAZ PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO WEDŁUG GRUP ZAWODÓW WYKONYWANYCH ZA PAŹDZIERNIK 2012 R. (dok.)**
PAID EMPLOYMENT^a AND AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES BY PERFORMED OCCUPATIONAL GROUPS FOR OCTOBER 2012 (cont.)

GRUPY ZAWODÓW ^b	Zatrudnieni w odsetkach <i>Paid employees in percent</i>			Przeciętne wynagrodzenia brutto w zł <i>Average gross wages and salaries in zł</i>			OCCUPATIONAL GROUPS ^b
	ogółem <i>total</i>	mężczy- źni <i>men</i>	kobiety <i>women</i>	ogółem <i>total</i>	mężczy- źni <i>men</i>	kobiety <i>women</i>	
Pracownicy usług i sprzedawcy	10,0	6,1	13,7	2097,54	2506,25	1922,82	<i>Service and sales workers</i>
pracownicy usług oso- bistych	2,8	2,1	3,6	2197,59	2424,62	2070,81	<i>personal service work- ers</i>
sprzedawcy i pokrewni pracownicy opieki osobistej i pokrewni..	6,0	2,6	9,0	2024,12	2620,86	1863,74	<i>sales workers</i>
pracownicy usług ochrony	0,5	0,1	0,9	1942,12	2043,06	1926,65	<i>personal care workers</i>
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	0,7	1,3	0,2	2411,05	2461,20	1984,40	<i>protective services workers</i>
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	0,2	0,3	0,1	2892,33	2790,68	3139,05	<i>Skilled agricultural, forestry and fishery workers</i>
robotnicy budowlani i pokrewni (z wyją- ciem elektryków)	18,4	29,0	8,3	2761,88	2943,53	2159,11	<i>Craft and related trades workers</i>
robotnicy obróbki me- tali, mechanicy ma- szyn i urządzeń	4,0	8,1	0,1	2591,19	2589,92	2717,16	<i>building and related trades workers, ex- cluding electricians</i>
i pokrewni	4,5	8,9	0,3	3410,85	3440,29	2569,29	<i>metal, machinery and related trades work- ers</i>
rzemieślnicy i robotni- cy poligraficzni	0,3	0,4	0,2	2581,75	3061,88	1542,69	<i>handicraft and printing workers</i>
elektrycy i elektronicy..	1,2	2,5	0,0	3798,97	3806,74	1967,90	<i>electrical and electron- ic trades workers</i>
robotnicy w przetwó- rstwie spożywczym, obróbce drewna, pro- dukcji wyrobów tek- stylnych i pokrewni....	8,4	9,1	7,7	2345,88	2520,20	2153,13	<i>food processing, wood working, garment and other craft and related trades workers</i>
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń.....	11,3	20,0	3,0	2966,43	2987,52	2831,36	<i>Plant and machine operators and assem- blers</i>
operatorzy maszyn i urządzeń wydobyw- czych i przetwó- rczych	5,3	8,4	2,4	3245,90	3363,60	2840,54	<i>stationary plant and machine operators</i>
monterzy	0,8	1,4	0,3	3355,61	3501,63	2793,20	<i>assemblers</i>
kierowcy i operatorzy pojazdów	5,2	10,2	0,3	2619,75	2613,57	2805,75	<i>drivers and mobile plant operators</i>
Pracownicy przy pracach prostych	11,4	10,6	12,2	2095,48	2253,09	1965,08	<i>Elementary occupations of which:</i>
w tym: robotnicy pomocniczy w rolnictwie, leśnic- twie i rybołówstwie...	0,6	0,9	0,3	2579,37	2674,49	2276,30	<i>agricultural, forestry and fishery labourers</i>
robotnicy pomocniczy w górnictwie, prze- myśle, budownictwie i transporcie	4,4	7,0	2,1	2229,29	2235,81	2208,57	<i>labourers in mining, construction, manu- facturing and trans- port</i>

^a Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 7, pkt 1) na str. 27.

^a Data concern full- and part-time paid employees without converting part-time paid employees into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. ^b See general notes to the Yearbook, item 7, point 1) on page 27.

TABL. 4 (99). PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO ZA PAŹDZIERNIK 2012 R.¹
 AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES FOR OCTOBER 2012¹

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION a – w zł in zł b – OGÓŁEM=100,0 TOTAL=100,0	Ogółem Total			Sektor publiczny Public sector			Sektor prywatny Private sector		
	ogółem total	mężczy- źni men	kobiety women	ogółem total	mężczy- źni men	kobiety women	ogółem total	mężczy- źni men	kobiety women
OGÓŁEM TOTAL	a 3345,38 b 100,0	3507,73 100,0	3190,29 100,0	3803,69 100,0	4171,22 100,0	3651,36 100,0	3043,60 100,0	3300,36 100,0	2629,40 100,0

WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA
BY EDUCATION LEVEL

Wyższe ze stop- niem naukowym co najmniej dokto- ra oraz tytułem magistra, lekarza lub równorzędnym <i>Tertiary with aca- demic degree (at least docto- rate) or tertiary with master de- gree, physician degree or equiva- lent</i>	a 4698,36 b 140,4	5579,56 159,1	4310,08 135,1	4584,55 120,5	5149,98 123,5	4390,37 120,2	5034,98 165,4	6294,39 190,7	3986,09 151,6
Wyższe z tytułem inżyniera, licencja- ta, dyplomowane- go ekonomisty lub równorzędnym	a 3941,75 b 117,8	4697,32 133,9	3370,83 105,7	3730,95 98,1	4360,23 104,5	3499,37 95,8	4149,09 136,3	4848,72 146,9	3145,88 119,6
Policealne..... <i>Post-secondary</i>	a 3142,23 b 93,9	3492,51 99,6	3039,53 95,3	3135,45 82,4	3432,52 82,3	3094,08 84,7	3150,89 103,5	3518,53 106,6	2943,93 112,0
Średnie zawodowe .. <i>Vocational secondary</i>	a 3022,92 b 90,4	3290,48 93,8	2742,87 86,0	3338,52 87,8	3849,70 92,3	3103,92 85,0	2883,30 94,7	3160,45 95,8	2470,23 93,9
Średnie ogóln- kształcące..... <i>General secondary</i>	a 2726,66 b 81,5	3039,06 86,6	2422,04 75,9	2814,45 74,0	3052,62 73,2	2728,66 74,7	2704,67 88,9	3037,42 92,0	2296,30 87,3
Zasadnicze zawo- dowe..... <i>Basic vocational</i>	a 2609,79 b 78,0	2858,38 81,5	2080,69 65,2	2569,84 67,6	3053,88 73,2	2021,49 55,4	2617,92 86,0	2828,64 85,7	2100,23 79,9
Gimnazjalne	a 2233,05 b 66,8	2232,89 63,7	2234,00 70,0	1976,36 52,0	1976,36 47,4	- -	2241,11 73,6	2242,31 67,9	2234,00 85,0
Podstawowe i niepełne podsta- wowe	a 2431,69 b 72,7	2660,82 75,9	2080,85 65,2	2256,18 59,3	2741,87 65,7	1957,52 53,6	2486,97 81,7	2646,44 80,2	2154,97 82,0

TABL. 4 (99). **PRZECIĘTNE WYNAGRODZENIA BRUTTO ZA PAŹDZIERNIK 2012 R.¹ (dok.)**
AVERAGE GROSS WAGES AND SALARIES FOR OCTOBER 2012¹ (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION a – w zł in zł b – OGÓŁEM=100,0 TOTAL=100,0	Ogółem Total			Sektor publiczny Public sector			Sektor prywatny Private sector		
	ogółem total	mężczy- żni men	kobiety women	ogółem total	mężczy- żni men	kobiety women	ogółem total	mężczy- żni men	kobiety women

WEDŁUG WIEKU
BY AG

24 lata i mniej and less	a	2355,46	2456,23	2136,41	2355,83	2378,60	2345,37	2355,41	2460,69	2064,05
	b	70,4	70,0	67,0	61,9	57,0	64,2	77,4	74,6	78,5
25–34	a	2979,34	3136,74	2800,57	3193,33	3293,47	3156,14	2889,26	3108,89	2495,92
	b	89,1	89,4	87,8	84,0	79,0	86,4	94,9	94,2	94,9
35–44	a	3518,12	3721,87	3345,67	4000,52	4389,37	3855,10	3207,30	3519,46	2779,09
	b	105,2	106,1	104,9	105,2	105,2	105,6	105,4	106,6	105,7
45–54	a	3513,87	3767,28	3340,23	3935,62	4327,98	3798,86	3095,62	3507,64	2584,81
	b	105,0	107,4	104,7	103,5	103,8	104,0	101,7	106,3	98,3
55–59	a	3528,91	3677,95	3383,38	3840,94	4259,21	3617,77	3223,38	3367,14	2970,97
	b	105,5	104,9	106,1	101,0	102,1	99,1	105,9	102,0	113,0
60–64	a	4311,34	4296,33	4466,25	4797,20	4782,72	4880,80	3995,22	4012,46	3666,32
	b	128,9	122,5	140,0	126,1	114,7	133,7	131,3	121,6	139,4
65 lat i więcej..... and more	a	5574,73	6380,80	3653,29	7069,95	8482,74	3408,23	3286,40	2958,41	3977,84
	b	166,6	181,9	114,5	185,9	203,4	93,3	108,0	89,6	151,3

WEDŁUG STAŻU PRACY
BY WORK SENIORITY

do 1,9 roku and less	a	2292,25	2368,69	2181,41	2560,31	2607,48	2536,44	2223,77	2337,51	2005,71
	b	68,5	67,5	68,4	67,3	62,5	69,5	73,1	70,8	76,3
2,0–4,9	a	2662,01	2831,15	2464,38	2884,33	3115,09	2792,20	2585,73	2786,73	2249,56
	b	79,6	80,7	77,2	75,8	74,7	76,5	85,0	84,4	85,6
5,0–9,9	a	3064,54	3248,09	2870,39	3279,15	3492,69	3200,48	2978,33	3204,89	2620,44
	b	91,6	92,6	90,0	86,2	83,7	87,7	97,9	97,1	99,7
10,0–14,9	a	3319,25	3527,18	3125,09	3770,28	4197,41	3603,12	3086,78	3361,59	2696,56
	b	99,2	100,6	98,0	99,1	100,6	98,7	101,4	101,9	102,6
15,0–19,9	a	3439,27	3667,59	3240,46	4004,97	4506,03	3826,70	3119,40	3453,20	2657,95
	b	102,8	104,6	101,6	105,3	108,0	104,8	102,5	104,6	101,1
20 lat i więcej..... and more	a	3716,34	3923,63	3537,53	4036,78	4422,65	3867,43	3365,93	3661,94	2848,72
	b	111,1	111,9	110,9	106,1	106,0	105,9	110,6	111,0	108,3

¹ Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

¹ Data concern full- and part-time paid employees without converting into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons.

TABL. 5 (100). **MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO NAJWYŻSZE (decyle) W GRUPACH DECYLOWYCH PRACOWNIKÓW ZATRUDNIONYCH¹ WEDŁUG WIELKICH GRUP ZAWODÓW² WYKONYWANYCH ZA PAŹDZIERNIK 2012 R.**
DECILE EARNINGS (the upper limits of gross wages and salaries received by decile) PAID EMPLOYMENT¹ BY GREAT OCCUPATIONAL GROUPS² FOR OCTOBER 2012

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Najwyższe wynagrodzenia (decyle) w grupie decylowej Decile earnings (the upper limits of gross wages and salaries received by decile)											
	a – ogółem total	b – mężczyźni men	c – kobiety women	pierwszej first	drugiej second	trzeciej third	czwar- tej fourth	piątej (me- diana) fifth (me- dian)	szóstej sixth	siódmej seven- th	ósmej eight	dziewiątej ninth
	w zł in zł											
OGÓŁEM	a	1500,54	1844,72	2190,29	2516,47	2852,48	3252,99	3748,13	4372,99	5410,91		
TOTAL	b	1498,57	1905,47	2287,65	2597,77	2943,25	3330,03	3824,53	4505,36	5735,23		
	c	1516,15	1814,56	2098,96	2434,49	2773,20	3173,53	3671,84	4278,63	5129,03		
Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy. Public government representatives senior officials and managers	a	2439,22	3169,59	3887,35	4535,59	5256,05	5928,72	6826,20	8061,81	11248,74		
	b	2534,89	3464,87	4218,58	5070,65	5891,53	6868,75	7940,77	9982,38	13344,20		
	c	2280,65	2955,93	3628,46	4205,68	4765,44	5357,96	5963,80	6816,03	8445,94		
Specjaliści	a	2487,13	2884,05	3250,14	3627,33	4004,33	4315,11	4664,02	5209,63	6195,40		
Professionals	b	2454,45	3001,26	3489,99	3858,14	4209,46	4572,12	5185,05	6059,45	7401,04		
	c	2499,77	2851,34	3180,54	3525,24	3909,43	4237,30	4539,23	4958,62	5764,00		
Technicy i inny średni personel.....	a	1841,66	2239,55	2559,96	2876,31	3209,74	3530,43	3901,78	4440,73	5223,25		
Technicians and associate professionals	b	1790,01	2409,11	2907,31	3344,28	3778,70	4225,04	4701,01	5171,05	5957,67		
	c	1859,60	2163,42	2432,03	2721,09	2973,20	3268,98	3540,04	3871,38	4496,78		
Pracownicy biurowi.....	a	1520,25	1976,64	2238,97	2502,20	2715,20	2974,25	3251,64	3602,69	4205,04		
Clerks	b	1497,64	1896,74	2217,21	2497,37	2779,97	3060,96	3317,28	3742,39	4565,55		
	c	1642,10	1990,16	2253,01	2503,54	2695,81	2933,70	3223,89	3535,37	4081,34		
Pracownicy usług i sprzedawcy.....	a	1488,22	1496,91	1590,28	1689,99	1840,58	1992,72	2185,99	2464,03	3004,49		
Service and sales workers	b	1491,82	1588,49	1750,92	1923,46	2142,74	2384,24	2703,53	3130,59	3934,03		
	c	1487,24	1494,98	1542,24	1642,64	1760,38	1891,29	2037,53	2237,24	2554,24		
Rolnicy, ogrodnicy, leśnicy i rybacy	a	1769,10	2132,79	2377,99	2467,79	2534,86	2590,20	3121,68	3604,33	4443,01		
Skilled agricultural, forestry and fishery workers	b	1767,96	2087,01	2221,76	2395,97	2514,03	2548,04	2917,51	3611,06	4445,51		
	c	2026,15	2325,01	2446,89	2575,01	3067,60	3216,68	3295,84	3447,23	3648,62		
Robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy	a	1494,36	1739,24	1998,47	2291,31	2529,96	2761,14	3064,81	3505,29	4341,64		
Craft and related trades workers	b	1496,06	1834,88	2213,44	2472,79	2712,35	2976,72	3287,18	3745,30	4650,99		
	c	1490,62	1511,83	1738,07	1847,22	2044,00	2246,85	2421,42	2620,47	2882,90		
Operatorzy i monterzy maszyn i urządzeń.....	a	1498,19	1843,17	2220,99	2553,75	2835,05	3141,77	3416,81	3831,10	4478,39		
Plant and machine operators and assemblers	b	1496,46	1744,88	2188,14	2536,31	2860,51	3197,58	3476,58	3907,09	4526,99		
	c	1886,01	2177,67	2378,83	2610,54	2747,19	2891,79	3106,07	3267,34	3909,36		
Pracownicy przy pracach prostych.....	a	1489,89	1499,99	1678,06	1811,66	1933,02	2078,69	2277,53	2504,98	2895,06		
Elementary occupations	b	1489,38	1498,88	1727,40	1930,74	2118,79	2340,89	2508,70	2746,51	3124,07		
	c	1490,36	1506,00	1660,20	1763,58	1857,73	1960,54	2075,46	2259,92	2584,28		

¹ Dane dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych bez przeliczania na pełnozatrudnionych i obejmują podmioty, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ² Patrz uwagi ogólne, ust. 7, pkt 1) na str. 27.

¹ Data concern full- and part-time paid employees without converting into full-time paid employees and include entities employing more than 9 persons. ² See general notes, item 7, point 1) on page 27.

Świadczenia z ubezpieczeń społecznych

Social security benefits

TABL. 6 (101). **EMERYCI I RENCIŚCI^a**
RETIREES AND PENSIONERS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
	w tys.		in thous.		
O G Ó Ł E M	297,6	299,7	296,4	294,0	T O T A L
Pobierający emerytury i renty wypłacane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych	238,0	249,6	249,3	248,2	Persons receiving retirement pay and pensions paid by the Social Insurance Institution
emerytury	123,0	156,7	159,2	159,3	retirement pay
renty z tytułu niezdolności do pracy	72,7	50,1	47,0	45,1	pensions resulting from an inability to work
renty rodzinne	42,2	42,8	43,1	43,8	family pensions
Rolnicy indywidualni	59,7	50,1	47,2	45,8	Farmers

^a Przeciętne w roku.

Ź r ó d ł o: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

^a Annual averages.

S o u r c e: data of the Social Insurance Institution and Agricultural Social Insurance Fund.

TABL. 7 (102). **ŚWIADCZENIA EMERYTALNE I RENTOWE BRUTTO**
GROSS RETIREMENT PAY AND PENSION BENEFITS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M					
GRAND TOTAL					
Świadczenia w mln zł	3452,0	4852,9	5348,4	5593,3	Benefits in mln zł
WYPŁACANE PRZEZ ZAKŁAD UBEZPIECZEŃ SPOŁECZNYCH PAID BY THE SOCIAL INSURANCE INSTITUTION					
Razem Total					
Świadczenia w mln zł	2910,1	4278,4	4750,8	4973,5	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł	1019,16	1428,63	1588,21	1669,55	Average monthly retirement pay and pension in zł
Emerytury Retirement pay					
Świadczenia w mln zł	1687,7	2929,0	3283,5	3450,9	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura w zł	1143,29	1557,82	1719,15	1805,55	Average monthly retirement pay in zł
Renty z tytułu niezdolności do pracy Pensions resulting from an inability to work					
Świadczenia w mln zł	741,5	684,8	722,8	737,6	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna renta w zł	849,92	1139,00	1282,25	1361,97	Average monthly pension in zł
Renty rodzinne Family pensions					
Świadczenia w mln zł	480,9	664,6	744,6	785,0	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna renta w zł	948,93	1294,63	1438,24	1492,07	Average monthly pension in zł
ROLNIKÓW INDYWIDUALNYCH ^a FARMERS ^a					
Świadczenia w mln zł	541,9	574,6	597,6	619,8	Benefits in mln zł
Przeciętna miesięczna emerytura i renta w zł	756,55	955,05	1056,15	1128,17	Average monthly retirement pay and pension in zł

^a Łącznie z wypłatami z pozarolniczego systemu ubezpieczeń społecznych w przypadku łączenia uprawnień do świadczeń z tego systemu z uprawnieniami do świadczeń z Funduszu Emerytalno-Rentowego; patrz uwagi ogólne, ust. 1 na str. 156.

Ź r ó d ł o: dane Zakładu Ubezpieczeń Społecznych i Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego.

^a Including payments from non-agricultural social security system, in case of a simultaneous right to benefits from this system and to benefits from the Pension Fund; see general notes, item 1 on page 156.

S o u r c e: data of the Social Insurance Institution and Agricultural Social Insurance Fund.

DZIAŁ VIII

BUDŻETY GOSPODARSTW DOMOWYCH

Uwagi ogólne

1. Podstawowym źródłem informacji o warunkach bytu ludności, tj. poziomie i strukturze dochodu rozporządzalnego, wydatków i spożycia oraz wyposażeniu gospodarstw domowych w przedmioty trwałego użytkowania jest reprezentacyjne badanie **budżetów gospodarstw domowych**. Badaniem objęte są wszystkie grupy gospodarstw domowych, z wyjątkiem zamieszkujących obiekty zbiorowego zakwaterowania oraz gospodarstw członków korpusu dyplomatycznego państw obcych. Gospodarstwa domowe obywateli obcego państwa zamieszkujące w Polsce stale lub przez dłuższy czas i posługujące się językiem polskim biorą udział w badaniu.

Jednostką badania jest **gospodarstwo domowe** jedno- lub wieloosobowe. Gospodarstwo domowe **jednoosobowe** stanowi osoba utrzymująca się samodzielnie, tzn. niełączyca swoich dochodów z dochodami innych osób bez względu na to, czy mieszka sama czy z innymi osobami. Przez gospodarstwo domowe **wieloosobowe** rozumie się zespół osób zamieszkujących razem i wspólnie utrzymujących się.

2. Wyniki badania oparte są na oświadczeniach osób biorących udział w badaniu budżetów gospodarstw domowych.

W celu zachowania relacji między strukturą badanej zbiorowości a strukturą społeczno-demograficzną zbiorowości generalnej, wyniki z badania za 2010, 2012 i 2013 r. przeważone zostały danymi o strukturze gospodarstw domowych według liczby osób i miejsca zamieszkania pochodzącymi z Narodowego Spisu Ludności i Mieszkań 2011 r.

3. Badanie budżetów gospodarstw domowych prowadzone jest metodą rotacji miesięcznej w cyklu kwartalnym, co oznacza, że w każdym miesiącu w badaniu uczestniczą inne gospodarstwa domowe, a po kwartale w gospodarstwach domowych, które brały udział w badaniu miesięcznym danego kwartału przeprowadzany jest wywiad dotyczący niektórych wydatków, m.in. na zakup przedmiotów trwałego użytkowania (telewizor, pralkę, lodówkę itp.), na opłatę za usługi (lekarские, stomatologiczne itp.) oraz wyposażenia gospodarstw domowych w przedmioty trwałego użytkowania.

CHAPTER VIII

HOUSEHOLD BUDGETS

General notes

1. The basic source of information regarding the living conditions of the population, i.e., the level and structure of available income, expenditures and consumption as well as the furnishing of households with durable goods, is a sample survey of **household budgets**. Included in the survey are all groups of households, with the exception of those living in institutional households as well as households of members of the diplomatic corps of foreign countries. The households of foreign citizens with permanent or long-lasting residence in Poland and using Polish participate in the survey.

The survey unit is a one- or a multi-person **household**. A **one-person** household is understood as an individual independently maintained, i.e., income is not combined with the income of others regardless of whether the individual lives alone or with other persons. A **multi-person** household is understood as a group of people living together and maintaining themselves jointly.

2. Survey results are based on declarations made by persons participating in the survey of household budgets.

In order to maintain the relation between the structure of the surveyed population and the socio-demographic structure of the total population, data for 2010, 2012 and 2013 obtained from the household budget survey were weighted with the structure of households by number of persons and class of locality coming from the Population and Housing Census 2011.

3. The survey of household budgets is conducted using the method of monthly rotation with a quarterly cycle, which means that, each month, different households participate in the survey, and after each quarter an interview is conducted in households which participated in the monthly survey of a given quarter concerning some expenditures, i.e., on purchases of durable goods (a television set, washing machine, refrigerator, etc.), on payments for services (medical, dental, etc.) as well as on furnishing the household with durable goods.

Badaniem objęto wszystkie gospodarstwa domowe zamieszkałe w wylosowanych mieszkaniach, reprezentujące społeczno-ekonomiczne grupy ludności, ustalone na podstawie kryterium **wyłącznego** lub **głównego** (przeważającego) **źródła utrzymania**, a mianowicie **gospodarstwa: pracowników, rolników, pracujących na własny rachunek, emerytów, rencistów oraz utrzymujących się z niezarobkowych źródeł** (innych niż emerytura i renta).

4. Kategorie osób występujących w gospodarstwach domowych (tabl. 1) ustalone zostały na podstawie ich głównego źródła utrzymania, czyli źródła przynoszącego największy dochód:

- 1) do osób pracujących zalicza się:
 - a) pracujących najemnie, dla których głównym źródłem utrzymania jest dochód z pracy najemnej, niezależnie od rodzaju umowy zawartej z pracodawcą (umowa o pracę na czas nieokreślony lub określony, mianowanie, powołanie, praca sezonowa, praca dorywcza, umowa o wykonanie pracy nakładczej, umowa agencyjna, umowa-zlecenie, umowa ustna itd.); do tej grupy pracujących zaliczono również pracowników zatrudnionych w spółdzielniach produkcji rolniczej,
 - b) pracujących w gospodarstwie indywidualnym w rolnictwie (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), dla których głównym źródłem utrzymania jest dochód z pracy w użytkowanym przez siebie gospodarstwie indywidualnym w rolnictwie,
 - c) pracujących na własny rachunek (łącznie z pomagającymi członkami ich rodzin), dla których głównym źródłem utrzymania jest prowadzenie działalności gospodarczej (poza użytkowaniem gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie) oraz wykonywanie wolnego zawodu, a od 2005 r. także członków spółdzielni produkcji rolniczej;
- 2) osoby utrzymujące się ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych i pomocy społecznej, których głównym źródłem utrzymania jest m.in. emerytura, renta rodzinna, zasiłek dla bezrobotnych i inne świadczenia z Funduszu Pracy, świadczenia rodzinne, renta socjalna, świadczenia pieniężne i niepieniężne udzielane na podstawie ustawy o pomocy społecznej, stypendia;
- 3) osoby pozostające na utrzymaniu (bez własnego źródła utrzymania) utrzymywane przez inne osoby będące członkami tego samego gospodarstwa domowego.

*The survey included all households within randomly selected dwellings representing of socio-economic groups of the population, established on the basis of the **exclusive** or **primary** (predominate) **source of maintenance**, i.e., **households of: employees, farmers, self-employed, retirees, pensioners as well as households maintained from non-earned sources** (other than retirement pay and pensions).*

4. The categories of persons comprising households (table 1) were established on the basis of their primary source of maintenance, i.e., source deriving the greatest income:

- 1) *employed persons include:*
 - a) *hired employees, for whom the main source of maintenance is income from hired work, regardless of the type of contract concluded with the employer (a labour contract for a specified or unspecified period, postings, appointments, seasonal work, odd jobs, outwork, agency contracts, commission contracts, verbal contracts, etc.). Employees of agricultural production co-operatives were also included in this group of employees,*
 - b) *employees on a private farm in agriculture (including contributing family workers), for whom the main source of maintenance is income from private farm work,*
 - c) *self-employed persons (including contributing family workers), for whom the main source of maintenance is conducting economic activity (excluding the use of a private farm in agriculture) as well as persons practicing a learned profession as well as members of agricultural production cooperatives since 2005;*
- 2) *persons maintained from social security benefits and from social assistance benefits, for whom the main source of maintenance is retirement pay, pension, unemployment benefit and other benefits from the Labour Fund, pre-retirement benefits and allowances, family allowances, disability welfare pension, monetary and non-monetary assistance provided on the basis of the Law on Social Welfare, scholarships;*
- 3) *dependents (without their own source of maintenance) maintained by other persons being members of the same household.*

5. Dochód rozporządzalny obejmuje bieżące dochody pieniężne i niepieniężne (w tym wartość spożycia naturalnego, tj. wartość towarów i usług konsumpcyjnych pobranych na potrzeby gospodarstwa domowego z działalności gospodarczej na własny rachunek – rolniczej i pozarolniczej oraz wartość towarów i usług otrzymanych bezpłatnie), bez zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych płaconych z tytułu dochodów z pracy najemnej, ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych, pomocy społecznej oraz podatków płaconych przez osoby pracujące na własny rachunek, jak również bez składek na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne płacone przez ubezpieczonego pracownika oraz bez podatków płaconych przez osoby pracujące na własny rachunek.

W skład dochodu rozporządzalnego wchodzi:

- 1) dochód z pracy najemnej – uzyskany we wszystkich miejscach pracy danego członka gospodarstwa domowego, niezależnie od długości trwania okresu pracy i rodzaju umowy o pracę – który obejmuje wszystkie dochody uzyskiwane z tytułu pracy najemnej, w tym: wynagrodzenia (patrz dział „Wynagrodzenia. Świadczenia z ubezpieczeń społecznych”, ust. 1 na str. 155), wypłaty niezaliczone do wynagrodzeń (np. dodatek za rozłąkę, ekwiwalent pieniężny za używanie własnej odzieży zamiast roboczej, kwoty uzyskane z zakładowego funduszu świadczeń socjalnych), zasiłki chorobowe (pobrane w czasie trwania stosunku pracy), wyrównawcze, opiekuńcze, dochody w formie niepieniężnej (opłacone przez pracodawcę);
- 2) dochód z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie, który stanowi różnicę między wartością produkcji rolniczej (łącznie ze spożyciem naturalnym) a poniesionymi na nią bieżącymi nakładami (tj. zakup produktów i usług, wynagrodzenie i składki na obowiązkowe ubezpieczenie społeczne pracowników najemnych). Dochód ten jest pomniejszany o podatki związane z prowadzeniem gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie oraz od 2004 r. powiększony o dopłaty dla rolnictwa;
- 3) dochód z pracy na własny rachunek, który stanowi część dochodu uzyskanego z prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek (poza gospodarstwem indywidualnym w rolnictwie) i wykonywania wolnego zawodu, jaka została przeznaczona na pozyskanie towarów i usług konsumpcyjnych na potrzeby gospodarstwa domowego oraz na inwestycje o charakterze mieszkaniowym

5. Available income includes current monetary and non-monetary income (including the value of own consumption, i.e., consumer goods and services acquired for household needs from self-employed agricultural or non-agricultural economic activity as well as the value of goods and services received free of charge), excluding prepayments on personal income tax paid income tax paid: with income from hired labour, social security benefits and from social assistance benefits as well as taxes paid by self-employed persons, excluding obligatory social security contributions paid by the insured employee as well as excluding taxes paid by self-employed persons.

Available income comprises:

- 1) income from hired work – obtained in all workplaces by the given household member, regardless of the length of time worked or the type of labour agreement – which includes: all income obtained from hired labour, including: wages and salaries (see the chapter “Wages and salaries. Social security benefits”, item 1 on page 155), payments not included in wages and salaries (e.g., severance pay, the monetary equivalent for the use of personal rather than company clothing, sums received from a company social benefit fund), sick benefits (taken during the period of employment), compensatory and nursing benefits, income in a non-monetary form (paid by the employer);
- 2) income from a private farm in agriculture, which accounts for the difference in the value of agricultural production (including own consumption) and current expenditures borne on it (i.e., the purchase of products and services, wages and salaries as well as contributions to compulsory social security of hired employees) This income is reduced by taxes connected with tending a private farm in agriculture and since 2004 increased by subsidies for agriculture;
- 3) income from self-employment, which accounts for a portion of income obtained from conducting self-employed economic activity (excluding a private farm in agriculture) and income from practising a learned profession, which was designated for household needs as well as for investments with a residential

- (zakup, budowa, remont lub modernizacja mieszkania lub domu mieszkalnego);
- 4) dochód z własności (odsetki, udziały w zyskach przedsiębiorstw, w tym dywidendy) oraz dochody z wynajmu nieruchomości (dochód netto, czyli przychody minus nakłady i ewentualnie podatki, pochodzący z wynajmu lokali mieszkalnych, garaży i innych budynków niezwiązanych z prowadzoną działalnością gospodarczą oraz ziemi);
 - 5) dochód ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych i pomocy społecznej, który obejmuje m.in.: emerytury i renty, zasiłki z ubezpieczeń społecznych i pomocy społecznej;
 - 6) pozostały dochód, który obejmuje m.in. dary (w tym alimenty od osób prywatnych), odszkodowania z tytułu ubezpieczeń w instytucjach ubezpieczeniowych, wygrane w grach hazardowych i loteryjnych.

Dochód rozporządzalny przeznaczony jest na wydatki oraz przyrost oszczędności.

Dochód do dyspozycji jest to dochód rozporządzalny pomniejszony o pozostałe wydatki. Dochód do dyspozycji przeznaczony jest na wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz przyrost oszczędności.

6. Wydatki obejmują wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz pozostałe wydatki.

Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne przeznaczone są na zaspokojenie potrzeb gospodarstwa domowego. Obejmują wydatki na towary i usługi zakupione za gotówkę, również przy użyciu karty płatniczej lub kredytowej i na kredyt, wartość artykułów otrzymanych bezpłatnie oraz wartość spożycia naturalnego. Towary konsumpcyjne obejmują dobra nietrwałego użytkowania (np. żywność, napoje, artykuły farmaceutyczne), półtrwałego użytkowania (np. odzież, książki, zabawki) i trwałego użytkowania (np. samochody, pralki, lodówki, telewizory).

Pozostałe wydatki obejmują m.in. kwoty przekazane innym gospodarstwom domowym i instytucjom niekomercyjnym, w tym dary; koszty zakwaterowania młodzieży i studentów uczących się poza domem; alimenty od osób prywatnych; niektóre podatki, np.: od nieruchomości, od spadków i darowizn, od dochodów z własności, z wynajmu i sprzedaży nieruchomości; straty pieniężne.

7. Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne zagregowano zgodnie ze zmienioną i obowiązującą od 2013 r. nomenklaturą Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP).

character (purchasing, building, renovating or modernizing a dwelling or house);

- 4) *income from owning (interests, shares in company profits, including dividends and leasing of property (net income i.e., revenues minus expenditures and applicable taxes from rental or residential premises, garages and other buildings not connected with conducted business activity as well as from land leasing);*
- 5) *income from social security benefits and social assistance which include i.a.: retirement pay and pensions, social security benefits and other social;*
- 6) *other income, which includes, i.a.: gifts (i.a. private alimony), insurance indemnities, winnings from games of chance and lotteries.*

Available income is designated for expenditures as well as for an increase in savings.

Disposable income is understood as available income less other expenditures. Disposable income is designated for consumer goods and services as well as for an increase in savings.

6. Expenditures include expenditures on consumer goods and services as well as other expenditures.

Expenditures on consumer goods and services are designated for meeting household needs. They include expenditures on goods and services purchased for cash or a credit card and on credit, the value of articles received gratis as well as the value of own consumption. Consumer goods include non-durable goods (e.g., food, beverages, pharmaceutical products), semi-durable goods (e.g., clothing, books, toys) and durable goods (e.g., cars, washing machines, refrigerators, television sets).

Other expenditures include, i.a.: amounts transferred to other households and non-commercial institutions, including gifts; boarding costs of youth and students studying away from home; alimony; some taxes, e.g.: on real estate, inheritance and donations, income from property as well as renting and selling real estate; monetary losses.

7. Expenditures on consumer goods and services were aggregated in accordance with modified and adopted since 2013 nomenclature of the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP).

8. Spożycie artykułów żywnościowych (w ujęciu ilościowym) w gospodarstwach domowych obejmuje artykuły zakupione za gotówkę, również przy użyciu karty płatniczej lub kredytowej i na kredyt, otrzymane nieodpłatnie oraz pobrane z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie bądź z prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek (spożycie naturalne); bez spożycia w placówkach gastronomicznych.

9. Zagrożenie ubóstwem – gospodarstwo domowe (a tym samym wszystkie osoby wchodzące w jego skład) zostało uznane za ubogie, jeżeli poziom jego wydatków (obejmujących także wartość artykułów otrzymanych bezpłatnie oraz wartość spożycia naturalnego) był niższy od wartości przyjętej za granicę ubóstwa. Dla wyeliminowania wpływu jaki na koszty utrzymania gospodarstw domowych wywiera ich skład społeczno-demograficzny zarówno przy obliczaniu poziomu wydatków w gospodarstwach domowych, jak i ustalaniu granic ubóstwa (relatywnego oraz minimum egzystencji), zastosowano tak zwaną oryginalną skalę ekwiwalentności OECD. Według tej skali wagę 1 przypisuje się pierwszej osobie w gospodarstwie domowym w wieku 14 lat i więcej, wagę 0,7 – każdej następnej osobie w tym wieku oraz wagę 0,5 – każdemu dziecku w wieku poniżej 14 lat. Oznacza to np., że granica ubóstwa relatywnego dla gospodarstwa 4-osobowego złożonego z dwóch osób dorosłych i dwójki dzieci jest 2,7 razy wyższa niż dla gospodarstwa 1-osobowego.

Relatywna granica ubóstwa to 50% średnich miesięcznych wydatków ustalonych na poziomie wszystkich gospodarstw domowych z uwzględnieniem tzw. oryginalnej skali ekwiwalentności OECD.

„Ustawowa” granica ubóstwa to kwota, która zgodnie z obowiązującą ustawą o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. z 2008 r. Nr 115, poz. 728, z późn. zm.) uprawnia do ubiegania się o przyznanie świadczenia z systemu pomocy społecznej.

Minimum egzystencji uznane za granicę ubóstwa skrajnego, wyznacza poziom zaspokojenia potrzeb, poniżej którego występuje biologiczne zagrożenie życia oraz rozwoju psychofizycznego człowieka. Przy ustalaniu granic ubóstwa skrajnego przyjmuje się poziom minimum egzystencji obliczany przez Instytut Pracy i Spraw Socjalnych dla 1-osobowego gospodarstwa pracowniczego.

8. Consumption of foodstuffs (in terms of quantity) in households includes articles purchased for cash or a credit card and on credit, received gratis as well as taken from a private farm in agriculture or from conducted self-employed economic activity (own consumption); excluding consumption in catering establishments.

9. Risk of poverty – a household and thus all its members have been recognized as poor if the expenditure level (including the value of products received free of charge as well as the value of own consumption) is below the adapted poverty line. In order to eliminate the effect of the socio-demographic composition of household on the maintenance costs, the so called original OECD equivalence scale has been used for the calculation of the households' expenditure level and determination of poverty lines (relative and subsistence minimum). According to this scale weight 1 is attributed to the first person in the household at the age of 14 and over, weight 0,7 – to any other person at the age and weight 0,5 – to every child under 14. And thus, for instance, the relative poverty line for a 4-person household consisting of two adult persons and two children is 2,7 times as high as that for a 1-person household.

Relative poverty line is 50% of the mean monthly expenditure determined at the level of all households estimated with the use of the original OECD equivalence scale.

“Legal” poverty line is the amount which according to the social assistance act (uniform text Journal of Laws 2008 no. 115. Item 728, with later amendments), provides eligibility for a monetary benefit from social assistance.

The subsistence minimum, regarded as the extreme poverty threshold, sets the level of the satisfaction of needs below which there is a biological threat to life or psychophysical human development. The starting point adopted for determination of the extreme poverty line is subsistence minimum estimated by the institute of labour and Social Studies for the 1-person employees' household.

Budżety gospodarstw domowych

Household budgets

TABL. 1 (103). **GOSPODARSTWA DOMOWE**
HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Gospodarstwa domowe objęte badaniem.....	1292	1381	1451	1493	Households included in the survey
Przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym.....	3,15	2,74	2,73	2,69	Average number of persons in a household
w tym:					of which:
pracujących	0,98	0,99	1,00	0,95	employed
pobierających świadczenia społeczne ^a	0,86	0,83	0,82	0,83	receiving social benefits ^a
w tym emeryturę lub rentę	0,63	0,65	0,65	0,64	of which retirement pay or pension
pozostających na utrzymaniu.....	1,24	0,85	0,85	0,84	dependents

a W 2005 r. – pobierających świadczenia z ubezpieczeń społecznych i pomocy społecznej.

a In 2005 – receiving social security benefits and social assistance benefits.

TABL. 2 (104). **PRZECIĘTNY MIESIĘCZNY DOCHÓD ROZPORZĄDZALNY NA 1 OSOBĘ**
W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA AVAILABLE INCOME OF HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
	w zł		in zł		
Dochód rozporządzalny	701,26	1108,44	1109,95	1108,97	Available income
w tym dochód do dyspozycji	679,14	1074,99	1077,31	1077,92	of which disposable income
z pracy najmniej	282,93	542,58	582,18	579,75	from hired work
z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie	76,16 ^a	67,87	51,87 ^b	52,52 ^c	from a private farm in agriculture
z pracy na własny rachunek.....	69,41	97,94	83,95	70,72 ^d	from self-employment
ze świadczeń społecznych ^e	234,03	343,30	345,90	357,04	from social benefits ^e

a–d Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi: a – 23,35%, b – 28,27%, c – 37,35%, d – 11,96%. e W 2005 r. – ze świadczeń z ubezpieczeń społecznych i pomocy społecznej.

a–d Relative error of estimates exceeds 10% and is equal: a – 23,35%, b – 28,27%, c – 37,35%, d – 11,96%. e In 2005 – from social security benefits and social assistance benefits.

TABL. 3 (105). PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYDATKI NA 1 OSOBE W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA EXPENDITURES OF HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
	w zł		in zł		
Wydatki ogółem	608,16 ^a	873,20 ^a	880,87 ^a	883,48	Total expenditures
w tym towary i usługi konsumpcyjne ^b	586,04 ^a	839,75 ^a	848,22 ^a	852,44	of which consumer goods and services ^b
w tym:					of which:
żywność i napoje bezalkoholowe	187,88	240,09	246,53	247,15	food and non-alcoholic beverages
napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	17,03	25,14	24,27	22,84	alcoholic beverages and tobacco
odzież i obuwie	32,83	49,64	42,03	46,34	clothing and footwear
użytkowanie mieszkania i nośniki energii	125,36	192,58	185,38	197,10	housing, water, electricity, gas and other fuels
wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	32,18	51,34	45,98	39,25	furnishings, household equipment and routine maintenance of the house
zdrowie	27,19	38,79	43,47	43,67	health
w tym artykuły farmaceutyczne	x	24,73	25,84	27,48	of which pharmaceutical products
transport	42,49	69,22	83,10	88,26 ^c	transport
łączność ^d	34,59	43,70	39,85	52,00	Communication ^d
rekreacja i kultura ^e	38,03	62,30	64,48	48,56	recreation and culture ^e
edukacja ^f	7,22	6,26	8,44 ^g	7,44 ^h	education ^f
restauracje i hotele	8,44 ⁱ	12,95	15,76 ⁱ	14,40	restaurants and hotels
inne towary i usługi	30,23 ^a	43,81 ^a	43,33 ^a	43,00	miscellaneous goods and services
w tym higiena osobista	x	26,05	23,75	25,45	of which personal care

^a Dane zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika, uwzględniając wydatki na ubezpieczenia na życie, tj. podano w warunkach porównywalnych z danymi za 2013 r. ^b Łącznie z kieszonkowym niewzględnionym w podziale według rodzajów wydatków. ^c Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi 16,75%. ^d W 2013 r. łącznie z wydatkami na usługi internetowe. ^e W 2013 r. bez wydatków na usługi internetowe. ^f Łącznie z wychowaniem przedszkolnym. ^{g-j} Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi: *g* – 12,50%, *h* – 15,41%, *i* – 18,63%, *j* – 11,22%.

^a The data has been changed with respect to the previous edition of the Yearbook by including expenditures on life insurance, i.e. by expressing them in terms comparable with the data for 2013. ^b Including pocket money not considered in items by types of expenditures. ^c Relative error of estimates exceeds 10% and equals 16,75%. ^d In 2013 including expenditures for Internet services. ^e In 2013 excluding expenditures for Internet services. ^f Including pre-school education. ^{g-j} Relative error of estimates exceeds 10% and equals: *g* – 12,50%, *h* – 15,41%, *i* – 18,63%, *j* – 11,22%.

TABL. 4 (106). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE SPOŻYCIE NIEKTÓRYCH ARTYKUŁÓW ŻYWNOŚCIOWYCH NA 1 OSOBĘ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
AVERAGE MONTHLY PER CAPITA CONSUMPTION OF SELECTED FOODSTUFFS OF HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Pieczywo i produkty zbożowe ^a w kg	8,47	6,89	6,30	6,07	<i>Bread and cereals^a in kg</i>
w tym pieczywo ^b	6,20	4,67	4,35	4,01	<i>of which bread^b</i>
Mięso ^c w kg	6,13	5,86	5,61	5,46	<i>Meat^c in kg</i>
w tym wędliny i pozostałe przetwory mięsne ^d	x	2,38	2,30	2,11	<i>of which processed meat and other meat preparations^d</i>
Ryby i owoce morza ^e w kg	0,56	0,60	0,51	0,41	<i>Fish and seafood^e in kg</i>
Mleko ^f w l	5,33	3,89	3,68	3,54	<i>Milk^f</i>
Jogurty w kg	x	0,56	0,53	0,53	<i>Yoghurt in kg</i>
Sery ^g w kg	0,74	0,86	0,79	0,69	<i>Cheese^g in kg</i>
Jaja w szt.	14,25	13,45	12,00	11,92	<i>Eggs in units</i>
Oleje i tłuszcze ^h w kg	1,60	1,46	1,31	1,24	<i>Oils and fats^h in kg</i>
w tym masło	x	0,25	0,20	0,19	<i>of which butter</i>
Owoce ⁱ w kg	3,73	3,42	3,16	3,23	<i>Fruitⁱ in kg</i>
Warzywa w kg	12,70	10,15	9,59	9,21	<i>Vegetables in kg</i>
w tym ziemniaki	x	5,07	4,60	4,48	<i>of which potatoes</i>
Cukier w kg	1,42	1,24	1,13	1,10	<i>Sugar in kg</i>
Kawa, herbata, kakao w kg	x	0,30	0,26	0,26	<i>Coffee, tea, cocoa in kg</i>
Wody mineralne i źródlane w l	x	3,85	3,59	3,86	<i>Mineral or spring waters in l</i>
Soki owocowe i warzywne w l	x	0,99	0,71	0,79	<i>Fruit and vegetable juices in l</i>

^a W 2013 r. bez mąki ziemniaczanej. ^b W 2013 r. bez pieczywa chrupkiego, tostowego i cukierniczego. ^c W 2013 r. łącznie z boczkiem surowym (ujmowanym do 2012 r. w pozycji „Oleje i tłuszcze”). ^d W 2013 r. bez przetworów podrobowych. ^e Do 2012 r. określane jako „Ryby”; bez marynat, przetworów ze zwierząt morskich i słodkowodnych, wyrobów garmażeryjnych i panierowanych oraz w 2013 r. bez konserw rybnych. ^f Bez zagęszczonego i w proszku. ^g W 2013 r. bez serków słodkich. ^h W 2013 r. bez boczku surowego. ⁱ Łącznie z nasionami i pestkami jadalnymi.

^a In 2013 excluding potato flour. ^b In 2013 excluding crisp bread, toasted bread and confectionery. ^c In 2013 including raw bacon (until 2012, included in position “Oils and fats”). ^d In 2013 excluding offal preparations. ^e Until 2012 defined as „Fish”; excluding pickles, processed sea and fresh-water food and fish, ready-to-serve foods including coated food products as well as in 2013 excluding canned fish. ^f Excluding condensed and powdered milk. ^g In 2013 excluding sweet cottage cheese. ^h In 2013 excluding raw bacon. ⁱ Including seeds and edible kernel.

TABL. 5 (107). **GOSPODARSTWA DOMOWE WYPOSAŻONE W NIEKTÓRE PRZEDMIOTY TRWAŁEGO UŻYTKOWANIA^a**
HOUSEHOLDS EQUIPPED WITH SELECTED DURABLE GOODS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005 2010 2012 2013				SPECIFICATION
	w % ogółu gospodarstw domowych in % of total households				
Chłodziarka	96,9	97,6	98,1	98,0	Refrigerator
Zamrażarka	39,1	29,9	22,7	26,2	Freezer
Automat pralniczy	79,1	90,2	92,2	93,6	Automatic washing machine
Zmywarka do naczyń.....	4,1	12,4	15,9	16,6	Dishwasher
Kuchenka mikrofalowa	36,2	55,9	56,5	54,4	Microwave oven
Samochód osobowy	44,8	52,1	51,9	54,1	Passenger car
Zestaw do odbioru, rejestracji i odtwarzania dźwięku (wieża)	44,6	46,1	37,4	30,0	Hi-fi stereo music system
Odbiornik telewizyjny	99,1	99,3	99,0	98,4	Television set
Odtwarzacz DVD	x	48,0	39,5	37,2	DVD recorder
Telefon komórkowy	64,1	86,8	90,5	92,1	Mobile phone
Zestaw kina domowego	x	22,1	18,2	17,2	Home theater system
Urządzenie do odbioru telewizji satelitarnej lub kablowej	58,1	67,9	72,4	68,5	Satellite or cable television equip- ment
Aparat fotograficzny cyfrowy	x	42,3	42,0	42,2	Digital camera
Komputer osobisty	35,3	59,6	62,1	66,0	Personal computer
w tym z dostępem do Internetu.....	17,8	55,6	58,2	61,5	of which with access to the Inter- net
w tym z dostępem szeroko- pasmowym	x	x	53,7	55,8	of which broadband access
Drukarka	x	38,8	32,0	28,4	Printer
w tym drukarka wielofunkcyjna	x	x	14,3	16,4	of which multifunction printer

^a Opracowano na podstawie stanu w końcu poszczególnych kwartałów.

^a Compiled on the basis of data at the end of individual quarters.

TABL. 6 (108). **WSKAŹNIKI ZAGROŻENIA UBÓSTWEM W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH^a**
AT-RISK OF POVERTY RATES IN HOUSEHOLDS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Osoby – w % ogółu osób w gospo- darstwach – o wydatkach poniżej:					Persons – in % of total persons in households – with expenditures below:
relatywnej granicy ubóstwa	25,3	25,6	24,7	25,4	relative poverty threshold
„ustawowej” granicy ubóstwa	25,1	11,6	13,8	20,2	“legal” poverty threshold
minimum egzystencji	18,8	9,9	13,5	13,2	subsistence minimum

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 9 na str. 173.

^a See general notes, item 9 on page 173.

DZIAŁ IX

INFRASTRUKTURA KOMUNALNA. MIESZKANIA

Uwagi ogólne

Infrastruktura komunalna

1. Informacje o urządzeniach i usługach komunalnych opracowano **metodą rodzaju działalności**, tj. według kryterium przeznaczenia urządzeń, niezależnie od przeważającego rodzaju działalności podmiotu gospodarczego, z wyjątkiem danych o komunikacji miejskiej opracowanych metodą przedsiębiorstw.

Dane o urządzeniach komunalnych dotyczą urządzeń czynnych.

Do **miast obsługiwanych przez oczyszczalnie ścieków** zaliczono te miasta, z których ścieki komunalne przed odprowadzeniem ich do odbiornika były poddawane procesom oczyszczania mechanicznego, chemicznego, biologicznego lub z podwyższonym usuwaniem biogenów. W przypadku gdy miasto obsługiwane jest przez kilka oczyszczalni o różnym sposobie oczyszczania, to o zakwalifikowaniu do odpowiedniego rodzaju oczyszczalni ścieków decyduje przewaga ilości ścieków oczyszczonych przez dany rodzaj oczyszczalni.

2. Informacje o sieci wodociągowej, kanalizacyjnej i gazowej obejmują sieć obsługującą gospodarstwa domowe i innych użytkowników.

Informacje o **długości sieci wodociągowej i gazowej** dotyczą sieci rozdzielczej (bez przyłączy prowadzących do budynków mieszkalnych i innych obiektów) oraz sieci przesyłowej (magistralnej), tj. przewodów doprowadzających do sieci rozdzielczej wodę i od 2003 r. – gaz.

Dane o **długości sieci kanalizacyjnej**, oprócz przewodów ulicznych uwzględniają kolektory, tj. przewody odbierające ścieki z sieci ulicznej; nie uwzględniają natomiast kanałów przeznaczonych wyłącznie do odprowadzania wód opadowych.

Przez **przyłącza wodociągowe, kanalizacyjne i gazowe** prowadzące do budynków mieszkalnych (łącznie z budynkami zbiorowego zamieszkania, jak np.: hotele pracownicze, domy studenckie i internaty, domy opieki społecznej) rozumie się odgałęzienia łączące poszczególne budynki z siecią rozdzielczą lub w przypadku kanalizacji – z siecią ogólnospławną.

CHAPTER IX

MUNICIPAL INFRASTRUCTURE. DWELLINGS

General notes

Municipal infrastructure

1. Information regarding municipal installations and services was compiled using the **kind-of-activity method** i.e., according to the criterion of installation designation, regardless of the predominant kind of activity of the economic entity, with the exception of data regarding urban area transportation compiled using the enterprise method.

Data regarding municipal installations concern operative installations.

Urban areas served by wastewater treatment plants include those urban areas from which municipal sewerage, before being drained off to a collector, was subjected to mechanical, chemical, biological processes or to increased biogene removal. When an urban area is served by several treatment plants with various methods of treatment, the predominate amount of waste treated by a given treatment plant determines the classification of the urban area in the appropriate type of waste treatment plant.

2. Information regarding the length of the water supply, the sewage systems and gas supply system includes systems servicing households and others.

Information regarding the **length of the water supply and gas supply system** concerns distribution network (excluding connections leading to residential buildings and other constructions) as well as the transmission (main) network, i.e. conduits providing water to the distribution network and since 2003 – gas.

Data regarding the **length of the sewage system**, apart from street conduits, include collectors, i.e., conduits receiving sewage from the street network; while they do not include sewers designed exclusively for draining run-off.

Water supply, sewage and gas supply connections leading to residential buildings (including buildings with multiple residents, e.g.: employee boarding houses, student dormitories and boarding schools, social welfare homes) are understood as branches linking individual buildings with the distribution system or, in case of the sewage system – with the main drainage system.

3. Źródł uliczny jest to urządzenie wmontowane w uliczny przewód wodociagowy, służące do pobierania wody przez ludność bezpośrednio z tego przewodu.

Dane o zużyciu wody z wodociągów w gospodarstwach domowych obejmują ilość wody pobranej z sieci wodociagowej za pomocą urządzeń zainstalowanych w budynku.

4. Dane o korzystających z wodociągu i kanalizacji obejmują ludność zamieszkałą w budynkach mieszkalnych dołączonych do określonej sieci oraz ludność korzystającą z wodociągu poprzez źródła podwórzowe i uliczne (urządzenia zainstalowane do ulicznego przewodu wodociagowego), a w przypadku kanalizacji – wpusty kanalizacyjne.

Dane o **korzystających z gazu** dotyczą ludności w mieszkaniach wyposażonych w instalację gazu z sieci.

Dane o ludności korzystającej z wodociągu, kanalizacji i gazu obejmują również ludność w budynkach zbiorowego zamieszkania.

5. Dane o liczbie odbiorców i zużyciu energii elektrycznej dotyczą gospodarstw domowych w miastach, od 2005 r. obejmują gospodarstwa domowe, których głównym źródłem utrzymania jest dochód z użytkowanego gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie.

Dane o **liczbie odbiorców gazu** podano łącznie z odbiorcami korzystającymi z gazomierzy zbiorowych.

Dane o **zużyciu gazu** odnoszą się do wszystkich gospodarstw domowych.

Zużycie energii elektrycznej i gazu z sieci w gospodarstwach domowych ustala się na podstawie zaliczkowego systemu opłat.

6. Informacje z zakresu ciepłownictwa obejmują budynki mieszkalne oraz urzędy i instytucje ogrzewane centralnie za pośrednictwem sieci przesyłowej rozumianej jako układ instalacji połączonych i współpracujących ze sobą, służący do przesyłania i dystrybucji czynnika grzewczego do odbiorcy zgodnie z ustawą z dnia 10 IV 1997 r. Prawo energetyczne (Dz. U. Nr 54, poz. 348, z późniejszymi zmianami).

Dane w tabl. 4 dotyczą budynków i lokali ogrzewanych przy pomocy urządzeń jednostek gospodarki komunalnej i mieszkaniowej oraz spółdzielni mieszkaniowych i zakładów pracy, niezależnie od źródeł wytwarzania energii cieplnej (własnych lub obcych).

Kotłownia to budynek lub pomieszczenie wraz z ustawionymi w nim kotłami oraz urządzeniami służącymi do wytwarzania energii cieplnej na cele grzewcze lub ogrzewania i równoczesnego dostarczania ciepłej wody.

7. Dane o odpadach komunalnych dotyczą odpadów powstających w gospodarstwach domowych, a także u innych wytwórców odpadów (bez odpadów niebezpiecznych), które ze wzglę-

3. As street outlet we mean a device connected with the water supply system, used by population as direct source of water supply.

Data regarding consumption of water in households includes quantity of water collected from water supply system by facilities installed in building.

4. Data regarding the users of water supply systems and sewage systems include the population living in residential buildings connected to a defined system as well as the population using a water supply system through a common courtyard or street outlet (equipment connected to the street water supply conduit), and in case of sewage – sewage inlets.

Data regarding the **gas users** concern the population in dwellings equipped with gas installations connected to the gas supply system.

Data regarding the population connected to the water supply system, the sewerage system and the gas supply system also include the population in collective accommodation facilities.

5. Data regarding the number of consumers and the consumption of electricity, concern households of urban areas, from 2005 include households, in which the main source of maintenance is income from a private farm in agriculture.

Data regarding the **number of consumers using gas from gas supply** include consumers using collective gas-meters.

Data regarding the **consumption of gas from gas supply**, concern all the households.

The consumption of electricity and gas from the gas supply system in households is established on the basis of an estimated system of payments.

6. Information within the range of heating regards dwellings as well as offices and institutions with central heating within transmission thermal-line – with is considered as a system of conduits leading heating medium to distribution line according to Law from 10 IV 1997 Energetic Law (Journal of Laws No. 54, item 348, with later amendments).

Data in table 4 apply to the buildings and premises heated by installations operated by communal and housing organizations and by housing cooperatives or enterprises, regardless of the sources supplying the thermal energy (own and other).

Boiler-house is a building or space with boilers and installations used for production of thermal energy to heating or both heating and supplying warm water.

7. Data on municipal waste concern waste generated in households or by other waste pro-

du na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

Informacje o odpadach komunalnych podaje się zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 27 IX 2001 r. w sprawie katalogu odpadów (Dz. U. Nr 112, poz. 1206).

8. Dane o **nieczystościach ciekłych** dotyczą nieczystości pochodzących z gospodarstw domowych, budynków użyteczności publicznej oraz budynków jednostek prowadzących działalność gospodarczą – w przypadku gdy nie są odprowadzane siecią kanalizacyjną.

9. Informacje o **komunikacji miejskiej naziemnej** dotyczą **komunikacji autobusowej, tramwajowej i trolejbusowej** i obejmują działalność przedsiębiorstw i zakładów komunikacji miejskiej, publicznych i prywatnych. W danych o komunikacji autobusowej uwzględniono również autobusy pospieszne, mikrobusy oraz obsługę ruchu podmiejskiego i międzymiastowego; dane nie obejmują działalności przedsiębiorstw prowadzących głównie komunikację zamiejską, a świadczących również usługi komunikacji miejskiej w niektórych miastach oraz linii komunikacyjnych obsługujących wyłącznie zakłady pracy.

Przez **linię komunikacyjną** rozumie się trasę łączącą krańcowe punkty przebiegu wozów oznaczonych tym samym numerem lub znakiem literowym. Jako długość linii komunikacyjnych przyjęto sumę długości wszystkich stałych dziennych linii autobusowych, tramwajowych trolejbusowych, po których kursują wozy oznaczone odrębnymi numerami lub znakami literowymi.

10. **Parki spacerowo-wypoczynkowe** są to tereny zieleni o powierzchni co najmniej 2 ha, urządzone i konserwowane z przeznaczeniem na cele wypoczynkowe ludności, wyposażone w drogi, place, aleje spacerowe, ławki itp.

Do kategorii **zieleńce** zaliczono obiekty o powierzchni poniżej 2 ha, w których funkcji dominuje wypoczynek.

Tereny zieleni osiedlowej występują przy zabudowie mieszkaniowej, pełnią funkcję wypoczynkową, izolacyjną i estetyczną.

Mieszkania

1. Informacje o **zasobach mieszkaniowych i mieszkaniach oddanych do użytkowania** dotyczą mieszkań, a także izb i powierzchni użytkowej w tych mieszkaniach, znajdujących się w budynkach mieszkalnych i niemieskalnych. Nie obejmują one lokali zbiorowego zamieszkania (hoteli pracowniczych, domów studenckich, internatów, domów opieki społecznej i in.) i pomieszczeń nieprzeznaczonych na cele mieszkalne,

ducers (excluding hazardous waste) which on the account of its character and composition is similar to waste from households.

Information on municipal waste is issued in accordance with the regulation of Minister of Environment of 27 IX 2001 concerning catalogue of waste (Journal of Laws No. 112, item 1206).

8. *Data on liquid waste concern waste which comes from households, public buildings and buildings of units running a business – in case they are not discharged by sewage system.*

9. *Information regarding urban ground transport concerns bus, tram and trolleybus communication and includes the activity of public and private urban transport enterprises and companies. In the data regarding bus service, express buses, minibuses as well as suburban and intercity service have been also included; data do not include the activity of enterprises operating mainly in the scope of non-urban transport, but rendering also the services in the scope of urban transport in some cities as well as transport lines exclusively servicing work places.*

Transport line is understood as a route connecting the extreme points of the route of vehicles marked with the same number or letter. The length of the transport lines is the sum of the length of all of the scheduled daytime bus, tram and trolley-bus lines over which vehicles marked with separate numbers or letters travel.

10. *Strolling and recreational parks are green areas of at least 2 ha in size, maintained for the recreational needs of the population, featuring roads, squares, walkways, benches, etc.*

Lawns include areas of less than 2 ha in size, in which recreational activity dominates.

Estate green belts are located in residential areas and are used for the purposes of recreation, isolation and aesthetic visual appearance.

Dwellings

1. *Information regarding dwelling stocks and completed dwellings concerns dwellings, as well as rooms and the useful floor area in these dwellings, located in residential and non-residential buildings. Data do not include collective accommodation facilities (employee hostels, student dormitories and boarding schools, social welfare homes and others) and spaces not de-*

a z różnych względów zamieszkanymi (pomieszczenia inwentarskich, barakowozów, statków, wagonów i in.).

Mieszkanie jest to lokal składający się z jednej lub kilku izb łącznie z pomieszczeniami pomocniczymi, wybudowany lub przebudowany dla celów mieszkalnych, konstrukcyjnie wydzielony (trwałymi ścianami) w obrębie budynku, do którego to lokalu prowadzi niezależne wejście z klatki schodowej, ogólnego korytarza, wspólnej sieni bądź bezpośrednio z ulicy, podwórza lub ogrodu.

Izba jest to pomieszczenie w mieszkaniu oddzielone od innych pomieszczeń stałymi ścianami, o powierzchni co najmniej 4 m², z bezpośrednim oświetleniem dziennym, tj. oknem lub oszklonymi drzwiami w ścianie zewnętrznej budynku. Za izbę uważa się zarówno pokój, jak i kuchnię – jeżeli odpowiada warunkom określonym w definicji.

Dane o liczbie izb w mieszkaniach uwzględniają także izby użytkowane wyłącznie do prowadzenia działalności gospodarczej, jeżeli izby te znajdowały się w obrębie mieszkania konstrukcyjnego i nie miały dodatkowego, oddzielnego wejścia z ulicy, podwórza lub z ogólnie dostępnej części budynku.

Powierzchnia użytkowa mieszkania jest to łączna powierzchnia pokoi, kuchni, przedpokoi, łazienek i wszystkich innych pomieszczeń wchodzących w skład mieszkania.

2. Dane o **zasobach mieszkaniowych** opracowano na podstawie bilansu zasobów mieszkaniowych według stanu w dniu 31 XII, w każdorazowym podziale administracyjnym.

3. Pod względem rodzaju podmiotów władających sklasyfikowano mieszkania na stanowiące własność:

- 1) **spółdzielni mieszkaniowych** – mieszkania własnościowe (zajmowane na podstawie spółdzielczego własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego) lub lokatorskie (zajmowane na podstawie stosunku najmu);
- 2) **gmin** (komunalne) – mieszkania stanowiące własność gminy lub powiatu (lokalnej wspólnoty samorządowej), a także mieszkania przekazane gminie, ale pozostające w dyspozycji jednostek użyteczności publicznej, takich jak: zakłady opieki zdrowotnej, ośrodki pomocy społecznej, jednostki systemu oświaty, instytucje kultury;
- 3) **zakładów pracy** (sektora publicznego i prywatnego);
- 4) **Skarbu Państwa** – mieszkania pozostające w zasobie lub zarządzie Agencji Nieruchomości Rolnych, Wojskowej Agencji Mieszkaniowej oraz organów administracji państwowej, np. ministerstw;

signed for residential purposes, but which for various reasons are inhabited (animal accommodations, caravans, ships, wagons and others).

A dwelling is a premise comprising one or several rooms including auxiliary spaces, built or remodelled for residential purposes, structurally separated (by permanent walls) within a building, into which a separate access leads from a staircase, passage, common hall or directly from the street, courtyard or garden.

A room is a space in a dwelling separated from other spaces by permanent walls, with an area of at least 4 m², with direct day lighting, i.e., with a window or door containing a glass element in an external wall of the building. A kitchen area is treated as a room if it meets the conditions described in the definition.

Data regarding the number of rooms in dwellings also include rooms used exclusively for conducting economic activity, if these rooms are located within a construction of dwelling and do not have an additional, separate access from the street, courtyard or from a common space in the building.

The useful floor area of a dwelling is the total useful floor area of the rooms, kitchen, foyers, bathrooms, and all other spaces comprising the dwelling.

2. Data regarding **dwelling stocks** have been compiled on the basis of the balance of dwelling stocks, as of 31 XII in each administrative division.

3. As regards the type of ownership, dwellings were classified as owned by:

- 1) **housing cooperatives** – member-owned dwellings (occupied on the basis of the cooperative ownership right to a residential premise), and condominiums (occupied on the basis of a contract of tenancy);
- 2) **gminas** (municipal) – dwellings owned by a gmina or a powiat (local self-government community), and also dwellings transferred to a gmina, but remaining at the disposal of public utilities such as: health care establishments, social aid centres, units of education system, cultural institutions;
- 3) **workplaces** (of public and private sector);
- 4) **State Treasury** – dwellings remaining in the stock or under the management of Agricultural Property Agency, Military Housing Agency and organs of state administration, e.g. ministries;

- 5) **osób fizycznych** – mieszkania, do których prawo własności posiada osoba fizyczna (jedna lub więcej), przy czym osoba ta:
- może być właścicielem całej nieruchomości np. indywidualny dom jednorodzinny,
 - może posiadać udział w nieruchomości wspólnej jako właściciel lokalu mieszkalnego, np. znajdującego się w budynku wielomieszkaniowym objętym wspólnotą mieszkaniową. Zaliczono tu również mieszkania w budynkach spółdzielni mieszkaniowych, dla których zostało ustanowione odrębne prawo własności na rzecz osoby fizycznej (osób fizycznych) ujawnione w księdze wieczystej.

Pojęcie **wspólnoty mieszkaniowej** odnosi się do budynku wielomieszkaniowego, w którym część lub wszystkie lokale stanowią wyodrębnioną własność, potwierdzoną wpisem do księgi wieczystej. Wspólnotę mieszkaniową tworzy ogół właścicieli lokali (mieszkalnych i użytkowych) w danym budynku.

- 6) **towarzystw budownictwa społecznego;**
 7) **innych podmiotów** – mieszkania stanowiące własność instytucji budujących dla zysku – przeznaczone na sprzedaż, ale jeszcze niesprzedane osobom fizycznym lub na wynajem, mieszkania stanowiące własność instytucji wyznaniowych, stowarzyszeń, fundacji, partii, związków zawodowych itp.

4. Informacje o **mieszkaniach oddanych do użytkowania** oraz mieszkaniach, których budowę rozpoczęto dotyczą mieszkań w budynkach nowo wybudowanych i rozbudowanych (w części stanowiącej rozbudowę) oraz uzyskanych w wyniku przebudowy pomieszczeń niemieszkalnych.

Podziału na mieszkania w budynkach spółdzielni mieszkaniowych, indywidualnych (tj. realizowanych przez osoby fizyczne, fundacje, kościoły i związki wyznaniowe) oraz realizowanych z przeznaczeniem na sprzedaż lub wynajem dokonano na podstawie sposobu finansowania budowy lub przeznaczenia mieszkań.

5. Informacje o **budownictwie spółdzielni mieszkaniowych** dotyczą mieszkań oddanych do użytkowania przez wszystkie typy spółdzielni, łącznie z jednorodzinnym budownictwem spółdzielczym.

- 5) **natural persons** – dwellings, which are owned by a natural person (one or more), while this person:

- can be an owner of a whole real estate, for example an individual detached house,
- can have a share in the common real estate, as the owner of dwelling, for example located in a block of flats included in a condominium. There are also included dwellings in building of housing cooperatives for which a separate ownership right benefit of a natural person (natural persons) exposed in a real-estate register, was established.

The notion of **condominium** refers to a block of flats, in which a part or all dwellings constitute separate ownerships, confirmed by an entry in the land and mortgage register. Condominium is created by all owners of dwellings (residential and business premises) in a given building.

- 6) **public building society;**
 7) **other entities** – dwellings owned by institutions, constructing for profit – for sale, but not yet sold to natural persons or for rental, dwellings owned by religious institutions, associations, foundations, political parties, labour unions etc.

4. Information regarding **completed dwellings**, as well as dwellings which construction has started concerns dwellings in newly built and expanded buildings (the enlarged portion) as well as dwellings obtained as a result of adapting non-residential spaces.

The division of dwellings into buildings of housing cooperatives, private buildings (i.e., realized by natural persons, foundations, churches and religious associations) as well as dwellings realized for sale or rent was made on the basis of the way of construction financing or dwellings designing.

5. Information regarding **housing cooperative construction** concerns dwellings completed by all types of cooperatives, including single-family cooperative construction.

Infrastruktura komunalna

Municipal infrastructure

TABL. 1 (109). **WODOCIĄGI I KANALIZACJA**
 Stan w dniu 31 XII
WATER SUPPLY AND SEWAGE SYSTEMS
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Sieć rozdzielcza w km				Distribution network in km
Wodociągowa	13951,7	15009,5	15261,6	Water supply
miasta	2153,5	2276,3	2303,1	urban areas
mieś	11758,2	12433,2	12958,5	rural areas
Kanalizacyjna ^a	4794,6	5882,7	6299,0	Sewage ^a
miasta	2085,1	2210,3	2225,7	urban areas
mieś	2709,5	3672,4	4073,3	rural areas
Połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych				Connections leading to residential buildings
Wodociągowe	156906	163561	165721	Water supply system
miasta	60148	61388	61653	urban areas
wieś	96758	102173	104068	rural areas
Kanalizacyjne	74883	84040	88260	Sewage system
miasta	46447	48409	49421	urban areas
wieś	28436	35631	38839	rural areas
Zdroje uliczne	210	184	189	Street outlets
miasta	30	33	33	urban areas
wieś	180	151	156	rural areas
Zużycie wody z wodociągów w gospodarstwach domowych (w ciągu roku) w hm³	44,8	44,1	44,1	Consumption of water from water supply system in households (during the year) in hm³
Miasta:				Urban areas:
w hm ³	29,6	28,6	28,0	in hm ³
na 1 mieszkańca w m ³	34,2	33,2	32,7	per capita in m ³
Wieś w hm ³	15,3	15,5	16,1	Rural areas in hm ³
Ścieki odprowadzone siecią kanalizacyjną (w ciągu roku) w hm³	47,1	46,6	45,4	Wastewater discharged by sewerage system (during the year) in hm³
w tym oczyszczane	47,1	46,6	45,4	of which treated

^a Łącznie z kolektorami.
^a Including collectors.

TABL. 2 (110). **ODBIORCY ORAZ ZUŻYCIĘ ENERGII ELEKTRYCZNEJ W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
CONSUMERS AND CONSUMPTION OF ELECTRICITY IN HOUSEHOLDS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Odbiorcy w tys.	462,1	487,6	477,5	483,2	Consumers in thous.
miasta.....	299,4	310,1	304,7	307,8	urban areas
wieś.....	162,7	177,6	172,8	175,4	rural areas
Zużycie (w ciągu roku)					Consumption (during the year)
W GW-h.....	801,7	1050,2	1011,8	1016,0	In GW-h
miasta.....	466,8	594,2	560,6	560,5	urban areas
wieś.....	334,9	456,0	451,3	455,5	rural areas
W kW-h					In kW-h
miasta: na 1 mieszkańca	544,0	686,3	650,7	653,0	urban areas: per capita
na 1 odbiorcę ^d	1559,3	1916,2	1839,5	1820,9	per consumer ^d
wieś – na 1 odbiorcę ^d	2058,7	2568,0	2612,1	2597,2	rural areas – per consumer ^d

^a Do przeliczeń przyjęto liczbę odbiorców według stanu w dniu 31 XII.

Źródło: dane Ministerstwa Gospodarki.

^a The number of consumers as of 31 XII was used in calculations.

Source: data of the Ministry of the Economy.

TABL. 3 (111). **SIEĆ GAZOWA ORAZ ODBIORCY I ZUŻYCIĘ GAZU Z SIECI W GOSPODARSTWACH DOMOWYCH**
Stan w dniu 31 XII
GAS SUPPLY SYSTEM AS WELL AS CONSUMERS AND CONSUMPTION OF GAS FROM GAS SUPPLY SYSTEM IN HOUSEHOLDS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Sieć rozdzielcza i przesyłowa w km...	2406,1	2609,8	2734,2	2792,3	Distribution and transmission network in km
miasta.....	1619,6	1359,0	1404,8	1427,6	urban areas
wieś.....	786,5	1250,8	1329,4	1364,7	rural areas
w tym przesyłowa	752,9	805,8	818,5	818,6	of which transmission
miasta.....	266,9	24,2	24,2	24,2	urban areas
wieś.....	486,0	781,6	794,3	794,3	rural areas
Przyłącza prowadzące do budynków mieszkalnych i niemieszkalnych	39693	41146	42911	43604	Connections leading to residential and non-residential buildings in pcs
miasta.....	36321	36277	37383	37796	urban areas
wieś.....	3372	4869	5528	5808	rural areas
Odbiorcy gazu z sieci^a w tys.	181,3	171,9	172,8	172,4	Consumers of gas from gas supply system^a in thous.
miasta.....	176,9	166,4	166,4	165,5	urban areas
wieś.....	4,4	5,5	6,4	6,9	rural areas
Zużycie gazu z sieci^b (w ciągu roku)					Consumption of gas from gas supply system^b (during the year) in hm³
w hm ³	95,7	92,0	88,4	85,8	
miasta.....	90,8	86,2	81,8	78,2	urban areas
wieś.....	4,9	5,8	6,6	7,5	rural areas
Na 1 mieszkańca w m³.....	67,0	63,2	60,9	59,2	Per capita in m³
miasta.....	105,9	99,2	94,9	91,1	urban areas
wieś.....	8,6	10,4	11,2	12,8	rural areas

^a Łącznie z odbiorcami korzystającymi z gazomierzy zbiorczych. ^b W jednostkach naturalnych, według których następuje rozliczenie z odbiorcami.

^a Including consumers using collective gas-meter. ^b Consumption of gas in natural units on the basis of which settlements with clients occur.

TABL. 4 (112). **OGRZEWNICTWO**
Stan w dniu 31 XII
HOUSE-HEATING
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Sieć ciepła w km.....	939,6	900,9	929,8	957,6	865,6	92,0	Heating network in km
w tym przesyłowa	502,9	568,8	575,7	590,7	541,0	49,7	of which transmission
Kotłownie.....	589	712	618	493	355	138	Boiler rooms
Sprzedaż energii cieplej (w ciągu roku) w TJ.....	7998,3	7381,0	7312,4	7209,7	6972,8	236,9	Sale of heating energy (during the year) in TJ
Kubatura budynków ogrzewanych centralnie w dam ³	58430	59686	62793	63576	60865	2710	Cubature of buildings with central heating in dam ³
w tym budynków mieszkalnych	40292	39195	40307	40487	39290	1197	of which residential buildings

TABL. 5 (113). **LUDNOŚĆ KORZYSTAJĄCA Z SIECI WODOCIĄGOWEJ, KANALIZACYJNEJ
I GAZOWEJ**
POPULATION USING WATER SUPPLY, SEWAGE AND GAS SUPPLY SYSTEMS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Ludność w tys. – korzystająca ^a z:					Population in thous. – using ^d :
wodociągu	1255,3	1292,4	1295,8	1294,2	water supply system
miasta	834,9	843,1	839,1	836,3	urban areas
wieś	420,4	449,3	456,7	457,8	rural areas
kanalizacji	919,5	956,5	981,8	988,1	sewage system
miasta	788,6	800,1	799,0	797,8	urban areas
wieś	130,9	156,4	182,8	190,3	rural areas
gazu.....	639,6	632,6	624,6	619,8	gas supply system
miasta	625,3	612,6	603,0	596,6	urban areas
wieś	14,3	20,0	21,6	23,2	rural areas
Ludność – w % ogółu ludności ^b korzystająca ^a z:					Population in % of total population ^b using ^d :
wodociągu	87,9	88,9	89,3	89,4	water supply system
miasta	97,3	97,5	97,5	97,5	urban areas
wieś	73,7	76,3	77,3	77,7	rural areas
kanalizacji	64,4	65,8	67,7	68,3	sewage system
miasta	91,9	92,5	92,9	93,1	urban areas
wieś	22,9	26,5	31,0	32,3	rural areas
gazu.....	44,8	43,5	43,1	42,8	gas supply system
miasta	72,9	70,8	70,1	69,6	urban areas
wieś	2,5	3,4	3,7	3,9	rural areas

^a Dane szacunkowe. ^b Na podstawie bilansów.
^a Estimated data. ^b Based on balances.

TABL. 6 (114). **ODPADY KOMUNALNE^a**
MUNICIPAL WASTE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym z gospodarstw domowych of which from house- holds	
Odpady komunalne zebrane ^b w tys. t	313,1	328,2	323,1	345,3	264,2	Municipal waste collected ^b in thous. t
zmieszane	304,4	306,8	295,9	297,5	221,6	mixed
miasta	251,6	240,5	227,6	222,2	161,0	urban areas
wieś	52,8	66,3	68,3	75,2	60,6	rural areas
zebrane selektywnie	8,7	21,4	27,3	47,9	42,6	separately collected
w tym:						of which:
papier i tektura	4,0	5,7	6,8	6,6	5,1	paper and cardboard
szkło	2,1	6,4	8,4	8,6	8,0	glass
tworzywa sztuczne	1,4	4,7	5,5	7,9	7,0	plastic
metale	0,1	0,9	0,3	0,5	0,4	metals
wielkogabarytowe	1,2	1,5	2,2	1,8	1,7	largesize
biodegradowalne	.	1,0		20,4	18,4	biodegradable

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 179. ^b Dane szacunkowe.
^a See general notes, item 7 on page 179. ^b Estimated data.

TABL. 7 (115). **NIECZYSTOŚCI CIEKŁE^a**
LIQUID WASTE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Nieczystości ciekłe ^b wywiezione w dam ³	941,4	977,9	870,5	783,4	Liquid waste ^b removed in dam ³
miasta	199,9	209,2	198,0	164,2	urban areas
wieś	741,5	768,7	672,5	619,1	rural areas
w tym z gospodarstw domowych	625,5	656,7	612,3	552,9	of which from households
miasta	119,6	130,2	125,5	101,3	urban areas
wieś	505,9	526,5	486,8	451,7	rural areas
Zbiorniki bezodpływowe w tys. (stan w dniu 31 XII)	.	52,3	50,8	50,8	Septic tanks in thous. (as of 31 XII)
Przydomowe oczyszczalnie ścieków w tys. (stan w dniu 31 XII)	.	2,1	3,2	4,0	Household waste water treatment systems in thous. (as of 31 XII)

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 8 na str. 180. ^b Ścieki gromadzone przejściowo w zbiornikach bezodpływowych.
^a See general notes, item 8 on page 180. ^b Sewage stored temporarily in septic tanks.

TABL. 8 (116). **SKŁADOWISKA ODPADÓW KOMUNALNYCH**
LANDFILL SITES WITH MUNICIPAL WASTE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Czynne składowiska kontro- lowane (stan w dniu 31 XII):							<i>Controlled landfill sites in operation (as of 31 XII):</i>
liczba	60	30	21	19	1	18	<i>number</i>
powierzchnia w ha	317,5	127,9	80,0	71,5	3,6	67,9	<i>area in ha</i>
Zrekultywowana powierzchnia kontrolowanych składowisk (w ciągu roku) w ha							<i>Reclaimed area of controlled landfill sites (during the year) in ha</i>
czynnych	-	-	1,3	-	-	-	<i>in operation</i>
o zakończonej eksploatacji (zamknięte)	1,6	-	6,6	2,0	0,5	1,5	<i>exploitation completed</i>

TABL. 9 (117). **KOMUNIKACJA MIEJSKA^a**
Stan w dniu 31 XII
URBAN TRANSPORT^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Sieć komunikacyjna – linie w km	1072	1470	1198	1231	<i>Transport network – lines in km</i>
autobusowe	739	1428	1188	1189	<i>bus</i>
tramwajowe	15	42	9	42	<i>tram</i>
Tabor:					<i>Fleet of:</i>
autobusy: w sztukach	296	313	305	304	<i>buses: in units</i>
liczba miejsc w tys.	28,8	31,1	31,0	30,5	<i>number of seats in thous.</i>
tramwaje: w sztukach	38	40	33	33	<i>trams: in units</i>
liczba miejsc w tys.	5,3	5,5	4,9	4,5	<i>number of seats in thous.</i>
Przewozy pasażerów ^b (w ciągu roku) w mln:					<i>Transport of passengers^b (during the year) in mln:</i>
komunikacja naziemna	68,0	73,6	59,5	50,7	<i>ground transport</i>

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw i zakładów komunikacji miejskiej, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.
^b Dane szacunkowe.

^a Data concern urban transport enterprises and companies, employing more than 9 persons. ^b Estimated data.

TABL. 10 (118). **TERENY ZIELENI OGÓLNODOSTĘPNEJ I OSIEDLOWEJ**
Stan w dniu 31 XII
GENERALLY ACCESSIBLE AND ESTATE AREA GREEN BELTS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005		2010		2012		2013		SPECIFICATION
	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	ogółem total	w tym miasta of which urban areas	
O G Ó Ł E M w ha	1411,4	1381,1	2485,9	1966,9	1757,1	1536,8	1692,5	1456,0	T O T A L in ha
w % powierzchni ogólnej województwa ^a	0,1	2,3	0,1	2,3	0,1	2,6	0,1	2,4	<i>in % of total area space of the voivodship^a</i>
na 1 mieszkańca ^b w m ²	9,9	16,1	17,1	22,7	12,1	17,9	11,7	17,0	<i>per capita^b in m²</i>
Tereny zieleni miejskiej ogólnodostępnej: parki spacerowo- -wypoczynkowe	380,6	359,4	454,1	372,0	434,9	352,8	434,0	351,9	<i>Generally accessible urban area green belts: strolling-recreational parks</i>
zieleńce	293,3	284,6	375,5	314,5	384,8	321,9	376,6	298,3	<i>lawns</i>
Tereny zieleni osiedlowej	737,5	737,1	1656,3	1280,4	937,4	862,1	881,9	805,9	<i>Estate green belts</i>

*a, b W przypadku miast obliczono w % powierzchni miast. b – na 1 mieszkańca miast.
a, b For urban areas, calculated in % urban areas space. b – per capita in urban areas.*

Mieszkania Dwellings

TABL. 11 (119). **ZASOBY MIESZKANIOWE^a**
DWELLING STOCKS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013			SPECIFICATION
				ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	
Mieszkania w tys.	457,8	483,2	492,5	497,0	321,9	175,1	<i>Dwellings in thous.</i>
Izby w mieszkaniach w tys.	1193,4	1818,8	1856,6	1875,9	1163,6	712,3	<i>Rooms in dwellings in thous.</i>
Powierzchnia użytkowa mieszkań w tys. m ²	29712,9	32322,5	33223,1	33658,0	19625,4	14032,6	<i>Useful floor area of dwellings in thous. m²</i>
Przeciętna w zasobach:							<i>Dwelling stocks, average:</i>
liczba izb w mieszkaniu powierzchnia użytkowa w m ² :	3,70	3,76	3,77	3,77	3,61	4,07	<i>number of rooms in a dwelling</i>
1 mieszkania	64,9	66,9	67,5	67,7	61,0	80,1	<i>useful floor area in m²:</i>
na 1 osobę	20,8	22,2	22,9	23,3	22,9	23,8	<i>per dwelling</i>
liczba osób ^b na:							<i>per person</i>
1 mieszkanie	3,12	3,01	2,95	2,91	2,66	3,37	<i>number of persons^b:</i>
1 izbę	0,84	0,80	0,78	0,77	0,74	0,83	<i>per dwelling</i>
							<i>per room</i>

a Na podstawie bilansów. b Patrz uwagi ogólne, ust. 12 na str. 29.

a Based on balances. b See general notes, item 12 on page 29.

TABL. 12 (120). **MIESZKANIA W ZASOBACH MIESZKANIOWYCH^a WYPOSAŻONE W INSTALACJE**
Stan w dniu 31 XII
DWELLINGS IN DWELLING STOCKS^a FITTED WITH INSTALLATIONS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Mieszkania – w % – wyposażone w Dwellings – in % – fitted with					
	wodociąg water supply system	ustęp lavatory	łazienkę bathroom	gaz z sieci gas from gas supply system	centralne ogrzewanie central heating	
O G Ó Ł E M	2005	96,4	89,4	87,8	48,4	78,1
TOTAL	2010	96,9	94,1	91,4	47,7	82,0
	2012	96,6	94,2	91,6	47,3	82,3
	2013	97,0	94,3	91,7	47,0	82,5
Miasta.....	2005	99,8	97,6	94,7	73,8	87,9
Urban areas	2010	99,8	99,0	97,1	71,7	89,7
	2012	99,8	99,0	97,1	71,0	89,9
	2013	99,8	99,0	97,2	70,5	90,0
Wieś	2005	90,2	74,6	75,4	2,5	60,5
Rural areas	2010	91,4	85,1	81,0	3,4	67,8
	2012	91,6	85,4	81,4	3,6	68,4
	2013	91,7	85,5	81,6	3,7	68,8

^a Na podstawie bilansów zasobów mieszkaniowych.

^a Based on balances of dwelling stocks.

TABL. 13 (121). **DODATKI MIESZKANIOWE WYPŁACONE W 2013 R.**
HOUSING ALLOWANCES PAID OUT IN 2013

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Dodatki wypłacone użytkownikom lokali Dwellings allowances paid out user to					inni others
		gminnych gminas	spółdziel- czych coopera- tives	wspólnot mieszka- niowych housing communi- ty	prywat- nych private	towa- rzystw budow- nictwa społecz- nego public building society	
a – liczba wypłaconych dodatków number of allowances							
b – kwota dodatków w tys. zł amount of allowances in thous. zł							
c – przeciętna wysokość dodatku w zł average value of allowances in zł							

W LICZBACH BEZWZGLĘDNYCH

IN ABSOLUTE NUMBERS

O G Ó Ł E M	a	321208	119439	82167	71035	23296	3590	21681
TOTAL	b	53549,3	21791,8	12767,7	11334,2	3121,9	911,1	3622,6
	c	166,7	182,5	155,4	159,6	134,0	253,8	167,1
Miasta.....	a	250635	104518	70859	57317	5328	3590	9023
Urban areas	b	42202,1	19422,7	10417,7	8981,0	786,2	911,1	1683,2
	c	168,4	185,8	147,0	156,7	147,6	253,8	186,5
Wieś	a	70573	14921	11308	13718	17968	-	12658
Rural areas	b	11347,3	2369,1	2350,0	2353,2	2335,7	-	1939,4
	c	160,8	158,8	207,8	171,5	130,0	-	153,2

W % OGÓŁEM

IN % OF TOTAL

O G Ó Ł E M	a	100,0	37,2	25,6	22,1	7,3	1,1	6,7
TOTAL	b	100,0	40,7	23,8	21,2	5,8	1,7	6,8
Miasta.....	a	100,0	41,7	28,3	22,9	2,1	1,4	3,6
Urban areas	b	100,0	46,0	24,7	21,3	1,9	2,2	4,0
Wieś	a	100,0	21,1	16,0	19,4	25,5	-	17,9
Rural areas	b	100,0	20,9	20,7	20,7	20,6	-	17,1

TABL. 14 (122). **GOSPODARKA GRUNTAMI POD BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE**
ADMINISTRATION OF GROUNDS FOR DWELLING CONSTRUCTION

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Powierzchnia gruntów przekazanych inwestorom pod budownictwo <i>Area of grounds transferred to investor for dwelling construction</i>			Powierzchnia gruntów w zasobie gmin pod budownictwo mieszkaniowe <i>Area of grounds in gminas stock of grounds for dwelling construction</i>			
	ogółem <i>total</i>	w tym of which		wielorodzinne <i>multi-family</i>		jednorodzinne <i>single-family</i>	
		spółdzielcze co-operatives	osób fizycznych of natural persons	razem <i>total</i>	w tym uzbrojone of which developed	razem <i>total</i>	w tym uzbrojone of which developed
	<i>w ha in ha</i>						
OGÓŁEM 2005	46,9	4,8	36,3	524,7	160,5	1043,3	382,3
TOTAL 2010	56,8	-	39,1	548,5	86,9	1542,6	350,6
2012	43,8	0,5	33,7	511,5	85,7	1521,4	380,1
2013	43,9	-	37,0	507,9	85,4	1469,8	376,0
Miasta..... 2005	30,1	4,8	19,4	488,9	148,4	606,4	259,7
<i>Urban areas</i> 2010	28,5	-	19,2	510,7	74,6	866,3	145,9
2012	20,2	0,5	13,0	476,2	72,9	838,3	141,2
2013	22,4	-	17,7	473,6	74,9	822,2	140,1
Wieś 2005	16,8	-	16,9	35,8	12,1	436,9	122,6
<i>Rural areas</i> 2010	28,1	-	19,6	37,8	12,3	676,3	204,7
2012	23,6	-	20,7	35,3	12,8	683,1	238,9
2013	21,6	-	19,3	34,3	10,5	647,6	235,9

TABL. 15 (123). **MIESZKANIA KTÓRYCH BUDOWĘ ROZPOCZĘTO**
DWELLINGS IN WHICH CONSTRUCTION HAS BEGUN

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	<i>SPECIFICATION</i>
Ogółem	3670	4040	4134	3156	Total
Spółdzielcze	384	76	26	132	<i>Cooperatives</i>
Komunalne (gminne)	115	16	8	8	<i>Municipal (gminas)</i>
Zakładowe	80	20	33	43	<i>Company</i>
Indywidualne	2065	2623	2189	2166	<i>Private</i>
Spoleczne czynszowe	140	29	-	-	<i>Public building society</i>
Na sprzedaż lub wynajem.....	886	1276	1878	807	<i>For sale or rent</i>

TABL. 16 (124). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA**
DWELLINGS COMPLETED

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Mieszkania	4451	4757	5496	4797	Dwellings
miasta	3266	3009	3518	2813	urban areas
wieś	1185	1748	1978	1984	rural areas
Spółdzielcze	461	158	170	56	Co-operative
Komunalne (gminne)	317	155	36	108	Municipal (gmina)
Zakładowe	35	92	168	37	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	657	1801	2167	1909	For sale or rent
Spoleczne czynszowe	184	24	36	-	Public building society
Indywidualne	2797	2527	2919	2687	Private
miasta	1668	983	1155	955	urban areas
wieś	1129	1544	1764	1732	rural areas
Mieszkania na 1000 zawartych małżeństw	570	568	731	732	Dwellings per 1000 marriages contracted
Miasta	704	609	801	757	Urban areas
Wieś	373	510	632	698	Rural areas
Izby	18712	19617	22237	20718	Rooms
miasta	12196	10360	11656	9499	urban areas
wieś	6516	9257	10581	11219	rural areas
Spółdzielcze	1288	473	504	188	Co-operative
Komunalne (gminne)	607	332	64	192	Municipal (gmina)
Zakładowe	139	347	565	156	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	2016	5193	6010	6034	For sale or rent
Spoleczne czynszowe	537	68	100	-	Public building society
Indywidualne	14125	13204	14994	14148	Private
miasta	7752	4488	4924	4352	urban areas
wieś	6373	8716	10070	9796	rural areas
Powierzchnia użytkowa mieszkań w m²	417332	457426	527175	468905	Usable floor space of dwellings in m²
miasta	255964	225966	256016	202989	urban areas
wieś	161368	231460	271159	265916	rural areas
Spółdzielcze	21180	8595	8470	4027	Co-operative
Komunalne (gminne)	12983	5367	1544	4209	Municipal (gmina)
Zakładowe	2120	6023	9730	2954	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	35504	101007	119982	99837	For sale or rent
Spoleczne czynszowe	8572	1069	1527	-	Public building society
Indywidualne	336973	335365	385922	357878	Private
miasta	179232	112938	126779	106485	urban areas
wieś	157741	222427	259143	251393	rural areas
Przeciętna powierzchnia użytkowa 1 mieszkania w m²	93,8	96,2	95,9	97,7	Average usable floor space per dwelling in m²
miasta	78,4	75,1	72,8	72,2	urban areas
wieś	136,2	132,4	137,1	134,0	rural areas
Spółdzielcze	45,9	54,4	49,8	71,9	Co-operative
Komunalne (gminne)	41,0	34,6	42,9	39,0	Municipal (gmina)
Zakładowe	60,6	65,5	57,9	79,8	Company
Przeznaczone na sprzedaż lub wynajem	54,0	56,1	55,4	52,3	For sale or rent
Spoleczne czynszowe	46,6	44,5	42,4	-	Public building society
Indywidualne	120,5	132,7	132,2	133,2	Private
miasta	107,5	114,9	109,8	111,5	urban areas
wieś	139,7	144,1	146,9	145,1	rural areas

TABL. 17 (125). **MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG LICZBY IZB**
DWELLINGS COMPLETED BY NUMBER OF ROOMS

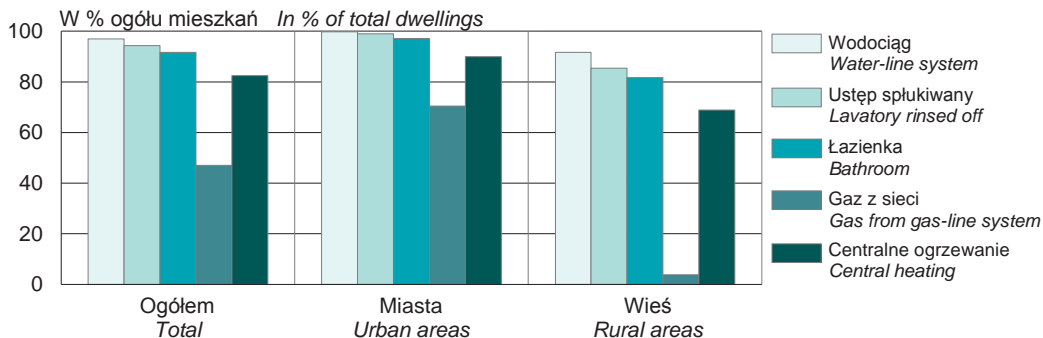
WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>	Ogółem <i>Grand total</i>	W budynkach indywidualnych <i>In private buildings</i>					W budynkach poza indywidualnymi <i>In non-private buildings</i>				
		razem <i>total</i>	w % razem – mieszkania o liczbie izb <i>in % of total – dwellings with specified number of rooms</i>				razem <i>total</i>	w % razem – mieszkania o liczbie izb <i>in % of total – dwellings with specified number of rooms</i>			
			1	2	3	4 i wię- cej <i>and more</i>		1	2	3	4 i wię- cej <i>and more</i>
OGÓŁEM . 2005	4451	2797	0,9	3,8	19,7	75,6	1654	11,3	26,8	42,3	19,7
TOTAL 2010	4757	2527	0,6	6,5	10,7	82,3	2230	5,0	30,2	42,5	22,3
2012	5496	2919	1,0	8,4	10,2	80,4	2577	5,8	33,1	41,0	20,1
2013	4797	2687	0,4	6,4	8,2	85,0	2110	4,2	35,6	38,5	21,6
Miasta..... 2005	3266	1668	1,1	5,8	29,9	63,3	1598	10,7	26,3	43,4	19,6
<i>Urban areas</i> 2010	3009	983	0,8	15,6	20,7	63,0	2026	4,2	31,1	41,3	23,5
2012	3518	1155	2,4	19,7	21,3	56,5	2363	4,4	32,3	42,4	21,0
2013	2813	955	0,7	16,3	17,0	66,0	1858	4,6	37,1	42,2	16,1
Wieś 2005	1185	1129	0,4	1,0	4,8	93,8	56	26,8	41,1	8,9	23,2
<i>Rural areas</i> 2010	1748	1544	0,4	0,8	4,3	94,6	204	13,2	21,6	54,4	10,8
2012	1978	1764	0,1	1,0	2,9	96,0	214	22,0	42,1	25,7	10,3
2013	1984	1732	0,2	0,9	3,4	95,5	252	1,6	24,6	11,5	62,3

MIESZKANIA^a WYPOSAŻONE W INSTALACJE W 2013 R.

Stan w dniu 31 XII

DWELLINGS^a FITTED WITH INSTALLATIONS IN 2013

As of 31 XII

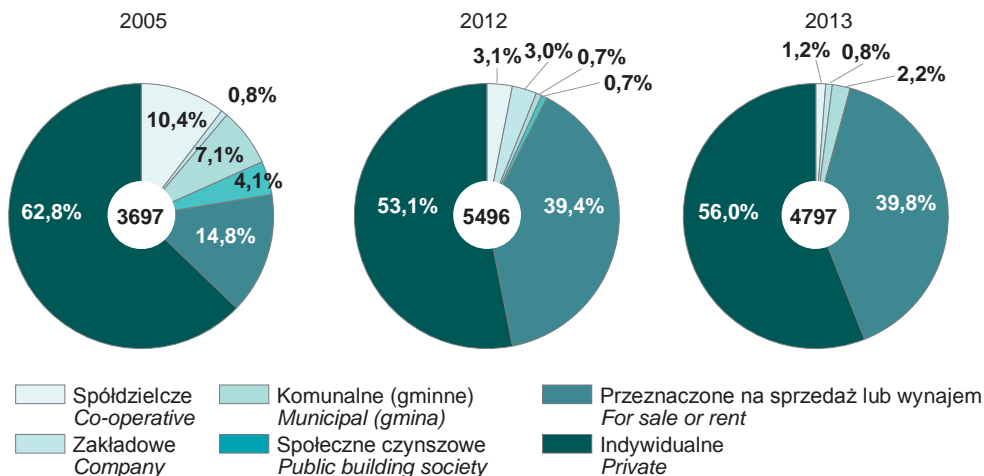

^a Na podstawie bilansu zasobów mieszkaniowych.

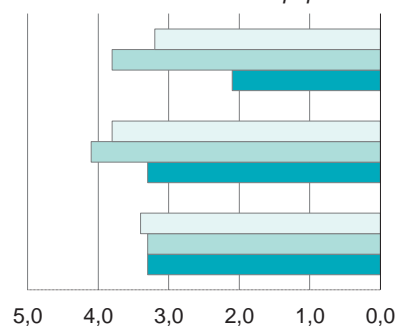
^a Based on balance of dwelling stocks.

MIESZKANIA ODDANE DO UŻYTKOWANIA

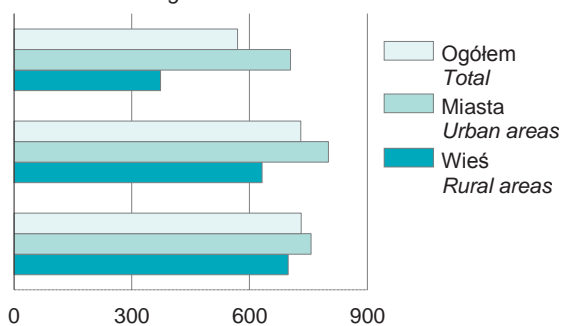
DWELLINGS COMPLETED

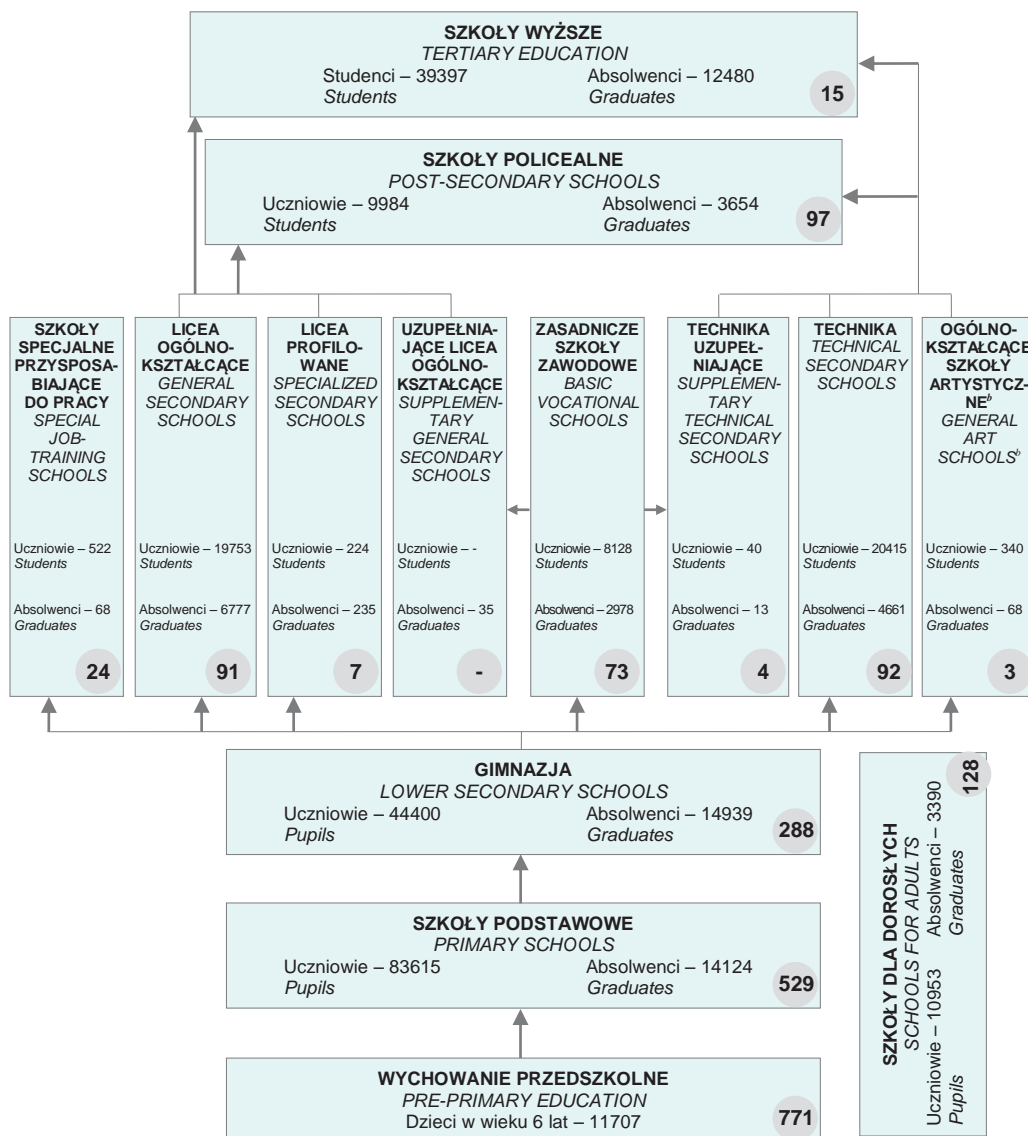
Na 1000 ludności Per 1000 population

Na 1000 zawartych małżeństw Per 1000 marriages contracted

EDUKACJA^a WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA W ROKU SZKOLNYM 2013/2014
EDUCATION^b BY EDUCATIONAL LEVEL IN THE 2013/2014 SCHOOL YEAR

● Liczba placówek
 Number of establishments

a Stan na początku roku szkolnego; łącznie ze szkołami specjalnymi. Absolwenci z roku szkolnego 2012/2013. *b* Dające uprawnienia zawodowe.

a As of the beginning of the year; including special schools. Graduates from the 2012/2013 school year. *b* Leading to professional certification.

DZIAŁ X

EDUKACJA I WYCHOWANIE

Uwagi ogólne

1. System edukacji w Polsce funkcjonuje zgodnie z ustawą z dnia 7 IX 1991 r. o systemie oświaty (tekst jednolity Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późniejszymi zmianami) oraz ustawą z dnia 27 VII 2005 r. – Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365) z późniejszymi zmianami.

2. Wśród szkół objętych systemem oświaty funkcjonują:

- od roku szkolnego 1999/2000 6-letnie szkoły podstawowe oraz 3-letnie gimnazja (powstałe w miejsce 8-letnich szkół podstawowych), w których nauka jest obowiązkowa,
- od roku szkolnego 2002/03 szkoły ponadgimnazjalne, tj. 2–3-letnie zasadnicze szkoły zawodowe, 3-letnie licea ogólnokształcące i profilowane, 4-letnie technika oraz od roku szkolnego 2004/05 szkoły dla absolwentów zasadniczych szkół zawodowych (tj. 2-letnie uzupełniające licea ogólnokształcące i 3-letnie technika uzupełniające) i 3-letnie szkoły specjalne przysposabiające do pracy; do szkół ponadgimnazjalnych zalicza się również szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe oraz szkoły policealne.

3. Ponadto od 1 IX 2011 r. wprowadzono obowiązek odbycia rocznego przygotowania przedszkolnego przez dzieci w wieku 5 lat, a w latach 2004/05–2010/11 w wieku 6 lat w placówkach wychowania przedszkolnego, tj. w oddziałach przedszkolnych w szkołach podstawowych i przedszkolach (łącznie ze specjalnymi) oraz od roku szkolnego 2008/09 – w zespołach wychowania przedszkolnego i punktach przedszkolnych.

Od roku szkolnego 2009/10 dzieci 6-letnie na wniosek rodziców mogą rozpocząć naukę w I klasie szkoły podstawowej.

4. Prezentowane w dziale dane dotyczą m.in.: wychowania przedszkolnego, szkół dla dzieci i młodzieży, policealnych, wyższych oraz szkół dla dorosłych.

CHAPTER X

EDUCATION

General notes

1. The educational system in Poland functions according to the Education System Law dated 7 IX 1991 (uniform text Journal of Laws 2004 No. 256, item 2572, with later amendments) and the Higher Education Law dated 27 VII 2005 (Journal of Laws No. 164, item 1365) with later amendments.

2. Among schools covered by the educational system, there are:

- since the 1999/2000 school year 6-year primary schools and 3-year lower secondary schools (which replaced 8-year primary schools), where education is compulsory,
- since the 2002/03 school year upper secondary schools, i.e. 2–3-year basic vocational schools, 3-year general secondary schools and specialized secondary schools, 4-year technical secondary schools, as well as since the 2004/05 school year supplementary schools for graduates from basic vocational schools (i.e. 2-year supplementary general secondary schools and 3-year supplementary technical secondary schools), and 3-year special job-training schools; upper secondary schools include also art schools leading to professional certification and post-secondary schools.

3. Moreover, since 1 IX 2011 an obligatory 1-year pre-primary education has been introduced for children at the age of 5 and in 2004/05–2010/11 school years children at the age of 6 in pre-primary education establishments i.e. in pre-primary sections of primary schools and nursery schools (including special schools and special nursery schools) as well as since the 2008/09 school year in pre-primary education groups and pre-primary points.

Since the 2009/10 school year, upon the request of parents, children at the age of 6 can start education in the first grade of primary school.

4. Data presented in the chapter are, among others, related to: pre-primary education, schools for children and youth, post-secondary schools, tertiary education and schools for adults.

5. Dane obejmują szkoły i placówki prowadzone przez jednostki administracji centralnej (rządowej), jednostki samorządu terytorialnego (gminy, powiaty i województwa) oraz inne osoby prawne i fizyczne.

6. Szkoły (z wyjątkiem szkół wyższych) i placówki mogą być publiczne, niepubliczne oraz niepubliczne o uprawnieniach szkół publicznych. Szkoła niepubliczna może uzyskać uprawnienia szkoły publicznej, jeżeli realizuje minimum programowe oraz stosuje zasady klasyfikowania i promowania uczniów ustalone przez Ministra Edukacji Narodowej, umożliwiające uzyskanie świadectw lub dyplomów państwowych. Jednostki administracji centralnej (rządowej) i jednostki samorządu terytorialnego mogą prowadzić tylko szkoły publiczne. Szkoły podstawowe i gimnazja mogą być tylko publiczne lub niepubliczne o uprawnieniach szkół publicznych.

Szkoły wyższe mogą być publiczne i niepubliczne; uczelnie niepubliczne tworzone są na podstawie zezwolenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

7. Szkoły dla dzieci i młodzieży obejmują:

- 1) szkoły podstawowe, w tym szkoły sportowe i mistrzostwa sportowego, szkoły artystyczne niedające uprawnień zawodowych realizujące jednocześnie program szkoły podstawowej;
- 2) gimnazja, w tym szkoły sportowe i mistrzostwa sportowego;
- 3) zasadnicze szkoły zawodowe;
- 4) licea ogólnokształcące, w tym szkoły sportowe i mistrzostwa sportowego;
- 5) uzupełniające licea ogólnokształcące na podbudowie programowej zasadniczej szkoły zawodowej – stopniowo likwidowane; w roku szkolnym 2012/13 po raz pierwszy brak naboru do klas pierwszych;
- 6) licea profilowane – stopniowo likwidowane; w roku szkolnym 2012/13 po raz pierwszy brak naboru do klas pierwszych;
- 7) technika;
- 8) technika uzupełniająca na podbudowie programowej zasadniczej szkoły zawodowej – stopniowo likwidowane; w roku szkolnym 2012/13 po raz pierwszy brak naboru do klas pierwszych;
- 9) ogólnokształcące szkoły artystyczne dające uprawnienia zawodowe;
- 10) szkoły specjalne przysposabiające do pracy.

5. Data include schools and establishments managed by central (government) administration entities and local government units (gminas, powiats and voivodships), as well as by other legal and private persons.

6. Schools (with the exception of higher education institutions) and establishments can be public, non-public and non-public with the competence of a public school. A non-public school can obtain the competence of a public school, if it implements the minimum programme as well as applies the principles of classifying and promoting pupils and students as established by the Ministry of National Education, allowing students to obtain state certificates or diplomas. Central (government) administration entities and local government units entities can administer public schools only. Primary schools and lower secondary schools can be public schools or non-public schools with the competence of public schools only.

Tertiary education can be public and non-public; non-public higher education institutions are established on the basis of a permit of the Minister of Science and Higher Education.

7. Schools for children and youth include:

- 1) primary schools, of which sports schools and athletic schools, art schools not leading to professional certification simultaneously conducting a primary school programme;
- 2) lower secondary schools, of which sports schools and athletic schools;
- 3) basic vocational schools;
- 4) general secondary schools, of which sports schools and athletic schools;
- 5) supplementary general schools based on the programme of basic vocational school – phased out; in the 2012/13 school year for the first time there was not recruitment to the 1 st grade;
- 6) specialized secondary schools – phased out; in the 2012/13 school year for the first time there was not recruitment to the 1 st grade;
- 7) technical secondary schools;
- 8) supplementary technical schools based on the programme of basic vocational school – phased out; in the 2012/13 school year for the first time there was not recruitment to the 1 st grade;
- 9) general art schools leading to professional certification;
- 10) special job-training schools.

8. Szkoły policealne – kształcące w formie dziennej, wieczorowej, zaocznej, stacjonarnej i na odległość – obejmują:

- 1) szkoły policealne (1-, 2- lub 3-letnie);
- 2) nauczycielskie kolegia języków obcych oraz kolegia nauczycielskie, w których absolwentom nie nadaje się tytułu licencjata;
- 3) kolegia pracowników służb społecznych.

9. Szkoły wyższe realizują kształcenie w formie studiów stacjonarnych i niestacjonarnych. Informacje z zakresu szkół wyższych:

- 1) podano łącznie z nauczycielskimi kolegiami języków obcych, w których absolwentom nadaje się tytuł licencjata;
- 2) obejmują cudzoziemców studiujących w Polsce;
- 3) nie obejmują Polaków studiujących za granicą (z wyjątkiem osób studiujących w jednostkach zamiejscowych polskich uczelni za granicą).

10. Szkoły dla dorosłych – kształcące w formie stacjonarnej, zaocznej i na odległość – obejmują:

- 1) szkoły podstawowe dla dorosłych;
- 2) gimnazja dla dorosłych;
- 3) zasadnicze szkoły zawodowe dla dorosłych – stopniowo likwidowane; w roku szkolnym 2012/13 po raz pierwszy brak naboru do klas pierwszych;
- 4) licea ogólnokształcące dla dorosłych;
- 5) uzupełniające licea ogólnokształcące dla dorosłych na podbudowie programowej zasadniczej szkoły zawodowej – stopniowo likwidowane; w roku szkolnym 2012/13 po raz pierwszy brak naboru do klas pierwszych;
- 6) licea profilowane dla dorosłych – stopniowo likwidowane; w roku szkolnym 2012/13 po raz pierwszy brak naboru do klas pierwszych;
- 7) technika dla dorosłych – stopniowo likwidowane; w roku szkolnym 2012/13 po raz pierwszy brak naboru do klas pierwszych;
- 8) technika uzupełniająca dla dorosłych na podbudowie programowej zasadniczej szkoły zawodowej.

11. Szkoły specjalne organizowane są dla dzieci i młodzieży ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, w tym dla młodzieży niepełnosprawnej. Kształcenie może być realizowane w systemie szkolnym lub w formie indywidualnej. Kształcenie specjalne odbywa się w szkołach ogólnodostępnych (w których tworzone są od-

8. Post-secondary schools – educating in day, evening, weekend, full-time and distance form – include:

- 1) *post-secondary schools (1-, 2- or 3-year);*
- 2) *foreign language teacher training colleges as well as teacher training colleges, in which graduates do not receive the title of licentiate;*
- 3) *colleges of social work.*

9. Tertiary education (university level) includes full-time and part-time programmes. Data regarding tertiary education:

- 1) *include foreign language teacher training colleges in which graduates receive the title of licentiate;*
- 2) *include foreigners studying in Poland;*
- 3) *do not include Poles studying abroad (with an exception of persons at organizational units of Polish higher education institutions operating abroad).*

10. Schools for adults – educating in full-time, weekend and distance form – include:

- 1) *primary schools for adults;*
- 2) *lower secondary schools for adults;*
- 3) *basic vocational schools for adults – phased out; in the 2012/13 school year for the first time there was not recruitment to the 1st grade;*
- 4) *general secondary schools for adults;*
- 5) *supplementary general schools for adults based on the programme of basic vocational school – phased out; in the 2012/13 school year for the first time there was not recruitment to the 1st grade;*
- 6) *specialized secondary schools for adults – phased out; in the 2012/13 school year for the first time there was not recruitment to the 1st grade;*
- 7) *technical secondary schools for adults – phased out; in the 2012/13 school year for the first time there was not recruitment to the 1st grade;*
- 8) *supplementary technical schools for adults based on the programme of basic vocational school.*

11. Special schools are organized for disabled children and youth with special educational needs. Education may be conducted within the school system or individually. Education occurs in mainstream schools (in which special or integra-

działy specjalne lub klasy integracyjne i ogólnodostępne), w funkcjonujących samodzielnie szkołach specjalnych oraz w specjalnych ośrodkach szkolno-wychowawczych, innych placówkach oświatowo-wychowawczych lub placówkach wykonujących działalność leczniczą (do roku szkolnego 2011/12 określanych jako zakłady opieki zdrowotnej; łącznie z zakładami leczenia uzdrowskowego).

12. Specjalne ośrodki szkolno-wychowawcze są to placówki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnej w wieku 3 lat i więcej, które z racji niepełnosprawności nie mogą uczęszczać do przedszkola lub szkoły.

13. Młodzieżowe ośrodki wychowawcze przeznaczone są dla młodzieży niedostosowanej społecznie. Zadaniem ośrodków jest eliminowanie przyczyn i przejawów niedostosowania społecznego oraz przygotowanie wychowanków do samodzielnego życia, zgodnie z normami prawnymi i społecznymi.

14. Ośrodki rewalidacyjno-wychowawcze są placówkami umożliwiającymi dzieciom i młodzieży z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim realizację obowiązku szkolnego poprzez uczestnictwo w zajęciach rewalidacyjno-wychowawczych.

15. Dane o nauczycielach, poza nauczycielami akademickimi, dotyczą nauczycieli (łącznie z nauczycielami religii) zatrudnionych przy realizacji obowiązujących zajęć edukacyjnych, tj. bez wychowawców świetlic, bibliotekarzy, prowadzących wyłącznie zajęcia pozalekcyjne itp.

Dane o nauczycielach akademickich dotyczą zatrudnionych na stanowiskach: profesora, docenta, adiunkta, asystenta oraz zatrudnionych na pozostałych stanowiskach dydaktycznych: starszego wykładowcy, wykładowcy, lektora, instruktora, a od roku akademickiego 2006/07 także dyplomowanego bibliotekarza i dyplomowanego pracownika dokumentacji i informacji naukowej.

Dane o nauczycielach dotyczą pełnozatrudnionych i niepełnozatrudnionych w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

16. Dane dotyczące:

- 1) wychowania przedszkolnego, szkół (poza szkołami wyższymi) oraz od roku szkolnego 2008/09 – specjalnych ośrodków szkolno-wychowawczych, młodzieżowych ośrodków wychowawczych, młodzieżowych ośrodków socjoterapii, ośrodków rewalidacyjno-

tional and mainstream sections are established), in special schools operating independently, as well as in special educational care centres, other educational institutions or the unit performing health care activities (until the 2011/12 school year defined as health care institutions; including health resorts treatment).

12. Special education care centres are facilities for disabled children and youth, aged 3 and more who, for reasons of their disability, cannot attend regular nursery schools or schools.

13. Youth education centres are intended for socially maladjusted youth. The goal of the centres is to eliminate the causes and manifestations of the social maladjustment as well as to prepare the young people for independent life, compliant with legal and social norms.

14. Rehabilitation-education centres are facilities making it possible for children and youth with a profound mental retardation to meet their obligation to receive an education through participating in rehabilitation-education classes.

15. Data regarding teachers, excluding academic teachers, concern teachers (including teachers of religion) employed in obligatory teaching programmes, i.e., excluding community centre educators and librarians conducting exclusively extracurricular activities, etc.

Data regarding academic teachers concern the positions of: professor, assistant professor, tutor and assistant lecturer as well as other didactic positions: senior lecturer, lecturer, lector, instructor and since the 2006/07 academic year also qualified librarian and qualified scientific documentation and information staff.

Data regarding teachers full-time employees and part-time employees calculated as full-time employees.

16. Data regarding:

- 1) pre-primary education, schools (excluding higher education institutions) as well as since the 2008/09 school year – special education care centres, youth education centres, youth social therapy centres and rehabilitation-education centres as well as boarding-school and dormitories concern the beginning of the

- wychowawczych oraz internatów i burs podano według stanu na początku roku szkolnego; dane o absolwentach – na koniec roku szkolnego;
- 2) szkół wyższych prezentuje się według stanu w dniu 30 XI; studenci są wykazywani tyle razy, na ilu kierunkach studiują; dane o absolwentach dotyczą liczby wydanych dyplomów ukończenia studiów wyższych. Absolwenci wykazani są z poprzedniego roku akademickiego.
17. Studenci zamiejscowych jednostek organizacyjnych zostali wykazani w miejscu siedzib tych jednostek zamiejscowych, z wyjątkiem tablicy „Ważniejsze dane o województwach” oraz studentów zamiejscowych jednostek organizacyjnych polskich uczelni działających za granicą, które zostały wykazane w miejscu siedziby uczelni macierzystej (dotyczy województw: dolnośląskiego, łódzkiego, mazowieckiego, śląskiego, podlaskiego oraz zachodniopomorskiego).
18. Absolwenci eksterni występują wyłącznie w szkołach policealnych i w szkołach dla dorosłych.
19. Pomieszczenia szkolne nie obejmują pomieszczeń w szkołach dla dorosłych i w szkołach specjalnych.
20. Dane dotyczące bazy materialnej (pomieszczeń i wyposażenia szkół w roku szkolnym 2013/14) zostały oszacowane przez Instytut Badań Edukacyjnych na zlecenie Ministerstwa Edukacji Narodowej. W wyniku zastosowanego szacowania dane mogą się nie sumować na poziomie województwa lub w innych przekrojach.
21. **Współczynnik skolaryzacji netto** jest to relacja liczby osób uczących się (stan na początku roku szkolnego) na danym poziomie kształcenia (w danej grupie wieku) do liczby ludności (stan w dniu 31 XII) w grupie wieku określonej jako odpowiadająca temu poziomowi nauczania.
22. **Internat** to placówka opiekuńczo-wychowawcza przeznaczona dla młodzieży uczęszczającej do szkół ogólnokształcących i zawodowych zlokalizowanych poza stałym miejscem zamieszkania. **Bursa** to międzyszkolna placówka pełniąca funkcję internatu.
23. Prezentowane informacje, z wyjątkiem danych o szkołach wyższych, od roku szkolnego 2007/08 (a w przypadku absolwentów – od roku szkolnego 2006/07) opracowano na podstawie systemu informacji oświatowej administrowanego przez Ministerstwo Edukacji Narodowej.

school year; data concerning graduates – the end of the school year;

- 2) *tertiary education is presented as of 30 XI; students are indicated correspondingly on the number of fields of education with the study; data regarding graduates concern the number of diplomas issued at the end of studies. Graduates are shown from the previous academic year.*

17. Students attending organizational units in another location are shown according to real location of those organizational units, excluding table “Major data on voivodships” as well as students attending organizational units of Polish higher education institutions operating abroad, which are shown according to the location of main units (it concerns: dolnośląskie, łódzkie, mazowieckie, śląskie, podlaskie and zachodniopomorskie voivodships).

18. Extramural graduates occur only in post-secondary schools and schools for adults.

19. Classrooms do not include classrooms in adult schools and special schools.

20. Data on the infrastructure (school facilities and equipment in the 2013/14 school year) were estimated by Educational Research Institute on behalf of the Minister of National Education. As a result of the applied estimation data may not add up at the voivodship or in other sections.

21. Net enrolment rate is the relation of the number of people studying (as of the beginning of the school year) at a given educational level (within a given age group) to the population (as of 31 XII) in the age group defined as corresponding to this educational level.

22. A boarding school is a foster and educational facility designated for youth attending general and vocational schools located outside their place of permanent residence. A dormitory is an interschool facility serving as a boarding school.

23. The information presented, excluding the data on higher education institutions, since the 2007/08 school year (in the case of graduates – since the 2006/07 school year) has been completed on the basis of the Educational Information System, administered by the Ministry of National Education.

TABL. 1 (126). **EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA**
EDUCATION BY LEVEL

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2012/13	2013/14	SPECIFICATION
SZKOŁY SCHOOLS					
Szkoły:					<i>Schools:</i>
podstawowe.....	573	548	533	529	<i>primary</i>
gimnazja	266	282	286	288	<i>lower secondary</i>
specjalne przysposabiające do pracy	11	22	25	24	<i>special job-training</i>
zasadnicze zawodowe	83	79	75	73	<i>basic vocational</i>
licea ogólnokształcące	89	86	89	91	<i>general secondary</i>
uzupełniające licea ogólnokształcące	15	5	5	-	<i>supplementary general secondary</i>
licea profilowane	74	18	9	7	<i>specialized secondary</i>
technika	111	100	92	92	<i>technical secondary</i>
technika uzupełniająca.....	11	3	4	4	<i>supplementary technical secondary</i>
artystyczne ogólnokształcące ^a	5	3	3 ^b	3 ^b	<i>general art^a</i>
policealne	149	115	107	97	<i>post-secondary</i>
wyższe.....	9	9	9	7	<i>tertiary</i>
dla dorosłych	192	163	183	128	<i>for adults</i>
podstawowe.....	-	-	-	-	<i>primary</i>
gimnazja	10	13	18	17	<i>lower secondary</i>
zasadnicze zawodowe	5	5	5	3	<i>basic vocational</i>
licea ogólnokształcące	80	56	78	82	<i>general secondary</i>
uzupełniające licea ogólnokształcące	31	60	57	7	<i>supplementary general secondary</i>
licea profilowane	6	3	3	3	<i>specialized secondary</i>
technika	47	2	1	-	<i>technical secondary</i>
technika uzupełniająca.....	13	24	21	16	<i>supplementary technical secondary</i>
POMIESZCZENIA SZKOLNE^c CLASSROOMS^c					
Szkoły:					<i>Schools:</i>
podstawowe.....	6053	6706	6569	6592	<i>primary</i>
gimnazja	2676	3082	3060	3091	<i>lower secondary</i>
zasadnicze zawodowe	310	327	305	296	<i>basic vocational</i>
licea ogólnokształcące	1337	1388	1510	1547	<i>general secondary</i>
uzupełniające licea ogólnokształcące	30	-	-	-	<i>supplementary general secondary</i>
licea profilowane	411	129	41	41	<i>specialized secondary</i>
technika	1094	1480	1546	1593	<i>technical secondary</i>
technika uzupełniająca.....	21	-	1	1	<i>supplementary technical secondary</i>
artystyczne ogólnokształcące ^a	73	26	27	27	<i>general art^a</i>
policealne	119	74	82	88	<i>post-secondary</i>

^a Dające uprawnienia zawodowe. ^b Ponadto 5 szkół artystycznych realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne.
^c Bez pomieszczeń w szkołach dla dorosłych i specjalnych, w roku szkolnym 2013/14 dane szacunkowe, patrz uwagi ogólne ust. 20, str. 197.

^a Leading to professional certification. ^b Moreover, 5 art schools giving only artistic education. ^c Excluding classrooms in schools for adults and in special schools, in 2013/14 school year estimated data, see general notes, item 20 on page 197.

TABL. 1 (126). **EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA (cd.)**
EDUCATION BY LEVEL (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2012/13	2013/14	SPECIFICATION
NAUCZYCIELE^a TEACHERS^a					
Szkoły:					Schools:
podstawowe ^b	7497	6828	6494	6452	primary ^b
gimnazja ^b	4579	4287	3986	3911	lower secondary ^b
zasadnicze zawodowe ^{bc}	495	717	677	614	basic vocational ^{bc}
licea ogólnokształcące ^{bd}	1671	1824	1611	1461	general secondary ^{bd}
licea profilowane ^b	410	106	41	16	specialized secondary ^b
technika ^{bde}	988	1893	1742	1653	technical secondary ^{bde}
policealne	417	329	325	330	post-secondary
wyższe ^f	2647	2670	2733	2568	tertiary ^f
UCZNIOWIE I STUDENCI PUPILS AND STUDENTS					
Wychowanie przedszkolne ^g	15050	11834	10852	11707	Pre-primary education ^g
Szkoły:					Schools:
podstawowe	107259	87302	84719	83615	primary
gimnazja	66350	51379	46409	44400	lower secondary
specjalne ponadgimnazjalne przy- sposabiające do pracy	142	419	510	522	special upper secondary job-training
zasadnicze zawodowe	10223	9959	8616	8128	basic vocational
licea ogólnokształcące	26650	23034	20895	19753	general secondary
uzupełniające licea ogólnokształcące...	521	186	135	-	supplementary general secondary
licea profilowane	9186	1133	501	224	specialized secondary
technika	20893	22198	20913	20415	technical
technika uzupełniająca	378	84	57	40	supplementary technical secondary
artystyczne ogólnokształcące ^h	552	369	345 ⁱ	340 ⁱ	general art ^h
policealne	12476	11900	11913	9984	post-secondary
wyższe	61443	49982	44572	39397	tertiary

^a W roku szkolnym 2005/06 bez nauczycieli pracujących w zespołach szkół; patrz uwagi ogólne, ust. 15 na str. 196.
^{b-e} Łącznie ze szkołami: *b* – dla dorosłych, *c* – specjalnymi przysposabiającymi do pracy, *d* – uzupełniającymi odpowiednio: liceami ogólnokształcącymi i technikami, *e* – ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe. ^f Nauczyciele akademicy. ^g Dotyczy dzieci w wieku 6 lat objętych edukacją w placówkach wychowania przedszkolnego, ujętych również w tabl. 32 na str. 229. ^h Dające uprawnienia zawodowe. ⁱ Ponadto 223 uczniów szkół artystycznych realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne.

^a In 2005/06 school year excluding teachers working in complexes of schools; see general notes, item 15 on page 196.
^{b-e} Including: *b* – schools for adults, *c* – special job-training schools, *d* – supplementary schools respectively: general secondary schools and technical secondary schools, *e* – general art schools leading to professional certification. ^f Academic teachers. ^g Concerns children aged 6 attending pre-primary education establishments also described in table 32 on page 229. ^h Leading to professional certification. ⁱ Moreover, 223 students of art schools giving only artistic education.

TABL. 1 (126). **EDUKACJA WEDŁUG SZCZEBLI KSZTAŁCENIA (dok.)**
EDUCATION BY LEVEL (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2012/13	2013/14	SPECIFICATION
UCZNIOWIE I STUDENCI (dok.) PUPILS AND STUDENTS (cont.)					
Szkoły (dok.)					<i>Schools (cont.)</i>
dla dorosłych	10480	13526	12478	10953	<i>for adults</i>
podstawowe	-	-	-	-	<i>primary</i>
gimnazja	833	1173	1326	1327	<i>lower secondary</i>
zasadnicze zawodowe	280	276	213	55	<i>basic vocational</i>
licea ogólnokształcące	6120	5870	7920	8787	<i>general secondary</i>
uzupełniające licea ogólnokształcące	2222	4684	1803	162	<i>supplementary general secondary</i>
licea profilowane	456	81	64	41	<i>specialized secondary</i>
technika	35	113	11	-	<i>technical</i>
technika uzupełniająca	534	1329	1141	581	<i>supplementary technical secondary</i>
ABSOLWENCI GRADUATES					
Szkoły:					<i>Schools:</i>
podstawowe	19706	14974	14124	.	<i>primary</i>
gimnazja	21200	16522	14939	.	<i>lower secondary</i>
specjalne ponadgimnazjalne przygotowujące do pracy	16	68	68	.	<i>upper secondary (post-primary)</i>
zasadnicze zawodowe	3252	3218	2978	.	<i>basic vocational</i>
licea ogólnokształcące	8452	7433	6777	.	<i>general secondary</i>
uzupełniające licea ogólnokształcące	132	48	35	.	<i>supplementary general secondary</i>
licea profilowane	3036	439	235	.	<i>specialized secondary</i>
technika	-	5063	4661	.	<i>technical</i>
technika uzupełniająca	x	25	13	.	<i>supplementary technical secondary</i>
artystyczne ogólnokształcące ^a	62	52	68 ^b	.	<i>general art^a</i>
policealne	4253	3588	3654	.	<i>post-secondary</i>
wyższe	12473	14551	12480	.	<i>tertiary</i>
dla dorosłych	2745	3538	3390	.	<i>for adults</i>
podstawowe	-	-	-	-	<i>primary</i>
gimnazja	145	227	360	.	<i>lower secondary</i>
zasadnicze zawodowe	55	85	102	.	<i>basic vocational</i>
licea ogólnokształcące	2395	1375	1460	.	<i>general secondary</i>
uzupełniające licea ogólnokształcące	x	1536	1126	.	<i>supplementary general secondary</i>
licea profilowane	150	27	18	.	<i>specialized secondary</i>
technika	-	18	7	.	<i>technical</i>
technika uzupełniająca	-	270	317	.	<i>supplementary technical secondary</i>

^a Dające uprawnienia zawodowe. ^b Ponadto 21 absolwentów szkół artystycznych realizujących wyłącznie kształcenie artystyczne.

Źródło: dane – z wyjątkiem szkół wyższych – Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Leading to professional certification. ^b Moreover, 21 graduates of art schools giving only artistic education.

Source: data – with the exception of the higher education institutions – of the Ministry of National Education.

TABL. 2 (127). **SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH**
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005/06	2010/11	2012/13	2013/14
	szkoły schools			
Szkoły podstawowe Primary schools	573	548	533	529
Jednostki administracji centralnej (rządowej)..... <i>Central (government) administration entities</i>	2	2	2	2
Jednostki samorządu terytorialnego <i>Local self-government entities</i>	540	509	479	462
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne <i>Associations and other social organizations</i>	16	23	35	44
Organizacje wyznaniowe <i>Religious organizations</i>	3	2	2	2
Pozostałe..... <i>Others</i>	12	12	15	19
Gimnazja Lower secondary schools	266	282	286	288
Jednostki administracji centralnej (rządowej)..... <i>Central (government) administration entities</i>	1	1	1	1
Jednostki samorządu terytorialnego <i>Local self-government entities</i>	243	253	253	253
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne <i>Associations and other social organizations</i>	14	19	24	25
Organizacje wyznaniowe <i>Religious organizations</i>	4	2	2	2
Pozostałe..... <i>Others</i>	4	7	6	7
Zasadnicze szkoły zawodowe^a Basic vocational schools^a	83	101	100	97
Jednostki administracji centralnej (rządowej)..... <i>Central (government) administration entities</i>	-	2	2	2
Jednostki samorządu terytorialnego <i>Local self-government entities</i>	81	97	92	88
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne <i>Associations and other social organizations</i>	1	1	5	6
Pozostałe..... <i>Others</i>	1	1	1	1
Licea ogólnokształcące^b General secondary schools^b	104	91	94	91
Jednostki samorządu terytorialnego <i>Local self-government entities</i>	93	79	80	75
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne <i>Associations and other social organizations</i>	5	7	10	10
Organizacje wyznaniowe <i>Religious organizations</i>	1	1	1	1
Pozostałe..... <i>Others</i>	5	4	3	5
Licea profilowane Specialized secondary schools	74	18	9	7
Jednostki samorządu terytorialnego <i>Local self-government entities</i>	74	18	9	7

ab Łącznie ze szkołami: *a* – specjalnymi przysposabiającymi do pracy, *b* – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi.
 Źródło: dane – z wyjątkiem szkół wyższych – Ministerstwa Edukacji Narodowej.

ab Including: *a* – special upper secondary job-training schools, *b* – supplementary general secondary schools.
 Source: data – with the exception of the higher education institutions – of the Ministry of National Education.

TABL. 2 (127). **SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH (cd.)**
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005/06	2010/11	2012/13	2013/14
	szkoły (dok.) schools (cont.)			
Technika^a	165	106	99	99
Technical secondary schools^a				
Jednostki administracji centralnej (rządowej).....	4	5	4	4
<i>Central (government) administration entities</i>				
Jednostki samorządu terytorialnego	158	98	91	91
<i>Local self-government entities</i>				
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	3	2	2	2
<i>Associations and other social organizations</i>				
Organizacje wyznaniowe	-	-	-	-
<i>Religious organizations</i>				
Pozostałe.....	-	1	2	2
<i>Others</i>				
Szkoły policealne	149	115	107	97
Post-secondary schools				
Jednostki administracji centralnej (rządowej).....	-	-	-	-
<i>Central (government) administration entities</i>				
Jednostki samorządu terytorialnego	70	29	26	23
<i>Local self-government entities</i>				
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	34	20	21	19
<i>Associations and other social organizations</i>				
Organizacje wyznaniowe	-	-	-	-
<i>Religious organizations</i>				
Pozostałe.....	45	66	60	55
<i>Others</i>				
Szkoły wyższe	9	9	9	7
Tertiary education				
Jednostki administracji centralnej (rządowej).....	2	2	2	2
<i>Central (government) administration entities</i>				
Organizacje wyznaniowe	-	-	-	-
<i>Religious organizations</i>				
Pozostałe.....	7	7	7	5
<i>Others</i>				
Szkoły dla dorosłych	192	163	183	128
Schools for adults				
Jednostki administracji centralnej (rządowej).....	4	4	6	5
<i>Central (government) administration entities</i>				
Jednostki samorządu terytorialnego	111	67	71	49
<i>Local self-government entities</i>				
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	21	22	29	20
<i>Associations and other social organizations</i>				
Pozostałe.....	56	70	77	54
<i>Others</i>				

^a Łącznie z technikami uzupełniającymi i ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe. Źródło: dane – z wyjątkiem szkół wyższych – Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Including supplementary technical secondary schools and general art schools leading to professional certification.

S o u r c e: data – with the exception of the higher education institutions – of the Ministry of National Education.

TABL. 2 (127). **SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH (cd.)**
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005/06	2010/11	2012/13	2013/14
	uczniowie i studenci pupils and students			
Szkoły podstawowe.....	107259	87302	84719	83615
Primary schools				
Jednostki administracji centralnej (rządowej).....	334	304	288	308
<i>Central (government) administration entities</i>				
Jednostki samorządu terytorialnego	105596	85442	82454	80562
<i>Local self-government entities</i>				
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	711	976	1352	1895
<i>Associations and other social organizations</i>				
Organizacje wyznaniowe	165	149	155	156
<i>Religious organizations</i>				
Pozostałe.....	453	431	470	694
<i>Others</i>				
Gimnazja	66350	51379	46409	44400
Lower secondary schools				
Jednostki administracji centralnej (rządowej).....	24	19	24	19
<i>Central (government) administration entities</i>				
Jednostki samorządu terytorialnego	63722	48434	43585	41505
<i>Local self-government entities</i>				
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	2155	2425	2489	2513
<i>Associations and other social organizations</i>				
Organizacje wyznaniowe	357	149	151	149
<i>Religious organizations</i>				
Pozostałe.....	92	352	160	214
<i>Others</i>				
Zasadnicze szkoły zawodowe^a	10223	10378	9126	8650
Basic vocational schools^a				
Jednostki administracji centralnej (rządowej).....	-	194	181	172
<i>Central (government) administration entities</i>				
Jednostki samorządu terytorialnego	10209	10120	8818	8315
<i>Local self-government entities</i>				
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	8	24	91	135
<i>Associations and other social organizations</i>				
Pozostałe.....	6	40	36	28
<i>Others</i>				
Licea ogólnokształcące^b	27171	23220	21030	19753
General secondary schools^b				
Jednostki samorządu terytorialnego	26754	22519	20102	18598
<i>Local self-government entities</i>				
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	176	446	706	899
<i>Associations and other social organizations</i>				
Organizacje wyznaniowe	103	10	29	41
<i>Religious organizations</i>				
Pozostałe.....	38	245	193	215
<i>Others</i>				
Licea profilowane	9186	1133	501	224
Specialized secondary schools				
Jednostki samorządu terytorialnego	9186	1133	501	224
<i>Local self-government entities</i>				

a, b Łącznie ze szkołami: *a* – specjalnymi przysposabiającymi do pracy, *b* – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi.
 Źródło: dane – z wyjątkiem szkół wyższych – Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a, b Including: *a* – special upper secondary job-training schools, *b* – supplementary general secondary schools.
 Source: data – with the exception of the higher education institutions – of the Ministry of National Education.

TABL. 2 (127). **SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH (cd.)**
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005/06	2010/11	2012/13	2013/14
	uczniowie i studenci (dok.) pupils and students (cont.)			
Technika^a.....	22674	22651	21315	20795
Technical secondary schools^a				
Jednostki administracji centralnej (rządowej).....	550	823	724	721
<i>Central (government) administration entities</i>				
Jednostki samorządu terytorialnego	22012	21593	20359	19831
<i>Local self-government entities</i>				
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	112	196	176	167
<i>Associations and other social organizations</i>				
Organizacje wyznaniowe	-	-	-	-
<i>Religious organizations</i>				
Pozostałe.....	-	39	56	76
<i>Others</i>				
Szkoły policealne	12476	11900	11913	9984
Post-secondary schools				
Jednostki administracji centralnej (rządowej).....	-	-	-	-
<i>Central (government) administration entities</i>				
Jednostki samorządu terytorialnego	7555	3005	2886	2579
<i>Local self-government entities</i>				
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	2103	1491	1201	1213
<i>Associations and other social organizations</i>				
Organizacje wyznaniowe	-	-	-	-
<i>Religious organizations</i>				
Pozostałe.....	2818	7404	7826	6192
<i>Others</i>				
Szkoły wyższe	55951	47267	44572	39397
Tertiary education				
Jednostki administracji centralnej (rządowej).....	39607	34714	37543	29967
<i>Central (government) administration entities</i>				
Organizacje wyznaniowe	-	-	-	-
<i>Religious organizations</i>				
Pozostałe.....	16344	12553	7029	9430
<i>Others</i>				
Szkoły dla dorosłych	12346	13526	12478	10953
Schools for adults				
Jednostki administracji centralnej (rządowej).....	160	254	275	191
<i>Central (government) administration entities</i>				
Jednostki samorządu terytorialnego	7396	5530	4580	4054
<i>Local self-government entities</i>				
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	980	1137	1484	1615
<i>Associations and other social organizations</i>				
Pozostałe.....	3810	6605	6139	5093
<i>Others</i>				

^a Łącznie z technikami uzupełniającymi i ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe.
 Ź r ó d ł o: dane – z wyjątkiem szkół wyższych – Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Including supplementary technical secondary schools and general art schools leading to professional certification.

S o u r c e: data – with the exception of the higher education institutions – of the Ministry of National Education.

TABL. 2 (127). **SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH (cd.)**
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005/06	2011/12	2012/13
	absolwenci graduates		
Szkoły podstawowe	19706	14482	14124
Primary schools			
Jednostki administracji centralnej (rządowej).....	46	43	41
<i>Central (government) administration entities</i>			
Jednostki samorządu terytorialnego	19430	14150	13706
<i>Local self-government entities</i>			
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	123	203	266
<i>Associations and other social organizations</i>			
Organizacje wyznaniowe	18	22	24
<i>Religious organizations</i>			
Pozostałe.....	89	64	87
<i>Others</i>			
Gimnazja	21200	15742	14939
Lower secondary schools			
Jednostki administracji centralnej (rządowej).....	10	11	6
<i>Central (government) administration entities</i>			
Jednostki samorządu terytorialnego	20419	14743	14046
<i>Local self-government entities</i>			
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	648	872	790
<i>Associations and other social organizations</i>			
Organizacje wyznaniowe	69	46	41
<i>Religious organizations</i>			
Pozostałe.....	54	70	56
<i>Others</i>			
Zasadnicze szkoły zawodowe^a	3268	3162	3046
Basic vocational schools^a			
Jednostki administracji centralnej (rządowej).....	-	70	68
<i>Central (government) administration entities</i>			
Jednostki samorządu terytorialnego	3256	3090	2958
<i>Local self-government entities</i>			
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	4	2	7
<i>Associations and other social organizations</i>			
Organizacje wyznaniowe	4	-	-
<i>Religious organizations</i>			
Pozostałe.....	4	-	13
<i>Others</i>			
Licea ogólnokształcące^b	8584	7499	6812
General secondary schools^b			
Jednostki samorządu terytorialnego	5456	7242	6496
<i>Local self-government entities</i>			
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	31	162	182
<i>Associations and other social organizations</i>			
Organizacje wyznaniowe	39	-	9
<i>Religious organizations</i>			
Pozostałe.....	58	95	125
<i>Others</i>			
Licea profilowane	3036	252	235
Specialized secondary schools			
Jednostki samorządu terytorialnego	3036	252	235
<i>Local self-government entities</i>			

a, b Łącznie ze szkołami: *a* – specjalnymi przysposabiającymi do pracy, *b* – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi.

Źródło: dane – z wyjątkiem szkół wyższych – Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a, b Including: *a* – special upper secondary job-training schools, *b* – supplementary general secondary schools.

Source: data – with the exception of the higher education institutions – of the Ministry of National Education.

TABL. 2 (127). **SZKOŁY WEDŁUG ORGANÓW PROWADZĄCYCH (dok.)**
SCHOOLS BY SCHOOL GOVERNING AUTHORITY (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005/06	2011/12	2012/13
	absolwenci (dok.) graduates (cont.)		
Technika^a	4401	4974	4742
Technical secondary schools^a			
Jednostki administracji centralnej (rządowej).....	62	176	144
<i>Central (government) administration entities</i>			
Jednostki samorządu terytorialnego	4339	4743	4550
<i>Local self-government entities</i>			
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	-	46	38
<i>Associations and other social organizations</i>			
Organizacje wyznaniowe	-	-	-
<i>Religious organizations</i>			
Pozostałe.....	-	9	10
<i>Others</i>			
Szkoły policealne	4253	3628	3654
Post-secondary schools			
Jednostki administracji centralnej (rządowej).....	-	-	-
<i>Central (government) administration entities</i>			
Jednostki samorządu terytorialnego	2549	1116	1146
<i>Local self-government entities</i>			
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	715	549	436
<i>Associations and other social organizations</i>			
Organizacje wyznaniowe	-	-	-
<i>Religious organizations</i>			
Pozostałe.....	989	1963	2072
<i>Others</i>			
Szkoły wyższe	11183	15036	12480
Tertiary education			
Jednostki administracji centralnej (rządowej).....	7439	11025	8342
<i>Central (government) administration entities</i>			
Organizacje wyznaniowe	-	-	-
<i>Religious organizations</i>			
Pozostałe.....	3744	4011	4138
<i>Others</i>			
Szkoły dla dorosłych	4106	3303	3390
Schools for adults			
Jednostki administracji centralnej (rządowej).....	51	103	90
<i>Central (government) administration entities</i>			
Jednostki samorządu terytorialnego	2418	1182	1173
<i>Local self-government entities</i>			
Stowarzyszenia i inne organizacje społeczne	352	330	388
<i>Associations and other social organizations</i>			
Pozostałe.....	1285	1688	1739
<i>Others</i>			

^a Łącznie z technikami uzupełniającymi i ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe. Źródło: dane – z wyjątkiem szkół wyższych – Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Including supplementary technical secondary schools and general art schools leading to professional certification.
 Source: data – with the exception of the higher education institutions – of the Ministry of National Education.

TABL. 3 (128). **UCZNIOWIE WEDŁUG GRUP WIEKU**
PUPILS AND STUDENTS BY AGE GROUPS

GRUPY WIEKU AGE GROUPS	2005/06	2010/11	2012/13	2013/14
	w % ludności danej grupy wieku in % of population of given age group			
7–12 lat.....	97,3	93,6	92,2	91,6
13–15	97,5	94,4	93,2	92,5
16–18	93,7	92,5	92,6	91,0
19–21 lat.....	27,4	27,7	26,6	25,3

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.
 Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 4 (129). **WSPÓŁCZYNNIK SKOLARYZACJI**
ENROLMENT RATE

WYSZCZEGÓLNIENIE	Grupy wieku Age groups	2005/06			2010/11			SPECIFICATION
		ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	
w % in %								
BRUTTO GROSS								
Szkoły:							Schools:	
podstawowe.....	7–12	100,4	101,0	99,7	97,1	97,7	96,4	primary
gimnazja	13–15	103,3	106,1	100,5	100,4	102,9	97,9	lower secondary
zasadnicze zawodowe ^a	16–18	15,1	21,2	8,7	17,9	24,1	11,4	basic vocational ^a
licea ogólnokształcące i profilowane ^b	16–18	64,0	55,4	73,0	58,8	48,8	69,2	general and specialized secondary ^b
technika ^c	16–18	35,3	38,4	32,0	40,5	44,9	35,9	technical secondary ^c
policealne	19–21	15,6	14,2	17,1	18,1	11,2	25,5	post-secondary
NETTO NET								
Wychowanie przedszkolne ^d ...	6	97,8	98,1	97,4	83,4	84,9	81,9	Pre-primary education ^d
Szkoły:								Schools:
podstawowe.....	7–12	97,2	96,9	97,6	93,5	93,6	93,5	primary
gimnazja	13–15	94,6	93,6	95,7	90,9	89,7	92,1	lower secondary
zasadnicze zawodowe ^a	16–18	12,7	17,4	7,8	14,8	19,5	10,0	basic vocational ^a
licea ogólnokształcące i profilowane ^b	16–18	50,7	40,7	61,0	41,8	31,1	53,0	general and specialized secondary ^b
technika ^c	16–18	23,8	25,2	22,5	28,0	30,6	25,4	technical secondary ^c
policealne	19–21	9,4	9,3	9,6	6,7	4,2	9,3	post-secondary

a–c Łącznie ze szkołami: a – specjalnymi przysposabiającymi do pracy, b – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, c – technikami uzupełniającymi i artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe. d Dotyczy dzieci w wieku 6 lat objętych edukacją w placówkach wychowania przedszkolnego.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a–c Including: a – special job-training schools, b – supplementary general secondary schools, c – supplementary technical secondary schools and general art schools leading to professional certification. d Concerns children aged 6 attending pre-primary education establishments.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 4 (129). **WSPÓŁCZYNNIK SKOLARYZACJI (dok.)**
ENROLMENT RATE (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Grupy wieku Age groups	2012/13			2013/14			SPECIFICATION
		ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	ogółem total	mężczyźni males	kobiety females	
		w %			in %			
BRUTTO GROSS								
Szkoły:								Schools:
podstawowe.....	7–12	97,4	97,4	97,5	96,4	96,6	96,2	primary
gimnazja	13–15	99,5	102,4	96,5	98,9	102,0	95,6	lower secondary
zasadnicze zawodowe ^a	16–18	17,3	23,6	10,8	16,8	22,9	10,4	basic vocational ^a
licea ogólnokształcące i profilowane ^b .	16–18	57,9	48,1	68,1	55,8	46,4	65,5	general and specialized secondary ^b
technika ^c	16–18	41,6	45,8	37,2	41,2	44,9	37,3	technical secondary ^c
policealne	19–21	19,1	11,0	27,7	16,7	9,2	24,6	post-secondary
NETTO NET								
Wychowanie przedszkolne ^d	6	72,0	75,3	68,6	74,3	77,1	71,3	Pre-primary education ^d
Szkoły:								Schools:
podstawowe.....	7–12	92,1	92,1	92,2	91,6	91,7	91,4	primary
gimnazja	13–15	89,5	88,7	90,4	89,0	88,3	89,8	lower secondary
zasadnicze zawodowe ^a	16–18	13,9	18,6	9,0	13,7	18,3	8,9	basic vocational ^a
licea ogólnokształcące i profilowane ^b .	16–18	41,3	30,9	51,9	39,8	29,5	50,6	general and specialized secondary ^b
technika ^c	16–18	29,0	31,4	26,6	29,7	32,0	27,3	technical secondary ^c
policealne	19–21	6,2	3,5	9,1	5,5	2,7	8,3	post-secondary

a-c łącznie ze szkołami: *a* – specjalnymi przysposabiającymi do pracy, *b* – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, *c* – technikami uzupełniającymi i artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe. *d* Dotyczy dzieci w wieku 6 lat objętych edukacją w placówkach wychowania przedszkolnego.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a-c Including: *a* – special job-training schools, *b* – supplementary general secondary schools, *c* – supplementary technical secondary schools and general art schools leading to professional certification. *d* Concerns children aged 6 attending pre-primary education establishments.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 5 (130). **KOMPUTERY W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ POLICEALNYCH**
COMPUTERS IN SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH AND IN POST-SECONDARY

SZKOŁY SCHOOLS		Szkoły posiadające komputery w % danej grupy szkół Schools equipped with computers in % of a given group of schools	Pracownie komputerowe Computer laboratory	Komputery ^a w szkołach Computers ^a in schools			
				ogółem grand total	w tym przeznaczone do użytku uczniów of which used by pupils and youth		
					razem total	w tym z dostępem do Internetu of which with Internet access	
						razem total	w tym szerokopasmowy of which broadband connection
Podstawowe <i>Primary</i>	2005/06	85,7	472	6542	5172	3695	1784
	2010/11	96,0	547	11702	8840	7924	4171
	2012/13	95,7	538	12832	9384	8718	5030
	2013/14^b	96,8	536	13355	9678	9132	5363
Gimnazja <i>Lower secondary</i>	2005/06	79,3	243	3502	2754	2487	1241
	2010/11	83,7	267	6142	4457	4225	2849
	2012/13	81,1	252	6594	4492	4331	2838
	2013/14^b	83,0	264	7110	4775	4597	3117
Zasadnicze zawodowe <i>Basic vocational</i>	2005/06	18,1	26	470	377	367	236
	2010/11	39,2	44	1143	937	912	765
	2012/13	40,0	39	1119	898	879	727
	2013/14^b	41,1	36	1103	880	866	729
Licea ogólnokształcące ^c <i>General secondary^c</i>	2005/06	60,6	111	2211	1700	1645	1202
	2010/11	74,0	110	3262	2453	2429	1713
	2012/13	74,5	111	3499	2502	2467	1707
	2013/14^b	79,1	111	3608	2498	2458	1687
Licea profilowane <i>Specialized secondary</i>	2005/06	24,3	43	890	707	618	489
	2010/11	66,7	14	412	321	318	235
	2012/13	33,3	5	180	154	115	75
	2013/14^b	42,9	5	.	.	115	75
Technika ^d <i>Technical secondary^d</i>	2005/06	36,9	95	1880	1424	1223	919
	2010/11	64,1	175	4559	3726	3576	2445
	2012/13	69,8	189	5300	4168	4095	2742
	2013/14^b	71,9	199	5718	4442	4400	2966
Specjalne ponadgimnazjalne przysposabiające do pracy <i>Special upper secondary job-training</i>	2005/06	18,2	1	9	7	6	-
	2010/11	22,7	1	11	10	3	2
	2012/13	24,0	1	14	11	5	3
	2013/14^b	25,0	1	16	12	6	3
Artystyczne <i>Art</i>	2005/06	20,0	1	9	8	7	7
	2010/11	66,7	2	104	56	56	56
	2012/13	66,7	2	133	76	76	76
	2013/14^b	66,7	2	152	76	76	76
Policealne ^d <i>Post-secondary^d</i>	2005/06	21,1	14	225	171	147	58
	2010/11	76,9	6	186	126	126	89
	2012/13	78,6	6	214	135	132	129
	2013/14^b	91,7	6	227	135	.	.

^a W przypadku wspólnego użytkowania komputerów przez kilka szkół – wykazane tylko raz. ^b Dane szacunkowe, patrz uwagi ogólne ust. 20, str. 197. ^c Łącznie z uzupełniającymi. ^d Dotyczy szkół działających w formie dziennej.

Źródło: Dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a In case of commonly used computers by a few schools – presented only once. ^b Estimated data, see general notes item 20 on page 197. ^c Including supplementary. ^d It concerns schools of day education.

Source: data of the Ministry of National Education.

Uwaga do tablic 6 i 7

W podziale według języków obcych jedna osoba może być wykazana więcej niż jeden raz.

Note to tables 6 and 7

The division by languages may include one person more than once.

TABL. 6 (131). UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ POLICEALNYCH^a
PUPILS AND STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS^a

LATA YEARS JĘZYKI OBCZE FOREIGN LANGUAGES	Ogółem w tys. Total in thous.	W % ogółu uczniów w szkołach					In % of total pupils and students at schools					
		podstawowych primary			gimnazjach lower secondary	zasadniczych zawodowych ^b basic vocational ^b	liceach ogólnokształcących ^c general secondary ^c	liceach profili- lowanych special- ized secondary	techni- kach ^d technical secondary ^d	policeal- nych ^e post- secondary ^e		
		razem total	miasta urban areas	wieś rural areas								
NAUCZANIE OBOWIĄZKOWE OBLIGATORY EDUCATION												
Angielski..... English	2005/06 2010/11 2012/13 2013/14	155,2 172,8 167,6 163,9	46,3 89,3 92,1 92,5	48,1 87,8 92,5 93,0	43,3 43,9 91,3 91,8	71,0 87,8 93,4 95,0	30,9 42,2 49,4 55,7	95,8 96,7 96,7 97,5	91,0 90,8 95,8 88,8	90,0 96,3 96,1 94,5	52,1 5,7 33,6 49,8	
Francuski.... French	2005/06 2010/11 2012/13 2013/14	3,1 2,4 2,3 2,0	0,1 0,1 0,0 0,0	0,2 0,2 0,0 0,0	0,1 - - -	0,5 0,6 1,1 0,9	- - - -	7,2 6,5 6,5 6,3	1,8 0,7 1,2 -	2,1 1,8 2,1 1,9	1,8 - - -	
Niemiecki.... German	2005/06 2010/11 2012/13 2013/14	82,1 74,8 73,7 66,9	16,2 9,6 7,6 6,8	15,7 8,4 6,9 6,2	17,0 11,4 8,6 7,8	27,7 57,4 72,8 70,4	31,2 34,1 28,5 24,7	71,4 638 63,5 60,4	73,2 56,9 65,5 43,8	76,6 79,4 80,6 79,0	11,0 - 3,4 2,5	
Rosyjski..... Russian	2005/06 2010/11 2012/13 2013/14	19,1 11,0 9,9 8,8	2,7 0,6 0,1 0,1	1,1 0,2 - -	5,4 1,1 0,3 0,3	3,9 6,6 8,4 8,2	24,6 12,0 9,6 6,5	12,6 12,8 12,2 12,8	25,5 27,7 24,6 18,3	23,4 11,7 11,0 9,5	4,5 - - -	
Hiszpański.. Spanish	2005/06 2010/11 2012/13 2013/14	0,2 0,3 0,5 0,6	- - - -	- - - -	- - - 0,3	- - 0,2 -	- - - -	0,4 1,3 2,0 2,2	- - - 0,0	- - - -	- - - -	
Włoski..... Italian	2005/06 2010/11 2012/13 2013/14	0,5 0,8 0,9 0,8	- - - -	- - - -	- - - 0,5	- 0,3 0,5 -	- - - 3,0	0,6 2,9 3,0 3,0	- - - -	- - - -	- - - -	
Inne..... Others	2005/06 2010/11 2012/13 2013/14	1,1 0,5 0,4 0,4	0,2 - - -	0,0 - - -	0,1 - - -	- 0,3 - -	- - - 1,7	1,7 1,8 1,8 2,1	- - - -	- - - -	- - 1,4 -	

^a W roku szkolnym 2005/06 stan w dniu 31 XII. ^{b-d} Łącznie ze szkołami: ^b – specjalnymi przysposabiającymi do pracy w roku szkolnym 2005/06, ^c – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, ^d – technikami uzupełniającymi oraz artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe. ^e Od roku szkolnego 2010/11 bez kolegiów nauczycielskich, nauczycielskich kolegiów języków obcych i kolegiów pracowników służb społecznych.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a In the 2005/06 school year as of 31 XII. ^{b-d} Including: ^b – special job-training schools in the 2005/06 school year, ^c – supplementary general secondary schools, ^d – supplementary technical secondary schools and general art schools leading to professional certification. ^e Since 2010/2011 school year excluding teacher training colleges, foreign language teacher training colleges and colleges of social work.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 6 (131). **UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DZIECI I MŁODZIEŻY ORAZ POLICEALNYCH^a (dok.)**
PUPILS AND STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH AND IN POST-SECONDARY SCHOOLS^a (cont.)

LATA YEARS JĘZYKI OBCE FOREIGN LANGUAGES	Ogółem Total	W % ogółu uczniów w szkołach In % of total pupils and students at schools									
		podstawowych primary			gimnazjach lower secondary	zasadniczych zawodowych ^b basic vocational ^b	liceach ogólnokształcących ^c general secondary ^c	liceach profilowanych specialized secondary	technikach ^d technical secondary ^d	policealnych ^e post- secondary ^e	
		razem total	miasta urban areas	wieś rural areas							
NAUCZANIE DODATKOWE^f ADDITIONAL EDUCATION^f											
Angielski.....	2005/06	25,7	17,8	18,9	16,0	9,1	-	-	-	-	20,7
<i>English</i>	2010/11	5,0	2,1	1,1	3,7	4,9	-	0,4	3,8	0,8	24,3
	2012/13	2,6	0,6	0,1	1,3	3,8	-	0,6	-	0,2	13,7
	2013/14	1,8	0,4	0,2	0,8	2,8	-	0,5	2,7	0,2	3,5
Francuski....	2005/06	0,3	0,1	0,1	0,1	0,4	-	-	-	-	-
<i>French</i>	2010/11	0,6	0,1	0,1	-	0,7	-	0,5	-	0,3	-
	2012/13	0,3	-	-	-	0,6	-	0,3	-	-	-
	2013/14	0,5	-	-	-	0,8	-	0,8	-	-	-
Niemiecki....	2005/06	19,7	6,1	5,6	6,8	19,3	-	0,4	4,1	-	-
<i>German</i>	2010/11	11,2	3,8	3,9	3,7	13,2	-	2,2	7,0	2,3	0,5
	2012/13	9,1	4,0	4,4	3,3	9,9	-	3,1	-	1,5	12,1
	2013/14	9,4	3,9	3,8	3,9	11,8	0,2	3,0	-	1,5	4,2
Inne	2005/06	5,7	1,7	1,2	2,5	4,1	-	4,3	-	-	-
<i>Others</i>	2010/11	3,9	1,6	0,9	2,6	1,8	-	5,3	7,3	1,2	-
	2012/13	2,9	1,2	0,8	1,8	1,6	-	5,4	-	0,1	-
	2013/14	2,5	0,8	0,3	1,8	2,2	-	3,3	20,5	0,6	-

^a W roku szkolnym 2005/06 stan w dniu 31 XII. ^{b-d} Łącznie ze szkołami: ^b – specjalnymi przysposabiającymi do pracy w roku szkolnym 2005/06, ^c – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, ^d – technikami uzupełniającymi oraz artystycznymi ogólnokształcącymi dającymi uprawnienia zawodowe. ^e Od roku szkolnego 2010/11 bez kolegiów nauczycielskich, nauczycielskich kolegiów języków obcych i kolegiów pracowników służb społecznych. ^f Prowadzone w ramach godzin będących do dyspozycji dyrektora szkoły.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a In the 2005/06 school year as of 31 XII. ^{b-d} Including: ^b – special job-training schools in the 2005/06 school year, ^c – supplementary general secondary schools, ^d – supplementary technical secondary schools and general art schools leading to professional certification. ^e Since 2010/2011 school year excluding teacher training colleges, foreign language teacher training colleges and colleges of social work. ^f Conducted during the hours which are at the disposal of headperson.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 7 (132). **UCZĄCY SIĘ JĘZYKÓW OBCYCH W SZKOŁACH DLA DOROSŁYCH^a**
STUDENTS STUDYING FOREIGN LANGUAGES IN SCHOOLS FOR ADULTS^a

LATA YEARS JĘZYKI OBCIE FOREIGN LANGUAGES	Ogółem Total	W % ogółu uczniów w szkołach In % of all school at students						
		gimnazjach lower secondary	zasadniczych zawodowych basic voca- tional	liceach ogólno- kształcących ^b general secondary ^b	liceach profi- lowanych specialized secondary	technikach ^c technical secondary ^c	policealnych post-second- ary	
Angielski..... <i>English</i>	2005/06	10,3	50,3	37,8	46,5	78,6	25,5	56,4
	2010/11	15,0	79,0	96,0	77,6	100,0	53,9	44,5
	2012/13	15,4	83,0	96,7	87,4	95,3	61,7	45,6
	2013/14	14,1	85,5	72,7	85,5	100,0	67,3	54,2
Francuski.... <i>French</i>	2005/06	0,1	-	-	-	-	-	1,6
	2010/11	0,0	-	-	0,4	-	-	-
	2012/13	-	-	-	-	-	-	-
	2013/14	-	-	-	-	-	-	-
Niemiecki.... <i>German</i>	2005/06	4,9	23,6	1,3	25,5	10,0	46,0	17,1
	2010/11	2,1	9,1	-	10,3	-	43,2	2,7
	2012/13	1,3	7,8	-	6,2	4,7	35,8	2,1
	2013/14	0,9	6,3	-	5,5	-	30,3	1,5
Rosyjski..... <i>Russian</i>	2005/06	4,4	26,1	47,1	37,5	11,4	18,6	3,3
	2010/11	1,7	11,8	-	12,8	-	4,6	1,8
	2012/13	1,3	9,1	-	10,6	-	4,6	1,1
	2013/14	0,9	8,1	-	7,8	-	3,6	0,8
Inne..... <i>Others</i>	2005/06	0,5	-	-	1,7	-	-	3,7
	2010/11	0,0	-	-	0,0	-	-	-
	2012/13	0,0	-	-	-	-	-	0,3
	2013/14	0,0	-	-	-	-	-	0,1

^a Dane dotyczą nauczania obowiązkowego; w roku szkolnym 2005/06 stan w dniu 31 XII. ^b, ^c łącznie ze szkołami: ^b – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, ^c – technikami uzupełniającymi.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Data concern obligatory education; in the 2005/06 school year as of 31 XII. ^b, ^c Including: ^b – supplementary general secondary schools, ^c – supplementary technical secondary schools.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 8 (133). **KSZTAŁCENIE OSÓB ZE SPECJALNYMI POTRZEBAMI EDUKACYJNYMI^a**
EDUCATION FOR PEOPLE WITH SPECIAL EDUCATIONAL NEEDS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2012/13	2013/14	2005/06	2011/12	2012/13	SPECIFICATION
	uczniowie <i>pupils and students</i>				absolwenci <i>graduates</i>			
Szkoły podstawowe w tym specjalne ...	3993 1756	2935 1185	2802 1086	2871 1146	584 288	613 258	642 222	Primary schools of which special
Gimnazja w tym specjalne ...	3321 1583	2449 1323	2343 1251	2323 1179	868 421	755 362	693 311	Lower secondary schools of which special
Szkoły specjalne przysposabiające do pracy.....	202	419	510	522	16	88	68	Special job-training schools
Zasadnicze szkoły zawodowe..... w tym specjalne ..	1016 906	782 651	728 555	697 508	318 290	211 183	246 198	Basic vocational schools of which special
Licea ogólnokształ- cące ^b w tym specjalne ..	342 -	175 26	166 20	176 13	93 -	56 10	56 14	General secondary schools ^b of which special
Licea profilowane.... w tym specjalne ..	157 32	27 22	16 13	7 5	37 8	11 9	8 7	Specialized sec- ondary schools of which special
Technika ^c w tym specjalne ..	194 7	103 30	87 20	107 13	30 -	41 6	18 5	Technical sec- ondary schools ^c of which special
Szkoły policealne.... w tym specjalne ...	8 -	7 7	7 7	12 10	3 -	- -	- -	Post-secondary schools of which special

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 11 na str. 195. ^b, ^c Łącznie z: ^b – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, ^c – techni-
kami uzupełniającymi oraz ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a See general notes, item 11 on page 195. ^b, ^c Including: ^b – supplementary general secondary schools, ^c – supple-
mentary technical secondary schools as well as general art schools leading to professional certification.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 9 (134). **SPECJALNE OŚRODKI SZKOLNO-WYCHOWAWCZE, MŁODZIEŻOWE OŚRODKI
WYCHOWAWCZE, MŁODZIEŻOWE OŚRODKI SOCJOTERAPII ORAZ OŚRODKI
REHABILITACYJNO-WYCHOWAWCZE**
**SPECIAL EDUCATIONAL CENTRES, YOUTH EDUCATION CENTRES, YOUTH
SOCIAL THERAPY CENTRES AND REHABILITATION-EDUCATION CENTRES**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005 ^a	2010	2012	2013	SPECIFICATION
SPECJALNE OŚRODKI SZKOLNO-WYCHOWAWCZE SPECIAL EDUCATIONAL CENTRES					
Ośrodki	22	23	24	24	Centres
Miejsca	1423	1803	1670	1659	Places
Wychowankowie.....	1501	1286	1101	1033	Residents
w tym:					of which:
niewidomi i słabo widzący.....	1	1	-	-	blind and sight impaired
niesłyszący i słabo słyszący	166	125	117	110	deaf and hearing impaired
przewlekłe choroby	6	-	-	-	chronically ill
z niepełnosprawnością ruchową ^b	5	-	-	-	motor-skill impaired ^b
z upośledzeniem umysłowym	1149	1015	870	808	mentally disabled
zagrożeni niedostosowaniem spo- łecznym	59	19	1	2	socially maladjusted

^a Stan w dniu 31 X. ^b W latach 2012 i 2013 dotyczy wychowanków z niepełnosprawnością ruchową i afazją.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a As of 31 X. ^b In 2012 and 2013 concerns motor-skill impaired residents and residents with aphasia.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 9 (134). **SPECJALNE OŚRODKI SZKOLNO-WYCHOWAWCZE, MŁODZIEŻOWE OŚRODKI WYCHOWAWCZE, MŁODZIEŻOWE OŚRODKI SOCJOTERAPII ORAZ OŚRODKI REWALIDACYJNO-WYCHOWAWCZE (dok.)**
SPECIAL EDUCATIONAL CENTRES, YOUTH EDUCATION CENTRES, YOUTH SOCIAL THERAPY CENTRES AND REHABILITATION-EDUCATION CENTRES (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005 ^a	2010	2012	2013	SPECIFICATION
MŁODZIEŻOWE OŚRODKI WYCHOWAWCZE <i>YOUTH EDUCATION CENTRES</i>					
Ośrodki	2	2	2	2	<i>Centres</i>
Miejsca	156	192	192	192	<i>Places</i>
Wychowankowie	156	192	288	200	<i>Residents</i>
OŚRODKI REWALIDACYJNO-WYCHOWAWCZE <i>REHABILITATION-EDUCATION CENTRES</i>					
Ośrodki	8	9	9	9	<i>Centres</i>
Miejsca	168	492	555	516	<i>Places</i>
Wychowankowie	373	421	452	404	<i>Residents</i>
w tym:					<i>of which:</i>
z upośledzeniem umysłowym w stopniu głębokim	96	132	129	116	<i>mental retardation-profound</i>
z zaburzeniami sprzężonymi	210	289	323	288	<i>associated with defects</i>

^a Stan w dniu 31 X.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a As of 31 X.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 10 (135). **WYCHOWANIE POZASZKOLNE**
 Stan w dniu 31 X
EXTRACURRICULAR EDUCATION
 As of 31 X

RODZAJE PLACÓWEK <i>KIND OF INSTITUTIONS</i>	Placówki <i>Institutions</i>	Uczestnicy stałych i okresowych form zajęć ^a <i>Participants of permanent and temporary forms of pursuits^a</i>								
		ogółem <i>total</i>	informa- tycznych <i>informati- cal</i>	technicz- nych <i>technical</i>	przed- miot- wych <i>subjects</i>	arty- stycznych <i>arts</i>	sporto- wych <i>sports</i>	tury- styczno- krajow- znaw- czych <i>tourism</i>	innych <i>others</i>	
OGÓŁEM	2005 ^b	13	40820	-	7575	-	18562	11593	-	2860
TOTAL	2010	19	34041	201	132	491	12185	15928	2821	2283
	2012	20	37230	138	246	1337	11683	17123	2500	4203
	2013	21	38643	205	98	1158	10295	19720	2189	4978
Pałace młodzieży		1	3698	43	83	372	1987	432	743	38
<i>Youth centres</i>										
Młodzieżowe domy kultury. <i>Youth community centres</i>		5	14458	137	15	190	8281	3998	-	1837
Ogniska pracy pozaszkolnej		-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Extracurricular interest groups</i>										
Międzyszkolne ośrodki sportowe		6	14242	-	-	-	-	14012	-	230
<i>Inter-school sports centres</i>										
Ogrody jordanowskie		-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>Jordans gardens</i>										
Pozostałe placówki		9	6245	25	-	596	27	1278	1446	2873
<i>Other institutions</i>										

^a Biorący systematyczny udział w pracy kół w okresie od 1 X (w 2005 r. – od 1 XI) roku poprzedzającego rok badany do 30 IX (w 2005 r. – do 31 X) roku badanego. ^b Stan w dniu 31 X.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Systematic participation in extracurricular activities in period from 1 X (in 2005 – from 1 XI) of the year preceding the surveyed year to 30 IX (in 2005 – to 31 X) of the surveyed year. ^b As of 31 X.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 11 (136). **INTERNATY I BURSYP SZKÓŁ DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
BOARDING-SCHOOLS AND DORMITORIES FOR CHILDREN AND YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2013/14		2005/06 ^a	2010/11	2012/13	2013/14		SPECIFICATION
	placówki establishments	miejsca beds	korzystający boarders					
			ogółem total				na 100 miejsc per 100 beds	
O G Ó Ł E M	42	4568	4640	3672	3896	3961	86,7	T O T A L
Internaty	28	2656	3632	2801	2066	2046	77,0	Boarding schools
szkoły podstawowe i gimnazja	2	84	-	80	62	62	73,8	Primary and lower secondary
zasadnicze szkoły zawodowe i technika ^b	17	1772	2928	2108	1542	1394	78,7	Basic vocational and technical secondary ^b
licea ogólnokształcące ^c	7	693	304	566	462	502	72,4	General secondary ^c
licea profilowane	-	-	-	47	-	-	x	Specialized secondary
Bursy	14	1912	704	871	1830	1903	99,5	Dormitories

^a Stan w dniu 31 X. ^b, ^c Łącznie ze szkołami: ^b – technikami uzupełniającymi, ogólnokształcącymi szkołami artystycznymi dającymi uprawnienia zawodowe, policealnymi, kolegiami nauczycielskimi, nauczycielskimi kolegiami języków obcych, kolegiami pracowników służb społecznych, ^c – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a As of 31 X. ^b, ^c Including: ^b – supplementary technical secondary schools, general art schools leading to professional certification, post-secondary schools, teacher training colleges, foreign language teacher training colleges, colleges of social work, ^c – supplementary general secondary schools.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

TABL. 12 (137). **DOMY I STOŁÓWKI STUDENCKIE**
STUDENT DORMITORIES AND CANTEENS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2012/13	2013/14	SPECIFICATION
DOMY STUDENCKIE STUDENT DORMITORIES					
Domy	19	19	16	15	Dormitories
Miejsca	5906	4799	4004	3938	Beds
Korzystający:					Boarding:
studenci	4449	4218	3529	3375	students
w % ogółu studentów	7,2	8,4	7,9	8,6	in % of total students
uczestnicy studiów doktorskich ^a	-	7	8	13	students of doctoral studies ^a
w % ogółu uczestników	x	1,7	1,3	2,0	in % of total students of doctoral studies
STOŁÓWKI STUDENCKIE STUDENT CANTEENS					
Stołówki	2	2	2	2	Canteens
Miejsca	1010	1164	1164	1164	Places

^a Bez uczestników studiów doktorskich w Centrum Medycznego Kształcenia Podyplomowego, placówkach naukowych Polskiej Akademii Nauk oraz instytutów naukowo-badawczych.

^a Excluding doctoral students of the Medical Centre for Postgraduate Education, scientific facilities of the Polish Academy of Sciences as well as research institutes.

TABL. 13 (138). **STUDENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH OTRZYMUJĄCY STYPENDIA^a**
STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS RECEIVING
SCHOLARSHIPS^c

SZKOŁY	2005/06 ^{b,c}	2010/11 ^b	2012/13 ^b	2013/14				SCHOOLS
				ogółem ^b <i>total^b</i>	w tym otrzymujący stypendia <i>of which schol- arships recipi- ents</i>		otrzymu- jący stypen- dia w % ogółu stu- dentów danej grupy szkół <i>scholar- ship reci- pients in % of total students of a given group of schools</i>	
					socialne <i>social</i>	rektora dla najlep- szych studen- tów <i>vice- chancel- lor to the best students</i>		
OGÓŁEM	20667	15514	11580	10772	7743	3259	27,3	TOTAL
w tym:								<i>of which:</i>
Uniwersytety	13509	10423	8407	8277	6192	2340	30,3	<i>Universities</i>
Wyższe szkoły techniczne	-	-	-	-	-	-	x	<i>Technical univer- sities</i>
Wyższe szkoły rolnicze	-	-	-	-	-	-	x	<i>Agricultural academies</i>
Wyższe szkoły ekonomiczne	1996	1626	992	672	374	233	20,5	<i>Academies of economics</i>
Wyższe szkoły pedagogiczne ...	1910	1122	509	353	210	140	19,8	<i>Teacher educa- tion schools</i>
Uniwersytety medyczne	-	-	-	-	-	-	x	<i>Medical universi- ties</i>
Akademie wy- chowania fi- zycznego	-	-	-	-	-	-	x	<i>Physical acade- mies</i>
Wyższe szkoły artystyczne	-	-	-	-	-	-	x	<i>Fine arts acade- mies</i>

^a Łącznie z cudzoziemcami; w roku akademickim 2011/12 bez stypendiów przyznawanych przez ministrów oraz stypendiów finansowanych z funduszy unijnych. ^b W podziale według rodzajów jedna osoba może być wykazana więcej niż jeden raz. ^c Bez cudzoziemców.

^a Including foreigners; in the 2011/12 academic year excluding scholarships granted by ministers and scholarships financed from European funds. ^b In the division by type of scholarships one person may be included more than once. ^c Excluding foreigners.

TABL. 14 (139). SZKOŁY PODSTAWOWE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)
 PRIMARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005/2006			2010/2011			2012/13			2013/2014		
	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Szkoły.....	537	139	398	513	139	374	496	142	354	494	146	348
<i>Schools</i>												
w tym:												
<i>of which:</i>												
sportowe i mistrzostwa sportowego.....	2	2	-	2	2	-	2	2	-	2	2	-
<i>sport and athletic</i>												
filialne.....	25	-	25	12	-	12	19	-	19	18	-	18
<i>branch</i>												
artystyczne ^a	-	2	2	2	2	-	3	3	-	2	2	-
<i>art^a</i>												
Pomieszczenia szkolne ^b	6053	2701	3352	6706	2932	3774	6569	2961	3608	6592	2934	3657
<i>Classrooms^b</i>												
Oddziały.....	5150	2657	2493	4661	2333	2328	4449	2256	2193	4411	2251	2168
<i>Sections</i>												
Uczniowie.....	105503	64346	41157	86117	53164	32953	83633	52047	31586	82469	51703	30766
<i>Pupils</i>												
w tym kobiety.....	51544	31493	20051	41796	25903	15893	40806	25373	15433	40091	25094	14997
<i>of which females</i>												
w tym I klasa.....	15583	9536	6047	14004	8705	5299	13971	8494	5477	13653	8671	4982
<i>of which 1st grade</i>												
w tym szkoły:												
<i>of which schools:</i>												
sportowe i mistrzostwa sportowego.....	117	117	-	142	142	-	669	669	-	678	678	-
<i>sport and athletic</i>												
filialne.....	484	-	484	277	-	277	771	-	771	721	-	721
<i>branch</i>												
artystyczne ^a	334	334	-	304	304	-	295	295	-	308	308	-
<i>art^a</i>												
Absolwenci.....	19418	11974	7444	14743	9189	5554	13902	8643	5259	.	.	.
<i>Graduates</i>												
w tym kobiety.....	9604	5937	3667	7183	4454	2729	6891	4306	2585	.	.	.
<i>of which females</i>												
w tym szkoły:												
<i>of which schools:</i>												
sportowe i mistrzostwa sportowego.....	23	23	-	18	18	-	114	114	-	.	.	.
<i>sport and athletic</i>												
filialne.....	-	-	-	62	-	62	101	-	101	.	.	.
<i>branch</i>												
artystyczne ^a	46	46	-	46	46	-	41	41	-	.	.	.
<i>arts^a</i>												
Liczba uczniów na:												
<i>Number of pupils per:</i>												
1 szkołę.....	196	463	103	168	382	88	169	367	89	167	354	88
<i>school</i>												
1 pomieszczenie szkolne.....	17	24	12	13	18	9	13	18	9	13	18	8
<i>classroom</i>												
1 oddział.....	20	24	17	18	23	14	19	23	14	19	23	14
<i>section</i>												

^a Dotyczy szkół realizujących jednocześnie program szkoły podstawowej. ^b W roku szkolnym 2013/14 dane szacunkowe, patrz uwagi ogólne ust. 20, str. 197.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Concerns schools simultaneously conducting the primary school programme. ^b In 2013/14 school year estimated data, see general notes, item 20 on page 197.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 15 (140). **GIMNAZJA DLA DZIECI I MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
LOWER SECONDARY SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005/2006			2010/2011			2012/13			2013/14		
	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas	ogółem total	miasta urban areas	wieś rural areas
Gimnazja	234	119	115	248	122	126	250	124	126	254	127	127
<i>Lower secondary</i>												
w tym szkoły: <i>of which schools:</i>												
sportowe i mistrzostwa spor- towe	3	3	-	2	2	-	2	2	-	2	2	-
<i>sport and athletic</i>												
z oddziałami przysposabiają- cymi do pracy ^a	6	5	1	3	3	-	5	5	-	4	4	-
<i>with job-training sections^a</i>												
Pomieszczenia szkolne ^b	2676	1787	889	3082	1988	1094	3060	1968	1092	3091	1981	1110
<i>Classrooms^b</i>												
Oddziały	2548	1725	823	2166	1402	764	1978	1284	694	1920	1250	670
<i>Sections</i>												
Uczniowie	64767	45524	19243	50056	34374	15682	45158	31087	14071	43221	29906	13315
<i>Pupils</i>												
w tym kobiety	31353	21986	9367	24382	16816	7566	21843	15114	6729	20964	14557	6407
<i>of which females</i>												
w tym I klasa	21357	14843	6514	16748	11384	5364	14976	10319	4657	14423	9938	4485
<i>of which 1st grade</i>												
w tym szkoły: <i>of which schools:</i>												
sportowe i mistrzostwa spor- towe	189	189	-	518	518	-	528	528	-	522	522	-
<i>sport and athletic</i>												
z oddziałami przysposabiają- cymi do pracy ^a	1810	1649	161	808	808	-	667	667	-	597	597	-
<i>with job-training sections^a</i>												
Absolwenci	20779	14634	6145	16116	11086	5030	14628	9910	4718	.	.	.
<i>Graduates</i>												
w tym kobiety	10467	7322	3145	8091	5583	2508	7295	4933	2362	.	.	.
<i>of which females</i>												
w tym szkoły: <i>of which schools:</i>												
sportowe i mistrzostwa spor- towe	55	55	-	169	169	-	169	169	-	.	.	.
<i>sport and athletic</i>												
z oddziałami przysposabiają- cymi do pracy ^a	262	262	-	318	318	-	194	194	-	.	.	.
<i>with job-training sections^a</i>												
Liczba uczniów na: <i>Number of pupils per:</i>												
1 szkołę	277	383	167	202	282	124	181	251	112	170	235	105
<i>school</i>												
1 pomieszczenie szkolne	24	25	22	16	17	14	15	16	13	14	15	12
<i>classroom</i>												
1 oddział	25	26	23	23	25	21	23	24	20	23	24	20
<i>section</i>												

^a Na podbudowie programowej VI klasy szkoły podstawowej. ^b W roku szkolnym 2013/14 dane szacunkowe, patrz uwagi ogólne ust. 20, str. 197.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Based on 6th grade of primary school. ^b In 2013/14 school year estimated data, see general notes, item 20 on page 197.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 16 (141). **ZASADNICZE SZKOŁY ZAWODOWE DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych)**
BASIC VOCATIONAL SCHOOLS FOR YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2012/13	2013/14	SPECIFICATION
Szkoły.....	62	60	55	55	Schools
Oddziały	347	366	355	347	Sections
Uczniowie	9317	9308	8061	7620	Students
w tym kobiety.....	2498	2800	2380	2233	of which females
w tym I klasa.....	4028	3926	3279	3263	of which 1st grade
Absolwenci	2962	3029	2780	.	Graduates
w tym kobiety.....	920	1033	956	.	of which females

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.
 Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 17 (142). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI ZASADNICZYCH SZKÓŁ ZAWODOWYCH
 DLA MŁODZIEŻY (bez szkół specjalnych) WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW
 KSZTAŁCENIA**
**STUDENTS AND GRADUATES OF BASIC VOCATIONAL SCHOOLS FOR YOUTH
 (excluding special schools) BY FIELDS OF EDUCATION**

GRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	2005/06	2010/11	2012/13	2013/14	2005/06	2011/12	2012/13	FIELDS OF EDUCATION ^a
	uczniowie students				absolwenci graduates			
O G Ó Ł E M	9317	9308	8061	7620	2962	2891	2780	T O T A L
w tym:								of which:
Artystyczne.....	36	32	26	30	14	15	8	Arts
Ekonomiczne i admini- stracyjne	1652	1543	1135	940	648	629	516	Business and administration
Inżynierjno- -techniczne	3309	3418	3091	3079	933	961	911	Engineering and engineering trades
Produkcji i przetwórstwa.....	2394	1365	1210	1218	771	342	369	Manufacturing and processing
Architektury i budow- nictwa	487	1041	869	785	145	249	263	Architecture and building
Rolnicze, leśne i rybactwa	140	38	24	25	29	5	7	Agriculture, forestry and fishery
Usług dla ludności	1299	1871	1706	1543	422	690	706	Personal services

^a Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED'97).

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97).

Source: data of the Ministry of National Education.

Uwaga do tablic 18–20

Od roku szkolnym 2012/13 nie odbył się nabór do klas I w uzupełniających liceach ogólnokształcących, liceach profilowanych i technikach uzupełniających, patrz uwagi ogólne, ust. 7 na str. 194.

Note to tables 18–20

Since the 2012/13 school year a recruitment to 1 st grade wasn't held in supplementary general secondary schools, specialized secondary schools and supplementary technical secondary schools, see general notes, item 7 on page 194.

TABL. 18 (143). **LICEA OGÓLNOKSZTAŁCĄCE DLA MŁODZIEŻY^a (bez szkół specjalnych)**
GENERAL SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH^a (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2012/13	2013/14	SPECIFICATION
Szkoły	104	89	91	90	Schools
Oddziały	954	860	798	760	Sections
Uczniowie	27171	23194	21010	19740	Students
w tym kobiety	16288	14279	13023	12246	of which females
w tym I klasa	9383	7842	6812	6329	of which 1st grade
Absolwenci	8584	7481	6798	.	Graduates
w tym kobiety	5186	4594	4271	.	of which females

^a Łącznie z uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi; patrz uwagi ogólne, ust 7, pkt 5 na str. 194.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Including supplementary general secondary schools; see general notes, item 7, point 5 on page 194.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 19 (144). **LICEA PROFILOWANE DLA MŁODZIEŻY^a (bez szkół specjalnych)**
SPECIALIZED SECONDARY SCHOOLS FOR YOUTH^a (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2012/13	2013/14	SPECIFICATION
Szkoły	72	17	8	6	Schools
Oddziały	334	49	20	9	Sections
Uczniowie	9154	1111	488	219	Students
w tym kobiety	4969	751	327	141	of which females
w tym klasa I	2830	302	-	-	of which 1st grade
Absolwenci	3028	434	228	.	Graduates
w tym kobiety	1649	308	161	.	of which females

^a Patrz uwagi ogólne, ust 7, pkt 6 na str. 194.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a See general notes, item 7, point 6 on page 194.

Source: data of the Ministry of National Education.

Tabl. 20 (145). **TECHNIKA^a ORAZ SZKOŁY ARTYSTYCZNE OGÓLNOKSZTAŁCĄCE^b DLA MŁO-DZIEŹY (bez szkół specjalnych)**
TECHNICAL SECONDARY SCHOOLS^a AS WELL AS GENERAL ART SCHOOLS^b
FOR YOUTH (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2012/13	2013/14	SPECIFICATION
Szkoły.....	126	104	97	97	Schools
Oddziały.....	818	947	912	896	Sections
Uczniowie.....	21816	22621	21295	20782	Students
w tym kobiety.....	10069	9964	9502	9315	of which females
w tym klasa I.....	7484	6296	6126	5910	of which 1st grade
Absolwenci.....	3642	5127	4737	.	Graduates
w tym kobiety.....	1786	2290	2144	.	of which females

^a Łącznie z technikami uzupełniającym; patrz uwagi ogólne, ust 7, pkt 7 i 8 na str.194. ^b Dające uprawnienia zawodowe.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Including supplementary technical secondary schools; see general notes, item 7, point 7 i 8 on page 194. ^b Leading to professional certification.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 21 (146). **SZKOŁY ARTYSTYCZNE DLA DZIECI I MŁODZIEŻY**
LEVEL ART SCHOOLS FOR CHILDREN AND YOUTH

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06 ^a	2010/11 ^a	2012/13 ^a	2013/14	SPECIFICATION
SZKOŁY ARTYSTYCZNE NIEDAJĄCE UPRAWNIENIŃ ZAWODOWYCH LEVEL ART SCHOOLS NOT LEADING TO PROFESSIONAL CERTIFICATION					
Szkoły.....	12	22	21	20	Schools
w tym kształcące wyłącznie w zakresie przedmiotów ar- tystycznych.....	12	20	18	18	of which schooling only in the art subjects
Uczniowie.....	1432	1499	1524	1568	Pupils
w tym kobiety.....	933	986	1021	1058	of which females
Absolwenci.....	238	161	242	.	Graduates
w tym kobiety.....	162	101	137	.	of which females
SZKOŁY ARTYSTYCZNE DAJĄCE UPRAWNIENIA ZAWODOWE LEVEL ART SCHOOLS LEADING TO PROFESSIONAL CERTIFICATION					
Szkoły.....	5	9	8	7	Schools
w tym kształcące wyłącznie w zakresie przedmiotów ar- tystycznych.....	3	6	5	4	of which schooling only in the art subjects
Uczniowie.....	552	592	571	563	Students
w tym kobiety.....	373	420	401	394	of which females
Absolwenci.....	62	74	89	.	Graduates
w tym kobiety.....	44	57	71	.	of which females

^a Dane zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a Data have been changed in relations to data published in the previous edition of the Yearbook.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 22 (147). **SZKOŁY POLICEALNE (bez szkół specjalnych)**
POST-SECONDARY SCHOOLS (excluding special schools)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2012/13	2013/14	SPECIFICATION
Szkoły.....	149	114	106	96	Schools
Oddziały	498	479	494	468	Sections
Uczniowie	12476	11893	11901	9974	Students
w tym kobiety	6716	8125	8402	7185	of which females
Absolwenci	4253	3580	3654	.	Graduates
w tym kobiety	2656	2703	2822	.	of which females

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 23 (148). **UCZNIOWIE I ABSOLWENCI SZKÓŁ POLICEALNYCH (bez szkół specjalnych)**
WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA
STUDENTS AND GRADUATES OF POST-SECONDARY SCHOOLS (excluding special schools) BY FIELDS OF EDUCATION

GRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	2005/06	2010/11	2012/13	2013/14	2005/06	2011/12	2012/13	FIELDS OF EDUCATION ^a
	uczniowie students				absolwenci graduates			
O G Ó Ł E M	12476	11893	11901	9974	4253	3628	3654	T O T A L
w tym:								of which:
Pedagogiczne.....	632	444	316	153	184	124	105	Education science and teacher training
Spoleczne.....	1256	318	317	246	430	187	95	Social and be- havioural science
Ekonomiczne i administracyjne	3040	3808	3034	2362	1051	648	636	Business and administration
Informatyczne	2244	704	606	430	697	78	117	Computing
Inżynieryjno- -techniczne	202	116	88	41	20	210	41	Engineering and engineering trades
Produkcji i prze- -twórstwa	-	-	-	-	-	-	-	Manufacturing and processing
Architektury i budownictwa	188	303	152	29	58	76	69	Architecture and building
Rolnicze, leśne i rybactwa	107	282	135	5	38	92	120	Agriculture, forestry and fishery
Medyczne	1027	1674	1929	1159	457	902	574	Health
Opieki społecznej ..	599	212	546	551	224	108	199	Social services
Ochrony i bezpie- -czeństwa	1168	1539	1849	1915	341	348	341	Security services

^a Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED'97).

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97).

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 24 (149). **SZKOŁY WYŻSZE**
HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Szkoły Schools	Nauczyciele akademicy ^a Academic teachers ^a	Studenci Students	Absolwenci ^b Graduates ^b	SPECIFICATION
OGÓŁEM 2005/06	9	2647	61443	12473	TOTAL
2010/11	9	2707	49982	14551	
2012/13	9	2657	44572	12480	
2013/14	7	2581	39397	.	
Uniwersytety	1	1985	27313	7774	Universities
Wyższe szkoły techniczne ..	-	-	-	-	Technical universities
Wyższe szkoły rolnicze	-	-	-	-	Agricultural academies
Wyższe szkoły ekonomicz- ne	2	98	3059	1444	Academies of economics
Wyższe szkoły pedago- giczne	1	62	1784	972	Teacher education schools
Uniwersytety medyczne	-	-	-	-	Medical universities
Akademie wychowania fizycznego	-	-	-	-	Physical academies
Wyższe szkoły artystyczne ..	-	-	-	-	Fine arts academies
Wyższe szkoły teologiczne ..	-	-	-	-	Theological academies
Pozostałe szkoły wyższe ...	3	436	7241	2290	Others

^a Nauczyciele zatrudnieni w pełnym wymiarze godzin w więcej niż jednej szkole wyższej wykazani zostali w każdym miejscu pracy; patrz uwagi ogólne, ust. 15 na str. 196. ^b W podziale według typów szkół – z roku akademickiego 2012/13.

^a Teachers employed full-time in more than one institution have been shown in all workplaces; see general notes, item 15 on page 196. ^b According to type of school – from 2012/13 academic year.

TABL. 25 (150). **STUDENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ**
STUDENTS OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY FORMS
AND TYPE OF SCHOOLS

TYPY SZKÓŁ	Ogółem Grand total	W tym kobiety Of which females	Z liczby ogółem na studiach Of total number at study forms				TYPE OF SCHOOLS
			stacjonarnych ^a full-time pro- grammes ^a		niestacjonarnych ^b part-time pro- grammes ^b		
			razem total	w tym kobiety of which females	razem total	w tym kobiety of which females	
OGÓŁEM 2005/06	61443	36066	31512	19055	29931	17011	TOTAL
2010/11	49982	30225	26200	15610	23782	14615	
2012/13	44572	25899	27080	15736	17492	10163	
2013/14	39397	22514	25398	14641	13999	7873	
Uniwersytety	27313	15741	21336	12506	5977	3235	Universities
Wyższe szkoły techniczne ..	-	-	-	-	-	-	Technical universities
Wyższe szkoły rolnicze	-	-	-	-	-	-	Agricultural academies
Wyższe szkoły ekonomicz- ne	3059	1670	6	1	3053	1669	Academies of eco- nomics
Wyższe szkoły pedago- giczne	1784	1155	268	168	1516	987	Teacher education schools
Uniwersytety medyczne	-	-	-	-	-	-	Medical universities
Akademie wychowania fizycznego	-	-	-	-	-	-	Physical academies
Wyższe szkoły artystyczne ..	-	-	-	-	-	-	Fine arts academies
Wyższe szkoły teologiczne ..	-	-	-	-	-	-	Theological academies
Pozostałe szkoły wyższe ...	7241	3948	3788	1966	3453	1982	Others

^a, ^b Dane dla roku akademickiego 2005/06 dotyczą studiów: ^a – dziennych, ^b – wieczorowych, zaocznych i eksternistycznych.

^a, ^b Data 2005/06 academic years concern: ^a – day study system, ^b – evening, weekend and extramural study system.

TABL. 26 (151). **ABSOLWENCI SZKÓŁ WYŻSZYCH WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ**
GRADUATES OF HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS BY STUDY FORMS AND TYPE OF SCHOOLS

TYPY SZKÓŁ	Ogółem Grand total	W tym kobiety Of which females	Z liczby ogółem na studiach Of total number at study forms				TYPE OF SCHOOLS	
			stacjonarnych ^a full-time programmes ^a		niestacjonarnych ^b part-time programmes ^b			
			razem total	w tym kobiety of which females	razem total	w tym kobiety of which females		
OGÓŁEM	2005/06	12473	8211	5929	3961	6544	4250	TOTAL
	2011/12	15036	10091	7612	4966	7424	5125	
	2012/13	12480	8291	6773	4400	5707	3891	
Uniwersytety		7774	5300	5732	3826	2042	1474	Universities
Wyższe szkoły techniczne		-	-	-	-	-	-	Technical universities
Wyższe szkoły rolnicze		-	-	-	-	-	-	Agricultural academies
Wyższe szkoły ekonomiczne		1444	916	15	7	1429	909	Academies of economics
Wyższe szkoły pedagogiczne		972	641	98	66	874	575	Teacher education schools
Uniwersytety medyczne		-	-	-	-	-	-	Medical universities
Akademie wychowania fizycznego		-	-	-	-	-	-	Physical academies
Wyższe szkoły artystyczne		-	-	-	-	-	-	Fine arts academies
Wyższe szkoły teologiczne		-	-	-	-	-	-	Theological academies
Pozostałe szkoły wyższe		2290	1434	928	501	1362	933	Others

a, b Dane dla roku akademickiego 2005/06 dotyczą studiów: *a* – dziennych, *b* – wieczorowych, zaocznych i eksternistycznych.

a, b Data 2005/06 academic years concern: *a* – day study system, *b* – evening, weekend and extramural study system.

TABL. 27 (152). **NAUCZYCIELE AKADEMICY^a W SZKOŁACH WYŻSZYCH**
ACADEMIC TEACHERS^a IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2012/13	2013/14	SPECIFICATION
	ogółem total				
OGÓŁEM	2647	2707	2657	2581	TOTAL
Profesorowie	727	682	679	662	Professors
w tym z tytułem naukowym profesora ^b ..	176 ^c	132	309	304	of which titled only ^b
Docenci	1	1	1	1	Assistant professors
w tym ze stopniem naukowym doktora habilitowanego	1	-	-	-	of which with scientific degree of habilitated doctor ^d (HD)
Adiunkci	1082	1194	1135	1111	Tutors
w tym ze stopniem naukowym doktora habilitowanego	45	46	58	67	of which with scientific degree of habilitated doctor ^d (HD)
Asystenci	375	271	294	284	Assistant lecturers
Pozostali	462	559	548	523	Others

a Nauczyciele zatrudnieni w pełnym wymiarze godzin w więcej niż jednej szkole wyższej wykazani zostali w każdym miejscu pracy; patrz uwagi ogólne, ust. 15 na str. 196. *b* Profesorowie zwyczajni i profesorowie nadzwyczajni (z tytułem naukowym profesora). *c* Bez szkół wyższych zawodowych.

a Teachers employed full-time in more than one institution have been shown in all workplaces; see general notes, item 15 on page 196. *b* Professors, and associate professors (with scientific title of professor). *c* Excluding higher vocational schools. *d* The habilitated doctors degree (HD), which is higher than a doctorate (second doctorate), is peculiar to Poland. The degree is awarded on the basis of an appropriate dissertation and is necessary for obtaining the title of professor and a professorial post in scientific institutions.

TABLE 27 (152). **NAUCZYCIELE AKADEMICY^a W SZKOŁACH WYŻSZYCH (dok.)**
ACADEMIC TEACHERS^a IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2012/13	2013/14	SPECIFICATION
	w tym kobiety of which females				
OGÓŁEM	1062	1150	1190	1122	TOTAL
Profesorowie	154	152	169	169	Professors
w tym z tytułem naukowym ^b	42 ^c	39	68	66	of which titled only ^b
Docenci	1	-	-	-	Assistant professors
w tym ze stopniem naukowym doktora habilitowanego	1	-	-	-	of which with scientific degree of habilitated doctor ^d (HD)
Adiunkci	476	584	577	566	Tutors
w tym ze stopniem naukowym doktora habilitowanego	20	23	27	28	of which with scientific degree of habilitated doctor ^d (HD)
Asystenci	196	142	173	141	Assistant lecturers
Pozostali	235	272	271	246	Others

^a Nauczyciele zatrudnieni w pełnym wymiarze godzin w więcej niż jednej szkole wyższej wykazani zostali w każdym miejscu pracy; patrz uwagi ogólne, ust. 15 na str. 196. ^b Profesorowie zwyczajni i profesorowie nadzwyczajni (z tytułem naukowym profesora). ^c Bez szkół wyższych zawodowych.

^a Teachers employed full-time in more than one institution have been shown in all workplaces; see general notes, item 15 on page 196. ^b Professors, and associate professors (with scientific title of professor). ^c Excluding higher vocational schools. ^d The habilitated doctors degree (HD), which is higher than a doctorate (second doctorate), is peculiar to Poland. The degree is awarded on the basis of an appropriate dissertation and is necessary for obtaining the title of professor and a professorial post in scientific institutions.

TABLE 28 (153). **CUDZOZIEMCY^a – STUDENCI I ABSOLWENCI WEDŁUG FORM STUDIÓW I TYPÓW SZKÓŁ**
FOREIGNERS^a – STUDENTS AND GRADUATES BY STUDY FORMS AND TYPE OF SCHOOLS

WYSZCZEGÓLNIENIE	Studenci Students		Absolwenci ^b Graduates ^b		SPECIFICATION
	ogółem total	w tym kobiety of which females	ogółem total	w tym kobiety of which females	
OGÓŁEM					TOTAL
2005/06	118	78	14	11	
2010/11	163	62	19	11	
2012/13	189	65	7	4	
2013/14	230	85	.	.	
studia: stacjonarne	225	81	4	2	full-time programme
niestacjonarne	5	4	3	2	part-time programme
Uniwersytety	221	79	6	3	Universities
Wyższe szkoły techniczne	-	-	-	-	Technical universities
Wyższe szkoły rolnicze	-	-	-	-	Agricultural academies
Wyższe szkoły ekonomiczne	-	-	-	-	Academies of economics
Wyższe szkoły pedagogiczne	1	1	1	1	Teacher education schools
Uniwersytety medyczne	-	-	-	-	Medical universities
Akademie wychowania fizycznego	-	-	-	-	Physical academies
Wyższe szkoły artystyczne	-	-	-	-	Fine arts academies
Wyższe szkoły teologiczne	-	-	-	-	Theological academies
Pozostałe szkoły wyższe	8	5	-	-	Others

^a Ujęci również w pozostałych tablicach dotyczących studentów i absolwentów. ^b W podziale według form studiów i typów szkół – z roku akademickiego 2012/13.

^a Also shown in the other tables regarding students and graduates. ^b According to study forms and type of school – for 2012/13 academic year.

TABL. 29 (154). **STUDIA PODYPLOMOWE I DOKTORANCKIE**
POSTGRADUATE AND DOCTORAL STUDIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2012/13	2013/14	2005/06	2011/12	2012/13	2005/06	2010/11	2012/13	2013/14	SPECIFICATION
	słuchacze studiów podyplomowych ^a <i>students of postgraduate studies^a</i>				wydane świadectwa słuchaczom studiów podyplomowych <i>certificates issued to students of postgraduate studies</i>			uczestnicy studiów doktoranckich <i>students of doctoral studies</i>				
O G Ó Ł E M ..	4790	5534	4984	3441	3098	3851	3764	229	430	658	652	T O T A L
w tym kobiety	3497	4021	3573	2574	2498	2742	2609	151	284	420	435	<i>of which females</i>
Uniwersytety ...	3254	3617	1937	1386	1721	1758	1426	229	410	628	618	<i>Universities</i>
Wyższe szkoły techniczne	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	<i>Technical universities</i>
Wyższe szkoły rolnicze	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	<i>Agricultural academies</i>
Wyższe szkoły ekonomiczne.	180	428	894	508	39	504	674	-	-	-	-	<i>Academies of economics</i>
Wyższe szkoły pedagogiczne.	773	604	603	308	844	546	357	-	-	-	-	<i>Teacher education schools</i>
Uniwersytety medyczne	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	<i>Medical universities</i>
Akademie wychowania fizycznego	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	<i>Physical academies</i>
Wyższe szkoły artystyczne	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	<i>Fine arts academies</i>
Wyższe szkoły teologiczne	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	<i>Theological academies</i>
Pozostałe szkoły wyższe.	583	885	1550	1239	564	1043	1307	-	-	-	-	<i>Others</i>
Centrum Medyczne Kształcenia Podyplomowego	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	<i>Medical Center for Postgraduate Education</i>
Instytuty naukowo-badawcze; placówki naukowe PAN	-	-	-	-	-	-	-	-	20	30	34	<i>Research institutes; scientific units of the Polish Academy of Sciences</i>
Krajowa Szkoła Administracji Publicznej	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	<i>National School of Public Administration</i>

^a Dla studiów trwających: do 1 roku – stan w dniu rozpoczęcia zajęć, 1 rok i dłużej – stan w dniu 31 XII.

^a For studies lasting: up to 1 year – as of beginning of the academic year, 1 year and longer – as of 31 XII.

TABL. 30 (155). **STUDIA PODYPLOMOWE WEDŁUG GRUP KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA**
POSTGRADUATE STUDIES BY FIELDS OF EDUCATION

GRUPY KIERUNKÓW KSZTAŁCENIA ^a	2005/06	2010/11	2012/13	2013/14	2005/06	2011/12	2012/13	FIELDS OF EDUCATION ^f
	słuchacze studiów podyplomowych ^b <i>studies of postgraduate studies^b</i>				wydane świadectwa słuchaczom studiów podyplomowych <i>certificates issued to students of postgraduate studies</i>			
O G Ó Ł E M	4021	5534	4984	3441	3098	3851	3764	T O T A L
w tym:								<i>of which:</i>
Artystyczne.....	-	-	-	-	-	-	-	Arts
Humanistyczne ^c	129	296	74	25	59	75	49	Humanities ^c
Spoleczne.....	-	56	92	151	22	32	103	Social and behavio- ural science
Ekonomiczne i administracyjne....	857	1305	1110	674	606	1012	874	Business and admin- istration
Prawne	202	520	333	98	168	260	326	Law
Biologiczne ^d	-	-	-	-	-	-	-	Life science ^d
Fizyczne ^e	-	18	-	21	29	-	-	Physical science ^e
Matematyczne i statystyczne	37	35	22	-	16	14	22	Mathematics and statistics
Inżynieryjno- -techniczne	427	92	34	16	311	17	24	Engineering and engineering trades
Rolnicze.....	55	87	116	76	27	78	83	Agriculture
Medyczne	-	25	208	349	28	50	194	Health
Usług dla ludności	-	22	-	27	-	25	12	Personal services

^a Zgodnie z Międzynarodową Standardową Klasyfikacją Edukacji (ISCED'97). ^b Dla studiów trwających: do 1 roku – stan w dniu rozpoczęcia zajęć, 1 rok i dłużej – stan w dniu 31 XII. ^c Łącznie z teologią. ^{d, e} Między innymi: ^d – biologia (w tym specjalności: botanika, biochemia, toksykologia, genetyka, zoologia) i ochrona środowiska, ^e – astronomia, fizyka, chemia, geologia, geografia.

^a According to the International Standard Classification of Education (ISCED'97). ^b For studies lasting: up to 1 year – as of beginning of the academic year, 1 year and longer – as of 31 XII. ^c Including theology. ^{d, e} Among others: ^d – biology (of which specialities: botany, biochemistry, toxicology, genetics, zoology) and environmental science, ^e – astronomy, physics, chemistry, geology, geography.

TABL. 31 (156). SZKOŁY DLA DOROSŁYCH
SCHOOLS FOR ADULTS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Szkoły Schools	Oddziały Sections	Uczniowie Students		Absolwenci Graduates		
			ogółem total	w tym kobiety of which females	ogółem total	w tym kobiety of which females	
Szkoły podstawowe	2005/06	-	-	-	-	-	-
<i>Primary schools</i>	2010/11	-	-	-	-	-	-
	2012/13	-	-	-	-	-	-
	2013/14	-	-	-	-	-	-
Gimnazja	2005/06	10	31	833	172	145	25
<i>Lower secondary schools</i>	2010/11	13	47	1173	319	227	61
	2012/13	18	63	1326	335	360	103
	2013/14	17	62	1327	345	.	.
Zasadnicze szkoły zawodowe	2005/06	5	17	280	62	55	2
<i>Basic vocational schools</i>	2010/11	5	16	276	91	85	32
	2012/13	5	27	213	57	102	39
	2013/14	3	5	55	4	.	.
Licea ogólnokształcące ^a	2005/06	111	320	8342	3651	3849	1919
<i>General secondary schools^a</i>	2010/11	116	355	10554	5092	2911	1554
	2012/13	135	353	9723	4751	2586	1434
	2013/14	89	309	8949	4287	.	.
Licea profilowane.....	2005/06	6	22	456	251	150	111
<i>Specialized secondary schools</i>	2010/11	3	6	81	33	27	16
	2012/13	3	5	64	20	18	2
	2013/14	3	3	41	18	.	.
Technika ^b	2005/06	60	111	2435	840	x	x
<i>Technical secondary^b</i>	2010/11	26	74	1442	475	288	94
	2012/13	22	59	1152	396	324	136
	2013/14	16	34	581	176	.	.

a, b Łącznie z: *a* – uzupełniającymi liceami ogólnokształcącymi, *b* – technikami uzupełniającymi.

Źródło: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

a, b Including: *a* – supplementary general secondary schools, *b* – supplementary technical secondary schools.

Source: data of the Ministry of National Education.

TABL. 32 (157). **WYCHOWANIE PRZEDSZKOLNE^a**
PRE-PRIMARY EDUCATION^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005/06	2010/11	2012/13	2013/14	SPECIFICATION
Placówki	654	692	736	771	Establishments
miasta	244	293	328	351	urban areas
wieś	410	399	104	420	rural areas
Przedszkola	231	262	295	317	Nursery schools
w tym specjalne	3	4	7	12	of which special
miasta	170	195	222	238	urban areas
wieś	61	67	73	79	rural areas
Oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych	423	395	388	392	Pre-primary sections in primary schools
Zespoły wychowania przedszkolnego..	x	11	14	13	Pre-primary education groups
Punkty przedszkolne	x	24	39	49	Pre primary points
Miejsca					Places
Przedszkola	22020	27043	30170	31978	Nursery schools
w tym specjalne	194	104	231	310	of which special
miasta	18913	23124	25739	27082	urban areas
wieś	3107	3919	4431	4896	rural areas
Zespoły wychowania przedszkolnego..	x	236	190	212	Pre-primary education groups
Punkty przedszkolne	x	572	937	1180	Pre primary points
Dzieci	29710	36849	42136	44603	Children
miasta	21678	26747	30471	31975	urban areas
wieś	8032	10102	11665	12628	rural areas
w tym w wieku: 6 lat	15050	11834	10832	11707	of which aged: 6
5 lat	5773	10169	14030	15077	aged 5
Przedszkola	21208	26784	29561	30947	Nursery schools
w tym specjalne	119	103	159	211	of which special
miasta	18540	23057	25507	26531	urban areas
wieś	2668	3727	4054	4416	rural areas
w tym w wieku: 6 lat	7267	6215	5765	6380	of which aged: 6
5 lat	5352	7219	8405	9008	aged 5
Oddziały przedszkolne przy szkołach podstawowych	8502	9379	11618	12570	Pre-primary sections in primary schools
w tym w wieku 6 lat	7783	5619	5056	5282	of which aged 6
Zespoły wychowania przedszkolnego..	x	178	157	196	Pre-primary education groups
Punkty przedszkolne	x	508	800	890	Pre-primary points
Dzieci w placówkach wychowania przedszkolnego na 1000 dzieci w wieku:					Children attending pre-primary education establishments per 1000 children aged:
3–6 lat	486	594	631	671	3–6
3–5	314	520	604	647	3–5
6 lat	978	834	719	957	6
5 lat	386	698	887	701	5
Dzieci w przedszkolach na:					Children attending nursery schools per:
1000 dzieci w wieku:					1000 children aged:
3–6 lat	347	430	438	463	3–6
3–5 lat	303	428	457	482	3–5
1 przedszkole	92	102	100	98	nursery school
100 miejsc	96	99	98	97	100 places

^a W roku szkolnym 2013/2014 łącznie z dziećmi przebywającymi przez cały rok szkolny w placówkach wykonujących działalność leczniczą.

U w a g a. W latach szkolnych 2010/11 i 2012/13 bez wychowania przedszkolnego w placówkach wykonujących działalność leczniczą, z których w roku szkolnym 2005/06 nie były uwzględniane wyłącznie dzieci w podziale według wieku.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Edukacji Narodowej.

^a In the 2013/14 school year including the children attending for all school year in the units performing health care activities.

N o t e. In the 2010/11 and 2011/12 school years excluding pre-primary education in the units performing health care activities, in which in the 2005/06 school year excluded only in position pertaining to children by age.

S o u r c e: data of the Ministry of National Education.

DZIAŁ XI

OCHRONA ZDROWIA I OPIEKA SPOŁECZNA

Uwagi ogólne

1. Dane o ochronie zdrowia – jeśli nie zaznaczono inaczej – podaje się łącznie z danymi o placówkach podległych resortom obrony narodowej i spraw wewnętrznych oraz Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego; z wyłączeniem ochrony zdrowia w zakładach karnych.

2. Informacje o zachorowaniach na choroby zakaźne obejmują wszystkie przypadki zarejestrowane w kraju.

3. Ustawa z dnia 15 IV 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. Nr 112 poz. 654), z późniejszymi zmianami, która zastąpiła ustawę o zakładach opieki zdrowotnej – określa m.in. zasady wykonywania działalności leczniczej oraz zasady funkcjonowania placówek leczniczych.

Prezentowane w dziale dane dotyczą placówek (do 2011 r. – zakłady opieki zdrowotnej) wykonujących działalność leczniczą w zakresie:

- a) ambulatoryjnej opieki zdrowotnej (przychodnie łącznie z ośrodkami zdrowia, poradniami, ambulatoriami i izbami chorych oraz zakładami badań diagnostycznych i medycznymi laboratoriami diagnostycznymi),
- b) stacjonarnej opieki zdrowotnej (szpitale ogólne, psychiatryczne i uzdrowiskowe, zakłady opiekuńczo-lecznicze i pielęgnacyjno-opiekuńcze, hospicja, ośrodki leczenia odwykowego, ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów, regionalne ośrodki psychiatrii sądowej, sanatoria).

Na mocy wymienionej ustawy działalność lecznicza może być też wykonywana przez praktyki zawodowe (indywidualne lub grupowe) – lekarzy, lekarzy dentyistów oraz pielęgniarek lub położnych (do 2011 r. regulowane odrębnymi ustawami).

4. Dane o **pracownikach medycznych** dotyczą pracujących w: placówkach wykonujących działalność leczniczą, praktykach zawodowych, aptekach oraz domach pomocy społecznej, żłobkach i klubach dziecięcych.

Dane dotyczą pracujących bezpośrednio z pacjentem, tj. bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, jednostka administracji państwowej, samorządu terytorialnego lub NFZ.

CHAPTER XI

HEALTH CARE AND SOCIAL WELFARE

General notes

1. The data concerning health care – unless otherwise stated – are given including health care units subordinated to the Ministry of National Defence, the Ministry of Interior and the Internal Security Agency; excluding health care in prisons.

2. Information concerning incidences of infectious diseases includes all cases registered in the country.

3. The Law on Health Care Activities, dated 15 IV 2011 (Journal of Laws No. 112 item. 654) with later amendments, replacing the Law on Care Health Facilities – specifies, among others, the rules of performing health care activities and of the functioning of health care units.

Presented in the section data (for 2011 – health care institutions) performing medical activities in the following areas:

- a) out-patient health care (out-patients departments including health centres, clinics, ambulatory departments and infirmaries, diagnostic facilities and medical diagnostic laboratories),
- b) in-patient health care (hospitals – general, psychiatric and health resorts, chronic medical care homes, nursing homes, hospices, detoxification centres addiction recovery centres, regional centres of forensic psychiatry and sanatoria).

Under that law, medical activity can be carried out also by professional practices (individual or group) – doctors, dentists and nurses or midwives (until 2011 governed by separate laws).

4. Data regarding **medical personnel** concerns persons employed: in units engaged in medical activities, professional practices, pharmacies, and social welfare homes and facilities, nurseries and children's clubs.

Data concern working directly with a patient, i.e., excluding persons for whom the primary workplace is university, units of state or local self-government administration and National Health Fund.

Dane obejmują osoby pracujące w wymiarze pełnego etatu, w wymiarze godzin przekraczającym pełny etat oraz w niepełnym wymiarze godzin w stosunku do czasu pracy określonego obowiązującymi przepisami dla danego rodzaju pracy, w przypadku jeśli ta praca ma dla nich charakter podstawowy, łącznie z osobami odbywającymi staż. Osoby te niezależnie od wymiaru czasu pracy są liczone raz.

Dane o osobach **posiadających prawo wykonywania zawodu medycznego** podaje się na podstawie centralnych rejestrów osób posiadających prawo wykonywania zawodu medycznego prowadzonych przez naczelne rady samorządów zawodowych: lekarzy i lekarzy dentyistów, pielęgniarek i położnych oraz farmaceutów.

5. Dane o łóżkach w placówkach stacjonarnej opieki zdrowotnej dotyczą łóżek znajdujących się stale w salach dla chorych, zajętych przez chorych lub przygotowanych na ich przyjęcie.

Dane o szpitalach obejmują placówki medyczne, które do 2011 r. były traktowane jako filie.

Dane o **łóżkach w szpitalach ogólnych** nie obejmują miejsc dziennych na oddziałach szpitalnych oraz do 2007 r. miejsc (łóżek i inkubatorów) dla noworodków.

Dane o łóżkach na oddziałach:

- wewnętrznych obejmują łóżka na oddziałach kardiologicznych;
- chirurgicznych obejmują chirurgię ogólną, dziecięcą, szczękową, urazowo-ortopedyczną, neurochirurgię, kardiochirurgię, a także urologię;
- zakaźnych obejmują łóżka na oddziałach obserwacyjno-zakaźnych;
- psychiatrycznych – łóżka na oddziałach leczenia uzależnień;
- gruźlicy i chorób płuc – łóżka na oddziałach pulmonologicznych.

6. Zakłady opiekuńczo-lecznicze i zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze udzielają całodobowych świadczeń w zakresie pielęgnacji i rehabilitacji osób niewymagających hospitalizacji oraz zapewniają im produkty lecznicze i materiały medyczne.

7. Lecznictwo uzdrowiskowe obejmuje szpitale i sanatoria działające na obszarze uzdrowiska wykorzystujące w leczeniu, rehabilitacji i profilaktyce przede wszystkim właściwości naturalnych surowców leczniczych oraz właściwości lecznicze klimatu na terenach, na których są położone.

Data includes persons working full-time, overtime as well as part-time in relation to work time defined in the obligatory regulations for a given type of work, when this work has a basic character, including persons undergoing internships. These people regardless of their working hours are counted once.

Data about persons with the right to practise medical profession are quoted on the basis of central registries of persons entitled to practice medical profession conducted by supreme councils of the following professional self-governments: doctors and dentists, nurses and midwives and pharmacists.

5. Data regarding beds in in-patient health care units concern permanent beds in patient rooms, either occupied or prepared to receive patients.

Data on hospitals comprise health care units, which until 2011 were treated as hospital branches.

Data regarding beds in general hospitals do not include day-time places in hospital wards and until 2007 – places (beds and incubators) for newborns.

Data regarding beds in:

- internal wards are given together with beds in cardiology wards;
- surgical wards are given together with general surgery, paediatric surgery, orthopaedic trauma surgery, neurosurgery, maxillofacial, cardiosurgery and urology;
- infectious disease wards are given together with beds in communicable disease wards;
- psychiatric wards are given together with beds in addiction recovery wards;
- tubercular wards are given together with beds in pulmonology wards.

6. Chronic medical care homes and nursing homes provide 24-hour health services in scope of nursing and rehabilitation of persons who do not require hospitalization, as well as provide them with medicinal products and medical devices.

7. Health resort treatment includes hospitals and sanatoria, operating in the areas of health resort protection, using in the rehabilitation and preventive therapy primarily natural materials and the healing properties of the climate in the areas where the facility is located.

Dane o **szpitalach psychiatrycznych** nie obejmują oddziałów psychiatrycznych w szpitalach ogólnych.

8. Porady udzielone przez lekarzy i lekarzy dentyków w zakresie ambulatoryjnej opieki zdrowotnej podano łącznie z badaniami profilaktycznymi oraz z poradami lekarskimi udzielonymi w izbach przyjęć szpitali ogólnych i orzeczeniami wojskowych komisji lekarskich.

9. Dane dotyczące ratownictwa medycznego i pomocy doraźnej obejmują działalność jednostek zgłoszonych do systemu Państwowe Ratownictwo Medyczne (zespoły ratownictwa medycznego, szpitalne oddziały ratunkowe, lotnicze pogotowie ratunkowe, izby przyjęć).

10. Dane o aptekach ogólnodostępnych nie obejmują aptek działających w strukturze i na potrzeby szpitali.

Punkty apteczne są to ogólnodostępne punkty sprzedaży leków gotowych, których asortyment jest ściśle określony. Powinny być one usytuowane na terenach wiejskich.

11. Dane o zachorowaniach na choroby zakaźne podano zgodnie z „Międzynarodową Statystyczną Klasyfikacją Chorób i Problemów Zdrowotnych” (X Rewizja), obowiązującą od 1997 r.

12. Zgodnie z ustawą z dnia 4 II 2011 r. o opiece nad dziećmi do lat 3 (Dz. U. 2011 Nr 45 poz. 235) z późniejszymi zmianami, opieka może być organizowana w formie żłobka, klubu dziecięcego, sprawowana przez dziennego opiekuna oraz nianię. Przed wejściem w życie ww. ustawy żłobki działały na podstawie ustawy z dnia 30 VIII 1991 r. o zakładach opieki zdrowotnej.

13. Dane dotyczące wspierania rodziny oraz pieczy zastępczej, począwszy od danych za 2012 rok, prezentowane są zgodnie z ustawą z dnia 9 VI 2011 r. o wspieraniu rodziny oraz systemie pieczy zastępczej (jednolity tekst Dz. U. 2013, poz. 135).

14. Placówka wsparcia dziennego wspiera funkcje opiekuńcze i wychowawcze rodziny. Może być prowadzona w formie:

- 1) **opiekuńczej**, w tym kół zainteresowań, świetlic, klubów i ognisk wychowawczych, zapewnia dziecku opiekę i wychowanie, pomoc w nauce, organizację czasu wolnego, zabawę i zajęcia sportowe oraz rozwój zainteresowań,
- 2) **specjalistycznej** – organizuje zajęcia socjoterapeutyczne, terapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne oraz logopedyczne; realizuje indywidualny program korekcyjny, program psychokorekcyjny lub psychoprofilaktyczny,

*Data regarding **psychiatric hospitals** do not include psychiatric wards in general hospitals.*

8. Consultations provided by doctors and dentists are presented together with preventive examinations, also together with consultations provided by doctors in admission rooms in general hospitals and with the opinions of military medical commissions.

9. Data concerning emergency medical services and first-aid includes units covered by the State Emergency Medical Services system (ambulance emergency rescue teams, hospital emergency wards, medical air rescue, admission rooms).

10. Generally available pharmacies do not include pharmacies, which operate in the structure and for needs of hospitals.

Pharmaceutical outlets are sales outlets for selling prepared medicines, the range of which is precisely defined. They should be located in rural areas.

11. Data concerning incidence of infectious diseases is given in accordance with the "International Statistical Classification of Diseases and Related Health Problems" obligatory since 1 I 1997 (ICD-10 Revision).

12. According to the law on childcare for children younger than 3 years, dated 4 II 2011 (Journal of Laws No. 45 item 235) with later amendments care can be organized in nurseries, children's clubs, provided by day carer and nanny. Before the entry into force of this law nurseries established based on the Law on Health Care Facilities, dated 30 VIII 1991.

13. Data concerning family support and foster care are presented according to the Law of Family Support and Foster Care System, dated 9 VI 2011 (uniform text Journal of Laws 2013 item 135).

14. Day-support centre – supports the family in its care and education functions. It may be operated in the form of:

- 1) **care centre**, including interest circles, day-rooms, clubs, educational centres, provides a child with: care and education, assistance in learning, organisation of leisure time, entertainment and sport classes and development of interests,
- 2) **specialist centre** – organises sociotherapeutic, therapeutic, corrective, compensating and speech therapy classes, implement an indi-

w szczególności terapię pedagogiczną, psychologiczną i socjoterapię,

- 3) **pracy podwórkowej** – realizowanej przez wychowawcę, polegającej na działaniach animacyjnych i socjoterapeutycznych,
- 4) **w połączonych formach.**

15. Rodzinna piecza zastępcza jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia dziecku opieki i wychowania przez rodziców. Zapewnia pracę z rodziną umożliwiającą powrót dziecka do rodziny lub gdy jest to niemożliwe – dążenie do przysposobienia dziecka, przygotowanie dziecka do samodzielnego i odpowiedzialnego życia, zaspokojenie potrzeb emocjonalnych dzieci ze szczególnym uwzględnieniem potrzeb bytowych, zdrowotnych, edukacyjnych i kulturalno-rekreacyjnych.

Formami rodzinnej pieczy zastępczej są:

1) **rodziny zastępcze:**

- a) spokrewnione,
- b) niezawodowe – umieszcza się w tym samym czasie nie więcej niż 3 dzieci (z wyjątkiem licznego rodzeństwa),
- c) zawodowe – umieszcza się w tym samym czasie nie więcej niż 3 dzieci (z wyjątkiem licznego rodzeństwa); w tym:
 - zawodowe pełniące funkcję pogotowia rodzinnego – przyjmują dzieci na podstawie orzeczenia sądu w przypadku gdy dziecko zostało doprowadzone przez Policję lub Straż Graniczną, na wniosek rodziców, dziecka lub innej osoby w przypadku, o którym mowa w art. 12a ustawy z dnia 29 VII 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. Nr 180, poz. 1493) z późniejszymi zmianami,
 - zawodowe specjalistyczne – umieszcza się w nich w szczególności: dzieci legitymujące się orzeczeniem o niepełnosprawności lub orzeczeniem o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, dzieci na podstawie ustawy z dnia 26 X 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (jednolity tekst Dz.U. 2010 Nr 33, poz. 178, z późniejszymi zmianami), małoletnie matki z dziećmi,
 - zawodowe niespokrewnione z dzieckiem, wielodzietne (funkcjonują nie dłużej niż przez okres 3 lat od dnia wejścia w życie ustawy, tj. do 31 XII 2014 r.).

vidual corrective programme, a psychocorrective or psychopreventive programme, in particular pedagogic, psychological and sociotherapy,

- 3) **street work** – carries out motivating and sociotherapeutic activities,
- 4) **in a combination of the forms.**

15. Family foster care shall be exercised in case when it is impossible for the parents to provide care and education for a child. It guarantees a work with a family to make possibility for a child to return to its family, or when it is impossible – efforts aimed at child's adoption; preparation of a child to live an independent and responsible life; satisfaction of children's emotional needs, in particular the needs related to welfare, healthcare, education, culture and recreation.

The forms of family foster care are the following:

1) **foster families:**

- a) related,
- b) non-professional – placed in it may be not more than 3 children (except for numerous siblings)
- c) professional – placed in it may be not more than 3 children (except for numerous siblings) including:
 - professional that performs the function of a family emergency house shall receive a child on the basis of a court ruling, case when a child was escorted by Police or Border Guard, upon consent of parents, child or another person in the case referred to in Article 12a of the Law on Counteracting Domestic Violence, dated 29 VII 2005 (Journal of Laws No. 180, item 1493) with later amendments,
 - professional specialist shall receive in particular: children with a disability certificate or a certificate of high or moderate level of disability, children on the basis of the Law on Proceedings Involving Juveniles, dated 26 X 1982 (uniform text Journal of Laws 2010 No. 33, item 178, with later amendments), underage mothers with children,
 - professional not related to the child with many children (operates for not longer than 3 years from the date of entry into force of Law, i.e. until 31 XII 2014).

- 2) **rodzinne domy dziecka** – w tym samym czasie, może w nich przebywać łącznie nie więcej niż 8 dzieci (z wyjątkiem liczniejszego rodzeństwa).

16. Instytucjonalna piecza zastępcza jest sprawowana w formie:

- 1) **placówki opiekuńczo-wychowawczej**, która jest prowadzona jako placówka typu:
 - a) **interwencyjnego** – zapewnia doraźną opiekę nad dzieckiem w czasie trwania sytuacji kryzysowej, w szczególności placówka jest obowiązana przyjmując dziecko w przypadkach wymagających natychmiastowego zapewnienia mu opieki,
 - b) **rodzinnego** – wychowuje dzieci w różnym wieku, w tym dorastające i usamodzielniające się; umożliwia wspólne wychowanie i opiekę licznemu rodzeństwu; współpracuje z koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej i asystentem rodziny,
 - c) **socjalizacyjny** – zapewnia dziecku całodobową opiekę i wychowanie oraz zaspokaja jego niezbędne potrzeby, w szczególności emocjonalne, rozwojowe, zdrowotne, bytowe, społeczne i religijne; realizuje przygotowany we współpracy z asystentem rodziny plan pomocy dziecku; umożliwia kontakt dziecka z rodzicami i innymi osobami bliskimi, podejmuje działania w celu powrotu dziecka do rodziny; zapewnia dziecku dostęp do kształcenia dostosowanego do jego wieku i możliwości rozwojowych; obejmuje dziecko działaniami terapeutycznymi, zapewnia korzystanie z przysługujących świadczeń zdrowotnych,
 - d) **specjalistyczno-terapeutycznego** – sprawuje opiekę nad dzieckiem o indywidualnych potrzebach, w szczególności: legitymującym się orzeczeniem o niepełnosprawności albo orzeczeniem o umiarkowanym lub znacznym stopniu niepełnosprawności; wymagającym stosowania specjalnych metod wychowawczych i specjalistycznej terapii; wymagającym wyrównywania opóźnień rozwojowych i edukacyjnych. Placówka, zapewnia zajęcia wychowawcze, socjoterapeutyczne, korekcyjne, kompensacyjne, logopedyczne, terapeutyczne, rekompensujące braki w wychowaniu w rodzinie i przygotowujące do życia społecznego, a dzieciom niepełnosprawnym także odpowiednią rehabilitację i zajęcia rewalidacyjne,

- 2) **foster homes** – placed in it may be not more than 8 children (except for numerous siblings).

16. Institutional foster care shall be exercised in the form of:

- 1) **care and education centre**, shall be exercised in the form of:
 - a) **an intervention** – provides immediate care for a child in the crisis situation, especially if it is required for the centre to place the child under immediate care,
 - b) **a family** – educates children of various age groups, including adolescents and those becoming independent; enables common education and care for numerous siblings; cooperate with a family foster care coordinator and a family assistant,
 - c) **a socialization** – provides a child with full-time care and education, and fulfil its needs, especially emotional, development, health, living, social and religious needs, implements a child assistance plan prepared in cooperation with a family assistant, enables contacts with parents and other close persons, unless otherwise decided by a court, takes actions aimed at the child's return to a family, provides a child with access to education adjusted to its age and development skills, provides a child with therapeutic actions, provides access to eligible healthcare services,
 - d) **a specialist therapy** – provides care for a child with individual needs, in particular: a child with a disability certificate or a certificate of high or moderate level of disability, a child requiring the application of special education methods and specialist therapy, a child requiring dealing with their developmental and emotional retardation. The centre provides educational, sociotherapeutic, corrective, compensating, speech therapy, and therapeutic activities compensating for lacks in upbringing in a family and preparing for social life, as well as proper rehabilitation for disabled children,

- 2) **regionalnej placówki opiekuńczo-terapeutycznej** (od 2012 r.) – umieszczane są w niej dzieci, które ze względu na stan zdrowia wymagają stosowania specjalistycznej opieki i rehabilitacji i nie mogą zostać umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej lub w placówce opiekuńczo-wychowawczej. W tym samym czasie można w niej umieścić nie więcej niż 30 dzieci,
- 3) **interwencyjnego ośrodka preadopcyjnego** (od 2012 r.) – umieszcza się w nim dzieci do ukończenia pierwszego roku życia, które wymagają specjalistycznej opieki i w okresie oczekiwania na przysposobienie nie mogą zostać umieszczone w rodzinnej pieczy zastępczej. W ośrodku, w tym samym czasie, można umieścić nie więcej niż 20 dzieci.

17. Dane o domach i zakładach pomocy społecznej dotyczą placówek, dla których organami prowadzącymi są: jednostki samorządu terytorialnego, stowarzyszenia, organizacje społeczne, kościoły i związki wyznaniowe, fundacje, osoby fizyczne i prawne. Rodzaje domów i zakładów prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r. (tekst jednolity Dz. U. 2013 poz. 182, z późniejszymi zmianami).

18. Dane o świadczeniach pomocy społecznej prezentuje się zgodnie z ustawą o pomocy społecznej z dnia 12 III 2004 r.

Zasilek stały przysługuje osobie całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności.

Zasilek okresowy przysługuje osobie lub rodzinie ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego.

Zasilek celowy przyznawany jest w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, pokrycia części lub całości wydatków na świadczenia zdrowotne, zakupu żywności, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, wykonania drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, pokrycia kosztów pogrzebu. Może być przyznany osobie lub rodzinie, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego, klęski żywiołowej lub ekologicznej.

- 2) **regional care and therapy centre** (since 2012) – a centre where children shall be placed, due to their health condition requiring specialist care and rehabilitation and cannot be placed in family foster care or a care and education centre. The total number of 30 children at most may be placed in a regional care and therapy centre at the same time,
- 3) **pre-adoptive intervention centre** (since 2012) – a centre where children shall be placed up to the 1 year old, requiring special care who, waiting for adoption, cannot be covered by family foster. The total number of 20 children at most may be placed in a pre-adoptive intervention centre at the same time.

17. Data concerning social welfare homes and facilities are related to the institutions for which the founding bodies are: local self-government entities, associations, social organizations, churches and religious associations, foundations, natural and legal persons. Types of social welfare homes and facilities are presented in accordance with the Act on Social Assistance of 12 III 2004 (uniform text Journal of Laws 2013 item 182, with later amendments).

18. Data on social welfare benefits are presented according to the Act on Social Assistance of 12 III 2004.

A person entirely incapable of working due to age or disability is entitled to **permanent benefit**.

A person or a family is entitled to a **temporary benefit** because of long illness, disability, unemployment, perspective of remaining or becoming entitled to benefits from other systems of social security.

Appropriated benefit is offered in order to fulfill a necessary livelihood need, covering part or whole of expenditures on health treatment, purchase of food, liquid and solid fuels, clothes, goods necessary for routine household maintenance, making small repairs in the dwelling, covering burial costs.

The benefit may be given to a person or a family that incurred losses in result of fortuitous event, or natural or ecological disaster.

TABL. 1 (158). **PRACOWNICY MEDYCZNI^a**

Stan w dniu 31 XII
MEDICAL PERSONNEL^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012	2013	SPECIFICATION
Lekarze	2841	2962	<i>Doctors</i>
w tym kobiety	1370	1472	<i>of which women</i>
Lekarze dentyści	453	551	<i>Dentists</i>
w tym kobiety	351	431	<i>of which women</i>
Farmaceuci	714	732	<i>Pharmacists</i>
w tym kobiety	566	587	<i>of which women</i>
Pielęgniarki	7320	7470 ^b	<i>Nurses</i>
Położne	836	800 ^c	<i>Midwives</i>
Fizjoterapeuci	680	684 ^d	<i>Physiotherapists and rehabilitants</i>
Diagności laboratoryjni ^e	228	397	<i>Laboratory diagnosticians^e</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 230; dane dotyczą pracujących bezpośrednio z pacjentem, tj. bez osób, dla których głównym miejscem pracy jest uczelnia, jednostka administracji państwowej lub samorządu terytorialnego albo NFZ. ^{b-d} W tym magistrzy: ^b – pielęgniarstwa – 637, ^c – położnictwa – 44, ^d – fizjoterapii i rehabilitacji – 400. ^e Analitycy medyczni i inni pracownicy z wyższym wykształceniem, np. chemicy, fizycy, mikrobiolodzy.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Zdrowia, Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, a w przypadku farmaceutów – tylko w zakresie pracujących w aptekach szpitalnych.

^a See general notes, item 4 on page 230; data concern working directly with a patient, i.e., excluding persons for whom the primary workplace is university, units of state of local self-government administration and National Health Fund. ^{b-d} Of which masters: ^b – of nursing – 637, ^c – of midwifery – 44, ^d – of physiotherapy and rehabilitation – 400. ^e Medical analysts and other employees by tertiary education, i.e. chemists, physicists, microbiologists.

S o u r c e: data of the Ministry of Health, the Ministry of Interior and regard to pharmacists – only in the scope of the pharmacists employed with hospital's pharmacies.

TABL. 2 (159). **LEKARZE SPECJALIŚCI^a**

Stan w dniu 31 XII
DOCTORS SPECIALISTS^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012	2013	SPECIFICATION
LEKARZE OGÓŁEM.....	2121	2220	T O T A L
w tym specjaliści w zakresie:			<i>of which specialists in the field of:</i>
Anestezjologii i intensywnej terapii	131	147	<i>Anesthesiology and intensive therapy</i>
Chirurgii ^b	250	357	<i>Surgery^b</i>
Chorób płuc	40	46	<i>Respiratory diseases</i>
Chorób wewnętrznych	223	234	<i>Internal diseases</i>
Dermatologii ^c i wenerologii.....	39	38	<i>Dermatology^c and venereology</i>
Kardiologii ^c	64	69	<i>Cardiology^c</i>
Medycyny rodzinnej	270	284	<i>General practitioners</i>
Neurologii ^d	86	89	<i>Neurology^d</i>
Okulistyki	64	65	<i>Ophthalmology</i>
Onkologii ^e	18	17	<i>Oncology^e</i>
Otolaryngologii ^d	59	54	<i>Otolaryngology^d</i>
Pediatрії	114	103	<i>Paediatrics</i>
Położnictwa i ginekologii.....	158	170	<i>Obstetrics and gynaecology</i>
Psychiatrii ^c	79	85	<i>Psychiatry^c</i>
Radiologii i diagnostyki obrazowej ^g	66	73	<i>Radiology and diagnostic imaging^g</i>
LEKARZE SPECJALIŚCI (w % ogółu lekarzy)	74,7	74,9	SPECIALISTS (in % of total doctors)

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 230 oraz notka a do tabl. 1 na str. 236. ^b Chirurgii ogólnej, dziecięcej, klatki piersiowej, ortopedii i traumatologii, neurochirurgii i neurotraumatologii, chirurgii onkologicznej, plastycznej, szczękowo-twarzowej, kardiocirurgii, chirurgii naczyniowej i urologii. ^c Łącznie ze specjalistami dziecięcymi. ^{d-g} Także: ^d – neuropatologii, ^e – patologii onkologicznej, onkologii i hematologii dziecięcej, ^f – otorynolaryngologii, ^g – radioterapii onkologicznej i radiologii dziecięcej.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

^a See general notes, item 4 on page 230 and footnote a to the table 1 on page 236. ^b General surgery, paediatric, thoracic surgery, trauma and orthopaedic surgery, neurosurgery and neurotraumatological surgery, oncological, plastic, maxillo-facial surgery, cardiosurgery, vascular surgery and urology. ^c Including children's specialists. ^{d-g} Also: ^d – neuropathology, ^e – oncological pathology, children's oncology and haematology, ^f – otorynolaryngology, ^g – oncological radiotherapy and children's radiology.

S o u r c e: data of the Ministry of Health and the Ministry of Interior.

TABL. 2 (159). **LEKARZE SPECJALIŚCI^a (dok.)**
 Stan w dniu 31 XII
DOCTORS SPECIALISTS^a (cont.)
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012	2013	SPECIFICATION
LEKARZE DENTYŚCI OGÓŁEM.....	94	116	DENTISTS OF TOTAL
w tym lekarze dentyści ze specjalizacją:			<i>of which dentists with specialization:</i>
Chirurgii stomatologicznej.....	15	15	<i>Oral surgery</i>
Chirurgii szczękowo-twarzowej.....	13	15	<i>Maxillo-facial surgery</i>
Ortodoncji.....	21	25	<i>Orthodontics</i>
Periodontologii (paradontologii).....	5	9	<i>Periodontology (paradontics)</i>
Protetyki stomatologicznej.....	21	28	<i>Dental prosthetics</i>
Stomatologii dziecięcej.....	6	7	<i>Children's dentistry</i>
Stomatologii zachowawczej.....	13	17	<i>Restorative dentistry</i>
LEKARZE DENTYŚCI ZE SPECJALIZACJĄ (w % ogółu lekarzy dentyistów).....	20,8	21,1	DENTAL SPECIALISTS (in % of total dentist)

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 230 oraz notka a do tabl. 1 na str. 236.

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

^a See general notes, item 4 on page 230 and footnote a to the table 1 on page 236.

S o u r c e: data of the Ministry of Health and the Ministry of Interior.

TABL. 3 (160). **AMBULATORYJNA OPIEKA ZDROWOTNA^a**
OUT-PATIENT HEALTH CARE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012	2013	SPECIFICATION
Przychodnie (stan w dniu 31 XII).....	805	810	<i>Out-patients departments (as of 31 XII)</i>
miasta.....	655	658	<i>urban areas</i>
wieś.....	150	152	<i>rural areas</i>
Praktyki lekarskie ^b (stan w dniu 31 XII)....	395	389	<i>Medical practices^b (as of 31 XII)</i>
miasta.....	336	328	<i>urban areas</i>
wieś.....	59	61	<i>rural areas</i>
Porady udzielone ^c w tys.....	10507,9	10715,8	<i>Consultations provided^c in thous.</i>
miasta.....	9174,3	9348,3	<i>urban areas</i>
wieś.....	1333,6	1367,5	<i>rural areas</i>
lekarskie.....	9302,8	9514,3	<i>medical</i>
w tym specjalistyczne.....	3331,2	3429,9	<i>of which specialized</i>
stomatologiczne.....	1205,1	1201,5	<i>dental</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 1 na str. 230. ^b Dane obejmują praktyki, które podpisały kontrakty z NFZ lub z przychodniami. ^c Łącznie z poradami finansowanymi przez pacjentów (środki niepubliczne).

Źródło: Dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych oraz Głównego Urzędu Statystycznego.

^a See general notes, item 1 on page 230. ^b Data concern medical practices that have signed contract with National Health Fund or without patients departments. ^c Including consultations paid by patients (non-public funds).

S o u r c e: Data of the Ministry of Health and the Ministry of Interior and Central Statistical Office.

TABL. 4 (161). **STACJONARNA OPIEKA ZDROWOTNA^a**
IN-PATIENT HEALTH CARE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012	2013	SPECIFICATION
ZAKŁADY – stan w dniu 31 XII <i>FACILITIES – as of 31 XII</i>			
Szpitala ogólne ^b	43	42	<i>General hospitals^b</i>
Szpitala psychiatryczne.....	3	3	<i>Psychiatric hospital</i>
Ośrodki leczenia odwykowego.....	1	1	<i>Detoxification centres</i>
Ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów....	2	2	<i>Addiction recovery centres</i>
Regionalne ośrodki psychiatrii sądowej.....	-	-	<i>Regional centres of forensic psychiatry</i>
Zakłady opiekuńczo-lecznicze ^c	13	15	<i>Chronic medical care homes^c</i>
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze ^c	5	5	<i>Nursing homes^c</i>
Hospicja.....	-	3	<i>Hospice</i>
Oddziały opieki paliatywnej.....	3	2	<i>Palliative care wards</i>
Lecznictwo uzdrowskowe:			<i>Health resort treatment:</i>
sanatoria.....	1	1	<i>sanatoria</i>
szpitale.....	1	1	<i>hospitals</i>
ŁÓŻKA W ZAKŁADACH – stan w dniu 31 XII <i>BEDS IN FACILITIES – as of 31 XII</i>			
Szpitala ogólne ^d	6700	6675	<i>General hospitals^d</i>
Szpitala psychiatryczne.....	726	726	<i>Psychiatric hospital</i>
Ośrodki leczenia odwykowego.....	30	30	<i>Detoxification centres</i>
Ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów....	73	73	<i>Addiction recovery centres</i>
Regionalne ośrodki psychiatrii sądowej.....	-	-	<i>Regional centres of forensic psychiatry</i>
Zakłady opiekuńczo-lecznicze ^c	473	507	<i>Chronic medical care homes^c</i>
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze ^c	204	225	<i>Nursing homes^c</i>
Hospicja.....	-	62	<i>Hospice</i>
Oddziały opieki paliatywnej.....	66	24	<i>Palliative care wards</i>
Lecznictwo uzdrowskowe:			<i>Health resort treatment:</i>
sanatoria.....	395	395	<i>sanatoria</i>
szpitale.....	135	85	<i>hospitals</i>
LECZENI <i>IN-PATIENTS</i>			
Szpitala ogólne ^e	292430	287263	<i>General hospitals^e</i>
Szpitala psychiatryczne.....	8179	8399	<i>Psychiatric hospital</i>
Ośrodki leczenia odwykowego.....	224	281	<i>Detoxification centres</i>
Ośrodki rehabilitacyjne dla narkomanów....	192	216	<i>Addiction recovery centres</i>
Regionalne ośrodki psychiatrii sądowej.....	-	-	<i>Regional centres of forensic psychiatry</i>
Zakłady opiekuńczo-lecznicze ^c	1332	1517	<i>Chronic medical care homes^c</i>
Zakłady pielęgnacyjno-opiekuńcze ^c	519	551	<i>Nursing homes^c</i>
Hospicja.....	-	846	<i>Hospice</i>
Oddziały opieki paliatywnej.....	678	413	<i>Palliative care wards</i>
Lecznictwo uzdrowskowe – kuracjusze:			<i>Health resort treatment patients:</i>
w sanatoriach.....	4772	5089	<i>in sanatoria</i>
w szpitalach.....	1011	766	<i>in hospitals</i>

^a Patrz uwagi ogólne ust. 1 na str. 230. ^b Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 230. ^c Łącznie z zakładami typu psychiatrycznego. ^d Łącznie z łózkami i inkubatorami dla noworodków. ^e Bez międzyoddziałowego ruchu chorych.

Ź r ó d ł o: w zakresie szpitali ogólnych – dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, w zakresie zakładów opieki długoterminowej – dane Ministerstwa Zdrowia i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, w zakresie zakładów psychiatrycznych – dane Instytutu Psychiatrii i Neurologii.

^a See general notes, item 1 on page 230. ^b See general notes, item 3 on page 230. ^c Including psychiatric types facilities. ^d Including beds and incubator for newborns. ^e Excluding inter-ward patient transfer.

S o u r c e: in regard to general hospitals – data of the Ministry of Health and the Ministry of Interior, in regard to long-term facilities – data of the Ministry of Health and the Ministry of Interior; in regard to psychiatric facilities – data of the Institute of Psychiatry and Neurology.

TABL. 5 (162). SZPITALA OGÓLNE^a
GENERAL HOSPITALS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012	2013	SPECIFICATION
Szpitala ogólne (stan w dniu 31 XII)	43	42	Hospitals (as of 31 XII)
Łóżka (stan w dniu 31 XII)	6700	6675	Beds (as of 31 XII)
na 10 tys. ludności	46,2	46,1	per 10 thous. population
w tym na oddziałach:			of which in specified wards:
Chorób wewnętrznych	1358	1360	Internal diseases
w tym kardiologicznych ^b	214	253	of which cardiological ^b
Chirurgicznych	1444	1483	Surgical
Pediatrycznych	503	492	Paediatric
Ginekologiczno-położniczych	738	740	Gynaecological-obstetric
Onkologicznych	217	281	Oncological
Intensywnej terapii	110	115	Intensive therapy
Zakaźnych	91	91	Communicable
Gruźlicy i chorób płuc	200	200	Tubercular and pulmonary
Dermatologicznych	62	57	Dermatological
Neurologicznych	313	313	Neurological
Psychiatrycznych	189	125	Psychiatric
Leczeni w tys.	307,1	300,5	In-patients in thous.
w tym na oddziałach:			of which in specified wards:
chorób wewnętrznych	62,7	63,2	internal diseases
w tym kardiologicznych ^b	11,7	15,1	of which cardiological ^b
chirurgicznych	80,5	81,2	surgical
pediatrycznych	20,2	20,3	paediatric
ginekologiczno-położniczych	45,6	45,7	gynaecological-obstetric
onkologicznych	12,7	13,4	oncological
intensywnej terapii	2,2	2,2	intensive therapy
zakaźnych	3,8	4,2	communicable
gruźlicy i chorób płuc	6,8	6,6	tubercular and pulmonary
dermatologicznych	2,1	2,1	dermatological
neurologicznych	11,6	12,0	neurological
psychiatrycznych	2,2	1,5	psychiatric
Wypisani w tys.	283,5	278,2	Discharges in thous.
Zmarli w tys.	5,8	6,3	Deaths in thous.
Leczeni na: 10 tys. ludności	2115,0	2074,5	In-patients per: 10 thous. population
1 łóżko ^c	57,1	45,5	bed ^d
Przeciętny pobyt chorego w dniach	5,2	5,3	Average patient stay in days
Przeciętne wykorzystanie łóżka w dniach	256	242	Average bed use in days

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 1 na str. 230 oraz ust. 5 na str. 231. ^b Łącznie z oddziałami intensywnego nadzoru kardiologicznego. ^c Bez łóżek i inkubatorów dla noworodków na oddziałach neonatologicznych.

Źródło: od 2004 r. dane Ministerstwa Zdrowia oraz Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

^a See general notes, item 1 on page 230 and item 5 on page 231. ^b Including intensive cardiological care wards. ^c Excluding beds and incubators for newborns on neonatology wards.

S o u r c e: data of the Ministry of Health and the Ministry of Interior.

TABL. 6 (163). **RATOWNICTWO MEDYCZNE I POMOC DORAŻNA^a**
 Stan w dniu 31 XII
EMERGENCY MEDICAL SERVICES AND FIRST AID^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Zespoły ratownictwa medycznego	49	71	75	75	<i>Ambulance emergency rescue teams</i>
podstawowe	x	45	49	49	<i>basic</i>
specjalistyczne	x	26	26	26	<i>specialized</i>
Szpitalne oddziały ratunkowe	6	9	10	10	<i>Hospital emergency wards</i>
Izby przyjęć ^b	13	10	12	12	<i>Admission rooms^b</i>
Lotnicze pogotowie ratunkowe ^c	1	1	1	1	<i>Medical air rescue^c</i>
Wyjazdy na miejsce zdarzenia ^d :					<i>Calls to the occurrence places^d:</i>
w tysiącach	106,3	108,0	110,7	119,9	<i>in thousands</i>
na 1000 ludności	74,4	74,3	76,2	82,8	<i>per 1000 population</i>
Osoby, którym udzielono świadczenia zdrowotnego w miejscu zdarzenia ^d :					<i>Persons who received health care benefits in the place of occurrence^d:</i>
w tysiącach	108,7	110,7	113,7	120,6	<i>in thousands</i>
w tym:					<i>of which:</i>
dzieci i młodzież w wieku 0–18 lat ..	9,8	10,0	7,5	8,8	<i>children and youth at the age of 0–18</i>
w wieku 65 lat i więcej	40,3	39,2	40,3	46,1	<i>aged 65 and more</i>
na 1000 ludności	76,1	76,1	78,3	83,3	<i>per 1000 population</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 9 na str. 232. ^b Komórki organizacyjne szpitali zgłoszone do współpracy z ratownictwem medycznym. ^c Samolot lub śmigłowiec wraz z załogą, tj. pilotem i osobami udzielającymi pierwszej pomocy lub podejmującymi medyczne działania ratunkowe. ^d W ciągu roku.

^a See general notes, item 9 on page 232. ^b Organizational cells of hospitals applied to co-operate with emergency medical system. ^c Airplane or helicopter, including crew, i.e. pilot and people giving first aid or acting as medical rescue. ^d During the year.

TABL. 7 (164). **APTEKI OGÓLNODOSTĘPNE I PUNKTY APTECZNE^a**
 Stan w dniu 31 XII
GENERALLY AVAILABLE PHARMACIES AND PHARMACEUTICAL OUTLETS^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Apteki	343	366	388	401	<i>Pharmacies</i>
w tym prywatne	341	361	385	397	<i>of which private</i>
w tym na wsi	36	36	38	38	<i>of which in rural areas</i>
Punkty apteczne	33	46	44	45	<i>Pharmaceutical outlets</i>
w tym na wsi	29	46	44	45	<i>of which in rural areas</i>
Liczba ludności na:					<i>Population per:</i>
1 aptekę i punkt apteczny	3799	3529	3358	3244	<i>pharmacy and pharmaceutical outlet</i>
1 aptekę	4165	3972	3739	3608	<i>pharmacy</i>
w tym na wsi	15854	16364	15538	15515	<i>of which in rural areas</i>
Farmaceuci pracujący w aptekach i w punktach aptecznych	557	579	649	661	<i>Pharmacists employed in pharmacies and pharmaceutical outlets</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 10 na str. 232.

^a See general notes, item 10 on page 232.

TABLE 8 (165). **KRWIODAWSTWO^a**
BLOOD DONATION^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Regionalne centra (stan w dniu 31 XII)	1	1	1	1	Regional centres (as of 31 XII)
Oddziały terenowe (stan w dniu 31 XII)	10	8	7	7	Local branches (as of 31 XII)
Krwiodawcy w tys.	19,8	21,1	20,9	21,2	Blood donors in thous.
w tym honorowi.....	19,8	21,1	20,9	21,2	of which honorary blood donors
Liczba donacji ^b krwi pełnej w tys.	37,6	39,6	40,0	40,2	Number of collected donations ^b of whole blood in thous.
Wyprodukowana liczba jednostek świeżo mrożonego osocza (FFP) ^c w tys.	37,7 ^d	45,4	41,9	45,0	Number of prepared units of fresh frozen plasma (FFP) ^c in thous.

^a Bez danych Ministerstwa Obrony Narodowej i Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. ^b Donacja jest to pobranie krwi lub jej składnika do celów klinicznych, diagnostycznych lub produkcyjnych. ^c Jedna jednostka świeżo mrożonego osocza równa się 200 ml, jeden litr osocza równa się 5 jednostkom. ^d Pobrane osocze w jednostkach świeżo mrożonego osocza (FFP).

Źródło: dane Narodowego Centrum Krwi.

^a Excluding data of the Ministry of National Defence and the Ministry of Interior. ^b Donation is collection of blood components for clinical, diagnostic or manufacturing purposes. ^c One unit of freshly frozen plasma equals 200 ml, one litre of plasma equals 5 units. ^d Plasma taken in units of freshly frozen plasma (FFP).

Source: data of the National Blood Centre.

TABLE 9 (166). **ZACHOROWANIA NA NIEKTÓRE CHOROBY ZAKAŹNE I ZATRUCIA**
INCIDENCE OF INFECTIOUS DISEASES AND POISONINGS

CHOROBY	2005 2010 2012 2013				2005 2010 2012 2013				DISEASES
	w liczbach bezwzględnych in absolute numbers				na 100 tys. ludności per 100 thous. population				
Gruźlica	325	260	196	192	22,8	17,9	13,5	13,3	Tuberculosis
Teżec	-	1	-	-	x	0,1	x	x	Tetanus
Krztusiec.....	29	4	81	12	2,0	0,3	5,6	0,8	Whooping cough
Odra	-	-	-	-	x	x	x	x	Measles
Wirusowe zapalenie wątroby:									Viral hepatitis:
typ A	-	3	3	3	x	0,2	0,2	0,2	type A
typ B	32	11	8	9	2,2	0,8	0,6	0,6	type B
typ C	51	39	43	55	3,6	2,7	3,0	3,8	type C
Różyczka	224	149	146	585	15,7	10,2	10,1	40,3	Rubella
AIDS ^a	9	8	5	8	0,6	0,6	0,3	0,6	AIDS ^a
Salmonellozy	546	537	362	516	38,2	36,9	24,9	35,6	Other salmonella infections
Czerwonka bakteryjna	38	1	-	1	2,7	0,1	x	0,1	Shigellosis
Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe	151	8	22	124	10,6	0,6	1,5	8,6	Other bacterial foodborne intoxications
Biegunki u dzieci w wieku do lat 2 ^b	1344	1763	1546	1321	31036	35754	34498	27048	Acute diarrhoea in children under 2 years ^b
Szkarlatyna (płonica)	829	521	991	638	58,0	35,8	68,3	44,1	Scarlet fever
Bakteryjne zapalenie opon mózgowych i/lub mózgu ...	56	33	46	48	3,9	2,3	3,2	3,3	Bacterial meningitis and/or encephalitis
Wirusowe zapalenie opon mózgowych.....	60	65	248	77	4,2	4,5	17,1	5,3	Viral meningitis
Wirusowe zapalenie mózgu	56	85	41	55	3,9	5,8	2,8	3,8	Viral encephalitis
Świnka (zapalenie przyuszniczy nagminne)	2059	101	105	67	144,1	6,9	7,2	4,6	Mumps
Włośnica	-	12	1	-	x	0,8	0,1	x	Trichinellosis
Grypa ^c	33432	14408	20018	50753	23404	9908	13787	35043	Influenza ^c
Choroby weneryczne	13	15	30		0,9	1,0	2,1	2,6	Veneral diseases
Szczepieni przeciw wściekliznie	885	571	479	525	62,0	39,3	33,0	36,2	Rabies vaccinations

^a Dane nieostateczne z uwagi na specyfikę choroby. ^b Wskaźnik obliczono na 10 tys. dzieci w wieku do lat 2. ^c Łącznie z podejrzaniem zachorowań.

Źródło: dane Narodowego Instytutu Zdrowia Publicznego – PZH (na podstawie rejestru chorób zakaźnych prowadzonego przez stacje sanitarno-epidemiologiczne), Instytutu Gruźlicy i Chorób Płuc oraz Instytutu Wenerologii Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego.

^a Preliminary data because of specific features of the disease. ^b Ratio calculated per 10 thous. children up to the age of 2. ^c Including influenza-like.

Source: data of the National Institute of Public Health – NIH (on the ground of register of infectious diseases kept by sanitary and epidemiological stations), the Tuberculosis and Lung Diseases Institute and the Institute of Venereology of the Medical University of Warsaw.

TABL. 10 (167). ŻŁOBKI^a I KLUBY DZIECIĘCE
 Stan w dniu 31 XII
NURSERIES^a AND CHILDREN'S CLUBS
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Żłobki.....	10	7	16	25	Nurseries
w tym publiczne	9	7	9	13	of which public
Oddziały żłobkowe przy przedszkolach ..	10	11	8	5	Nursery wards of nursery schools
Kluby dziecięce	-	-	6	6	Children's clubs
w tym publiczne	-	-	-	-	of which public
Miejsca w tys.	0,8	0,9	1,2	1,4	Places in thous.
w żłobkach	0,6	0,6	0,9	1,2	in nurseries
w klubach dziecięcych	-	-	0,1	0,1	n children's clubs
Dzieci przebywające (w ciągu roku) w tys.	1,5	1,5	1,8	2,1	Children staying (during the year) in thous.
w żłobkach	1,2	.	1,4	1,8	in nurseries
w klubach dziecięcych	-	-	0,1	0,1	n children's clubs
Miejsca w żłobkach i klubach dziecię- cych na 1000 dzieci w wieku do lat 3 w miastach.....	34	33	47	59	Places in nurseries and children's clubs per 1000 children up to the age of 3 in urban areas
Dzieci przebywające w żłobkach i klu- bach dziecięcych:					Children staying in nurseries and child- ren's clubs:
na 1000 dzieci w wieku do lat 3	18	19	26	31	per 1000 children up to the age of 3
na 100 miejsc	100	107	95	96	per 100 places

^a W 2005 r. łącznie ze żłobkami tygodniowymi; miejsca i dzieci – łącznie z oddziałami żłobkowymi.

U w a g a. Obok żłobków i klubów dziecięcych w 2012 r. (stan w dniu 31 XII) działała także 1 placówka prowadząca działalność gospodarczą w zakresie sprawowania opieki nad dziećmi do lat 3, nie wpisanych do rejestru żłobków i klubów dziecięcych, w których było 20 miejsc i przebywało w ciągu roku 20 dzieci.

^a In 2005 including weekly nurseries; places and children – including nursery wards.

N o t e. Besides nurseries and children's clubs in 2012 (as of 31 XII) there were 1 institutions which provide private childcare services for children younger than 3 years, do not register of nurseries and children's clubs, where there were 20 places and 20 children were staying during the year.

TABL. 11 (168). PLACÓWKI WSPARCIA DZIENNEGO

Stan w dniu 31 XII
DAY-SUPPORT CENTRES
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
	placówki (stan w dniu 31 XII) centres (as of 31 XII)				wychowankowie w tys. residents in thous.				
OGÓŁEM	29	36	57	61	1,1	1,3	1,5	1,7	TOTAL
Opiekuńcze	23	32	46	46	0,9	1,0	1,1	1,1	General care
Specjalistyczne.....	6	4	9	13	0,2	0,2	0,3	0,5	Specialized
Praca podwórkowa	-	-	-	-	-	-	-	-	Street work
W połączonych formach	-	-	2	2	-	-	0,1	0,1	In a combination of the forms

TABL. 12 (169). **RODZINNA PIECZA ZASTĘPCZA**

Stan w dniu 31 XII
FAMILY FOSTER CARE
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012 ^a	2013 ^a	SPECIFICATION
Rodziny zastępcze	1960	2021	2025	2027	Foster families
Spokrewnione z dzieckiem	1696	1695	1366	1349	<i>Related foster families</i>
dzieci ^b	2319	2241	1819	1785	<i>children^b</i>
Niezawodowe	233	213	544	559	<i>Non-professional foster families</i>
dzieci ^b	379	344	771	809	<i>children^b</i>
Zawodowe ^c	31	113	115	119	<i>Professional foster families^c</i>
dzieci ^b	124	435	410	452	<i>children^b</i>
Rodzinne domy dziecka	.	.	15	19	Foster homes
dzieci ^d	.	.	95	126	<i>children^d</i>

^a Niektóre dane nie są w pełni porównywalne z danymi za lata poprzednie z powodu zmiany przepisów prawnych.
^b Do 2011 r. – w wieku do 18 lat, od 2012 r. – w wieku do 25 lat. ^c Do 2011 r. rodziny zastępcze zawodowe niespokrewnione z dzieckiem. ^d W wieku do 25 lat.

^a Some data are not fully comparable with data for previous years due to changes of the provisions of the law. ^b Until 2011 up to the age of 18, since 2012 up to the age of 25. ^c Until 2011 professional, not related to the child foster families. ^d Up to the age of 25.

TABL. 13 (170). **INSTYTUCJONALNA PIECZA ZASTĘPCZA^a**
INSTITUTIONAL FOSTER CARE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	2005	2010	2012	2013	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
	placówki <i>centres (as of 31 XII)</i>				wychowankowie <i>residents</i>				wolontariusze <i>volunteers</i>				
	stan w dniu 31 XII				as of 31 XII								
Placówki opiekuńczo-wychowawcze	39	37	38	49	1011	1029	983 ^b	1041 ^b	88	57	74	74	<i>Care and education centres</i>
interwencyjne.....	1	-	-	3	27	-	-	25	-	-	-	-	<i>intervention</i>
rodzinne	19	11	11	10	110	71	72	66	4	1	1	3	<i>family</i>
socjalizacyjne	12	12	18	32	516	390	599	795	61	14	64	71	<i>socialization</i>
specjalistyczno-terapeutyczne	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	<i>specialist therapy</i>
łączące zadania placówek ^c	7	14	9	4	358	568	312	155	23	42	9	-	<i>combining tasks of the centres^c</i>
Regionalne placówki opiekuńczo-terapeutyczne.....	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	<i>Regional care and therapy centres</i>
Interwencyjne ośrodki preadopcyjne	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	<i>Pre-adoptive intervention centres</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 16 na str. 234. ^b W tym wychowanków w wieku 0–3 lata i w wieku 4–6 lat oraz sierot i niepełnosprawnych. ^c Łączące zadania placówek interwencyjnych, socjalizacyjnych i specjalistyczno-terapeutycznych; do 2011 r. – placówki wielofunkcyjne.

^a See general notes, item 16 on page 234. ^b Of which residents at age 0–3 and at age 4–6, orphans and disabled. ^c Combining tasks of the intervention, socialization and specialist therapy centres; until 2011 – multi-functional centres.

TABL. 14 (171). **POMOC SPOŁECZNA STACJONARNA^a**

Stan w dniu 31 XII

STATIONARY SOCIAL WELFARE^a

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Domy i zakłady (bez filii).....	49	63	71	70	<i>Homes and facilities (excluding sub-branches)</i>
Miejsca ^b :					<i>Places^b:</i>
ogółem	3953	4443	4736	4796	<i>total</i>
na 10 tys. ludności	27,7	30,6	32,6	33,1	<i>per 10 thous. population</i>
Mieszkańcy ^b :					<i>Residents^b:</i>
ogółem	3897	4416	4562	4530	<i>total</i>
w tym kobiety	1722	1790	1945	2046	<i>of which women</i>
w tym do 18 lat.....	184	147	203	228	<i>of which up to age 18</i>
w tym umieszczeni w ciągu roku	684	1040	1345	1397	<i>of which placed within during the year</i>
na 10 tys. ludności	27,3	30,4	31,4	31,3	<i>per 10 thous. population</i>
Osoby oczekujące na umieszczenie.....	221	553	545	397	<i>Persons awaiting a place</i>

a Łącznie ze środowiskowymi domami samopomocy. *b* Łącznie z filiami.

a Including community self-help homes. *b* Including branches.

TABL. 15 (172). **PLACÓWKI STACJONARNEJ POMOCY SPOŁECZNEJ^a WEDŁUG GRUP MIESZKAŃCÓW**

Stan w dniu 31 XII

STATIONARY SOCIAL WELFARE FACILITIES^a BY GROUPS OF RESIDENTS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Domy i zakłady (bez filii)^b	49	63	71	70	<i>Homes and facilities (excluding branches)^b</i>
w których mogą przebywać:					<i>in which may be:</i>
osoby w podeszłym wieku	10	17	18	18	<i>aged persons</i>
przewlekłe somatycznie chorzy	8	11	12	13	<i>chronically ill with somatic disorders</i>
dorośli niepełnosprawni intelektualnie..	10	9	9	9	<i>mentally retarded</i>
dzieci i młodzież niepełnosprawna intelektualnie.....	5	4	5	5	<i>children and young mentally retarded</i>
przewlekłe psychicznie chorzy	4	8	9	9	<i>chronically mentally ill</i>
niepełnosprawni fizycznie	1	1	2	2	<i>physically handicapped</i>
matki z małoletnimi dziećmi i kobiety w ciąży	3	3	5	5	<i>mothers with dependent children and pregnant women</i>
bezdomni	2	11	12	11	<i>homeless</i>
inne osoby	-	2	3	3	<i>other persons</i>
Mieszkańcy w domach i zakładach dla^a ..	3897	4416	4562	4530	<i>Residents in homes and facilities for^a</i>
osób w podeszłym wieku	454	848	644	708	<i>aged persons</i>
przewlekłe somatycznie chorzy	959	731	841	843	<i>chronically ill with somatic disorders</i>
dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie	825	758	749	746	<i>mentally retarded</i>
dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie	392	280	317	317	<i>children and young mentally retarded</i>
przewlekłe psychicznie chorzy	889	988	1075	1082	<i>chronically mentally ill</i>
niepełnosprawnych fizycznie	61	85	100	98	<i>physically handicapped</i>
matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży	63	58	93	90	<i>mothers with dependent children and pregnant women</i>
bezdomnych	254	658	725	585	<i>homeless</i>
innych osób	-	10	18	61	<i>other persons</i>

a Łącznie ze środowiskowymi domami samopomocy. *b* W dalszym podziale placówki mogą być wykazane kilkakrotnie, gdyż jedna placówka może być przeznaczona dla kilku grup mieszkańców. *c* Łącznie z filiami.

a Including community self-help homes. *b* In the division facilities may be shown several times, because one facility may be designed for few group of residents. *c* Including branches.

TABL. 16 (173). ŚWIADCZENIA POMOCY SPOŁECZNEJ^a
SOCIAL ASSISTANCE BENEFITS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	Korzystający ^b Beneficiaries ^b	Udzielone świadczenia w tys. zł Benefits granted in thous. zł	SPECIFICATION
OGÓŁEM	202846	150704,8	TOTAL
2005			
2010	176371	224138,6	
2012	165874	204479,0	
2013	172031	239251,2	
Pomoc pieniężna	111347	181193,9	Monetary assistance
w tym:			<i>of which benefits:</i>
Zasilek stały	12889	54077,8	<i>Permanent</i>
Zasilek okresowy	42931	88099,2	<i>Temporary</i>
Zasilek celowy	55329	38382,7	<i>Appropriated and in kind</i>
Pomoc niepieniężna	60684	58057,4	Non-monetary assistance
w tym:			<i>of which:</i>
Schronienie	1057	1312,6	<i>Shelter</i>
Posilek	53679	28733,8	<i>Meals</i>
Ubranie	487	348,6	<i>Clothing</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 18 na str. 235. ^b W podziale według form świadczeń korzystający mogą być wykazani kilkakrotnie.

Źródło: dane Olsztyńskiego Urzędu Wojewódzkiego.

^a See general notes, item 18 on page 235. ^b Under the item benefits, recipients may be shown several times.

Source: data of Olsztyńskiego Voivodship Office.

DZIAŁ XII

KULTURA. TURYSTYKA. SPORT

Uwagi ogólne

Kultura

1. Do **księgozbioru** bibliotek publicznych zaliczono książki i broszury oraz gazety i czasopiśma.

Za **czytelnika** uważa się osobę, która w ciągu roku sprawozdawczego została zarejestrowana w bibliotece i dokonała co najmniej jednego wypożyczenia.

2. Informacje dotyczące **galerii sztuki** obejmują jednostki, których podstawowym rodzajem działalności jest wystawiennictwo.

3. Informacje o **teatrach i instytucjach muzycznych** dotyczą profesjonalnych jednostek artystycznych i rozrywkowych prowadzących regularną działalność sceniczną.

W liczbie teatrów uwzględniono jednostki wyodrębnione pod względem prawnym, organizacyjnym i ekonomiczno-finansowym, prowadzące jednorodną działalność sceniczną, niezależnie od liczby posiadanych scen.

Jednostki pogrupowano wyodrębniając:

- działalność **teatrów dramatycznych**, obejmującą dramatyczne i lalkowe przedstawienia teatralne,
- działalność **teatrów muzycznych**, obejmującą działalność sceniczną oper, operetek, musicali i baletów (przedstawienia baletowe i musicalowe podano łącznie z operetkowymi),
- działalność koncertową **filharmonii, orkiestr i chórów**.

4. Informacje o działalności **domów i ośrodków kultury, klubów i świetlic** opracowano na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co dwa lata.

5. Informacje o **kinach** dotyczą działalności kin ogólnie dostępnych, tj. powołanych do publicznego udostępniania filmów w formie projekcji na seansach filmowych, bez względu na rodzaj

CHAPTER XII

CULTURE. TOURISM. SPORT

General notes

Culture

1. *Books and pamphlets as well as newspapers and magazines constitute the **collection** of public libraries.*

*A **borrower** is a person who in the course of a reporting year was registered at a library and checked out at least one item.*

2. *Information concerning **art galleries** includes entities, in which exhibiting is the basic type of activity.*

3. *Information regarding **theatres and music institutions** concerns professional, artistic and entertainment entities conducting regular performances.*

Theatres include entities, independent in regard to their legal, organizational, economic and financial status, conducting uniform performing activity, regardless of the number of stages possessed.

Entities are grouped comprising:

- *the activity of **dramatic theatres**, including dramatic and puppet theatrical performances,*
- *the activity of **music theatres**, including opera, operetta, musical and ballet performances (ballet and musical performances are presented together with operettas),*
- *the concert activity of **philharmonic orchestras, orchestras and choirs**.*

4. *Information regarding the activity of **cultural centres and establishments, clubs and community centres** was compiled on the basis of periodic surveys conducted every two years.*

5. *Information regarding **cinemas** concerns the activity of public cinemas, i.e., established for the purpose of public film screenings, regardless of*

stosowanego nośnika filmu (taśma światłoczuła, taśma magnetyczna eksploatowana w technice video, nośnik cyfrowy). Wśród kin stałych wyróżnia się: **miniplexy** – posiadające od 3 do 7 sal i **multiplexy** – posiadające 8 sal i więcej.

6. Dane o abonentach radiowych i telewizyjnych dotyczą osób i instytucji, które uiściły opłaty abonamentowe uprawniające do korzystania z urządzeń odbiorczych radiofonii bezprzewodowej oraz z odbiorczych urządzeń telewizyjnych. Dane dotyczą także osób korzystających – na mocy szczególnych przepisów – z prawa do bezpłatnego korzystania z urządzeń odbiorczych (np. inwalidów wojennych i wojskowych).

Dane obejmują również instytucje opłacające abonament za korzystanie z odbiorników radiowych i telewizyjnych w samochodach.

Turystyka

1. Termin turystyka – zgodnie z Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) Nr 692/2011 obowiązującym od 2012 r., oznacza czynności odwiedzających, którzy podejmują podróż do głównego miejsca docelowego położonego poza ich zwykłym otoczeniem, na okres krótszy niż rok, w dowolnym głównym celu, w tym w celu służbowym, wypoczynkowym lub innym celu osobistym, innym niż zatrudnienie przez podmiot miejscowy dla odwiedzanego miejsca.

Wszystkie kategorie podróżnych, które mieszczą się w zakresie pojęcia „turystyka” są określane mianem odwiedzających. W grupie tej wyróżnia się:

- turystów, tj. osoby, które spędziły co najmniej jedną noc poza miejscem stałego zamieszkania,
- odwiedzających jednodniowych, tj. osoby, które nie nocują w miejscu odwiedzanym.

2. Baza noclegowa turystyki dotyczy turystycznych obiektów noclegowych, tj. obejmuje obiekty hotelowe i pozostałe obiekty łącznie z pokojami gościnnymi i kwaterami agroturystycznymi.

*the film carrier used (light-sensitive, magnetic tape and digital). Among fixed cinemas one can distinguish **miniplexes** – equipped with 3 to 7 screens and **multiplexes** – equipped with 8 screens and more.*

6. Data regarding radio and television subscribers concern persons and institutions, which paid the subscription fee in order to use wireless radio and television receivers. The data also concern persons exempt, on the basis of special regulations, from paying the subscription fee (e.g., disabled war and military veterans).

Data also concern institutions paying the subscription for using radio and television receivers in vehicles.

Tourism

1. Tourism, in accordance with the Regulation (EU) No. 692/2011 of the European Parliament and of the Council in force since 2012, means the activity of visitors taking a trip to a main destination outside their usual environment, for less than a year, for any main purpose, including business, leisure or other personal purpose, other than to be employed by a resident entity in the place visited.

All categories of travellers which fall within the term "tourism" are defined as visitors. This group comprises:

- *tourists, i.e., persons who spent at least one night away from their place of permanent residence,*
- *one one-day visitors, i.e., persons who do not spend the night at the place visited.*

2. Tourist accommodation facilities include tourist accommodation establishments, i.e. hotels and similar establishments and other facilities include rooms for rent and agrotourism lodgings.

Do obiektów hotelowych zaliczamy hotele, motele, pensjonaty i inne obiekty hotelowe (np. zajazdy, gościńce).

Pozostałe obiekty obejmują: domy wycieczkowe, schroniska, schroniska młodzieżowe, szkolne schroniska młodzieżowe, ośrodki wczasowe, ośrodki kolonijne, ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe, domy pracy twórczej, zespoły domków turystycznych, kempingi, pola biwakowe, hostele, zakłady uzdrowiskowe i pozostałe niesklasyfikowane (np. domy studenckie, internaty, ośrodki rekreacyjno-sportowe itp.).

3. W informacjach o obiektach i miejscach noclegowych turystyki nie uwzględnia się obiektów i miejsc w obiektach przejściowo nieczynnych z powodu przebudowy, remontu itp.

4. Stopień wykorzystania miejsc noclegowych lub **pokoi** jest to stosunek liczby udzielonych noclegów lub pokoi w danym roku do nominalnej liczby miejsc noclegowych lub pokoi w danym roku. Przez nominalną liczbę miejsc noclegowych lub pokoi rozumie się sumę miejsc noclegowych lub pokoi przygotowanych dla turystów w każdym dniu działalności obiektu.

5. Turyści zagraniczni korzystający z turystycznych obiektów noclegowych rejestrowani są według kraju stałego zamieszkania. Turysta zagraniczny może być wykazywany wielokrotnie, jeśli w czasie jednorazowego pobytu w Polsce korzysta z kilku obiektów noclegowych.

Sport

1. Dane o organizacjach kultury fizycznej obejmują wybrane organizacje o ogólnokrajowym zasięgu działania (Akademicki Związek Sportowy, Polski Związek Sportu Niepełnosprawnych „Start”, Towarzystwo Krzewienia Kultury Fizycznej, Zrzeszenie „Ludowe Zespoły Sportowe”, uczniowskie kluby sportowe UKS i wyznaniowe kluby sportowe) i dotyczą głównie rekreacji ruchowej, a w przypadku Polskiego Związku Sportu Niepełnosprawnych „Start” – rehabilitacji ruchowej w środowisku niepełnosprawnych.

Hotels and similar establishments covers hotels, motels, boarding houses and other hotel facilities (e.g. road houses, inns).

Other facilities covers: excursion hotels, shelters, youth hostels, school youth hostels, holiday centres, holiday youth centres, training-recreational centres, creative arts centres, complexes of tourist cottages, camping sites, tent camp sites, hostels, health establishments and other non-classified (e.g. student dormitories, boarding schools and recreational centres, etc.).

3. Facilities and places temporarily unavailable due to expansion, renovation, etc., are not included in data regarding facilities and the number of bed places for tourists.

4. Occupancy rate of bed places or rooms is a relation of the number of bed places or rooms in a given year to the nominal number of bed places or rooms in a given year. The nominal number of bed places or rooms shall mean total bed places or rooms prepared for tourists each day of a facility's operation.

5. Foreign tourists using tourist accommodation establishments are registered according to country of their permanent residence. A foreign tourist may be indicated more than once if during a single stay in Poland he/she uses more than one accommodation facility.

Sport

1. Data regarding physical education organizations include selected organizations with a national scope of activity (the University Sports Association AZS, the Polish Sports Association for the Disabled "Start", the Society for Promotion of Physical Culture, the Association of "Rural Sports Clubs") and primarily concern recreational activity, and in case of the Polish Sports Association for the Disabled "Start" – rehabilitation activity for persons with disabilities.

2. W kategoriach ćwiczących w organizacjach kultury fizycznej (tabl. 17) oraz ćwiczących, trenerów i instruktorów sportowych według dziedziny i rodzaju sportu w klubach sportowych (tabl. 18) jedna osoba może być wykazywana wielokrotnie, jeśli uprawia, bądź prowadzi zajęcia w kilku rodzajach sportu.

W zależności od wieku osoby ćwiczące zaliczane są do kategorii juniorów lub seniorów; dla poszczególnych rodzajów sportu stosuje się różne granice wieku.

3. W stosunku do poprzednich edycji Rocznika dane zmieniono, gdyż:

- informacje o uczniowskich i wyznaniowych klubach sportowych (tabl. 17 i 18) ujmowane są w grupie „Kluby sportowe”, zamiast jak dotychczas, w grupie „Organizacje kultury fizycznej”,
- w ogólnej liczbie ćwiczących, trenerów i instruktorów sportowych w klubach sportowych (tabl. 18) osoba uprawiająca bądź prowadząca zajęcia w kilku rodzajach sportu jest wykazywana jednokrotnie, zamiast jak dotychczas wielokrotnie.

2. In the category of persons practicing sports in physical education organizations (table 17) as well as persons practicing sports, coaches and sports instructors according to sports fields and kinds of sports in sports clubs (table 18) one person may be indicated more than once, depending upon the number of sports practiced or taught.

Persons practicing sports are classified as either juniors or seniors, depending on age; various age groups are applied for individual sports.

3. In comparison to the previous editions of the Yearbook data was changed because:

- *information about student and religious sport clubs (tables 17 and 18) are included in the “Sports clubs”, instead of, as previously, in the “Physical education organizations”,*
- *in the total number of persons practicing sports, coaches and sports instructors in sports clubs (table 17) a person practicing or conducting trainings in several kinds of sports is recognized once, instead of many times, as before.*

Kultura Culture

TABL. 1 (174). **KSIAŻKI I BROSZURY WYDANE^a**
BOOKS AND PAMPHLETS PUBLISHED^a

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem <i>Grand total</i>	Wydawnictwa naukowe <i>Scientific publications</i>	Podręczniki dla szkół wyższych <i>University textbooks</i>	Wydawnictwa zawodowe <i>Professional publications</i>	Podręczniki szkolne <i>School textbooks</i>	Wydawnictwa popularne <i>Popular science</i>	Literatura piękna <i>Belles-lettres</i>		SPECIFICATION
								razem <i>total</i>	w tym dla dzieci i młodzieży <i>of which for children and youth</i>	
Tytuły.....	2005	233	108	23	3	-	41	52	6	Titles
	2010	342	178	33	10	1	62	56	2	
	2012	349	197	21	13	1	85	27	5	
	2013	319	171	16	20	2	78	21	11	
Nakład w tys. egz.....	2005	259,1	40,5	15,7	3,0	-	50,3	59,6	90,0	Number of copies in thous.
	2010	242,5	68,0	15,9	8,2	1,0	72,3	75,1	2,0	
	2011	326,4	67,7	12,9	2,0	-	93,5	131,8	18,5	
	2012	184,1	61,7	7,2	7,8	2,0	76,0	21,2	8,2	

^a Według miejsca wydania.

Źródło: Biblioteka Narodowa.

^a According to published place.

Source: National Library.

TABL. 2 (175). **GAZETY I CZASOPISMA WYDANE^a**
NEWSPAPERS AND MAGAZINES PUBLISHED^a

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem <i>Grand total</i>	Ukazujące się <i>Published as specified</i>								SPECIFICATION	
			w tygodniu <i>weekly</i>		w miesiącu <i>monthly</i>		1 raz <i>once</i>			nieregularnie <i>irregularly</i>		
			6-2 razy <i>times</i>	1 raz <i>once</i>	3-2 razy <i>times</i>	1 raz <i>once</i>	na 2 miesiące <i>bi-monthly</i>	w kwartale <i>quarterly</i>	w półroczu <i>half-yearly</i>			w roku <i>yearly</i>
Tytuły.....	2005	122	3	6	6	34	13	18	9	10	23	Titles
	2010	149	2	11	3	35	12	37	7	28	14	
	2012	140	2	14	3	29	6	41	11	25	9	
	2013	139	2	13	5	28	8	45	9	20	9	
Nakład w tys. egz.....	2005	31608,4	28671,5	1479,0	328,6	778,2	120,4	88,9	8,0	6,3	127,5	Number of copies in thous.
	2010	16573,3	11931,9	3148,9	169,0	759,4	174,3	245,8	4,1	14,9	125,0	
	2012	17532,7	10986,8	4643,3	505,0	947,9	54,7	296,0	10,7	13,6	74,7	
	2013	16609,9	10213,5	4132,7	561,6	798,5	67,7	439,2	6,3	8,3	382,1	

^a Według miejsca wydania.

Źródło: dane Zakładu Statystyki Wydawnictw Biblioteki Narodowej.

^a According to published place.

Source: data of the Department of Publication Statistics of the National Library.

TABL. 3 (176). **BIBLIOTEKI PUBLICZNE (z filiami)**
PUBLIC LIBRARIES (with branches)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Biblioteki (stan w dniu 31 XII)	348	316	305	302	<i>Libraries (as of 31 XII)</i>
w tym na wsi	250	228	218	215	<i>of which in rural areas</i>
Punkty biblioteczne (stan w dniu 31 XII)	145	124	98	112	<i>Library service points (as of 31 XII)</i>
w tym na wsi	108	95	73	.	<i>of which in rural areas</i>
Księgozbiór (stan w dniu 31 XII) w tys. wol.	5477,2	5094,5	4872,8	4712,9	<i>Collection (as of 31 XII) in thous. vol.</i>
w tym na wsi	2254,4	2056,7	2939,7	1875,7	<i>of which in rural areas</i>
Czytelnicy ^a w tys.	274,3	229,1	221,3	214,2	<i>Borrowers^a in thous.</i>
w tym na wsi	67,1	54,1	52,6	50,6	<i>of which in rural areas</i>
Wypożyczenia ^{ab} :					<i>Loans^{ab}:</i>
w tysiącach wol.	4987,4	4222,0	4310,8	4308,6	<i>in thousand vol.</i>
w tym na wsi	1570,5	1245,1	3128,4	1128,5	<i>of which in rural areas</i>
na 1 czytelnika w wol.	18,2	18,4	19,5	20,1	<i>per borrower in vol.</i>
w tym na wsi	23,4	23,0	18,6	22,3	<i>of which in rural areas</i>

^a Łącznie z punktami bibliotecznymi; w 2013 r. przyporządkowane w podziale na miasta i wieś według siedziby jednostki macierzystej. ^b Bez wypożyczeń międzybibliotecznych.

^a Including library service points; in 2013 assigned with division into urban areas and rural areas according to the parent entity's registered office. ^b Excluding interlibrary lending.

TABL. 4 (177). **MUZEA**
MUSEUMS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Muzea i oddziały muzealne ^a	23	27	27	29	<i>Museums with branches^a</i>
Muzealia ^a w tys.	154,4	143,8	171,8	175,2	<i>Museum exhibits^a in thous.</i>
Wystawy czasowe	127	148	154	141	<i>Temporary exhibitions</i>
własne ^b	88	81	87	91	<i>own^b</i>
obce ^c	39	67	67	50	<i>exterior^c</i>
Zwiedzający muzea i wystawy w tys.	436,0	540,5	491,5	673,2	<i>Museum and exhibition visitors in thous.</i>
w tym młodzież szkolna ^d	149,9	131,9	110,2	139,3	<i>of which primary and secondary school^d</i>

^a Stan w dniu 31 XII. ^b W kraju. ^c Krajowe i z zagranicy. ^d Zwiedzająca muzea w zorganizowanych grupach.

^a As of 31 XII. ^b In Poland. ^c Domestic and foreign. ^d Visiting museums in organized groups.

TABL. 5 (178). **INSTYTUCJE PARAMUZEALNE**
MUSEUM-RELATED INSTITUTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Instytucje (stan w dniu 31 XII).....	-	2	3	2	<i>Institutions (as of 31 XII)</i>
Ogród zoologiczny	-	-	-	-	<i>Zoological Garden</i>
Ogród botaniczny ^a	-	-	1	1	<i>Botanical Garden^a</i>
Rezerwaty	-	-	-	-	<i>Reserves</i>
Inne	-	2	2	1	<i>Others</i>
Zwiedzający w tys.	-	8,8	89,5	92,1	<i>Visitors in thous.</i>
w tym młodzież szkolna w zorganizowanych grupach	-	3,0	63,9	38,8	<i>of which primary and secondary schools students visiting in groups</i>
Ogród zoologiczny	-	-	-	-	<i>Zoological Garden</i>
Ogród botaniczny ^a	-	-	12,0	10,0	<i>Botanical Garden^a</i>
Rezerwaty	-	-	-	-	<i>Reserves</i>
Inne	-	8,8	77,5	82,1	<i>Others</i>

^a Łącznie z oddziałem.

^a Including branch.

TABL. 6 (179). **GALERIE SZTUKI**
ART GALLERIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013			SPECIFICATION
				ogółem <i>total</i>	sektor publiczny <i>public sector</i>	sektor prywatny <i>private sector</i>	
Galerie (stan w dniu 31 XII).....	5	13	11	12	10	2	<i>Galleries (as of 31 XII)</i>
Wystawy ^a	77	116	119	127	121	6	<i>Exhibitions^a</i>
w tym z zagranicy.....	7	5	7	8	8	-	<i>of which foreign</i>
Ekspozycje ^a	87	117	126	132	126	6	<i>Expositions^a</i>
Zwiedzający w tys.	63,4	218,4	238,6	228,2	227,1	1,1	<i>Visitors in thous.</i>

^a W kraju.
^a In Poland.

TABL. 7 (180). **TEATRY, INSTYTUCJE MUZYCZNE, PRZEDSIĘBIORSTWA ESTRADOWE**
THEATRES, MUSIC INSTITUTIONS, ENTERTAINMENT ENTERPRISES

WYSZCZEGÓLNIENIE	Instytucje ^a <i>Institutions^a</i>	Miejsca na widowni w stałej sali ^a <i>Seating in fixed halls^a</i>	Przedstawienia i koncerty ^b <i>Performances and concerts^b</i>	Widzowie i słuchacze w tys. ^b <i>Audience in thous.^b</i>	SPECIFICATION
Teatry i instytucje muzyczne					<i>Theatres and music institutions</i>
2005	4	1744	2015	286,9	
2010	5	1828	2182	293,5	
2012	5	1611	2175	311,9	
2013	5	1746	2108	287,9	
Teatry.....	3	1241	1044	123,8	<i>Theatres</i>
dramatyczne.....	2	1036	666	86,9	<i>dramatic</i>
lalkowe.....	1	205	378	36,9	<i>puppet</i>
Filharmonie.....	1	505	1000	147,2	<i>Philharmonic halls</i>
Orkiestry symfoniczne i kameralne.....	1	-	64	16,9	<i>Symphonic and chamber orchestras</i>
Przedsiębiorstwa estradowe					<i>Entertainment enterprises</i>
2005	1	x	200	30000	
2010	1	x	30	5000	
2012	1	x	20	2000	
2013	1	x	42	3000	

^a Stan w dniu 31 XII. ^b Dane dotyczą działalności prowadzonej na terenie województwa, łącznie z imprezami organizowanymi w plenerze.

^a As of 31 XII. ^b Data concern activity performed in voivodship area, including outdoor events.

TABL. 8 (181). **DOMY I OŚRODKI KULTURY, KLUBY, ŚWIETLICE**
Stan w dniu 31 XII
CULTURAL CENTRES AND ESTABLISHMENTS, CLUBS AND COMMUNITY CENTRES
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013			SPECIFICATION
				Ogółem Total	Miasta Urban areas	Wieś Rural areas	
Instytucje	133	146	149	140	57	83	<i>Institutions</i>
domy kultury	32	34	22	19	19	-	<i>cultural establishments</i>
ośrodki kultury	63	69	79	80	35	45	<i>cultural centres</i>
kluby	1	5	2	2	2	-	<i>clubs</i>
świetlice	37	38	46	39	1	38	<i>community centres</i>
Pracownie specjalistyczne	270	268	369	309	187	122	<i>Specialized workshops</i>
Imprezy (w ciągu roku)	9397	10931	9501	9633	6434	3199	<i>Events (during the year)</i>
Uczestnicy imprez (w ciągu roku) w tys.	1562,4	1414,9	1795,3	2194,0	1773,2	420,8	<i>Event participants (during the year) in thous.</i>
Kursy (w ciągu roku)	275	282	470	332	270	62	<i>Courses (during the year)</i>
Absolwenci kursów (w ciągu roku) ...	4556	3710	3354	5313	4671	642	<i>Course graduates (during the year)</i>
w tym dzieci i młodzież ^a	1328	1184	1595	2444	2051	393	<i>of which children and youth^a</i>
Zespoły artystyczne	749	882	809	761	499	262	<i>Artistic ensembles</i>
Członkowie zespołów artystycznych ..	9692	9584	20438	17053	9512	7541	<i>Members of artistic ensembles</i>
w tym dzieci i młodzież ^a	5891	5472	12094	6367	3935	2432	<i>of which children and youth^a</i>
Koła (kluby)	394	449	637	645	374	271	<i>Groups (clubs)</i>
Członkowie kół (klubów)	8494	9537	14931	15220	10947	4273	<i>Members of groups (clubs)</i>
w tym dzieci i młodzież ^a	3610	3493	6659	10947	3775	7172	<i>of which children and youth^a</i>

^a W wieku poniżej 15 lat.

U w a g a. Do 2011 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co 2 lata.

^a Below the age of 15.

N o t e. Until 2011 data on the basis of periodic surveys conducted every two years.

TABL. 9 (182). **KINA STAŁE**
FIXED CINEMAS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Kina (stan w dniu 31 XII)	28	21	23 ^a	21 ^a	<i>Cinemas (as of 31 XII)</i>
w tym miasta	27	20	22	20	<i>of which in urban areas</i>
w tym multiplexy	-	1	1	1	<i>of which multiplexes</i>
Sale projekcyjne (stan w dniu 31 XII) ...	34	34	36	35	<i>Screens (as of 31 XII)</i>
w tym miasta	33	33	35	34	<i>of which in urban areas</i>
w tym multiplexy	-	8	8	8	<i>of which multiplexes</i>
Miejsca na widowni (stan w dniu 31 XII) ...	8570	7258	7299	7157	<i>Seats in fixed cinemas (as of 31 XII)</i>
w tym miasta	8153	7115	7156	7014	<i>of which in urban areas</i>
w tym multiplexy	-	1904	1921	1921	<i>of which multiplexes</i>
Seanse	11487	34669	32441	33924	<i>Screenings</i>
w tym miasta	11190	34648	32430	33920	<i>of which in urban areas</i>
w tym multiplexy	-	16673	16476	16155	<i>of which multiplexes</i>
na 1 kino	396	1651	1410	1615	<i>per cinema</i>
Widzowie	367046	938625	814391	904111	<i>Audience</i>
w tym miasta	358186	937136	813802	903969	<i>of which in urban areas</i>
w tym multiplexy	-	563226	580409	512863	<i>of which multiplexes</i>
na 1 kino	12657	44696	35408	43053	<i>per cinema</i>
na 1 seans	32	27	25	27	<i>per screening</i>

^a W tym 1 miniplex.

^a Of which 1 miniplex.

TABL. 10 (183) **ABONENCI TELEWIZJI KABLOWEJ**

Stan w dniu 31 XII

CABLE TELEVISION SUBSCRIBERS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
OGÓŁEM	137455	188593	184429	182695	TOTAL
Na 1000 ludności.....	96	132	127	126	Per 1000 population

Źródło: dane Urzędu Komunikacji Elektronicznej.

Source: data of the Office of Electronic Communications.

TABL. 11 (184). **ABONENCI RADIOWI I TELEWIZYJNI**

Stan w dniu 31 XII

RADIO AND TELEVISION SUBSCRIBERS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
	w tysiącach in thousands				na 1000 ludności per 1000 population				
Abonenci radiowi	332,0	256,1	255,8	258,1	232	176	176	178	Radio subscribers
miasta.....	223,8	177,3	177,5	179,1	261	205	206	209	urban areas
wieś.....	108,2	78,9	78,3	78,9	190	134	133	134	rural areas
Abonenci telewizyjni	323,4	249,1	247,9	249,6	226	171	171	172	Television subscribers
miasta.....	217,4	171,7	171,1	172,2	253	199	199	201	urban areas
wieś.....	106,1	77,3	76,7	77,3	186	131	130	131	rural areas

Źródło: dane Centralnego Zarządu Poczty Polskiej.

Source: data of the Polish Post Headquarters.

Turystyka**Tourism**TABL. 12 (185). **BAZA NOCLEGOWA TURYSTYKI**
TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012 ^a	2013 ^a	SPECIFICATION
Obiekty (stan w dniu 31 VII)	353^b	387^b	487	489	Facilities (as of 31 VII)
tym całoroczne	186	234	277	285	of which open all year
Obiekty hotelowe	136	168	190	195	Hotels and similar facilities
hotele.....	85	95	101	107	hotels
motele.....	5	4	4	4	motels
pensjonaty	23	26	27	28	boarding houses
inne obiekty hotelowe	23	43	58	56	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	217 ^b	219 ^b	297	294	Other facilities
domy wycieczkowe	2	2	3	3	excursion hostels
schroniska młodzieżowe.....	10	4	4	4	youth hostels
szkolne schroniska młodzieżowe	14	17	18	19	school youth hostels
kempingi.....	12	13	16	15	camping sites
pola biwakowe	20	20	19	18	tent camp sites
ośrodki wczasowe.....	57	55	44	38	holiday centres
ośrodki kolonijne.....	4	7	8	8	holiday youth centres
ośrodki szkoleniowo- -wypoczynkowe	18	26	18	16	training-recreational centres
domy pracy twórczej	1	1	1	1	creative arts centres
zespoły domków turystycznych... ośrodki do wypoczynku sobotnio- -niedzielnego i świątecznego ...	16	31	36	32	complexes of tourist cottages weekend and holiday accom- modation establishments
hostele	1	-	-	-	hostels
zakłady uzdrowiskowe	1	2	1	1	health establishments
pokoje gościnne	.	.	31	33	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	.	.	72	78	agrotourism lodgings
inne obiekty	61	40	25	27	other facilities

TABL. 12 (185). **BAZA NOCLEGOWA TURYSTYKI (cd.)**
TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012 ^a	2013 ^a	SPECIFICATION
Miejsca noclegowe					
(stan w dniu 31 VII)	37408^b	37722^b	39437	40775	Number of beds (as of 31 VII)
w tym całoroczne	18297	19213	20694	22827	<i>of which open all year</i>
Obiekty hotelowe	10947	13072	15130	16385	<i>Hotels and similar facilities</i>
hotele	8683	10068	10699	11994	<i>hotels</i>
motele	160	91	89	88	<i>motels</i>
pensjonaty	1054	767	871	908	<i>boarding houses</i>
inne obiekty hotelowe	1050	2146	3471	3395	<i>other hotel facilities</i>
Pozostałe obiekty	26461 ^b	24650 ^b	24307	24390	<i>Other facilities</i>
domy wycieczkowe	111	94	111	111	<i>excursion hostels</i>
schroniska młodzieżowe	713	311	263	204	<i>youth hostels</i>
szkolne schroniska młodzieżowe	1110	1199	1718	1735	<i>school youth hostels</i>
kempingi	1704	1330	1714	1771	<i>camping sites</i>
pola biwakowe	2512	1495	1235	1199	<i>tent camp sites</i>
ośrodki wczasowe	6381	6714	5069	4340	<i>holiday centres</i>
ośrodki kolonijne	676	725	772	876	<i>holiday youth centres</i>
ośrodki szkoleniowo- -wypoczynkowe	3200	3617	3084	2840	<i>training-recreational centres</i>
domy pracy twórczej	156	124	129	129	<i>creative arts centres</i>
zespoły domków turystycznych ^c ..	1392	1768	2981	3043	<i>complexes of tourist cottages^c</i>
ośrodki do wypoczynku sobotnio- -niedzielnego i świątecznego	15	-	-	-	<i>weekend and holiday accom- modation establishments</i>
hostele	.	31	31	31	<i>hostels</i>
zakłady uzdrowiskowe	472	395	394	394	<i>health establishments</i>
pokoje gościnne	.	.	516	637	<i>rooms for rent</i>
kwatery agroturystyczne	.	.	1082	1199	<i>agrotourism lodgings</i>
inne obiekty	8019	6847	5208	5881	<i>other facilities</i>
Korzystający z noclegów	758021^b	898771^b	988201	1052358	Tourists accommodated
w tym turyści zagraniczni	219186	144700	159432	173511	<i>of which foreign tourists</i>
Obiekty hotelowe	547991	641165	734776	820308	<i>Hotels and similar facilities</i>
hotele	493898	558015	614575	676918	<i>hotels</i>
motele	5809	3853	2918	2758	<i>motels</i>
pensjonaty	24499	17095	19465	19994	<i>boarding houses</i>
inne obiekty hotelowe	23785	62202	97818	120638	<i>other hotel facilities</i>
Pozostałe obiekty	210030 ^b	257606 ^b	253425	232050	<i>Other facilities</i>
domy wycieczkowe	8152	2235	1737	705	<i>excursion hostels</i>
schroniska młodzieżowe	6760	1621	2006	2035	<i>youth hostels</i>
szkolne schroniska młodzieżowe	16935	17078	25944	25699	<i>school youth hostels</i>
kempingi	11197	13445	11459	14398	<i>camping sites</i>
pola biwakowe	8804	7588	5770	5803	<i>tent camp sites</i>
ośrodki wczasowe	53461	76571	45690	34981	<i>holiday centres</i>
ośrodki kolonijne	3442	3922	7672	6099	<i>holiday youth centres</i>
ośrodki szkoleniowo- -wypoczynkowe	37436	51608	66326	45513	<i>training-recreational centres</i>
domy pracy twórczej	3326	4049	4703	4073	<i>creative arts centres</i>
zespoły domków turystycznych ^c ..	14545	17864	18245	25190	<i>complexes of tourist cottages^c</i>
ośrodki do wypoczynku sobotnio- -niedzielnego i świątecznego	27	-	-	-	<i>weekend and holiday accom- modation establishments</i>
hostele	.	690	1834	3450	<i>hostels</i>
zakłady uzdrowiskowe	6703	9483	9697	9082	<i>health establishments</i>
pokoje gościnne	.	.	5360	7756	<i>rooms for rent</i>
kwatery agroturystyczne	.	.	8074	7540	<i>agrotourism lodgings</i>
inne obiekty	39242	51452	38908	39726	<i>other facilities</i>

TABL. 12 (185). **BAZA NOCLEGOWA TURYSTYKI (dok.)**
COLLECTIVE TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012 ^a	2013 ^a	SPECIFICATION
Udzielone noclegi	2014893^b	2407502^b	2555145	2691604	Nights spent (overnight stay)
w tym turystom zagranicznym.....	503384	361077	388252	399967	of which foreign tourists
Obiekty hotelowe	1070702	1273703	1476587	1655346	Hotels and similar facilities
hotele.....	939473	1089446	1202754	1348211	hotels
motele.....	8523	5296	4715	5269	motels
pensjonaty	51209	41038	48224	47064	boarding houses
inne obiekty hotelowe	71497	137923	220894	254802	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	944191 ^b	1133799 ^b	1078558	1036258	Other facilities
domy wycieczkowe	12309	3750	3534	1919	excursion hostels
schroniska młodzieżowe.....	16777	6161	7282	3241	youth hostels
szkolne schroniska młodzieżowe	46434	45365	69595	71416	school youth hostels
kempingi	35037	35936	26924	36410	camping sites
poła biwakowe	27594	22495	22626	20233	tent camp sites
ośrodki wczasowe.....	271485	401182	214523	172551	holiday centres
ośrodki kolonijne.....	16957	37054	48770	40112	holiday youth centres
ośrodki szkoleniowo-					
-wypoczynkowe	143642	202927	241247	202581	training-recreational centres
domy pracy twórczej	8921	11159	12153	11331	creative arts centres
zespoły domków turystycznych ^c ..	50634	65911	88292	102135	complexes of tourist cottages ^c
ośrodki do wypoczynku sobotnio-					
-niedzielnego i świątecznego ...	121	-	-	-	weekend and holiday accom-
					modation establishments
hostele	.	1066	2275	4031	hostels
zakłady uzdrowiskowe	139616	110296	123182	122958	health establishments
pokoje gościnne	.	.	17714	22934	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	.	.	33142	28620	agrotourism lodgings
inne obiekty	174664	190497	167299	195786	other facilities

^a Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. ^b Bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych oraz w 2005 r. bez hosteli. ^c Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

^a Concern establishments possessing 10 and more bed places. ^b Excluding rooms for rent and agrotourism lodgings as well as in 2005 excluding hostels. ^c Including camping sites if they exist in the territory of the complexes of tourist cottages.

TABL. 13 (186). **TURYSŃCI ZAGRANICZNI KORZYSTAJĄCY Z BAZY NOCLEGOWEJ TURYSTYKI**
FOREIGN TOURISTS ACCOMMODATED IN TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012 ^a	2013 ^a	SPECIFICATION
Korzystający z noclegów	219186^b	144700^b	159432	173511	Tourists accommodated
Obiekty hotelowe	202236	128719	144517	156742	Hotels and similar facilities
hotele.....	190636	119377	132973	144491	hotels
motele.....	247	72	-	66	motels
pensjonaty	6471	3743	3852	3383	boarding houses
inne obiekty hotelowe	4882	5527	7692	8802	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	16950 ^b	15981 ^b	14915	16769	Other facilities
domy wycieczkowe	455	-	-	-	excursion hostels
schroniska młodzieżowe.....	370	1	4	1	youth hostels
szkolne schroniska młodzieżowe	1289	1149	1510	1638	school youth hostels
kempingi	3513	3557	3604	5031	camping sites
poła biwakowe	1618	620	1104	440	tent camp sites
ośrodki wczasowe.....	1400	1796	900	668	holiday centres
ośrodki kolonijne.....	41	920	1090	1025	holiday youth centres
ośrodki szkoleniowo-					
-wypoczynkowe	1477	1044	1492	1114	training-recreational centres
domy pracy twórczej	194	227	61	168	creative arts centres
zespoły domków turystycznych ^c ..	545	603	972	1761	complexes of tourist cottages ^c
hostele	.	56	32	35	hostels

TABL. 13 (186). **TURYŚCI ZAGRANICZNI KORZYSTAJĄCY Z BAZY NOCLEGOWEJ TURYSTYKI (dok.)**
FOREIGN TOURISTS ACCOMMODATED IN TOURIST ACCOMMODATION
ESTABLISHMENTS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012 ^a	2013 ^a	SPECIFICATION
zakłady uzdrowiskowe	-	225	-	-	health establishments
pokoje gościnne	.	.	479	782	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	.	.	524	406	agrotourism lodgings
inne obiekty	6048	5783	3143	3700	other facilities
Udzielone noclegi	503384^b	361077^b	388252	399967	Nights spent (overnight stay)
Obiekty hotelowe	453517	309237	329961	341615	Hotels and similar facilities
hotele.....	418167	277789	296717	309180	hotels
motele.....	305	326	-	152	motels
pensjonaty	19520	14791	13488	12121	boarding houses
inne obiekty hotelowe	15525	16331	19756	20162	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	49867 ^b	51840 ^b	58291	58352	Other facilities
domy wycieczkowe	659	-	-	-	excursion hostels
schroniska młodzieżowe	1158	1	4	1	youth hostels
szkolne schroniska młodzieżowe	2574	4986	4628	4852	school youth hostels
kempingi	7875	5996	6294	9114	camping sites
pola biwakowe	2257	1088	6203	1784	tent camp sites
ośrodki wczasowe.....	7889	8397	4023	1595	holiday centres
ośrodki kolonijne.....	97	4997	6624	4980	holiday youth centres
ośrodki szkoleniowo- -wypoczynkowe	7836	4793	7992	6486	training-recreational centres
domy pracy twórczej.....	657	957	137	575	creative arts centres
zespoły domków turystycznych ^c ..	1709	1833	5787	10203	complexes of tourist cottages ^c
hostele	-	75	34	35	hostels
zakłady uzdrowiskowe	.	419	-	-	health establishments
pokoje gościnne	.	.	2746	2749	rooms for rent
kwatery agroturystyczne	.	.	2084	1998	agrotourism lodgings
inne obiekty	17156	18298	11735	13980	other facilities

^a Dotyczy obiektów posiadających 10 i więcej miejsc noclegowych. ^b Bez pokoi gościnnych i kwater agroturystycznych oraz w 2005 r. bez hosteli. ^c Łącznie z miejscami kempingowymi, jeśli występują na terenie zespołu.

^a Concern establishments possessing 10 and more bed places. ^b Excluding rooms for rent and agrotourism lodgings as well as in 2005 excluding hostels. ^c Including camping sites if they exist in the territory of the complexes of tourist cottages.

TABL. 14 (187). **WYKORZYSTANIE BAZY NOCLEGOWEJ TURYSTYKI^a**
OCCUPANCY IN TOURIST ACCOMMODATION ESTABLISHMENTS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
	stopień wykorzystania miejsc noclegowych occupancy rate of bed places				stopień wykorzystania pokoi occupancy rate of rooms				
Obiekty hotelowe	31,7	27,8	28,1	28,0	33,5	32,3	33,0	34,3	Hotels and similar facilities
hotele	32,7	30,4	31,2	32,0	34,5	34,7	35,3	36,0	hotels
motele	17,4	16,6	15,2	16,6	23,9	18,2	18,6	20,7	motels
pensjonaty	22,4	17,1	18,8	18,3	22,2	20,2	24,1	23,0	boarding houses
inne obiekty hotelowe..	31,9	18,9	20,0	23,7	31,4	23,10	25,9	29,7	other hotel facilities
Pozostałe obiekty	28,5	28,8	26,5	25,7	.	.	.	.	Other facilities

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 4 na str. 248.

^a See general notes, item 4 on page 248.

TABL. 15 (188). **PLACÓWKI GASTRONOMICZNE W BAZIE NOCLEGOWEJ TURYSTYKI**
Stan w dniu 31 VII
CATERING ESTABLISHMENTS IN TOURIST ACCOMMODATION
ESTABLISHMENTS
As of 31 VII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Restauracje <i>Restaurants</i>	Bary i kawiarnie <i>Bars and coffee houses</i>	Stołówki <i>Canteens</i>	Punkty gastronomiczne <i>Food stands</i>	SPECIFICATION	
OGÓŁEM	2005	126	148	109	39	TOTAL
	2010	143	164	100	54	
	2012	167	156	77	41	
	2013	180	167	81	45	
Obiekty hotelowe	155	124	19	25	25	<i>Hotels and similar facilities</i>
hotele.....	113	84	5	15	15	<i>hotels</i>
motele.....	1	3	-	-	-	<i>motels</i>
pensjonaty	16	14	4	6	6	<i>boarding houses</i>
inne obiekty hotelowe	25	23	10	4	4	<i>other hotel facilities</i>
Pozostałe obiekty	25	43	62	20	20	<i>Other facilities</i>
domy wycieczkowe	1	-	1	1	1	<i>excursion hostels</i>
schroniska młodzieżowe	-	-	2	-	-	<i>youth hostels</i>
szkolne schroniska młodzieżowe	-	-	5	-	-	<i>school youth hostels</i>
kempingi	1	3	-	2	2	<i>camping sites</i>
pola biwakowe	-	-	1	1	1	<i>tent camp sites</i>
ośrodki wczasowe.....	5	19	24	3	3	<i>holiday centres</i>
ośrodki kolonijne.....	-	-	5	-	-	<i>holiday youth centres</i>
ośrodki szkoleniowo-wypoczynkowe	6	12	6	3	3	<i>training-recreational centres</i>
domy pracy twórczej	1	-	-	2	2	<i>creative arts centres</i>
zespoły domków turystycznych..	4	7	6	6	6	<i>complexes of tourist cottages</i>
hostele	1	-	-	-	-	<i>hostels</i>
zakłady uzdrowiskowe	-	-	1	-	-	<i>health establishments</i>
pokoje gościnne/kwatery agroturystyczne	6	2	11	2	2	<i>rooms for rent/ agrotourism lodgings</i>

TABL. 16 (189). HOTELE WEDŁUG KATEGORII
HOTELS BY CATEGORY

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Kategorie Categories					w trakcie katego- ryzacji in the process of the catego- risation	
		*****	****	***	**	*		
OGÓLEM^a	2005	-	-	1	34	32	7	11
TOTAL^a	2010	95	1	7	40	32	5	10
	2012	101	1	14	40	35	4	7
	2013	107	2	18	41	33	4	9
Pokoje ^a	2005	4249	-	40	2517	1093	107	492
Rooms ^a	2010	4963	86	1146	2071	1199	73	388
	2012	5227	107	1764	2079	1055	63	159
	2013	5810	206	2148	2064	1043	68	281
Miejsca noclegowe ^a	2005	8683	-	80	5021	2174	244	1164
Bed places ^a	2010	10068	250	2394	4054	2393	177	800
	2012	10699	270	3663	4109	2152	158	347
	2013	11994	475	4419	4158	2129	163	650
Korzystający z noclegów w tys.	2005	69183	-	870	46762	14082	1339	6130
Tourists accommodated in thous.	2010	558015	14942	188842	190162	123240	4686	36143
	2012	614575	16396	237477	227988	110630	2567	19517
	2013	676918	21362	291870	221739	110315	4373	27259
w tym turyści zagraniczni	2005	35250	-	659	24728	6017	492	3354
of which foreign tourists	2010	119377	359	34545	53008	22806	93	8566
	2012	132973	328	48545	63205	18349	129	2417
	2013	144491	369	64387	60117	15088	369	4161
Stopień wykorzystania w %:								
Occupancy rate in %:								
miejsc noclegowych	2005	32,7	-	35,9	38,0	27,1	23,6	20,4
bed places	2010	30,4	36,7	46,0	25,9	25,3	9,9	20,5
	2013	31,2	40,7	40,1	27,4	26,3	6,2	20,9
	2013	32,0	35,3	40,6	28,0	24,9	13,3	26,1
pokoju	2005	34,5	-	39,6	39,8	28,3	22,3	20,7
rooms	2010	34,7	48,6	45,9	32,0	29,2	14,2	28,5
	2012	35,3	45,0	40,8	33,9	30,8	9,3	27,8
	2013	36,0	40,3	41,4	34,5	29,9	15,7	31,0

^a Stan w dniu 31 VII.^a As of 31 VII.

Sport

Sport

TABL. 17 (190). **ORGANIZACJE KULTURY FIZYCZNEJ I KLUBY SPORTOWE^a**
 Stan w dniu 31 XII
PHYSICAL EDUCATION ORGANIZATIONS AND SPORTS CLUBS^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2006	2010	2012	SPECIFICATION
ORGANIZACJE KULTURY FIZYCZNEJ PHYSICAL EDUCATION ORGANIZATIONS				
Jednostki organizacyjne	658	707	602	Organizational entities
Członkowie	16104	15463	13093	Members
Ćwiczący ^b	15438	15552	13615	Persons practising sports ^b
KLUBY SPORTOWE SPORTS CLUBS				
Jednostki organizacyjne	518	545	535	Organizational entities
Członkowie	35293	34771	29865	Members
Ćwiczący	32932	33682	31605	Persons practising sports
mężczyźni	23766	24519	23158	males
kobiety	9166	9163	8447	females
w wieku do 18 lat	25968	25599	23460	Aged up to 18
Sekcje sportowe	1167	1130	1054	Sports sections
Trenerzy	364	471	498	Coaches
klasy M (mistrzowskiej)	17	17	30	M class (champion)
klasy I	50	70	73	I class
klasy II	297	384	395	II class
Instruktorzy sportowi	763	951	941	Sports instructors
Inne osoby prowadzące zajęcia sportowe ...	604	459	335	Other persons conducting sports activities

^a Dane zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzednich edycjach Rocznika; patrz uwagi ogólne, ust. 1 na str. 248. ^b Dane szacunkowe.

U w a g a. Dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co dwa lata.

^a Data have been changed in relation to the data published in the previous editions of the Yearbook; see general notes, item 1 on page 248. ^b Estimated data.

N o t e. Data on the basis of periodic surveys conducted every two years.

TABL. 18 (191). **WYBRANE DZIEDZINY I RODZAJE SPORTU W KLUBACH SPORTOWYCH^a**
W 2012 R.
 Stan w dniu 31 XII
SELECTED SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS IN SPORTS CLUBS^a
IN 2012
 As of 31 XII

DZIEDZINY I RODZAJE SPORTU	Sekcje Sections	Ćwiczący <i>Persons practising sports</i>			Trenerzy Coaches	Instruktorzy sportowi Sports instructors	FIELDS AND KINDS OF SPORTS
		ogółem total	z liczby ogółem of total				
			kobiety females	junio- rzy i ju- niorki juniors			
Alpinizm ^b	1	25	10	25	-	1	Mountaineering ^b
Badminton	8	212	78	165	2	6	Badminton
Boks	8	201	28	160	4	7	Boxing
Brydż sportowy	8	104	13	-	-	7	Bridge
Gimnastyka	4	63	63	58	5	6	Gymnastics
Hokej na lodzie	2	56	7	32	1	4	Ice hockey
Jeździectwo ^b	26	310	234	150	4	41	Equestrian sport ^b
Judo	8	618	122	582	14	11	Judo
Kajakarstwo klasyczne	12	304	78	191	4	20	Classic canoeing
Karate ^b	16	1080	267	872	1	21	Karate ^b
Kolarstwo szosowe	9	182	42	116	4	10	Road cycling
Kolarstwo torowe	2	45	13	21	1	1	Track cycling
Koszykówka	66	1935	991	1782	34	67	Basketball
Lekkoatletyka	60	1485	685	1391	32	43	Athletics

TABL. 18 (191). **WYBRANE DZIEDZINY I RODZAJE SPORTU W KLUBACH SPORTOWYCH^a**
W 2012 R. (dok.)
 Stan w dniu 31 XII
SELECTED SPORTS FIELDS AND KINDS OF SPORTS IN SPORTS CLUBS^a
IN 2012 (cont.)
AS OF 31 XII

DZIEDZINY I RODZAJE SPORTÓW ^b	Sekcje Sections	Ćwiczący Persons practising sports			Trenerzy Coaches	Instruktorzy sportowi Sports instructors	FIELDS AND KINDS OF SPORTS ^b
		ogółem total	z liczby ogółem of total				
			kobiety females	juniorzy i juniorki juniors			
Łyżwiarstwo szybkie ^b	3	79	30	38	2	2	Speed skating ^b
Pięciobój nowoczesny.....	2	77	35	77	-	3	Modern pentathlon
Piłka nożna.....	281	12333	805	9353	182	295	Football
Piłka ręczna.....	39	1230	489	1073	34	33	Handball
Piłka siatkowa.....	165	3794	2039	3277	62	113	Volleyball
Pływanie.....	1	17	5	-	1	-	Swimming
Podnoszenie ciężarów.....	7	147	31	130	2	10	Weight lifting
Sport motorowy ^b	10	530	50	196	-	9	Motorsport ^b
Sport lotniczy ^b	3	63	3	1	-	3	Air sport ^b
Strzelectwo sportowe ^b	11	978	103	46	-	87	Sport shooting ^b
Szachy.....	17	351	70	190	4	10	Chess
Szermierka.....	2	67	38	67	2	-	Fencing
Taekwon-do ITF.....	2	67	11	44	1	4	Taekwon-do ITF
Tenis.....	10	268	72	202	3	17	Tennis
Tenis stołowy.....	70	1216	459	1061	15	44	Table tennis
Wioślarstwo.....	5	145	50	114	2	6	Rowing
Zapasy w stylu klasycznym.....	8	227	31	192	4	12	Greco-Roman wrestling
Zapasy w stylu wolnym.....	3	80	26	68	3	2	Free style wrestling
Zeglarstwo ^b	29	990	343	660	26	31	Sailing ^b

^a Dane zmieniono w stosunku do opublikowanych w poprzednich edycjach Rocznika; patrz uwagi ogólne, ust. 1 na str. 248. ^b Dziedzina sportu (obejmuje kilka pokrewnych rodzajów sportu).

^a Data have been changed in relation to the data published in the previous editions of the Yearbook; see general notes, item 1 on page 248. ^b A sports field (consists of number of related kinds of sports).

TABL. 19 (192). **WYBRANE OBIEKTY SPORTOWE^a W 2010 R.**
 Stan w dniu 31 XII
SELECTED SPORTS FACILITIES^a IN 2010
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	W tym dostosowane do osób niepełnosprawnych Of which adapted for the disabled	SPECIFICATION
Stadiony.....	87	24	Stadiums
w tym piłkarskie.....	32	8	of which football
Boiska do gier wielkich.....	208	34	Fields for big games
w tym piłkarskie.....	205	34	of which football
Boiska do gier małych.....	58	22	Fields for small games
koszykówki.....	19	8	basketball
piłki ręcznej.....	6	1	hand ball
piłki siatkowej.....	33	13	volleyball
Boiska uniwersalne-wielozadaniowe...	115	48	Universal and multipurpose sports fields
Korty tenisowe.....	72	17	Tennis courts
Hale sportowe.....	42	29	Sports halls
Sale gimnastyczne ^b	40	19	Gyms ^b
Pływalnie.....	18	13	Swimming pools
Tory sportowe.....	11	4	Sports tracks
Lodowiska sztuczne.....	7	3	Artificial skating rinks
Ścieżki rowerowe w km.....	909,4	404,6	Bicycle paths – length in km

^a Bez obiektów przyszkolnych. ^b Łącznie z salami pomocniczymi.

^a Excluding schools facilities. ^b Including auxiliary gym.

DZIAŁ XIII

NAUKA I TECHNIKA. SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE

Uwagi ogólne

Działalność badawczo-rozwojowa (B+R) i innowacyjna

1. Działalność badawcza i rozwojowa (badania naukowe i prace rozwojowe, w skrócie B+R) są to systematycznie prowadzone prace twórcze, podjęte dla zwiększenia zasobu wiedzy, w tym wiedzy o człowieku, kulturze i społeczeństwie, jak również dla znalezienia nowych zastosowań dla tej wiedzy.

Obejmuje ona **badania naukowe** (badania podstawowe, badania stosowane i badania przemysłowe) oraz **prace rozwojowe**.

Zgodnie z Rozporządzeniem Wykonawczym Komisji (UE) nr 995/2012 z dnia 26 X 2012 r. statystyki dotyczące działalności badawczo-rozwojowej na poziomie regionalnym za rok 2013 zostały opracowane na podstawie danych jednostek lokalnych.

Informacje dotyczące działalności badawczej i rozwojowej obejmują następujące grupy jednostek prowadzących tę działalność:

- 1) **jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe**, tj. jednostki, których podstawowym rodzajem działalności jest prowadzenie badań naukowych i prac rozwojowych:
 - a) instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk; w danych statystycznych do 2009 r. ujmowano również samodzielne zakłady naukowe, które zgodnie z ustawą z dnia 30 IV 2010 r. o Polskiej Akademii Nauk (Dz. U. 2010 Nr 96, poz. 619) zostały przekształcone w instytuty naukowe bądź przez nie wchłonięte,
 - b) instytuty badawcze działające na podstawie ustawy z dnia 30 IV 2010 r. o instytutach badawczych (Dz. U. 2010 Nr 96, poz. 618); do 2009 r. określane jako jednostki badawczo-rozwojowe, które działały na podstawie ustawy z dnia 25 VII 1985 r. o jednostkach badawczo-rozwojowych (jednolity tekst Dz. U. 2001 Nr 33, poz. 388, z późniejszymi zmianami),
 - c) inne, tj. pozostałe jednostki zaklasyfikowane według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe”;
- 2) **pomocnicze jednostki naukowe**, tj. biblioteki naukowe, archiwa naukowe, muzea, pomocnicze jednostki naukowe PAN oraz stowarzyszenia naukowe i fundacje wspierające działalność badawczą i prace rozwojowe; określane do 2009 r. jako jednostki obsługi nauki;

CHAPTER XIII

SCIENCE AND TECHNOLOGY. INFORMATION SOCIETY

General notes

Research and development (R&D) and innovation activity

1. Research and development (scientific research and experimental development – R&D) includes systematically conducted creative work, undertaken in order to increase knowledge, including knowledge of man, culture and society as well as for discovering new uses for this knowledge.

Research and development includes **scientific research** (basic research, applied research, industrial research) and **experimental development**.

According to Commission Implementing Regulation (EU) No 995/2012 of 26 X 2012 statistics on Research and Development at regional level for 2013 have been compiled on the basis of local units data.

Information regarding research and development includes the following groups of entities conducting research and development:

- 1) **scientific and research-development units**, i.e. units involved mainly in carrying out scientific research and experimental development:
 - a) scientific units of the Polish Academy of Sciences; until 2009 statistical data included independent research departments which were transformed or incorporated into scientific institutes pursuant to the Law on the Polish Academy of Sciences, dated 30 IV 2010 (Journal of Laws 2010 No. 96, item 619),
 - b) research institutes operating on the basis of the Law on the Research Institutes, dated 30 IV 2010 (Journal of Laws 2010 No. 96, item 618); until 2009 defined as branch research-development units which operated on the basis of the Law on the Research and Development Units dated 25 VII 1985 (uniform text, Journal of Laws 2001 No. 33, item 388, with later amendments),
 - c) other units classified into NACE Rev. 2 division 72 “Scientific research and development”;
- 2) **auxiliary scientific units**, i.e. scientific libraries, scientific archives, museums, auxiliary scientific units of the Polish Academy of Sciences, associations and foundations supporting research and development; until 2009 defined as science support units;

- 3) **podmioty gospodarcze** (niezaklasyfikowane według PKD 2007 do działu 72 „Badania naukowe i prace rozwojowe”), obejmujące przede wszystkim przedsiębiorstwa przemysłowe, które obok swojej podstawowej działalności, prowadzą działalność badawczą i rozwojową; do 2009 r. określane jako jednostki rozwojowe;
- 4) **szkoły wyższe**;
- 5) **pozostałe jednostki** – instytucje prowadzące działalność badawczą i rozwojową obok swojej podstawowej działalności, nieujęte w ww. pozycjach, np. szpitale, parki narodowe i ogrody botaniczne, agencje i instytucje rządowe.

2. Nakłady na działalność badawczo-rozwojową obejmują:

- 1) **nakłady wewnętrzne**, ujmujące wartość prac badawczych i rozwojowych danej jednostki wykonanych przez własne zaplecze badawcze, niezależnie od źródeł ich finansowania; do nakładów wewnętrznych zalicza się nakłady bieżące poniesione na badania podstawowe, stosowane, przemysłowe i prace rozwojowe oraz nakłady inwestycyjne na środki trwale związane z działalnością B+R;
- 2) **nakłady zewnętrzne**, ujmujące wartość prac badawczych i rozwojowych w danej jednostce nabytych od innych jednostek (krajowych i zagranicznych).

Nakłady inwestycyjne na środki trwale związane z działalnością B+R podaje się łącznie z kosztami zakupu lub wytworzenia aparatury naukowo-badawczej, niezbędnej do wykonania określonych prac B+R i spełniającej kryteria zaliczania do środków trwałych, lecz do czasu zakończenia tych prac nieujętej w ewidencji środków trwałych; do 2002 r. koszty te ujmowane były w nakładach bieżących na działalność badawczą i rozwojową.

3. Dane dotyczące **zatrudnienia** w działalności badawczej i rozwojowej obejmują wyłącznie pracowników bezpośrednio z nią związanych, poświęcających na tę działalność co najmniej 10% nominalnego czasu pracy.

Ekwiwalenty pełnego czasu pracy (EPC) są to jednostki przeliczeniowe służące do ustalenia faktycznego zatrudnienia w działalności badawczo-rozwojowej. Jeden ekwiwalent pełnego czasu pracy oznacza jeden osoborok poświęcony wyłącznie na działalność badawczo-rozwojową.

4. Dane o nakładach na działalność badawczą i rozwojową według źródeł finansowania (tabl. 5) opracowano zgodnie z metodologią stosowaną przez EUROSTAT i obejmują następujące **sektory finansujące**, z których pochodzą środki na finansowanie działalności badawczej i rozwojowej:

- 1) **sektor rządowy** – krajowe jednostki rządowe (m.in. ministerstwa) i samorządowe, (w tym jednostki samorządu terytorialnego),

- 3) **economic entities** (not classified into NACE Rev. 2 division 72 „Scientific research and development”) including mainly industrial enterprises conducting research and development besides their main principal activity; until 2009 defined as development units;

- 4) **higher education institutions**;

- 5) **other units** – institutions conducting R&D besides their main principal activity, not included in the above positions, e.g., hospitals, national parks, botanic gardens, state agencies and institutions.

2. Expenditures on research and development include:

- 1) **internal expenditures**, including the value of research and development works of a given entity carried out by their own research facilities, regardless of their sources of financing; internal expenditures include current expenditures borne on basic research, applied research, industrial research and experimental development as well as capital expenditures on fixed assets connected with R&D;

- 2) **external expenditures**, including the value of research and development works of a given entity purchased from other (national and foreign) entities.

Capital expenditures on fixed assets connected with R&D comprise expenditures on purchase or manufacture of research equipment, necessary for performing particular R&D projects, meeting the criteria for inclusion in fixed assets, but not included in fixed assets until completion of the project; until 2002, expenditures on such equipment were included in the current expenditures on R&D.

3. Data regarding **employment** in R&D include exclusively persons employed directly on this activity (or providing direct services for R&D) and spending at least 10 per cent of their nominal working time on R&D.

Full-time equivalents (FTE) are calculating units used to establish the actual time spent on research and development work. One FTE equals one person-year spent exclusively on R&D.

4. Data regarding expenditures on research and development by source of funds (table 5) were compiled in accordance with the methodology applied by EUROSTAT covering the following **sectors of funding**, from which the funding for research and development comes:

- 1) **government sector** – national government entities (among others, ministries) and local government entities (including local self-government entities), the scientific units of

jednostki naukowe PAN i instytuty badawcze podlegające ministerstwu, powołane na podstawie ustawy o instytutach badawczych (Dz. U. 2010 Nr 96, poz. 618),

- 2) **sektor przedsiębiorstw** – krajowe podmioty gospodarcze,
- 3) **sektor szkolnictwa wyższego** – krajowe szkoły wyższe oraz podległe im instytuty badawcze, stacje doświadczalne i kliniki,
- 4) **sektor prywatnych instytucji niekomercyjnych** – krajowe: fundacje, partie polityczne, związki zawodowe, związki konsumentów, towarzystw i stowarzyszeń (zawodowych, naukowych, religijnych itp.) oraz osoby fizyczne,
- 5) **zagranica** – organizacje międzynarodowe, instytucje i przedsiębiorstwa zagraniczne oraz osoby fizyczne.

5. Działalność innowacyjna obejmuje całokształt działań naukowych, technicznych, organizacyjnych, finansowych i komercyjnych, które rzeczywiście prowadzą lub mają w zamierzeniu prowadzić do wdrażania innowacji. Niektóre z tych działań same z siebie mają charakter innowacyjny, natomiast inne nie są nowością, lecz są konieczne do wdrażania innowacji. Działalność innowacyjna obejmuje także działalność badawczo-rozwojową (B+R), która nie jest bezpośrednio związana z tworzeniem konkretnej innowacji.

6. Nakłady na działalność innowacyjną w zakresie innowacji produktowych i procesowych obejmują nakłady na: prace badawcze i rozwojowe (B+R) wykonane przez własne zaplecze badawcze przedsiębiorstw, jak również nabyte od innych jednostek, zakup wiedzy ze źródeł zewnętrznych (patenty, wynalazki nieopatentowane, licencje, ujawnienia *know-how*, znaki towarowe itp.), zakup oprogramowania, nakłady inwestycyjne na środki trwałe niezbędne do wprowadzenia innowacji produktowych i procesowych (maszyny, urządzenia techniczne, narzędzia, środki transportu, budynki, budowle oraz grunty), szkolenie personelu związane z działalnością innowacyjną, marketing dotyczący nowych lub istotnie ulepszonych produktów oraz pozostałe nakłady poniesione na wprowadzenie innowacji produktowych i procesowych.

7. Innowacja produktowa to wprowadzenie na rynek wyrobu lub usługi, które są nowe lub istotnie ulepszone w zakresie swoich cech lub zastosowań. Zalicza się tu znaczące udoskonalenia pod względem specyfikacji technicznych, komponentów i materiałów, wbudowanego oprogramowania, łatwości obsługi lub innych cech funkcjonalnych.

8. Innowacja procesowa to wdrożenie nowych lub istotnie ulepszonych metod produkcji, dystrybucji i wspierania działalności w zakresie wyrobów i usług.

the Polish Academy of Sciences and research institutes operating on the basis of the Law on the Research Institutes (Journal of Laws 2010 No. 96, item 618) subject to the ministries,

- 2) **business enterprise sector** – national economic entities,
- 3) **higher education sector** – national higher institutions and subordinated to them research institutes, experiment stations and clinics,
- 4) **private non-profit sector** – national: foundations, political parties, trade unions, consumer associations, societies and associations (professional, scientific, religious, etc.) and natural persons,
- 5) **abroad** – international organizations, foreign institutions and companies and natural persons.

5. Innovation activities are all scientific, technological, organisational, financial and commercial steps which actually, or are intended to, lead to the implementation of innovations. Some innovation activities are themselves innovative, others are not novel activities but are necessary for the implementation of innovations. Innovation activities also include R&D that is not directly related to the development of a specific innovation.

6. Expenditures on product and process innovations include expenditures on R&D (intra-mural and extramural), acquisition of knowledge from external sources (patents, non-patented inventions, licences, disclosures of know-how, trademarks etc.), acquisition of software, capital expenditures on fixed assets required for introduction of product and process innovations (machinery, technical equipment, tools, transport equipment, buildings constructions and land), personnel training connected with innovation activity, marketing connected with new or significantly improved products and other preparation for the implementation of product and process innovations.

7. A product innovation is the market introduction of a good or service that is new or significantly improved with respect to its characteristics or intended uses. This includes significant improvements in technical specifications, components and materials, incorporated software, user friendliness or other functional characteristics.

8. A process innovation is the implementation of new or significantly improved production or delivery methods and supporting methods in range of goods and services.

Spółeczeństwo informacyjne

1. Prezentowane informacje opracowano na podstawie uogólnionych wyników badań dotyczących wykorzystania technologii informacyjno-telekomunikacyjnych, przeprowadzonych metodą reprezentacyjną według zharmonizowanej metodologii stosowanej w krajach Unii Europejskiej.

2. Dane o przedsiębiorstwach dotyczą podmiotów gospodarczych w których liczba pracujących przekracza 9 osób i zaliczanych według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD 2007) do wybranych sekcji: Przetwórstwo przemysłowe, Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę, Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja, Budownictwo, Handel; naprawa pojazdów samochodowych, Transport i gospodarka magazynowa, Zakwaterowanie i gastronomia, Informacja i komunikacja, Obsługa rynku nieruchomości, Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna (z wyłączeniem działalności weterynaryjnej), Administrowanie i działalność wspierająca, Pozostała działalność usługowa – naprawa i konserwacja komputerów i sprzętu komunikacyjnego. W 2013 r. badaniem objęto 17,4 tys. przedsiębiorstw (tj. 18% ich ogólnej liczby).

3. Pojęcie **administracja publiczna** odnosi się do organów świadczących usługi publiczne, jak i prowadzących typową działalność administracyjną. Możemy do nich zaliczyć na przykład organy podatkowe, instytucje ubezpieczeń społecznych, organy publicznej służby zdrowia, instytucje związane z ochroną środowiska i pozostałe prowadzące działalność publiczną. Administracja publiczna może być szczebla lokalnego, regionalnego i krajowego.

4. Pojęcie **handel elektroniczny** (e-handel) odnosi się do sprzedaży i zakupów produktów (wyrobów i usług), towarów i materiałów dokonywanych poprzez sieci komputerowe za pomocą metod zaprojektowanych specjalnie do otrzymywania lub składania zamówień. Podczas, gdy zamówienia powinny być dokonywane za pośrednictwem ww. metod, płatności i dostawy nie muszą być przeprowadzane on-line. Transakcje e-handlu wykluczają zamówienia składane pocztą elektroniczną (e-mail) lub faksem.

Information society

1. The information presented has been compiled on the basis of the generalized results of representative surveys on the ICT (Information and Communication Technologies) usage conducted in the European Union according to a harmonized methodology.

2. Data on enterprises concern economic entities employing more than 9 persons and included in the selected sections according to the NACE Rev.2: manufacturing; electricity, gas, steam and air conditioning supply; water supply, sewerage and waste management and remediation activities; construction; wholesale and retail trade, repair of motor vehicles and motorcycles; transportation and storage; accommodation and food service activities; information and communication; real estate activities; professional, scientific and technical activities (excluding veterinary activities); administrative and support service activities; other service activities (repair of computers and communication equipment). In 2013 the survey covered 17,4 thous. enterprises (i.e. 18% of total enterprises).

3. Public authorities refer to both public services and administration activities, e.g. tax, customs, business registration, social security, public health, environment of commune administrations. Public authorities can be at local, regional or national level.

4. An e-Commerce transaction is the sale or purchase of goods or services conducted over computer networks by methods specifically designed for the purpose of receiving or placing of orders. The goods or services are ordered by those methods, but the payment and the ultimate delivery of the goods or services do not have to be conducted online. E-Commerce transactions exclude orders made by manually typed e-mail messages.

TABL. 1 (193). **JEDNOSTKI ORAZ ZATRUDNIENI W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ**
UNITS AND EMPLOYMENT IN RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY
 A. JEDNOSTKI
 Stan w dniu 31 XII
 UNITS
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
	jednostki (stan w dniu 31 XII) units (as of 31 XII)				
O G Ó Ł E M	22	34	56	60	T O T A L
Jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe	4	#	#	13	Scientific and research-development units
instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk	2	#	#	#	scientific institutes of the Polish Academy of Sciences
instytuty badawcze	2	#	#	#	research institutes
inne	-	4	4	10	others
Pomocnicze jednostki naukowe	-	-	#	5	Auxiliary scientific units
Podmioty gospodarcze	14	19	36	32	Economic entities
Szkoły wyższe	4	6	6	6	Higher education institutions
Pozostałe jednostki	-	-	3	4	Other units

B. ZATRUDNIENI^a
 EMPLOYMENT^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013			SPECIFICATION	
	ogółem total			pracownicy naukowo-badawczy researchers	technicy i pracownicy równorzędni technicians and equivalent staff	pozostali personel other supporting staff		
O G Ó Ł E M	1221,2	1389,4	1559,2	1477,1	1222,7	154,2	100,2	T O T A L
Jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe ..	226,6	204,4	264,8	273,1	148,9	70,9	53,3	Scientific and research-development units
instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk ..	125,6	#	#	#	#	#	#	scientific institutes of the Polish Academy of Sciences
instytuty badawcze	101,0	#	#	#	#	#	#	research institutes
inne	-	13,5	17	14,8	#	-	#	others
Pomocnicze jednostki naukowe	-	-	#	29,2	29,2	-	-	Auxiliary scientific units
Podmioty gospodarcze ...	51,4	79,2	199,2	164,1	72,1	57,9	34,1	Economic entities
Szkoły wyższe	943,2	#	1074,6	1002,4	968,7	#	#	Higher education institutions
Pozostałe jednostki	-	#	#	8,3	3,8	#	#	Other units

^a W tzw. ekwiwalentach pełnego czasu pracy.

^a In full-time equivalents.

TABL. 2 (194). **ZATRUDNIENI W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ WEDŁUG POZIOMU WYKSZTAŁCENIA**
Stan w dniu 31 XII
EMPLOYMENT IN RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY BY EDUCATIONAL LEVEL
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Z wykształceniem Education				pozosta- łym other
			wyższym higher			z tytułem zawodo- wym magistra, inżyniera, lekarza, licencjata with other university degrees below the PhD level (master, bachelor and equivalent)	
			z tytułem nauko- wym profesora with title of pro- fessor	ze stopniem naukowym with scientific degree of			
		doktora habilito- wanego habilitated doctor ^a (HD)	doktora doctor (PhD)				
OGÓŁEM	2005	2297	241	277	996	575	208
TOTAL	2010	2263	#	#	#	482	50
	2012	2485	264	356	1136	562	167
	2013	2501	278	365	1154	575	129
Jednostki naukowe i badawczo- -rozwojowe	2005	238	23	25	62	90	38
Scientific and research- -development units	2010	225	24	28	78	85	10
	2012	282	27	25	79	116	35
	2013	292	#	#	85	110	#
instytuty naukowe Polskiej Aka- demii Nauk		#	#	#	#	#	#
<i>scientific institutes of the Polish Academy of Sciences</i>		#	#	#	#	#	#
instytuty badawcze		#	#	#	#	#	#
<i>research institutes</i>		#	#	#	#	#	#
inne		26	-	-	3	#	#
<i>others</i>		26	-	-	3	#	#
Pomocnicze jednostki naukowe. Auxiliary scientific units	2005	-	-	-	-	-	-
	2010	-	-	-	-	-	-
	2012	#	#	-	-	#	#
	2013	48	#	#	#	38	#
Podmioty gospodarcze	2005	134	-	-	3	54	77
Economic entities	2010	127	-	-	4	88	35
	2012	262	-	-	9	129	124
	2013	225	-	#	#	134	79
Szkoły wyższe	2005	1925	218	252	931	431	93
Higher education institutions	2010	#	#	#	#	#	#
	2012	1916	236	331	1048	298	3
	2013	1924	246	340	1053	283	2
Pozostałe jednostki	2005	-	-	-	-	-	-
Other units	2010	#	#	#	#	#	#
	2012	#	#	-	-	#	#
	2013	12	-	-	-	10	2

^a The habilitated doctor's degree (HD), which is higher than a doctorate (second doctorate), is peculiar to Poland. The degree is awarded on the basis of an appropriate dissertation and is necessary for obtaining the title of professor and a professorial post in scientific institutions.

TABL. 3 (195). **NAKLĄDY NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ (ceny bieżące)**
GROSS DOMESTIC EXPENDITURES ON RESEARCH AND DEVELOPMENT
ACTIVITY (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2012	2013				
	ogółem grand total				nakłady ^a expenditures ^a			
					bieżące current		inwestycyjne na środki trwałe capital	
	razem total		w tym osobo- we of which labour costs		razem total		w tym maszyny, urządzenia techniczne oraz narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposa- żenie of which machinery, technical devices and tools, instru- ments, movables and equipment	
w mln. zł in thous. zł								
OGÓŁEM	66,2	173,8	212,1	161,5	129,2	54,6	32,4	30,8
TOTAL								
Jednostki naukowe i badawczo- rozwojowe	34,9	38,9	51,9	65,3	#	23,4	#	#
Scientific and research- development units								
instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk	22,3	#	#	#	#	#	#	#
<i>scientific institutes of the Polish Academy of Sciences</i>								
instytuty badawcze	12,6	#	#	#	#	#	#	#
<i>research institutes</i>								
inne	-	0,2	#	1,5	#	#	#	0,1
<i>others</i>								
Pomocnicze jednostki naukowe . Auxiliary scientific units	-	-	#	#	#	1,7	-	-
Podmioty gospodarcze	4,8	24,0	80,4	30,0	#	9,2	#	#
Economic entities								
Szkoły wyższe	26,6	#	79,0	63,2	48,2	19,8	15,0	#
Higher education institutions								
Pozostałe jednostki	-	#	#	#	#	0,4	-	-
Other units								

^a Wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych.
^a Internal, excluding depreciation of fixed assets.

TABL. 4 (196). **NAKLĄDY^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG
DZIEDZIN NAUK (ceny bieżące)**
GROSS DOMESTIC EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT
ACTIVITY BY FIELD OF SCIENCE (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2012	2013	SPECIFICATION
	ogółem total			
	w mln zł in mln zł			
OGÓŁEM	173,8	212,1	161,5	TOTAL
Przyrodniczych	25,7	19,0	23,9	<i>Natural sciences</i>
Inżynierskich i technicznych	11,7	81,7	37,8	<i>Engineering and technology</i>
Medycznych i nauk o zdrowiu	18,4	#	3,3	<i>Medical and health sciences</i>
Rolniczych	97,2	71,5	81,2	<i>Agricultural sciences</i>
Społecznych	17,8	31,1	10,0	<i>Social sciences</i>
Humanistycznych	2,8	#	5,4	<i>Humanities</i>

^a Wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych.
^a Internal, excluding depreciation of fixed assets.

TABL. 5 (197). **NAKLĄDY^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA (ceny bieżące)**
GROSS DOMESTIC EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY BY SOURCE OF FUNDS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2012	2013	2010	2012	2013	SPECIFICATION
	w mln zł <i>in mln zł</i>		w odsetkach <i>in percent</i>				
OGÓŁEM	173,8	212,1	161,5	100,0	100,0	100,0	TOTAL
sektor:							sector:
Rządowy.....	#	52,4	103,5	x	24,7	64,1	Government
Przedsiębiorstw	24,2	80,6	27,5	13,9	38,0	17,0	Business enterprise
Szkolnictwa wyższego	#	79,0	9,9	x	37,2	6,1	Higher education
Prywatnych instytucji niekomercyjnych	0,0	-	0,1	x	x	0,1	Private non-profit
Społecznych	#	-	-	x	x	x	Social sciences
Zagranica	0,7	31,6	20,6	0,4	14,9	12,7	Abroad

a Wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych.
a Internal, excluding depreciation of fixed assets.

TABL. 6 (198). **NAKLĄDY BIEŻĄCE^a NA DZIAŁALNOŚĆ BADAWCZĄ I ROZWOJOWĄ WEDŁUG RODZAJÓW BADAŃ (ceny bieżące)**
CURRENT EXPENDITURES^a ON RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY BY TYPE OF ACTIVITY (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem <i>Total</i>	Badania <i>Research</i>		Prace rozwojowe <i>Experimental development</i>	SPECIFICATION	
		podstawowe <i>basic</i>	stosowane i przemysłowe ^b <i>applied and industrial^b</i>			
w tys. zł <i>in thous. zł</i>						
OGÓŁEM	2005	45,8	20,1	14,7	11,0	TOTAL
	2010	90,3	43,7	26,3	20,3	
	2012	115,9	58,5	33,1	24,3	
	2013	129,2	68,4	40,2	20,6	
Jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe	#	#	#	#	#	Scientific and research-development units
instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk	#	#	#	#	#	scientific institutes of the Polish Academy of Sciences
instytuty badawcze	#	#	#	#	#	research institutes
inne	#	0,1	#	#	#	others
Pomocnicze jednostki naukowe	#	#	#	#	#	Auxiliary scientific units
Podmioty gospodarcze	#	#	#	#	12,9	Economic entities
Szkoły wyższe	48,2	26,9	15,7	5,6		Higher education institutions
Pozostałe jednostki	#	#	#	#	#	Other units

a Wewnętrzne, bez amortyzacji środków trwałych. *b* Łącznie z nakładami na włączone w 2011 r. badania przemysłowe.
a Internal, depreciation of fixed assets. *b* Including expenditures on industrial research included in 2011.

TABL. 7 (199). **STOPIEŃ ZUŻYCIA APARATURY NAUKOWO-BADAWCZEJ W DZIAŁALNOŚCI BADAWCZEJ I ROZWOJOWEJ**

Stan w dniu 31 XII

DEGREE OF CONSUMPTION OF RESEARCH EQUIPMENT IN RESEARCH AND DEVELOPMENT ACTIVITY

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005				2010				2012				2013				SPECIFICATION
	stopień zużycia w %								degree of consumption in %								
OGÓŁEM	82,4		73,4		47,7		83,8		TOTAL						TOTAL		
Jednostki naukowe i badawczo-rozwojowe	88,6		#		23,4		74,5		Scientific and research-development units						Scientific and research-development units		
instytuty naukowe Polskiej Akademii Nauk	92,5		#		#		#		scientific institutes of the Polish Academy of Sciences						scientific institutes of the Polish Academy of Sciences		
instytuty badawcze	73,9		#		#		#		research institutes						research institutes		
inne	-		-		#		21,5		others						others		
Pomocnicze jednostki naukowe	-		-		-		-		Auxiliary scientific units						Auxiliary scientific units		
Podmioty gospodarcze	118,7		#		44,9		54,1		Economic entities						Economic entities		
Szkoły wyższe	79,6		#		52,1		100,0		Higher education institutions						Higher education institutions		
Pozostałe jednostki	-		-		#		-		Other units						Other units		

TABL. 8 (200). **UDZIAŁ PRZYCHODÓW NETTO ZE SPRZEDAŻY PRODUKTÓW NOWYCH LUB ISTOTNIE ULEPSZONYCH W PRZYCHODACH NETTO ZE SPRZEDAŻY W PRZEMYSŁE W 2013 R.**

SHARE OF NET REVENUES FROM SALES OF NEW OR SIGNIFICANTLY IMPROVED PRODUCTS IN NET REVENUES FROM SALES IN INDUSTRY IN 2013

SHARE OF NET REVENUES FROM SALES OF NEW OR SIGNIFICANTLY IMPROVED PRODUCTS IN NET REVENUES FROM SALES IN INDUSTRY IN 2013

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Produkty – w % – wprowadzone na rynek w latach 2011–2013 <i>Products – in % – introduced into the market during 2011–2013</i>				
	ogółem total	z tego produkty nowe lub istotnie ulepszone <i>of which new or significantly improved product</i>		w tym eksport ogółem <i>of which export total</i>	
		dla rynku <i>to the market</i>	tylko dla przedsiębiorstwa <i>only to the enterprise</i>		
OGÓŁEM	2,8	1,3	1,4	1,3	1,3
TOTAL					
sektor publiczny	1,4	1,3	0,1	0,0	0,0
public sector					
sektor prywatny	2,8	1,3	1,5	1,4	1,4
private sector					
W tym przetwórstwo przemysłowe	2,7	1,2	1,5	1,4	1,4
Of which manufacturing					
w tym: of which:					
Produkcja artykułów spożywczych	0,2	0,0	0,2	0,0	0,0
Manufacture of food products					
Produkcja napojów	-	-	-	-	-
Manufacture of beverages					
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	-	-	-	-	-
Manufacture of chemicals and chemical products					
Produkcja wyrobów farmaceutycznych ^Δ	-	-	-	-	-
Manufacture of pharmaceutical products ^Δ					
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	0,8	0,1	0,6	0,2	0,2
Manufacture of rubber and plastic products					

TABL. 8 (200). **UDZIAŁ PRZYCHODÓW NETTO ZE SPRZEDAŻY PRODUKTÓW NOWYCH LUB ISTOTNIE ULEPSZONYCH W PRZYCHODACH NETTO ZE SPRZEDAŻY W PRZEMYSLE^a W 2013 R. (dok.)**
SHARE OF NET REVENUES FROM SALES OF NEW OR SIGNIFICANTLY IMPROVED PRODUCTS IN NET REVENUES FROM SALES IN INDUSTRY^a IN 2013 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Produkty – w % – wprowadzone na rynek w latach 2011–2013 Products – in % – introduced into the market during 2011–2013			
	ogółem total	z tego produkty nowe lub istotnie ulepszone of which new or significantly improved product		w tym eksport ogółem of which export total
		dla rynku to the market	tylko dla przedsiębiorstwa only to the enterprise	
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych Manufacture of other non-metallic mineral products	3,3	0,3	3,0	1,6
Produkcja metali Manufacture of basic metals	-	-	-	-
Produkcja wyrobów z metali ^Δ Manufacture of metal products ^Δ	6,1	1,4	4,7	4,3
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ Manufacture of machinery and equipment n.e.c	16,4	6,0	10,4	6,8
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers ^Δ	24,5	0,0	24,5	0,5

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób; wartość produkcji sprzedanej przyjęto w cenach producenta, dotyczy produktów wprowadzonych na rynek w latach 2011–2013.

^a Data concern economic entities employing more than 49 persons; value of sold production is given in producer's prices, apply to products introduced into the market during 2011–2013.

TABL. 9 (201). **PRZEDSIĘBIORSTWA INNOWACYJNE W PRZEMYSLE^a WEDŁUG RODZAJÓW WPROWADZONYCH INNOWACJI W LATACH 2011–2013**
INNOVATIVE ENTERPRISES IN INDUSTRY^a BY TYPE OF INTRODUCED INNOVATION DURING 2011–2013

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przedsiębiorstwa przemysłowe, które wprowadziły innowacje produktowe lub procesowe w % ogółu przedsiębiorstw w latach 2011–2013 Industrial enterprises, which introduced product or process innovation in % of total enterprises during 2011–2013			
	ogółem total	nowe lub istotnie ulepszone produkty new or significantly improved products		nowe lub istotnie ulepszone procesy new or significantly improved processes
		razem total	w tym nowe dla rynku of which new to the market	
OGÓŁEM TOTAL	39,0	23,6	10,5	29,8
sektor publiczny public sector	33,3	11,1	8,3	30,6
sektor prywatny private sector	39,8	25,3	10,8	29,7
W tym przetwórstwo przemysłowe Of which manufacturing	40,8	26,3	11,5	30,2
w tym: of which:				
Produkcja artykułów spożywczych Manufacture of food products	31,7	19,5	7,3	29,3
Produkcja napojów Manufacture of beverages	-	-	-	-

TABL. 9 (201). **PRZEDSIĘBIORSTWA INNOWACYJNE W PRZEMYSŁE^a WEDŁUG RODZAJÓW WPROWADZONYCH INNOWACJI W LATACH 2011–2013 (dok.)**
INNOVATIVE ENTERPRISES IN INDUSTRY^a BY TYPE OF INTRODUCED INNOVATION DURING 2011–2013 (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Przedsiębiorstwa przemysłowe, które wprowadziły innowacje produktowe lub procesowe w % ogółu przedsiębiorstw w latach 2011–2013 <i>Industrial enterprises, which introduced product or process innovation in % of total enterprises during 2011–2013</i>			
	ogółem <i>total</i>	nowe lub istotnie ulepszone produkty <i>new or significantly improved products</i>		nowe lub istotnie ulepszone procesy <i>new or significantly improved processes</i>
		razem <i>total</i>	w tym nowe dla rynku <i>of which new to the market</i>	
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych <i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>	-	-	-	-
Produkcja wyrobów farmaceutycznych ^Δ <i>Manufacture of pharmaceutical products^Δ</i>	-	-	-	-
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych..... <i>Manufacture of rubber and plastic products</i>	65,2	43,5	13,0	43,5
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych..... <i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>	37,5	18,8	12,5	18,8
Produkcja metali..... <i>Manufacture of basic metals</i>	25,0	x	x	25,0
Produkcja wyrobów z metali ^Δ <i>Manufacture of metal products^Δ</i>	40,0	20,0	8,6	31,4
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych..... <i>Manufacture of computer, electronic and optical products</i>	-	-	-	-
Produkcja urządzeń elektrycznych..... <i>Manufacture of electrical equipment</i>	75,0	62,5	25,0	75,0
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ <i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c. ^Δ</i>	71,4	64,3	35,7	28,6
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ <i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers^Δ</i>	75,0	75,0	x	75,0

^a W zakresie innowacji produktowych i procesowych; dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 49 osób.

^a For product and process innovations; data concern economic entities employing more than 49 persons.

TABL. 10 (202). **NAKŁADY NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ W PRZEMYSŁE^a**
(ceny bieżące) (dok.)
EXPENDITURES ON INNOVATION ACTIVITIES IN INDUSTRY^a
(current prices) (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym nakłady Of which expenditures					
		na działalność badawczą i rozwojową ^b on research and development activity ^b	na zakup on the acquisition		inwestycyjne na maszyny i urządzenia techniczne i narzędzia oraz środki transport ^c capital on the acquisition of machinery and technical equipment, tools and transport equipment	na szkolenie personelu związane z działalnością innowacyjną on staff training connected with innovation activity	na marketing dotyczący nowych lub istotnie ulepszonych produktów on the marketing for new or significantly improved products
			wiedzy ze źródeł zewnętrznych (gotowej technologii w postaci dokumentacji i praw) of knowledge from external sources (complete technology in the form of documentation and rights)	oprogramowania of the software			
w tys. zł in thous. zł							
Przetwórstwo przemysłowe (dok.)							
Manufacturing (cont.)							
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	3188	#	#	#	#	-	#
<i>Manufacture of other transport equipment</i>							
Produkcja mebli.....	9826	#	-	811	7861	6	-
<i>Manufacture of furniture</i>							
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę^a.....	80134	#	#	#	79420	3	#
<i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply^a</i>							
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja^a.....	#	#	#	#	#	-	#
<i>Water supply; sewerage, waste management and remediation activities^a</i>							

^a W zakresie innowacji produktowych i procesowych; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. ^b Nakłady wewnętrzne i zewnętrzne. ^c Dane łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem.

^a For product and process innovations; data concern entities employing more than 49 persons. ^b Internal and external expenditures. ^c Including instruments, movables and endowments.

TABL. 11 (203). **NAKŁADY NA DZIAŁALNOŚĆ INNOWACYJNĄ^a W PRZEMYSŁE WEDŁUG ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA (ceny bieżące)**
EXPENDITURES ON INNOVATION ACTIVITIES IN INDUSTRY^a BY SOURCE OF FUNDS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Z tego środków Of which funds				
		własne own	pozyskane z zagranicy (bezzwrotne) received from abroad (not re- payable)	kredyty bankowe bank credits	pozostałe ^b others ^b	
w tys. zł in thous. zł						
OGÓŁEM	2005	257893	191800	4976	59907	1210
TOTAL	2010	219842	114253	38897	53088	13604
	2012	#	168302	44003	52448	#
	2013	#	111010	64194	9498	#
Górnictwo i wydobywanie <i>Mining and quarrying</i>		-	-	-	-	-
Przetwórstwo przemysłowe .. <i>Manufacturing</i>		124989	88669	19988	7667	#
w tym: of which:						
Produkcja artykułów spożywczych		20827	16595	#	#	-
<i>Manufacture of food products</i>						
Produkcja papieru i wyrobów z papieru.....		7840	1758	3980	2102	-
<i>Manufacture of paper and paper products</i>						
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych		11724	#	#	#	-
<i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>						
Produkcja wyrobów z metali ^Δ ..		17738	12289	#	#	-
<i>Manufacture of metal products^Δ</i>						
Produkcja urządzeń elektrycznych		6713	#	#	-	-
<i>Manufacture of electrical equipment</i>						
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego		3188	#	-	-	-
<i>Manufacture of other transport equipment</i>						
Produkcja mebli		9826	6425	#	#	-
<i>Manufacture of furniture</i>						
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę^Δ		80134	17401	#	#	#
<i>Electricity, gas, steam and air conditioning supply^Δ</i>						
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja^Δ		#	4940	#	#	-
<i>Water supply; sewerage, waste management and remediation activities^Δ</i>						

^a W zakresie innowacji produktowych i procesowych; dane dotyczą podmiotów, w których liczba pracujących przekracza 49 osób. ^b Na pozostałe nakłady składają się: nakłady budżetowe, nakłady pochodzące z funduszy kapitału ryzyka i pozostałe środki.

^a For product and process innovations; data concern entities employing more than 49 persons. ^b The others consist of budget funds, funds from venture capital and other resources.

TABL. 12 (204). **WYNAZAZKI I WZORY UŻYTKOWE KRAJOWE^a**
RESIDENT INVENTIONS AND UTILITY MODELS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Wynalazki:					<i>Inventions:</i>
zgłoszone	27	60	83	74	<i>patent applications</i>
udzielone patenty	13	18	17	32	<i>patents granted</i>
Wzory użytkowe:					<i>Utility models:</i>
zgłoszone	8	25	20	48	<i>utility model application</i>
udzielone prawa ochronne.....	8	5	18	23	<i>rights of protection granted</i>

^a Zgłoszone w Urzędzie Patentowym Rzeczypospolitej Polskiej.

Źródło: dane Urzędu Patentowego Rzeczypospolitej Polskiej.

^a Filed at the Patent Office of the Republic of Poland.

Source: data of the Patent Office of the Republic of Poland.

Społeczeństwo informacyjne

Information society

TABL. 13 (205). **PRZEDSIĘBIORSTWA^a WYKORZYSTUJĄCE WYBRANE TECHNOLOGIE**
INFORMACYJNO-TELEKOMUNIKACYJNE
 Stan w styczniu
ENTERPRISES^a USING SELECTED INFORMATION AND COMMUNICATION
TECHNOLOGIES
 As of January

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
	w % ogółu przedsiębiorstw in percent of total enterprises				
Komputery^b	88,9	96,2	92,7	93,0	Computers^b
Dostęp do Internetu	82,1	94,0	91,7	91,5	<i>Internet access</i>
Dostęp do Internetu przez łącze szerokopasmowe ^c	34,9	60,2	82,9	77,2	<i>Internet access via broadband connection^c</i>
w tym mobilne łącze szeroko- pasmowe	.	14,8	22,9	31,9	<i>utility model application</i>
Własna strona internetowa	37,0	52,8	58,7	59,1	<i>Own Website</i>

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Stacjonarne i przenośne, np. laptopy (notebooks); w latach 2011–2013 również smartfony i nettopy; dane nie obejmują komputerów zintegrowanych na jednej płycie montażowej, komputerów służących do sterowania i regulacji procesów technologicznych oraz w 2005 r. – urządzeń podręcznych (np. palmtopów, PDA). ^c Od 2010 r. obejmuje także mobilne łącze w technologii 3G.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons. ^b Desktop and portable computers e.g. laptops (notebooks); in 2011–2013 including smartphones and nettops; data do not include computers integrated to other machines or devices on the same assembly board, computers used for the control and regulation of technological processes as well as in 2005 – handheld computers (palmtops, pdas). ^c Since year 2010 includes mobile connection via 3g technology.

TABL. 14 (206). **CELE WYKORZYSTANIA INTERNETU W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a**
PURPOSE OF USING THE INTERNET BY ENTERPRISES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
	w % ogółu przedsiębiorstw in percent of total enterprises				
Przedsiębiorstwa wykorzystujące Internet w kontaktach z admini- stracją publiczną	50,8	87,9	91,7	84,2	<i>Enterprises using the Internet in their contacts with public ad- ministration</i>
Przedsiębiorstwa prowadzące sprzedaż przez sieci kompute- rowe.....	9,3	#	#	#	<i>Enterprises which received orders via computer networks</i>
Przedsiębiorstwa dokonujące zakupów przez sieci kompute- rowe.....	28,4	14,2	16,2	19,7	<i>Enterprises which sent orders via computer networks</i>

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concerns enterprises with more than 9 persons employed.

DZIAŁ XIV

CENY

Uwagi ogólne

1. Podstawę do opracowania **wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych** stanowi obserwacja cen reprezentantów towarów i usług (ok. **1400** w 2013 r.).

Wskaźniki cen obliczono przy przyjęciu systemu wag opracowanego na podstawie struktury wydatków (bez spożycia naturalnego) poszczególnych grup gospodarstw domowych na zakup towarów i usług konsumpcyjnych z roku poprzedzającego rok badany, uzyskanej z badania budżetów gospodarstw domowych.

Grupowania towarów i usług konsumpcyjnych dokonano na podstawie Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu zaadaptowanej na potrzeby zharmonizowanych wskaźników cen konsumpcyjnych (COICOP/HICP).

2. Źródłem informacji o **cenach detalicznych** prezentowanych towarów i usług były notowania cen prowadzone przez ankietatorów w wybranych punktach sprzedaży, w wytypowanych rejonach badania cen. Ceny towarów i usług notowane były w 2013 r. raz w miesiącu z wyjątkiem owoców i warzyw, w zakresie których notowania cen prowadzone były dwa razy w miesiącu.

Ceny roczne obliczono jako średnie arytmetyczne przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach, z wyjątkiem rocznych cen ziemniaków,

CHAPTER XIV

PRICES

General notes

1. *The basis for compiling the **price indices of consumer goods and services** is price observation of representatives of goods and services (about **1400** in 2013).*

The consumer price indices have been calculated applying the weights system based on the structure of expenditure (excluding own consumption) of particular groups of households on purchasing consumer goods and services from the year preceding the surveyed year, derived from the household budget survey.

The grouping of consumer goods and services is presented on the basis of the Classification of Individual Consumption by Purpose adapted to the needs of the Harmonized Indices of Consumer Prices (COICOP/HICP).

2. *The source of information on **retail prices** of presented goods and services were quotations conducted by price collectors in selected sales outlets, in selected price survey regions. Prices of goods and services were collected in 2013 once a month, with the exception of fruit and vegetables, for which the quotations were conducted two times a month.*

Annual prices have been computed as the arithmetic means of the average monthly prices apart from annual prices of potatoes, which have

które obliczono przy zastosowaniu współczynników wyrażających udział zakupów dokonywanych przez ludność w poszczególnych miesiącach roku.

3. Dane o cenach skupu dotyczą cen płaconych przez podmioty gospodarcze skupujące produkty rolne bezpośrednio od ich producentów. Przeciętne ceny roczne obliczono jako iloraz wartości (bez podatku od towarów i usług) i ilości poszczególnych produktów rolnych.

4. Źródłem informacji o cenach produktów rolnych i zwierząt gospodarskich uzyskiwanych przez rolników na targowiskach są notowania cen dokonane przez stałych ankierów na celowo wytypowanych targowiskach. Przeciętne ceny roczne obliczono jako średnie arytmetyczne z przeciętnych cen w poszczególnych miesiącach.

been calculated with the use of coefficients expressing monthly shares of purchases made by consumers in particular months of a year.

3. Data on procurement prices concern prices paid by economic entities purchasing agricultural products directly from their producers. Average annual prices were calculated as a quotient of value (without value added tax – VAT) and quantity of each agricultural product.

4. The information on prices of agricultural products and livestock received by farmers on marketplaces comes from price quotations of agricultural products, provided by a network of interviewers collecting it on selected marketplaces. Average annual prices were calculated as arithmetic mean of average monthly prices.

TABL. 1 (207). **WSKAŹNIKI CEN TOWARÓW I USŁUG KONSUMPCYJNYCH**
PRICES INDICES OF CONSUMER GOODS AND SERVICES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
	w zł		in zł		
OGÓLEM	102,2	103,1	104,1	100,9	TOTAL
w tym:					of which:
Żywność i napoje bezalkoholowe	102,2	103,2	105,0	101,8	Food and non-alcoholic beverages
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe ..	101,8	105,2	105,0	102,8	Alcoholic beverages, tobacco
Odzież i obuwie	94,6	95,6	97,3	96,9	Clothing and footwear
Mieszkanie	103,5	104,1	105,1	102,0	Housing
Zdrowie	103,0	102,8	103,4	102,0	Health
Transport	104,5	107,0	108,3	97,9	Transport
Rekreacja i kultura	101,3	101,7	101,1	102,6	Recreation and culture
Edukacja	100,2	103,4	104,3	100,2	Education

TABL. 2 (208). **CENY DETALICZNE WYBRANYCH TOWARÓW I USŁUG**
RETAIL PRICES OF SELECTED GOODS AND SERVICES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
	w zł		in zł		
Ryż – za 1 kg	2,85	4,14	4,62	4,48	Rice – per kg
Chleb pszenno-żytni – za 0,5 kg	1,27	1,74	2,02	1,98	Wheat-rye bread – per 0,5 kg
Makaron jajeczny – za 400 g	3,91	3,50	4,09	3,94	Egg pasta – per 400 g
Mąka pszenna – za 1 kg	1,46	2,06	2,40	2,50	Wheat flour – per kg
Mięso wołowe z kością (rostbef) – za 1 kg	15,87	20,28	25,67	26,36	Beef meat, bone-in (roast beef) – per kg
Mięso wieprzowe z kością (schab środkowy) – za 1 kg	13,94	13,96	16,12	15,22	Pork meat, bone-in (centre loin) – per kg
Kurczęta patroszone – za 1 kg	5,53	6,27	7,64	7,36	Disembowelled chicken – per kg
Szynka wieprzowa gotowana – za 1 kg	20,70	20,92	23,19	24,22	Pork ham, boiled – per kg
Kiełbasa wędzona – za 1 kg	12,86	14,62	16,83	16,78	Smoked sausage – per kg
Filety z morszczuka mrożone – za 1 kg	12,65	16,82	21,87	22,16	Fillets of hake, frozen – per kg
Karp świeży – za 1 kg	10,85	12,65	14,55	14,07	Fresh carp – per kg
Śledź solony odglowiony – za 1 kg ..	7,88	8,69	11,13	11,92	Salted herring, headless – per kg
Mleko krowie spożywcze o zawartości tłuszczu 3–3,5%, sterylizowane – za 1 l	.	2,54	2,68	2,79	Cows' milk, fat content 3–3,5%, sterilized – per l
Ser twarogowy półtusty – za 1 kg ...	9,32	11,13	11,27	11,65	Semi-fat cottage cheese – per kg
Ser dojrzewający – za 1 kg	16,18	16,84	19,33	20,73	Ripening cheese – per kg
Jaja kurze świeże – za 1 szt	0,33	0,47	0,64	0,62	Hen eggs, fresh – per piece
Masło świeże o zawartości tłuszczu 82,5% – za 200 g	3,08	3,99	4,36	4,57	Fresh butter, fat content 82,5% – per 200 g
Olej rzepakowy produkcji krajowej – za 1 l	4,28	5,52	6,71	6,81	Rape-oil, domestic production – per l
Pomarańcze – za 1 kg	4,66	5,64	5,77	5,70	Oranges – per kg
Jabłka ^a – za 1 kg	1,93	2,40	2,89	2,83	Apples ^a – per kg
Buraki ^a – za 1 kg	1,08	1,69	1,53	1,82	Beetroots ^a – per kg
Marchew ^a – za 1 kg	1,36	1,92	2,11	2,17	Carrots ^a – per kg
Ziemniaki ^a – za 1 kg	0,84	1,36	0,83	1,46	Potatoes ^a – per kg

^a Średnie ceny roczne obliczono przy zastosowaniu współczynników wyrażających udział zakupów dokonanych przez ludność w poszczególnych miesiącach roku.

^a Annual average prices were calculated with the use of coefficients expressing monthly shares of purchases made by consumers in particular months of a year.

TABL. 2 (208). **CENY DETALICZNE WYBRANYCH TOWARÓW I USŁUG (dok.)**
RETAIL PRICES OF SELECTED GOODS AND SERVICES (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
	w zł		in zł		
Cukier biały kryształ – za 1 kg	3,11	2,60	3,91	3,72	White sugar, crystallized – per kg
Kawa naturalna mielona – za 250 g.	4,71	5,95	7,39	6,76	Natural coffee ground – per 250 g
Herbata czarna liściasta – za 100 g.	2,30	2,89	3,48	3,60	Black Tea, leaf – per 100 g
Wódka czysta 40% – za 0,5 l.....	20,94	20,67	21,14	21,26	Vodka pure 40% – per 0,5 l:
Papierosy – za 20 szt.	5,17	9,26	11,09	11,95	Cigarettes – per 20 pcs
Garnitur męski 2-częściowy, z elanowej – za 1 kpl	387,71	481,99	481,79	484,34	Men's suit, polyester staple fibres and wool – per set
Półbuty męskie skórzane, na pode- szwie nieskórzanej – za 1 parę ...	142,26	161,01	175,06	181,58	Men's low leather shoes with non- leather sole – per pair
Półbuty damskie skórzane, na pode- szwie nieskórzanej – za 1 parę ...	141,78	145,46	160,69	170,37	Women's low leather shoes with non-leather sole – per pair
Podzelowanie obuwia męskiego – za 1 parę.....	21,54	30,98	36,32	37,13	Resoling men's shoes – per pair
Zimna woda z miejskiej sieci wodo- ciągowej – za 1 m ³	2,01	2,57	2,89	3,03	Cold water by municipal water- -system – per 1 m ³
Energia elektryczna dla gospo- darstw domowych (taryfa cało- dobowa) ^a – za 1 kW-h	0,42	0,59	0,69	0,70	Electricity for households (all-day tariff) ^a – per kW-h
Gaz ziemny wysokometanowy z sieci dla gospodarstw domowy- ch ^b – za 1 m ³	1,52	2,46	2,88	2,64	Natural net-gas, high-methanated for households ^b – per m ³
Węgiel kamienny – za 1 t.....	477,33	686,22	794,57	801,34	Hard coal – per t
Ciepła woda – za 1 m ³	14,22	16,88	17,86	18,31	Hot water – per 1 m ³
Centralne ogrzewanie lokali mieszk- kalnych – za 1 m ² p. u.	2,56	3,10	3,21	3,42	Heating of dwellings – per m ² of usable floor space
Chłodziarko-zamrażarka typu domowego, poj. ok. 300 l	1461,42 ^c	1260,92	1044,02	1035,80	Fridge-freezer, capacity about 300 l
Pralka automatyczna typu domowe- go, na 5 kg suchej bielizny	1283,13	1096,28	1037,02	1062,01	Automatic washing machine, dry- -linen capacity not exceeding 5 kg
Odkurzacz typu domowego	322,68	317,05	328,29	312,17	Vacuum cleaner
Żelazko z nawilżaczem.....	151,70	182,82	201,53	208,46	Iron with duschsystem
Proszek do prania – za 0,4 kg	.	4,52	4,72	4,42	Washing powder – per 0,4 kg
Benzyna silnikowa bezołowiowa, 95-oktanowa – za 1 l.....	.	4,61	5,72	5,50	Unleaded 95 octane motor petrol – per l
Bilet normalny na przejazd jednor- zowy autobusem miejskim.....	1,75	2,09	2,45	2,59	Regular ticket for travelling by intra- -urban bus
Przejazd taksówka osobową, taryfa dzienna – za 5 km	11,47	12,42	13,18	13,27	Taxi daily fare – for 5 km distance
Bilet normalny do kina	12,92	15,00	15,05	15,63	Regular cinema ticket
Ondulacja na zimno włosów dam- skich.....	49,46	67,98	70,17	72,50	Women's cold wave
Ciągnik „Ursus 2812”	49200,00	82350,00	147510,59	150508,16	Tractor „Ursus 2812”
Kopaczka do ziemniaków ciągniko- wa elewatorowa, zawieszana	9760,00	11386,67	13109,04	14191,46	Semi-mounted tractor potato digger
Mocznik nawozowy 46% N – za 25 kg	22,88	36,10	43,63	46,59	Urea, nutritive content 46% N – per 25 kg

^a, ^b Łącznie z opłatami stałymi i zmiennymi przy zużyciu miesięcznym: ^a – 100 kW-h energii elektrycznej, ^b – 18,25 m³ gazu. ^c Pojemność ok. 320 l.

^a, ^b Including standing and variable charges with the monthly use: ^a – of 100 kW-h of electricity, ^b – 18,25 m³ of gas.
^c Capacity about 320 l.

TABL. 3 (209). **PRZECIĘTNE CENY SKUPU WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH**
AVERAGE PROCUREMENT PRICES OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Ziarno zbóż konsumpcyjnych i paszowych – za 1 dt:					<i>Cereal grain consumer and for feeds – per dt:</i>
pszenicy	37,65	61,17	89,77	78,77	<i>wheat</i>
żyta	27,89	44,03	73,38	55,64	<i>rye</i>
jęczmienia	36,89	50,81	83,17	73,65	<i>barley</i>
owsa i mieszanek zbożowych	29,21	36,70	64,42	50,00	<i>oats and cereal mixed</i>
pszenżyta	30,10	46,99	80,11	66,37	<i>triticale</i>
Ziemniaki – za 1 dt	22,33	63,90	66,88	74,26	<i>Potatoes – per dt</i>
w tym jadalne (bez wczesnych)	44,81	56,26	37,42	52,63	<i>of which edible (excluding early kinds)</i>
Buraki cukrowe – za 1 dt	17,94	11,38	14,12	14,24	<i>Sugar beets – per dt</i>
Rzepak i rzepik przemysłowy – za 1 dt	76,41	129,00	195,33	147,21	<i>Industrial rape and turnip rape – per dt</i>
Liście tytoniu – za 1 dt	149,26	566,73	620,93	793,32	<i>Raw tobacco – per dt</i>
Żywiec rzeźny – za 1 kg:					<i>Animals for slaughter – per kg:</i>
bydło (bez cieląt)	4,06	4,27	6,25	5,98	<i>cattle (excluding calves)</i>
cielęta	9,73	8,49	9,97	8,82	<i>calves</i>
trzoda chlewna	3,88	4,01	5,55	5,36	<i>pigs</i>
Mleko krowie – za 1 l	0,95	1,10	1,22	1,39	<i>Cows' milk – per l</i>
Jaja kurze konsumpcyjne – za 1 szt.	0,41	0,10	0,24	0,20	<i>Consumer hen eggs – per piece</i>

TABL. 4 (210). **PRZECIĘTNE CENY UZYSKIWANE PRZEZ ROLNIKÓW NA TARGOWISKACH**
AVERAGE MARKETPLACE PRICES RECEIVED BY FARMERS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
	w zł in zł				
Ziarno zbóż – za 1 dt					<i>Cereal grain – per dt</i>
pszenicy	43,50	61,18	94,32	94,43	<i>wheat</i>
żyta	27,16	42,63	83,50	68,78	<i>rye</i>
jęczmienia	37,70	50,00	81,52	85,75	<i>barley</i>
owsa	30,65	43,96	69,54	66,45	<i>oats</i>
pszenżyta	37,12	49,77	81,66	82,99	<i>triticale</i>
Ziemniaki (bez jadalnych wczesnych) – za 1 dt	55,19	107,40	74,67	105,42	<i>Potatoes (excluding edible early kinds) – per dt</i>
Zwierzęta gospodarskie – za 1 szt.:					<i>Livestock – per head:</i>
krowa dojna	1916,67	2963,33	.	.	<i>dairy cow</i>
jałówka 1-rocza	1312,50	.	.	.	<i>one-year heifer</i>
prosię na chów	129,19	158,04	174,89	174,95	<i>piglet</i>
koń roboczy	3303,61	.	.	.	<i>farm horse</i>
Żywiec rzeźny – za 1 kg:					<i>Animals for slaughter – per kg:</i>
trzoda chlewna	4,04	3,81	5,64	5,30	<i>pigs</i>
Jaja kurze – za 1 szt.	0,37	0,48	0,68	0,68	<i>Hen eggs – per piece</i>

DZIAŁ XV

ROLNICTWO, ŁOWIECTWO I LEŚNICTWO

Uwagi ogólne

Rolnictwo

1. Prezentowane informacje opracowano **metodą rodzaju działalności** i dotyczą działalności rolniczej w zakresie produkcji roślinnej i zwierzęcej prowadzonej przez podmioty gospodarcze niezależnie od sekcji PKD 2007, do której są zaliczane.

2. Gospodarstwo rolne to jednostka wyodrębniona pod względem technicznym i ekonomicznym, posiadająca odrębne kierownictwo (użytkownik lub zarządzający) i **prowadząca działalność rolniczą**.

Gospodarstwo indywidualne to gospodarstwo rolne użytkowane przez osobę fizyczną.

Gospodarstwa indywidualne obejmują:

- 1) gospodarstwa o powierzchni 1 ha i więcej użytków rolnych;
- 2) gospodarstwa o powierzchni poniżej 1 ha użytków rolnych (w tym nieposiadające użytków rolnych) prowadzące działy specjalne produkcji rolnej lub produkcję o znaczącej (określonej odpowiednimi programami) skali: drzew owocowych, krzewów owocowych, szkółek sadowniczych i ozdobnych, warzyw i truskawek gruntowych, chmielu, tytoniu, kóz oraz dzikich zwierząt (np. dziki, sarny, danielę) utrzymywanych w gospodarstwie dla produkcji mięsa.

Do **działalności rolniczej** zaliczamy działalność związaną z uprawą roślin, która obejmuje: wszystkie uprawy rolne (w tym grzyby jadalne), warzywnictwo i ogrodnictwo, szkółkarstwo, hodowlę i nasiennictwo roślin rolniczych i ogrodniczych oraz chów i hodowlę zwierząt gospodarskich, tj. bydła, owiec, kóz, koni, trzody chlewnej, drobiu, królików, pozostałych zwierząt futerkowych, dzikich zwierząt utrzymywanych w gospodarstwie dla produkcji mięsa (np. dziki, sarny, danielę) i pszczoł, a także działalność polegającą na utrzymaniu użytków rolnych według zasad dobrej kultury rolnej (zgodnie z normami).

3. Zgodnie z definicjami w ust. 2, od 2010 r. w badaniach rolniczych nie ujmuje się posiadaczy użytków rolnych nieprowadzących działalności rolniczej oraz posiadaczy poniżej 1 ha użytków rolnych prowadzących działalność rolniczą

CHAPTER XV

AGRICULTURE, HUNTING AND FORESTRY

General notes

Agriculture

1. The presented information was compiled using the **kind-of-activity method** and concerns agricultural activity in the area of crop and animal production conducted by economic entities regardless of the section of the NACE Rev. 2 in which they are included.

2. An agricultural holding is understood as a single unit, both technically and economically, which has a single management (holder or manager) and which **conducts agricultural activity**.

Private farm is understood as an agricultural holding used by a natural person.

Private farms include:

- 1) holdings with an area of 1 ha or more of agricultural land;
- 2) holdings with an area of less than 1 ha of agricultural land (including holdings without agricultural land) conducting special branches of agricultural activities or the production of significant (determined by the appropriate thresholds) scale: fruit trees plantations, fruit shrubs plantations, ornamental plants and orchard nurseries, field vegetable and strawberry, hops, tobacco, goats and wild animals (such as wild boar, roe deer, fallow deer) kept for slaughter.

An agricultural activity includes activity related to the cultivation of plants, which covers: all field crops (including mushrooms), vegetable gardening and horticulture, nursery, cultivation and seed production of agricultural and horticultural crops as well as activity related to rearing and breeding of livestock, such as cattle, sheep, goats, horses, pigs, poultry, rabbits, other fur-covered animals, wild animals kept for slaughter (such as wild boar, roe deer, fallow deer) and bees, as well as activity of maintaining agricultural land in accordance with cultivation principles with respects for environment protection requirements (according to the norms).

3. According to the definitions in item 2, since 2010 agricultural surveys have not included owners of agricultural land who do not conduct agricultural activities, and owners of less than

o małej skali (poniżej określonych progów); w związku z tym dane z zakresu: użytkowania gruntów, powierzchni zasiewów, plonów ziemio-plodów (bez warzyw gruntowych), pogłowia zwierząt gospodarskich, ciągników rolniczych oraz zużycia nawozów za 2010 r. zostały skorygowane w stosunku do opublikowanych w poprzedniej edycji Rocznika.

4. Powierzchnia użytków rolnych obejmuje powierzchnię użytków rolnych w dobrej kulturze rolnej i użytków rolnych pozostałych.

Użytki rolne w dobrej kulturze rolnej – utrzymywane zgodnie z normami określonymi w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 11 III 2010 r. w sprawie minimalnych norm (Dz. U. Nr 39, poz. 211) z późniejszymi zmianami – prezentuje się w podziale na: powierzchnię pod zasiewami, grunty ugorowane, uprawy trwałe (w tym sady), ogrody przydomowe, łąki trwałe i pastwiska trwałe.

Użytki rolne pozostałe to użytki rolne nieużytkowane i nieutrzymywane w dobrej kulturze.

Powierzchnia zasiewów to powierzchnia wszystkich upraw zasianych i zasadzonych w gospodarstwie rolnym, z wyłączeniem powierzchni upraw zaliczonych od 2010 r. do upraw trwałych, a także powierzchni ogrodów przydomowych i upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny.

Grunty ugorowane to grunty orne niewykorzystywane do celów produkcyjnych, ale utrzymane według zasad dobrej kultury rolnej, przy zachowaniu wymogów ochrony środowiska, łącznie z powierzchnią upraw na przyoranie uprawianych jako plon główny (nawozy zielone).

Uprawy trwałe to łączna powierzchnia plantacji drzew i krzewów owocowych oraz ich szkótek (sady), szkótek drzew i krzewów ozdobnych, szkótek drzew leśnych do celów handlowych, innych upraw trwałych, w tym wikliny oraz drzew i krzewów owocowych rosnących poza plantacjami, a także upraw trwałych pod osłonami.

Do **sadów** zaliczono grunty zasadzone drzewami i krzewami owocowymi oraz szkółki drzew i krzewów owocowych o powierzchni nie mniejszej niż 0,1 ha.

Ogrody przydomowe to powierzchnia upraw przeznaczonych przede wszystkim na samozaopatrzenie. Do ogrodów przydomowych nie zalicza się powierzchni trawników i ogrodów ozdobnych oraz powierzchni przeznaczonej na rekreację.

Łąki i pastwiska są to łąki i pastwiska trwałe, do których nie zalicza się gruntów ornych obsianych trawami w ramach plodozmianu.

1 ha of agricultural land who conduct agricultural activities on a small scale (below the specified thresholds); therefore the data on land use, sown area, yields (excluding ground vegetables), live-stock, agricultural tractors and consumption of fertilizers for 2010 have been revised in relation to the data published in the previous edition of the Yearbook.

4. The agricultural land area including area of agricultural land in a good agricultural condition and other agricultural land.

Agricultural land in a good agricultural condition – maintained in accordance with norms defined in the decree of the Minister of Agriculture and Rural Development, dated 11 III 2010 regarding minimal norms (Journal of Laws No. 39, item 211) with later amendments – is presented on the basis of a division into sown area, fallow land, permanent crops (including orchards), kitchen gardens, permanent meadows and permanent pastures.

Other agricultural land is agricultural land which is not used and maintained in a good condition.

Sown area is the area of all crops sown and planted in the agricultural holding, except for the area of crops which since 2010 were included to permanent crops, as well as the area of kitchen gardens and crop area intended for ploughing, cultivated as major crops.

Fallow land is the arable land not used for production purposes but maintained in a good agricultural condition, in compliance with the environmental protection requirements, as well as the crop area intended for ploughing of plants cultivated as major crops (green fertilizers).

Permanent crops stand for the total plantation area of fruit-bearing trees and shrubs, and their nurseries (orchards), nurseries of ornamental trees and shrubs, and nurseries of forest trees for commercial purposes, as well as other permanent crops, of which wicker, fruit-bearing trees and shrubs grown outside plantations, as well as other permanent crops cultivated under covers.

Orchards are understood as land planted with fruit-bearing trees, bushes and tree nurseries not less than 0,1 ha.

Kitchen gardens stand for the area of crops which mainly serve as self-supplies. The area of lawns and ornamental gardens, as well as recreation area, should not be treated as part of kitchen gardens.

Meadows and pastures are understood as permanent meadows and pastures, and do not include arable land sown with grass as part of crop rotation.

5. Globalna produkcja rolnicza obejmuje:

- 1) **produkcję roślinną**, tj. surowe (nieprzetworzone) produkty pochodzenia roślinnego (zbiory danego roku);
- 2) **produkcję zwierzęcą**, tj. produkcję żywca rzeźnego oraz surowych (nieprzetworzonych) produktów pochodzenia zwierzęcego i przyrost pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego), do którego zaliczono: bydło, trzodę chlewną, owce, konie i drób.

Końcowa produkcja rolnicza stanowi sumę wartości: produkcji towarowej, spożycia naturalnego produktów rolnych pochodzących z własnej produkcji, przyrostu zapasów produktów roślinnych i zwierzęcych oraz przyrostu wartości pogłowia zwierząt gospodarskich (inwentarza żywego – stada podstawowego i obrotowego). Produkcja końcowa, w odróżnieniu od produkcji globalnej, nie obejmuje tych produktów pochodzących z własnej produkcji, które zostały zużyte na cele produkcyjne, np. pasz, materiału siewnego, obornika.

Towarowa produkcja rolnicza stanowi sumę sprzedaży produktów rolnych do skupu i na targowiskach.

W produkcji rolniczej (globalnej, końcowej i towarowej) prezentowane dane nie uwzględniają płatności uzupełniających do powierzchni upraw (m.in. chmielu, tytoniu, zbóż, oleistych, strączkowych i roślin przeznaczonych na nasiona oraz na paszę).

Przy ustalaniu produkcji rolniczej w cenach stałych przyjęto średnie krajowe ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany (dla sprzedaży targowiskowej – ceny uzyskiwane przez rolników na targowiskach, dla pozostałych elementów produkcji – średnie ceny skupu), z wyjątkiem ziemniaków, warzyw i owoców, w przypadku których przyjmuje się średnie ceny z dwóch kolejnych lat, tj. z roku poprzedzającego rok badany i z roku badanego.

6. Dane o produkcji, plonach i skupie zbóż, strączkowych i oleistych dotyczą ziarna. Dane dotyczące **zbóż** obejmują: zboża podstawowe, mieszanki zbożowe, kukurydzę na ziarno, grykę, proso i inne zbożowe. Dane dotyczące **zbóż podstawowych**, tj. pszenicy, żyta, jęczmienia, owsa i pszenżyta – jeśli nie zaznaczono inaczej – nie obejmują mieszanek zbożowych.

Strączkowe na ziarno obejmują: konsumpcyjne (groch, fasola, bób oraz pozostałe) i pastewne (wyka, łubin, bobik oraz pozostałe, np. peluszka, mieszanki strączkowe).

Do upraw **przemysłowych** zalicza się: buraki cukrowe, uprawy roślin oleistych (rzepak, rzepik, mak, słonecznik, soja, gorczyca i od 2003 r. len oleisty), włóknistych (len, konopie) i innych przemysłowych.

5. Gross agricultural output includes:

- 1) **crop output**, i.e. raw (not processed) products of plant origin (production for a given year);
- 2) **animal output**, i.e. production of animals for slaughter, raw (not processed) products of animal origin as well as the increase in farm animal stocks (livestock – the basic and working herd), which include: cattle, pigs, sheep, horses and poultry.

Final agricultural output is the sum of the following values: market output, own consumption of agricultural products from own production, increases in inventories products of plant and animal origin and the increase in farm animal stocks (livestock – the basic and working herd). Final output, as opposed to gross output, does not include those products from own output that were utilized for production purposes, e.g. feed, sown material, manure.

Agricultural market output is the sum of agricultural product sales at procurement centers and on marketplaces.

Agricultural output (gross, final and market) the presented data are not include supplementary area payments calculated for particular year (among others: hop, tobacco, cereals, oilseeds crops, pulses and plants intended for seeds and feed).

The average national current prices for the year preceding surveyed year were assumed in calculating agricultural output in constant prices (for market sales – prices received by farmers at marketplaces, for other elements of production – average procurement prices), excluding potatoes, vegetables and fruits, for which the average prices from two consecutive years are adopted, i.e., from the year preceding the surveyed year and from the surveyed year.

6. Data regarding the production, yields and procurement of cereals, pulses and oilseeds plants as well as concern cereals grain. Data concerning **cereals** include: basic cereals, cereal mixed, maize for grain, buckwheat, millet and other cereals. Data regarding **basic cereals**, i.e. wheat, rye, barley, oats and triticale, unless otherwise stated, do not include cereal mixed.

Pulses for grain include: consumer pulses (peas, beans, broad beans and others) and feed pulses (vetch, lupine, field beans and others, e.g. field peas, pulses mixed).

Industrial crops include: sugar beets, oilseeds crops (rape, turnip rape, poppy, sunflower, soya, mustard and since 2003 oil-flax), fibrous plants (flax, hemp) and other industrial plants.

Uprawy **pastewne** obejmują: strączkowe pastewne, motylkowe drobnonasienne (w tym wieloletnie, tj. koniczyna, lucerna i esparceta) z innymi pastewnymi i trawami, a także okopowe pastewne (buraki pastewne, brukiew, marchew pastewna, kapusta pastewna, rzepa itp.) oraz kukurydzę na pasze.

7. Dane o produkcji **żywca rzeźnego** obejmują: skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), sprzedaż targowiskową oraz ubój z przeznaczeniem na spożycie naturalne.

8. Dane o **ciągnikach rolniczych** dotyczą ciągników 4-kołowych i gąsienicowych.

9. **Skup produktów rolnych** dotyczy ilości i wartości produktów rolnych (roślinnych i zwierzęcych) skupionych przez podmioty gospodarcze bezpośrednio od producentów.

10. Dane o **atestowanych gospodarstwach ekologicznych** zostały opracowane na podstawie wykazów producentów przekazanych przez upoważnione jednostki certyfikujące Głównemu Inspektorowi Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych, zgodnie z art. 9 pkt 2 ustawy z dnia 25 czerwca 2009 r. o rolnictwie ekologicznym (Dz. U. Nr 116, poz. 975).

11. **Lata gospodarcze** obejmują okres od 1 VII do 30 VI (np. rok gospodarczy 2012/13 oznacza okres od 1 VII 2012 r. do 30 VI 2013 r.).

12. Do wycień wskaźników natężenia przyjęto – jeśli nie zaznaczono inaczej – użytki rolne, powierzchnię zasiewów i zwierzęta gospodarskie według stanu w czerwcu.

13. Dane – jeśli nie zaznaczono inaczej – **prezentuje się według siedziby użytkownika.**

Feed plants include: pulses, small-seed legumes (of which perennial legumes: clover, lucerne and sainfoin) with other feed plants and field grasses, as well as root plants (fodder beet, rutabaga, fodder carrot, fodder cabbage, turnip) and maize for feeds.

7. **Data regarding the production of animals for slaughter concern the purchase of animals for slaughter (excluding animals selected for further breeding), market sales and slaughter intended for own consumption.**

8. **Data regarding agricultural tractors concern 4-wheeled and tracked tractors.**

9. **Procurement of agricultural products includes the quantity and value of agricultural products (crop and animal origin) purchased by economic entities directly from producers.**

10. **Data on certified organic farms have been elaborated on the basis of producers registers delivered by authorized certifying bodies to the Main Inspector of Agricultural and Food Quality according to Article 9 point 2 of Legal Act of 25 June 2009 on organic farming (Journal of Laws No. 116, item 975).**

11. **Farming years cover to the period from 1 VII to 30 VI (e.g. the 2012/13 farming year covers the period from 1 VII 2012 to 30 VI 2013).**

12. **Intensity ratios were calculated on the basis of agricultural land, sown area and livestock as of June, unless otherwise indicated.**

13. **Data, unless otherwise stated, are presented by the official residence of the land user.**

Leśnictwo

1. Informacje w zakresie leśnictwa dotyczą:

- 1) **lasów publicznych** stanowiących własność:
 - a) Skarbu Państwa – zarządzanych oraz użytkowanych czasowo lub w wieczyste przez:
 - Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe (w skrócie „Lasy Państwowe”) nadzorowane przez Ministra Środowiska,
 - jednostki ochrony przyrody (parki narodowe),
 - jednostki organizacyjne innych ministrów, wojewodów, gmin lub związków komunalnych i Agencję Nieruchomości Rolnych,

Forestry

1. **Information within the scope of forestry concerns:**

- 1) **public forests** owned by:
 - a) *the State Treasury – managed and utilized temporarily or perpetually by:*
 - *the State Forests National Forest Holding (abbreviated as "State Forests") supervised by the Minister of Environment,*
 - *nature protection units (national parks),*
 - *organizational units supervised by different ministers, voivods, gminas or municipal associations and the Agricultural Property Agency,*

- b) gmin (w tym gmin mających od 1999 r. również status miasta na prawach powiatu);
- 2) **lasów prywatnych** stanowiących własność:
- osób fizycznych,
 - wspólnot gruntowych będących własnością wszystkich lub części mieszkańców wsi,
 - spółdzielni produkcji rolniczej,
 - innych osób prawnych.

2. Powierzchnia gruntów leśnych obejmuje powierzchnię lasów oraz gruntów związanych z gospodarką leśną.

Do **powierzchni lasów** zalicza się grunty o zwartej powierzchni co najmniej 0,1 ha:

- pokryte roślinnością leśną (powierzchnia zalesiona),
- przejściowo pozbawione roślinności leśnej (zręby, halizny, płazowiny, plantacje choinek i krzewów oraz poletka łowieckie).

Są to grunty przeznaczone do produkcji leśnej lub wchodzące w skład rezerwatów przyrody i parków narodowych albo wpisane do rejestrów zabytków.

Do **gruntów związanych z gospodarką leśną** zalicza się grunty zajęte pod wykorzystywane dla potrzeb gospodarki leśnej: budynki i budowle, linie podziału przestrzennego lasu, drogi leśne, szkółki leśne, miejsca składowania drewna itp.

Zręby są to grunty przejściowo pozbawione drzewostanu w ciągu ostatnich 5 lat i przewidywane do odnowienia w najbliższych latach.

Halizny są to grunty przejściowo pozbawione drzewostanu dłużej niż 5 lat oraz uprawy i młodniki I klasy wieku (1–20 lat) o zadrzewieniu niższym niż 0,5 (pełne zadrzewienie – 1,0), przewidywane do odnowienia w najbliższych latach.

Płazowiny są to grunty porośnięte drzewami II klasy wieku (21–40 lat) o zadrzewieniu do 0,3 włącznie albo drzewami III i wyższych klas wieku (41 lat i więcej) o zadrzewieniu do 0,2 włącznie, z wyjątkiem drzewostanów w klasie odnowienia i do odnowienia.

Drzewostany w klasie odnowienia są to drzewostany rębne i przeszlębne podlegające jednocześnie użytkowaniu i odnowieniu (pod osłoną), w których co najmniej 50% powierzchni (w drzewostanach użytkowanych rębniami gniazdowymi co najmniej 30% powierzchni) zostało odnowione naturalnie lub sztucznie oraz drzewostany młodszych klas wieku wymagające przebudowy za pomocą rębni złożonych, z uwagi na złe efekty produkcyjne.

Drzewostany w klasie do odnowienia obejmują drzewostany rębne i przeszlębne użytkowane

- b) *gminas (of which gminas which are also cities with powiat status since 1999);*

2) **private forests** owned by:

- natural persons,
- land held in common by all or part of the residents of a village,
- agricultural production cooperatives,
- other legal persons.

2. Forest land includes areas of forest as well as land connected with silviculture.

Forest areas include land with a homogeneous area of at least 0,1 ha:

- covered by forest vegetation (wooded area),
- temporarily devoid of forest vegetation (felling sites, blanks, irregularly stocked open stands, coniferous tree and bush plantations, hunting grounds).

These areas are designated for silviculture production, comprising portions of nature reserves and national parks or are registered as nature monuments.

Land connected with silviculture includes land used for purposes of forest management: buildings and structures, spatial division lines in forests, forest roads, forest nurseries, wood stockpiling areas, etc.

Felling sites are areas temporarily devoid of tree stands within the past 5 years and designated for renewal in coming years.

Blanks are areas temporarily devoid of tree stands for longer than 5 years as well as crops and greenwoods in the age category I (1–20 years), with plantings at less than 0,5 (full planting at 1,0), designated for renewal in coming years.

Irregularly stocked open stands are areas planted with trees in the age category II (21–40 years) with planting of up to 0,3 inclusive, or planted with trees in age category III or higher (41 years or more) with plantings of up to 0,2 inclusive, excluding tree stands in the renewal and to be renewed classes.

Tree stands in class are tree stands which have reached or passed felling maturity, being simultaneously utilized and renewed (under cover), in which at least 50% of the area (in tree stands utilized through nested fellings of at least 30% of the area) was renewed naturally or artificially, as well as tree stands in the lower age categories requiring reconstruction through complex fellings in view of poor production results.

Tree stands to be renewed include tree stands that have reached or passed felling maturity, that are utilized through complex fellings and that

rębniami złożonymi, które wymagają uprzedniego odnowienia jako bezwzględnie warunku kontynuacji cięć tymi rębniami.

Drzewostany o budowie przerębowej są to drzewostany składające się z grup i kęp drzew o różnym wieku i wysokości, przenikające się na wzajem na całej powierzchni, w których prowadzone są jednocześnie zabiegi związane z użytkowaniem, odnowieniem i pielęgnowaniem lasu.

Przez **odnowienia** rozumie się powstawanie młodego drzewostanu w miejsce drzewostanu usuwanego lub usuniętego:

- 1) odnowienia sztuczne są to uprawy leśne zakładane przez sadzenie lub siew;
- 2) odnowienia naturalne są to uprawy leśne powstałe na powierzchni lasów z samosiewu i odrośli, uznane za pełnowartościowe i pokrywające co najmniej 50% terenu.

Zalesienia polegają na zakładaniu upraw leśnych na gruntach pozostających poprzednio poza uprawą leśną (niezaliczonych do powierzchni lasów).

Zadrzewienia są to produkcyjne i ochronne skupiska drzew i krzewów na terenach poza lasami. Występują wzdłuż tras komunikacyjnych i cieków wodnych, wśród upraw rolnych, przy domach i budynkach gospodarczych oraz w obrębie i przy zakładach przemysłowych. Do zadrzewień nie zalicza się: sadów, plantacji, szkótek drzew i krzewów, cmentarzy, urządzonej zieleni w miastach i wsiach, ogrodów działkowych, skupisk drzew otaczających obiekty zabytkowe.

3. Wskaźnik **lesistości** (lesistość) obliczono jako stosunek procentowy powierzchni lasów do ogólnej powierzchni województwa.

4. **Udział powierzchni gruntów leśnych w powierzchni lądowej województwa** obliczono jako stosunek powierzchni lasów i gruntów związanych z gospodarką leśną do powierzchni ogólnej województwa pomniejszonej o grunty pod wodami (obejmujące morskie wody wewnętrzne, powierzchniowe wody płynące oraz stojące); od 2002 r. – zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 III 2001 r. (Dz. U. Nr 38, poz. 454) – do powierzchni lądowej zalicza się grunty pod stawami oraz rowy użytkowane rolniczo.

5. Dane o **pozyskaniu drewna** w układzie asortymentowym zaprezentowano według klasyfikacji jakościowo-wymiarowej określonej Polskimi Normami oraz w oparciu o Polską Klasyfikację Wyrobów i Usług, wprowadzoną rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 29 X 2008 r. – Dz. U. Nr 207 poz. 1293, z późniejszymi zmianami).

require prior renewal as the necessary condition for continuation of these fellings.

Tree stands with a selection structure are tree stands consisting of groups and clumps of trees of various ages and heights, intermingled throughout the entire stand, in which activity connected with the utilization, renewal and tending of the forest is conducted simultaneously.

Renewals are understood as new tree stands formed in place of removed stands:

- 1) *artificial renewals are tree crops established through planting or sowing;*
- 2) *natural renewals are tree crops formed in woodland areas through self-seeding and offshoots, considered full-value and covering at least 50% of the area.*

Afforestation consists in establishing woodland crops on land previously outside silviculture (not included in forest area).

Plantings are productive and protective clusters of trees and shrubs outside the forest. The term includes trees along roads, rivers, canals and among agricultural crops, on farmlands and within plants area. The term excludes orchards, plantations, forest and shrub nurseries, cemeteries and estate green belts within cities and rural, home gardens and allotments, trees and shrubs surrounding monumental places.

3. *The forest cover indicator (forest cover) was calculated as the percentage ratio of forest area to the total area of the voivodship.*

4. *Share of forest land in land area of the voivodship is calculated as the percentage ratio of forest area (including land connected with silviculture) to the total area of the voivodship without lands under waters (i.e. internal marine water, surface flowing waters and surface standing waters). According to the decree of the Minister of Regional Development and Construction date 29 March 2001 (Journal of Laws No. 38, item 454) – since 2002 land under ponds as well as ditches used for agricultural purposes have been calculated to land area.*

5. *Data on removals in assortment order were presented according to the classification by quality and dimension, defined by the Polish Standards and based of the Polish Classification of Products and Services implemented by the regulation of the Council of Ministers dated 29 X 2008 – Journal of Laws No. 207, item 1293, with later amendments).*

Rolnictwo

Agriculture

TABL. 1 (211). **UWARUNKOWANIA I WAŻNIEJSZE WYNIKI EKONOMICZNO-PRODUKCYJNE W ROLNICTWIE^a**
TRENDS AND MAJOR ECONOMIC AND PRODUCTION RESULTS
IN AGRICULTURE^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Gospodarstwa rolne ^b w tys.	71,2	43,8	44,0	41,7	Agricultural holdings ^b in thous.
w tym gospodarstwa indywidualne.....	71,0	43,5	43,8	41,5	of which private farms
Powierzchnia użytków rolnych (stan w czerwcu) ^b w tys. ha	998,7	1001,0	1037,7	1021,1	Agricultural land area (as of June) ^b in thous. ha
w tym gospodarstwa indywidualne.....	812,7	862,0	899,2	881,3	of which private farms
Udział w ogólnej powierzchni zasiewów (stan w czerwcu) ^b w %:					Share in total sown area (as of June) ^b in %:
zbóż podstawowych.....	55,3	58,7	54,1	52,9	basic cereals
w tym gospodarstwa indywidualne	53,7	59,1	53,8	53,1	of which private farms
ziemniaków.....	2,4	1,8	1,6	2,2	potatoes
w tym gospodarstwa indywidualne	2,8	2,0	1,8	2,5	of which private farms
roślin przemysłowych.....	8,3	12,7	12,6	12,9	industrial plants
w tym gospodarstwa indywidualne	6,4	10,9	11,2	10,9	of which private farms
Plony z 1 ha w dt:					Yields per 1 ha in dt:
zbóż podstawowych.....	30,0	41,7	39,2	40,3	of basic cereals
w tym gospodarstwa indywidualne	27,3	41,6	38,0	39,3	of which private farms
ziemniaków.....	179	238	208	211	potatoes
w tym gospodarstwa indywidualne	178	237	206	210	of which private farms
rzepaku i rzepiku	21,7	20,9	26,0	27,3	of rape and turnip rape
w tym gospodarstwa indywidualne	19,6	20,2	24,5	26,7	of which private farms
Bydło, trzoda chlewna, owce i konie w przeliczeniowych sztukach dużych (stan w czerwcu) ^{bc} na 100 ha użytków rolnych.....	47,7	46,5	45,0	44,4	Cattle, pigs, sheep and horses in terms of large heads (as of June) ^{bc}
w tym gospodarstwa indywidualne.....	54,5	50,4	48,9	48,3	of which private farms

TABL. 1 (211). **UWARUNKOWANIA I WAŻNIEJSZE WYNIKI EKONOMICZNO-PRODUKCYJNE W ROLNICTWIE^a (dok.)**
TRENDS AND MAJOR ECONOMIC AND PRODUCTION RESULTS IN AGRICULTURE^e (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Udział krów w pogłowie bydła (stan w czerwcu) ^b w %.....	46,9	47,7	47,3	44,3	Share of cows in cattle stocks (as of June) ^b in %
w tym gospodarstwa indywidualne...	46,6	47,8	47,4	44,3	of which private farms
Udział loch w pogłowie trzody chlewnej (stan w końcu lipca) ^b w %	10,9	10,4	10,4	9,7	Share of sows in pig stocks (as of the end of July) ^b in %
w tym gospodarstwa indywidualne...	10,4	9,6	9,2	8,2	of which private farms
Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami) ^d na 1 ha użytków rolnych w kg.....	227,0	263,5	269,4	249,8	Production of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck) ^d per 1 ha of agricultural land in kg
Produkcja mleka krowiego w l:					Production of cows' milk in l:
na 1 ha użytków rolnych.....	812	921	914	868	per 1 ha of agricultural land
w tym gospodarstwa indywidualne	925	1024	1007	954	of which private farms
na 1 krowę	4305	4549	4442	4336	per cow
w tym gospodarstwa indywidualne	4236	4552	4425	4296	of which private farms
Ciągniki rolnicze (stan w czerwcu) ^b na 100 ha użytków rolnych w szt.	4,7	5,0	.	5,1	Agricultural tractors (as of June) ^b per 100 ha of agricultural land in units
w tym gospodarstwa indywidualne...	5,6	5,7	.	5,8	of which private farms
Zużycie nawozów mineralnych lub chemicznych (łącznie z wieloskładnikowymi) w przeliczeniu na czysty składnik ^{bc} na 1 ha użytków rolnych w kg.....	90,3	109,1	105,1	107,7	Consumption of mineral or chemical fertilizers (including mixed fertilizers) in terms of pure ingredient ^{bc} per 1 ha of agricultural land in kg
w tym gospodarstwa indywidualne	82,0	98,4	101,3	109,0	of which private farms

a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 282–283. *b* W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. *c* Patrz uwaga do tabl. 11 na str. 298; trzoda chlewna w latach: 2005, 2012 i 2013 – stan w końcu lipca. *d* Dotyczy mięsa: wołowego, cielęcego, wieprzowego, baraniego, końskiego, drobiowego, koziego, króliczego i dziczyzny; w wadze poubojowej cieplej. *e* Dotyczy odpowiednio lat gospodarczych: 2004/05, 2009/10, 2011/12, 2012/13.

a See general notes, item 3 on page 282–283. *b* In 2010 data of the Agricultural Census. *c* See note to the table 11 on page 298, pigs in 2005, 2012 and 2013 – as of the end of July. *d* Concerns meat: beef, veal, pork, mutton, horseflesh, poultry, goat, rabbit and game; in post-slaughter warm weight. *e* Concerns respectively the: 2004/05, 2009/10, 2011/12, 2012/13 farming years.

TABL. 2 (212). **POWIERZCHNIA UŻYTKÓW ROLNYCH WEDŁUG RODZAJÓW UŻYTKÓW**
Stan w czerwcu
AGRICULTURAL LAND AREA BY LAND TYPE
As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem	W tym	SPECIFICATION
		Total	gospodarstwa indywidualne	
		w ha in ha		
OGÓŁEM	2010 ^a	1001009	862049	TOTAL
	2012	1037694	899227	
	2013	1021073	881325	
W dobrej kulturze rolnej		1009708	874938	In good agricultural condition
Pod zasiewami		588750	510708	Sown area
Grunty ugorowane		60606	40162	Fallow land
Uprawy trwałe		13299	12089	Permanent crops
w tym sady		8097	7516	of which orchards
Ogrody przydomowe		927	915	Kitchen gardens
Łąki trwałe		194266	176351	Permanent meadows
Pastwiska trwałe		151861	134714	Permanent pastures
Pozostałe		11365	6387	Others

^a Dane Powszechnego Spisu Rolnego.
^a Data of the Agricultural Census.

TABL. 3 (213). **GOSPODARSTWA ROLNE WEDŁUG GRUP OBSZAROWYCH^a**
Stan w czerwcu
FARMS BY AREA GROUPS^a
As of June

LATA YEARS	Gospodarstwa Farms									Przeciętna powierzchnia ogólna gospodarstwa w ha Average total farm area in ha		
	w tys. in thous.	o powierzchni użytków rolnych – w odsetkach with agricultural land area of – in percent								ogółem total	w tym użytki rolne of which agricultural land	
		do 1,00 ha up to	1,01– –1,99	2,00– –4,99	5,00– –9,99	10,00– –14,99	15,00– –19,99	20,00– –49,99	50,00 ha i więcej and more			
		OGÓŁEM TOTAL										
2010 ^b	65,2	31,8	8,5	12,5	11,7	10,5	6,9	13,2	4,8	18,74	16,20	
2012	44,0	1,2	10,9	17,7	18,5	13,4	11,3	19,8	7,2	26,33	23,59	
2013	41,7	1,2	11,2	16,3	17,7	14,8	9,9	20,4	8,5	27,33	24,47	
		w tym GOSPODARSTWA INDYWIDUALNE of which PRIVATE FARMS										
2010 ^b	64,9	32,0	8,5	12,5	11,8	10,5	6,9	13,2	4,5	14,95	13,45	
2012	43,8	1,2	11,0	17,7	18,5	13,5	11,3	19,9	6,9	22,47	20,54	
2013	41,5	1,2	11,3	16,4	17,8	14,9	9,9	20,5	8,1	23,25	21,24	

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 3 na str. 286–287. ^b Dane Powszechnego Spisu Rolnego.
^a See general notes, item 3 on pages 286–287. ^b Data of the Agricultural Census.

TABL. 4 (214). **DYNAMIKA GLOBALNEJ, KOŃCOWEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (ceny stałe^a)**
INDICES OF GROSS, FINAL AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices^a)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	ogółem <i>total</i>				w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>				
	rok poprzedni = 100				<i>previous year = 100</i>				
Produkcja globalna	91,2	107,0	98,3	102,4	91,4	108,6	99,1	100,4	<i>Gross output</i>
roślinna	78,2	107,4	93,7	107,9	77,5	109,1	94,5	105,1	<i>crop</i>
zwierzęca	100,3	106,7	101,7	98,3	100,3	108,3	102,4	97,1	<i>animal</i>
Produkcja końcowa	92,6	104,5	98,4	104,6	93,7	106,1	99,9	101,5	<i>Final output</i>
roślinna	71,6	97,4	90,0	121,2	72,2	97,8	92,3	115,0	<i>crop</i>
zwierzęca	100,7	107,0	101,6	98,5	100,8	108,7	102,4	97,1	<i>animal</i>
Produkcja towarowa	95,0	105,4	99,8	105,7	94,0	107,8	101,4	102,3	<i>Market output</i>
roślinna	89,5	93,9	90,9	125,5	85,4	96,2	93,7	119,0	<i>crop</i>
zwierzęca	96,7	109,4	103,0	98,8	96,5	111,2	103,7	97,3	<i>animal</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 10, pkt. 1) na str. 28.

^a See general notes, item 10, point 1) on page 28.

TABL. 5 (215). **STRUKTURA GLOBALNEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (ceny stałe^a)**
STRUCTURE OF GROSS AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (constant prices^a)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w odsetkach <i>in percent</i>				
PRODUKCJA GLOBALNA <i>GROSS OUTPUT</i>					
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Produkcja roślinna	32,5	39,0	40,4	44,5	Crop output
Zboża	13,5	16,5	17,4	21,2	<i>Cereals</i>
w tym zboża podstawowe	11,2	14,0	15,0	17,9	<i>of which basic cereals</i>
w tym: pszenica	6,3	7,8	8,6	9,8	<i>of which: wheat</i>
żyto	0,6	1,1	0,9	1,6	<i>rye</i>
jęczmień	1,4	1,8	1,6	1,6	<i>barley</i>
Ziemniaki	2,6	2,3	2,2	1,7	<i>Potatoes</i>
Przemysłowe	3,7	4,2	4,0	6,8	<i>Industrial</i>
w tym buraki cukrowe	1,1	0,5	0,4	0,5	<i>of which sugar beets</i>
Warzywa	2,2	1,9	2,5	2,2	<i>Vegetables</i>
Owoce	0,9	1,1	1,2	1,2	<i>Fruit</i>
Siano łąkowe	3,0	4,2	3,7	3,2	<i>Meadow hay</i>
Pozostałe	6,6	8,9	9,5	8,3	<i>Others</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 10, pkt. 1) na str. 28.

^a See general notes, item 10, point 1) on page 28.

TABL. 5 (215). **STRUKTURA GLOBALNEJ I TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ (dok.)**
STRUCTURE OF GROSS AND MARKET AGRICULTURAL OUTPUT (cont.)

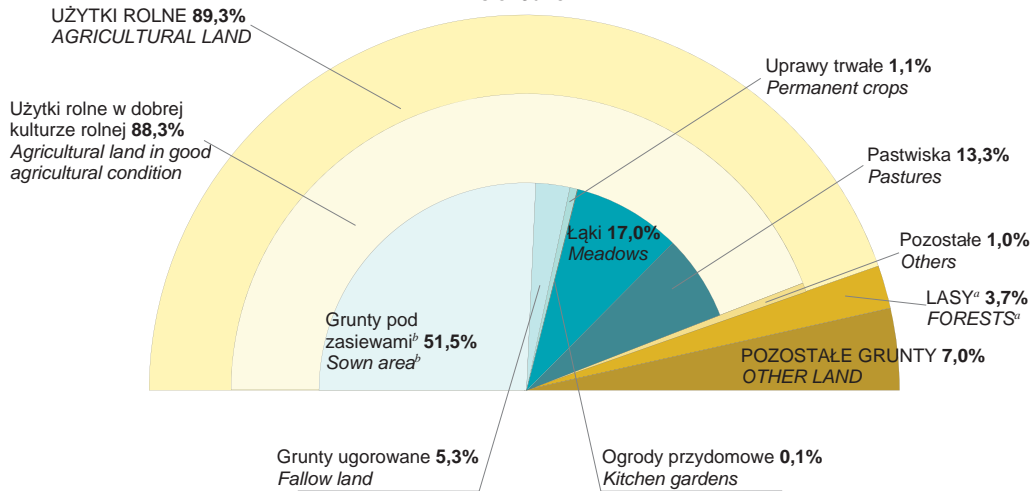
WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w odsetkach <i>in percent</i>				
PRODUKCJA GLOBALNA (dok.) <i>GROSS OUTPUT (cont.)</i>					
Produkcja zwierzęca	67,5	61,0	59,6	55,5	Animal output
Żywiec rzeźny ^b	35,4	33,6	30,2	29,4	<i>Animals for slaughter^b</i>
w tym:					<i>of which:</i>
bydło (bez cieląt)	4,0	3,1	2,4	1,9	<i>cattle (excluding calves)</i>
cielęta	0,8	0,4	0,4	0,3	<i>calves</i>
trzoda chlewna	14,5	12,1	10,3	11,5	<i>pigs</i>
owce	0,0	0,0	0,0	0,0	<i>sheep</i>
drób	16,0	17,9	17,0	15,8	<i>poultry</i>
Przyrost stada (podstawowego i obrotowego)	2,1	0,7	0,1	-0,2	<i>Increase in herd (basic and working)</i>
Mleko krowie	26,3	22,3	24,5	22,7	<i>Cows' milk</i>
Jaja kurze	1,4	1,5	1,6	1,1	<i>Hen eggs</i>
Obornik	1,8	1,7	2,1	1,7	<i>Manure</i>
Pozostałe	0,6	1,2	1,1	0,8	<i>Others</i>
PRODUKCJA TOWAROWA <i>MARKET OUTPUT</i>					
O G Ó Ł E M	100,0	100,0	100,0	100,0	T O T A L
Produkcja roślinna	20,6	23,1	23,9	30,6	Crop output
Zboża	10,7	12,1	13,4	16,7	<i>Cereals</i>
w tym zboża podstawowe	10,2	11,6	12,4	15,5	<i>of which basic cereals</i>
w tym: pszenica	7,2	8,2	9,5	10,7	<i>of which: wheat</i>
żyto	1,0	1,0	0,8	1,6	<i>rye</i>
jęczmień	0,8	0,7	0,7	0,8	<i>barley</i>
Ziemniaki	1,2	1,3	1,3	0,9	<i>Potatoes</i>
Przemysłowe	4,4	5,1	3,7	7,7	<i>Industrial</i>
w tym buraki cukrowe	1,4	0,6	0,5	0,6	<i>of which sugar beets</i>
Warzywa	2,1	1,9	2,6	2,2	<i>Vegetables</i>
Owoce	0,9	1,1	1,2	1,2	<i>Fruit</i>
Pozostałe	1,3	1,6	1,6	1,9	<i>Others</i>
Produkcja zwierzęca	79,4	76,9	76,1	69,4	Animal output
Żywiec rzeźny ^b	45,8	45,3	41,0	38,6	<i>Animals for slaughter^b</i>
w tym:					<i>of which:</i>
bydło (bez cieląt)	5,2	4,2	3,2	2,4	<i>cattle (excluding calves)</i>
cielęta	0,9	0,4	0,5	0,3	<i>calves</i>
trzoda chlewna	18,4	16,2	13,9	14,9	<i>pigs</i>
owce	0,0	0,0	0,0	0,0	<i>sheep</i>
drób	21,2	24,3	23,2	20,9	<i>poultry</i>
Mleko krowie	31,7	28,8	31,9	28,8	<i>Cows' milk</i>
Jaja kurze	1,3	1,5	2,1	1,2	<i>Hen eggs</i>
Pozostałe	0,6	1,6	1,4	1,0	<i>Others</i>

^b Bydło, cielęta, trzoda chlewna, owce, konie, drób, kozy i króliki.

^b *Cattle, calves, pigs, sheep, horses, poultry, goats and rabbits.*

UŻYTKOWANIE GRUNTÓW W GOSPODARSTWACH ROLNYCH W 2013 R.

Stan w czerwcu
LAND USE IN AGRICULTURAL HOLDINGS IN 2013
As of June

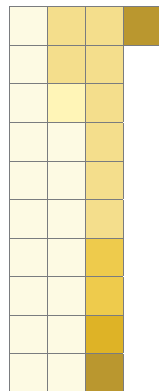
^a Łącznie z gruntami związanymi z gospodarką leśną. ^b Bez powierzchni upraw trwałych, ogrodów przydomowych oraz upraw na przyoranie (nawozy zielone).

^a Including land connected with silviculture. ^b Excluding permanent crops, kitchen gardens as well as area intended for ploughing (green fertilizers).

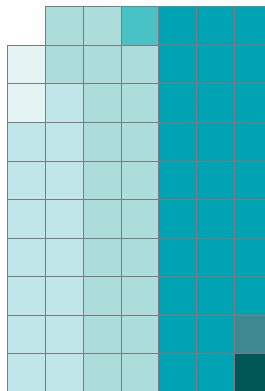
STRUKTURA TOWAROWEJ PRODUKCJI ROLNICZEJ W 2012 R. (stałe ceny 2011 r.)

STRUCTURE OF MARKET AGRICULTURAL OUTPUT IN 2012 (constant prices 2011)

PRODUKCJA ROŚLINNA – 31%
CROP OUTPUT

PRODUKCJA ZWIERZĘCA – 69%
ANIMAL OUTPUT

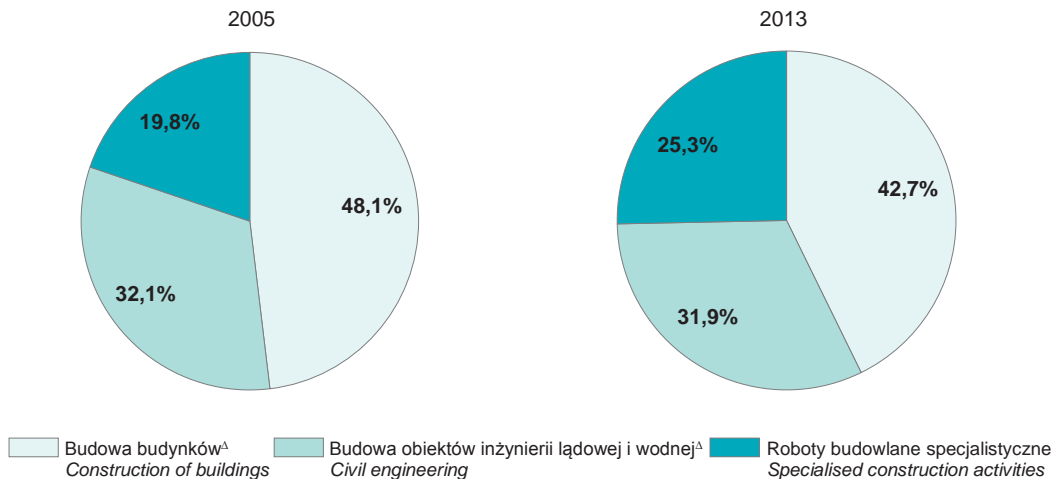

^a Cielęta, owce, konie, kozy i króliki.

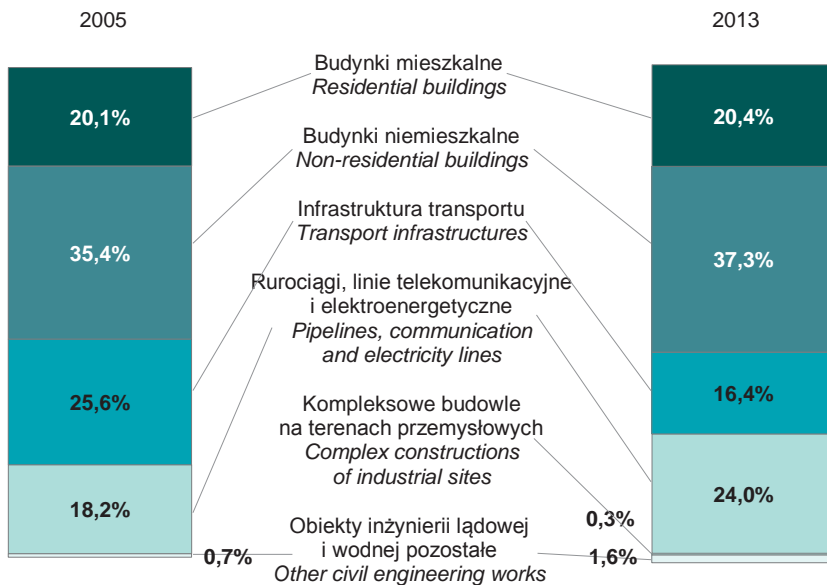
^a Calves, sheep, horses, goats and rabbits.

STRUKTURA PRODUKCJI BUDOWLANO-MONTAŻOWEJ^a (ceny bieżące)
STRUCTURE OF CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a (current prices)

WEDŁUG DZIAŁÓW BY DIVISIONS

**WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH
BY TYPE OF CONSTRUCTION**

^a Wykonanej przez przedsiębiorstwa mająca siedzibę zarządu na terenie województwa warmińsko-mazurskiego, siłami własnymi bez podwykonawców.

^a Realized by enterprises which have a seat of board in the warmińsko-mazurskie voivodship without subcontractors participation.

TABL. 6 (216). **POWIERZCHNIA ZASIEWÓW^a**

 Stan w czerwcu
SOWN AREA^a
 As of June

ZIEMIOPŁODY	2005	2010	2012	2013		CROPS
				ogółem <i>total</i>	w tym gospo- darstwa indywi- dualne <i>of which private farms</i>	
w ha in ha						
OGÓŁEM	607195	592127	606397	588750	510708	TOTAL
Zboża	443814	429017	403109	382061	338097	<i>Cereals</i>
zboża podstawowe	335596	347394	328356	311350	271076	<i>basic cereals</i>
pszenica	136232	143663	150458	127368	102673	<i>wheat</i>
żyto	33341	39578	38943	42873	38279	<i>rye</i>
jęczmień	53855	44732	36539	35168	31234	<i>barley</i>
owies	23673	29916	22882	21412	20182	<i>oats</i>
pszenżyto	88495	89504	79534	84529	78708	<i>triticale</i>
mieszanki zbożowe.....	95702	64285	57915	53936	53467	<i>cereal mixed</i>
gryka, proso i pozostałe zbożowe	6033	8369	7542	5761	5361	<i>buckwheat, millet and other cereals</i>
kukurydza na ziarno.....	6485	8969	9296	11014	8193	<i>maize for grain</i>
Strączkowe.....	8241	13282	13514	13418	12467	<i>Pulses</i>
konsumpcyjne.....	1018	2764	1936	3049	2664	<i>edible</i>
pastewne ^b	7223	10518	11578	10369	9803	<i>feed^b</i>
Ziemniaki	14781	10435	9635	12932	12688	<i>Potatoes</i>
Przemysłowe	50267	75106	76294	76084	55873	<i>Industrial</i>
w tym:						<i>of which:</i>
buraki cukrowe	3821	3379	3214	2724	1657	<i>sugar beets</i>
oleiste	46253	70431	72002	72111	53967	<i>oilseeds</i>
w tym rzepak i rzepik	45829	68972	70081	70247	52901	<i>of which rape and turnip rape</i>
Pastewne.....	81883	55457	92063	94894	83551	<i>Feed</i>
w tym:						<i>of which:</i>
okopowe	1155	449	377	315	304	<i>root plants</i>
kukurydza na pasze.....	17134	20330	27897	27441	23125	<i>maize for feeds</i>
Pozostałe uprawy ^c	8209	8830	11782	9361	8032	<i>Other crops^c</i>

^a W 2005 r. łącznie z powierzchnią upraw trwałych, ogrodów przydomowych oraz upraw na przyoranie (nawozy zielone); w 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^b Łącznie z mieszankami zbożowo-strączkowymi na ziarno. ^c Warzywa, truskawki, wysadki okopowych itp.

^a In 2005 including permanent crops, kitchen gardens as well as area intended for ploughing (green fertilizers); in 2010 data of the Agricultural Census. ^b Including cereal and pulse mixed for grain. ^c Vegetables, strawberries, root plant planting etc.

TABL. 7 (217). **ZBIORY I PLONY WYBRANYCH ZIEMIOPLÓDÓW**
SELECTED CROP PRODUCTION AND YIELDS

ZIEMIOPLÓDY	2006–2010 ^a	2010	2012	2013		CROPS
				ogółem <i>grand total</i>	w tym gospo- darstwa indywi- dualne <i>of which private farms</i>	
ZBIORY w t <i>PRODUCTION in t</i>						
Zboża	1497058,4	1760217,6	1547374,6	1521834,3	1307656,7	Cereals
w tym:						<i>of which:</i>
zboża podstawowe	1237650,9	1448023,0	1286176,7	1255285,0	1065871,6	<i>basic cereals</i>
pszenica	571765,5	703792,4	661780,4	579919,9	455269,0	<i>wheat</i>
żyto	121668,8	137744,4	118244,0	137590,5	119047,7	<i>rye</i>
jęczmień	164861,8	200571,8	123203,4	125330,7	109211,1	<i>barley</i>
owies	70614,5	78323,1	71574,0	68086,5	63573,3	<i>oats</i>
pszenżyto	308740,2	327591,3	311374,9	344357,4	318770,5	<i>triticale</i>
mieszanek zbożowe....	221624,0	268591,1	192694,5	184801,2	183254,0	<i>cereal mixed</i>
Ziemniaki	245398,9	248490,1	200687,1	272994,1	265813,6	<i>Potatoes</i>
Buraki cukrowe	176105,0	175167,0	168574,4	170385,5	107705,0	<i>Sugar beets</i>
Rzepak i rzepik	146475,9	143830,1	182330,4	191608,8	141287,3	<i>Rape and turnip rape</i>
Siano łąkowe	809135,2	1082592,8	1072965,5	1007532,8	982448,4	<i>Meadow hay</i>
PLONY z 1 ha w dt <i>YIELDS per 1 ha in dt</i>						
Zboża	34,0	41,0	38,4	39,8	38,7	Cereals
w tym:						<i>of which:</i>
zboża podstawowe	35,3	41,7	39,2	40,3	39,3	<i>basic cereals</i>
pszenica	42,3	49,0	44,0	45,5	44,3	<i>wheat</i>
żyto	28,4	34,8	30,4	32,1	31,1	<i>rye</i>
jęczmień	30,8	44,8	33,7	35,6	35,0	<i>barley</i>
owies	25,5	26,2	31,3	31,8	31,5	<i>oats</i>
pszenżyto	34,2	36,6	39,1	40,7	40,5	<i>triticale</i>
mieszanek zbożowe....	28,9	41,8	33,3	34,3	34,3	<i>cereal mixed</i>
Ziemniaki	192	238	208	211	210	<i>Potatoes</i>
Buraki cukrowe	503	518	525	625	650	<i>Sugar beets</i>
Rzepak i rzepik	23,7	20,9	26,0	27,3	26,7	<i>Rape and turnip rape</i>
Siano łąkowe	51,5	58,4	59,0	51,9	55,7	<i>Meadow hay</i>

^a Przeciętne roczne.
^a Annual averages.

TABL. 8 (218). **POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY WARZYW GRUNTOWYCH^a**
AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF GROUND VEGETABLES^a

WARZYWA	2006–2010 ^b	2010	2012	2013		VEGETABLES
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	

POWIERZCHNIA^c w ha – stan w czerwcu
 AREA^c in ha – as of June

OGÓŁEM	3427	2296	3468	2217	2153	TOTAL
Kapusta	609	469	526	443	440	Cabbages
Kalafiory	212	135	176	124	114	Cauliflowers
Cebula	161	75	86	44	44	Onions
Marchew jadalna	899	604	624	446	429	Carrots
Buraki ćwikłowe	113	89	79	58	57	Beetroots
Ogórki	257	189	181	117	117	Cucumbers
Pomidory	61	51	45	26	26	Tomatoes
Pozostałe ^d	1114	683	1751	960	927	Others ^d

ZBIORY w t
 PRODUCTION in t

OGÓŁEM	87403,4	80056,4	90072,7	65231,4	63009,3	TOTAL
Kapusta	26491,1	25821,4	28904,2	23895,4	23816,1	Cabbages
Kalafiory	4095,8	3158,9	3784,9	2532,0	2204,5	Cauliflowers
Cebula	2469,4	1647,8	1392,4	830,0	809,4	Onions
Marchew jadalna	35826,0	31664,0	34536,3	21923,8	21024,5	Carrots
Buraki ćwikłowe	3049,8	3673,0	3141,3	2310,4	2281,0	Beetroots
Ogórki	2638,6	2810,2	2191,5	1808,8	1807,6	Cucumbers
Pomidory	858,4	929,1	606,9	496,6	482,1	Tomatoes
Pozostałe ^d	11974,4	10352,0	15515,3	11434,7	10584,3	Others ^d

PLONY z 1 ha w dt
 YIELDS per 1 ha in dt

Kapusta	440	550	549	540	541	Cabbages
Kalafiory	197	234	215	205	193	Cauliflowers
Cebula	161	219	163	187	185	Onions
Marchew jadalna	409	524	553	492	490	Carrots
Buraki ćwikłowe	278	413	397	400	402	Beetroots
Ogórki	105	148	121	155	155	Cucumbers
Pomidory	141	181	135	191	189	Tomatoes
Pozostałe ^d	113	152	89	119	114	Others ^d

^a Łącznie z ogrodami przydomowymi. ^b Przeciętne roczne. ^c W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^d Pietruszka, pory, sely, rzodkiewka, sałata, rabarbar itp.

^a Including kitchen gardens. ^b Annual averages. ^c In 2010 data of the Agricultural Census. ^d Parsley, leeks, celeries, radish, salad, rhubarb etc.

TABL. 9 (219). **POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY OWOCÓW Z DRZEW^a**
AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF TREE FRUIT^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2006–2010 ^b	2010	2012	2013		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym gospo- darstwa indywidu- alne of which private farms	

POWIERZCHNIA^c w ha – stan w czerwcu
 AREA^c in ha – as of June

OGÓŁEM	2471	4268	3253	5763	5271	TOTAL
Jabłonie.....	1166	2205	1943	3553	3100	Apples
Grusze.....	117	134	121	301	299	Pears
Śliwy.....	281	215	205	456	444	Plums
Wiśnie	390	265	375	803	778	Cherries
Czereśnie	87	214	205	510	510	Sweet cherries
Pozostałe ^d	429	1235	404	141	140	Others ^d

ZBIORY w t
 PRODUCTION in t

OGÓŁEM	15756,4	16995,3	20139,2	29555,6	28719,5	TOTAL
Jabłka.....	11590,2	13055,8	16791,4	23285,5	22555,0	Apples
Gruszki	567,1	803,9	724,4	1367,1	1333,5	Pears
Śliwki	1429,2	1297,4	926,0	1776,6	1775,1	Plums
Wiśnie	1879,2	1393,3	1233,1	2045,0	1974,8	Cherries
Czereśnie	219,4	314,7	370,2	870,8	870,6	Sweet cherries
Pozostałe ^d	71,3	130,2	94,1	210,6	210,5	Others ^d

PLONY z 1 ha w dt
 YIELDS per 1 ha in dt

Jabłka.....	113,1	59,2	86,4	65,5	72,8	Apples
Gruszki	50,7	60,0	60,1	45,4	44,6	Pears
Śliwki	53,3	60,3	45,2	39,0	40,0	Plums
Wiśnie	50,6	52,7	32,9	25,5	25,4	Cherries
Czereśnie	32,5	14,7	18,0	17,1	17,1	Sweet cherries
Pozostałe ^d	3,9	1,1	2,3	15,0	15,0	Others ^d

^a Łącznie z ogrodami przydomowymi. ^b Przeciętne roczne. ^c W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^d Brzoskwinie, morele, orzechy włoskie itp.

^a Including kitchen gardens. ^b Annual averages. ^c In 2010 data of the Agricultural Census. ^d Peaches, apricots, walnuts etc.

TABLE 10 (220). **POWIERZCHNIA, ZBIORY I PLONY Z KRZEWÓW OWOCOWYCH I PLANTACJI JAGODOWYCH^a**
AREA, PRODUCTION AND YIELDS OF BERRY FRUIT^a

O W O C E	2006–2010 ^b	2010	2012	2013		F R U I T
				ogółem <i>total</i>	w tym gospodarstwa indywidualne <i>of which private farms</i>	

POWIERZCHNIA^c w ha – stan w czerwcu
 AREA^c in ha – as of June

O G Ó Ł E M	2927	3050	3244	5617	5488	T O T A L
Truskawki ^d	1271	933	1146	3128	3012	Strawberries ^d
Maliny ^e	246	576	609	620	608	Raspberries ^e
Porzeczki	1026	1110	861	1106	1105	Currants
Agrest	92	93	69	102	102	Gooseberries
Pozostałe ^f	293	338	559	661	661	Others ^f

ZBIORY w t
 PRODUCTION in t

O G Ó Ł E M	9768,2	9971,8	12812,1	16572,0	16406,6	T O T A L
Truskawki ^d	5180,7	4220,4	4915,0	7923,8	7769,8	Strawberries ^d
Maliny ^e	502,2	1055,7	1313,3	795,6	784,3	Raspberries ^e
Porzeczki	3103,6	3170,0	4166,7	4425,5	4425,5	Currants
Agrest	323,9	449,0	440,0	423,7	423,7	Gooseberries
Pozostałe ^f	657,8	1076,7	1977,1	3003,4	3003,3	Others ^f

PLONY z 1 ha w dt
 YIELDS per 1 ha in dt

Truskawki ^d	41,0	45,2	42,9	25,3	25,8	Strawberries ^d
Maliny ^e	22,9	18,3	21,5	12,8	12,9	Raspberries ^e
Porzeczki	31,3	28,6	48,4	40,0	40,0	Currants
Agrest	35,2	48,3	63,5	41,4	41,4	Gooseberries
Pozostałe ^f	22,2	31,9	35,4	45,4	45,4	Others ^f

^a Łącznie z ogrodami przydomowymi. ^b Przeciętne roczne. ^c W 2010 r. dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^d Od 2010 r. łącznie z poziomkami; do 2009 r. poziomki uwzględniano w pozycji „pozostałe”. ^e Łącznie z jeżyną bezkolcówą. ^f Aronia, borówka wysoka, winorośl, leszczyna i inne.

^a Including kitchen gardens. ^b Annual averages. ^c In 2010 data of the Agricultural Census. ^d Since 2010 including wild strawberries; until 2009 wild strawberries was included in item „others”. ^e Including thornless blackberry. ^f Chokeberry, northern highbush blueberry, vine, filbert and others.

TABL. 11 (221). **BYDŁO, TRZODA CHLEWNA, OWCE I KONIE**

Stan w czerwcu

CATTLE, PIGS, SHEEP AND HORSES

As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010 ^a	2012	2013	2005	2010 ^a	2012	2013	SPECIFICATION
	ogółem total				w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms				

W SZTUKACH
IN HEADS

Bydło	407213	434968	463269	451184	385633	412043	443841	432045	Cattle
w tym krowy	190831	207556	219117	199719	179880	197081	210212	191244	of which cows
Trzoda chlewna ^b	880560	670057	546763	520248	783618	595556	473293	442891	Pigs ^b
w tym lochy	95916	69770	57084	50256	81149	57005	43396	36188	of which sows
Owce	8749	10752	10895	13658	8245	9397	9207	12455	Sheep
w tym maciorki	5159	6725	6943	7978	4831	5951	5887	7112	of which ewes
Konie ^c	17372	15883	13909	13517	16432	14741	12852	12776	Horses ^c
W przeliczeniowych sztukach dużych (bydło, trzoda chlewna, owce i konie).....	475926	465226	467410	453594	443141	434461	439655	425842	In terms of large heads (cattle, pigs, sheep and horses)

NA 100 ha UŻYTKÓW ROLNYCH^d w szt.PER 100 ha OF AGRICULTURAL LAND^d in heads

Bydło	.	43,5	44,6	44,2	.	47,8	49,4	49,0	Cattle
w tym krowy	.	20,7	21,1	19,6	.	22,9	23,4	21,7	of which cows
Trzoda chlewna ^b	.	66,9	52,7	51,0	.	69,1	52,6	50,3	Pigs ^b
w tym lochy	.	7,0	5,5	4,9	.	6,6	4,8	4,1	of which sows
Owce	.	1,1	1,0	1,3	.	1,1	1,0	1,4	Sheep
w tym maciorki	.	0,7	0,7	0,8	.	0,7	0,7	0,8	of which ewes
Konie ^c	.	1,6	1,3	1,3	.	1,7	1,4	1,4	Horses ^c
W przeliczeniowych sztukach dużych (bydło, trzoda chlewna, owce i konie).....	.	46,5	45,0	44,4	.	50,4	48,9	48,3	In terms of large heads (cattle, pigs, sheep and horses)

^a Dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^{b,c} W latach 2005, 2012 i 2013: *b* – stan w końcu lipca, *c* – dane szacunkowe. ^d Patrz uwagi ogólne, ust 3 na str. 282–283.

U w a g a. Przeliczenia pogłowia zwierząt ze sztuk fizycznych na przeliczeniowe sztuki duże dokonuje się przy przyjęciu współczynników (mnożników): dla bydła – 0,8, dla trzody chlewnej – 0,15, dla owiec – 0,08, dla koni – 1,0.

^a Data of the Agricultural Census. ^{b,c} In years 2005, 2012 and 2013: *b* – as of the end of July. *c* – estimated data. ^d See general notes, item 3 on pages 282–283.

N o t e. The following ratios (multipliers) are used in calculating livestock in physical units per head in terms of large heads: for cattle – 0,8, for pigs – 0,15, for sheep – 0,08, for horses – 1,0.

TABL. 12 (222). **DRÓB^a**
 Stan w końcu roku
POULTRY^a
 End of year

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym gospodar- stwa indywidualne of which private farms	
Kury w tys. szt.	1942,2	3370,1	2636,2	2674,1	2482,0	Hens in thous. heads
w tym nioski.....	685,1	830,1	859,6	817,8	751,7	of which laying hens
Gęsi w tys. szt.	179,4	104,9	52,2	64,0	64,0	Geese in thous. heads
Indyki w tys. szt.	1470,6	3154,9	3899,2	3443,2	2631,4	Turkeys in thous. heads
Kaczki ^b w tys. szt.	81,9	47,1	64,1	35,5	35,4	Ducks ^b in thous. heads
Kury na 100 ha użytków rolnych ^c w szt.	.	336,7	254,0	261,9	281,6	Hens per 100 ha of agricul- tural land ^c in heads
w tym nioski.....	.	82,9	82,8	80,1	85,3	of which laying hens

^a W wieku powyżej 2 tygodni. ^b Łącznie z drobiem pozostałym. ^c Patrz uwagi ogólne, ust 3 na str. 282–283.

^a More than 2 weeks old. ^b Including other poultry. ^c See general notes, item 3 on pages 282–283.

TABL. 13 (223). **PRODUKCJA ŻYWCA RZEŻNEGO^a**
PRODUCTION OF ANIMALS FOR SLAUGHTER^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym gospodar- stwa indywidualne of which private farms	

W TYSIĄCACH SZTUK
 IN THOUSAND HEADS

Bydło (bez cieląt).....	64,1	48,5	34,9	50,9	46,5	Cattle (excluding calves)
Cielęta.....	42,3	24,1	20,7	25,9	24,4	Calves
Trzoda chlewna.....	1035,5	943,9	1050,6	766,8	684,9	Pigs
Owce.....	5,4	4,6	4,5	3,7	3,0	Sheep
Konie.....	0,0	0,7	0,4	0,3	0,3	Horses

W TYSIĄCACH TON WAGI ŻYWEJ
 IN THOUSAND TONNES OF LIVE WEIGHT

Bydło (bez cieląt).....	31,5	29,3	18,0	27,1	25,0	Cattle (excluding calves)
Cielęta.....	3,3	1,7	1,6	3,1	2,9	Calves
Trzoda chlewna.....	113,4	113,3	137,0	100,8	91,8	Pigs
Owce.....	0,2	0,1	0,1	0,1	0,1	Sheep
Konie.....	0,0	0,4	0,2	0,2	0,2	Horses
Drób.....	152,0	205,2	209,8	206,4	182,4	Poultry
Kozy i króliki.....	0,2	0,1	0,1	0,0	0,0	Goats and rabbits

^a Dane obejmują skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), sprzedaż targowiskową oraz ubój z przeznaczeniem na spożycie naturalne.

^a Data include purchase of animals for slaughter (excluding animals selected for further breeding), market sales and slaughter intended for own consumption.

TABL. 14 (224). **PRODUKCJA MIĘSA^a, TŁUSZCZÓW I PODROBÓW**
PRODUCTION OF MEAT^a, FATS AND PLUCK

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
W TYSIĄCACH TON IN THOUSAND TONNES					
Produkcja żywca rzeźnego w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami i podrobami).....	226,7	263,8	279,6	255,0	Production of animals for slaughter in terms of meat (including fats and pluck)
mięso i tłuszcze	214,7	249,9	265,8	241,5	meat and fats
wołowe.....	16,5	15,4	9,3	14,0	beef
cielęce	2,0	1,0	1,0	1,8	veal
wieprzowe.....	88,5	88,4	106,9	78,6	pork
baranie.....	0,1	0,1	0,1	0,1	mutton
końskie	0,0	0,2	0,1	0,1	horseflesh
drobiowe	106,4	143,7	146,9	144,5	poultry
kozy i królicze ^b	1,3	1,3	1,6	2,3	goat and rabbit ^b
podroby	12,0	13,9	13,8	13,5	pluck
NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH ^c w kg PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND ^c in kg					
OGÓŁEM	.	263,5	269,4	249,8	TOTAL

^a W wadze poubojowej ciepłej. Dane obejmują skup zwierząt rzeźnych (pomniejszony o zwierzęta wyselekcjonowane do dalszego chowu), sprzedaż targowiskową oraz ubój z przeznaczeniem na spożycie naturalne. ^b Łącznie z dziczyzną. ^c Patrz uwagi ogólne, ust 3 na str. 282–283.

^a In post-slaughter warm weight. Data include purchase of animals for slaughter (excluding animals selected for further breeding), market sales and slaughter intended for own consumption. ^b Including game. ^c See general notes, item 3 on pages 282–283.

TABL. 15 (225). **PRODUKCJA MLEKA KROWIEGO I JAJ KURZYCH**
PRODUCTION OF COWS' MILK AND HEN EGGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
Produkcja mleka:						Milk production:
w milionach litrów.....	811,1	922,3	948,4	886,7	841,2	in million litres
na 100 ha użytków rolnych ^a w tys. l	.	92,1	91,4	86,8	95,4	per 100 ha of agricultural land ^a in thous. l
Przeciętny roczny udój mleka od 1 krowy w l.....	4305	4549	4442	4336	4296	Average annual quantity of milk per cow in l
Produkcja jaj w mln szt.	149,0	157,2	163,3	159,8	141,1	Eggs production in mln units
Przeciętna roczna liczba jaj od 1 kury nioski w szt.	185	199	174	192	192	Average annual number of eggs per laying hen in units

^a Patrz uwagi ogólne, ust 3 na str. 282–283.

^a See general notes, item 3 on pages 282–283.

TABL. 16 (226). **CIĄGNIKI ROLNICZE**
 Stan w czerwcu
AGRICULTURAL TRACTORS
 As of June

WYSZCZEGÓLNIENIE		Ogółem Total	W tym gospodar- stwa indywidualne Of which private farms	SPECIFICATION
W sztukach.....	2005	47387	45868	In units
	2010 ^a	50543	49088	
	2013	52373	51287	
Powierzchnia użytków rolnych ^b na 1 ciągnik w ha	2005	.	.	Agricultural land area ^b per tractor in ha
	2010 ^a	19,8	17,6	
	2013	19,5	17,2	

^a Dane Powszechnego Spisu Rolnego. ^b Patrz uwagi ogólne, ust 3 na str. 282–283.

U w a g a. Od 2010 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co trzy lata.

^a Data of the Agricultural Census. ^b See general notes, item 3 on page 282–283.

N o t e. Since 2010 data on the basis of periodic surveys conducted every three years.

TABL. 17 (227). **ZUŻYCIENIE NAWOZÓW MINERALNYCH LUB CHEMICZNYCH
 ORAZ WAPNIOWYCH W PRZELICZENIU NA CZYSTY SKŁADNIK**
CONSUMPTION OF MINERAL OR CHEMICAL AND LIME FERTILIZERS
IN TERMS OF PURE INGREDIENT

WYSZCZEGÓLNIENIE	2004/05	2009/10 ^a	2011/12	2012/13		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym gospodar- stwa indywidu- alne of which private farms	

W TONACH
IN TONNES

Nawozy mineralne lub chemiczne ^b	90150	109257	109106	110017	96073	Mineral or chemical fertilizers ^b
azotowe	55063	67532	72242	69843	60300	nitrogenous
fosforowe	14655	20622	18086	19214	17389	phosphatic
potasowe	20432	21103	18778	20960	18384	potassic
Nawozy wapniowe ^c	174102	42042	37780	47012	38750	Lime fertilizers ^c

NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH^d w kg
PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND^d in kg

Nawozy mineralne lub chemiczne ^b	.	109,1	105,1	107,7	109,0	Mineral or chemical fertilizers ^b
azotowe	.	67,5	69,6	68,4	68,4	nitrogenous
fosforowe	.	20,6	17,4	18,8	19,7	phosphatic
potasowe	.	21,1	18,1	20,5	20,9	potassic
Nawozy wapniowe ^c	.	42,0	36,4	46,0	44,0	Lime fertilizers ^c

^a Dane Powszechnego Spisu Rolnego 2010. ^b Łącznie z wieloskładnikowymi. ^c Przeważnie w postaci wapna palonego; łącznie z wapnem defekacyjnym. ^d Patrz uwagi ogólne, ust 3 na str. 282–283.

^a Data of the Agricultural Census 2010. ^b Including mixed fertilizers. ^c Most frequently in the form of quicklime; including defecated lime. ^d See general notes, item 3 on pages 282–283.

TABL. 18 (228). **WARTOŚĆ SKUPU PRODUKTÓW ROLNYCH (ceny bieżące^a)**
VALUE OF AGRICULTURAL PRODUCTS PROCUREMENT (current prices^a)

PRODUKTY ROLNE	2005	2010	2012	2013		AGRICULTURAL PRODUCTS
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
W TYSIĄCACH ZŁOTYCH IN THOUSAND ZLOTYS						
OGÓŁEM	1966542,5	2834877,2	3869855,4	3867361,7	3372161,0	TOTAL
Produkty roślinne	379459,5	684942,4	1100932,6	940841,1	695517,9	Crop products
w tym:						of which:
Zboża	228571,3	434256,1	679405,6	555416,2	409167,3	Cereals
w tym zboża podstawowe	219177,5	416464,0	627368,2	500996,3	370270,5	of which basic cereals
pszenica	162089,7	314584,0	466582,0	348117,7	252229,7	wheat
żyto	21804,6	37168,3	55908,6	52636,8	44087,9	rye
jęczmień	15064,1	15929,8	23858,2	26591,7	17655,8	barley
owies i mieszanki zbożowe	892,7	3512,7	6991,6	4858,2	2530,6	oats and cereal mixed
pszenżyto	19326,3	45269,2	74027,8	68791,8	53766,3	triticale
w tym zboża konsumpcyjne i paszowe	227347,9	432655,8	673556,0	550785,4	406073,0	of which consumer and for feeds cereals
w tym zboża podstawowe	217970,6	414863,6	621518,6	496367,3	367178,0	of which basic cereals
pszenica	161412,8	313627,7	463526,8	345413,5	250749,0	wheat
żyto	21759,5	37160,2	55668,8	52623,8	44084,6	rye
jęczmień	14725,1	15702,8	23393,9	25919,9	17079,7	barley
owies i mieszanki zbożowe	855,4	3397,6	6732,3	4599,8	2282,9	oats and cereal mixed
pszenżyto	19217,8	44975,2	72196,8	67810,3	52981,8	triticale
Strączkowe konsumpcyjne ^b	35,6	4,4	-	-	-	Edible pulses ^b
Ziemniaki	3050,7	5850,7	4884,1	7215,6	1979,4	Potatoes
Buraki cukrowe	32533,4	18398,8	23933,1	24285,0	15422,0	Sugar beets
Rzepak i rzepik	64098,7	165673,3	302885,0	270113,7	193088,9	Rape and turnip rape
Warzywa	23869,0	19788,4	21938,2	23868,0	21168,5	Vegetables
Owoce	15247,6	19519,8	29614,8	24063,4	22785,3	Fruit
Produkty zwierzęce	1587083,0	2149934,8	2768922,8	2926520,6	2676643,1	Animal products
w tym:						of which:
Żywiec rzeźny ^c	1041724,4	1324989,0	1786757,0	1810834,3	1626126,6	Animals for slaughter ^c
bydło (bez cieląt)	96611,8	105116,6	82914,2	149354,9	135767,0	cattle (excluding calves)
cielęta	6788,6	4678,7	4905,9	5153,3	3763,5	calves
trzoda chlewna	362570,1	387772,9	631117,7	560634,0	513729,4	pigs
owce	503,5	473,9	706,1	609,5	436,0	sheep
konie	118,8	1243,1	897,1	1010,0	1010,0	horses
drób	575131,5	825703,8	1066216,1	1094072,7	971420,7	poultry
Mleko krowie	535496,7	778686,3	945584,6	1064244,4	1006880,0	Cows' milk
Jaja kurze konsumpcyjne	3213,3	889,3	2214,4	939,1	583,1	Consumer hen eggs
NA 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH ^d w zł PER 1 ha OF AGRICULTURAL LAND ^d in zł						
OGÓŁEM	.	2832	3729	3788	3826	TOTAL
Produkty: roślinne	.	684	1061	921	789	Products: crop
zwierzęce	.	2148	2668	2866	3037	animal

^a Płacone dostawcom; bez podatku VAT. ^b Bez materiału siewnego. ^c W wadze żywej. ^d Patrz uwagi ogólne, ust 3 na str. 282–283.

^a Paid to suppliers; excluding VAT. ^b Excluding sowing. ^c In live weight. ^d See general notes, item 3 on page 282–283.

TABL. 19 (229). **SKUP WAŻNIEJSZYCH PRODUKTÓW ROLNYCH**
PROCUREMENT OF MAJOR AGRICULTURAL PRODUCTS

PRODUKTY ROLNE	2005	2010	2012	2013		AGRICULTURAL PRODUCTS
				ogółem total	w tym gospodarstwa indywidualne of which private farms	
Zboża w t.....	642880	764471	792175	766825	564984	Cereals in t
w tym zboża podstawowe.....	615995	734930	726037	684519	505874	of which basic cereals
pszenica.....	430152	513719	518784	440903	318528	wheat
żyto.....	78172	84415	76135	94588	76479	rye
jęczmień.....	40421	31210	28506	35829	23915	barley
owies i mieszanki zbożowe.....	3041	9475	10777	9583	5374	oats and cereal mixed
pszennyto.....	64209	96111	91835	103616	81578	triticale
w tym zboża konsumpcyjne i paszowe.....	640261	762571	787029	761960	561283	of which consumer and for feeds cereals
w tym zboża podstawowe.....	613388	733030	720891	679656	502175	of which basic cereals
pszenica.....	428668	512756	516325	438518	317049	wheat
żyto.....	78019	84399	75863	94576	76471	rye
jęczmień.....	39916	30904	28127	35195	23345	barley
owies i mieszanki zbożowe.....	2929	9257	10451	9199	4997	oats and cereal mixed
pszennyto.....	63856	95714	90125	102168	80313	triticale
Strączkowe konsumpcyjne ^a w t.....	32	4	-	-	-	Edible pulses ^a in t
Ziemniaki w t.....	13661	9156	7303	9717	3856	Potatoes in t
Buraki cukrowe w t.....	181341	161716	169486	170500	107819	Sugar beets in t
Rzepak i rzepik w t.....	83848	128425	155064	183444	128023	Rape and turnip rape in t
Warzywa w t.....	43423	38254	46231	41233	38551	Vegetables in t
Owoce w t.....	16216	9800	12861	14385	13526	Fruit in t
Żywiec rzeźny ^b w t.....	265863	315293	336324	333165	297976	Animals for slaughter ^b in t
bydło (bez cieląt).....	23797	24592	13261	24986	22870	cattle (excluding calves)
cielęta.....	698	551	492	584	415	calves
trzoda chlewna.....	93454	96677	113709	104691	95752	pigs
owce.....	85	78	98	95	62	sheep
konie.....	17	199	115	125	125	horses
drób.....	147812	193196	208649	202684	178752	poultry
Żywiec rzeźny w przeliczeniu na mięso (łącznie z tłuszczami) ^c w t...	189291	224053	241969	236944	211936	Animals for slaughter in terms of meat (including fats) ^c in t
Mleko krowie w tys. l.....	566524	705595	777690	763637	719446	Cows' milk in thous. l
Jaja kurze konsumpcyjne w tys. szt.....	7790	9179	9339	4775	2175	Consumer hen eggs in thous. units

^a Bez materiału siewnego. ^b W wadze żywej. ^c Wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie i drobiowe; w wadze pobożowej ciepłej.

^a Excluding sowing. ^b In live weight. ^c Beef, veal, pork, mutton, horseflesh and poultry; in post-slaughter warm weight.

TABL. 20 (230). **EKOLOGICZNE GOSPODARSTWA ROLNE**
ORGANIC FARMS

LATA YEARS	Z certyfikatem <i>Certified</i>		W okresie przestawiania <i>Under conversion</i>	
	gospodarstwa <i>farms</i>	powierzchnia ekologicznych użytków rolnych w ha <i>organic agricultural land in ha</i>	gospodarstwa <i>farms</i>	powierzchnia ekologicznych użytków rolnych w ha <i>organic agricultural land in ha</i>
2005	106	4442	326	10078
2010	989	34130	1290	41112
2012	2160	67615	1633	45330
2013	2606	74103	1629	42096

Źródło: dane Głównego Inspektoratu Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych.
Source: data of the Main Inspectorate of Agricultural and Food Quality.

Łowiectwo Hunting

TABL. 21 (231). **WAŻNIEJSZE ZWIERZĘTA ŁOWNE^a**

Stan w dniu 10 III
MAJOR GAME SPECIES^a
As of 10 III

ZWIERZĘTA ŁOWNE	2005	2010	2012	2013	GAME SPECIES
W SZTUKACH <i>IN HEADS</i>					
Łosie.....	583	1520	2628	3182	<i>Moose</i>
Daniele.....	880	1322	1625	1718	<i>Fallow deer</i>
Muflony.....	51	30	60	60	<i>Mouflons</i>
W TYSIĄCACH SZTUK <i>IN THOUSAND HEADS</i>					
Jelenie.....	13,2	15,7	24,1	25,5	<i>Deer</i>
Sarny.....	51,2	59,7	63,8	67,5	<i>Roe deer</i>
Dziki.....	15,9	24,7	25,5	30,2	<i>Wild boars</i>
Lisy.....	16,0	15,6	17,1	18,0	<i>Foxes</i>
Zajęce.....	18,5	28,2	35,1	38,1	<i>Hares</i>
Bazanty.....	3,4	3,7	3,2	3,3	<i>Pheasants</i>
Kuropatwy.....	8,6	9,8	9,3	9,9	<i>Partridges</i>

^a Dane szacunkowe; do 2011 r. nie obejmują ośrodków hodowli zwierzyny zarządzanych przez Lasy Państwowe.

Źródło: dane Agencji Nieruchomości Rolnych, Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych i Polskiego Związku Łowieckiego.

^a Estimated data; until 2011 excluding centres of game breeding managed by the State Forests.

Source: data of the Agricultural Property Agency, the Directorate General of the State Forests and the Polish Hunting Association.

TABL. 22 (232). **ODSTRZAŁ^a WAŻNIEJSZYCH ZWIERZĄT ŁOWNYCH**
SHOOT^a OF MAIN GAME SPECIES

ZWIERZĘTA ŁOWNE	2005/06 ^b	2010/11 ^b	2012/13	2013/14	GAME SPECIES
	w sztukach <i>in heads</i>				
Łosie	-	-	-	-	<i>Moose</i>
Jelenie	2989	4014	6320	7085	<i>Deer</i>
Daniele	156	287	400	443	<i>Fallow deer</i>
Sarny	11843	13354	13877	14625	<i>Roe deer</i>
Dziki	11584	22669	26122	24198	<i>Wild boars</i>
Lisy	9782	10085	10347	9937	<i>Foxes</i>
Zające	474	172	70	57	<i>Hares</i>
Bazanty	346	198	402	83	<i>Pheasants</i>
Kuropatwy	67	10	-	14	<i>Partridges</i>

a Dane dotyczą łowieckiego roku gospodarczego liczonego od 1 IV danego roku do 31 III roku następnego. *b* Dane nie obejmują ośrodków hodowli zwierzyny zarządzanych przez Lasy Państwowe.

Źródło: dane Agencji Nieruchomości Rolnych (do roku łowieckiego 2011/12), Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych i Polskiego Związku Łowieckiego.

a Data concern the hunting economic year defined from 1 IV of a given year to 31 III of the following year. *b* Data excluding centres of game breeding managed by the State Forests.

Source: data of the Agricultural Property Agency (until the hunting year 2011/12), the Directorate Generale of the State Forests and the Polish Hunting Association.

 TABL. 23 (233). **KOŁA I CZŁONKOWIE POLSKIEGO ZWIĄZKU ŁOWIECKIEGO ORAZ OBWODY ŁOWIECKIE**
 Stan w dniu 10 III
CLUBS AND MEMBERS OF THE POLISH HUNTING ASSOCIATION
AND HUNTING DISTRICTS
 As of 10 III

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Koła łowieckie:					<i>Hunting clubs:</i>
liczba ^a	89	114	113	113	<i>number^a</i>
członkowie ^b	4915	3382	7037	7099	<i>members^b</i>
Obwody łowieckie:					<i>Hunting districts:</i>
liczba	329	332	332	333	<i>number</i>
powierzchnia w tys. ha	2012,5	2058,5	2059,9	2063,7	<i>area in thous. ha</i>
w tym na gruntach leśnych .	571,6	595,8	596,0	599,2	<i>of which on forest land</i>

a Dane grupowane według siedziby koła łowieckiego. *b* Dane grupowane według siedziby zamieszkania członka koła.

Źródło: dane Polskiego Związku Łowieckiego.

a Data grouped according to the seat of hunting club. *b* Data grouped according to the seat of member of hunting club.
 Source: data of the Polish Hunting Association.

Leśnictwo Forestry

TABL. 24 (234). **POWIERZCHNIA GRUNTÓW LEŚNYCH**
Stan w dniu 31 XII
FOREST LAND
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
OGÓŁEM w ha.....	745608	761394	766494	768846	TOTAL in ha
Lasy	725271	740765	745905	748388	Forests
Publiczne.....	688046	691339	690789	691480	Public
zalesione	677540	679322	678708	677960	wooded
niezalesione.....	10506	12016	12080	13520	non-wooded
własność Skarbu Państwa	684704	687902	687348	688053	owned by the State Treasury
zalesione.....	674348	676058	675440	674705	wooded
niezalesione.....	10356	11844	11908	13348	non-wooded
w tym:					of which:
w zarządzie Lasów Państwo- wych	675546	680758	680963	682111	managed by the State Forests
zalesione.....	665296	668929	669075	668784	wooded
niezalesione.....	10250	11829	11888	13327	non-wooded
własność gmin ^a	3342	3437	3441	3427	gmina ^a owned
zalesione	3192	3265	3269	3255	wooded
niezalesione.....	150	172	172	172	non-wooded
Prywatne	37225	49426	55116	56908	Private
zalesione	36691	49042	54673	56423	wooded
niezalesione.....	533	384	443	486	non-wooded
Grunty związane z gospodarką leśną	20336	20629	20589	20458	Land connected with silviculture
LESISTOŚĆ w %	30,0	30,6	30,9	31,0	FOREST COVER in %
UDZIAŁ POWIERZCHNI GRUNTÓW LEŚNYCH W POWIERZCHNI LĄDOWEJ WOJEWÓDZTWA w %	32,7	33,4	33,6	33,7	SHARE OF FOREST LAND IN LAND AREA OF THE VOIVODSHIP in %

^a Dotyczy także gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a It is also concerning gminas which are also cities with powiat status.

Uwaga do tablic 25, 26

Dane opracowano na podstawie wielkoobszarowej inwentaryzacji stanu lasów kraju przeprowadzonej w latach 2009–2013 przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej.

Note to tables 25, 26

Data prepared on the large-scale forest inventory in the country conducted in 2009–2013 by the Bureau for Forest Management and Geodesy.

TABL. 25 (235). **POWIERZCHNIA LASÓW**
FOREST AREAS
A. WEDŁUG WIEKU DRZEWOSTANÓW
BY AGE OF TREE STANDS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem w ha Grand total in ha	W tym – w % ogółem – powierzchnia zalesiona Of which wooded area in % of grand total area							
		razem total	drzewostany tree stands						w klasie odno- wienia ^a i o bu- dowie przeře- bowej in renewal class ^a with a trough- fell con- struc- tion
			w klasie wieku in age group						
			I (1–20 lat years)	II (21–40)	III (41–60)	IV (61–80)	V (81–100)	VI i wyż- sze and higher (101 lat i więcej years and older)	
OGÓŁEM TOTAL	745903	94,0	15,0	14,8	24,9	16,1	12,3	10,2	0,7
w tym of which									
w zarządzie Lasów Państwowych..... managed by the State Forests	680961	94,1	14,9	14,6	23,9	16,4	12,9	10,6	0,8
las prywatne	55116	91,0	17,8	19,6	34,6	8,9	7,4	2,7	-

^a Łącznie z klasą do odnowienia.

Źródło: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych.

^a Including regeneration class.

Source: data of the Directorate General of the State Forests.

TABL. 25 (235). **POWIERZCHNIA LASÓW (dok.)***FOREST AREAS (cont.)*B. WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH (przeważających) W DRZEWOSTANIE
BY DOMINANT SPECIES IN THE TREE STANDS

GATUNKI DRZEW	Ogółem <i>Total</i>		W tym <i>Of which</i>		SPECIES OF TREES
			w zarządzie Lasów Państwowych <i>of which managed by the State Forests</i>	lasy prywatne <i>private forests</i>	
	w ha <i>in ha</i>	w odsetkach <i>in percent</i>			
OGÓŁEM	745903	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Drzewa iglaste	456513	61,2	63,4	41,2	<i>Coniferous trees</i>
w tym:					<i>of which:</i>
sosna	362129	48,5	50,1	34,3	<i>pine</i>
świerk	87822	11,8	12,4	5,8	<i>spruce</i>
jodła	-	-	-	-	<i>fir</i>
Drzewa liściaste	289390	38,8	36,6	58,8	<i>Broadleaved trees</i>
w tym:					<i>of which:</i>
buk	30394	4,1	4,2	0,8	<i>beech</i>
dąb	63681	8,5	8,7	8,0	<i>oak</i>
grab	11860	1,6	1,7	1,0	<i>hornbeam</i>
brzoza	91205	12,2	11,0	24,7	<i>birch</i>
olcha	66787	9,0	8,0	16,2	<i>alder</i>
osika	7670	1,0	0,8	3,6	<i>aspen</i>

Źródło: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych.

Source: data of the Directorate General of the State Forests.

TABL. 26 (236). **ZASOBY DRZEWNE NA PNIU**
GROWING STOCK OF STANDING WOOD
 A. WEDŁUG WIEKU DRZEWOSTANÓW
 BY AGE OF TREE STANDS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem grubizna brutto ^a w tys. m ³ Gross ^a grand total timber in thous. m ³	W tym – w % ogółem – na powierzchni zalesionej Of which wooded area in % of grand total area									
		razem total	drzewostany tree stands							w klasie odnowienia ^c i o budowie przerebowej in renewal class ^c with a through-fell construction	przes-toje ^b hold-over trees ^b
			w klasie wieku in age group								
			I (1–20 lat years)	II (21–40)	III (41–60)	IV (61–80)	V (81–100)	VI i wyższe and higher (101 lat i więcej years and older)			
OGÓŁEM TOTAL	200798,1	99,4	1,2	9,4	28,2	22,1	18,6	18,0	1,2	0,7	
w tym of which w zarządzie Lasów Państwowych..... managed by the State Forests	184782,3	99,4	1,1	9,0	27,0	22,5	19,2	18,6	1,3	0,7	
las prywatne private forests	12799,2	98,9	3,0	17,4	45,2	13,7	12,9	6,3	-	0,5	

B. WEDŁUG GATUNKÓW PANUJĄCYCH (przeważających) W DRZEWOSTANIE
 BY DOMINANT SPECIES IN THE TREE STANDS

GATUNKI DRZEW	Ogółem grubizna brutto ^a Gross ^a total timber	W tym Of which			SPECIES OF TREES
		w zarządzie Lasów Państwowych of which managed by the State Forests	las prywatne private forests		
		w tys. m ³ in thous m ³	w odsetkach in percent		
OGÓŁEM	200798,1	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Drzewa iglaste	136401,2	67,9	70,2	44,0	Coniferous trees
w tym:					of which:
sosna	113571,6	56,5	58,1	40,7	pine
świerk	21399,0	10,7	11,3	3,2	spruce
jodła	-	-	-	-	fir
Drzewa liściaste	64396,9	32,1	29,8	56,0	Broadleaved trees
w tym:					of which:
buk	9405,1	4,7	4,9	0,8	beech
dąb	10809,7	5,4	5,4	6,5	oak
grab	3465,9	1,7	1,8	1,1	hornbeam
brzoza	19131,2	9,5	8,5	22,5	birch
olcha	16171,0	8,1	6,9	16,6	alder
osika	1691,2	0,8	0,6	4,2	aspens

^a W korze. ^b Drzewa niewycięte w terminie przewidzianym kolejną rębności. ^c Łącznie z klasą do odnowienia.
 Źródło: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych.

^a Overbark. ^b Trees not felled in the assumed throughfell order. ^c Including regeneration class.
 Source: data of the Directorate General of the State Forests.

TABL. 27 (237). **ODNOWIENIA, ZALESIENIA I INNE PRACE HODOWLANE**
RENEWALS, AFFORESTATIONS AND OTHER FOREST BREEDING WORK

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013				SPECIFICATION
				ogółem <i>grand total</i>	lasy publiczne <i>public forests</i>		lasy prywatne ^e <i>private forests^d</i>	
					razem <i>total</i>	w tym własność Skarbu Państwa <i>of which owned by the State Treasury</i>		
Powierzchnia produkcyjna szkółek leśnych (stan w dniu 31 XII).....	240	195	147	146	146	146	-	<i>Production area of forest nurseries (as of 31 XII)</i>
Odnowienia i zalesienia	6530	4375	5191	4632	4012	4007	619	<i>Renewals and afforestations</i>
odnowienia	4273	3239	4313	4024	3974	3970	50	<i>renewals</i>
sztuczne	4087	3089	3907	3462	3433	3431	28	<i>artificial</i>
zrębów ^b	3919	3030	3867	3446	3426	3424	20	<i>fellings sites^b</i>
halizn i płazowin.	168	59	40	15	7	7	8	<i>blanks and irregularly stocked open stands</i>
naturalne.....	186	150	405	562	541	539	21	<i>natural</i>
zalesienia ^c	2257	1136	879	608	38	37	570	<i>afforestations^c</i>
Poprawki i uzupełnienia ^d	558	413	413	314	275	272	39	<i>Corrections and supplements^d</i>
Pielegnowanie ^e	31493	25169	29466	28592	27103	27022	1489	<i>Tending^e</i>
w tym:								<i>of which:</i>
upraw.....	22322	18009	21298	20641	19159	19087	1482	<i>crops</i>
młodników.....	8610	6811	7858	7656	7656	7656	-	<i>greenwoods</i>
wprowadzanie podszytów ^f	463	219	297	279	279	279	-	<i>introduction of undergrowth^f</i>
Melioracje.....	3409	3749	4343	4285	4285	4285	-	<i>Drainage</i>

a Dane szacunkowe. *b* Łącznie z odnowieniami pod osłoną drzewostanów. *c* Użytków rolnych i nieużytków przeznaczonych do zalesienia w planie zagospodarowania przestrzennego. *d* Dodatkowe wprowadzanie sadzonek w uprawach i młodnikach, w powstałych lukach i przerzedzeniach. *e* Prace hodowlane związane z pielęgnowaniem gleby i drzewostanu w wieku do 20 lat. *f* Sadzenie krzewów lub drzew stale znajdujących się w dolnej warstwie drzewostanu, spełniających rolę pielęgnacyjną.

a Estimated data. *b* Including renewals protected by tree stands. *c* Agricultural land and wasteland designated for afforestation in land development plan. *d* Additional introduction of seedlings into crops and greenwoods as well as into gaps and thinnings. *e* Forest breeding work connected with tending soils and tree stands aged up to 20 years. *f* Planting bushes or trees remaining in lower layers of a tree stand and serving a tending role.

TABL. 28 (238). **POZYSKANIE DREWNA^a**
REMOVALS^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013				SPECIFICATION
				ogółem <i>grand total</i>	lasy publiczne <i>public forests</i>		lasy prywatne <i>private forests</i>	
					razem <i>total</i>	w tym własność Skarbu Państwa <i>of which owned by the State Treasury</i>		
OGÓŁEM w dam³	3065,4	3437,0	3495,4	3486,6	3443,9	3440,1	42,7	TOTAL in dam³
Grubizna.....	2953,1	3308,7	3363,2	3352,8	3310,0	3306,3	42,7	Timber
Grubizna iglasta.....	2047,1	2285,3	2291,1	2300,8	2276,8	2275,2	24,0	Coniferous
w tym drewno:								of which:
wielkowymiarowe.....	895,2	1053,4	1066,6	1109,2	1097,2	1096,2	12,0	large-size wood
średniowymiarowe do przerobu przemysłowego.....	1060,3	1120,7	1084,2	1054,3	1047,1	1046,8	7,1	medium-size wood for industrial uses
Grubizna liściasta.....	905,9	1023,4	1072,1	1052,0	1033,2	1031,1	18,7	Non-coniferous
w tym drewno:								of which:
wielkowymiarowe.....	361,3	387,1	408,1	385,3	379,2	378,1	6,1	large-size wood
średniowymiarowe do przerobu przemysłowego.....	438,0	503,3	485,9	498,1	492,6	492,2	5,5	medium-size wood for industrial uses
Drewno małowymiarowe^b.....	112,4	128,4	132,2	133,8	133,8	133,8	.	Slash^b
Do przerobu przemysłowego.....	19,4	9,9	8,1	9,1	9,1	9,1	.	Slash for industrial uses
Opałowe.....	93,0	118,5	124,1	124,8	124,8	124,8	.	Slash for fuel
GRUBIZNA NA 100 ha POWIERZCHNI LASÓW w m³.....	407,2	446,7	450,9	448,0	478,7	480,5	75,1	TIMBER PER 100 ha OF FOREST AREAS in m³

^a Bez pozyskania drewna (grubizny) z zadrzewień. ^b Wyłącznie w lasach publicznych.

U w a g a. Dla prezentowanych lat nie pozyskano karpiny.

^a Excluding logging (large timber) from plantings. ^b Exclusively in public forests.

Note. For presented years the stump wood wasn't gained.

TABL. 29 (239). **ZADRZEWIENIA I POZYSKANIE DREWNA Z ZADRZEWIENÍ**
TREES AND SHRUBS OUTSIDE THE FOREST AND REMOVALS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym na gruntach prywat- nych of which on private land	
Powierzchnia produkcyjna szkółek zadrzewieniowych ^a w ha	22	8	6	3	-	Production area of nurseries ^a in ha
Sadzenie w szt.: drzew	71451	39660	43299	29067	8964	Plantings in units of: trees
krzewów	22688	40256	194530	77095	3960	bushes
Pozyskanie drewna (grubizny) ^b w m ³	36441	56118	56957	66357	39387	Removals (timber) ^b in m ³
grubizna iglasta	3343	7362	7218	7293	5642	coniferous
w tym drewno wielkowymia- rowe ogólnego przezna- czenia	1766	3563	3340	3679	3103	of which large-size general purpose wood
grubizna liściasta	33098	48756	49739	59064	33745	non-coniferous
w tym drewno wielkowymia- rowe ogólnego przezna- czenia	9228	15178	12848	14529	11811	of which large-size general purpose wood

^a Stan w dniu 31 XII. ^b Dane szacunkowe; nie uwzględniono w danych o ogólnym pozyskaniu drewna (grubizny).
^a As of 31 XII. ^b Estimated data; excluded from data on total removals (timber).

TABL. 30 (240). **POŻARY W LASACH^a**
FOREST FIRES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Pożary	263	144	108	120	Number of fires
w tym: podpalenia	137	65	50	48	of which: arsons
nieostrożność doro- słych	64	33	27	26	negligence of adults
Powierzchnia lasów dotkniętych pożarami w ha	181,59	403,85	185,02	25,42	Area of forest burned in ha
w tym: podpalenia	100,31	66,99	25,97	14,95	of which: arsons
nieostrożność doro- słych	23,43	9,54	14,28	5,74	negligence of adults
Przeciętna powierzchnia lasu objęta jednym pożarem w ha	0,69	2,80	1,71	0,21	Average forest areas burned by fire in ha

^a Od 2010 r. łącznie z pożarami ugaszonymi bez udziału jednostek straży pożarnej.
 Źródło: dane Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej i Instytutu Badawczego Leśnictwa.
^a Since 2010 including fires extinguished without the participation of fire service units.
 Source: data of the Main Office of the State Fire Service and the Forest Research Institute.

DZIAŁ XVI

PRZEMYSŁ I BUDOWNICTWO

Uwagi ogólne

Przemysł

1. Informacje w zakresie **przemysłu** dotyczą podmiotów gospodarczych zaliczonych zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności – PKD 2007 do sekcji: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

W tabl. 3 uwzględniono jednostki i zakłady budżetowe oraz gospodarstwa pomocnicze jednostek budżetowych (zaliczonych do wyżej wymienionych sekcji). Dane o produkcji wyrobów obejmują również działalność podmiotów produkujących wyroby przemysłowe, a zaliczanych do innych sekcji niż: „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych” oraz „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”.

2. Dane opracowano **metodą przedsiębiorstw**, z wyjątkiem informacji o ilości produkcji wyrobów, które opracowano metodą zakładową, tj. według rzeczywistej lokalizacji produkcji, a nie według miejsca siedziby przedsiębiorstwa. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 5 na str. 27.

3. Przedstawione w tabl. 3 wyroby prezentuje się zgodnie z Polską Klasyfikacją Wyrobów i Usług (PKWiU 2008).

W niektórych przypadkach wprowadzono tzw. „pozycje niezgodne” z grupowaniami PKWiU, które stanowią:

- sumę niektórych pozycji PKWiU lub ich części,
- pozycję zbiorczą utworzoną w oparciu o inne niż występujące w PKWiU, kryteria.

CHAPTER XVI

INDUSTRY AND CONSTRUCTION

General notes

Industry

1. Information within the scope of **industry** concerns economic entities included, in accordance with Polish Classification of Activities – PKD 2007 in the sections: „Mining and quarrying”, „Manufacturing”, „Electricity, gas, steam and air conditioning supply” and „Water supply; sewerage, waste management and remediation activities”.

In table 3 were included budgetary entities and establishments and auxiliary units of budgetary entities (included in the above mentioned sections). Data regarding the production of products also include the activity of entities producing industrial products and included in sections other than „Mining and quarrying”, „Manufacturing”, „Electricity, gas, steam and air conditioning supply” and „Water supply; sewage, waste management and remediation activities”.

2. Data were compiled using **the enterprise method**, excluding information concerning the quantity of production of goods, which were compiled using the company method, i.e. by real location of production, not by the seat of enterprise. The definition of the enterprise method is presented in the general notes to the Yearbook, item 5 on page 27.

3. Products in table 3 are presented according to the Polish Classification of Products and Services (PKWiU 2008).

In some cases the so-called inconsistent with PKWiU codes items were introduced. They comprise however:

- the sum of some PKWiU positions or the sum of their parts,
- collective item based on other criteria than the ones which are in PKWiU.

Ponadto w niektórych wyrobach zastosowano również skrócone nazwy.

4. Produkcja sprzedana dotyczy całokształtu działalności podmiotu gospodarczego, tj. zarówno działalności przemysłowej, jak i nieprzemysłowej.

Produkcja sprzedana przemysłu obejmuje:

- 1) wartość sprzedanych wyrobów gotowych (niezależnie od tego, czy otrzymano za nie należne opłaty), półfabrykatów i części własnej produkcji;
- 2) wartość robót i usług świadczonych odpłatnie, tj. zarówno przemysłowych jak i nieprzemysłowych;
- 3) zryczałtowaną odpłatność agenta w przypadku zawarcia umowy na warunkach zlecenia lub pełne przychody agenta w przypadku zawarcia umowy agencyjnej;
- 4) wartość produktów w formie rozliczeń w naturze;
- 5) produkty przeznaczone na powiększenie wartości własnych środków trwałych.

Produkcję sprzedaną przemysłu prezentuje się w cenach bazowych. Definicję **ceny bazowej** podano w uwagach ogólnych do Rocznika, ust. 9 na str. 28.

Jako **cenę stałą** w 2013 r. przyjęto ceny stałe 2010 r. (średnie ceny bieżące 2010 r.).

5. W danych dotyczących produkcji uwzględniono wartość pracy nakładczej.

Praca nakładcza w przemyśle jest to zarobkowe wykonywanie przez osoby fizyczne – na zlecenie i na rachunek podmiotów gospodarczych (nakładców) – czynności polegających na wytwarzaniu wyrobów lub ich części z materiałów powierzonych przez nakładców oraz z surowców własnych lokalnego pochodzenia, np.: słoma, wiklina, trzcina, glina, a także na wykończaniu, uszlachetnianiu, naprawie i konserwacji wyrobów lub ich części oraz świadczeniu innych usług zleconych przez nakładców.

6. Dane dotyczące **zatrudnienia w przemyśle** obejmują zatrudnionych na podstawie stosunku pracy.

Do zatrudnionych w przemyśle nie zaliczono:

- 1) uczniów, którzy zawarli z zakładem pracy umowę o pracę w celu przygotowania zawodowego;

Moreover, abbreviated names were used for some products.

4. Sold production concerns the total activity of an economic entity, i.e., both industrial and non-industrial production.

Sold production of industry includes:

- 1) *the value of finished products sold (regardless of whether or not payments due were received for them), semi-finished products and parts of own production;*
- 2) *the value of paid work and services rendered, i.e., both industrial and non-industrial;*
- 3) *lump sum agent fees in the case of concluding an agreement on commission terms and full agent fees in the case of concluding an agency agreement.*
- 4) *the value of products in the form of settlements in kind;*
- 5) *products designated for increasing the value of own fixed assets.*

*Sold production of industry is presented in basic prices. The definition of **basic price** is given in the general notes to the Yearbook, item 9 on page 28.*

***As constant prices** in 2013 constant prices 2010 were adopted (average current prices 2010).*

5. In data concerning production, the value of outwork is included.

***Outwork** in industry is the paid execution, by natural persons, on the order of and for the benefit of economic entities (outworkers), of activities consisting in the manufacturing of products or their parts from materials supplied by the work provider as well as from raw materials of local origin, e.g.: straw, wicker, reed, clay, and in finishing, refining, repairing and conserving products or their parts as well as in the rendering of other services ordered by the work provider.*

*6. Data concerning **employment in industry** include employees hired on the basis of employment contracts.*

Employed in industry do not include:

- 1) *apprentices, who concluded a labour contract with an employer for the purpose of vocational training;*

- 2) agentów;
- 3) osób wykonujących pracę nakładczą.

Dane dotyczące przeciętnego zatrudnienia i przeciętnych wynagrodzeń wykazano w przeliczeniu niepełnozatrudnionych na pełnozatrudnionych.

Budownictwo

1. Informacje w dziale dotyczą działalności podmiotów gospodarczych zaliczonych zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności – PKD 2007 do sekcji „Budownictwo”.

2. Dane według grup PKD opracowano **metodą przedsiębiorstw**. Definicję metody przedsiębiorstw podano w uwagach ogólnych do Rocznika ust. 5 na str. 27.

3. **Produkcja budowlano-montażowa** dotyczy działalności zrealizowanej na terenie kraju i obejmuje roboty budowlane o charakterze inwestycyjnym, remontowym i konserwacyjnym oraz budownictwo tymczasowe na placach budów – wykonane siłami własnymi systemem zleceń przez podmioty budowlane na rzecz obcych zlecających.

4. Podziału produkcji budowlano-montażowej według rodzajów obiektów budowlanych oraz podziału budynków oddanych do użytkowania według rodzajów budynków dokonano na podstawie Polskiej Klasyfikacji Obiektów Budowlanych (PKOB).

5. Dane o **budynkach oddanych do użytkowania** (przez wszystkich inwestorów) dotyczą:

- w zakresie liczby budynków – budynków nowo wybudowanych,
- w zakresie kubatury budynków – budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

6. Dane o **przeciętnym zatrudnieniu i przeciętnym wynagrodzeniu miesięcznym** dotyczą pracowników najemnych, tj. osób zatrudnionych na podstawie stosunku pracy (umowa o pracę, powołanie, mianowanie lub wybór) i obejmują pracowników pełnozatrudnionych oraz niepełnozatrudnionych – na terenie kraju – w przeliczeniu na pełnozatrudnionych.

- 2) agents;
- 3) persons engaged in outwork.

Data concerning average paid employment and average wages and salaries are given after converting of part-time paid employees on full-time paid employees.

Construction

1. Information in the chapter concerns activities of economic entities included, in accordance with Polish Classification of Activities – PKD 2007, in the section „Construction”.

2. Data according to PKD 2007 groups were compiled using **the enterprise method**. The definition of the enterprise method is presented in the general notes to the Yearbook, item 5 on page 27.

3. **Construction and assembly production** concerns activity realized domestically and includes construction works with an investment and a restoration – conservation character as well as temporary construction on construction sites realized by construction entities on the basis of the contract system for outside clients.

4. The division of construction and assembly production by type of construction as well as the division of buildings completed by type of buildings was made on the basis of the Polish Classification of Construction Objects (PKOB).

5. Data on **buildings completed** (by all investors) concern:

- within the scope of the number of buildings – newly built buildings,
- within the scope of the cubic volume of buildings – newly built and expanded buildings (the expanded part only).

6. Data regarding **average employment and average monthly wages and salaries** concern hired employees, i.e., persons employed on the basis of a work agreement (labour contract, appointment, promotion or selection) and includes full-time and part-time paid employees, within the country, calculated as full-time employment.

Przemysł Industry

TABL. 1 (241). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU^a (ceny bieżące)**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2012	2013		
	w mln zł in mln zł				w odsetkach in percent	2012 = 100 (ceny stałe) (constant prices)
OGÓŁEM	14593,0	20798,6	25462,4	25677,6	100,0	99,6
TOTAL						
sektor publiczny	785,2	1024,1	927,8	940,8	3,7	x
<i>public sector</i>						
sektor prywatny	13807,8	19774,5	24534,6	24736,8	96,3	x
<i>private sector</i>						
Górnictwo i wydobywanie	115,2	166,3	259,8	184,3	0,7	75,6
Mining and quarrying						
Przetwórstwo przemysłowe	13817,6	19643,2	24093,6	24336,9	94,8	99,8
Manufacturing						
w tym: of which:						
Produkcja artykułów spożywczych.....	3911,2	7891,8	9357,0	9299,5	36,2	97,4
<i>Manufacture of food products</i>						
Produkcja wyrobów tekstylnych.....	116,5	87,7	105,3	116,0	0,5	113,4
<i>Manufacture of textiles</i>						
Produkcja odzieży	185,2	137,9	134,7	161,4	0,6	127,2
<i>Manufacture of wearing apparel</i>						
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	1040,4	1076,0	1300,2	1370,8	5,3	105,5
<i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker^Δ</i>						
Produkcja papieru i wyrobów z papieru.....	169,1	230,5	278,1	299,2	1,2	111,4
<i>Manufacture of paper and paper products</i>						
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	177,8	268,1	254,9	277,8	1,1	107,1
<i>Printing and reproduction of recorded media</i>						
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych ..	205,9	214,3	218,6	168,0	0,7	78,3
<i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>						
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	488,1	731,4	860,1	872,3	3,4	102,6
<i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>						
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	1046,1	1317,0	1641,3	1527,9	6,0	97,0
<i>Manufacture of metal products^Δ</i>						
Produkcja urządzeń elektrycznych <i>Manufacture of electrical equipment</i>	165,8	339,6	433,4	435,9	1,7	106,1
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	548,5	653,3	887,7	745,0	2,9	81,2
<i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>						

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 1 (241). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU^a (ceny bieżące) (dok.)**
SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY^a (current prices) (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2005	2010	2012	2013		
	w mln zł in mln zł				w odset- kach in percent	2012 = 100 (ceny stałe) (constant prices)
Przetwórstwo przemysłowe (dok.) Manufacturing (cont.)						
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ <i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>	196,8	99,4	178,4	229,3	0,9	128,5
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego <i>Manufacture of other transport equipment</i>	211,7	234,5	416,1	403,4	1,6	94,1
Produkcja mebli..... <i>Manufacture of furniture</i>	2167,4	2262,7	2600,4	2719,5	10,6	105,9
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę^Δ.. Electricity, gas, steam and air conditioning supply	334,3	430,6	447,3	457,2	1,8	97,3
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja^Δ..... Water supply; sewerage, waste management and remediation activities	325,9	558,5	661,8	699,2	2,7	105,1
w tym: <i>of which:</i>						
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody..... <i>Water collection, treatment and supply</i>	91,2	131,7	179,6	183,2	0,7	98,4
Gospodarka odpadami; odzysk surowców ^Δ <i>Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery</i>	99,4	219,8	281,0	302,5	1,2	110,4

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 2 (242). **PRODUKCJA SPRZEDANA PRZEMYSŁU WEDŁUG LICZBY ZATRUDNIONYCH
W PODMIOTACH GOSPODARCZYCH W PRZEMYSŁE^a (ceny bieżące)**
**SOLD PRODUCTION OF INDUSTRY BY NUMBER OF PAID EMPLOYEES
IN ECONOMIC ENTITIES IN INDUSTRY^a (current prices)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
	w mln zł		in mln zł		
O G Ó Ł E M	14593,0	20798,6	25462,4	25677,6	T O T A L
podmioty o liczbie zatrudnionych:					<i>entities with following number of paid employees:</i>
49 osób i mniej.....	2643,7	3138,6	3413,5	3417,0	<i>49 persons and less</i>
50–249.....	5387,7	5808,9	7156,4	6779,7	<i>50–249</i>
250–499.....	1632,7	2423,9	3321,5	3338,1	<i>250–499</i>
500–999.....	1159,3	2112,2	2522,4	2591,6	<i>500–999</i>
1000 osób i więcej.....	3769,5	7315,0	9048,6	9551,3	<i>1000 persons and more</i>

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 3 (243). **PRODUKCJA WYBRANYCH WYROBÓW^a**
PRODUCTION OF SELECTED PRODUCTS^a

WYROBY	2005	2010	2012	2013		PRODUCTS
				ogółem total	udział w produkcji krajowej w % share in domestic produc- tion in %	
Mięso drobiowe w tys. t	126,2	140,5	192,3	157,5	7,7	Poultry meat in thous. t
Masło i pozostałe tłuszcze do smarowania ^b w tys. t	17,7	4,7	1,7	1,3	0,8	Butter and dairy spreads in thous. t
Sery, twarogi w tys. t	42,5	23,4	35,2	37,0	4,5	Cheese and curds in thous. t
Garnitury i komplety męskie lub chłopięce, inne niż z dzianin w tys. szt.	108	59	42	39	2,5	Men's or boys' suits and en- sembles, not knitted or cro- cheted in thous. units
Żakiety damskie lub dziewczęce w tys. szt.	291	140	108	79	5,1	Women's or girls' jackets in thous. units
Sukienki spódnice i spódnico-spodnie damskie lub dziewczęce w tys. szt.	491	193	222	202	4,7	Women's or girls' dresses, skirts, and culottes in thous. units
Obuwie ogółem (łącznie z gumo- wym) w tys. par.	#	#	775	1044	2,3	Footwear (including rubber) in thous pairs
Tarcica iglasta w dam ³	246,8	196,1	207,1	185,4	4,8	Coniferous sawnwood in dam ³
Tarcica liściasta w dam ³	41,6	29,4	23,2	26,0	5,8	Leafy sawnwood in dam ³
Okna i drzwi, ościeżnice i progi drewniane w tys. m ²	3589,4	2106,6	1743,4*	1771,0	13,3	Windows and doors, casings and wooden thresholds in thous. m ²

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Otrzymywane z mleka.
^{*} Dane zostały zmienione w stosunku do już opublikowanych.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons. ^{*} Data revised in relation to the data already published.

TABL. 4 (244). PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE W PRZEMYSŁE^a
 AVERAGE PAID EMPLOYMENT IN INDUSTRY^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2012	2013
OGÓŁEM	79173	78419	76505
TOTAL			
sektor publiczny	8045	6762	6585
<i>public sector</i>			
sektor prywatny	71128	71658	69921
<i>private sector</i>			
Górnictwo i wydobywanie	410	532	507
Mining and quarrying			
Przetwórstwo przemysłowe	72065	71109	69250
Manufacturing			
w tym:			
<i>of which:</i>			
Produkcja artykułów spożywczych	18783	16861	17176
<i>Manufacture of food products</i>			
Produkcja wyrobów tekstylnych	750	789	816
<i>Manufacture of textiles</i>			
Produkcja odzieży	3543	2857	2672
<i>Manufacture of wearing apparel</i>			
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ⁴	7529	7044	6708
<i>Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker⁴</i>			
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	1109	1119	1091
<i>Manufacture of paper and paper products</i>			
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	756	621	625
<i>Printing and reproduction of recorded media</i>			
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	417	261	247
<i>Manufacture of chemicals and chemical products</i>			
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych.	3358	3640	3243
<i>Manufacture of other non-metallic mineral products</i>			
Produkcja wyrobów z metali ⁴	5678	5978	5960
<i>Manufacture of metal products⁴</i>			
Produkcja urządzeń elektrycznych	1275	1650	1598
<i>Manufacture of electrical equipment</i>			
Produkcja maszyn i urządzeń ⁴	2868	2937	2206
<i>Manufacture of machinery and equipment n.e.c.</i>			
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ⁴	1129	1033	1188
<i>Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers</i>			
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	951	1549	1546
<i>Manufacture of other transport equipment</i>			
Produkcja mebli	14163	14073	13816
<i>Manufacture of furniture</i>			
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę⁴	2074	1958	1872
Electricity, gas, steam and air conditioning supply			
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja⁴.	4624	4820	4877
Water supply; sewerage, waste management and remediation activities			
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody	1428	1668	1657
<i>Water collection, treatment and supply</i>			
Gospodarka odpadami; odzysk surowców ^A	1575	1764	1794
<i>Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery</i>			

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.
^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

TABL. 5 (245). **PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W PRZEMYSŁE^a**
AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN INDUSTRY^a

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2012	2013
	in zł		
OGÓŁEM	2644,30	2953,55	3069,69
TOTAL			
sektor publiczny	2969,66	3320,88	3433,18
public sector			
sektor prywatny	2607,50	2918,85	3035,42
private sector			
Górnictwo i wydobywanie	3707,38	3323,89	3382,84
Mining and quarrying			
Przetwórstwo przemysłowe	2586,08	2904,92	3021,29
Manufacturing			
w tym:			
of which:			
Produkcja artykułów spożywczych	2449,92	2798,58	2801,94
Manufacture of food products			
Produkcja wyrobów tekstylnych	1958,26	2130,01	2223,46
Manufacture of textiles			
Produkcja odzieży	1598,72	1858,65	1964,80
Manufacture of wearing apparel			
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ¹	2094,78	2334,72	2444,31
Manufacture of products of wood, cork, straw and wicker ¹			
Produkcja papieru i wyrobów z papieru	2448,62	2569,19	2674,87
Manufacture of paper and paper products			
Poligrafia i reprodukcja zapisanych nośników informacji	2734,27	2904,95	3058,16
Printing and reproduction of recorded media			
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	2871,16	3445,59	3297,64
Manufacture of chemicals and chemical products			
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych.	2796,90	3143,83	3312,19
Manufacture of other non-metallic mineral products			
Produkcja wyrobów z metali ¹	2910,00	3178,78	3253,17
Manufacture of metal products ¹			
Produkcja urządzeń elektrycznych	2944,84	3056,67	3030,76
Manufacture of electrical equipment			
Produkcja maszyn i urządzeń ¹	3273,83	3692,91	4147,35
Manufacture of machinery and equipment n.e.c.			
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ¹	2075,83	2814,00	2993,68
Manufacture of motor vehicles, trailers and semi-trailers			
Produkcja pozostałego sprzętu transportowego	3248,87	3484,04	3642,71
Manufacture of other transport equipment			
Produkcja mebli	2338,54	2590,29	2749,63
Manufacture of furniture			
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę¹	3734,21	3935,55	4103,41
Electricity, gas, steam and air conditioning supply			
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja¹.	2968,55	3231,24	3327,04
Water supply; sewerage, waste management and remediation activities			
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody	3157,82	3435,44	3517,16
Water collection, treatment and supply			
Gospodarka odpadami; odzysk surowców ¹	2516,06	2686,17	2775,59
Waste collection, treatment and disposal activities; materials recovery			

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez wynagrodzeń zatrudnionych za granicą.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding wages and salaries of persons employed abroad.

Budownictwo Construction

TABLE 6 (246). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a (ceny bieżące)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	w odsetkach in percent	SPECIFICATION
	w mln zł		in mln zł			
OGÓŁEM	2870,8	3909,7	3924,2	4006,2	100,0	TOTAL
w tym:						of which:
Podmioty o liczbie pracujących powyżej 9 osób	1294,2	2098,4	2117,6	1957,6	48,9	Entities employing more than 9 persons
budowa budynków ^d	622,8	912,3	942,7	836,2	20,9	construction of buildings
budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^d ...	415,7	776,4	644,9	625,2	15,6	civil engineering works
roboty budowlane specjalistyczne	255,6	409,7	530,0	496,2	12,4	specialised construction activities

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa [warmińsko-mazurskiego], siłami własnymi (bez podwykonawców).

^a Realized by enterprises which have a seat of board in the [Warmińsko-mazurskie] voivodship without subcontractors participation.

TABLE 7 (247). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH (ceny bieżące)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY TYPE OF CONSTRUCTIONS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem Total	Roboty o charakterze inwestycyjnym Works with an investment character	Roboty o charakterze remontowym Works with a renovation (restoration) character	SPECIFICATION	
		w mln zł	in mln zł		
OGÓŁEM	2005	1294,2	859,5	434,6	TOTAL
	2010	2098,4	1393,0	705,4	
	2012	2117,6	1361,8	755,8	
	2013	1957,6	1194,0	763,6	
Budynki	1130,0	689,9	440,1	440,1	Buildings
Budynki mieszkalne	398,9	235,4	163,5	163,5	Residential buildings
budynki mieszkalne jednorodzinne ..	41,3	23,2	18,1	18,1	one-dwelling buildings
budynki o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe	279,2	188,3	90,9	90,9	two- and more dwelling buildings
budynki zbiorowego zamieszkania...	78,4	23,9	54,5	54,5	residences for communities

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa [warmińsko-mazurskiego], siłami własnymi (bez podwykonawców). Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Realized by enterprises which have a seat of board in the [Warmińsko-mazurskie] voivodship without subcontractors participation. Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 7 (247). **PRODUKCJA BUDOWLANO-MONTAŻOWA^a WEDŁUG RODZAJÓW OBIEKTÓW BUDOWLANYCH (dok.)**
CONSTRUCTION AND ASSEMBLY PRODUCTION^a BY TYPE OF CONSTRUCTIONS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Roboty o charakterze inwestycyjnym	Roboty o charakterze remontowym	SPECIFICATION
	<i>Total</i>	<i>Works with an investment character</i>	<i>Works with a renovation (restoration) character</i>	
	<i>w mln zł</i>	<i>in mln zł</i>		
Budynki (dok.)				Buildings (cont.)
Budynki niemieszkalne	731,1	454,5	276,6	<i>Non-residential buildings</i>
hotele i budynki zakwaterowania turystycznego.....	35,0	28,0	7,0	<i>hotels and similar buildings</i>
budynki biurowe.....	73,3	48,8	24,5	<i>office buildings</i>
budynki handlowo-usługowe.....	162,2	68,9	93,3	<i>wholesale and retail trade buildings</i>
budynki transportu i łączności.....	14,3	12,3	2,0	<i>traffic and communication buildings</i>
budynki przemysłowe i magazynowe	185,7	118,2	67,5	<i>industrial buildings and warehouses</i>
ogólnodostępne obiekty kulturalne, budynki o charakterze edukacyjnym, budynki szpitali i zakładów opieki medycznej oraz budynki kultury fizycznej	115,9	70,8	45,1	<i>public entertainment, education, hospital or institutional care buildings</i>
pozostałe budynki niemieszkalne.....	144,7	107,5	37,2	<i>other non-residential buildings</i>
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej.	827,6	504,1	323,5	Civil engineering works
Infrastruktura transportu	321,0	177,6	143,4	<i>Transport infrastructures</i>
autostrady, drogi ekspresowe, ulice i drogi pozostałe.....	281,9	149,3	132,7	<i>highways, streets and roads</i>
budowle wodne.....	29,5	26,9	2,6	<i>harbours, waterways, dams and other waterworks</i>
Rurociągi, linie telekomunikacyjne i elektroenergetyczne.....	469,3	306,6	162,7	<i>Pipelines, communication and electricity lines</i>
rurociągi i linie telekomunikacyjne oraz linie elektroenergetyczne przesyłowe.....	300,8	201,5	99,3	<i>long-distance pipelines, communication and electricity power lines</i>
rurociągi sieci rozdzielczej i linie kablowe rozdzielcze.....	168,4	105,1	63,3	<i>local pipelines and cables</i>
Kompleksowe budowle na terenach przemysłowych	6,3	3,9	2,4	<i>Complex constructions on industrial sites</i>
Obiekty inżynierii lądowej i wodnej pozostałe	31,0	16,0	15,0	<i>Other civil engineering works</i>

^a Wykonana przez przedsiębiorstwa mające siedzibę zarządu na terenie województwa [warmińsko-mazurskiego], siłami własnymi (bez podwykonawców). Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Realized by enterprises which have a seat of board in the [Warmińsko-mazurskie] voivodship without subcontractors participation. Data concern economic entities employing more than 9 persons.

TABL. 8 (248). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA^a**
BUILDINGS COMPLETED^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Budynki^b	3239	3113	3485	3411	Buildings^b
w tym budynki mieszkalne jednomieszkaniowe oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe ^c	1932	2037	2338	2228	<i>of which one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings^c</i>
miasta	1544	924	1008	895	<i>urban areas</i>
wieś	1695	2189	2477	2516	<i>rural areas</i>
W tym budynki indywidualne ^d	2905	2866	3178	3172	<i>Of which private buildings^d</i>
miasta	1294	762	797	757	<i>urban areas</i>
wieś	1611	2104	2381	2415	<i>rural areas</i>
w tym:					<i>of which:</i>
mieszkalne jednomieszkaniowe oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe ^c	1863	1980	2237	2166	<i>one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings^c</i>
niemieszkalne	892	627	713*	741	<i>non-residential</i>
w tym gospodarstw rolnych....	148	229	295	326	<i>of which farm buildings</i>
Kubatura^e w dam³	4776,0	4127,6	5409,8	4930,7	Cubic volume^e in dam³
w tym budynki mieszkalne jednomieszkaniowe oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe ^c	1896,1	1921,9	2187,1	2202,6	<i>of which one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings^c</i>
miasta	3180,2	1957,5	2704,0	2274,4	<i>urban areas</i>
wieś	1595,8	2170,1	2705,8	2656,3	<i>rural areas</i>
W tym budynki indywidualne ^d	2422,7	2497,0	2913,9	2973,9	<i>Of which private buildings^d</i>
miasta	1151,6	727,3	792,0	828,9	<i>urban areas</i>
wieś	1271,1	1769,7	2121,9	2145,0	<i>rural areas</i>
w tym:					<i>of which:</i>
mieszkalne jednomieszkaniowe oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe ^c	1528,0	1425,6	1585,4	1661,4	<i>one-dwelling as well as two- and more dwelling residential buildings^c</i>
niemieszkalne	841,2	977,8	1226,2*	1221,1	<i>non-residential</i>
w tym gospodarstw rolnych....	365,1	479,4	641,9	531,3	<i>of which farm buildings</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 315. ^b Nowo wybudowane. ^c Bez domów letnich i domków wypoczynkowych oraz rezydencji wiejskich nieprzystosowanych do stałego zamieszkania (ujętych wyłącznie w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych). ^d Realizowane przez osoby fizyczne, fundacje, kościoły i związki wyznaniowe, z przeznaczeniem na użytek własny inwestora lub na sprzedaż i wynajem. ^e Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy). * Dane zostały zmienione w stosunku do już opublikowanych.

^a See general notes, item 5 on page 315. ^b Newly built. ^c Excluding summer homes and holiday cottages as well as rural residences not adapted for permanent residence (included exclusively in the total number of residential buildings). ^d Realized by natural persons, foundations, churches and religious associations, designed for the own use of the investor or for sale and rent. ^e Of newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion). * Data revised in relation to the data already published.

TABL. 9 (249). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA^a WEDŁUG RODZAJÓW BUDYNKÓW**
BUILDINGS COMPLETED^a BY TYPE OF BUILDINGS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
	BUDYNKI ^b BULDINGS ^b				
Budynki mieszkalne	2102	2298	2568	2495	Residential buildings
w tym:					<i>of which:</i>
Budynki jednomieszkaniowe oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe ^c	1932	2037	2338	2228	<i>One-dwelling buildings as well as two- and more dwelling build- ings^c</i>
w tym jednomieszkaniowe	1839	1948	2222	2127	<i>of which one-dwelling buildings</i>
Budynki zbiorowego zamieszkania	1	1	2	1	<i>Residences for communities</i>
Budynki niemieszkalne	1137	815	917	916	Non-residential buildings
w tym:					<i>of which:</i>
Hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	124	21	31	21	<i>Hotels and similar buildings</i>
Budynki biurowe	14	23	26	16	<i>Office buildings</i>
Budynki handlowo-usługowe	206	140	145	123	<i>Wholesale and retail trade build- ings</i>
Budynki łączności, dworców i terminali	-	1	4	1	<i>Communication buildings, sta- tions, terminals and associated buildings</i>
Budynki garaży	458	185	219	228	<i>Garage buildings</i>
Budynki przemysłowe	51	42	42	36	<i>Industrial buildings</i>
Zbiorniki, silosy i budynki magazynowe	99	96	77	105	<i>Reservoirs, silos and warehouses</i>
Ogólnodostępne obiekty kulturalne oraz budynki muzeów i bibliotek	5	14	16	18	<i>Public entertainment buildings, museums and libraries</i>
Budynki szkół i instytucji badawczych	2	8	9	14	<i>School, university and research buildings</i>
Budynki szpitali i zakładów opieki medycznej	2	6	6	8	<i>Hospital or institutional care buildings</i>
Budynki kultury fizycznej	13	26	15	4	<i>Sport halls</i>
Budynki gospodarstw rolnych	148	241	308	336	<i>Non-residential farm buildings</i>
Budynki przeznaczone do sprawowania kultu religijnego i czynności religijnych	7	4	5	2	<i>Buildings used as places of worship and for religious activi- ties</i>

^a Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 315. ^b Nowo wybudowane. ^c Bez domów letnich i domków wypoczynkowych oraz rezydencji wiejskich nieprzystosowanych do stałego zamieszkania (ujętych wyłącznie w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych). ^d Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

^a See general notes, item 5 on page 315. ^b Newly built. ^c Excluding summer homes and holiday cottages as well as rural residences not adapted for permanent residence (included exclusively in the total number of residential buildings). ^d Of newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).

TABL. 9 (249). **BUDYNKI ODDANE DO UŻYTKOWANIA WEDŁUG RODZAJÓW BUDYNKÓW (dok.)**
BUILDINGS COMPLETED BY TYPE OF BUILDINGS (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
KUBATURA ^d w dam ³ CUBIC VOLUME ^d in dam ³					
Budynki mieszkalne	1968,6	2023,2	2305,3	2627,1	Residential buildings
w tym:					of which:
Budynki jednomieszkaniowe oraz o dwóch mieszkaniach i wielomieszkaniowe ^b	1896,1	1921,9	2187,1	2202,6	One-dwelling buildings as well as two- and more dwelling buildings ^b
w tym jednomieszkaniowe	1341,1	1322,2	1447,8	1512,3	of which one-dwelling buildings
Budynki zbiorowego zamieszkania.	14,5	11,7	7,2	8,9	Residences for communities
Budynki niemieszkalne	2807,4	2104,4	3104,6	2627,1	Non-residential buildings
w tym:					of which:
Hotele i budynki zakwaterowania turystycznego	80,8	82,8	110,9	211,3	Hotels and similar buildings
Budynki biurowe	33,6	74,5	76,7	40,1	Office buildings
Budynki handlowo-usługowe	736,6	356,9	623,1	528,6	Wholesale and retail trade buildings
Budynki łączności, dworców i terminali	-	9,5	16,1	1,9	Communication buildings, stations, terminals and associated buildings
Budynki garaży	60,0	45,4	74,2	47,7	Garage buildings
Budynki przemysłowe	383,7	323,1	583,7	627,2	Industrial buildings
Zbiorniki, silosy i budynki magazynowe	791,2	345,7	424,4	409,6	Reservoirs, silos and warehouses
Ogólnodostępne obiekty kulturalne oraz budynki muzeów i bibliotek	45,5	58,8	40,8	32,6	Public entertainment buildings, museums and libraries
Budynki szkół i instytucji badawczych	78,1	52,4	87,8	76,5	School, university and research buildings
Budynki szpitali i zakładów opieki medycznej	3,7	22,3	39,3	82,9	Hospital or institutional care buildings
Budynki kultury fizycznej	181,6	160,9	263,7	24,5	Sport halls
Budynki gospodarstw rolnych	365,1	561,4	726,0	537,4	Non-residential farm buildings
Budynki przeznaczone do sprawowania kultu religijnego i czynności religijnych	32,4	8,5	28,6	4,2	Buildings used as places of worship and for religious activities

a Patrz uwagi ogólne, ust. 5 na str. 315. b Nowo wybudowane. c Bez domów letnich i domków wypoczynkowych oraz rezydencji wiejskich nieprzystosowanych do stałego zamieszkania (ujętych wyłącznie w ogólnej liczbie budynków mieszkalnych). d Budynków nowo wybudowanych i rozbudowanych (tylko w części dotyczącej rozbudowy).

a See general notes, item 5 on page 315. b Newly built. c Excluding summer homes and holiday cottages as well as rural residences not adapted for permanent residence (included exclusively in the total number of residential buildings). d Of newly built and expanded buildings (only concerning the expanded portion).

TABL. 10 (250). **PRZECIĘTNE ZATRUDNIENIE I PRZECIĘTNE MIESIĘCZNE WYNAGRODZENIA BRUTTO W BUDOWNICTWIE^a**
AVERAGE PAID EMPLOYMENT AND AVERAGE MONTHLY GROSS WAGES AND SALARIES IN CONSTRUCTION^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Przeciętne zatrudnienie.....	14786	13922	11742	Average paid employment
Sektor publiczny	163	85	68	Public sector
Sektor prywatny.....	14623	13837	11674	Private sector
Budowa budynków ^Δ	6673	6490	5145	Construction of buildings
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ	4261	3946	3317	Civil engineering works
Roboty budowlane specjalistyczne	3852	3486	3280	Specialised construction activities
Przeciętne miesięczne wynagrodzenia brutto w zł	2564,98	2737,20	2802,82	Average monthly gross wages and salaries in zł
Sektor publiczny	2581,34	2716,76	2928,80	Public sector
Sektor prywatny.....	2564,80	2737,32	2802,08	Private sector
Budowa budynków ^Δ	2258,26	2358,60	2344,51	Construction of buildings
Budowa obiektów inżynierii lądowej i wodnej ^Δ	3369,51	3648,18	3967,03	Civil engineering works
Roboty budowlane specjalistyczne	2206,37	2410,85	2344,38	Specialised construction activities

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; bez zatrudnionych za granicą.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; excluding persons employed abroad.

DZIAŁ XVII

TRANSPORT I ŁĄCZNOŚĆ

Uwagi ogólne

Transport

1. Dane dotyczące ogólnej długości **linii kolejowych eksploatowanych** w dniu 31 XII ustalono jako sumę długości linii kolejowych normalnotorowych, wąskotorowych i szerokotorowych (dane o długości tych linii ujęto w długości linii normalnotorowych) czynnych w tym dniu. **Linia kolejowa** jest to element sieci kolejowej pomiędzy dwiema stacjami węzłowymi (lub krańcowymi).

2. Do **dróg krajowych** zalicza się:

- autostrady i drogi ekspresowe oraz drogi leżące w ich ciągu do czasu wybudowania autostrad i dróg ekspresowych,
- drogi międzynarodowe,
- drogi stanowiące inne połączenia zapewniające spójność sieci dróg krajowych,
- drogi dojazdowe do ogólnodostępnych przejść granicznych obsługujących ruch międzynarodowy osobowy i ciężarowy,
- drogi alternatywne dla autostrad płatnych,
- drogi stanowiące ciągi obwodnicowe dużych aglomeracji miejskich,
- drogi o znaczeniu obronnym.

Do **dróg wojewódzkich** zalicza się drogi inne niż podano wyżej, stanowiące połączenia między miastami, mające znaczenie dla województwa i drogi o znaczeniu obronnym niezaliczone do dróg krajowych.

Do **dróg powiatowych** zalicza się drogi inne niż podano wyżej, stanowiące połączenia miast będących siedzibami powiatów z siedzibami gmin i siedzib gmin między sobą.

Do **dróg gminnych** zalicza się drogi o znaczeniu lokalnym niezaliczone do innych kategorii, stanowiące uzupełniającą sieć dróg służących miejscowym potrzebom, z wyłączeniem dróg wewnętrznych.

Do **dróg miejskich** zaliczono drogi (ulice) leżące w granicach administracyjnych miast.

Do **dróg zamiejskich** zaliczono drogi leżące poza granicami administracyjnymi miast.

CHAPTER XVII

TRANSPORT AND COMMUNICATIONS

General notes

Transport

1. Data concerning the total length of **railway lines operated** on 31 XII was established as the sum of the length of standard gauge, narrow gauge and wide gauge railway lines (data concerning the length of these lines is given in terms of standard gauge lines) operating on that day. **The railway line** is an element of the rail network between two junction stations (or terminal stations).

2. **National roads** include:

- motorways and expressways as well as roads which are designated to become motorways and expressways,
- international roads,
- roads which are other links ensuring the efficiency of the national road network,
- approach roads to generally accessible border crossings servicing international passenger and freight traffic,
- roads which are an alternative to toll motorways,
- roads which are bypasses around large urban agglomerations,
- roads with a military significance.

Voivodship roads include roads other than those presented above, which are links between cities, have a large significance for the voivodship and roads with a military significance not included among national roads.

Powiat roads include roads other than those mentioned above, which link powiat capital cities with gmina capital cities and gmina capital cities with other such cities.

Gmina roads include roads with a local significance not included in the other categories, which supplement the network of roads servicing local needs, excluding internal roads.

Municipal roads include roads (streets) located within the administrative boundaries of cities.

Non-municipal roads include roads located outside the administrative boundaries of cities.

3. Do 2001 r. informacje o **pojazdach samochodowych i ciągnikach zarejestrowanych** prezentowane są według ewidencji prowadzonej przez wojewodów, w latach 2002–2008 przez starostów, prezydentów miast i burmistrzów, przy czym w latach 2004–2008 na podstawie danych organów rejestrujących pojazdy (tj. starostw powiatowych) ujętych w systemie „Pojazd”, a od 2009 r. według centralnej ewidencji pojazdów prowadzonej przez Ministerstwo Spraw Wewnętrznych (do 17 XI 2011 r. – Ministerstwo Spraw Wewnętrznych i Administracji). Do 2010 r. dane nie obejmują pojazdów posiadających pozwolenie czasowe wydawanych w końcu danego roku. Pozwolenie czasowe wydawane jest na okres do około 30 dni w celu załatwienia wszystkich formalności związanych z rejestracją pojazdu i niezbędnych do otrzymania docelowego dowodu rejestracyjnego.

4. Linia komunikacyjna jest to trasa łącząca krańcowe punkty przebiegu wozów oznaczonych tym samym numerem lub znakiem literowym.

Długość linii komunikacyjnych jest to suma długości wszystkich stałych dziennych linii autobusowych, tramwajowych i trolejbusowych, po których kursują wozy oznaczone odrębnymi numerami lub znakami literowymi.

5. Dane Komendy Głównej Policji o wypadkach drogowych wygenerowane zostały z systemu Ewidencji Wypadków i Kollizji na dzień 13 V 2013 r. Obejmują zdarzenia mające związek z ruchem pojazdów na drogach publicznych, w wyniku których nastąpiła śmierć lub uszkodzenie ciała osób.

Za **śmiertelną ofiarę wypadku drogowego** uznano osobę zmarłą (w wyniku doznanych obrażeń) na miejscu wypadku lub w ciągu 30 dni.

Za **ranną ofiarę wypadku drogowego** uznano osobę, która doznała obrażeń ciała i otrzymała pomoc lekarską.

Łączność

1. Placówkę pocztową stanowi jednostka organizacyjna operatora wyznaczonego (do 2012 r. operatora publicznego) lub jego agenta, w której nadawca może zawrzeć umowę o świadczenie usług pocztowych lub która doręcza adresatom przesyłki lub kwoty pieniężne określone w przekazach pocztowych.

*3. Until 2001, information on **registered vehicles and tractors** has been presented according to the evidence conducted by voivodes, in 2002–2008 according to the evidence conducted by starosts, presidents of cities and mayors and in 2004–2008 on the base of data of the registering bodies (i.e. powiat starosta offices) containing in “Pojazd” system, while since 2009 according to central vehicle register kept by Ministry of Interior (until 17th of November 2011 – the Ministry of the Interior and Administration). Until 2010 data does not include vehicles having temporary permission given by the ending of reference year. Temporary permission is passed by about 30 daily period with the aim of take care of formality be connected with vehicle registration and received ordinary registration book.*

***4. Transport line** is a route connecting the extreme points of the route of vehicles marked with the same number or letter.*

***The length of transport line** is the sum of length of all of the scheduled daytime bus, tram and trolley-bus lines over which vehicles marked with separate numbers or letters travel.*

*5. Data of National Police extracted from Accident and Collision Register as of 13 V 2013. Regarding **road traffic accidents** cover events connected with the movement of vehicles on public roads as a result of which death or injury occurred.*

A road traffic accident fatality is understood as a person who died (as a result of injuries incurred) at the scene of the accident or within the course of 30 days.

*A **road traffic accident injury** is understood as a person who incurred injuries and received medical attention.*

Communications

1. Post office represents an organizational unit of the appointed operator (up to 2012 – public operator) or its agent, in which the sender can conclude a contract for the provision of postal services or who delivers to the addressees of the consignment or the amount of money specified in the postal transfers.

Transport

Transport

TABL. 1 (251). **LINIE KOLEJOWE EKSPLOATOWANE^a**
 Stan w dniu 31 XII
RAILWAY LINES OPERATED^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
	w km		in km		
OGÓŁEM^b	1209	1215	1238	1078	TOTAL^b
Normalnotorowe	1209	1215	1238	1078	Standard gauge
w tym zelektryfikowane.....	490	492	497	492	of which electrified
Jednotorowe	908	914	937	777	single track
dwu- i więcej torowe.....	301	301	301	301	double and more tracks
Na 100 km² powierzchni ogólnej	5,0	5,0	5,1	4,5	Per 100 km² of total area

^a Dane dotyczą sieci PKP oraz innych podmiotów, będących zarządcami sieci kolejowej. ^b Nie wystąpiły linie kolejowe szerokotorowe.

^a Data concern PKP network and other entities managing railway network. ^b Broad gauge lines have not existed.

TABL. 2 (252). **DROGI PUBLICZNE O TWARDEJ NAWIERZCHNI**
 Stan w dniu 31 XII
HARD SURFACE PUBLIC ROADS
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013		SPECIFICATION
				ogółem total	w tym o nawierzchni ulepszonej of which improved	
w km in km						
OGÓŁEM	12352	12644	12889	13080	12212	TOTAL
miejskie	1655	1763	1828	1954	1909	urban
zamiejskie.....	10697	10881	11061	11126	10302	out-of-town
Krajowe	1324	1327	1331	1327	1327	National
miejskie	183	184	178	175	175	urban
zamiejskie.....	1141	1143	1153	1152	1152	out-of-town
Wojewódzkie	1914	1912	1911	1911	1909	Voivodship
miejskie	191	194	196	196	196	urban
zamiejskie.....	1723	1718	1715	1715	1713	out-of-town
Powiatowe	7123	6980	6942	6943	6504	Powiat
miejskie	714	561	531	546	533	urban
zamiejskie.....	6408	6419	6410	6397	5971	out-of-town
Gminne	1993	2425	2706	2899	2471	Gmina
miejskie	567	824	923	1038	1005	urban
zamiejskie.....	1425	1601	1783	1861	1466	out-of-town

Źródło: dane Generalnej Dyrekcji Dróg Krajowych i Autostrad.

Source: data of the General Directorate of National Road and Motorways.

TABL. 3 (253). **POJAZDY SAMOCHODOWE I CIĄGNIKI ZAREJESTROWANE^a**
Stan w dniu 31 XII
REGISTERED ROAD VEHICLES AND TRACTORS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
O G Ó Ł E M^b	528496	782601	841980	868910	T O T A L^b
w tym:					<i>of which:</i>
Samochody osobowe	376218	578306	628900	651036	<i>Passenger cars</i>
Autobusy	2809	3526	3699	3785	<i>Buses</i>
Samochody ciężarowe i ciągniki siodłowe ^c	66150	94175	98909	100658	<i>Lorries and road tractors^c</i>
Ciągniki balastowe i rolnicze	45120	57718	58626	59947	<i>Balast and agricultural tractors</i>
Motocykle	34980	44140	46960	48169	<i>Motorcycles</i>

a Patrz uwagi ogólne, ust 3 na str. 328. *b* Bez trolejbusów. *c* Łącznie z samochodami ciężarowo-osobowymi.
a See general notes, item 3 on page 328. *b* Excluding trolleybuses. *c* Including vans.

TABL. 4 (254). **LINIE REGULARNEJ KOMUNIKACJI AUTOBUSOWEJ^a**
Stan w dniu 31 XII
REGULAR BUS COMMUNICATION LINES^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Krajowe: liczba	811	881	842	761	<i>National: number</i>
długość w km ...	49626	56059	51741	44995	<i>length in km</i>
dalekobieżne: liczba	40	61	52	47	<i>long distance: number</i>
długość w km ...	11325	19098	14778	13831	<i>length in km</i>
regionalne: liczba	210	272	242	190	<i>regional: number</i>
długość w km ...	17892	19031	18395	14439	<i>length in km</i>
podmiejskie: liczba	543	542	542	518	<i>suburban: number</i>
długość w km ...	20290	17903	18541	16698	<i>length in km</i>
miejskie: liczba	18	6	6	6	<i>urban: number</i>
długość w km ...	119	27	27	27	<i>length in km</i>
Międzynarodowe: liczba	11	9	11	10	<i>International: number</i>
długość w km ...	8413	13355	17084	15584	<i>length in km</i>

a Przedsiębiorstwa o liczbie pracujących powyżej 9 osób prowadzące regularną komunikację w ruchu krajowym i międzynarodowym; bez przedsiębiorstw komunikacji miejskiej.

a Enterprises employing more than 9 persons, providing regular national and international traffic; excluding urban transport enterprises.

TABL. 5 (255). **TRANSPORT SAMOCHODOWY ZAROBKOWY^a**
HIRE OR REWARD ROAD TRANSPORT^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Komunikacja krajowa					National communication
Przewozy ładunków w tys. t.....	1338,8	1082,7	2477,1	2950,6	Transport of goods in thous. t
Średnia odległość przewozu 1 t ładunku w km.....	158,7	261,0	226,7	218,5	Average transport distance per 1 t in km
Przewozy pasażerów ^b w tys. osób...	24213,0	18691,5	16409,3	15397,5	Transport of passengers ^b in thous
Średnia odległość przewozu 1 pasażera w km.....	42,1	43,5	42,9	40,1	Average transport distance per passenger in km
Komunikacja międzynarodowa					International communication
Przewozy ładunków w tys. t.....	246,3	340,5	800,5	911,9	Transport of goods in thous. t
Średnia odległość przewozu 1 t ładunku w km.....	1665,3	1060,6	1163,2	1270,4	Average transport distance per 1 t in km
Przewozy pasażerów ^b w tys. osób...	136,8	43,7	55,8	50,0	Transport of passengers ^b in thous
Średnia odległość przewozu 1 pasażera w km.....	433,2	1282,0	1341,4	1255,1	Average transport distance per passenger in km

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw o liczbie pracujących powyżej 9 osób. ^b Bez przewozów taborem komunikacji miejskiej.

^a Data concerns enterprises employing more than 9 persons. ^b Excluding transports by urban road transport fleet (of which by taxis).

TABL. 6 (256). **WYPADKI DROGOWE^a I ICH OFIARY**
ROAD TRAFFIC ACCIDENTS^a AND THEIR CASUALTIES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Wypadki.....	1936	1725	1607	1621	Accidents
Na 10 tys. pojazdów samochodowych i ciągników zarejestrowanych ^b	36,6	22,0	19,1	18,7	Per 10 thous. registered motor vehi- cles and tractors ^b
Ofiary wypadków.....	2877	2506	2204	2122	Road traffic casualties
Śmiertelne.....	279	168	145	154	Fatalities
na 100 tys. ludności.....	19,5	11,6	10,0	10,6	per 100 thous. population
Ranni.....	2598	2338	2059	1968	Injured
na 100 tys. ludności.....	181,9	160,8	141,8	135,9	per 100 thous. population

^a Zarejestrowane przez Policję. ^b Pojazdy według stanu w dniu 31 XII; od 2011 r. łącznie z pojazdami posiadającymi pozwolenia czasowe wydane w końcu roku.

Źródło: dane Komendy Głównej Policji.

^a Registered by the Police. ^b Vehicles as of 31 XII; since 2011 including road vehicles having temporary permission given at the end of the year.

Source: data of the National Police Headquarters.

TABL. 7 (257). **WYPADKI DROGOWE^a WEDŁUG SPRAWCÓW, WAŻNIEJSZYCH PRZYCZYN I RODZAJÓW POJAZDÓW**
ROAD ACCIDENTS^a BY CULPRITS MAJOR CAUSES AND TYPES OF VEHICLES

WYSZCZEGÓLNIENIE	2012	2013	SPECIFICATION
Wypadki	1607	1621	Accidents
Z winy kierujących pojazdami.....	1313	1293	<i>Guilt of drivers</i>
w tym:			<i>of which:</i>
niedostosowanie prędkości do warunków ruchu.....	539	532	<i>inappropriate speed for road conditions</i>
nieprzestrzeganie pierwszeństwa przejazdu..	244	239	<i>non-compliance with vehicle right of way</i>
nieprawidłowe wyprzedzanie	100	100	<i>incorrectly overtaking</i>
nieprawidłowe zachowanie wobec pieszego..	178	168	<i>incorrectly behaviour towards the pedestrian</i>
niezachowanie bezpiecznej odległości między pojazdami.....	69	62	<i>not keeping a safe distance between vehicles</i>
Z winy pieszych.....	146	140	<i>Guilt of pedestrians</i>
w tym nieostrożne wejście na jezdnię.....	102	109	<i>of which carelessly entering to the roadway</i>
Pozostałe ^b	148	188	<i>Others^b</i>
Pojazdy kierujących będących sprawcami wypadków	1313	1293	Vehicles of drivers being accident culprits
Samochody osobowe.....	1009	1015	<i>Passenger cars</i>
Motocykle.....	52	45	<i>Motorcycles</i>
Rowery.....	68	71	<i>Bicycles</i>
Motorowery.....	54	47	<i>Mopeds</i>
Samochody ciężarowe.....	82	74	<i>Lorries</i>
Inne pojazdy ^c	48	41	<i>Other vehicles^c</i>
Wypadki z udziałem nietrzeźwych użytkowników dróg	245	227	Accidents involving intoxicated road users
w tym spowodowane przez nietrzeźwych:			<i>of which caused by intoxicated:</i>
Kierujących.....	139	129	<i>Drivers</i>
samochodami osobowymi.....	107	107	<i>of passenger cars</i>
motocyklami.....	6	2	<i>of motorcycles</i>
rowerami.....	6	8	<i>of bicycles</i>
motorowerami.....	16	7	<i>of motor-bicycles</i>
samochodami ciężarowymi.....	1	3	<i>of lorries</i>
innymi pojazdami.....	3	2	<i>of other vehicles</i>
Pieszych.....	51	32	<i>Pedestrians</i>

^a Zarejestrowanych przez Policję. ^b Dane obejmują winę pasażerów, współwinę uczestników ruchu oraz inne przyczyny. ^c Łącznie z pojazdami nieustalonymi.

Źródło: dane Komendy Głównej Policji.

^a Registered by the Police. ^b Data include guilt of passengers, complicity of traffic participants and other reasons. ^c Including unidentified vehicles.

Source: data of the National Police Headquarters.

Łączność Communications

TABL. 8 (258). **PODSTAWOWE USŁUGI POCZTOWE^a**
BASIC COMMUNICATION SERVICES^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Placówki pocztowe operatora wyznaczonego (stan w dniu 31 XII).....	391	424	443	379	Post offices of appointed operator (as of 31 XII)
miasta.....	143	151	150	147	urban areas
wieś.....	248	273	293	232	rural areas
Nadane (w ciągu roku):					Mailed (during the year):
przesyłki listowe polecone ^{bc} w tys.	9637,6	11605,5	12451,4	13170,0	registered letters ^{bc} in thous.
paczki ^b w tys.	558,0	520,3	493,2*	478,6	packages ^b in thous.
Przekazy pocztowe zrealizowane ^b w tys.	2974,9	1388,8	1956,7	363,7	Postal transfers paid ^b in thous.
Wpłaty na rachunki bankowe w tys.	9946,3	7789,7	6328,5	5722,5	Payments to bank accounts in thous.

^a Dane dotyczą operatora wyznaczonego; do 2012 r. operatora publicznego. ^b W obrocie krajowym oraz z Polski za granicę; przesyłki listowe i paczki nie obejmują przesyłek zrealizowanych w systemie EMS-POCZTEX. ^c W latach 2010–2013 łącznie z przesyłkami z zadeklarowaną wartością. * Dane zostały zmienione w stosunku do już opublikowanych.

^a Data concern the appointed operator; up 2012 public operator. ^b In overture within Poland and from Poland abroad; registered letters and packages do not include mailing through EMS-POCZTEX system. ^c In 2010–2013 including insured tatters. * Data revised in relation to the data already published.

TABL. 9 (259). **ABONENCI TELEFONICZNI I APARATY TELEFONICZNE^a**
Stan w dniu 31 XII
TELEPHONE SUBSCRIBERS AND TELEPHONE SETS^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Telefoniczne łącza główne w tys.	410,1	249,8	185,8	166,9	Fixed main line in thous.
w tym abonenci prywatni ^b	311,1	175,2	121,8	109,7	of which private subscribers ^b
miasta.....	329,5	201,8	159,9	142,9	urban areas
w tym abonenci prywatni ^b	241,3	136,4	101,3	91,0	of which private subscribers ^b
wieś.....	80,6	47,9	25,9	24,0	rural areas
w tym abonenci prywatni ^b	69,8	38,7	20,4	18,8	of which private subscribers ^b
w tym standardowe łącza główne (abonenci telefonii stacjonarnej)	362,7	216,4	158,5	142,9	of which standard main line (fixed line telephone subscribers)
miasta.....	287,8	171,4	134,1	120,4	urban areas
wieś.....	74,9	45,0	24,3	22,5	rural areas
Aparaty telefoniczne publiczne samoinkasujące.....	3137	1620	823	661	Public pay telephones
miasta.....	2416	1014	667	515	urban areas
wieś.....	721	606	156	146	rural areas

^a Dane dotyczą operatorów telekomunikacyjnych sieci publicznej. ^b Posiadający aparaty telefoniczne zainstalowane w mieszkaniach prywatnych.

^a Data concern operators of public telecommunication network. ^b Possessing telephones installed in private dwellings.

DZIAŁ XVIII

HANDEL I GASTRONOMIA

Uwagi ogólne

1. Informacje w dziale – jeśli nie zaznaczono inaczej – dotyczą wszystkich jednostek gospodarki narodowej prowadzących działalność handlową lub gastronomiczną.

Przez **przedsiębiorstwa handlowe** rozumie się podmioty gospodarcze, których podstawowym rodzajem działalności jest sprzedaż towarów, zaliczana zgodnie z Polską Klasyfikacją Działalności – PKD 2007 do sekcji „Handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle”.

2. Dane o **sprzedaży detalicznej** obejmują:

- 1) sprzedaż towarów konsumpcyjnych i niekonsumpcyjnych w:
 - punktach sprzedaży detalicznej,
 - hurtowniach oraz u producentów w ilościach wskazujących na zakup dla potrzeb indywidualnych nabywców;
- 2) sprzedaż towarów handlowych (konsumpcyjnych) oraz produkcji gastronomicznej w placówkach gastronomicznych.

W wartości sprzedaży detalicznej uwzględniono sprzedaż towarów zarówno ludności, jak i konsumentom zbiorowym, tj. urzędом, instytucjom, żłobkom, przedszkolom itp., nie uwzględniono natomiast sprzedaży targowiskowej dokonanej przez sprzedawców uiszczających jedynie opłatę placową (np. sprzedaży produktów rolnych dokonanej przez producentów-rolników, sprzedaży na giełdach samochodowych).

Dane dotyczące sprzedaży detalicznej w zakresie sprzedaży towarów konsumpcyjnych prezentuje się w dostosowaniu do Klasyfikacji Spożycia Indywidualnego według Celu (COICOP); patrz uwagi ogólne do Rocznika, ust. 7, pkt 3) na str. 28.

3. Podziału towarów na **konsumpcyjne i niekonsumpcyjne** dokonano umownie, zaliczając do niekonsumpcyjnych te towary, których zużycie odbywa się głównie w sferze produkcji. Do towarów niekonsumpcyjnych zaliczono w szczególności towary przeznaczone do produkcji rolniczej (np. maszyny dla rolnictwa, nasiona, pasze, środki ochrony roślin, nawozy mineralne lub chemiczne), materiały budowlane itp.

CHAPTER XVIII

TRADE AND CATERING

General notes

1. Information in this chapter, unless otherwise noted, concerns all entities of the national economy conducting trade or catering activity.

Trade enterprises are understood as economic entities, the basic activity of which is the sale of commodities, classified in accordance with NACE rev. 2 in the section “Wholesale and retail trade; repair of motor vehicles and motorcycles”.

2. Data concerning **retail sales** include:

- 1) sales of consumer and non-consumer goods in:
 - retail sales outlets,
 - wholesalers as well as at producers in quantities indicating purchases for the individual need of the purchaser;
- 2) sales of trade commodities (consumer goods) as well as catering production in catering establishments.

Sales of goods both for the general public as well as for collective consumers, i.e., government offices, institutions, nurseries, nurseries schools etc. are included in the value of retail sales. Not included, however, are marketplace sales made by salesmen only paying a stall fee (e.g., sales of agricultural products conducted by farmer-producers, sales at automobile markets).

Data concerning retail sales within the scope of consumer goods sales are presented according to the Classification of Individual Consumption by Purpose (COICOP); see general notes to the Yearbook, item 7, point 3) on page 28.

3. The division of commodities into **consumer and non-consumer** goods was made on the following basis; non-consumer goods include those goods, the consumption of which occurs primarily in the sphere of production. In particular, goods designated for agricultural production (e.g., machinery for agriculture, seeds, animal feeds, crop protection chemicals, mineral or chemical fertilizers), building materials, etc., were included in non-consumer goods.

Podziału towarów konsumpcyjnych na żywność i napoje bezalkoholowe, napoje alkoholowe oraz towary nieżywnościowe dokonano szacunkowo.

4. Dane o sprzedaży hurtowej towarów obejmują sprzedaż z magazynów handlowych własnych bądź użytkowanych, w których składowane towary stanowią własność przedsiębiorstwa handlowego. Do wartości sprzedaży hurtowej zalicza się również wartość sprzedaży zrealizowanej na zasadzie bezpośredniej płatności lub kontraktu (agenci, aukcjonery), jak również wartość sprzedaży zrealizowanej przez tranzyt rozliczany, polegający na przekazywaniu towarów bezpośrednio od dostawcy do odbiorcy z pominięciem magazynów, które tę dostawę realizują.

5. Podziału sklepów według form organizacyjnych dokonano na podstawie wielkości powierzchni sprzedażowej sklepów i rodzaju sprzedawanych w nich towarów.

Domy towarowe i handlowe są to sklepy wielodziałowe, prowadzące sprzedaż szerokiego i uniwersalnego asortymentu, głównie towarów nieżywnościowych, o powierzchni sal sprzedażowych: domy towarowe – 2000 m² i więcej, domy handlowe – od 600 do 1999 m².

Supermarkety są to sklepy o powierzchni sprzedażowej od 400 m² do 2499 m² prowadzące sprzedaż głównie w systemie samoobsługowym, oferujące szeroki asortyment artykułów żywnościowych oraz artykuły nieżywnościowe częstego zakupu.

Hipermarkety są to sklepy o powierzchni sprzedażowej od 2500 m² prowadzące sprzedaż głównie w systemie samoobsługowym, oferujące szeroki asortyment artykułów żywnościowych i nieżywnościowych częstego zakupu, zwykle z parkingiem samochodowym.

Sklepy powszechne są to sklepy prowadzące sprzedaż głównie towarów żywnościowych codziennego użytku, o powierzchni sal sprzedażowych od 120 do 399 m².

Sklepy wyspecjalizowane są to sklepy prowadzące sprzedaż szerokiego asortymentu artykułów do kompleksowego zaspokojenia określonych potrzeb, np. ubioru, wyposażenia mieszkań, sklepy motoryzacyjne, meblowe, sportowe itp.

Do pozostałych sklepów zaliczono sklepy o powierzchni sal sprzedażowych do 119 m².

Podziału sklepów według województw dokonano na podstawie faktycznej lokalizacji sklepu.

The division of consumer goods into food and non-alcoholic beverages, alcoholic beverages as well as non-foodstuff goods was made by estimation.

*4. Data regarding the **wholesale sale of commodities** include sales from warehouses, in which the commodities stored account for the property of a trade enterprise. The value of wholesale sales also includes the value of sales realized on the basis of a direct payment or contract (agents, auctioneers), as well as the value of sales realized by settled transit consisting in the transfer of commodities directly from the supplier to the client, by-passing the warehouses which realize the delivery.*

5. The division of stores by organizational forms was made on the basis of the area of the sales floor and the types of goods sold.

Department stores and trade stores are stores with multiple departments, selling a broad and universal assortment, primarily non-foodstuff goods, with a sales floor area of 2000 m² and more for department stores and from 600 to 1999 m² for trade stores.

Supermarkets are stores with a sales floor from 400 to 2499 m², selling goods in a self-service system and offering a wide assortment of foodstuff goods and frequently bought non-foodstuff goods.

Hipermarkets are stores with a sales floor above 2500 m², selling goods in a self-service system and offering a wide assortment of foodstuff goods and frequently bought non-foodstuff goods, usually with a parking place.

Grocery stores are stores primarily selling foodstuff goods for daily consumption, with a sales floor from 120 to 399 m².

Specialized stores are stores selling a wide assortment of articles to fully meet specific needs, (e.g. clothing, home furnishings, car parts, furniture, sporting goods, etc.).

Other stores include stores with a sales floor up to 119 m².

The division of shops by voivodships was made on the basis of the actual location of a shop.

6. Sklepy podaje się łącznie z aptekami ogólnodostępnymi.

7. Do **placówek gastronomicznych** zaliczono zakłady i punkty gastronomiczne stałe i sezonowe, których przedmiotem działalności jest przygotowanie oraz sprzedaż posiłków i napojów do spożycia na miejscu i na wynos. Sezonowe placówki gastronomiczne uruchamiane są okresowo i działają nie dłużej niż sześć miesięcy w roku kalendarzowym.

Do placówek gastronomicznych nie zalicza się ruchomych punktów sprzedaży detalicznej i automatów sprzedażowych.

8. **Magazyny handlowe** (hurtu i rozdzielcze detalu) są jednostkami organizacyjno-funkcjonalnymi podmiotów gospodarczych zajmujących się obrotem towarów. Magazynem jest jednostka przeznaczona do magazynowania towarów, zajmująca wyodrębnioną przestrzeń magazynową, wyposażona w środki techniczne i organizacyjne, dysponująca personelem do obsługi tych środków oraz prowadząca ewidencję stanu i ruchu zapasów.

9. Dane o działalności handlowej i gastronomicznej opracowano na podstawie danych ze sprawozdawczości. Dane dla jednostek o liczbie pracujących do 9 osób uogólniono w oparciu o wyniki badania reprezentacyjnego przeprowadzonego na 5% próbie tych jednostek.

Informacje o sklepach i stacjach paliw opracowano na podstawie sprawozdawczości. Dla jednostek o liczbie pracujących do 9 osób od 2004 r. dane uogólniane są w oparciu o wyniki badania reprezentacyjnego przeprowadzonego na 5% próbie tych jednostek.

10. **Targowiska** są to wyodrębnione tereny i budowle (place, ulice, hale targowe) ze stałymi lub sezonowymi punktami sprzedaży drobnodetalicznej lub urządzeniami przeznaczonymi do prowadzenia handlu w wyznaczone dni tygodnia lub codziennie (bazaary).

Za **targowiska sezonowe** należy uznać te place i ulice, gdzie uruchamiane są na okres do 6 miesięcy punkty handlowe, w związku ze wzmożonym ruchem nabywców (np. nadmorski ruch urlopowy) i działalność ta jest ponawiana w kolejnych sezonach.

6. *Shops include public pharmacies.*

7. **Catering establishments** include permanent and seasonal catering establishments and outlets, the scope of activity of which is the preparation and sale of meals and beverages for on-site and take-out consumption. Seasonal catering establishments are open for a certain period of time and operate not longer than six months in a calendar year.

Portable retail sales points and vending machines are not treated as catering establishments.

8. **Trade warehouses** (wholesale and retail distribution) are organizational and functional units of economic entities engaged in the turnover of commodities. A warehouse is an entity designated for storing up commodities, occupying separate storage space, equipped with the technical and organizational means as well as with the personnel to service these means and, in addition, registering the amount and the changes in stocks.

9. *Data regarding trade and catering activity are compiled on the basis of reporting. For entities employing up to 9 persons, data are generalized on the basis of the result of a sample survey conducted on a 5% sample of these entities.*

Information regarding shops and petrol stations are compiled on the basis of reporting. For entities employing up to 9 persons from 2004 the data have been generalized on the basis of the results of sample survey conducted on a 5% sample of these entities.

10. **Marketplaces** are specific areas and structures (squares, streets, market halls) with permanent or seasonal outlets for small-scale retail sales or with facilities designated for conducting trade on specific days of the week or weekly (bazaars).

Seasonal marketplaces are those squares and streets where trade outlets conduct activity for a period of 6 months, in connection with increased demand from buyers (e.g., holiday seaside demand) and this activity is repeated in successive seasons.

TABL. 1 (260). **SPRZEDAŻ DETALICZNA TOWARÓW (ceny bieżące)**
RETAIL SALES (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
OGÓŁEM w mln zł	11313,1	11566,6	13717,3	13138,5	TOTAL in mln zł
w tym w przedsiębiorstwach handlowych ^a :					of which in enterprises ^a :
w milionach złotych.....	1929,8	2290,3	2424,0	2504,2	in million zlotys
w %.....	17,1	19,8	17,7	19,1	in %
NA 1 MIESZKAŃCA w zł	7920	7954	9448	9072	PER CAPITA in zł

^a Przedsiębiorstwa handlowe, w których liczba przekracza 49 osób.
^a Trade enterprises employing more than 49 persons.

TABL. 2 (261). **SPRZEDAŻ DETALICZNA TOWARÓW^a WEDŁUG GRUP (ceny bieżące)**
RETAIL SALES BY GROUPS^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
W MILIONACH ZŁOTYCH IN MILLION ZLOTYS					
OGÓŁEM	4989,0	5464,1	7172,9	7025,4	TOTAL
W ODSETKACH IN PERCENT					
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Towary konsumpcyjne	77,2	63,2	61,9	67,2	Consumer goods
żywność i napoje bezalkoholowe ..	27,6	19,7	16,9	19,0	food and non-alcoholic beverages
napoje alkoholowe	5,8	4,3	3,9	3,9	alcoholic beverages
towary nieżywnościowe	43,8	39,2	41,1	44,3	non-foodstuffs
Towary niekonsumpcyjne	22,8	36,8	38,1	32,8	Non-consumer goods

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw prowadzących działalność handlową (bez placówek gastronomicznych), w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

^a Data concern trade enterprises (excluding catering establishments) employing more than 9 persons.

TABL. 3 (262). **SPRZEDAŻ HURTOWA TOWARÓW W PRZEDSIĘBIORSTWACH HANDLOWYCH^a**
(ceny bieżące)
WHOLESALE SALES IN TRADE ENTERPRISES^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
W MILIONACH ZŁOTYCH IN MILLION ZLOTYS					
OGÓŁEM	4963,8	5538,1	6265,4	6100,6	TOTAL
W ODSETKACH IN PERCENT					
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0	TOTAL
Żywność i napoje bezalkoholowe	13,6	13,7	10,1	15,7	Food and non-alcoholic beverages
Napoje alkoholowe	20,1	6,6	2,1	3,5	Alcoholic beverages
Towary nieżywnościowe ^b	68,3	79,7	87,8	80,8	Non-foodstuffs goods ^b

^a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. ^b Konsumpcyjne i niekonsumpcyjne.

^a Data concern enterprises employing more than 9 persons. ^b Consumer and non-consumer goods.

TABL. 4 (263). **SKLEPY WEDŁUG FORM ORGANIZACYJNYCH I STACJE PALIW^{ab}**
 Stan w dniu 31 XII
SHOPS BY ORGANIZATIONAL FORM AND PETROL STATIONS^{ab}
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Sklepy	12417	12814	13704	12493	TOTAL
Domy towarowe.....	2	1	1	1	Department stores
Domy handlowe.....	25	15	18	16	Trade stores
Supermarkety.....	124	196	229	265	Supermarkets
Hipermarkety.....	11	18	17	17	Hipermarkets
Sklepy powszechne.....	327	295	265	249	General shops
Sklepy wyspecjalizowane.....	733	1038	1213	1181	Specialized shops
Inne sklepy ^c	11195	11251	11961	10764	Other shops ^c
Stacje paliw	386	322	340	354	Petrol stations

a Patrz uwagi ogólne, ust. 9 na str. 336. *b* Według lokalizacji sklepu/stacji paliw. *c* Ujęto sklepy podmiotów gospodarczych o liczbie pracujących do 9 osób; łącznie z aptekami ogólnodostępnymi.

a See general notes, item 9 on page 336. *b* According to location of shop/petrol station. *c* Data concern shops of economic entities employing up to 9 persons; including public pharmacies.

TABL. 5 (264). **GASTRONOMIA^a**
CATERING^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Liczba placówek gastronomicznych (stan w dniu 31 XII).....	417	444	413	397	Number of catering establishments (as of 31 XII)
w tym restauracje.....	132	162	157	173	of which restaurants
Przychody z działalności gastronomicznej (ceny bieżące) w tys. zł.....	197699	274419	273567	293123	Revenues from catering activity (current prices) in thous. zł
w tym:					of which:
z produkcji gastronomicznej.....	145983	217842	219225	234932	from catering production
ze sprzedaży napojów alkoholowych i wyrobów tytoniowych.....	28088	35415	34349	34414	from the sale of alcoholic beverages and tobacco

a Dane dotyczą przedsiębiorstw, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

a Data concern enterprises employing more than 9 persons.

TABL. 6 (265). **MAGAZYNY HANDLOWE^a**

Stan w dniu 31 XII
TRADE WAREHOUSES^a
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2009	2012	SPECIFICATION
Magazyny zamknięte:				<i>Secured warehouses:</i>
liczba	637	527	516	<i>number</i>
powierzchnia składowa w tys. m ² ...	338,6	266,9	940,4	<i>storage space in thous. m²</i>
Magazyny zadaszone:				<i>Roofed warehouses:</i>
liczba	39	78	74	<i>number</i>
powierzchnia składowa w tys. m ² ...	11,2	30,5	63,0	<i>storage space in thous. m²</i>
Place składowe:				<i>Storage sites:</i>
liczba	89	78	117	<i>number</i>
powierzchnia składowa w tys. m ² ...	169,2	209,5	257,2	<i>storage space in thous. m²</i>
Silosi i zbiorniki:				<i>Siloes and reservoirs:</i>
liczba	8	119	116	<i>number</i>
pojemność w dam ³	6,9	79,4	117,7	<i>capacity in dam³</i>

^a Hurtu i rozdziałcze detalu; dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób. U w a g a. Od 2006 r. dane na podstawie badania cyklicznego przeprowadzanego co 3 lata.

^a Wholesale and retail distribution; data concern economic entities employing more than 9 person.

N o t e. Since 2006 data on the basis of periodic surveys conducted every three years.

TABL. 7 (266). **TARGOWISKA**

Stan w dniu 31 XII
MARKETPLACES
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
Targowiska stałe:					<i>Permanent marketplaces:</i>
liczba	79	79	77	80	<i>number</i>
w tym z przewagą sprzedaży drobnodetalicznej	69	74	74	77	<i>of which with predominance of small-retail sales</i>
powierzchnia targowisk w tys. m ² ..	436,2	432,5	409,8	390,4	<i>area of marketplaces in thous. m²</i>
w tym sprzedażowa	254,5	255,6	233,0	212,4	<i>of which sales area</i>
stałe punkty sprzedaży drobnodetalicznej	2443	2846	2784	2835	<i>permanent small-retail sales outlets</i>
w tym na targowiskach czynnych codziennie	1915	2343	2361	2290	<i>of which at marketplaces opened daily</i>
Targowiska sezonowe ^a (w ciągu roku)	208	56	54	56	<i>Seasonal marketplaces^a (during the year)</i>
Roczne wpływy z opłaty targowej w tys. zł	5228,0	6858,5	6351,1	4306,3	<i>Annual receipts from marketplace fees in thous. zł</i>

^a Liczba targowisk lub miejsc wyznaczonych na ulicach i placach uruchamianych okresowo.

^a Number of marketplaces or places located on streets and squares open periodically.

DZIAŁ XIX

FINANSE PRZEDSIĘBIORSTW

Uwagi ogólne

1. Wyniki finansowe przedsiębiorstw prezentuje się w dostosowaniu do ustawy z dnia 29 IX 1994 r. o rachunkowości (tekst jednolity Dz. U. 2013 poz. 330 z późniejszymi zmianami).

Dane w zakresie gospodarki finansowej przedsiębiorstw obejmują podmioty gospodarcze prowadzące księgi rachunkowe, w których liczba pracujących przekracza 9 osób.

Dane nie obejmują podmiotów prowadzących działalność bankową, maklerską, ubezpieczeniową oraz towarzystw inwestycyjnych i emerytalnych, narodowych funduszy inwestycyjnych, szkół wyższych, a także samodzielnych publicznych zakładów opieki zdrowotnej, instytucji kultury posiadających osobowość prawną i gospodarstw indywidualnych w rolnictwie.

2. Przychody z całokształtu działalności (kwoty otrzymane i należne) obejmują:

- 1) przychody netto ze sprzedaży produktów (wyrobów i usług), łącznie z dotacjami do produktów;
- 2) przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów, łącznie z kwotami należnymi z tytułu sprzedaży opakowań wielokrotnego użytku;
- 3) pozostałe przychody operacyjne, tj. przychody niezwiązane bezpośrednio z podstawową działalnością podmiotu, do których zalicza się: zysk ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych (środków trwałych, środków trwałych w budowie, wartości niematerialnych i prawnych, inwestycji w nieruchomości i prawa), otrzymane nieodpłatnie, w tym w drodze darowizny aktywa (środki pieniężne), odszkodowania, rozwiązane rezerwy, korekty odpisów aktualizujących wartość aktywów niefinansowych, przychody z działalności społecznej, przychody z najmu lub dzierżawy środków trwałych albo inwestycji w nieruchomości i prawa;
- 4) przychody finansowe, tj. przychody z tytułu dokonanych przez podmiot operacji finansowych: kwoty należne z tytułu dywidend i udziałów w zysku, odsetki od udzielanych pożyczek, odsetki od lokat terminowych, odsetki za zwłokę, zysk ze zbycia inwestycji,

CHAPTER XIX

FINANCES OF ENTERPRISES

General notes

1. The financial results of enterprises are adjusted to the Accounting Act dated 29 IX 1994 (uniform text Journal of Laws 2013 item 330 with later amendments).

Data regarding the financial management of enterprises include economic entities keeping accounting ledgers employing more than 9 persons.

Data do not include banks, brokerage houses, insurance companies, investment and pension societies, national investment funds, higher education institutions, independent public health care facilities, cultural institutions with legal personality and private farms in the agriculture.

2. Revenues from total activity (sums received and due) include:

- 1) net revenues from sale of products (goods and services), including subsidies on products;
- 2) net revenues from sale of goods and materials, including sums due from the sale of re-use packages;
- 3) other operating revenues, i.e. revenues not directly connected with the basic activity of the entity, to which the following are included: profits from the sale of non-financial fixed assets (fixed assets, assets under construction, intangible fixed assets, investments in real estate and rights), assets (cash) received free of charge, including donated assets, as well as damages, reversed provisions, adjustments of the depreciation value for non-financial assets, revenues from social activities, revenues from the rent or lease of fixed assets and investments in real estate and rights;
- 4) financial revenues, i.e. revenues from financial operations conducted by an entity: amounts due in respect of dividends and share in profits, interest on loans granted, interest on term deposits, default interest, profits from the sale of investments, reduction of depreci-

zmniejszenia odpisów aktualizacyjnych wartości inwestycji wobec całkowitego lub częściowego ustania przyczyn powodujących trwałą utratę ich wartości, nadwyżka dodatnich różnic kursowych nad ujemnymi.

3. Koszty uzyskania przychodów z całości kształtu działalności obejmują:

- 1) koszt własny sprzedanych produktów (wrobów i usług), tj. koszty ogółem pomniejszone o koszt wytworzenia świadczeń na własne potrzeby jednostki i skorygowane o zmianę stanu produktów;
- 2) wartość sprzedanych towarów i materiałów według cen zakupu (nabycia);
- 3) pozostałe koszty operacyjne, do których zalicza się: stratę ze zbycia niefinansowych aktywów trwałych, tj. nadwyżkę wartości sprzedanych składników majątku trwałego nad przychodami z ich sprzedaży, amortyzację oddanych w dzierżawę lub najem środków trwałych i środków trwałych w budowie, nieplanowane odpisy amortyzacyjne (odpisy z tytułu trwałej utraty wartości), poniesione kary, grzywny, odszkodowania, odpisane w części lub w całości wierzytelności w związku z postępowaniem upadłościowym, układowym i naprawczym, utworzone rezerwy na pewne lub o dużym stopniu prawdopodobieństwa przyszłe zobowiązania (straty z transakcji gospodarczych w toku), odpisy aktualizujące wartość aktywów niefinansowych, koszty utrzymania obiektów działalności socjalnej, darowizny lub nieodpłatnie przekazane aktywa trwałe;
- 4) koszty finansowe, na które składają się w szczególności: odsetki od zaciągniętych kredytów i pożyczek, odsetki i dyskonto od wyemitowanych przez jednostkę obligacji, odsetki za zwłokę, strata ze zbycia inwestycji, odpisy z tytułu aktualizacji wartości inwestycji, nadwyżka ujemnych różnic kursowych nad dodatnimi.

4. Przychody i koszty uzyskania przychodów ze sprzedaży produktów, towarów i materiałów wpływające na wynik finansowy ustala się w wartości wyrażonej w rzeczywistych cenach sprzedaży, z uwzględnieniem opustów, rabatów i bonifikat, bez podatku od towarów i usług (VAT).

5. Wynik finansowy na działalności gospodarczej jest to suma wyniku finansowego na sprzedaży produktów, towarów i materiałów, wyniku na pozostałej działalności operacyjnej oraz wyniku na operacjach finansowych.

ation write-offs relating to investments due to the fact that the reasons resulting in the permanent loss of their value have ceased to exist (whether partially or totally), surplus of foreign exchange gains over losses.

3. Costs of obtaining revenues from total activity include:

- 1) *the cost of products sold (goods and services), i.e. the total costs decreased by the costs of generating benefits for the needs of the entity and corrected by the change in product inventories;*
- 2) *the value of goods and materials sold according to procurement (purchase) prices;*
- 3) *other operating costs, to which the following are included: loss on the sale of non-financial fixed assets, i.e. surplus of the value of sold fixed assets over the revenues from their sale, depreciation of leased or rented fixed assets and assets under construction, unplanned write-offs (write-offs by virtue of a permanent loss of value), penalties, fines, indemnities paid, partially or fully written off liabilities related to bankruptcy, composition, restructuring proceedings, reserves made for future certain liabilities or liabilities, which are likely to occur (loss on current business transaction in), write-offs updating the value of non-financial assets, costs of maintaining premises required for social activity, donations or fixed assets received free of charge;*
- 4) *financial costs, in particular, interest from contracted credits and loans, interest and discount on bonds issued by the entity, default interest, loss on the sale of investments, write-offs updating the value of investment, the surplus of foreign exchange losses over gains.*

4. Revenues and costs of obtaining revenues from the sale of products, goods and materials which have an influence on the financial result are expressed in actual sales prices, taking into account discounts, rebates and reductions, excluding the value added tax (VAT).

5. The financial result on economic activity is the sum of the financial result from the sale of products, goods and materials, the result on other operating activity as well as the result on financial operations.

6. Zyski i straty nadzwyczajne to skutki finansowe zdarzeń powstających niepowtarzalnie, poza zwykłą działalnością jednostki i niezwiązanymi z ogólnym ryzykiem jej prowadzenia, a w szczególności spowodowanych zdarzeniami losowymi.

7. Wynik finansowy brutto (zysk lub strata) jest to wynik na działalności gospodarczej, powiększony o zyski nadzwyczajne i pomniejszony o straty nadzwyczajne.

8. Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto obejmują podatek dochodowy od osób prawnych i fizycznych oraz inne płatności wynikające z odrębnych przepisów.

9. Podatek dochodowy jest to podatek od osiągniętego zysku, który podmiot gospodarczy jest zobowiązany uiścić po uwzględnieniu przyznanych ulg. Obejmuje on:

- część bieżącą, tj. podatek wykazany w deklaracji podatkowej za dany okres sprawozdawczy,
- część odroczonej, tj. różnicę między stanem rezerw i aktywów z tytułu podatku odroczonego na koniec i początek okresu sprawozdawczego, przy czym rezerwę tworzy się niezależnie od tego, czy jednostka osiągnie zysk czy poniesie stratę bilansową. Konsekwencją przyjętego rozwiązania jest to, że w rachunku wyników strata brutto może być wyższa niż strata netto.

10. Wynik finansowy netto (zysk lub strata) otrzymuje się po pomniejszeniu wyniku finansowego brutto o obowiązkowe obciążenia.

11. Relacje ekonomiczne przedstawione w tabl. 4 obliczono następująco:

- 1) **wskaźnik poziomu kosztów** jako relację kosztów uzyskania przychodów z całokształtu działalności do przychodów z całokształtu działalności;
- 2) **wskaźnik rentowności obrotu:**
 - **brutto** jako relację wyniku finansowego brutto do przychodów z całokształtu działalności,
 - **netto** jako relację wyniku finansowego netto do przychodów z całokształtu działalności;
- 3) **wskaźnik płynności finansowej:**
 - **I stopnia** jako relację inwestycji krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych,
 - **II stopnia** jako relację inwestycji krótkoterminowych i należności krótkoterminowych do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych,
 - **III stopnia** jako relację aktywów obrotowych (zapasów, należności krótkoterminowych, inwestycji krótkoterminowych oraz krótkoterminowych rozliczeń międzyokresowych) do zobowiązań krótkoterminowych bez funduszy specjalnych.

6. Extraordinary profits and losses are the financial results of one-time events, outside the usual activity of an entity, and not connected with general risk of activity, and in particular, the result of coincidental events.

7. The gross financial result (profit or loss) is the result on economic activity, increased by extraordinary profits and decreased by extraordinary losses.

8. Obligatory encumbrances on gross financial result include income tax on legal and natural persons as well as other payments resulting from separate regulations.

9. Income tax is the tax on earned profit which an economic entity is obligated to pay after considering abatements granted. It includes:

- the current part, i.e. the tax presented in the tax declaration for a given reporting period,
- the deferred part, i.e. a difference between the state of reserves and assets, by virtue of deferred tax in the end and in the beginning of the reporting period. The reserve is created irrespective of the balance profit or loss of a given entity. Consequence of the accepted solution is that gross loss can be higher than net loss in the income statement.

10. The net financial result (profit or loss) is derived after decreasing the gross financial result by obligatory encumbrances.

11. The economic relations presented in table 4 were calculated as follows:

- 1) **cost level indicator** as the relation of the costs of obtaining revenues from total activity to revenues from total activity;
- 2) **turnover profitability rate:**
 - **gross** as the relation of the gross financial result to revenues from total activity,
 - **net** as the relation of the net financial result to revenues from total activity;
- 3) **financial liquidity ratio of:**
 - **first degree** as the relation of short-term investments to short-term liabilities excluding special funds,
 - **second degree** as the relation of short-term investments and short-term dues to short-term liabilities excluding special funds,
 - **third degree** as the relation of current assets (stocks, short-term dues, short-term investments and short-term interperiod settlements) to short-term liabilities excluding special funds.

12. Aktywa obrotowe obejmują: zapasy, należności krótkoterminowe, inwestycje krótkoterminowe (środki pieniężne i krótkoterminowe papiery wartościowe) i krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe.

Należności z tytułu dostaw i usług są zaliczane do należności krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

13. Kapitały (fundusze) własne ujmuje się w księgach rachunkowych z podziałem na ich rodzaje i według zasad określonych przepisami prawa, postanowieniami statutu lub umowy o utworzeniu jednostki. Obejmują one: kapitał (fundusz) podstawowy, należne wpłaty na kapitał podstawowy, udziały (akcje) własne, kapitał (fundusz) zapasowy, kapitał z aktualizacji wyceny, pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe, niepodzielony (nierozliczony) wynik finansowy z lat ubiegłych, wynik finansowy netto roku obrotowego oraz odpisy z zysku netto w ciągu roku obrotowego. Kapitał (fundusz) podstawowy to, w zależności od formy prawnej podmiotu gospodarczego:

- w spółkach z ograniczoną odpowiedzialnością (z o.o.), akcyjnych, komandytowo-akcyjnych – kapitał zakładowy,
- w przedsiębiorstwach państwowych – fundusz założycielski,
- w spółdzielniach – fundusz udziałowy,
- w spółkach komandytowych, jawnych, partnerskich, cywilnych – kapitał właścicieli.

Kapitał (fundusz) podstawowy w spółkach akcyjnych, spółkach z o.o. i w spółdzielniach, ujęty w wysokości określonej w umowie (statucie) wpisanej w rejestrze handlowym, jest pomniejszany o zadeklarowane, lecz niewniesione wkłady kapitałowe.

14. Zobowiązania przedsiębiorstw (kapitały obce) obejmują wszystkie zobowiązania z wszelkich tytułów, w tym również z tytułu kredytów i pożyczek. Ogół zobowiązań przedsiębiorstw dzieli się na zobowiązania: długoterminowe – gdy okres ich spłaty na dzień bilansowy jest dłuższy niż rok, krótkoterminowe – gdy okres ich spłaty na dzień bilansowy jest nie dłuższy niż rok.

Zobowiązania z tytułu dostaw i usług są zaliczane do zobowiązań krótkoterminowych (bez względu na okres wymagalności zapłaty).

15. Dane dotyczące finansów przedsiębiorstw podano na podstawie rocznej sprawozdawczości finansowej (przed weryfikacją bilansu) łącznie z wynikami przedsiębiorstw, które zawiesiły działalność lub zostały zlikwidowane w ciągu roku.

12. Current assets include: stocks, short-term dues, short-term investments (cash equivalents, short-term securities) and short-term inter-period settlements.

Dues from deliveries and services are included in short-term dues (irrespective of their due date).

13. Share equity (funds) is recorded in ledgers according to type and according to the principles defined in legal regulations, statute resolutions or agreements regarding the establishment of the entity. They include: share capital (fund), share capital not paid up, entity's shares (stock), supplementary capital (fund), reserve capital (fund) from revaluation, other reserve capital (fund), undistributed (unsettled) financial result from previous years, net financial result of the turnover year and write-offs from net profit for the turnover year. Share capital (fund) is, depending on the legal form of the economic entity:

- initial capital – in limited liability, joint stock, joint stock-limited companies,
- founders' capital – in state owned enterprises,
- participation fund – in cooperatives,
- owners' capital – in limited partnership, unlimited partnership, professional partnership and civil law partnership companies.

Share capital (fund) in joint stock companies and limited liability companies as well as in cooperatives, registered in the amount defined in the agreement (statute) recorded in the trade register, is decreased by the capital contribution declared but not transferred.

14. Liabilities of enterprises (outside capital) include all liabilities, including liabilities from credits and loans and are divided into: long-term liabilities – when their repayment period on the balance day is longer than one year, and short-term liabilities – when their repayment period on the balance day is not longer than one year.

Liabilities from deliveries and services are included in short-term liabilities (irrespective of their due date).

15. Data concerning the finances of enterprises are presented on the basis of annual financial reports (before balance verification) together with the results of enterprises which suspended activities or were liquidated within the course of the year.

TABL. 1 (267). **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG SEKTORÓW WŁAŚNOŚCI**
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES BY OWNERSHIP SECTORS

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
	w mln zł		in mln zł		
Przychody z całokształtu działalności	27110,4	37599,8	43805,6	43889,8	Revenues from total activity
sektor publiczny	1274,0	1628,9	1515,0	1589,0	<i>public sector</i>
sektor prywatny	25836,4	35970,9	42290,6	42300,8	<i>private sector</i>
w tym:					<i>of which:</i>
Przychody netto ze sprzedaży produktów (wyróbów i usług)	17010,8	25238,4	29850,8	30011,4	<i>Net revenues from sale of products (goods and services)</i>
Przychody netto ze sprzedaży towarów i materiałów	9415,8	11383,6	12908,1	12835,3	<i>Net revenues from sale of goods and materials</i>
Przychody finansowe	231,3	320,8	323,6	264,7	<i>Financial revenues</i>
Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności	25935,0	35905,9	42430,5	42092,4	Costs of obtaining revenues from total activity
sektor publiczny	1273,7	1582,5	1522,8	1586,6	<i>public sector</i>
sektor prywatny	24661,3	34323,5	40907,7	40505,8	<i>private sector</i>
w tym:					<i>of which:</i>
Koszt własny sprzedanych produktów (wyróbów i usług)	17107,0	25346,0	30118,8	30024,6	<i>Cost of products sold (goods and services)</i>
Wartość sprzedanych towarów i materiałów	8204,5	9695,7	11226,5	11063,5	<i>Value of goods and materials sold</i>
Koszty finansowe	336,6	493,3	633,3	638,6	<i>Financial costs</i>
Wynik finansowy na działalności gospodarczej	1175,4	1693,9	1375,1	1797,4	Financial result on economic activity
Sektor publiczny	0,3	46,4	-7,8	2,4	<i>Public sector</i>
Sektor prywatny	1175,1	1647,4	1382,9	1795,0	<i>Private sector</i>
Zyski nadzwyczajne	4,5	8,6	2,5	5,5	Extraordinary profits
Sektor publiczny	0,1	0,3	1,1	0,4	<i>Public sector</i>
Sektor prywatny	4,4	8,3	1,4	5,1	<i>Private sector</i>
Straty nadzwyczajne	2,9	6,4	3,6	5,7	Extraordinary losses
Sektor publiczny	0,0	0,2	0,9	0,4	<i>Public sector</i>
Sektor prywatny	2,9	6,2	2,7	5,4	<i>Private sector</i>
Wynik finansowy brutto	1177,0	1696,1	1374,0	1797,1	Gross financial result
sektor publiczny	0,3	46,5	-7,6	2,4	<i>public sector</i>
sektor prywatny	1176,6	1649,6	1381,6	1794,7	<i>private sector</i>
Zysk brutto	1353,7	1969,8	1769,5	2094,0	<i>Gross profit</i>
Strata brutto	176,8	273,7	395,4	296,8	<i>Gross loss</i>
Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto	214,7	239,9	200,3	277,4	Obligatory encumbrances on gross financial result
Sektor publiczny	9,1	15,3	5,6	9,1	<i>Public sector</i>
Sektor prywatny	205,7	224,6	194,6	268,3	<i>Private sector</i>
Wynik finansowy netto	962,2	1456,3	1173,8	1519,7	Net financial result
sektor publiczny	-8,7	31,3	-13,2	-6,7	<i>public sector</i>
sektor prywatny	970,9	1425,0	1187,0	1526,4	<i>private sector</i>
Zysk netto	1143,8	1723,8	1571,3	1816,4	<i>Net profit</i>
Strata netto	181,6	267,6	397,5	296,7	<i>Net loss</i>

TABLE 2 (268). **PRZYCHODY, KOSZTY I WYNIK FINANSOWY PRZEDSIĘBIORSTW WEDŁUG SEKCJI**
REVENUES, COSTS AND FINANCIAL RESULTS OF ENTERPRISES BY SECTIONS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Przychody z całokształtu działalności <i>Revenues from total activity</i>	Koszty uzyskania przychodów z całokształtu działalności <i>Costs of obtaining revenues from total activity</i>	Wynik finansowy brutto <i>Gross financial result</i>	Obowiązkowe obciążenia wyniku finansowego brutto <i>Obligatory encumbrances on gross financial result</i>	Wynik finansowy netto <i>Net financial result</i>
		w mln zł		in mln zł		
OGÓŁEM	2005	27110,4	25935,0	1177,0	214,7	962,2
TOTAL	2010	37599,8	35905,9	1696,1	239,9	1456,3
	2012	43805,6	42430,5	1374,0	200,3	1173,8
	2013	43889,8	42092,4	1797,1	277,4	1519,7
w tym: of which:						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		849,1	783,3	66,0	1,5	64,6
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>						
Przemysł.....		27387,9	26139,0	1247,8	215,0	1032,8
<i>Industry</i>						
w tym: of which:						
przetwórstwo przemysłowe.....		25904,9	24679,5	1224,3	200,4	1023,9
<i>manufacturing</i>						
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		699,0	692,2	6,8	4,2	2,6
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>						
Budownictwo		2222,9	2110,1	112,8	16,0	96,8
<i>Construction</i>						
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		10043,3	9775,6	268,6	23,9	244,7
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>						
Transport i gospodarka magazynowa		898,7	882,1	16,7	3,7	13,0
<i>Transportation and storage</i>						
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		205,2	204,5	0,7	1,6	-0,9
<i>Accommodation and catering^Δ</i>						
Informacja i komunikacja		142,9	135,1	7,8	1,9	5,8
<i>Information and communication</i>						
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		643,8	619,9	23,8	5,7	18,2
<i>Real estate activities</i>						
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna.....		233,2	218,1	15,1	2,2	12,9
<i>Professional, scientific and technical activities</i>						
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		324,4	305,8	18,6	3,1	15,5
<i>Human health and social work activities</i>						

TABL. 3 (269). **PRZEDSIĘBIORSTWA WEDŁUG UZYSKANYCH WYNIKÓW FINANSOWYCH**
ENTERPRISES BY OBTAINED FINANCIAL RESULTS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Liczba przedsiębiorstw Number of enterprises	Z wynikiem finansowym brutto With gross financial result		Z wynikiem finansowym netto With net financial result		
		dodatnim (zysk) positive (profit)	ujemnym (strata) lub zerowym (0) negative (loss) or zero (0)	dodatnim (zysk) positive (profit)	ujemnym (strata) lub zerowym (0) negative (loss) or zero (0)	
		w % ogółu przedsiębiorstw		in % of total of enterprises		
OGÓŁEM	2005	1555	79,7	20,4	77,9	22,1
TOTAL	2010	1596	80,8	19,2	80,6	19,4
	2012	1620	79,9	20,1	79,4	20,6
	2013	1630	80,9	19,1	79,8	20,2
sektor publiczny		144	72,2	27,8	70,8	29,2
public sector						
sektor prywatny.....		1486	81,7	18,3	80,7	19,3
private sector						
w tym: of which:						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		96	81,3	18,8	80,2	19,8
Agriculture, forestry and fishing						
Przemysł.....		620	80,3	19,7	79,0	21,0
Industry						
w tym: of which:						
przetwórstwo przemysłowe.....		494	82,2	17,8	81,0	19,0
manufacturing						
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja.....		84	70,2	29,8	67,9	32,1
water supply; sewerage, waste management and remediation activities						
Budownictwo		165	81,8	18,2	81,8	18,2
Construction						
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		451	84,7	15,3	84,0	16,0
Trade; repair of motor vehicles ^Δ						
Transport i gospodarka magazynowa		60	80,0	20,0	80,0	20,0
Transportation and storage						
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		36	47,2	52,8	47,2	52,8
Accommodation and catering ^Δ						
Informacja i komunikacja		19	73,7	26,3	73,7	26,3
Information and communication						
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		66	93,9	6,1	90,9	9,1
Real estate activities						
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna.....		33	63,6	36,4	63,6	36,4
Professional, scientific and technical activities						
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		27	74,1	25,9	74,1	25,9
Human health and social work activities						

TABL. 4 (270). **RELACJE EKONOMICZNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH**
ECONOMIC RELATIONS IN ENTERPRISES

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Wskaźnik poziomu kosztów Cost level indicator	Wskaźnik rentowności obrotu Turnover profitability rate		Wskaźnik płynności finansowej Financial liquidity ratio of the			
		brutto gross	netto net	I stopnia first degree	II stopnia second degree	III stopnia third degree	
		w %		in %			
OGÓŁEM	2005	95,7	4,3	3,5	21,3	89,2	137,4
TOTAL	2010	95,5	4,5	3,9	25,8	106,0	162,9
	2012	96,9	3,1	2,7	24,0	145,3	205,8
	2013	95,9	4,1	3,5	28,3	120,3	183,2
sektor publiczny		99,8	0,2	-0,4	86,6	147,3	191,4
<i>public sector</i>							
sektor prywatny		95,8	4,2	3,6	25,6	119,1	182,8
<i>private sector</i>							
w tym: of which:							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		92,2	7,8	7,6	93,1	169,2	301,9
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>							
Przemysł		95,4	4,6	3,8	22,7	133,8	189,2
<i>Industry</i>							
w tym: of which:							
przetwórstwo przemysłowe		95,3	4,7	4,0	20,0	135,0	192,5
<i>manufacturing</i>							
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		99,0	1,0	0,4	71,0	126,9	137,4
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>							
Budownictwo		94,9	5,1	4,4	34,5	104,3	191,7
<i>Construction</i>							
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		97,3	2,7	2,4	12,7	66,0	142,4
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>							
Transport i gospodarka magazynowa		98,2	1,9	1,4	37,5	117,6	133,9
<i>Transportation and storage</i>							
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		99,7	0,3	-0,5	46,6	72,6	81,6
<i>Accommodation and catering^Δ</i>							
Informacja i komunikacja		94,6	5,4	4,1	102,3	164,1	186,9
<i>Information and communication</i>							
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		96,3	3,7	2,8	166,4	221,2	260,6
<i>Real estate activities</i>							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		93,5	6,5	5,5	142,8	276,6	434,4
<i>Professional, scientific and technical activities</i>							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		94,3	5,7	4,8	52,5	133,2	146,5
<i>Human health and social work activities</i>							

TABL. 6 (272). **KAPITAŁY (FUNDUSZE) WŁASNE PRZEDSIĘBIORSTW**
Stan w dniu 31 XII
SHARE EQUITY (FUNDS) OF ENTERPRISES
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which				
		kapitał (fundusz) podstawowy share capital (fund)	kapitał (fundusz) zapasowy supplemen- tary capital (fund)	niepodzielony (nierozliczony) wynik finan- sowy z lat ubiegłych undistributed (unsettled) financial result from previous years	wynik finansowy netto roku obrotowego net financial result of the turnover year	
		w mln zł	in mln zł			
OGÓŁEM	2005	10725,0	6594,5	3187,7	-691,8	958,6
TOTAL	2010	13514,2	8079,8	3649,6	-845,2	1457,7
	2012	14724,5	8339,0	4370,6	-481,9	1179,6
	2013	15350,3	8402,4	4635,4	-742,7	1505,9
sektor publiczny		1937,3	1498,0	262,7	-59,2	-6,7
<i>public sector</i>						
sektor prywatny		13413,1	6904,4	4372,8	-683,5	1512,6
<i>private sector</i>						
w tym: of which:						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		835,2	337,0	390,4	-104,8	64,6
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>						
Przemysł		9261,3	5252,0	2541,4	-569,7	1018,2
<i>Industry</i>						
w tym: of which:						
przetwórstwo przemysłowe		7323,2	3850,5	2191,8	-549,7	1009,4
<i>manufacturing</i>						
dostawa wody; gospodarowanie ście- kami i odpadami; rekultywacja ^Δ		1110,3	856,4	201,7	-14,7	2,6
<i>water supply; sewerage, waste man- agement and remediation activities</i>						
Budownictwo		836,5	202,2	326,6	-1,8	96,6
<i>Construction</i>						
Handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^Δ		1711,2	680,6	675,5	32,2	244,7
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>						
Transport i gospodarka magazynowa		348,4	250,0	109,3	-59,0	13,0
<i>Transportation and storage</i>						
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		115,9	112,2	39,1	-43,7	-1,0
<i>Accommodation and catering^Δ</i>						
Informacja i komunikacja		49,3	13,2	27,8	-1,7	5,8
<i>Information and communication</i>						
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		1798,4	1390,0	390,4	2,4	18,2
<i>Real estate activities</i>						
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		167,4	71,6	54,8	1,3	14,0
<i>Professional, scientific and technical activities</i>						
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		91,1	49,9	31,9	4,3	15,5
<i>Human health and social work activities</i>						

TABL. 7 (273). **KAPITAŁ ZAKŁADOWY SPÓLEK^a**
Stan w dniu 31 XII
SHARE CAPITAL OF COMPANIES^a
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym mienie		Of which estate		
		Skarbu Państwa of the State Treasury	państwowych osób prawnych of state legal persons	krajowych osób fizycznych of domestic natural persons	osób zagra- nicznych of foreign persons	
		w mln zł	in mln zł			
OGÓŁEM	2005	3362,5	126,5	114,5	1315,7	452,7
TOTAL	2010	5158,8	102,3	178,0	1169,3	1340,1
	2012	5871,6	74,9	167,2	943,4	1424,8
	2013	5975,1	61,9	216,3	1013,9	1331,6
sektor publiczny		1486,1	52,2	213,2	11,5	-
<i>public sector</i>						
sektor prywatny.....		4489,0	9,7	3,1	1002,4	1331,6
<i>private sector</i>						
w tym: of which:						
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		337,3	15,8	3,4	104,4	47,7
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>						
Przemysł.....		4617,5	5,5	144,8	522,2	1227,0
<i>Industry</i>						
w tym: of which:						
przetwórstwo przemysłowe		3297,6	4,1	2,0	504,6	1215,7
<i>manufacturing</i>						
dostawa wody; gospodarowanie ście- kami i odpadami; rekultywacja ^Δ		848,1	0,8	0,8	11,3	-
<i>water supply; sewerage, waste man- agement and remediation activities</i>						
Budownictwo		77,5	-	-	54,3	-
<i>Construction</i>						
Handel; naprawa pojazdów samo- chodowych ^Δ		390,3	-	0,1	248,2	15,9
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>						
Transport i gospodarka magazynowa		215,0	9,3	10,3	24,9	19,6
<i>Transportation and storage</i>						
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		101,1	15,7	-	26,6	6,0
<i>Accommodation and catering^Δ</i>						
Informacja i komunikacja		13,2	0,7	-	2,9	8,2
<i>Information and communication</i>						
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		92,1	-	54,7	8,5	-
<i>Real estate activities</i>						
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna.....		51,4	14,7	-	5,8	4,9
<i>Professional, scientific and technical activities</i>						
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		47,4	-	-	7,5	0,1
<i>Human health and social work activities</i>						

^a Dane dotyczą spółek prawa handlowego, spółek cywilnych i innych spółek powołanych odrębnymi przepisami oraz zagranicznych przedsiębiorstw drobnej wytwórczości i oddziałów przedsiębiorców zagranicznych.

^a Data concerns commercial companies, civil law partnerships and others companies established on the basis of separate rules as well as foreign small-scale enterprises and branches of foreign enterprises.

TABL. 8 (274). ZOBOWIĄZANIA PRZEDSIĘBIORSTW
Stan w dniu 31 XII
LIABILITIES OF ENTERPRISES
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Długoterminowe Long-term		Krótkoterminowe Short-term			
		razem total	w tym kredyty i pożyczki of which credits and loans	razem total	w tym of which		
					kredyty i pożyczki credits and loans	z tytułu dostaw i usług from deliveries and services	
		w mln zł		in mln zł			
OGÓŁEM	2005	8056,0	2084,0	1600,6	5972,0	1601,5	3226,8
TOTAL	2010	13299,7	5121,8	2169,5	8177,9	2024,2	4406,5
	2012	14184,9	5485,2	2553,4	8699,7	2097,9	4619,9
	2013	13973,5	5683,8	2596,4	8289,7	2105,8	4344,8
sektor publiczny		900,7	458,1	310,7	442,6	94,3	117,0
public sector							
sektor prywatny.....		13072,8	5225,8	2285,8	7847,1	2011,5	4227,7
private sector							
w tym: of which:							
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		480,2	298,1	249,3	182,1	78,0	75,9
Agriculture, forestry and fishing							
Przemysł.....		9341,2	4288,0	1422,4	5053,2	1313,8	2663,3
Industry							
w tym: of which:							
przetwórstwo przemysłowe.....		8559,6	3896,2	1129,6	4663,4	1210,3	2534,4
manufacturing							
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		403,7	230,1	217,5	173,5	70,4	45,7
water supply; sewerage, waste management and remediation activities							
Budownictwo		694,4	77,6	67,7	616,8	80,8	293,2
Construction							
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		2150,3	358,1	331,7	1792,2	520,5	1055,9
Trade; repair of motor vehicles ^Δ							
Transport i gospodarka magazynowa		241,8	84,4	74,1	157,3	57,4	62,5
Transportation and storage							
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		227,5	176,8	135,0	50,8	21,3	15,4
Accommodation and catering ^Δ							
Informacja i komunikacja		48,0	8,5	8,1	39,5	1,0	29,5
Information and communication							
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		419,7	242,0	208,1	177,8	11,7	80,3
Real estate activities							
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna.....		66,9	19,2	13,3	47,6	1,3	27,1
Professional, scientific and technical activities							
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		107,1	64,5	53,7	42,6	9,4	17,6
Human health and social work activities							

DZIAŁ XX

FINANSE PUBLICZNE

Uwagi ogólne

1. Finanse publiczne obejmują procesy związane z gromadzeniem środków publicznych oraz ich rozdysponowaniem.

2. Prezentowane dane obejmują informacje dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego (gmin, miast na prawach powiatu, powiatów, województwa).

3. Podstawę prawną dla lat 2000–2009 stanowi ustawa o finansach publicznych z dnia 30 VI 2005 r. (Dz. U. 2005 Nr 249, poz. 2104 z późniejszymi zmianami), a od 1 I 2010 r. z dnia 27 VIII 2009 r. (tekst jednolity Dz. U. 2013, poz. 885 z późniejszymi zmianami). W przypadku gospodarki finansowej jednostek samorządu terytorialnego podstawę prawną stanowi również:

- ustawa z dnia 8 III 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r. poz. 594 z późniejszymi zmianami),
- ustawa z dnia 5 VI 1998 r. o samorządzie powiatowym (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r. poz. 595 z późniejszymi zmianami),
- ustawa z dnia 5 VI 1998 r. o samorządzie województwa (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r. poz. 596 z późniejszymi zmianami),
- ustawa z dnia 13 XI 2003 r. o dochodach jednostek samorządu terytorialnego (tekst jednolity Dz. U. z 2010 r. Nr 80, poz. 526 z późniejszymi zmianami),
- rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 3 II 2010 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej (Dz. U. Nr 20, poz. 103),
- rozporządzenie Ministra Finansów z dnia 2 III 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. Nr 38, poz. 207 z późniejszymi zmianami).

4. Dochody i wydatki budżetów gmin, miast na prawach powiatu, powiatów i województwa uchwalane są przez właściwe rady na okres roku kalendarzowego, w terminach i na zasadach określonych w ustawach o samorządzie terytorialnym.

Miasto na prawach powiatu realizuje jednocześnie zadania z zakresu działania gminy oraz powiatu i sporządza jeden budżet, w którym określone są poszczególne dochody z uwzględnieniem źródeł dochodów gminy i powiatu oraz wydatki realizowane łącznie przez gminę i powiat. Dlatego też w tablicach dochody i wydatki gmin

CHAPTER XX

PUBLIC FINANCE

General notes

1. Public finances include the processes connected with accumulation and allocation of public funds.

2. The presented data include information concerning the budgets of local government units (i.e., of gminas, cities with powiat status, powiats and voivodship).

3. The legal basis for years 2000–2009 is provided by the Law on Public Finances of 30 VI 2005 (Journal of Laws 2005 No. 249, item 2104 with later amendments) and since 1 I 2010 of 27 VIII 2009 (consolidated text, Journal of Laws 2013, item 885 with later amendments). In case of the financial management of local government units, the legal basis is additionally provided by:

- the Law of 8 III 1990 on Gmina Local Government (uniform text Journal of Laws 2013 item 594 with later amendments),
- the Law of 5 VI 1998 on Powiat Local Government (uniform text Journal of Laws 2013 item 595 with later amendments),
- the Law of 5 VI 1998 on Voivodship Local Government (uniform text Journal of Laws 2013 item 596 with later amendments),
- the Law of 13 XI 2003 on Incomes of Local Government Units (uniform text Journal of Laws 2010 No. 80, item 526 with later amendments),
- the Minister of Finances Regulation of 3 II 2010 on Budgetary Reporting (Journal of Laws No. 20 item 103),
- the Minister of Finances Regulation of 2 III 2010 on Detailed Classification of Incomes, Expenses, Revenue and Expenditure, and Funds from Foreign Resources (Journal of Laws No. 38, item 207 with later amendments).

4. Revenue and expenditure of budgets of gminas, cities with powiat status, powiats and voivodship are passed by the appropriate councils for a period of one calendar year, within periods and on the basis of principles defined in the Law on Local Government.

City with powiat status realizes tasks of gmina as well as powiat. There is one budget drawn up every year, which consists of revenue (income received both by gmina and powiat) as well as expenditure realized jointly by gmina and powiat. Therefore in tables concerning revenue and expenditure of gminas, data for cities with powiat

podane są bez dochodów i wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu, natomiast dochody i wydatki miast na prawach powiatu podane są łącznie z dochodami i wydatkami części gminnej i powiatowej.

5. Na dochody jednostek samorządu terytorialnego składają się:

- 1) dochody własne, tj.:
 - a) udziały w podatkach stanowiących dochód budżetu państwa (tj. podatek dochodowy od osób prawnych i osób fizycznych),
 - b) wpływy z podatków oraz opłat ustalanych i pobieranych na podstawie odrębnych ustaw, w tym podatek od nieruchomości, podatek rolny, leśny, podatek od środków transportu, podatek od czynności cywilnoprawnych, opłata skarbową, opłata eksploatacyjna, opłata targowa,
 - c) dochody z majątku, np. dochody z najmu i dzierżawy,
 - d) środki pozyskane z innych źródeł na dofinansowanie zadań własnych;
- 2) dotacje:
 - a) celowe z budżetu państwa na zadania: z zakresu administracji rządowej, własne, realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej,
 - b) przekazane w ramach programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków zagranicznych niepodlegających zwrotowi oraz płatności z budżetu środków europejskich,
 - c) otrzymane z funduszy celowych,
 - d) pozostałe dotacje, w tym realizowane na podstawie porozumień między jednostkami samorządu terytorialnego;
- 3) subwencja ogólna z budżetu państwa, która składa się z części: wyrównawczej, oświatowej, rekompensującej, równoważącej i regionalnej.

6. Wydatki jednostek samorządu terytorialnego dzielą się na majątkowe (w tym inwestycyjne) i bieżące, do których zalicza się m.in.:

- wydatki na wynagrodzenia (wraz z pochodnymi),
- wydatki na zakup materiałów i usług,
- dotacje m.in. dla jednostek organizacyjno-prawnych działających w budżetach jednostek samorządu terytorialnego,
- wydatki na obsługę długu,
- wydatki z tytułu udzielenia poręczeń i gwarancji.

7. Informacje dotyczące budżetów jednostek samorządu terytorialnego opracowano na podstawie sprawozdań Ministerstwa Finansów.

status include revenue of gminas as well as powiats and expenditure of both gmina and powiat are given jointly.

5. Revenue of local government units comprise:

- 1) own revenue, i.e.:
 - a) share in taxes which make the revenue of state budget (i.e.: corporate and personal income taxes),
 - b) receipts from taxes and fees established and collected on the basis of separate acts, including the tax on real estate, the agricultural tax, forest tax, the tax on means of transport, the tax on civil law transactions, stamp duty, royalties for mineral exploration and marketplace stall trading fee,
 - c) revenue from property, e.g. revenue from renting and leasing,
 - d) funds from other sources for the additional financing of own tasks;
- 2) grants:
 - a) targeted grants from the state budget for: government administration-related tasks, own tasks, task realized on the basis of agreements with government administration bodies,
 - b) provided under programmes financed from European funds and other not reimbursable foreign funds and payments from the European funds budget,
 - c) received from the state owned appropriated funds,
 - d) other grants, of which realised on the basis of agreements with bodies of the local government units;
- 3) general subvention from the state budget, consisting of the following parts: equalization, educational, compensatory, balancing and regional.

6. Expenditure of local government units are divided into: property-related (including investment-related) and current expenditure, such as:

- expenditure on wages and salaries (including derivatives),
- expenditure on the purchase of materials and services,
- grants, among others, for organisational and legal units operating within local government units budgets,
- expenditure on debt servicing,
- expenditure related to granting endorsements and guarantees.

7. Information concerning local government units budgets is compiled on the basis of financial reports of the Ministry of Finance.

TABL. 1 (275). **DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG RODZAJÓW**
REVENUE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS BY TYPE

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Wojewódz- two Voivodship
		w tys. zł		in thous. zł		
OGÓŁEM	2005	3886514,1	2122542,7	789721,7	742990,9	231258,8
TOTAL	2010	6211860,8	3329021,9	1152954,9	1209501,1	520383,0
	2012	6768170,6	3648648,1	1314355,0	1190372,8	614794,6
	2013	7251803,0	3709793,4	1408572,2	1246817,8	886619,6
Dochody własne		2779481,5	1593911,3	709560,3	297543,7	178466,3
Own revenue						
w tym: of which:						
Udziały w podatku dochodowym..... Share in income tax		1025183,8	477245,4	315363,6	129599,5	102975,2
od osób prawnych..... corporate income tax		113853,8	17162,5	19736,1	3574,7	73380,6
od osób fizycznych..... personal income tax		911330,0	460082,9	295627,6	126024,8	29594,6
Podatek od nieruchomości..... Tax on real estate		587083,6	448196,5	138887,1	x	x
Podatek rolny..... Agricultural tax		125239,2	124768,1	471,2	x	x
Podatek od środków transportowych..... Tax on means of transport		26743,8	18262,1	8481,7	x	x
Podatek od czynności cywilnoprawnych..... Tax on civil law transactions		42443,9	27445,6	14998,3	x	x
Opłata skarbowa..... Stamp duty		14362,2	8717,5	5644,7	x	x
Dochody z majątku..... Revenue from property		214823,4	139879,6	53204,7	20465,7	1273,3
w tym dochody z wynajmu i dzierżawy oraz innych umów o podobnym charakterze..... of which income from renting and leasing as well as agreements with a similar character		75648,1	55539,6	8958,9	10676,6	473,0
Środki na dofinansowanie własnych zadań pozyskane z innych źródeł..... Funds for additional financing of own tasks from other sources		95594,1	83849,6	2033,9	9614,7	95,8

^a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 1 (275). **DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG RODZAJÓW (dok.)**
REVENUE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS BY TYPE (cont.)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Wojewódz- two Voivodship
	w tys. zł		in thous. zł		
Dotacje ogółem..... Total grants	2115058,5	939400,0	340928,2	325692,1	509038,2
Dotacje celowe..... Targeted grants	1371662,1	821829,8	177061,4	252207,9	120563,1
z budżetu państwa..... from the state budget	1280160,1	789821,0	167912,4	214094,4	108332,3
na zadania: for tasks:					
z zakresu administracji rządowej..... for government administration tasks	900962,5	539519,3	120643,3	141341,7	99458,1
własne..... for own tasks	377439,0	249368,8	47155,9	72078,6	8835,7
realizowane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej..... realized on the basis of agreements with government administration bodies	1758,7	932,9	113,2	674,1	38,5
na zadania realizowane na podstawie porozu- mień między jednostkami samorządu terytorialnego..... for tasks realized on the basis of agreements between local government units	44360,4	16032,0	3653,2	21110,4	3564,8
otrzymane z państwowych funduszy celowych ... received from state appropriated funds	32084,5	10388,3	5465,8	8551,8	7678,5
z tytułu pomocy finansowej udzielanej między jednostkami samorządu terytorialnego na do- finansowanie własnych zadań..... for financial assistance between local govern- ment units for additional financing of own tasks	15057,2	5588,5	30,0	8451,2	987,5
Dotacje z paragrafów 200 i 620 ^b Grants from paragraphs 200 and 620 ^b	743396,4	117570,2	163866,8	73484,3	388475,0
Subwencja ogólna z budżetu państwa..... General subvention from the state budget	2357263,0	1176482,0	358083,8	623582,0	199115,2
W tym część oświatowa..... Of which educational part	1608910,2	796577,5	342480,4	446225,4	23626,9

^a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu. ^b Klasyfikacji dochodów i wydatków budżetowych.

^a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status. ^b Of the classification of budget revenue and expenditure.

TABL. 2 (276). **DOCHODY BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG DZIAŁÓW W 2013 R.**
REVENUE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS BY DIVISION IN 2013

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Wojewódz- two Voivodship
	w tys. zł		in thous. zł		
OGÓŁEM	7251803,0	3709793,4	1408572,2	1246817,8	886619,6
TOTAL					
w tym: of which:					
Rolnictwo i łowiectwo..... <i>Agriculture and hunting</i>	199120,3	114378,4	53,1	799,7	83889,1
Przetwórstwo przemysłowe	19171,1	104,3	18685,4	-	381,4
<i>Manufacturing</i>					
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	6851,2	6851,2	-	-	-
<i>Electricity, gas and water supply</i>					
Transport i łączność	347407,1	39803,1	139205,3	54114,9	114283,7
<i>Transport and communication</i>					
Gospodarka mieszkaniowa.....	259577,6	163788,7	75628,7	19439,9	720,2
<i>Dwelling economy</i>					
Działalność usługowa	29633,1	9467,1	4028,2	15855,6	282,1
<i>Service activity</i>					
Administracja publiczna	101991,9	24954,4	11570,8	50244,6	15222,0
<i>Public administration</i>					
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	94379,4	6887,9	24717,2	62774,3	-
<i>Public safety and fire care</i>					
Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowo- ści prawnej oraz wydatki związane z ich poborem <i>Income taxes from legal persons, natural persons and other organizational units without legal per- sonality and expenses associated with their intake</i>	1977632,5	1203021,7	524077,8	146689,4	103843,6
Różne rozliczenia	2746304,2	1194906,7	379275,6	627114,6	545007,3
<i>Miscellaneous settlements</i>					
Oświata i wychowanie	109520,0	64064,1	21824,6	23122,5	508,7
<i>Education</i>					
Ochrona zdrowia	79156,1	906,7	13749,2	64266,5	233,7
<i>Health care</i>					
Pomoc społeczna	921037,3	671012,2	126084,1	122029,3	1911,7
<i>Social assistance</i>					
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej..	82169,0	29379,4	10669,2	37196,7	4923,7
<i>Other tasks in sphere of social policy</i>					
Edukacyjna opieka wychowawcza	52521,2	31548,3	7528,9	13444,0	-
<i>Educational care</i>					
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	129029,8	89717,6	35891,2	2723,3	697,7
<i>Municipal economy and environmental protection</i>					
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego.....	24917,1	13499,0	205,6	283,1	10929,3
<i>Culture and national heritage</i>					
Kultura fizyczna	48331,9	33233,7	14251,8	846,4	0,0
<i>Physical education</i>					

^a Bez dochodów gmin mających również status miasta na prawach powiatu.
^a Excluding revenue of gminas which are also cities with powiat status.

TABL. 3 (277). **WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG RODZAJÓW**
EXPENDITURE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS BY TYPE

WYSZCZEGÓLNIENIE <i>SPECIFICATION</i>		Ogółem <i>Total</i>	Gminy ^d <i>Gminas^d</i>	Miasta na prawach powiatu <i>Cities with powiat status</i>	Powiaty <i>Powiaty</i>	Wojewódz- two <i>Voivodship</i>
		w tys. zł		in thous. zł		
OGÓŁEM	2005	3968170,1	2120603,4	791244,1	765253,0	291069,6
TOTAL	2010	6923222,1	3808388,9	1314791,7	1258629,4	541412,2
	2012	6925219,5	3693756,4	1359201,8	1192805,6	679455,8
	2013	7252518,8	3618130,5	1450489,0	1259974,7	923924,6
Wydatki bieżące		5751460,7	3149618,6	1136262,8	1072496,4	393082,9
Current expenditure						
w tym: <i>of which:</i>						
Dotacje		586365,9	201715,5	143032,7	76689,4	164928,3
<i>Grants</i>						
w tym dla samorządowych zakładów budżetowych		24032,0	12996,5	9858,1	1177,3	-
<i>of which government budgetary establishments</i>						
Świadczenia na rzecz osób fizycznych		936711,4	746211,5	127579,1	59534,3	3386,5
<i>Benefits for natural persons</i>						
Wydatki bieżące jednostek budżetowych		4102153,2	2133273,5	834738,8	919345,5	214795,5
<i>Current expenditure of budgetary units</i>						
w tym: <i>of which:</i>						
wynagrodzenia		2203372,4	1134866,3	441511,4	533826,8	93167,8
<i>wages and salaries</i>						
w tym osobowe		1985578,7	1021459,1	401163,1	477325,3	85631,3
<i>of which personal</i>						
pochodne od wynagrodzeń ^b		402282,1	214583,4	79450,3	91277,6	16970,9
<i>derivatives from wages and salaries^b</i>						
zakup materiałów i usług		1156511,4	616001,7	257916,5	187882,9	94710,3
<i>purchase of materials and services</i>						
wydatki na obsługę długu		107964,0	60930,6	22077,6	15418,6	9537,2
<i>expenditures on debt servicing</i>						
wypłaty z tytułu gwarancji i poręczeń		821,8	-	821,8	-	-
<i>payments related to guarantees and endorsements</i>						
Wydatki majątkowe		1501058,1	468511,9	314226,2	187478,3	530841,7
Property expenditure						
W tym inwestycyjne ^c		1442209,8	453658,6	283199,2	187028,3	518323,7
<i>Of which investment expenditure^c</i>						

^a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu. ^b Obejmują składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i Fundusz Pracy oraz składkę na Fundusz Emerytur Pomostowych. ^c Łącznie z dotacjami na finansowanie zadań inwestycyjnych samorządowych zakładów budżetowych.

^a Excluding expenditure of gminas which are also cities with powiat status. ^b Include contributions to compulsory social security and the Labour Fund as well as contribution to the Bridging Pension Fund. ^c Including grants for financing investment tasks of local government budgetary establishments.

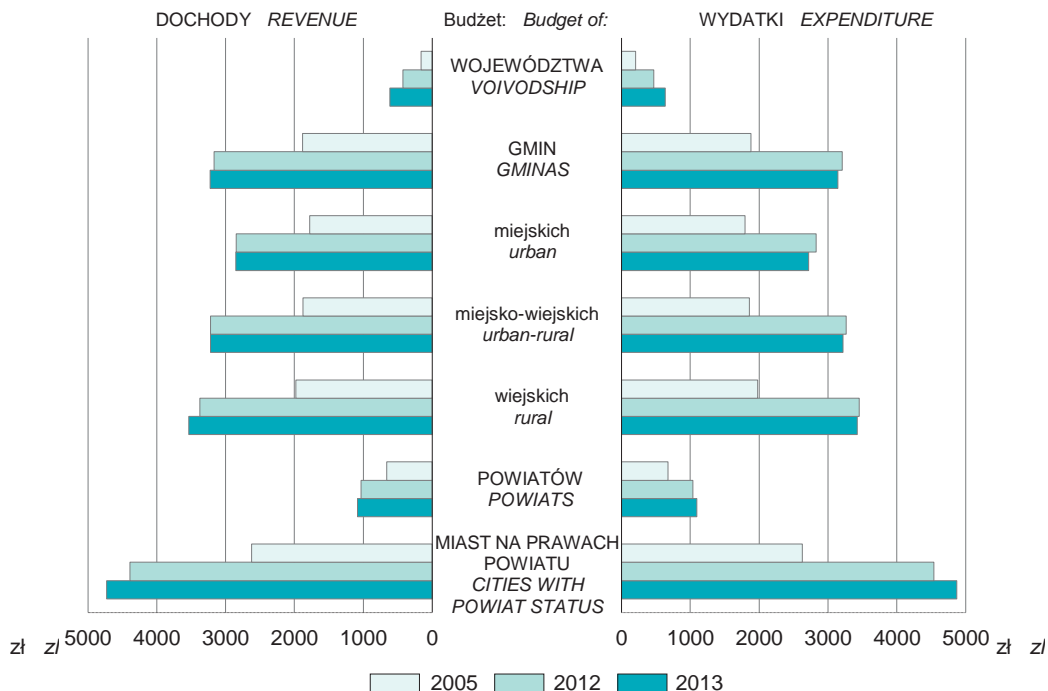
TABL. 4 (278). **WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO WEDŁUG DZIAŁÓW W 2013 R.**
EXPENDITURE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS BY DIVISION IN 2013

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	Gminy ^a Gminas ^a	Miasta na prawach powiatu Cities with powiat status	Powiaty Powiats	Wojewódz- two Voivodship
OGÓŁEM	7252518,8	3618130,5	1450489,0	1259974,7	923924,6
TOTAL					
w tym: of which:					
Rolnictwo i łowiectwo	239920,0	142569,8	61,3	815,8	96473,1
<i>Agriculture and hunting</i>					
Przetwórstwo przemysłowe	45572,8	112,5	25291,9	-	20168,4
<i>Manufacturing</i>					
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę	15469,6	15469,6	-	-	-
<i>Electricity, gas and water supply</i>					
Transport i łączność	1154738,3	187383,4	254407,2	148068,1	564879,6
<i>Transport and communication</i>					
Gospodarka mieszkaniowa	134380,3	104920,2	20925,5	3278,7	5255,9
<i>Dwelling economy</i>					
Działalność usługowa	45693,3	21707,4	5889,8	15247,3	2848,9
<i>Service activity</i>					
Administracja publiczna	672092,3	359622,7	90982,7	143641,9	77845,0
<i>Public administration</i>					
Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	138701,7	40676,7	32252,6	63966,9	1805,5
<i>Public safety and fire care</i>					
Obsługa długu publicznego	109001,1	61141,9	22899,4	15422,6	9537,2
<i>Public debt servicing</i>					
Różne rozliczenia	10501,6	2855,1	7124,0	522,5	-
<i>Miscellaneous settlements</i>					
Oświata i wychowanie	2122509,2	1234926,6	472131,4	389872,9	25578,3
<i>Education</i>					
Ochrona zdrowia	130820,8	19573,5	24635,8	78080,4	8531,2
<i>Health care</i>					
Pomoc społeczna	1258788,3	847693,3	210529,5	197869,9	2695,5
<i>Social assistance</i>					
Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej ..	159370,1	31024,1	23162,9	75611,3	29571,8
<i>Other tasks in sphere of social policy</i>					
Edukacyjna opieka wychowawcza	237976,0	66748,1	57925,4	111037,4	2265,1
<i>Educational care</i>					
Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	403371,9	261895,8	130598,5	5969,8	4907,8
<i>Municipal economy and environmental protection</i>					
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	203932,4	121543,1	29436,6	2353,2	50599,4
<i>Culture and national heritage</i>					
Kultura fizyczna	128760,7	85041,6	39282,3	1427,7	3009,1
<i>Physical education</i>					

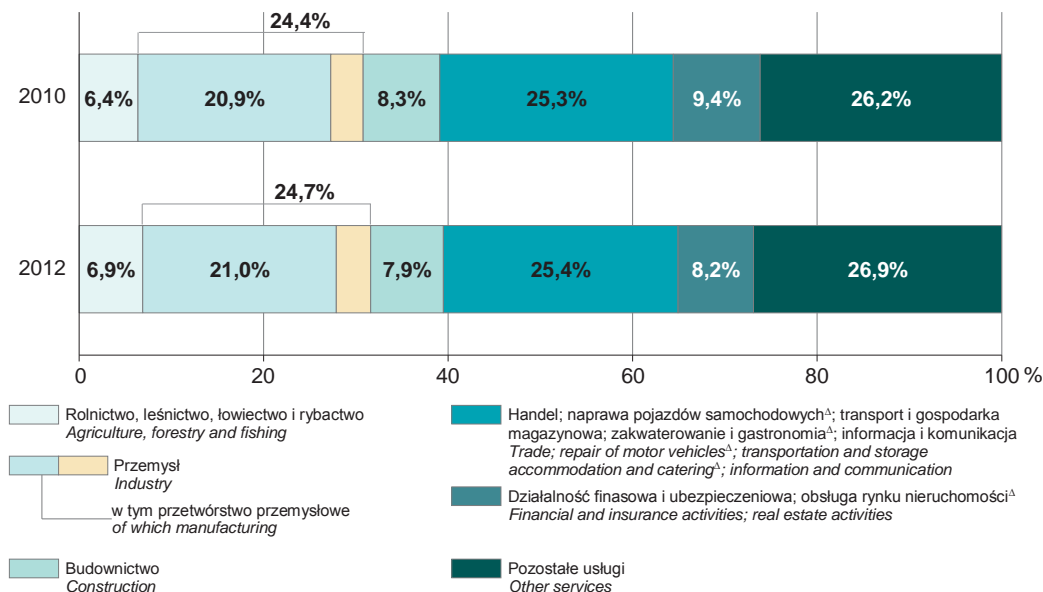
^a Bez wydatków gmin mających również status miasta na prawach powiatu.

^a Excluding expenditure of gminas which are also cities with powiat status.

DOCHODY I WYDATKI BUDŻETÓW JEDNOSTEK SAMORZĄDU TERYTORIALNEGO NA 1 MIESZKAŃCA
REVENUE AND EXPENDITURE OF LOCAL GOVERNMENT UNITS BUDGETS PER CAPITA

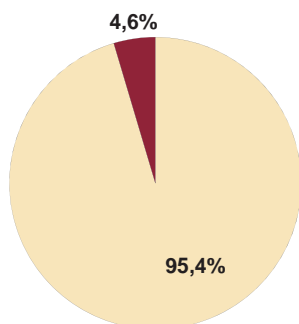

STRUKTURA WARTOŚCI DODANEJ BRUTTO WEDŁUG RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI (ceny bieżące)
STRUCTURE OF GROSS VALUE ADDED BY KINDS OF ACTIVITIES (current prices)

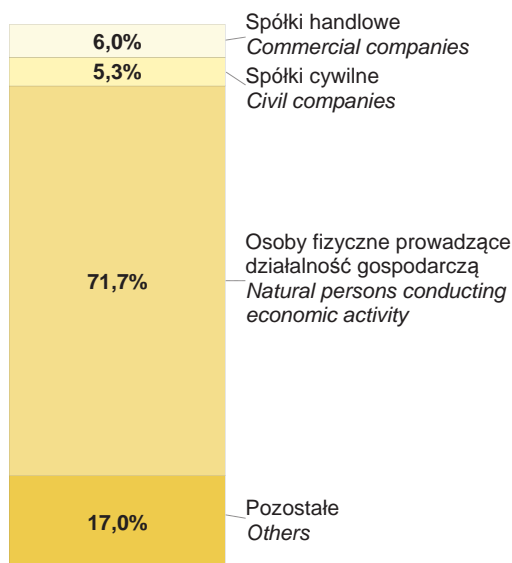

STRUKTURA PODMIOTÓW GOSPODARKI NARODOWEJ^a W 2013 R.
STRUCTURE OF ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a IN 2013

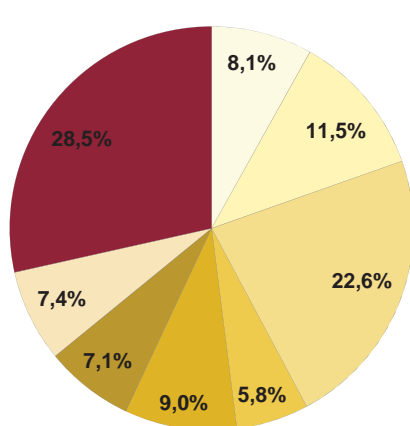
WEDŁUG SEKTORÓW WŁASNOŚCI
 BY OWNERSHIP SECTORS

WEDŁUG FORM PRAWNYCH
 BY LEGAL STATUS

WEDŁUG SEKCJI PKD
 BY PKD SECTIONS

- Przetwórstwo przemysłowe
Manufacturing
- Budownictwo
Construction
- Handel; naprawa pojazdów samochodowych^a
Trade; repair of motor vehicles^a
- Transport i gospodarka magazynowa
Transport and storage
- Obsługa rynku nieruchomości
Real estate activities
- Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna
Professional, scientific and technical activities
- Pozostała działalność usługowa
Other service activities
- Pozostałe sekcje
Other sections

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.
^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 5 (279). **PRZYCHODY I KOSZTY SAMORZĄDOWYCH ZAKŁADÓW BUDŻETOWYCH**
REVENUE AND COSTS OF GOVERNMENT BUDGETARY ESTABLISHMENTS

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem	Gminy ^a	Miasta na prawach powiatu	Powiaty	Wojewódz-
		Total	Gminas ^a	Cities with powiat status	Powiatas	two Voivodship
		w tys. zł		in thous. zł		
Przychody	2012	219310,3	112729,9	102611,8	3968,6	-
Revenue	2013	199798,6	89739,2	105503,0	4556,4	-
w tym: of which:						
Przychody ze sprzedaży wyrobów, składników majątkowych i usług.....		100552,8	60539,9	38148,6	1864,4	-
<i>Revenue from sale of products, asset components and services</i>						
Dotacje z budżetów jednostek samorządu terytorialnego ^b		25398,3	12431,2	10578,8	2388,3	-
<i>Grants from local government units budgets^b</i>						
Koszty	2012	222237,5	113620,6	104657,3	3959,7	-
Costs	2013	198627,7	89454,7	104362,6	4810,5	-
w tym: of which:						
Materiały i usługi.....		98579,9	39655,6	57658,3	1266,0	-
<i>Materials and services</i>						
Podatek dochodowy od osób prawnych.....		384,7	350,1	14,9	19,8	-
<i>Corporate income tax</i>						
Wpłata nadwyżek do budżetów jednostek samo- rządu terytorialnego.....		242,0	108,6	133,4	-	-
<i>Surplus payments to local government units budgets</i>						

^a Bez przychodów i kosztów samorządowych zakładów budżetowych gmin mających również status miasta na prawach powiatu. ^b Łącznie z dotacjami z budżetu państwa oraz płatnościami w ramach budżetu środków europejskich.

^a Excluding revenue and costs of government budgetary establishments of gminas which are also cities with powiat status. ^b Including grants from the state budget as well as payments within the European funds budget.

DZIAŁ XXI

INWESTYCJE. ŚRODKI TRWAŁE

Uwagi ogólne

Inwestycje

1. Nakłady inwestycyjne są to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji.

Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

Nakłady na środki trwałe są to nakłady na:

- budynki i budowle (obejmują budynki i lokale oraz obiekty inżynierii lądowej i wodnej), w tym m.in. roboty budowlano-montażowe, dokumentacje projektowo-kosztorysowe,
- maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia (łącznie z przyrządami, ruchomościami i wyposażeniem),
- środki transportu,
- inne, tj. melioracje szczegółowe, koszty ponoszone przy nabyciu gruntów i używanych środków trwałych, inwentarz żywy (stado podstawowe) i zasadzenia wieloletnie, a ponadto odsetki od kredytów i pożyczek inwestycyjnych za okres realizacji inwestycji (z wyjątkiem odsetek nieuwzględnionych w wartości nakładów na środki trwałe przez podmioty stosujące Międzynarodowe Standardy Rachunkowości – MSR, wprowadzone od 1 I 2005 r.).

Pozostałe nakłady są to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

2. Nakłady inwestycyjne zaliczono do odpowiednich sekcji PKD 2007 zgodnie z zaklasyfikowaniem działalności inwestora (podmiotu gospodarki narodowej), z wyjątkiem nakładów na obiekty niezwiązane z jego podstawową działalnością, które zaliczono do odpowiednich sekcji według kryterium przeznaczenia obiektu (dotyczy np. budynków i lokali mieszkalnych, obiektów przeznaczonych dla potrzeb edukacji, ochrony zdrowia, sportu i rekreacji).

Od 2005 r. nakłady inwestycyjne na drogi publiczne, ulice i place zalicza się do sekcji „Transport i gospodarka magazynowa”.

CHAPTER XXI

INVESTMENTS. FIXED ASSETS

General notes

Investments

1. Investment outlays are financial or tangible outlays, the purpose of which is the creation of new fixed assets or the improvement (rebuilding, enlargement, reconstruction or modernization) of existing capital asset items, as well as outlays on so-called initial investments.

Investment outlays are divided into outlays on fixed assets and other outlays.

Outlays on fixed assets include outlays on:

- buildings and structures (include buildings and places as well as civil engineering works), of which, i.a. construction and assembly works, design and cost estimate documentations,
- machinery, technical equipment and tools (including instruments, moveables and endowments),
- transport equipment,
- others, i.e. detailed meliorations, costs incurred for purchasing land and second-hand fixed assets, livestock (basic herd), long-term plantings, interests on investment credits and investment loans for the period of investment realization (except for interests not included in outlays on fixed assets by units that use International Accounting Standards – IAS implemented since 1 I 2005).

Other outlays are outlays on so-called initial investments as well as other costs connected with investment realization. These outlays do not increase the value of fixed assets.

2. Investment outlays are included into the appropriate sections of the NACE Rev. 2 in accordance with the classification of the investor's activity (entity of the national economy), with the exception of outlays on structures not connected with its basic activity, which were included into the appropriate sections according to the criteria of structure destination (concerning, e.g. residential buildings and places, buildings for education, health care, sport and recreational purposes).

Since 2005 investment outlays on public roads, streets and squares are included in the section „Transportation and storage”.

3. Od 2002 r. – w związku z nowelizacją ustawy o rachunkowości (jednolity tekst Dz. U. 2002 Nr 76, poz. 694, z późniejszymi zmianami) nakłady inwestycyjne na niektóre przedmioty leasingu, stanowiące środki trwale podmiotów je użytkujących (leasingobiorców), zaliczono do nakładów tych podmiotów; do 2001 r. nakłady te były wykazywane przez podmioty finansujące (leasingodawców), tj. zaliczane były do sekcji „Pośrednictwo finansowe” oraz „Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej”.

4. Wartość nakładów inwestycyjnych poniesionych przez:

- osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej z liczbą pracujących powyżej 9 osób (do 1998 r. – niezależnie od liczby pracujących), osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (z wyjątkiem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie) i spółki cywilne z liczbą pracujących powyżej 9 osób (do 1998 r. – powyżej 5 osób) – opracowano na podstawie sprawozdawczości,
- osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej z liczbą pracujących do 9 osób, osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą i spółki cywilne z liczbą pracujących do 9 osób (do 1998 r. – do 5 osób), gospodarstwa indywidualne w rolnictwie, a także wartość nakładów na indywidualne budownictwo mieszkaniowe, rekreacyjne (nieprzystosowane do stałego zamieszkania) oraz budownictwo sakralne – ustalono szacunkowo.

Podstawę szacunku wartości nakładów inwestycyjnych na indywidualne budownictwo stanowi kubatura budynków oddanych do użytkowania. Nakłady roczne obejmują pełną wartość budynków oddanych do użytkowania w danym roku, tj. nie uwzględniają różnicy stanów budownictwa niezakończony w końcu i na początku danego roku.

5. Podziału nakładów inwestycyjnych według województw dokonano na podstawie faktycznej lokalizacji inwestycji.

Środki trwale

1. Do **środków trwałych** zalicza się kompletne i nadające się do użytku, składniki majątkowe o przewidywanym okresie używania dłuższym niż rok, w tym również drogi publiczne, ulice i place łącznie z pobocznymi i podbudową, uzbrojenie terenu, zasadzenia wieloletnie, melioracje, budowle wodne, grunty, inwentarz żywy (stado podstawowe) oraz od 1 I 2002 r. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego i spółdzielcze prawo do lokalu niemieszkalnego (użytkowego).

3. *Since 2002 due to amendment of Act of Accounting (uniform text Journal of Laws 2002 No. 76, item 694, with later amendments) investment outlays on some objects of lease being fixed assets of units using them (lessee) were included into investment outlays of those units; until 2001 those outlays had been reported by units that had financed them (lessor), i.e. were classified in the section „Financial intermediation” and „Real estate, renting and business activities”.*

4. *The value of investment outlays incurred by:*

- *legal persons and organizational entities without legal personality employing more than 9 persons (until 1998 – regardless of the number of employees) as well as natural persons conducting economic activity (excluding private farms in agriculture) and civil law partnerships employing more than 9 persons (until 1998 – more than 5 persons), was compiled on the basis of statistical reports,*
- *legal persons and organizational entities without legal personality employing up to 9 persons, natural persons conducting economic activity and civil law partnerships employing up to 9 persons (until 1998 – up to 5 persons), private farms in agriculture as well as the value of outlays on private residential construction and private recreational construction (not adapted for permanent residence) and on sacral construction, was estimated.*

The cubic volume of completed buildings accounts for the basis of the estimate regarding the value of investment outlays in private construction. Annual outlays include the total value of buildings completed in a given year, i.e. do not include the difference between non-finished construction at the end and at the beginning of a given year.

5. *The division of investment outlays by voivodships was made on the basis of the actual location of the investment.*

Fixed assets

1. **Fixed assets** include asset components and other objects completed and ready for usage, with an expected period of utility exceeding 1 year, of which also public roads, streets and squares, together with shoulders and foundations, development of tracts of land, long-term plantings, meliorations, water structures, land, livestock (basic herd) as well as since 1 I 2002 cooperative ownership right to residential premise and cooperative right to non-residential (utilitarian) premise.

Dane o środkach trwałych nie obejmują wartości gruntów uznanych od 1 I 1991 r. za środki trwałe zgodnie z rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 12 XII 1990 r. (Dz. U. Nr 90, poz. 529) oraz prawa użytkowania wieczystego gruntu uznawanego od 1 I 2002 r. za środki trwałe zgodnie z ustawą o rachunkowości z dnia 29 IX 1994 r. (jednolity tekst Dz. U. 2013 poz. 330, z późniejszymi zmianami).

2. Wartość brutto środków trwałych jest to wartość równa nakładom poniesionym na ich zakup lub wytworzenie, bez potrącenia wartości zużycia (umorzenia).

Przez wartość brutto środków trwałych według stanu w dniu 31 XII w bieżących cenach ewidencyjnych należy rozumieć:

- w zakresie środków trwałych przekazanych do eksploatacji:
 - przed 1 I 1995 r. – wartość w cenach odtworzenia z września 1994 r.,
 - po 1 I 1995 r. – wartość w cenach bieżących nabycia lub wytworzenia,
- w podmiotach stosujących Międzynarodowe Standardy Rachunkowości (MSR) wprowadzone od 1 I 2005 r. – również wycenę według wartości godziwej.

3. Dane według sekcji PKD 2007 – jeśli nie zaznaczono inaczej – opracowano **metodą przedsiębiorstw**, co oznacza, że wszystkie środki trwałe danego podmiotu gospodarki narodowej zalicza się do tego poziomu klasyfikacyjnego, do którego zaliczono podmiot na podstawie przeważającego rodzaju działalności, np. w przedsiębiorstwie zaliczonym do sekcji „Przetwórstwo przemysłowe” wszystkie środki trwałe użytkowne zarówno w tym rodzaju działalności, jak i poza tą działalnością (budynki i lokale mieszkalne, obiekty służące edukacji, ochronie zdrowia itp.) zalicza się do sekcji „Przetwórstwo przemysłowe”. Wyjątek stanowią budynki mieszkalne w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie, które ujęto w sekcji „Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości”.

4. Wartość brutto środków trwałych:

- osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej z liczbą pracujących powyżej 9 osób (do 1998 r. – niezależnie od liczby pracujących), osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą (z wyjątkiem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie) i spółek cywilnych z liczbą pracujących powyżej 9 osób (do 1998 r. – powyżej 5 osób) – opracowano na podstawie sprawozdawczości,
- osób prawnych i jednostek organizacyjnych niemających osobowości prawnej z liczbą pracujących do 9 osób, osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą i spółek cy-

Data regarding fixed assets do not include the value of land recognised, since 1 I 1991, as a fixed asset, in accordance with the decree of the Council of Ministers, dated 12 XII 1990 (Journal of Laws No. 90, item 529) as well as right of perpetual use of land regarded as fixed assets since 1 I 2002, in accordance with Accounting Act dated 29 IX 1994 (uniform text Journal of Laws 2013 item 330, with later amendments).

2. *The gross value of fixed assets is the value equal to the outlays incurred on purchasing or manufacturing them, without deducting consumption value (depreciation).*

The gross value of fixed assets as of 31 XII at current book-keeping prices is understood,:

- *within the scope of fixed assets designated for exploitation:*
 - *before 1 I 1995 – the value at replacement prices of September 1994,*
 - *after 1 I 1995 – the purchase or manufacturing value at current prices,*
- *in units that used International Accounting Standards (IAS) implemented since 1 I 2005 – also revaluation according to fair value.*

3. *Data by sections of the NACE Rev. 2, unless otherwise indicated, were compiled using the enterprise method, i.e., all fixed assets of a given entity of the national economy are included in that classification level to which the entity was included on the basis of the superior kind of activity, e.g., in an enterprise classified in the section „Manufacturing” all fixed assets used in manufacturing and outside this activity (residential buildings and places, buildings for education, health care, etc.) are included in the section „Manufacturing”. An exception are residential buildings on private farms in agriculture, which were classified in the section „Real estate activities”.*

4. *The gross value of fixed assets:*

- *of legal persons and organizational entities without legal personality employing more than 9 persons (until 1998 – regardless of the number of employees) as well as natural persons conducting economic activity (excluding private farms in agriculture) and civil law partnerships employing more than 9 persons (until 1998 – more than 5 persons), was compiled on the basis of statistical reports,*
- *of legal persons and organizational entities without legal personality employing up to 9 persons, natural persons conducting economic activity and civil law partnerships employing up*

wilnych z liczbą pracujących do 9 osób (do 1998 r. – do 5 osób), gospodarstw indywidualnych w rolnictwie, a także wartość indywidualnych budynków mieszkalnych (osób fizycznych) i rekreacyjnych nieprzystosowanych do stałego zamieszkania, wartość dróg publicznych, ulic i placów, melioracji podstawowych i szczegółowych – ustalono szacunkowo.

5. Od 2010 r. wartość dróg publicznych, ulic i placów zaliczono do sekcji „Transport i gospodarka magazynowa”, dane za lata poprzednie podano w warunkach porównywalnych z danymi za 2010 r.

6. Od 2002 r. – w związku z nowelizacją ustawy o rachunkowości (jednolity tekst Dz. U. 2002 Nr 76, poz. 694, z późniejszymi zmianami) niektóre przedmioty leasingu zaliczone są do środków trwałych podmiotów je użytkujących (leasingobiorców); do 2001 r. były one zaliczane do środków trwałych podmiotów finansujących (leasingodawców), tj. do sekcji „Pośrednictwo finansowe” oraz „Obsługa nieruchomości, wynajem i usługi związane z prowadzeniem działalności gospodarczej”, co wpłynęło na poziom prezentowanych wielkości.

7. Wartość środków trwałych według grup opracowano zgodnie z Klasyfikacją Środków Trwałych. Grupowanie obejmuje:

- 1) budynki i budowle:
 - a) budynki i lokale; od 1 I 2002 r. spółdzielcze własnościowe prawo do lokalu mieszkalnego oraz spółdzielcze prawo do lokalu niemieszkalnego (użytkowego),
 - b) obiekty inżynierii lądowej i wodnej (bez melioracji szczegółowych);
 - 2) maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia:
 - a) kotły i maszyny energetyczne,
 - b) maszyny, urządzenia i aparaty ogólnego zastosowania,
 - c) specjalistyczne maszyny, urządzenia i aparaty,
 - d) urządzenia techniczne,
 - e) narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie;
 - 3) środki transportu;
 - 4) pozostałe środki trwałe, tj.: zasadzenia wieloletnie, melioracje szczegółowe i inwentarz żywy (stado podstawowe).
8. Podziału środków trwałych według sekcji PKD 2007 w układzie województw dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności.

to 9 persons (until 1998 – up to 5 persons), private farms in agriculture as well as the value of private residential buildings (natural persons) and recreational not adapted for permanent residence, the value of public roads, streets and squares, basic and detailed meliorations, was estimated.

5. Since 2010 the value of public roads, streets and squares was included in the section „Transportation and storage”, data for previous years are given in conditions comparable with data for 2010.

6. Since 2002 due to amendment of Act of Accounting (uniform text Journal of Laws 2002 No. 76, item 694, with later amendments) some objects of lease have been included into fixed assets of units using them (lessee); until 2001 they had been included into fixed assets of units that had financed them (lessor), i.e. were classified in the section „Financial intermediation” and „Real estate, renting and business activities”, what had impact on the level of presented amounts.

7. The value of fixed assets according to groups was compiled in accordance with Classification of Fixed Assets. The grouping includes:

- 1) buildings and structures:
 - a) buildings and places; since 1 I 2002 cooperative ownership right to residential premise as well as cooperative right to non-residential (utilitarian) premise,
 - b) land and water engineering constructions (excluding detailed meliorations);
- 2) machinery, technical equipment and tools:
 - a) boilers and power industry machinery,
 - b) general usage machinery, equipment and apparatus,
 - c) special use machinery, equipment and apparatus,
 - d) technical equipment,
 - e) tools, instruments, moveables and endowments;
- 3) transport equipment;
- 4) other fixed assets, i.e., long-term plantings, detailed meliorations and livestock (basic herd).

8. The division of fixed assets by NACE Rev. 2 sections by voivodships was made according to the abode of local kind-of-activity unit.

Inwestycje

Investments

TABL. 1 (280). **NAKLADY INWESTYCYJNE^a (ceny bieżące)**
INVESTMENT OUTLAYS^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2012	2013
	w mln zł		in mln zł
OGÓŁEM	6548,3	7535,8	6191,8
TOTAL			
sektor publiczny	3587,7	4444,6	3167,5
<i>public sector</i>			
sektor prywatny	2960,6	3091,2	3024,3
<i>private sector</i>			
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	248,3	382,4	396,6
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>			
Przemysł.....	1636,3	2487,1	1743,6
<i>Industry</i>			
w tym:			
<i>of which:</i>			
przetwórstwo przemysłowe.....	855,9	1055,9	1011,3
<i>manufacturing</i>			
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^a	515,3	465,9	333,5
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>			
Budownictwo	156,1	66,2	76,0
<i>Construction</i>			
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^a	402,9	388,9	378,5
<i>Trade; repair of motor vehicles^a</i>			
Transport i gospodarka magazynowa ^b	1803,7	2208,7	1550,2
<i>Transportation and storage^b</i>			
Zakwaterowanie i gastronomia ^a	243,5	53,3	59,4
<i>Accommodation and catering^a</i>			
Informacja i komunikacja	42,0	67,8	47,2
<i>Information and communication</i>			
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	35,2	30,1	38,3
<i>Financial and insurance activities</i>			
Obsługa rynku nieruchomości ^a	791,3	933,6	913,3
<i>Real estate activities</i>			
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ..	63,5	41,5	42,9
<i>Professional, scientific and technical activities</i>			
Administrowanie i działalność wspierająca ^a	23,9	13,9	44,8
<i>Administrative and support service activities</i>			
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne.....	305,7	210,1	262,4
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>			
Edukacja.....	259,1	175,8	128,8
<i>Education</i>			
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	148,7	168,3	266,2
<i>Human health and social work activities</i>			
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją.....	368,4	281,5	225,5
<i>Arts, entertainment and recreation</i>			
Pozostała działalność usługowa	19,7	26,6	18,1
<i>Other service activities</i>			

^a Według lokalizacji inwestycji. ^b Łącznie z nakładami inwestycyjnymi na drogi publiczne, ulice i place.

^a According to investment location. ^b Including investment outlays on public roads, streets and squares.

TABL. 2 (281). **NAKŁADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a** (ceny bieżące)
INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES^a (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2012	2013
	w mln zł in mln zł		
OGÓŁEM	2356,9	3465,2	2925,3
TOTAL			
sektor publiczny	793,8	1743,1	1382,4
<i>public sector</i>			
sektor prywatny	1563,2	1722,1	1542,8
<i>private sector</i>			
w tym: <i>of which:</i>			
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	64,9	142,8	140,3
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>			
Przemysł.....	1284,9	2080,8	1519,1
<i>Industry</i>			
w tym: <i>of which:</i>			
przetwórstwo przemysłowe.....	814,8	1005,9	979,3
<i>manufacturing</i>			
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	215,9	153,6	152,1
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>			
Budownictwo	111,8	37,5	34,7
<i>Construction</i>			
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ...	315,4	304,6	233,7
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>			
Transport i gospodarka magazynowa	170,9	512,1	540,8
<i>Transportation and storage</i>			
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	43,5	33,8	34,6
<i>Accommodation and catering^Δ</i>			
Informacja i komunikacja	20,1	47,5	41,4
<i>Information and communication</i>			
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	67,2	81,0	38,6
<i>Real estate activities</i>			
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna.....	46,4	16,6	17,3
<i>Professional, scientific and technical activities</i>			
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	97,5	140,6	232,8
<i>Human health and social work activities</i>			

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według lokalizacji inwestycji.
^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; according to investment location.

TABL. 3 (282). **NAKŁADY INWESTYCYJNE W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a WEDŁUG GRUP (ceny bieżące)**
INVESTMENT OUTLAYS IN ENTERPRISES^a BY GROUPS (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Total	W tym Of which			
		budynki i budowle buildings and structures	maszyny, urządzenia techniczne i narzędzia machinery, technical equipment and tools	środki transportu transport equipment	
		w mln zł in mln zł			
OGÓŁEM	2010	1898,9	895,4	828,8	164,9
TOTAL	2012	1869,8	778,8	920,1	151,5
	2013	1787,1	757,6	858,7	158,2
w tym: of which:					
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		156,2	99,1	34,0	20,3
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>					
Przemysł.....		1060,5	367,2	633,9	50,5
<i>Industry</i>					
w tym: of which:					
przetwórstwo przemysłowe.....		757,8	207,1	509,7	40,0
<i>manufacturing</i>					
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ		167,9	103,6	54,9	7,8
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>					
Budownictwo		35,3	10,4	17,8	6,9
<i>Construction</i>					
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		116,9	57,8	28,6	30,4
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>					
Transport i gospodarka magazynowa		63,5	14,5	7,5	41,6
<i>Transportation and storage</i>					
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		10,1	4,6	4,0	1,5
<i>Accommodation and catering^Δ</i>					
Informacja i komunikacja		3,9	1,5	1,8	0,6
<i>Information and communication</i>					
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		24,6	17,6	6,4	0,7
<i>Real estate activities</i>					
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna ..		15,1	2,7	10,8	1,1
<i>Professional, scientific and technical activities</i>					
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		231,9	127,5	102,3	2,1
<i>Human health and social work activities</i>					

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; według siedziby inwestora.
^a Data concern economic entities employing more than 9 persons, according to investor seat.

Środki trwałe

Fixed assets

TABL. 4 (283). **WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH^a** (bieżące ceny ewidencyjne)
 Stan w dniu 31 XII
GROSS VALUE OF FIXED ASSETS^a (current book-keeping prices)
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2012	2013
		w mln zł	in mln zł
OGÓŁEM	73617,5	84136,5	88767,5
TOTAL			
sektor publiczny	31142,9	36656,4	38692,2
<i>public sector</i>			
sektor prywatny	42474,6	47480,1	50075,4
<i>private sector</i>			
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	7527,0	7999,8	8340,7
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>			
Przemysł.....	19548,1	22490,0	23744,9
<i>Industry</i>			
w tym:			
<i>of which:</i>			
przetwórstwo przemysłowe.....	13098,5	14353,8	14968,1
<i>manufacturing</i>			
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	3380,2	4482,7	4791,0
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>			
Budownictwo	1059,9	1220,2	1272,8
<i>Construction</i>			
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ...	3159,9	3639,7	3633,2
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>			
Transport i gospodarka magazynowa ^b	15039,7	17244,8	18084,5
<i>Transportation and storage^b</i>			
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	1065,3	1333,7	1404,9
<i>Accommodation and catering^Δ</i>			
Informacja i komunikacja	1470,9	1650,5	1667,3
<i>Information and communication</i>			
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	422,4	470,4	498,8
<i>Financial and insurance activities</i>			
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	14846,1	16623,5	17400,9
<i>Real estate activities</i>			
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna.....	487,7	616,4	680,2
<i>Professional, scientific and technical activities</i>			
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ	258,4	303,2	317,2
<i>Administrative and support service activities</i>			
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne.....	2823,2	3169,1	3735,8
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>			
Edukacja.....	2703,2	3317,7	3617,7
<i>Education</i>			
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1852,2	2258,3	2473,4
<i>Human health and social work activities</i>			
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją.....	1180,2	1589,2	1676,5
<i>Arts, entertainment and recreation</i>			
Pozostała działalność usługowa	173,4	210,1	218,9
<i>Other service activities</i>			

^a Podziału środków trwałych według sekcji PKD 2007 dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności. ^b Łącznie z wartością dróg publicznych, ulic i placów.

^a The division of fixed assets by NACE Rev. 2 sections was made according to the abode of local kind-of-activity unit.
^b Including value of public roads, streets and squares.

TABL. 5 (284). **WARTOŚĆ BRUTTO ŚRODKÓW TRWAŁYCH W PRZEDSIĘBIORSTWACH^a**
(bieżące ceny ewidencyjne)
 Stan w dniu 31 XII
GROSS VALUE OF FIXED ASSETS IN ENTERPRISES^a (current book-keeping
 prices)
 As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2012	2013
	w mln zł		in mln zł
OGÓŁEM	29605,6	33030,0	34551,4
TOTAL			
sektor publiczny	7316,7	8392,8	8722,4
<i>public sector</i>			
sektor prywatny	22288,8	24637,2	25829,0
<i>private sector</i>			
w tym: of which:			
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	1797,6	1889,0	2067,9
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>			
Przemysł.....	17124,6	19395,0	20450,3
<i>Industry</i>			
w tym: of which:			
przetwórstwo przemysłowe	12558,8	13762,4	14324,3
<i>manufacturing</i>			
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja ^Δ	1670,9	2217,9	2369,7
<i>water supply; sewerage, waste management and remediation activities</i>			
Budownictwo	739,6	796,7	789,8
<i>Construction</i>			
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ...	2056,2	2352,5	2263,4
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>			
Transport i gospodarka magazynowa	547,8	711,9	736,5
<i>Transportation and storage</i>			
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	714,7	874,2	919,4
<i>Accommodation and catering^Δ</i>			
Informacja i komunikacja	1368,8	1478,5	1487,1
<i>Information and communication</i>			
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	2715,6	2637,5	2653,9
<i>Real estate activities</i>			
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	199,8	273,3	315,8
<i>Professional, scientific and technical activities</i>			
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	1187,9	1383,9	1624,9
<i>Human health and social work activities</i>			

^a Dane dotyczą podmiotów gospodarczych, w których liczba pracujących przekracza 9 osób; podziału środków trwałych według sekcji PKD 2007 dokonano zgodnie z siedzibą jednostki lokalnej rodzaju działalności.

^a Data concern economic entities employing more than 9 persons; the division of fixed assets by NACE Rev. 2 sections was made according to the abode of local kind-of-activity unit.

DZIAŁ XXII

RACHUNKI REGIONALNE

Uwagi ogólne

1. Rachunki regionalne opracowano zgodnie z zasadami „Europejskiego Systemu Rachunków (ESA 2010)” wprowadzonego rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 549/2013 z dnia 21 V 2013 r. w sprawie europejskiego systemu rachunków narodowych i regionalnych w Unii Europejskiej (Dz. Urz. UE L 174 z 26.06.2013 r.), który zastąpił obowiązujący do 31 VIII 2014 r. „Europejski System Rachunków Narodowych i Regionalnych (ESA 1995)”.

2. W systemie rachunków regionalnych dla każdego województwa zestawiane są: rachunek produkcji i rachunek tworzenia dochodów według sektorów instytucjonalnych i rodzajów działalności oraz rachunek podziału pierwotnego dochodów i rachunek podziału wtórnego dochodów w sektorze gospodarstw domowych. Dla podregionów obliczane są: produkt krajowy brutto (PKB) i wartość dodana brutto (WDB) według grup rodzajów działalności.

3. Produkt krajowy brutto (PKB) przedstawia końcowy rezultat działalności wszystkich podmiotów gospodarki narodowej. Produkt krajowy brutto równa się sumie wartości dodanej brutto wytworzonej przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne powiększonej o podatki od produktów i pomniejszonej o dotacje do produktów. Produkt krajowy brutto jest liczony w cenach rynkowych.

W obliczeniach dynamiki wolumenu produktu krajowego brutto jako ceny stałe przyjęto ceny bieżące z roku poprzedzającego rok badany.

4. Wartość dodana brutto (WDB) mierzy wartość nowo wytworzoną w wyniku działalności produkcyjnej krajowych jednostek instytucjonalnych. Wartość dodana brutto stanowi różnicę między produkcją globalną a zużyciem pośrednim, jest wyrażona w cenach bazowych.

5. Produkcja globalna obejmuje wartość wyrobów i usług wytworzonych przez wszystkie krajowe jednostki instytucjonalne. Produkcja globalna jest wyceniana w cenach bazowych lub według kosztów produkcji.

6. Zużycie pośrednie obejmuje wartość zużytych materiałów (łącznie z paliwami) netto (po odjęciu wartości odpadków użytkowych), surowców (łącznie z opakowaniami), energii, gazów technicznych i usług obcych (obróbka obca, usługi transportowe, najem sprzętu, usługi telekomunikacyjne i obliczeniowe, prowizje płacone za usługi bankowe), usługi pośrednictwa finanso-

CHAPTER XXII

REGIONAL ACCOUNTS

General notes

1. Regional accounts were compiled according to the principles of the European System of Accounts (ESA 2010), introduced by Regulation No 549/2013 of the European Parliament and of the Council (EU) of 21 V 2013 on the European system of national and regional accounts in the European Union (Official Journal of the EU L 174, 26.06.2013) which replaced the European System of National and Regional Accounts (ESA 1995), applied up to 31 VIII 2014.

2. The following accounts are compiled in the regional accounts system for each voivodship: the production account and the generation of income account by institutional sectors and kind of activity as well as the allocation of primary income account and the secondary distribution of income account in the households sector. The following categories are calculated for subregions: gross domestic product (GDP) and gross value added (GVA) by kind-of-activity groups.

3. Gross domestic product (GDP) presents the final result of the activity of all entities of the national economy. Gross domestic product is equal to the sum of gross value added generated by all national institutional units, increased by taxes on products and decreased by subsidies on products. Gross domestic product is calculated at market prices.

In calculations of gross domestic product volume indices current prices from the year preceding reference year were adopted as constant prices.

4. Gross value added (GVA) measures the newly generated value as a result of the production activity of national institutional units. Gross value added is the difference between gross output and intermediate consumption, and is presented at basic prices.

5. Gross output includes the value of goods and services produced by all domestic institutional units. Gross output is valued at basic prices or according to the production costs.

6. Intermediate consumption includes the value of consumed materials (including fuels) in net terms (after subtracting the value of recyclable wastes), raw materials (including packaging), energy, technological gases, outside services (outside processing, transport services, equipment rental, telecommunication and accounting services, commissions paid for banking services),

wego mierzone pośrednio (FISIM) oraz koszty podróży służbowych (bez diet) i inne koszty (np. koszty reklamy, reprezentacji, dzierżawy i najmu, koszty biletów służbowych, koszty ryczałtów za używanie własnych pojazdów do celów służbowych, opłaty giełdowe i opłaty z tytułu uczestnictwa w Krajowym Depozycie Papierów Wartościowych). Zużycie pośrednie jest wyceniane w cenach nabycia.

7. W systemie rachunków regionalnych przyjmuje się zasadę ewidencjonowania produkcji globalnej oraz zużycia pośredniego z uwzględnieniem **obrotów wewnętrznych**.

8. Dochody pierwotne brutto w sektorze gospodarstw domowych składają się z nadwyżki operacyjnej brutto łącznie z dochodem mieszanym brutto, dochodów związanych z pracą najemną (obejmujących całkowite koszty związane z zatrudnieniem, tj. wynagrodzenia łącznie ze składkami na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne płaconymi przez pracowników, składki na ubezpieczenia społeczne płacone przez pracodawców powiększone o składki na Fundusz Pracy i inne koszty związane z zatrudnieniem) oraz dochodów z tytułu własności. Dochody pierwotne brutto pełnią funkcję kreującą dochody do dyspozycji brutto.

9. Dochody do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych powstają w wyniku skorygowania dochodów pierwotnych brutto o podatki od dochodów i majątku, składki na ubezpieczenia społeczne, świadczenia społeczne (świadczenia z ubezpieczeń społecznych i pozostałe świadczenia społeczne) oraz inne transfery bieżące.

Dynamikę realnych dochodów do dyspozycji brutto w sektorze gospodarstw domowych w przekroju województw obliczono metodą uproszczoną przy zastosowaniu wskaźników cen towarów i usług konsumpcyjnych według województw.

10. Grupowanie danych według województw w podziale na rodzaje działalności według Polskiej Klasyfikacji Działalności zostało dokonane **metodą jednostek lokalnych rodzaju działalności**, tj. według siedziby i podstawowego rodzaju działalności jednostki lokalnej przedsiębiorstwa.

11. Kryteriami zaliczania danej jednostki gospodarki narodowej do określonego **sektora instytucjonalnego** są: funkcje pełnione w gospodarce narodowej, rodzaj aktywności w tworzeniu nowych wartości ekonomicznych oraz sposób uczestniczenia w podziale dochodów. Wyróżnia się pięć krajowych sektorów instytucjonalnych:

1) sektor przedsiębiorstw niefinansowych, do którego zaliczono podmioty gospodarcze wytwarzające produkty rynkowe (wyroby i usługi niefinansowe),

financial intermediation services indirectly measured (FISIM), costs of business trips (excluding travelling allowances) as well as other costs (e.g., advertising, representation, rental and leasing costs, ticket costs for official business, costs of lump-sum payments for using personal vehicles for official business, stock exchange payments as well as payments from participating in the National Depository for Securities). Intermediate consumption is valued at purchaser's prices.

7. In the regional accounts system the principle of recording gross output as well as intermediate consumption including internal turnover is accepted.

8. Gross primary income in the households sector is comprised of the gross operating surplus jointly with the gross mixed income, income connected with hired work (including total compensation of employees, i.e. wages and salaries jointly with contributions to social security and health security paid by employees, contributions to social security paid by employers increased by the Labour Fund and other costs connected with employment) as well as property income. Gross primary income fulfils the function of creating gross disposable income.

9. Gross disposable income in the households sector is obtained as a result of correcting gross primary income by current taxes on income, wealth, etc., social contributions, social benefits (social security benefits and other social benefits) as well as other current transfers.

Indices of gross real disposable income in the households sector by voivodships are calculated applying simplified method using price indices of consumer goods and services by voivodships.

10. Data grouping by voivodships according to kind of activity of the Polish Classification of Activities was conducted applying the **local kind-of-activity unit method**, i.e. by the place of residence and main kind of activity of the local unit of the enterprise.

11. Criteria of rating a given unit of the national economy among **institutional sectors** are: functions fulfilled in the national economy, kind of activity in the creation of new economic values as well as the way of participation in the distribution of income. The five following institutional sectors are defined:

1) non-financial corporations sector which includes economic entities manufacturing market products (goods and non-financial services),

- 2) sektor instytucji finansowych, do którego zaliczono podmioty gospodarcze zajmujące się pośrednictwem finansowym, pomocniczą działalnością finansową oraz ubezpieczeniami,
- 3) sektor instytucji rządowych i samorządowych, do którego zaliczono podmioty gospodarki narodowej działające na zasadach określonych w ustawie o finansach publicznych oraz podmioty, których system finansowy został określony odrębnymi ustawami, a których podstawowym źródłem finansowania są dotacje z budżetu państwa, a także przedsiębiorstwa publiczne i instytucje niekomercyjne spełniające kryteria ESA 2010 w zakresie klasyfikacji do tego sektora,
- 4) sektor gospodarstw domowych, który tworzą osoby fizyczne pracujące na własny rachunek w gospodarstwach indywidualnych w rolnictwie oraz osoby fizyczne pracujące na własny rachunek poza gospodarstwami indywidualnymi w rolnictwie z liczbą pracujących do 9 osób, a także osoby fizyczne uzyskujące dochody z pracy najemnej i niezarobkowych źródeł,
- 5) sektor instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych, który obejmuje: organizacje społeczne, partie polityczne, organizacje związków zawodowych, stowarzyszenia, fundacje oraz jednostki organizacji wyznaniowych.

12. W rachunkach regionalnych uwzględnia się szacunek „szarej gospodarki” oraz działalności nielegalnej. Szara gospodarka obejmuje legalną produkcję ukrytą szacowaną dla zarejestrowanych podmiotów gospodarczych z liczbą pracujących do 9 osób (niezależnie od szczególnej formy prawnej), z liczbą pracujących od 10 do 49 osób w sektorze prywatnym (bez spółdzielni) oraz osób fizycznych z tytułu wykonywania pracy nierejestrowanej, głównie w działalności usługowej (w tym osób świadczących usługi seksualne).

W ramach działalności nielegalnej ujęto szacunki dotyczące działalności osób czerpiących korzyści majątkowe z tytułu świadczenia usług prostytucji przez inne osoby, produkcji i handlu narkotykami oraz przemytu papierosów.

13. Dane z rachunków regionalnych za lata 2010-2011 zostały zmienione w stosunku do wcześniej opublikowanych z tytułu wdrożenia metodologii ESA 2010, przyjęcia zaleceń Komisji Europejskiej oraz aktualizacji danych źródłowych i poszerzenia zakresu danych administracyjnych zastosowanych w obliczeniach.

Kluczowe zmiany wprowadzone przez ESA 2010 mające wpływ na kategorie obliczane w rachunkach regionalnych dotyczą:

- 1) rejestrowania w nakładach brutto na środki trwałe, a nie w zużyciu pośrednim, wydatków na prace badawczo-rozwojowe i wydatków

- 2) *financial corporations sector which includes economic entities engaged in financial intermediation, auxiliary financial activity as well as insurance activity,*
- 3) *general government sector which includes entities of the national economy operating according to the principles described in the Law on Public Finance, entities for which the financial system was defined in special regulations, and the main source of financing of which are subsidies from the state budget, as well as public corporations and non-profit institutions which meet the ESA 2010 criteria of classification to this sector,*
- 4) *households sector which includes own-account workers on private farms in agriculture as well as natural persons working outside private farms in agriculture, employing up to 9 persons as well as natural persons obtaining income from hired work and non-earned sources,*
- 5) *non-profit institutions serving households sector which includes: social organizations, political parties, trade unions, associations, foundations and religious organizations.*

12. *The estimation of the „hidden economy” and illegal activity is included in the regional accounts. Hidden economy covers the legal concealed production for registered economic entities employing up to 9 persons (irrespective of the specific legal form), employing from 10 to 49 persons in private sector (excluding cooperatives) as well as natural persons engaged in non-registered work primarily within the service activity (including people providing sexual services).*

Within illegal activities there were included estimations concerning activity of people deriving profits from exploiting prostitution, production and trade of drugs as well as smuggling of cigarettes.

13. *Data from the regional accounts for the years 2010-2011 were changed in relation to previously published data on account of implementing the ESA 2010 methodology, applying the European Commission’s recommendations as well as updating source data and extending the range of administrative data applied in the calculations.*

Key changes introduced by the ESA 2010, influencing categories compiled in the regional accounts concern:

- 1) *registration in the gross fixed capital formation, not in the intermediate consumption, of research and development expenditure and*

na małe narzędzia we wszystkich sektorach instytucjonalnych oraz wydatków na systemy uzbrojenia w sektorze instytucji rządowych i samorządowych,

- 2) uwzględnienia w nadwyżce operacyjnej brutto wyceny produkcji na własne cele finalne dla producentów rynkowych,
- 3) alokacji części produkcji globalnej banku centralnego – Narodowego Banku Polskiego, tj. prowizji i opłat, z sektora instytucji finansowych do zużycia pośredniego pozostałych sektorów instytucjonalnych,
- 4) uszczegółowienia kryteriów klasyfikacji jednostek publicznych do sektora instytucji rządowych i samorządowych,
- 5) uwzględnienia szacunku produkcji globalnej jednostek pomocniczych.

Kluczowe zmiany wynikające z zaleceń Komisji Europejskiej dotyczą:

- 1) doprecyzowania metody obliczania produkcji globalnej sektora instytucji rządowych i samorządowych, sektora instytucji finansowych (zakłady ubezpieczeń i otwarte fundusze emerytalne – OFE) oraz sektora instytucji niekomercyjnych działających na rzecz gospodarstw domowych,
- 2) uwzględnienia działalności nielegalnej w zakresie prostytucji (działalność sutenerska), produkcji i handlu narkotykami oraz przemytu papierosów.

14. Szczegółowy opis zmian wprowadzonych do rachunków narodowych znajduje się w notatce informacyjnej GUS: „Wdrożenie Europejskiego Systemu Rachunków Narodowych i Regionalnych w Unii Europejskiej – ESA 2010 do polskich rachunków narodowych. Zmiany metodologiczne oraz ich wpływ na główne agregaty makroekonomiczne” z dnia 29 IX 2014 r., dostępnej na stronie <http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rachunki-narodowe/>.

15. Dane na 1 mieszkańca za lata 2010–2012 obliczono na podstawie liczby ludności uwzględniającej wyniki Narodowego Spisu Powszechnego Ludności i Mieszkań 2011.

16. Wyjaśnienia dotyczące rachunków regionalnych (uwagi metodyczne oraz podstawowe pojęcia) zamieszczono w publikacji „Produkt krajowy brutto – Rachunki regionalne w 2012 r.”.

small tools expenditure in all institutional sectors and weapon systems expenditure in the general government sector,

- 2) *inclusion of the valuation of the output for own final use for market producers in the gross operating surplus,*
- 3) *allocation of part of the output of the central bank – the National Bank of Poland, i.e., commission and fee, from the financial corporations sector to the intermediate consumption of other institutional sectors,*
- 4) *clarification of classification criteria of public units to the general government sector,*
- 5) *inclusion of estimate of the ancillary units' output.*

Key changes resulting from the European Commission's recommendations concern:

- 1) *clarification of methods of calculating output of the general government sector, the financial corporations sector (insurance companies, open pension funds) and the non-profit institutions serving households sector,*
- 2) *including illegal activity in the scope of prostitution (pimp's activity), production and trade of drugs and smuggling of cigarettes.*

14. *Detailed description of the changes, implemented in the national accounts, can be found in the CSO news release „Wdrożenie Europejskiego Systemu Rachunków Narodowych i Regionalnych w Unii Europejskiej – ESA 2010 do polskich rachunków narodowych. Zmiany metodologiczne oraz ich wpływ na główne agregaty makroekonomiczne” of 29 IX 2014, available at <http://stat.gov.pl/obszary-tematyczne/rachunki-narodowe/>.*

15. *Data per capita for the years 2010–2012 were calculated on the basis of the number of population which included the results of the National Population and Housing Census 2011.*

16. *Explanations concerning regional accounts (methodological notes and basic concepts) are placed in the publication „Gross Domestic Product – Regional Accounts in 2012”.*

TABL. 1 (285). **PRODUKT KRAJOWY BRUTTO (ceny bieżące)**
GROSS DOMESTIC PRODUCT (current prices)

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	2010	2011	2012	2010	2011	2012
	w mln zł in mln zł			w odsetkach in percent		
OGÓŁEM TOTAL	39437	42259	43653	x	x	x
W tym wartość dodana brutto ... Of which gross value added	34733	37146	38682	100,0	100,0	100,0
w tym sektor: of which sector:						
przedsiębiorstw niefinansowych non-financial corporations	14162	15212	15711	40,8	41,0	40,6
instytucji rządowych i samorządowych general government	6901	7189	7421	19,9	19,4	19,2
gospodarstw domowych households	12485	13563	14447	35,9	36,5	37,3
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo Agriculture, forestry and fishing	2222	2645	2683	6,4	7,1	6,9
Przemysł..... Industry	8491	9177	9563	24,4	24,7	24,7
w tym przetwórstwo przemysłowe..... of which manufacturing	7245	7838	8106	20,9	21,1	21,0
Budownictwo Construction	2873	3080	3073	8,3	8,3	7,9
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ; transport i gospodarka magazynowa; zakwaterowanie i gastronomia ^Δ ; informacja i komunikacja..... Trade; repair of motor vehicles ^Δ ; transportation and storage; accommodation and catering ^Δ ; information and communication	8774	9194	9836	25,3	24,8	25,4
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa; obsługa rynku nieruchomości ^Δ Financial and insurance activities; real estate activities	3252	3306	3177	9,4	8,9	8,2
Pozostałe usługi Other services	9121	9744	10349	26,3	26,2	26,8
NA 1 MIESZKAŃCA^a PER CAPITA^a	27120	29083	30065	x	x	x

^a W złotych.

^a In zlotys.

TABL. 2 (286). **PODSTAWOWE ELEMENTY RACHUNKU PRODUKCJI I RACHUNKU
TWORZENIA DOCHODÓW (ceny bieżące)**
**BASIC ELEMENTS OF PRODUCTION ACCOUNT AND GENERATION
OF INCOME ACCOUNT (current prices)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	SPECIFICATION
	w mln zł		in mln zł	
Produkcja globalna	76997	86420	87259	Gross output
Zużycie pośrednie	42264	49274	48577	Intermediate consumption
Wartość dodana brutto	34733	37146	38682	Gross value added
w tym koszty związane z zatrudnieniem	14786	15777	16379	of which compensation of employees
Nadwyżka operacyjna brutto	20283	21780	22660	Gross operating surplus

TABL. 3 (287). **NOMINALNE DOCHODY W SEKTORZE GOSPODARSTW DOMOWYCH**
NOMINAL INCOME IN THE HOUSEHOLDS SECTOR

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2011	2012	SPECIFICATION
Dochody pierwotne brutto:				Gross primary income:
w milionach złotych	29251	31332	32716	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	20116	21563	22532	per capita in zł
Dochody do dyspozycji brutto:				Gross disposable income:
w milionach złotych	29701	31057	32110	in million zlotys
na 1 mieszkańca w zł	20425	21374	22115	per capita in zł

DZIAŁ XXIII

PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ

Uwagi ogólne

1. Prezentowane dane dotyczące **podmiotów gospodarki narodowej** wpisanych do rejestru REGON obejmują osoby prawne, jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej oraz osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, zaklasyfikowane do poszczególnych sekcji PKD 2007 według przeważającego rodzaju działalności.

2. Krajowy rejestr urzędowy podmiotów gospodarki narodowej, zwany dalej rejestrem REGON, jest rejestrem administracyjnym prowadzonym przez Prezesa GUS. Zasady prowadzenia rejestru określają przepisy ustawy z dnia 29 VI 1995 r. o statystyce publicznej (jednolity tekst Dz. U. 2012 poz. 591) z późniejszymi zmianami oraz przepisy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 27 VII 1999 r. (Dz. U. Nr 69, poz. 763) z późniejszymi zmianami w sprawie sposobu i metodologii prowadzenia i aktualizacji rejestru podmiotów gospodarki narodowej, w tym wzorów wniosków, ankiet i zaświadczeń oraz szczegółowych warunków i trybu współdziałania służb statystyki publicznej z innymi organami prowadzącymi rejestry i systemy informatyczne administracji publicznej.

3. Podstawową funkcją rejestru REGON jest identyfikowanie podmiotów gospodarki narodowej, co jest realizowane poprzez nadawanie im unikatowych numerów identyfikacyjnych.

CHAPTER XXIII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY

General notes

1. Presented data concern **entities of the national economy** entered in the REGON register and include legal persons, organizational entities without legal personality and natural persons conducting economic activity, classified into particular NACE 2007 sections according to the predominant kind of activity.

2. The National Official Business Register, hereinafter referred to as REGON, is an administrative register held by the President of the CSO. The rules for running the register are defined by the Law on Official Statistics, dated 29 VI 1995 (uniform text Journal of Laws 2012 item 59), with later amendments and the provisions of the Regulation of the Council of Ministers of 27 VII 1999 (Journal of Laws No. 69, item 763) with later amendments on the mode and methodology of running and updating the business register, including application, questionnaire and certificate specimens and detailed conditions and mode of co-operation of official statistics services with other bodies running official registers and information systems in public administration.

3. The basic function of the REGON register is identification of entities of the national economy, which is accomplished by assigning to them unique identification numbers.

TABL. 1 (288). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a ZAREJESTROWANE W REJESTRZE REGION**
Stan w dniu 31 XII
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a REGISTERED IN THE REGION REGISTER
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2005	2010	2012	2013	SPECIFICATION
OGÓŁEM	110087	119028	119913	122226	TOTAL
sektor publiczny	6684	5514	5630	5596	public sector
sektor prywatny	103403	113514	114283	116630	private sector
z liczby ogółem:					of total number:
Przedsiębiorstwa państwowe	25	4	4	3	State owned enterprises
Spółki	12010	12632	13448	13915	Companies
w tym:					of which:
handlowe	5080	6043	6820	7321	commercial
cywilne	6872	6532	6571	6537	civil
Spółdzielnie	735	695	702	726	Co-operatives
Fundacje	174	263	318	360	Foundations
Stowarzyszenia i organizacje społeczne	3060	4072	4432	4588	Associations and social organizations
Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	82447	87743	86410	87655	Natural persons conducting economic activity

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 2 (289). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a ZAREJESTROWANE W REJESTRZE REGION WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI PKD**
Stan w dniu 31 XII
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a REGISTERED IN THE REGION REGISTER BY LEGAL FORMS AND PKD SECTIONS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej <i>Legal persons and organizational entities without legal personality</i>							Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą <i>Natural persons conducting economic activity</i>		
		razem total	przedsiębiorstwa państwowe <i>state owned enterprises</i>	w tym of which				spółki cywilne <i>civil law partnerships</i>		spółdzielnie <i>co-operatives</i>	
				spółki handlowe <i>commercial companies</i>		razem total	spółki cywilne <i>civil law partnerships</i>				spółdzielnie <i>co-operatives</i>
				razem total	w tym of which						
OGÓŁEM	2005	110087	27640	25	5080	13	851	6872	735	82447	
TOTAL	2010	119028	31285	4	6043	18	945	6532	695	87743	
	2012	119913	33503	4	6820	13	995	6571	702	86410	
	2013	122226	34571	3	7321	11	1026	6537	726	87655	
w tym: of which:											
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		5359	985	1	490	-	83	164	113	4374	
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>											
Przemysł		10706	2766	1	1762	4	282	891	69	7940	
<i>Industry</i>											
w tym przetwórstwo przemysłowe		9853	2341	1	1437	3	269	828	65	7512	
<i>of which manufacturing</i>											
Budownictwo		13999	1318	1	722	-	85	519	70	12681	
<i>Construction</i>											
Handel, naprawa pojazdów samochodowych ^Δ		27667	4862	-	2028	-	308	2708	120	22805	
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>											
Transport i gospodarka magazynowa		7074	558	-	247	3	37	277	8	6516	
<i>Transportation and storage</i>											
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		3451	701	-	265	1	69	390	5	2750	
<i>Accommodation and catering^Δ</i>											
Informacja i komunikacja		2040	405	-	271	1	20	132	2	1635	
<i>Information and communication</i>											

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^Δ Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 2 (289). **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ^a ZAREJESTROWANE W REJESTRZE REGON WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI PKD (dok.)**

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY^a REGISTERED IN THE REGON REGISTER BY LEGAL FORMS AND PKD SECTIONS (cont.)

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	Osoby prawne i jednostki organizacyjne niemające osobowości prawnej <i>Legal persons and organizational entities without legal personality</i>							Osoby fizyczne prowa- dzące działal- ność gospo- darczą <i>Natural persons conduct- ing eco- nomic activity</i>	
		razem total	w tym of which							
			przed- siębior- stwa pańs- twowe <i>state owned enter- prises</i>	spółki handlowe <i>commercial companies</i>				spółki cywilne <i>civil law partner- ships</i>		spół- dzielnie <i>co-ope- ratives</i>
				razem total	w tym of which					
			jedno- osobo- we Skarbu Państwa <i>sole- -share- holder compa- nies of the State Treasury</i>	z udzia- łem kapi- tału zagra- niczne- go <i>with foreign capital partici- pation</i>						
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa <i>Financial and insurance activities</i>	3724	303	-	109	-	4	84	28	3421	
Obsługa rynku nierucho- mości ^a <i>Real estate activities</i>	10942	9900	-	275	-	34	139	259	1042	
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna <i>Professional, scientific and technical activities</i>	8663	1064	-	476	1	44	531	9	7599	
Administrowanie i działal- ność wspierająca ^a <i>Administrative and support service activities</i>	3104	439	-	228	-	41	167	14	2665	
Administracja publiczna i obrona narodowa; obo- wiązkowe zabezpieczenia społeczne <i>Public administration and defence; compulsory social security</i>	1110	1110	-	-	-	-	1	-	-	
Edukacja..... <i>Education</i>	4843	2800	-	72	-	6	73	3	2043	
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna <i>Human health and social work activities</i>	8123	848	-	271	1	3	234	12	7275	
Działalność związana z kulturą, rozrywką i re- kreacją..... <i>Arts, entertainment and recreation</i>	2400	1441	-	63	-	7	99	10	959	
Pozostała działalność usługowa <i>Other service activities</i>	9020	5071	-	42	-	3	128	4	3949	

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 3 (290) **SPÓŁKI HANDLOWE WEDŁUG FORM PRAWNYCH I SEKCJI PKD**
Stan w dniu 31 XII
COMMERCIAL COMPANIES BY LEGAL STATUS AND PKD SECTIONS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION		Ogółem <i>Grand total</i>	Spółki kapitałowe <i>Companies</i>			Spółki osobowe ^a <i>Partnerships^a</i>		
			razem <i>total</i>	akcyjne <i>joint stock</i>	z ogra- niczoną odpo- wiedzial- nością <i>with limited liability</i>	razem <i>total</i>	w tym <i>of which</i>	
							jawne <i>unlimited partner- ships</i>	komandytowe <i>limited partner- ships</i>
OGÓŁEM	2005	5080	4321	147	4174	759	719	15
TOTAL	2010	6043	5085	134	4951	958	854	65
	2012	6820	5669	142	5527	1151	917	100
	2013	7321	6117	145	5972	1204	926	122
w tym: <i>of which:</i>								
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		490	455	5	450	35	29	5
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>								
Przemysł		1762	1555	59	1496	207	173	28
<i>Industry</i>								
w tym przetwórstwo przemysłowe		1437	1251	55	1196	186	158	23
<i>of which manufacturing</i>								
Budownictwo		722	633	16	617	89	68	14
<i>Construction</i>								
Handel, naprawa pojazdów samocho- dowych		2028	1581	19	1562	447	403	37
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>								
Transport i gospodarka magazynowa		247	211	4	207	36	31	3
<i>Transportation and storage</i>								
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		265	243	2	241	22	19	3
<i>Accommodation and catering^Δ</i>								
Informacja i komunikacja		271	261	6	255	10	7	3
<i>Information and communication</i>								
Działalność finansowa i ubezpiecze- niowa		109	85	9	76	24	17	3
<i>Financial and insurance activities</i>								
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		275	230	5	225	45	33	8
<i>Real estate activities</i>								
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		476	416	8	408	60	36	8
<i>Professional, scientific and technical activities</i>								
Administrowanie i działalność wspiera- jąca ^Δ		228	207	3	204	21	14	5
<i>Administrative and support service activities</i>								
Edukacja		72	65	-	65	7	5	2
<i>Education</i>								
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ...		271	78	2	76	193	84	2
<i>Human health and social work activities</i>								
Działalność związana z kulturą, rozryw- ką i rekreacją		63	58	4	54	5	4	1
<i>Arts, entertainment and recreation</i>								
Pozostała działalność usługowa		42	39	3	36	3	3	-
<i>Other service activities</i>								

^a W województwie warmińsko-mazurskim wśród spółek osobowych zarejestrowanych było 118 spółek partnerskich i 16 spółek komandytowo-akcyjnych.

^a There were only 118 professional partnerships and 16 limited joint-stock partnership registered in the whole Warmińsko-Mazurskie Voivodship.

TABL. 4 (291) **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ NOWO ZAREJESTROWANE^a WEDŁUG WYBRANYCH FORM PRAWNYCH I SEKCJI**

Stan w dniu 31 XII

ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY NEWLY REGISTERED^a BY SELECTED LEGAL FORMS AND SECTIONS

As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym of which							Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą Natural persons conducting economic activity
		Spółki Companies					Spółdzielnie co-operatives		
		razem total	w tym of which			cywilne civil law partnerships			
			handlowe companies		z ograniczoną odpowiedzialnością with limited liability				
razem total	akcyjne joint stock								
OGÓŁEM	2005 10003	530	212	.	.	318	4	8756	
TOTAL	2010 13660	603	373	5	327	230	9	12190	
	2012 11588	685	468	3	399	217	15	9641	
	2013 11851	732	568	8	491	164	34	10264	
w tym: of which:									
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	284	35	32	1	29	3	1	247	
Agriculture, forestry and fishing									
Przemysł.....	1049	160	138	3	120	22	10	879	
Industry									
w tym przetwórstwo przemysłowe..... of which manufacturing	959	107	87	3	72	20	9	843	
Budownictwo	1910	56	51	1	40	5	3	1851	
Construction									
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ	2870	160	101	1	87	59	6	2703	
Trade; repair of motor vehicles ^Δ									
Transport i gospodarka magazynowa	646	44	32	-	29	12	-	602	
Transportation and storage									
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ	502	26	15	-	14	11	2	471	
Accommodation and catering ^Δ									
Informacja i komunikacja	294	39	38	-	38	1	1	254	
Information and communication									
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa..	413	17	15	1	11	2	-	396	
Financial and insurance activities									
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ	333	38	31	1	25	7	2	89	
Real estate activities									
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna.....	878	64	46	-	42	18	-	811	
Professional, scientific and technical activities									
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ ..	518	41	39	-	38	2	3	474	
Administrative and support service activities									
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	2	-	-	-	-	-	-	-	
Public administration and defence; compulsory social security									
Edukacja	597	14	7	-	6	7	-	270	
Education									
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna ...	541	18	15	-	5	3	4	508	
Human health and social work activities									
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	206	12	6	-	6	6	2	156	
Arts, entertainment and recreation									
Pozostała działalność usługowa	808	8	2	-	1	6	-	553	
Other service activities									

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture.

TABL. 5 (292) **PODMIOTY GOSPODARKI NARODOWEJ WYREJESTROWANE^a WEDŁUG WYBRANYCH FORM PRAWNYCH I SEKCJI**
Stan w dniu 31 XII
ENTITIES OF THE NATIONAL ECONOMY REMOVED^a BY SELECTED LEGAL FORMS AND SECTIONS
As of 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE SPECIFICATION	Ogółem Grand total	W tym of which							Osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą Natural persons conducting economic activity
		Spółki Companies						Spółdzielnie Co-operatives	
		w tym of which					cywilne civil law partnerships		
		handlowe companies		w tym of which					
razem total	razem total	akcyjne joint stock	z ograniczoną odpowiedzialnością with limited liability						
OGÓŁEM	2005	8540	393	73	.	.	319	19	7886
TOTAL	2010	9414	264	81	6	41	182	9	9023
	2012	8731	223	73	1	48	150	12	8324
	2013	9394	248	70	3	32	178	8	8895
w tym: of which:									
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo		166	7	2	1	1	5	2	157
<i>Agriculture, forestry and fishing</i>									
Przemysł.....		832	36	14	1	7	22	-	791
<i>Industry</i>									
w tym przetwórstwo przemysłowe		782	27	8	-	3	19	-	754
<i>of which manufacturing</i>									
Budownictwo		1694	20	6	-	5	14	-	1674
<i>Construction</i>									
Handel; naprawa pojazdów samochodowych ^Δ ...		2900	89	23	-	12	66	1	2810
<i>Trade; repair of motor vehicles^Δ</i>									
Transport i gospodarka magazynowa		591	11	2	-	-	9	-	579
<i>Transportation and storage</i>									
Zakwaterowanie i gastronomia ^Δ		447	19	6	-	2	13	-	427
<i>Accommodation and catering^Δ</i>									
Informacja i komunikacja		159	3	2	-	1	1	-	156
<i>Information and communication</i>									
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa		363	7	4	-	-	3	-	356
<i>Financial and insurance activities</i>									
Obsługa rynku nieruchomości ^Δ		84	8	4	1	1	4	2	64
<i>Real estate activities</i>									
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna		504	13	2	-	2	11	2	488
<i>Professional, scientific and technical activities</i>									
Administrowanie i działalność wspierająca ^Δ		300	10	1	-	1	9	1	288
<i>Administrative and support service activities</i>									
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe zabezpieczenia społeczne		11	-	-	-	-	-	-	1
<i>Public administration and defence; compulsory social security</i>									
Edukacja.....		370	6	-	-	-	6	-	222
<i>Education</i>									
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna		340	8	4	-	-	4	-	325
<i>Human health and social work activities</i>									
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją.....		145	6	-	-	-	6	-	123
<i>Arts, entertainment and recreation</i>									
Pozostała działalność usługowa		488	5	-	-	-	5	-	434
<i>Other service activities</i>									

^a Bez osób prowadzących gospodarstwa indywidualne w rolnictwie.

^a Excluding persons tending private farms in agriculture.